~~3/~~ 110
~~m~~ ~~99~~

Tratados — 8.

Hecho Judiciario

1. Speculum ordinis fratrum Carmelitarum, noviter impressum - 1507
2. Mare magnum de indulgentiae, privilegia, gratia &c. id. (ame.)
3. Memoriales al Rey de los Carmelitas descalzos en defensa de su historia profetica
4. Confirmacion de las anteriores, y nuevas gracias que concede a la Religion del Carmen Clemente Papa X.
5. Super Concordia Jurisdictionis Hispalensis - Roma - 1793

DE SEVILLA.

i18590330

1

Speculum ordinis Fratrū Carmelitarum nouiter impressum.

L A

ex varijs auctoribus, et operibus concinatum per R. M. Baptistam Venetum de Cathaneis eiusdem ordinis professorem et impressum anno M. D. vij

vigessimo Kalendas aprilis

¶Incipit prologus in decem libros de institutione & peculiaribus gestis religiosoꝝ carmelitaꝝ.

CVm populū israel haberet dominus ita peculiarē sibi ut de ipso diceret exodi.iiii.Fili
us meus primogēitus israel: docuit eū præ cæteris populis deus tāquā filiū carissimū
ꝑ seruū suū moisen specialibus doctrinis legis:quibus & uolūtatē dei itelligeret bonā:
& intellectā operibus adimpleret.Hinc propheta primo.cxlvii.ait . Annunciat uerbū
suū iacob.iustitias & iudicia sua israel.Non fecit taliter omni naciōi. & iudicia sua nō manifesta-
uit eis . Populus aūt ille tandē gloriās se ab abrahā carnalē originē traxisse:cōfidebat illā originē
sibi sufficere ad salutē siue imitanōe operū abrahe.de qua fiducia redarguēs eos dominus Iohan
nis.viii.ait.Si filii abrahe estis opera abrahe facite.Ex cōfidētia siquidē illa populus ꝓdictus non
solū legē moysi adimplere omisit:sicut Iohānis.vii.ait eis.Moyses dedit uobis legē & nemo ex uo
bis legē facit:imo etiā legē illā scrutari & itelligere neglexit.ꝓp quod irā dei icurrit.secūdū quod
Iosias rex.iiii.Regū.xxii.ait. Magna ira dei succēsa ē cōtra nos.quia nō audierūt patres nostri uer
ba libri huius ut facerēt quod scriptū ē nobis.Quemadmodū aūt populus israeliticus præ cæte
ris populis fuit a deo ꝑ Moysen doctus specialibus doctrinis legis:Ita religiosi Carmelite ꝓ cæte
ris uiris illius populi fuerūt a deo ꝑ helyā prophetā instructi specialioribus documētis & institu
tis monasticæ religiōis.Quos ne irā dei incurrāt oportet nō quidē gloriari:qa talē ac tantū pro-
phetā meruerūt habere auctorē & istitutorē religiōis suæ:sed magis imitari uitā illius ꝓphetæ &
scrutari ac intelligere dogmata eius & instituta religionis ꝓdictæ.illaq; opibus adīplere.Qui ut
ad hoc īplenda libentius tendāt:Ego Frater Philippus Riboti Magister in sacra pagina Priorq;
ꝓuincialis Prouinciæ Catholōiæ religiōis ꝓdictæ,debitam adhibui diligentiā perscrutandi & in
unum uolumē redigendi ea quæ ꝓcedentes patres huius religionis ueridice scripserunt de eius
primaria institutione:& de ꝓcessu religionis prædictæ per tempora tam legis ueteris q̄ nouæ do
nec in nouissimis diebus nostris fuit multiplicata per diuersas ꝓuincias europæ. Fui autē in his
maxime directus ꝑ.iiii.ꝓcedentes patres huius religiōis:quibus fuit curæ de ea diligenter scribe-
re.Quorū primus uocatus Iohannes qui fuit heremita montis carmeli.& postea episcopus iero
solimitanus.cum summa diligētia scripsit primariā huius religionis institutionem:& exemplaria
gesta fundatoꝝ ac priscoꝝ ꝓfessorum religionis uestræ.Hic floruit tēporibus Archadii & hono
rii imperatoꝝ. Secundus uocatus Cirillus:qui fuit propheta & heremita mōtis Carmeli scripsit
de his in quibus processit religio ista a tēpore ꝓdicti Iohannis usq; ad dacionē regulæ religionis
ꝓdictæ.Hic floruit tēpore imperatoris Henrici sexti. Tertius uocatus Gulielmus de Sannico qui
fuit heremita mōtis Carmeli scripsit cronicā de multiplicatōe huius religiōis ꝑ prouincias syriæ
& europæ:& de perditione mōasterioꝝ terræ sanctæ.Hic floruit tempore imperatoris radulphi.
Quartus uocatus Gibertus de reke Magister in sacra pagina scripsit tractatū de cōsideratis suꝑ
regula huius religiōis.Hic floruit tēpore imperatoris henrici septimi.Præsens ergo uolumen in-
titulatū liber de institutione & peculiaribus gestis religiosoꝝ Carmelitaꝝ:cōficitur ex dictis me
moratorum patrū huius religiōis.quorum sentētiis iterdū ad cōcordiā annexi auctoritates alio
rum tam sanctorum q̄ cæterorum auctoꝝ autenticoꝝ.Omnia enim quæ immediate post allega
tionem cuiuscunq; autoris scribuntur in hoc uolumine sunt uerba autoris allegati.etiā si capitu-
lum imitetur donec alius auctor subsequenter allegeť.Nā qa nō ambigo omnē hūani eloquii ser
monem calumniæ & cōtradictionem emulorum semꝑ fuisse obnoxiū:studui allegare litteris ru
beis autores & libros a quibus sumuntur sentētiæ & auctoritates īcertæ in hoc uolumine ut sin
guli eas in fronte suo legere ualeant priusquam despiciant.Sicut enim ait beatus ysidorus solilo-
quiorum libro secndo.Quia scripta medulitus non indagantur:in erroris laberintum nonnul
li incertando impinguntur.cum ante iudicant quoniā intelligant ante culpant quoniā iterando
lecta perquirant.De meo autem modicum in hoc opere inserui nisi ubi auctores maiorum repe
riretur.ne ordo historiæ uel processus ea interposita impedireť.Causa uero præcipua edendi hoc
uolumen fuit dispersio sententiarum & auctoritatū quæ dum in uno codice simul collectæ non
legebanť.quælibet se sola uestræ religionis institutionem & processum incompletæ describebat.
Cum aūt in hoc uolumine sub cōpendio in libris distinctis per ordinem cōpinguntur : originē
dictæ religionis & institutionē cōuersationem quoq; & ꝓcessum.atq; statum satis perspicue pan
dunt.Distinguitur autē præsens pondus decem libros parciales.quoꝝ quilibet in octo capitula
diuiditur.& cuilibet libro præfacio breuis præponitur cōpræhēdens in summa materiā tocius
libri & capitulorum eius.Primus liber describit institutionem huius religiōis sicut fuit ꝑ deum

prophetæ helyæ ad obseruandum proposita: & per Dominum Ioánem episcopum hierosolymitanũ exposita. ¶ Secũdus liber ostendit qualiter helyas dictam institutionem obseruauit: & ad eam obseruandã discipulos traxit & habuit ¶ Tertius liber considerat de locis quæ primentur professores huius religionis incoluerunt: & qualiter in eis secundum dictam institutionem conuersati fuerunt. ¶ Quartus liber ait de ascẽsu helyæ in paradisum: & q̃liter hæc religio post eum fuit recta per helyseum: & præseruata a captiuitatibus iudæorũ. ¶ Quĩtus liber tractat de tempore in quo professores huius religionis primo baptizati fuerunt: & de uiris qui eos baptizauerunt: & ꝙ ad noticiá uerbi incarnati perduxerunt. ¶ Sextus liber determinat de huius religionis titulis: & maxĩe cur eius professores uocãtur fratres beatæ mariæ uirginis. ¶ Septimus liber contemplatur habitũ religiõis huius & causas mutationis ac uarietatis eius. ¶ Octauus liber declarat primos scriptores institutionis & regulæ religionis nostræ & correctionem ac declatationem atque mitigationem eiusdẽ. ¶ Nonus liber uersatur circa multiplicationem huius religionis per prouincias siriæ & europæ: & circa perditonem mõasteriorũ terræ sanctæ. ¶ Decimus liber monstrat exemptionem huius religionis: & approbationem ac confirmationem nostri ordinis. In his decem libris poterit uerus carmelita quantum scire sufficit pie contemplare suæ religionis originem: processũm: ac multiplicatiõem: & fundatorum ac priscorum eius professorum dignitatem: & monasticæ uitæ heremiticæ institutionem: ac finem & digne conuersationum in ea beatam remunerationem. Obsecro ergo uos fratres carissimi hæc adinstar sanctorum præcedentiũ patrũ amplectimini legite hæc scrutamini: & itelligite hæc experiamini: & obseruate q̃m per obseruãtiam horum: iram dei uitabitis: & adoptionem filiorum æternæ hæreditatis recipietis, testante ecclesiastici quadragesimooctauo & dicẽte helyæ patri uestro. Beati sunt qui te audierunt & in amicitia tua decorati sunt.

¶ Incipit præfactio in primum librum.

LIber iste primus agit totus de primo huius religionis fundatione & de dictæ religionis origine & primaria eius institutione idest de forma perueniendi ad propheticam perfectionem: & ad finem monasticæ uitæ heremiticæ. Habet enim hic liber capitula octo. ¶ Capitulũ primum quod incipiẽdum est a primo huius religionis fundatore: & quo tempore floruit ipse: & a quo fuit genitus: & unde ortus & ubi in suis primordiis conuersatus. ¶ Capitulũ secũdum ꝙ helyas monasticam & prophetalem uitam heremiticã primus hominum deo mandante incepit: & ꝙ deus formam perueniendi ad finem ac perfectionem illius uitæ sibi partim a parte & partim misticæ expressit. ¶ Capitulũ tertium ꝙ ad perueniendum ad perfectionem propheticam & finem monasticæ uitæ heremiticæ expedit monacho terrenis possessionibus & diuiciis abrenunciare. ¶ Capitulũ quartum ꝙ oportet monachum carnales cõcupiscentias crucifigere & propriam uoluntatem relinquere ut perueniat ad perfectionem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ. ¶ Capitulũ quintũ ꝙ ut attingatur perfectio prophetica & finis religiosæ uitæ heremiticæ cõuenit monacho solitudinem querere: atq; humana consortia & præcipue uxorem uitare: & in continentia uiuere. ¶ Capitulũ sextum ꝙ ad appræhendendum perfectionem propheticam: & finem religiosæ uitæ heremiticæ primo exigitur ut monacus sit in caritate: & qualiter debet deum & proximum diligere ad hoc ut sit in caritate. ¶ Capitulũ septimum qualiter monachus per quattuor præmissos gradus ad perfectionem propheticam peruẽit & finem religiosæ uitæ heremiticæ attingit & in eo quiescit. ¶ Capitulũ octauum qualiter monachus debet humiliter perseuerare dum peruenerit ad perfectionem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ.

¶ Incipit liber primus de institutione & peculiaribus gestis monacoꝝ carmelitaꝝ. Capitulũ primũ ꝙ incipiendũ est a prĩo huius religiõis fundatore:& quo tẽpore floruit ipse: & a quo fuit genitus:& unde ortus:& ubi in suis primordiis conuersatus.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primoꝝ monachorum in lege ueteri exortorũ:& in noua perseuerantium ad caprasium monachũ.

Rincipium religionis huius:& quemadmodũ:& unde primo ipsa processit ratione petis dilecte Caprasi ante alia per scrutaodũ. Quãuis namq; conuersationis huius ratio ĩ sola experientia consistat:& nequaq̃ posset hæc ratio plene uerboꝝ doctrina nisi ab experto tradi neq; etiã a te totaliter percipi nisi eã pari studio ac sodore per experientiã appræhendere laboraueris multo tamen efficacius poteris susceptæ huius professiõis assequi disciplinam: & ad exortandã eã ardentius incitare:cum auctoꝝ atq; fundatorum eius agnoueris dignitatem : & primariam religionis ipsius sciueris institutionẽ. Propter quod ut ordine debito: ꝓcedamus de suppremo huius religionis fundatore:& primaria eius institutiõe eloqui paulisper inchoabimus. Deinde aliqua sancta gesta:& gloriosas uirtutes:& exteriorem habitus ornatũ de ipso fundatore:& primis eius discipulis cæterisq; huius religionis priscis professoribos succincte disponemus. Sicut hæc omnia antiquĩ huius nostræ conuersationis sectationes ante nos intellexerunt:& nobis tam in ueteri q̃ in noua lege doctrinis:& exemplis philosophati sunt: Vt per hæc discas quanta sanctoꝝ præcipuoꝝ auctoritate hæc nostræ uitæ religio confirmetur. Et cum quanta mentis securitate formã huius conuersationis sequentes nõ per nouitates sumptas neq; per inanes fabulas: sed per approbata tocius uitæ monasticæ primaria exemplaria uiam ad corda nostra dño dirigimus ut semitas ueniendi ad nos deo nostro rectas facimus ut cum uenerit & pulsauerit confestim ei aperiamus : qui ait. Ecce sto ad ostium:& pulso siquis audiuit uocem meã:& aperuerit ianuã:introibo ad illum : & cœnabo cum illo:& ipse mecũ. Scio igitur:& animaduerto ab initio regni Achab regis israel usq; ad christi aduentũ in carnẽ decades annoꝝ circiter nonagintaquattuor fluxisse:per quas:ut cronographi tradũt cepit Achab regnare ante incarnationẽ dñi Iesu. In diebos uero huius achab regis israel:& in regno eius Fuit quidã ꝓpheta magnus de tribu aaron cui nomen erat helyas ex patre uocato Sabacha:ortus in ciuitate Thesba:quæ est in regiõe Galaad:ex qua thesba helyas est thesbites dictus: qui helyas postmodũ habitator ciuitatis galaad ab illo monte nomẽ est sortita sicuti:& regio monti illi circũuicina transiordanẽ sita in sorte dimidiæ tribus manasse.

¶ Capitulum secundum ꝙ Helyas monasticam uitã:& prophetalẽ heremiticã primus hominũ deo mandante incepit:& ꝙ deus formam perueniendi ad finem ac ꝑfectionẽ illius uitæ sibi partim aperte:& partim mistice ei expressit.

Hic propheta dei helyas monachoꝝ princeps primus exstitit : a quo sancta eorum primena institutio exordium sumpsit. Ipse enim obtẽtu contẽplationis diuinæ :& desiderio sublimioris ꝑfectus longe ab urbibus recedẽs:& seipsum cunctis terrenis ac mundanis exuens:religiosam:& ꝓphetalẽ uitã heremiticã primus hoium a ꝓposito ducere cœpit:quã sancto dictante:& mandante spiritu inchoauit:& instituit. Quippe deus ei apparens mandauit ut cõem hoium habitationẽ fugeret:& se a turbis in deserto absconderet : atq; deinceps in heremo monasticæ secundũ formã ei indictã uiueret. Quod euidenti sacræ scripturæ testimonio comprobať. Legimus enim de hoc ita scriptũ in libro regnoꝝ : Factũ est uerbũ dñi ad helyã dicens. Recede hinc:& uade cõtra orientẽ:& abscõdere in torrente Charit qui est cõtra iordanẽ:& ibi de torrẽte libes. coruisq; ꝑcepi:ot pascãt te ibi. Hæc aũt ꝑmissa salubria mandata ad quæ ĩplenda spiritus sanctus helyã ĩstigauit:& desiderabilia ꝓmissa ad quæ adipiscenda eũ erexit. tanto debet maiori ĩtentione nõ solũ historicæ sed potius misticæ a nobis monachis heremitis per singula uerba pensari: quãto ĩ eis plenior cõpræhendiť ĩstitutio:idest forma ad perfectionẽ ꝓphericã:& finẽ religiosæ uitæ heremiticæ perueniẽdi. Cuius uitæ duplex dinoscitur eẽ finis. unus qdẽ quẽ p laborẽ nostrũ:& uirtuosũ exercitiũ diuĩa adiuuãte gr̃ia acqrimus. hoc aũt est offerre deo cor suũ:& purũ ab omni actuali sorde peccatoꝝ. Quẽ finẽ attingimus cũ sumus ꝑfecti;& in charit.i.in caritate illa absconditi. De qua sapiens ait. Vniuersa delicta operit caritas.

Ad quem finem uolens deus helyam peruenire:ei dixit. Abscondere in torrente charit. Alius au
tem huius uitæ finis est ex mero dei dono nob s collatus.uidelicet nõ solú post morté sed iá in
hac mortali uita:aliqualiter gustare in corde & experiri in méte uirtuté dinæ præsentiæ & dul
cedinem supernæ gloriæ. Hoc autem est de torrente uoluptatis dei bibere. Quem finem promi
sit deus helyæ dicens. Et ibi de torrente bibes. Propter utrunq; finem hoꝝ duoꝝ prophetalis
uita heremitica est a monacho assumenda:testante propheta. In terra inquit deserta inuia & ina
quosa sic i sancto apparui tibi o deus:ut uideré uirtuté tuá & glãm tuá. Per hoc n. ꝙ i terra deser
ta inuia & inaquosa manere elegit ut sic in sancto idem in corde puro a peccato appareret deo:
mõstrat primũ electæ per eum uitæ solitariæ finem:qui est offerre deo cor sanctũ:idest ab omni
actuali peccato purum. Per hoc auté ꝙ addit:ut uideré uirtuté tuá & gloriam tuam:mõstrat ma
nifeste secundú finé uitæ prædictæ. Qui est iam in hac uita aliqualiter experiri seu mistice uide
re i corde uirtuté diuinæ præsentiæ & gustare dulcediné supernæ gloriæ. Ad primũ auté horũ
scilicet puritaté cordis peruẽit per laboré & exercitiũ uirtuosum diuina gratia adiuuante. Et per
perfectioné dilectiõis deuenitur ad secundú scilicet ad experimentalé gustum diuíæ uirtutis:&
gloriæ cœlestis:dicéte domino. Qui diligit me diliget a patre meo:& ego diligá eú:& manifesta
bo ei meipsum. Iccirco deus per ea quæ in supioribus oĩbus præmissis uerbis sancto helyæ ꝓpo
suit ꝓphetæ.illi primo & præcipue monachorú principi:& nobis eum imitantibus suadere ma
xime uoluit ut simus perfecti sicut:& pater uester cœlestis perfectus ẽ:& super omnia caritatem
habentes quod est uinculum perfectiõis. Quapropter ut ad perfectiõis suase:& uisionis gloriæ
promisse ualeamus dona pertingere:formá ad hoc ꝑueniendi p deú in dictis uerbis beato helyæ
propositá curemus aute intenta distincte p ordiné percipere & opere adimplere. Loquens enim
dominus sancto helyæ:ait etiam tam in ueteri q̃ i noua lege cuilibet mõacho heremiticæ. Rece
de hinc scilicet a rebus caducis mundi & transitoriis & uade contra orientem scilicet contra ori
ginalem cupidiné tuæ carnis & abscondere in torrente charit:ne in urbibus moreris similiter cũ
turbis:qui est cõtra iordané ut scilicet per caritaté sis diuisus a delictis. His namq; quattuor gra
dibus ad culmen ꝓpheticæ perfectionis conscendens & ibi de torrente bibes. Sed ut in hoc que
as perseuerare:coruus præcepi ut pascant te ibi. Hæc autem ĩtelliges melius si per singula discur
rendo ea distincte per ordinem exponamus.

¶ Capitulú terciú ꝙ ad perueniendum ad perfectionem propheticam & finem monasticæ uitæ heremiticæ:expedit monacho terrenis possessionibus & diuiciis abrenunciare.

EA quæ tibi suadeo singillatim intellige per ordinem & discurrere. Nam primo dixi ti
bi in mea uisione. Recede hic scilicet de terra & de cognatiõe tua:& de domo patris
tui:nõ solú aĩo ut terrenis possessiõibus tui generis & caducis mundi diuitiis cor tuũ
nõ apponas:sed etiá ope ut ipsas nõ possideas. Nisi enim quis renúciauerit oĩbus quæ
possidet nõ potest meus esse discipulus. Quoniá licet possesse diuiciæ nõ claudár diuiti introitũ
cœlestis regni si cor suũ ad eas nõ apponat. sapiéte dicente Beatus est diues q inuétus eũ sine ma
cula:& qui post aurú nõ abút nec sperauit i thesauris pecuniæ:attamé p hoc ꝙ sapiés ꝓtinus sub
dit dicés Quis est hic & laudabimus eũ:meminit ení máifeste difficultaté repiendi talẽ uirú qui
diuicias possidens ad eas cor nõ apponat. Cor enim facile heret his quæ frequétat:ꝓpter quod
dú possidétur diuiciæ nactæ:sis maioré flammá accendere in corde & uehementioré cupidiné
gignere. quéadmodú sapiens ait. Saturitas diuitis nõ finit eũ dormire. Occupatus quippe i super
uacuo possessaꝝ diuitiaꝝ amore cũ habeat ipse rebus domesticis ĩtédere:affligiẽ assidue ab erũ
na continuaꝝ curaꝝ quæ nõ sinút ad ipsum ingredi desideriú adimplédi uerbũ quod audiuit
diuersoꝝ ꝑceptoꝝ. Erúpne enim sæculi & deceptio diuiciaꝝ & circa reliqua cõcupiscétiæ intro
euntes:suffocát uerbú:& sine fructu efficiẽ. ꝓpter quod diues difficile ĩtroibit in regnũ cœloꝝ.
Tu ergo fili mi si uis pfectus esse:& ad finé mõasticæ uitæ heremiticæ peruéire:ibiq; de torréte
bibere:recede hinc. s. a rebus caducis múdi huius relinquédo corde:& ope oés possessiones tuas
terrenas & facultates ꝓpter me:quoniá facilior & tucior uia ad pfectioné ꝓpheticá tendendi:&
tandé ad regnú cœloꝝ ꝑueniédi est ista. Omnis enim q reliquent domũ aut fratres aut sorores
aut patré aut matré aut uxoré aut filios aut agros ꝓpter nomé meú. cétuplú accipiet iam in hac
uita. ꝑgustans suauitatis meæ dulcediné cunctis terrenis centupliciter præualentem:& tandem
uitam eternam possidebit. Ecce breuiter audisti primum gradum quo conscendere possis ad ꝓ

phetic perfectionis summum.

Capitulum quartum ꝙ oportet monachum carnales concupiscentias crucifigere: & propriā uoluntatem relinquere ut ꝑueniat ad perfectionē ꝓpheticā & finē religiosæ uitæ heremiticæ.

NVnc attende secundum. Sequitur enim in exortatione mea. Et uade contra oriētem scilicet cōtra originalem tuæ carnis concupiscentiam. Scire namqꝫ debes ꝙ in die ortus tui non est a peccato præscisus umbilicus tuus. quoniā in peccatis natus es totus: Quemadmodum in persona cuiuslibet hominis geniti a uiro & fœmina ait ꝓpheta. Ecce iniquitatibus cōceptus sum & in peccatis concepit me mater mea. Ab hoc autem originali peccato in quo concipitur homo illud prouenit ꝙ Caro hominū aduersus spiritum concupiscit. Video inquit apostolus aliam legē in membris meis repugnantē legi mentis meæ & captiuātē me in lege peccati quæ est in mēbris meis. Hæc lex peccati est illa lata porta per quā quis intrat cum ei consentit: & spaciosa uia ꝑ quā homo ambulat dum secundū eā uiuit quæ ducit ad ꝑditionē: & multi sunt qui intrant per eam. Accedente uero ad seruitutē dei oportet abstinere a carnalibus desideriis quæ militāt aduersus animā: & stare in iusticia & timore dei & præparare animam suā: nō ad requiē: neqꝫ ad delicias: sed ad tēptationē & angustias: quoniam oportet per multas tribulatioes introire in regnū dei. Angustia namqꝫ est porta & arta uia quæ ducit ad uitā & pauci sunt qui inueniūt eā: quoniam pauci sunt electi: & pusillus est rex cui cōplacuit patri dare regnū. Tu ergo fili mi si uis esse ꝑfectus & usqꝫ ad uitæ monasticæ uitæ heremiticæ ꝑuenire: ibiqꝫ de torrente bibere: uade contra orientē: hoc est cōtra originalē tuæ carnis cupidinē ac cōcupiscēntias eius. Ego enim noui iniquos in die iudicii reseruare cruciādos: quāto autē magis eos qui post carnē in cōcupiscentias imūditiæ ambulāt: dominationēqꝫ cōtēpnūt. Post cōcupiscētias ergo tuas nō eas: & a uoluntate tua auertere: eā ꝓrsus relinquēs: & recto supiori arbitrio usqꝫ ad mortē ꝓpter me humiliter submittēs: nō est enim discipulus sup magistrū ꝑfectus autē oīs erit si sit sicut magister eius. Ego uero dn̄s ꝓphetaꝝ & magister descēdi de cœlo nō ut faciā uolūtatē meā sed uolūtatē eius qui misit me patris: factus obediēs usqꝫ ad mortē mortē aūt crucis. Quāobrē siquis uult post me uēire: abneget semetipsū & tollat crucē suā quotidie & sequat me. Qui. n. nō baiulat crucē suā & uēit post me nō potest meus eē discipulus. Si ergo uis cōtra oriētē. i. cōtra originalē tuæ carnis cupidinē, post me uēire: attēde qualiter oportet te crucē baiulare. Sicut nāqꝫ crucifixus quis iā nō ꝓ sui aī uolūtate mēbra sua quoqꝫ mouēdi uel cōuertendi habet potestatē: sed illic tm̄ heret īmobiliter ubi crucifigēs ea fixerit: ita nō ad id quod tibi placet teqꝫ delectat ad p̄sens: tuā uolūtatē conuertas: sed quo te uolūtas mea cōstrinxerit: tuā uniuersam uolūtatē applicare debeas: ut iā nō hominum desideriis sed uolūtati dei quod reliquū est in carne uiuat tēporis. Et quēadmodū ille qui crucis patibulo est affixus p̄sentia nō cōtēplat: p̄teritoꝝ obliuiscit: de crastino nō solicitat: nulla cōcupiscētia carnali ꝓmouet: nulla supbia: nulla cōtentiōe: nulla ulcione: nulla emulatiōe succenditur: sed cū adhuc aspiret in corpe se mūdo credit esse defunctū: illuc tm̄ p̄mittēs sui cordis intuitū quo se nō dubitat illico trāsituꝝ. Ita quoqꝫ te timore dn̄i coufixū oportet hiis p̄missis omnibus esse defunctū: illic tm̄ oculos animæ tuæ habēdo defixos: quo te sperare debes singulis momētis intratuꝝ. Hoc ergo modo uade cōtra orientē. s. cōtra originalē tuæ carnis cupidinem. Sic enim qui xp̄i sunt carnē suā crucifixerūt cū uiciis & cōcupiscētiis: semp mortificationē xp̄i in carne sua circūferētes: ut & uita eoꝝ in corpibus eoꝝ māifestet: & io qua cū fuerint trāsformati: ꝑuēiūt ad illā supnā gloriā quæ ē æterna: ꝑ illā quēadmodū eis ait apostolus. Mortui enim estis & uita uestra abscōdita ē cū xp̄o in deo: cū enim xp̄o apparuerit uita ur̄a tūc & uos appebitis cum ipso i glīa. Ecce ostēdi succincte scd̄m gradū quo ꝑuēire queas ad ꝓphetalis ꝑfectiōis gradum.

Capitulum quintum ꝙ ut attingatur perfectio prophetica & finis religiosæ uitæ heremiticæ conuenit monacho solitudinem querere: ac humana consortia & præcipue uxorem uitare: & in continentia uiuere.

MOdo amplectere tertiū. Sequit enī in ꝑsuasione mea. Et abscondere in torrēte charit: Nolo enim ulterius te morari inter turbas in urbe: quoniam uidi iniquitatē & cōtradictionem in ciuitate: die ac nocte circundat eā sup muros eius iniquitas & labor in medio eius & iniusticia: & nō defecit de plateis eius usura & dolus: Propter quæ oīa uitanda

ipse propheta in exemplũ tibi datus:maluit in solitudine habitare:q̃ in urbe. Ecce inquit elonga ui fugiens:& mansi in solitudine. Ait enim sapiens. Nõ pecces in multitudine ciuitatis nec te im-mittas in populum nec alliges duplicia nec enim eris in uno immunis. Quia ergo secundum sa pientem in monos.i.in uno seu in singulari degens nõ eris a peccato immunis:ideo debes solita rius pauere:& flere.i.officium monachi exercere. Mones enim græce:latine dicitur unus siue sin gularis aut solus. Achos autẽ græce:dicit̃ latine tristis: inde dictus est monachus quasi singula-ris & tristis: sua scilicet & aliorũ peccata solitarius lugens. Et hoc tibi eligibilius q̃ inter turbas conuersari in urbe. Si enim teste sapiente in uno.i.i mõade seu singularitate aut solitudine degẽs non eris a peccato usquequaq̃ immunis:quãtomagis ipso testante:si te immittas in populũ: du-plicia tibi peccata alligabis:ac per hoc pauere amplius & flere te oportebit. Declia ergo frequẽti as turbarũ:ne in ciuitate positus facere cõpellaris quæ te non tam natura cogit facere q̃ uolun-tas:uidelicet ne alterius furore mouearis:ne aliena bella paciaris:ne te capiat oculus meretricis: ne forma pulcherrima ad illicitos ducat amplexus:ne auaritiæ cæterorumq̃ uitiorum alligeris uincolis:quæ omnia uitant̃ in solitudine. Quis nã dimisit onagrũ liberũ:& uincula eius quis sol uit:nisi qui ei dedit in solitudine domum:& tabernacula eius in terra salsuginis. Iccirco cõtem-nit multitudinẽ ciuitatis:clamorẽ exactoris nõ audit. Onager quidẽ aĩal solitudinẽ diligẽs:illum significat qui remotus a turbis popularis:solitarius cõuersatur. Cuius peccatorũ uĩcula deus sol uit & liberũ a peccati seruitute eũ dimittit:dum sibi domũ in solitudine cõstituit:& tabernacu-la eius in terra salsuginis:quæ sitim attendit:ut iusticiã cœlestis patriæ faciat qua tandẽ facietur. Beati enim qui esuriunt & siciũt iusticiã quoniã ipsi saturabũt. Tu ergo fili mi si uis pfectus eẽ: & ad finẽ monasticæ uitæ heremiticæ puenire:ibiq̃ de torrente bibere:abscõdere ĩ torrẽte cha-rit:colens scilicet ĩ abscon sa solitudine silentiũ. Quippe sciens imbecillitatẽ tuã: & uas fragile qđ portas:timere debes in urbe offendere:ne inter turbas impingaris & corruas atq̃ frangaris. Sede bis ergo solitarius & tacebis:quia bonũ est homini pstolari cũ silentio salutare dei. Quãobrẽ ab scondere in torrente charit.qui diuisio interptat̃:quia expedit ad tui propheticã pfectionem:ut ita absconsus ab hũano & diuisus sis consortio:q̃ enã mulieri nõ iungaris cõiugio. Bonũ est ho-mini mulierẽ non tangere. Porro hæc ad utilitatem tuã dico & ad id quod honestũ est:& quod facilitatẽ pbeat sine ĩpedimento dño obsecrãdi. Oportet enim te diuidi ab his que te ĩpediunt: ut perfecte tendas in deum. Sollicitudo uero sæculi istius & fallacia diuiciarũ suffocant uerbum dei:ac per hoc impedit animũ ne perfecte diligat deũ:teste enim sapiente. Qui diligũt deũ: con-seruabũt uerbũ illius. Qui uero cum uxore est:sollicitus est quæ sunt mundi:& ppterea retrahi tur ne perfecte inhereat perfectiõi dei:cogitat quomodo placeat uxori. Qui autem sine uxore est:solicitus est quæ sunt domini: & cogitat quomodo placeat deo: Quamobrem si non es alligatus oxori noli querere uxorem. Beatior enim eris si sic secundum meum concilium per-manseris: ut sis ex illis eunuchis: qui se castrauerunt propter regnum celorum. Quoniam da-bo eis in domo mea locum: & nomen melius a filiis & filiabus:& nomen sempiternum dabo eis quod non peribit. Ecce expressi tibi tertium gradum quo peruenire ualeas ad prop-heticæ perfectionis altum.

¶ Capitulũ sextum q̃ ad appræhendendum perfectionem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ :exigitur ut monachus sit in caritate:& qualiter debet deum & proximum diligere adhoc ut sit in caritate.

A Modo percipe quartũ. Sequit̃ enim in admonitiõe mea. Quæ scilicet charit est cõtra iordanem. Certe iorda nis descentio corũ interpretat̃. per quẽ hoc in loco non absur de peccatũ significat̃. Quid enim facit tam descendere hoĩes a dignitate ymaginis & similitudinis dei in miseriã & turpitudinẽ:q̃ peccatum:quod est trangressio diuinorũ præceptorum. Teste enim sapiente. Miseros facit populos peccatum. Hinc moyses populo præ-cepta dei transgressuro:dixit. Denscendes & eris inferior. Omnis enim natura licet in suo genere sit munda:supiori tamẽ cõparata:reddit̃ turpis & immũda. Et a sua dignitate cadit atq̃ sorde-scit res nobilis cum infiori naturæ miscetur: licet in suo genere natura inferior non sordidetur. Nam & aurũ cum argento sordidatur:si ei misceat̃. Ego autẽ testãte scriptura feci tam excellen-

tis naturæ hoiem:q eũ cõstitui uniuersæ creaturæ p̃sidem. Quamobrẽ licet creaturæ sint mun
dæ in suo genere:humana tñ corda cadunt a sua dignitate:& sordescũt in creaturaꝝ fruitione.
Hinc de his qui corda in rebus creatis figunt:per prophetã dicitur. Facti sunt abhominabiles si
cut ea quæ dilexerunt. Hinc rursum per ꝓphetam alibi dicitur. Vastata est superbia iordanis. f.
peccati. Quia uidelicet unde peccatores contẽpnendo dei p̃ceptum in peccato contra deũ super
biunt:inde in uastitatẽ corruptiõis & abhominationis descendunt:dicente propheta. Corrupti
sunt:& abhominabiles facti sunt in iniquitatibus. Charit uero diuisio interpretatur: per quã ca-
ritas merito intelligitur:quia ipsa sola hominem diuidit a iordane scilicet a peccatorum descen-
tione. Hæc namq; charit silicet caritas perhibetur esse contra iordanem idest contra peccatorũ
descentõnem: quia sicut ait apostolus. Quilibet homo si cæteris omnibus bonis polleat:etiam si
loquatur omnibus linguis:& habeat omnem prophetiam:& omnem scientiam:& distribuat om
nem substantiã suam in cibos pauperum:& tradat corpus suum ita ut ardeat: caritatem autẽ nõ
habeat:nichil ei prodest:nec transfertur a morte peccati in uitã. Qui.n.non diligit: mãet in mor
te. Ab hac tamen morte diuiditur per caritatẽ:& ad uitam dicente Ioanne apostolo transfertur.
Nos inquit scimus quoniã translati sumus de morte ad uitam:quoniam diligimus fratres. Bene
igitur charit idest caritas est contra iordanem scilicet contra peccatoꝝ descentionem:quoniam
sicut ait sapiens uniuersa delicta operit caritas. Tu ergo fili mi:si uis esse perfectus: & ad finẽ mo
nasticæ uitæ heremiticæ peruenire: & contra iordanẽ idest peccatorum descentionem abscon-
di debite in charit idest in caritate ibiq; de torrente bibere:diliges dominũ deum tuum ex toto
corde tuo & ex tota anima tua & ex tota mente tua. Nam cum hoc adimpleueris:tũc perfectus
eris:& contra iordanem in charit idest in caritate absconderis. Si hoc adimplere renueris: miser
& improbus efficieris:& non in charit sed in iordane idest in peccatoꝝ descentiõe eris. Si enim
quicq̃ aliud amas plus q̃ me:iam non me diligis ex toto corde tuo nec es in charit scilicet in ca-
ritate,quare non es dignus uidere me. Qui enim amat patrem aut matrẽ plus q̃ me:non est me
dignus. Aut qui amat filium aut filiam super me:non est me dignus. Sed & si quicq̃ aliud tantũ
amas quantum me:nondum me diligis ex toto corde tuo:nec es in charit scilicet in caritate. Si
enim ex toto corde tuo me diligeres quãtumq; anima tua & cætera omnia eẽnt tibi cara:eis om
nibus dilectionem meam præferes & cuncta quæ cor tuum ab ea abducerent protinus respue-
res: & odio haberes. Si quis enim ueni ad me & non odit patrem filium: aut matrem & uxorẽ
& fratres & sorores: adhuc autem & animam suam.non potest esse meus discipulus. Si uero cor
tuum mihi tanto amore offeras:& teipsum mihi tanta dilectione committas:ut quod uolo & ti
bi prohibeo quãtumlibet sit difficile caueri: totum tamen amore mei uites & odias: quod autẽ
uolo & tibi præcipio quantũcunq; sit durũ fieri: nicilominus totum amore mei serues & adim
pleas:tunc incipis me utcunq; diligere ex toto corde tuo & ex tota mente: & in charit scilicet in
caritate esse. Qui enim habet mandata mea & seruat ea:ille est qui diligit me. Primum autẽ mã-
datum omnium est. Audi israel dominus deus tuus deus unus est:& diliges dominum deum tu
um ex toto corde tuo:& ex tota anima tua:& ex tota mente tua. Hoc est primum & maximum
mandatum. Quod quia seruari non potest sine dilectione proximi:eo q qui non diligit fratrem
suum quem uidet:non potest deũ diligere quem non uidet: ideo secundum mandatum simile
huic est. Diliges proximum tuum sicut teipsum scilicet in quo & propter quod debes diligere te
ipsum. In bono uero & non in malo:debes te diligere. Si enim in malo te diligeres.iam non teip-
sum amares:sed odio haberes. Qui enim diligit iniquitatem:odit animam suam. Ideoq; proxi-
mum debes sicut & teipsum in bono & nõ in malo diligere:ut omnia quæcunq; uis ut faciant ti
bi homines facias:& tu illis:& quod ab alio oderis tibi fieri:uide ne feceris aliquãdo alteri. Dile
ctio enim proximi:malum non operatur. Quapropter hoc in proximo amare & operari debes:
per quod iustus fiat si malus est:aut per quod iustus permaneat si bonus est. Rursum te debes di
ligere:non propter teipsum sed propter deum:quod enim propter se diligitur in eo finis læticiæ
& uita beata constituitur:cuius adipiscende etiam spes iam hoc tempore consolatur. In te uero
uel in alio homine non debes spem beatæ uitæ ponere. Maledictus enim homo qui confidit in
homine:& ponit carnem brachium suum:& a domino recedit cor eius. Debes ergo in domino
finem tuæ læticiæ & uitam beatam constituere. Apostolo dicente. Nunc autem liberati a pec-
cato:serui autem facti deo: habetis fructum uestrum in sanctificationem: finem uero uitã æter-
nam in christo iesu dño nostro. Ergo si liquide aduertas: deũ debes diligere propter seipsum: te

uero nõ ꝑpter te ſed ꝑpter deũ. Cũq; debeas diligere ꝑximum tuũ ſicut teipſum: debes utiq; eũ diligere nõ ꝑpter ſe: nec ꝑpter te: ſed ꝑpter deũ. Hoc autẽ quid aliud eſt q̃ in ꝑximo diligere deum. In hoc inquit ioannes apoſtolus cognouimus qm̃ diligimus natos dei cũ deum diligimus & mãdata eius facimus. Quæ oĩa utiq; in præparatiõe animi facis: ſi deũ diligas ꝑpter ſeipſum: & ſi ꝑpter deum diligas ꝑximũ ſicut teipſum. In his qppe duobus mãdatis: uniuerſa lex pendet & ꝑphetæ. Plenitudo aũt legis eſt dilectio. Propter quod ad eã ꝑcipue habẽdã: hortatur petrus apoſtolus dicens. Ante oĩa mutuã in uobis metipſis caritatẽ habẽtes: quia Caritas opit multitudinem peccatoꝝ. Sed tanto minus charit idest caritas tua opit peccata: & eſt cõtra iordanẽ idest contra peccatoꝝ deſcenſionẽ: quanto minus deũ & ꝑximũ diligis. Minor quippe dilectio: minorem meretur peccatoꝝ dimiſſionẽ: ſicut ſcriptũ eſt. Cui minus dimittiť minus diligit. Tanto uero magis charit. ſ. caritas tua opit peccata: & eſt contra iordanẽ. i. cõtra peccatoꝝ deſcenſionem: quãto magis deũ & ꝑximũ diligis. Quoniã maior dilectio: maiorẽ mereť remiſſionẽ peccatorũ quẽadmodũ ſcriptũ ẽ. Remittunť ei peccata multa: qm̃ dilexit multũ. Ecce expoſui tibi quatrũ gradũ: quo contingere queas ad ꝑphetalis perfectionis donum.

Capitulum ſeptimũ qualiter mõachus per quattuor præmiſſos gradus ad perfectionem peruenit: & finem religioſæ uitæ heremiticæ attingit: & in eo quieſcit.

REſtat nũc attẽdere qualiter ad culmẽ pfectiõis ꝑpheticæ & finẽ mõaſticæ uitæ heremiticæ p hos ꝑmiſſos quattuor gradus puenias. Sequiť enĩ in ꝑpoſitiõe mea. Et ibi de torrente bibes. Nempe expedit tibi ſapiẽtis eloquio: abſtrahere a uino carnẽ tuã: & animũ tuũ trãſferas ad ſapientiã: deuiteſq; ſtulticiã. Luxurioſa enĩ res ẽ uinũ & tumultuoſa ebrietas. Quicũq; his delectať: nõ erit ſapiẽs: ꝑpter quod ut facilius ad ueram puenias ſapientiã: a uino in charit abſtinebis: & in remediũ tuæ ſitis ac tutamentũ uitæ tui corpis bibes ibi de torrẽte materiali ſcilicet de aqua torrẽtis Reminiſcere tũ qualiter antea dixerim tibi: & ibi de torrẽte bibes: præmiſi: abſcõdere in torrẽte charit. Quod ideo ꝑdixi: quia ad hoc ut de torrẽte ſpiritualiter bibas: optet te prius in charit. ſ. in caritate abſcondi: In qua nõ illico abſconderis cũ in ea eſſe incipis: quoniã ſicur dictũ ẽ: nõ quãtũlibet caritas: ſed ſola pfecta opit uniuerſa delicta. Licet ergo mox ut me incipis ex toto corde tuo diligere: & ſi uere in charit. i. in caritate tñ nõ es ꝑtinus abſcõditus in charit. ſ. in caritate; quia non confeſtim es totaliť diuiſus ab actuali peccati cupiditate. Non enim mox qeſcũt. imo inſurgũt ĩ te carnales cõcupiſcẽtiæ & cogitationes immũde: conãtes cor tuũ ĩ uetita trahere: & a dilectiõe mea totaliter euellere. Propter quod nondũ potes pfecte diligere me ex toto tuo corde. Nam & ſi cor tuũ retieat tũc aſſidue dilectionem meã habitualiter in ſe; adhuc tñ nõ poteſt trãquille p actualẽ amorẽ pfecte ferri in me. Qui ne totaliter decidas a mea dilectiõe: oporret te tũc intẽdere ad expugnãdũ ĩſurgẽtes cogitatiões immũdas & carnales cõcupiſcẽtias cõtrarias dilectiõi meæ. Quas cũ uelut elicitas edomaueris non tñ continuo in crit. i. in caritate abſcõditus eris: quia nõdum me ex toto tuo corde pfecte amabis. Adhuc. n. reſtabũt multa tibi licita q̃ p me nec ꝑcepta ſũt tibi: nec uetita ut nuptiæ: diuitiæ: negocia ſæcularia: & ſimilia q̃ ſupra memoraui. Quibus cũ te ĩplicas: & ſi cor tuũ nõ diuellãt totaliter a mea dilectione: ſinunt te de me cogitare: ſed frequẽter te ĩpediũt a mea deſideratione & cor tuũ ſubducũt a meæ dilectiõis feruore. Quo quãto minus inflãmaris: tãto minus ĩ charit idest in caritate abſconderis: & quanto minus in caritate abſconderis: tanto minus ad perfectionem propheticam & ad finem monaſticæ uitæ heremiticæ tendis. Tu ergo fili mi ut promptius queas abſcõdi in charit ſcilicet in caritate & ad finem deſtinatum pertingere. ibiq; de torrente bibere: euita non ſolum per me tibi prohibita quæ te totaliter a mea dilectione ſeparant: ut ſunt carnales concupiſcentiæ ei contrariæ: & cogitationes immundæ: ſed etiam diffuge ea quæ te ab ardore dilectionis retardant: ut ſunt ea quæ propterea tibi prius diſſupplicãt. Nemo enim militans deo implicat ſe ſæcularibus negotiis ut ei placeat cui ſe probauit. Illa uero ſummo ſtudio exquire quæ te ad meæ dilectionis ardorem uocant: ut ſunt præcepta legis meæ: & ea quæ propterea tibi ſupra perſuaſi ſcilicet paupertas: & carnalis concupiſcentiæ crucifixio: obedientia: & uoluptatis propriæ abrenunciatio: continentia: & heremi ſolitudo. Nam cum in mandatis & conſiliis meis taliter exercitatus fueris: ut non ſolum cogitationes immundas: & carnales concupiſcentias dilectioni meæ contrarias; ſed etiam cætera feruorem dilectionis meæ impedientia & retardantia a te fugaueris: & ea quæ amori meo opitulantur elegeris:

si inde tam feruenti amore me trãquille diligas:tamq; uehementi dilectione mihi totaliter adhereas:ut nullũ desideriũ contrariũ dilectioni meæ uel eius ĩpeditiuũ aut retardatiuũ in mẽte tua sentias:tunc incipis me diligere pfecte ex toto corde tuo:& in charit scilicet in caritate absconditus esse atq; finẽ destinatũ pertingere.Finis enim præcepti est caritas de corde puro & cõsciẽtia bona & fide non ficta.Quicq̃ enim in lege tibi præcipio aut cõsulo:siue de fugandis a te cogitatiõibus ĩmũdis:& carnis ac mũdi cõcupiscẽciis ut cor tuũ ab his purũ teneas:siue de exhibẽdis proximo officiis:& uitãdis eius offensis ut sine reprahensione conscientiã bonã ad eum habeas siue de impendendis cultui meo obsequiis:ut ex fide non ficta sed uera mihi deseruias.totũ hoc ad hunc finem tibi suadeo:ut de corde tuo puro & feruens & uehemens amor totum pacificans cor tuum pcedat quæ totaliter mihi sine renisu cõiungaris:ut nichil penitus cõtrarium dilectioni meæ uel eius retardatiuũ cor tuũ in se senciat:sed tranquillum in amore meo totaliter cõquiescat:quod nihil aliud est q̃ habere cor purum ab omni peccati actualis sorde:& esse absconditũ in charit idest in illa caritate de qua sapiens ait. Vniuersa delicta operit caritas.Cum ergo ad hũc finem mõasticæ ac prophetalis uitæ hereminicæ perueneris:& ita in charit scilicet in caritate absconditus fueris,tunc ibi de torrente bibes:quia in hac tam perfecta cognitione tui ad me:potabo te & tuos sodales illo torrente:de quo propheta mihi loquens ait. Torrẽte uoluptatis tuæ potabis eos.Scriptũ est enim.Si reuersus fueris ad omnipotentẽ edificaberis:& longe facies iniquitatem a tabernaculo tuo.Dabit pro terra silicem:& pro silice torrentes aureos:eritq; omnipotẽs contra hostes tuos:& accruabitur tibi argentum.Tunc super omnipotẽtem deliciis afflues & eleuabis ad deũ faciem tuã.Vbi uide si ad deum ex toto corde tuo ut præmittitur reuertaris:qualiter in bonum gradatim edificaberis.Primo quidẽ longe facies iniquitatem a tabernaculo idest a corde tuo:quia aliter cum omnipotente cõiungi nõ posses:sicut scriptũ est.Si dixerimus quoniam societatem habemus cum deo & in tenebris ambulamus:mentimur.Quoniã iniq̃tates nostræ diuiserũt inter nos:& deũ nostrũ & peccata nr̃a abscõderũt faciẽ eius a nobis. Scdo p terra idest pro terrenis affectionibus & diuiciis a te dimissis:dabit tibi deus silicẽ idest fortem & ardẽtem caritatẽ.Est enim silex lapis durus & focarius:a quo salit ignis.& significat illam perfectam caritatẽ de qua sapiẽs ait.Fortis ẽ ut mors dilectio:dura sicut infernus emulatio :lãpades eius lãpades ignis atq; flãmarũ .Hãc deus dat sicut ait apostolus.Caritas dei diffusa ẽ ĩ cordibus uestris p spiritum sanctum qui datus est nobis.Tertio pro silice forti idest perfecta caritate seruata a te:dabit tibi deus torrentes aureos illas uidelicet ineffabiles & suaues delicias spiritales:de quibus scriptum est.Oculus non uidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascẽdit quæ pparauit deus his q diligũt deũ.Heæ quidẽ deliciæ dicunt torrẽtes: quia istar torrẽtis cum impetu & magna uoluptatis habũdantia:ad mentẽ prophetæ fluunt : sicut scriptum est. Torrens redundans fons sapietiæ.Sed sicut torrẽs orto solis ardore cito arescit:ita dapes ille spirituales orta carnis cupiditate mox a mente prophetæ descendunt & torrescunt.Sunt uero hi torrentes aurei idest fulgẽtes tam ex ardore dilectionis dei ex qua ad mentẽ prophetæ pfluunt : q̃ ex mãifesta noticia dei ad quam hominẽ propheticum mistice producunt:sicut dominus ait. Qui diligit me diligetur a patre meo & ego diligam eum & manifestabo ei meipsum . Quarto cum ad talem dei noticiam perueneris:erit oĩpotẽs cõtra hostes tuos uisibiles & inuisibiles ptegẽs te ab eis:sicut ipse ait. Protegam eum quoniam cognouit nomen meum.Quinto accruabitur inde tibi argentum : de quo propheta ait . Eloquia domini eloquia casta argentum igne idest caritate examinatum. Quia enim propter caritatem dei mundum & consortia hominũ relinquens ut puro corde deo inhereas mereberis diuino habunde perfrui colloquio:ita ut occulta & futura interdum reuelẽtur tibi a deo.Tu ergo super omnipotẽtem deliciis inestimabilibus afflues & eleuabis ad deum libere contemplandum faciem mentis tuæ. Ecce docui qualiter ad perfectionem propheticam peruenias:& finem monasticæ uitæ heremiticæ attingas.

¶Capitulũ octauũ qualiter monachus debet humiliter perseuerare dum peruenerit ad pfectionem propheticam & finem religiosæ uitæ heremiticæ

DEinceps oportet q ultimo uideas quomodo in perfectione uitæ propheticæ heremiticæ perseuerare debeas.Sequitur enim in promissione mea . Coruisque præcepi ut pascant te ibi : Quod utique ad tui consolationem necessarium iudicaui . Nempe licet inenarrabilibus afflues deliciis quandiu bibes de torrente meæ

uoluptatis duplici tamen ratione tuum gaudium nondum erit plenum. Primo quidem quoniá uehemétissime ex totis tuis præcordiis desiderabis tunc faciem meam clare cōspicere quá tamē non poteris perspicue uidere. Non enim uidebit me homo: & uiuet: quia ergo lucem inhito inaccessibilē q̄ nullus hō in hac uita uidet: sed nec uidere potest. Scđo qm̄ dū i illis ieffabilibus delitiis quas bibes de torrēte me uoluptatis regescere diucius cōaberis: repēte tā pp fragilitatē tui corporis ab eis semotus: ad teipsum reuerteris. Corpus enim quod corumpitur aggrauat animá: & terrena habitatio deprimit sensum multa cogitantem. Hac itaq; duplici ratione: quia sanctá faciem meam non poteris clare cernere: & quia oppressus corruptibili corpore non ualebis diucius degustare. nec permanere in illa gloriosa dulcedinis contemplatione. Orabis tunc si uis in perfectione perseuerare: & dices incipiēs gemere Deus deus meus ad te de luce uigilo: sitiuit anima mea in te q̄ multipliciter: tibi caro mea. In terra deserta in uia: & iaquosa sic in sancto apparui & ut uiderem uirtutem tuam & gloriam tuam. Verum ne tunc irremediabilibus gemitibus & cordis mestitudine inconsolabiliter dissoluaris ex desiderio uidendi me: & fame gustandi suauitatem dulcedinis gloriæ meæ ad consolationem tui: Coruis præcepi: ut pascant te ibi. Quippe coruorum nomine ratiōe intelligūtur sancti prophetæ: tibi in exemplum dati a me: quia nequa q̄ de iusticiæ suæ luce superbiunt: sed per humilitatis gloriam: & infirmitatis propriæ noticiam peccatorum in se nigredinem confitentes aiunt. Si dixerimus quoniá peccatom non habemus: ipsi nos seducimus: & ueritas in nobis non est. Proinde de eorum quolibet scriptū est. Quis præparat coruo escam suam quando pulli eius clamant ad deum uagantes eo q; non habeant cibos. Coruus huius est nature q; pullorum suorum in ortu candidorū ora hiantia huc illucq; in nido uagancia: & cibos expetentia respicit. Quibus cibum prius non ministrat: donec per pennarum nigredinem proprii coloris similitudinem in eis recognoscat. Postq̄ uero nigrescere eos conspicit: totis suis uiribus eos deinceps pascit. Sic interdum prophetæ sancto a me misso nascūtur pulli scilicet discipuli ad tantam tandem gratiam peruenientes eius exemplo: ut bibant de torrente uoluptatis meæ: quēadmodū: & propheta ille. Sed cum ex infirmitate propriæ naturæ nondum fuerunt ad gustandum illam suauitatem perducti huc illucq; desiderio uagantes ad me clamare eo q; desideratos cibos illius internæ dulcedinis nequeant adhuc sumere. Et iuxta id quod scriptum: est Nisi conuersi fueritis: & efficiamini sicut paruuli nō intrabitis in regnum cœlorum. debent se tūc per humilitatem adhuc reputare pullos idest paruulos in bono: & formidare ne augmentum ostendant ex malo. Scriptum est enim. In multis offendimus omne: sEt tamen ipsi plerunq; a peccatis suis memoriam auertunt: & considerare propriam infirmitatem nesciūt. Ac per hoc nigredinem quam assumi oportet contra mundi nitorem non ostendunt. Tanto autem minus spiritualem illam refectiōem interius summere possunt: quáto exterius per cultum uitæ præsentis magis quasi nitescunt. Coruus igitur in pullis ora hiancia respicit: sed anteq̄ cibum ministret corpus indui pennarum nigredine in eis querit: quia missus a me propheta priusq̄ ad abscōsam escam uoluptatis meæ discipulos perducat: admouet eos: & expectat: ut exemplo sui a nitore uitæ præsentis per humilis lamenta pñiæ nigrescant: & peccatorum propriorum in se nigredinem recognoscāt: qui si in confessiōe uitæ præteritæ lamenta sui gemitus uelut nigrescentes plumas ex interioribus proferant: illico propheta eis hiantibus in ore præparatam a me escam ministrat: quia ad gustandam dulrediuem de torrente uoluptatis meæ emanātem eos inuitat. Quos tanto ardentius de torrente reficit: quanto uerius a mundi nitore eos nigrescere per humilis penitentiæ lamenta cognoscit. Sed ut cognoscant discipuli se escam ad quam propheta eos uocar a me recipere: ratione proponitur sub pentione. Quis præparat coruo escam suam quando pulli eius clamant ad deum uagantes eo q; non habeant cibos: Subaudis: nullus præparat nisi deus. qui sicut scriptum est: dat escam pullis coruorum inuocantibus eum. Tu ergo fili mi cum ad perfectionem prophencam: & finem monasticæ uitæ heremiticæ perueneris: & de torrēte meæ uoluptatis biberis ne inde de tanta suauitate gustata extollaris: repente ab ea ad tempus remoueberis propter fragilitatem: & corruptionem tuæ carnis: caue ergo tunc ne de perfectionis recto descendas tollere aliquod ex his quæ renuncians abdicasti Nemo enim mittens manum suam ad aratrum: & respiciens retro aptus est regno dei. Quamobrem quæ retro sunt obliuiscens ad ea quæ sunt priora extendens temetipsum persequere donec peruenias ad destinatum brauium supernæ uocationis. Non enim qui hæc perscripta incepit: sed qui in eis perseuerauerit usque in finem hic saluus erit. Et propterea uagans instar pullorum corui debes ad me incessanter clamando dicere. Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te

deus.Nam si ad illam dulcedinis meæ prægustatam suauitatẽ nõ confestim reducaris.hoc ideo fiet primo ut scias te non ex tuis meritis sed ex mea gratia ad illam suauitatem prius peruenisse. Secundo ut ardentius eam desideres:& multiplicius desiderando capacior reddaris ad eam adipiscendam.Ne autem interim a perfectione poenitus corruas:coruis præcepi ut pascant te ibi: quia prædecessoribus tuis prophetis mandaui ut te doctrĩa exemplorum humilis poenitẽtiæ pascant qua peccatorum in se nigredinẽ humiliter recognoscebant & nitorẽ uitæ carnalis uitabãt. Quapropter ut interĩ saturatus esse queas : eorũ doctrĩa auide pascaris sicut scriptũ est.Sapiẽtiã antiquorum omniũ exquiret sapiens & in prophetis uacabit.Quoniã si eorum exemplo a nitore uitæ præsentis per propriæ fragilitatis noticiam & ueræ humilitatis noticiam ĩstar pullorũ corui totus nigrescas:& per deuotam orationem ac debitam peccatorum confessionem copiosos lamenti gemitus uelut nigrescentes plumas ad deum proferas:tunc reducet te deus iterum ad gustandam dulcedinem genere effluentem de torrente uoluptatis suæ.Hinc enim scriptum ẽ.Cõsiderate coruos:quia non seminant neq; metunt:quibus non est cellarium neq; orreum: & deus pascit illos.Ecce docui te quomodo debeas humiliter perseuerare in perfectione propheticæ uitæ heremiticæ.

¶ Explicit institutio . idest forma perueniendi ad perfectionem propheticã & finem monasticæ uitæ heremiticæ per deum ad obseruandum tradita prophetæ helyæ:& per dominũ Ioannẽ episcopum hierosolymitanum commentata & exposita ex dictis tam legis ueteris q̃ ẽt nouæ.

¶ Explicit liber primus de institucione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarũ.

¶ Incipit præfactio in secundũ librũ. Actor.

Liber iste secundus agit totus de uita monastica quã helyas secundũ formã per deum ei expositam in heremo duxit:& de uiris quos in obseruantia dictæ uitæ discipulos habuit.specialiter autem de quattuor prophetis quos ad dictam uitam traxit:& qualiter suos discipulos illius uitæ disciplinam docuit.Habet autẽ hic liber octo capitula. ¶ Capitulũ primum q; helyas mõasticam uitam heremiticam secundum formam per deum ei expositam incepit:& ad perfectionẽ ac finẽ dictæ uitæ peruenit & ĩ ea perseuerauit. ¶ Capitulum secundum q; helyas disposuit successores habere in obseruantia monasticæ uitæ heremiticæ & qua ratione ipsi in sacra scriptura appellati fuerũt prophetæ. ¶ Capitulũ tercium q; aliqui ex dictis helyæ prophetis sine discipulis fuerunt a deo spiritum propheciæ consecuti: & qua ratione dicti discipuli fuerũt etiam in sacra scriptura filii prophetarum appellati. ¶ Capitulũ quartũ q; ionas propheta fuit per helyam a mortuis resuscitatus:& eius discipulus effectus:& a deo spiritum prophetiæ consecutus. ¶ Capitulũ quintum q; helyseus propheta fuit perfectus helyæ discipulus.& ydolatras perfectus.& in signis clarus. ¶ Capitulũ sextum: q; ancheas propheta adhesit helyæ in disciplina prophetica uitæ monasticæ & tandem accepit spiritũ prophetiæ. ¶ Capitulum septimum.unde abdias propheta fuit ortus & qua ratione fuit factus helyæ discipulus. ¶ Capitulum octauum q; helyas tam factis q̃ uerbis exemplar monasticæ uiuendi se discipulis suis præbuit:& q; quicquã perfectionis est in monachoꝝ uita ab helya tanquã a primo exemplari originem traxit.

¶ Incipit liber secundus de institutione & peculiaribus gestis monachorũ carmelitarũ. ¶ Capitulum primum q; helyas monasticam uitã heremiticam per deum ei expositam incepit:& ad perfectionem ac finem dictæ uitæ peruenit & in ea perseuerauit.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ĩ libro de institutiõe primoꝝ monachoꝝ in lege ueteri exortoꝝ & in noua perseuerantiũ.

HElyas itaq; audita a deo præfata lege perueniendi ad perfectionem propheticam & monasticæ uitæ heremiticæ finem & perseuerandi in eadem considerauit: q; non auditores sed factores legis iustificabuntur: propter quod ex totis suis præcordiis studuit ad dictam perfectionem propheticam & finem monasticæ uitæ heremiticæ peruenire:& legem ad eam perueniendi quam a deo audierat opere adimplere : sicut de eo ita legimus scriptum in superiori lectione libri regnorum.Abiit ergo helyas:& fecit iuxta uerbum domini.Cumq; abiisset:sedit in torrente charit: qui est contra iordanem. Corui quoq; deferebant ei panem & carnes mane: similiter panem & carnes uesperi: & bibebat de torrente: Hæc autem præmissa uerba exponemus tam historicæ quam mistice : quia utroque modo de helya uerificata fuere.Abiit ergo helyas . Quo abiit : contra orientem . hoc est contra ori-

ginalem suæ carnis cupidinẽ:quia enim in carne eius non inhabitabat bonum:arbitratus fuit se esse debitorem non carni ut secundum carnẽ uiueret:quia sicut inquit apostolus:Si secũdũ carnem uixeritis moriemini.Si autem spiritu facta carnis mortificaueritis : uiuetis . Ideo helyas ut in spiritu perfectæ deo uiueret:crucifixit carnem suam cum uiciis & concupiscentiis:mortificãs membra peccati quæ sunt super terram:fornicationem:libidinem:imundiciã & concupiscentiam malam. Altiori quodammodo antecessoribus suis:qm̃ ut p puritatem castitatis & incorruptionem suæ carnis equaretur angelis imitatione conuersationis seipsum propter deum uirginitate perpetua primus hominum sponte decorauit.

¶ Isidorus libro secundo de origine officiorum capitulo quadragesimo tertio.

¶ Nunc autem quæ sit sacræ uirginitatis ĩtegritas uel a quo tam sancti propositi studium sit exortum breuiter intimabo. Quantum enim ad uetus testamentum attinet:Helyas Ieremias & daniel castitati & continentiæ bene primi studuisse noscuntur.

¶ Hieronymus libro primo contra iouinianum.

¶ Heliam ergo q̃ stulte posuerit sanctus Iouinianus in cathologo maritorum me tacente manifestum est. Si enim Ioannes baptista uenit in spiritu & uirtute helyæ & Ioannes uirgo est utique non solum in spiritu eius uenit:sed etiam in corporis castitate.

¶ Cassianus libro primo de institutis monachorum capitulo primo.

¶ Prior scilicet helyas qui in ueteri testamento uirginitatis iam flores & castimoniæ continentiam præfigurabat exempla.

¶ Ioannes quadragesimus quartus episcópus ierosolymitanus ubi supra.

¶ Qui semetipsum protsus abnegans & uoluntati propriæ abrenũcians: semper superioris idest dei uoluntatẽ prorsus secutus fuit. quẽadmodũ de eo scriptũ ẽ. Abiit quocuuq; eũ ferebat uolũtas.s.dei. Seqẽ. Et fecit iuxta uerbũ dñi:quia scilicet de terra & de cognatiõe sua & de domo patris sui.in solitudinem recessit.deo pro ipso aliquod melius tunc prouidente:ut scilicet a morte eriperetur:& ad perfectionem monasticæ uitæ traheretur. Quippe populus israel per achab regem recenter seductus adorabat tunc baal tanquam deum largitorem pluuiarum & fertilitatum cæterorumq; temporalium bonorum. Non aduertebat autem populus ille omnia hæc puenire a deo uero israel & non a baal. sicut dominus conqueritur per prophetam dicens. Et hæc uestiuit quia ego dedi ei frumentum uinum & oleum & argentum multiplicaui ei & aurum quæ fecerunt baal. Ob hoc uolens helyas tunc regi achab & populo israel ostẽdere illum esse uerum deum quem ipse colebat.& baal:etiam falsum deum quem rex instigante regina nouiter a populo adorandũ introducebat. prædixit eis uerbo domini q; quantumlibet inuocarent baal pluuiã eis largiri non posset:neq; annis illis ros aut pluuiam super terram descenderet : donec pro hoc ipse helyas deum israel peroraret. Et quia propter carentiam pluuiæ secuta fuit tunc fames uehemens in regno samariæ:ideo querebat eum rex interficere. Sed helyas priusquam a rege quereretur:fecit iuxta uerbum domini. Quoniã ne a rege inueniretur:recessit nutu dei de terra & de cognatione sua & de domo patris sui in solitudinem:relinquens de cætero mundanas diuitias. nõ solum mente sed etiam opere. ne per domesticam curã aut per facultates & terrenas possessiones impediretur a consecutione perfectionis uitæ monasticæ:ad quam per deum tunc uocabatur ipse.

¶ Crisostomus in commentario super matheum omelia.xlvi.

¶ Vnde mirabilis factus est helyas: nonne a libera ad regẽ pro palacione:Nonne a zelo qui erat in eo ad deũ:Nonne a repudiacione possessionum:Nonne a melota spelunca & montibus.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus ierosolymitanus ubi supra.

¶ Sequitur : Cunq; abiisset sedit in torrente charit qui est contra iordanem:quia scilicet squalorem heremi ex tunc helyas cum silentio equanimiter sustinens: monachalem uitam heremiticam primus hominum a proposito seruare studuit. Quam bene secundum ethimologiam uocabuli sine nominis in solitudine torrentis charit inchoauit . Interpratatur enim charit diuisio ut etiam nomen loci in quo sedit:iudicaret eum esse diuisum a consortio & uita sæcularium hominum. Sedit itaq; solitarius in torrente charit. deducens quasi torrentem lachrimas per diem & noctem:ut sic esset contra iordanem idest contra peccatorum descensionem : quatinus ex suæ uitæ conuersatione innotesceret quã rectæ a proposito primus hominum officium monachi ipse tunc inchoaret. Monachus enim uere deinceps ipse fuit:quia singularis siue solus & tristis sedit peccataq; sui & aliorum solitarius uberrime luxit.

¶ Isydorus libro secundo de origine officiorum:capitulo quintodecimo.

¶ Vnde autem ad monachos studiũ defluxerit paupertatis uel quis huius conuersationis extitit auctor:Cuius isti habitum imitantur:Quantum enim attinet ad auctoritatem ueterum scripturarum:huius propositi principes helyas & discipulus eius helyzeus fuerunt.

¶ Iohannes.xliiii.episcopus ierosolimitanus.ut supra.

¶ Mistice autem.Cumq; abiisset helyas contra iordanem.i. cõtra originalẽ suæ carnis cupidinẽ sedit in torrente charit qui est contra iordanẽ. quia ĩ charit.i.in dei caritate eũ diuidente A iordane.i.a peccatoꝝ descencione ex tunc semper stetit.sicut ipse ait . Viuit dñs exercituũ ante cuius uultum sto.Iure autẽ merebatur ipse ante cẽsitudinẽ diuinæ maiestatis stare . quia in tanto culmine perfectionis extiterat.licet namq; saluator dixerit . Inter natos mulierum non surrexit maior iohanne baptista.helyam tñ iohanni esse equalẽ angelus Gabriel euidẽter testabaẽ. dum Zachariam affaus Iohãnem in spiritu & uirtute helyæ præire christum assentiuit.

¶ Augustinus in libro questionum noui & ueteris testamenti.questione.xxvi.

¶ Dictum est a spiritu sancto ad Zachariam cuius meriti futurus esset iohannes. Veniet inquit in spiritu & uirtute helyæ.parem ergo Iohannẽ helyæ ostendit.Et dominus dicit.Nemo maior inter natos mulieꝝ Iohanne baptista.Non dicit omniũ maior est.hoc est equalẽ habet . maiorẽ non habet.Helyas ergo par illi est.non utique minor.

¶ Iohannes.xliiii.episcopus ierosolimitanus ubi supra.

¶ Cuius helyæ cor ut in deserto ex feruenti caritate inter se cõcaleret & in meditatiõe sua ignis diuini amoris exardesceret:gustabat frequẽter ĩeffabilẽ dei gloriã. & sedebat.i . requiescebat in torrẽte uoluptatis diuiæ.quo deus potat diligẽtes se.dicẽte ꝓpheta. Torrẽte uoluptatis tuæ potabis eos.Sed quãuis satageret tunc helyas in cõtemplatiõe tã ineffabiliũ diuiciaꝝ sine deliciaꝝ assidue requiescere.Oppressus tamen corruptibili corpore nequibat in eis diutissime ꝑmanere. Qui ad seipsum reuersus:modo lætabatur in corde tacite ex recordatiõe suauitatis gustate.modo uero gemebat ualide ex desiderio & fame gustandi suauitatẽ dulcedinis tam iucunde.Sequitur.Corui quoq; deferebant ei panẽ & carnes mane.similiter panem & carnes uesperi . Quibus cibis helyas exinanitum corpus in deserto reficiebat tantum ne deficeret.Nec dubium quin deus panem & carnes illi ministrabat per coruos ei deferendos . Sic enim antequã ad torrentẽ charit iret:prædixit ei deus.Coruis ꝑcepi ut pascant te ibi.Propter quod helyas dũ in charit existeret.confidens in domino.escam suam in manu dei committebat.cui cura erat de eo.Illa autẽ omnia ad uitam necessaria adiciebat ei deus.quia ipe primum querebat regnum dei & iusticiã eius Mistice uero prophetæ prædecessores sui.dicti corui.ratione superiori deferebant ei panem doloris & penitẽtiæ & carnes humilitatis uere.mane.i.quãdo ipse ex recordatione suauitatis gustate lætabatur.Similiter & uesꝑi.dum scilicet de absẽtia illius suauitatis gustate tristabatur.Quippe ne de ineffabili iucunditate sibi subtracta ipse ex tristitia dissolidetur Corui deferebant ei panem.de quo scriptum est.Cibabis nos pane lachrimarum.Nam sancti prophetæ eorum exẽplis sibi in diuinis scripturis relictis reducebant ei ad memoriam nigredinẽ suorum peccatorum .Ex quorum cõsideratiõe saciebatur pane lachrimaꝝ & doloris . propter quod humiliter reputabat se indignũ bibere illam ineffabilẽ suauitatem.quam non ex suis meritis sed ex dei gratia cõfiderabat se prius gustasse.Similiter ne in læticia ex recordatione suauitatis gustate ipse per inanẽ gloriam extollerertur: corui deferebant ei carnes.quia sancti prophetæ eorum exemplis ad memoriam ei reducebant suæ carnis fragilitatẽ & corruptiones quæ auferebant ab eo illas delicias tam suaues. Cuius fragilitatis pastus agnicione humilis manebat in se.cernẽs ꝙ omnis caro fœnũ & omnis gloria eius tanquã flos agri.Tam igitur ex fragilis carnis consideratione quoniã ex peccatorum suoꝝ recordatiõe:fuerũt ei lachrimæ suæ panes die ac nocte:dum corui.i. prophetæ dicebant ei cotidie ubi est deus tuus. Hæc uero dicẽtibus prophetis recordatus scilicet ꝙ ex peccatorum nigredine & ex proprie carnis fragilitate remouebatur ipse ab illa archana dei participatione:effundebat in se animam suam.quia per deuotam orationem & humilem peccatorum cõfessionem:copiosos lamenti gemitus ad deum proferebat : Et bibebat de torrente idest de aqua torrentis.abstrahens a uino carnem suam.ut animum suum transferret ad illam salutarem sapientiæ aqua.de qua dicitur.Aqua sapientiæ salutaris potabit illum domius.A cuius ubertate in ebriabatur & torrente uoluptatis eius potabatur.Rursum in spiritu raptus:transibat helyas in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum dei.Hoc itaque prædicto modo prophetalem uitam monasticam ducebat helyas in heremo.

¶ Capitulum secũdum ꝙ helyas disposuit successores habere in obseruantia monasticæ uitæ heremiticæ: & qua ratione ipsi in sacra scriptura appellati fuerunt prophetæ.

DEniq; helyas in mõastica uita heremitica quã primus hominũ a ꝓposito inchoauerat successores post se ĩperpetuũ relinquere disposuit. Qui ut pater primus mõachorum fieret in suos discipulos elegit quosdã uiros qui iccirco ad ipsum in solitudine torrẽtis charit. tunc latentẽ cõfugiebant. ne per regẽ achab & reginã iezabel cogerent̃ sicut & cæteri populares adorar̃ baal. Viri quippe isti timore dei repleti. cernentes helyã ita uerbo domini tunc cõtinere coelũ ꝙ pluuiã nõ dabat super terrã: ad eum tanquã ad ueri dei custorẽ accedebant occulte in solitudine charit. ut sub eius doctrina in cultu ueri dei ꝑsistere possent. & ydolatriam uitarẽt. Hos itaq; deo deuotos uiros helyas secũdum formã a deo ei traditã habuit suæ mõasticæ uitæ primos discipulos & imitatores ocros quos etiã docuit ꝓphetare. i. ad laudẽ dei cantica & ympnos & psalmos cũ instrumẽtis musicis canere. Cõsiderauit enim ꝙ bonũ ẽ cõfiteri domino & psallere nomini suo altissimo. ad annũciãdũ mãe misericordiã suã & ꝑ noctẽ ueritatẽ suam. in decacordo psalterio cũ cantico in cithara. Sapiens ergo hiis omnibus helyã cõmendans sibi in eius laudẽ ait. ꝓphetas facis successores post te. Hæc aũt sapiẽtis uerba qdam in cortice cõsiderantes: ad hunc sensum ĩterpretati cõati sunt: ut quia helyæ ꝑdixit deus helyseũ unges post te: ideo estimauerũt sapientẽ cõsequent̃ sancto helyæ dixisse. Prophetas facis successores post te, quasi ex hoc licuerit helyæ suos successores facere ꝓphetas. i. futura ꝓnunciãtes: quia deus ei dixit. Heliseũ unges ꝓphetã post te. Sed an hic sensus intentionẽ sapiẽtis cõueniat: satis patet. Ait enim apostolus Petrus. Non uolũtate hũana allata est aliquãdo ꝓphecia sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoĩes. Quomodo ergo helyas faceret ꝓphetas. i. futura ꝑdicẽtes: q nõ a uolũtate humana sed a solo spiritu sancto efficiont̃. Quẽadmodũ apostolus Paulus testat̃ dicens. Alii datur opacio uirtutũ. alii ꝓphecia. alii discretio spirituũ. Hæc aũt oĩa operat̃ unus atq; idẽ spiritus. diuidẽs singulis ꝓ ut uult. Nõ ergo ẽ putãdũ ꝙ helyas tales ꝓphetas fecerit quos solus spiritus sanctus cõstituent. Quapropter ꝑmissum sensum ab intẽriore sapiẽtis deuium relinquẽtes: ad meotẽ sapiẽns emichandũ ꝓperamus. Scimus qdẽ in diuinis scripturis nõ solũ appellari ꝓphetas illos q futura ꝓuident & ꝓnũciant: sed etiã illos q ad hoc officiũ sunt istituti: ut scilicet cũ instrumẽtis musicis deuote deũ laudent & ei psallant. Quid enim aliud ẽ qđ in libro paralipomenõ sic legit̃. Porro cãtatores filii asaph stabãt in ordine suo iuxta ꝓceptũ dauid. & asaph & eman & ydithũ ꝓphetaꝝ dauid. Hoc qppe i loco asaph & eman & ydithũ ideo dicti sont ꝓphetæ dauid: quia ꝑ eũ erãt istituti cantores ad psallendũ deo cũ instrumẽtis musicis. quẽadmodõ alibi in eodem libro sic scribitur. Dauid & magistratus exercitus segregauerũt in ministerium filios asaph & eman & ydithũ. qui ꝓphetarẽt cũ citharis psalteriis & cimbalis secundũ numerum suum dedicatũ sibi seruientes officio. Et post pauca. ydithũ in cithara ꝓphetabat sup oẽs confitentes & laudantes deũ. Hii igit̃ asaph eman & ydithũ hoc in loco dicti sunt ꝓphetare. nõ ideo quia futura tũc ꝓuiderẽt uel ꝓnunciarent: sed quia deum laudabãt & cũ instrumẽtis musicis ei psallebant. sicut paulo post ibidem scribitur. Vniuersi sub manu patris sui ad cantandũ in tẽplo domini distributi erant in cymbalis & psalteriis & citharis in ministerio domus dñi iuxta regẽ asaph & eman & ydithũ Quamobrẽ dum sapiẽs sancto helyæ dicit. Prophetas facis successores post te. non ideo hoc dixit ut spiritũ præuidendi uel pronunciandi futura cõferret: sed ideo potius. quia helyas monachos successores post se instituit. non tantum ad uitam monasticam obseruandam secundum formam a deo sibi traditam: sed etiam ad hoc seruicium ut prophetarent hoc est ut in psalmis canticis & impnis deuote deo psallerent. & ut deum non solum corde & ore: sed etiam cum instrumẽtis musicis laudarent. Et propterea appellati sunt prophetæ. i. psallentes. & eorum uita dicta est prophetica. i. ad psalmos cum instrumentis musicis domino canendos dedicata. Et quia in psalmis taliter domino canendis & in obseruanda uita monastica secundum formam per deum traditam helyæ obtemperabant ipsi prompto corde illi sancto prophetæ: meruerunt ob hoc benedici a sapiẽte. dicẽte eorum patri helyæ. Beati sunt qui te audierunt & in amicicia tua decorati sunt. Hii quidem illi sunt prophetæ domini quoꝝ liber regnorũ meminit centum fuisse. a nece per abdiam præseruatos cum regina iezabel cæteros eorum ĩterficeret. Quos diuina appellat illic scriptura prophetas domini. non quia tunc futura præuiderent uel prænunciarent: sed quia ut præ diximus cum instrumẽtis musicis psalmos cãtica & ympnos deo deuote psallebant. Quod ex hiis tibi prospicuum fiet: legimus enim in libro regnorum ꝙ

cū helyæ indicasset abdias se ī spelūcis abscōdisse & seruasse centū ex dictis dñi ꝓphetis:helyas mox in mōte carmeli israelitico dixit pplo. Ego ꝓpheta dñi solus remāsi.Sed cū helyas tūc nō ignoraret centū ex his ꝓphis dñi p abdiā fuisse a nece ꝑseruatos:quomō salua a mēdacio cōsciē tia poterat uir dei populo dicere.Ego remansi ꝓpheta dñi solus?Absit aūt uel suspicari q mēti ret tantus ꝓpheta:cuius uerbum teste sapiēte ardebat q̄si facula:uel arbitrari q ignoraret tūc alios prophetas dñi præter se uiuere. Quomodo aūt hos uiuere ignoraret helyas:qui neq; nume rū ꝓphetaꝝ baal ignorabat quos tūc reuelauit q̄dringētos q̄nquaginta & ꝓphetas lucoꝝ qua dringentos esse.Nōne ēt p abdiā recentus certificatus erat:q ꝓphetas cētū dñi abdias ipse ī spe lūcis absciderat & a morte præseruauerat.Cum ergo hos prophetas dñi uiuere helyas nō igno raret:quomō populo uerū loq̄bat̄ dicens.Ego ꝓpheta dñi remansi solus. Nisi iō uerū dicēt qa sciebat q nullus ꝑter eū erat tūc in regno israel ꝓpheta dñi talis q futura prenosceret p spititū dñi:uel uobis prenūciaret q̄uis eo sciente essent:tūc in israel hii ꝓpheræ dñi quos abdias in spe lūcis abscōdens a morte ꝑseruauerat.Sed qa isti uiri prophetæ ī sacra scriptura sunt appellati:eo q deuote cū instrumētis musicis deo canebant:non aūt eo q uentura tunc ꝑuiderent uel pre nunciarent sicut solus helyas in regno israel tūc p spm dñi futura ꝑuidebat & ꝓnūciabat: ꝓpte rea ad hunc sensum uere & a sua mente mendacio ꝓpulsato helyas dixit tūc populo Ego remā si ꝓpheta dñi solus.Nullus quippe ꝑter eū ꝓpheta prænoscēs p spm dñi futura in regno israel tūc remanserat:qm filii israel eos oēs occiderant.Quēadmodū helyas postmodū fugiens ī spe luncam montis oreb ꝓpter metū reginæ iezabel uolentis ēt cū occidere : conquerens de nece dictoꝝ ꝓphetaꝝ domino dixit.Dereliquerūt pactū dñi filii israel.Altaria tua destruxerunt & prophetas tuos occiderunt gladio:& relictus sum ego solus.

¶Capitulum tertiū q ex prædictis heliæ discipulis fuerunt a deo spm ꝓphetiæ cōsecuti:& qua ratione ipsi fuerunt in sacra scriptura filii prophetaꝝ appellati.

CVm autem de spelunca montis oreb in qua aliq̄diu mansit fuisset helyas iussu dei reuersus in terram israel ipse collectis in unū.f.discipulis in monte carmeli protinus studuit scdm formam a deo sibi traditam denuo inducere eos ad obseruandam ui tam monasticam:quos ēt solicite docuit disciplinam propheticam:ordinans ut de uote in psalterio in cithara & in cimbalis iubilatōis deū laudarent.Cui officio prius non pote rant pfecte intendere ꝓpter graues ꝑsecutiōes quas passi fuerant a rege achab & precipue a ieza bel uxore sua.Sedatis autē p deum ꝑsecutionibus illis:ex tūc quosdam hoꝝ monachoꝝ excel lentes uiros cæteris pfectius eū īstrumentis musicis deo in psalmis deuote iubilantes:cōstituit deus ꝓphetas:q scilicet sicut helyas ꝓphetarent.Per hunc q̄ppe psalmoꝝ iubilū apiebāt ita de uote dño penetralia mentiū:ut frequenter in eoꝝ corda īmitteret deus ꝓphetiæ spm. Propter q̄d dū de occultis certificari a dño uolebant:ad hunc psalmoꝝ iubilū deuotissime recurrebāt: Hinc in libro regnoꝝ legimus q heliseus in hac disciplina eruditus:cum per regē iosaphat eēt quadam uice de futuris consultus:& deesset sibi tūc ꝓphetiæ spiritus: psalteriū ad se duci fecit: In cuius cantu:cor deuote domino apiens ꝓphetiæ spititū de quesitis a deo accepit.

¶Gregorius omelia prima super:ezechielem

¶Vox etenim psalmodie eum p intentionem cordis agit̄:per hanc oīpotenti deo ad cor iter paratur:ut intente menti uel prophetiæ misteria uel cōpunctionis gr̄am īfundat. Vnde scriptū est.Sacrificiū laudis honorificabit me:& illic iter quo ostendam illi salutare dei.Quod enī la tine salutare: hoc hæbraice iesus dicit̄. In sacrificio igit̄ laudis fit in iesu iter ostensionis . qa p psalmodiā cōpunctio inuenit̄ sicut ipse de sua ostensione loquitur dicens. Qui diligit me dili getur a pr̄e meo & ego diligam eū & manifestabo ei meipsum.Hinc quoq; scriptū est . Cantate domino psalmū dicite noī eius iter facire ei qui ascendit sup occasum dominus nomē illi.Ipse enim super occasum ascendit:qui mortem resurgendo calcauit. Cui dū cantamus:iter facimus ut ad nr̄m cor ueniat & sui nos amoris gratia incendat.

¶Ioannes uigesimus quartus episcopus:hierosolymitanus ubi supra.

¶Diuina itaq; disponente sapia ex tunc scūm fuit q helyas multiplicatis istis monachis p eū institutis.quosdā ex eis excellētes ꝓphetas qui futura preuidebant:assumpsit ad hoc officiū:ut scilicet cū eo & post eū dictos:monachos solicite in uita monastica scdm formam ei traditam adeo erudirent:ut in disciplina prophetica & in psalmis in psalterio canendis eos instituerent:

& ita diligenté curá eorum gererét:ac si filii eorum essent. Et propterea hii monachi qui prius ut prædiximus uocabant ꝓphetæ:fuerút postmodú appellati filii ꝓphetaꝝ:quia dictoꝝ excellentium ꝓphetaꝝ huius religiõis erant discipuli & in prophetica ac in mõastica disciplina sub regimine ipsorum tanq̃ patrum suorum prophetarum. Et sub hoc titulo quo dicebantur filii ꝓphetarum fit sæpe in libro regnorum de hiis monachis mentio.

❡ Super cantica in expositione quarti capituli. Rupertus abbas libro tertio

❡ Greges capraꝝ qui apparuerút de mõte galaad utiq; greges sunt ratiõales qui túc apparuerút cú illi uiri esse ceperút:de qbus apostolus dicit. Circuierút in melotis in pellibus caprinis:egétes angustiati:afflicti:qbus dignus nõ erat mundus:in solitudinibus errátes:in montibus:& in speluncis & in cauernis terræ. Apparuerút inq̃ de mõte galaad.i.de ciuitate eiusdé nominis sita ad radicem montis galaad:cuius habitator fuit helyas:sicut scriptú est:Hæc dicit helyas thesbites de habitatoribus galaad ad achab. Viuit dñs deus israel de cuius cõspectu sto si erit annis hiis ros & pluuia nisi iuxta oris mei uerba. Hæc dicit & fecit ille primus actor & institutor eoꝝ q dicti sút filii ꝓphetaꝝ:quos fuisse mõachos in ueteri testaméto cõsentit auctoritas patꝝ. Qui túc dicuntur apparuisse:quia iam dictus eoꝝ institutor helyas sic repente illic inducit᷑:ut antea nusq̃ scriptura meminerit quis fuerit uel unde ꝓgenitus. Illi aút in solitudinem fugerunt propter sanguinem quem persequebatur iezabel secundum nomen suum quod interpretatur fluxus sanguinis interficiens prophetas domini.

❡ Capitulú quartum ꝙ Ionas propheta fuit per helyá a mortuis resuscitatus: & eius discipulus effectus: & a deo spiritú ꝓphetiæ cõsecutus. Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

IGitur cú eorú religio esset iá tépore helyæ ita multiplicata:ꝙ tam in heremis q̃ in ciuitatú sub urbiis erát pluries eoꝝ cunei:necesse fuit ut præter helyá qdá ex eis excellentes ꝓphetæ discipuli helyæ eos regerét & gubernarét:quos mõachi prædicti uocabant patres suos & ipsi dicebant filii ꝓphetaꝝ. Hotú auté ꝓphetaꝝ helyé discipulorú: non quidé oíum sed paucoꝝ.i. quattuor ex ꝑcipuis decet hic aliqua succincte memorari. Inter hos ꝓphetas helyæ discipulos:primus ordine téporis:ad uitá monasticá p helyá uocatus fuit sanctus Ionas de regiõe ieth:quæ est in offir filius illius mulieris uiduæ:cui ligna colligenti in sarepta sydonioꝝ helyas obuiauit:& in cuius domo latuit dú rex achab p oés gentes & regna eú ad mortem perquiri fecit:Hunc ionam puerum helyas tunc resuscitauit a mortuis: cum sustentaretur in domo suæ matris.

❡ Hieronymus in prologo super ionam.

❡ Sanctú ioná hæbrei affirmát filiú fuisse mulieris uiduæ sareptanæ:qué helyas ꝓpheta mortuú suscitauit:matre postea dicéte ad eum. Nunc cognoui quia uir dei es tu & uerbú dñi in ore tuo uerum est. Ob hanc causam etiá ipsum puerú sic uocauit amathi. Amathi in nostra lingua ueritatem sonat. Et ex eo ꝙ uerú helyas locutus est:ille qui suscitatus est filius dicitur esse ueritatis.

❡ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

❡ Quem ob hoc mater ex deuotione tradidit helyæ erudiendú in disciplina prophetica uitæ monasticæ:& factus helyæ discipulus ministrauit ei. Cú auté oraret deú helyas pro pluuia í mõte carmeli: misit semel hunc ionam puerú ut de monte prospiceret si aliquis in mari appareret. Qui cum contemplatus esset:ait. Non est quicq̃. Et rursum dicit ei helyas. Reuertere septé uicibus:& in una uice uidit ionas nubeculam paruam quasi uestigiú hoís ascédété de mari. Quod cum helyæ renunciasset:agnouit helyas pluuiá grandé tunc descensuram super terram:quá pluuiam fore uenturam ionas per helyam missus regi achab eá desideranti indicauit. Post captú uero helyæ in cœlum ionas ab helyseo in ramoth galaad missus unxit hien in regem israel ad ulciscendú necé ꝓphetaꝝ helyæ discipuloꝝ. Demú monitus a deo ionas ut in niniuen pergens prædicaret eam infra quadraginta dies subuertendá:uidit sancto reuelante spiritu :imitantes per suam prædicationé conuertédos ad penitentiá & cõsecuturos dei numam. Ideo ne falsa uidentur eis renunciare:renuebat illic ire:donec in mare proiectus & a belua marina deuoratus: post triduum a pisce in terram eomitur. Qui sancto reuelante spititu sciens conuersioné gentium fore ruiná hæbreoꝝ ꝑdicás niniuitis: ideo de eorú cõuersione dolebat:quia hac occasione suum populum israel ruituꝝ timebat. Sed dñs ostendés ei tépus nouissime ruinæ populi israel nõdú uenisse:iussit eú ad terrá israel redire & ꝓphetaræ terminos israel ab introitu emath usq; ad ma-

re solitudinis restituendos per Ieroboam regem israel.

¶ Comestor in historia scolastica sup: xv. capitulo quarti libri regum.

¶ Hic ionas prædixit signū euersiōis hierusalē: q̄ dū uiderint lapidē luctuose clamātē ꝑpe finē fi nis. Et cū uiderint in hierusalē gentes uniuersas tūc tota illa ciuitas irrecuperabiliter euerteret. Mortuus est & sepultus in spelunca unius iudicis israel. Cuius sepulcrum monstratur in una urbium geth in uitulo iuxta sephorum.

¶ Capitulū quintū q̄ Helyzeus ꝓpheta fuit factus helyæ discipulus: & fuit ydolatras persecutus & in signis clarus. Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

A Lius ꝓpheta & supp̄mus helyæ discipulus fuit factus heliseus ex patre uocato saphat de urbe abelmanla sita in regiōe zelmaan. Et sicut in libro regnoꝝ legit̄ dū de speluca mōtis oreb reuerteret̄ helyas in terrā israel: iueniēs hūc helyseū arantē in agro: misit sup cū palliū suū: & ita elegit eū in discipulū: q post īpositionē palliū: par boum mactans: cōuiuiū populo fecit. Et inde relictis patre ac matre & terrenis oībus: helyā sequēs & ei ministrans: monasticam & prophetalē uitam imitatus est.

¶ Ambrosius libro primo de officiis capitulo lxiiii.

¶ Cæterū dn̄s nō uult simul effundi opes sed dispēsari: nisi forte ut helyseus q boues suos occidit & pauit pauperes ex eo quod habuit: ut nulla cura teneretur domestica: sed relictis omnibus in disciplinam se propheticam daret.

¶ Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Hoc sancto helyseo nascente: magnū cōtigit ꝓdigiū: una qppe ymago ex uitulis aureis quos filii israel adorabāt: in ortu helysey acute mugiuit. Quod cū sacerdos dn̄i in hierusalē audisset: diuino nutu ait. ꝓpheta natus est in israel q sculptilia deoꝝ destruet & fusilia. Sanctus quippe helyseus postq̄ discipulus helyæ fuit factus: spiritū ꝓphetiæ a deo accepit: p quē spiritū indicabat regi israel oēs insidias quas cōtra eū rex siriæ parabat. Qui uice quadā exercitū regis syriæ pcussit cecitate: & adduxit ad regē israel in ciuitate samariæ. Hanc quoq; ciuitatē obcessam a rege syriæ & oppressam fame: releuauit helyseus a fame & obsidiōe. Deniq; p signa & ꝓdigia quæ icessantur operabat̄: reuocabat populū israel ad ueri dei cultū: destruēs miraculis & p̄dicatiōe cultum falsoꝝ deoꝝ. Quod pspicue tūc mōstrauit cū unū ex religiosis filiis ꝓphetaꝝ. s. ionā in ramoth galaad misit ut ungeret hyen in regē israel. Qui mox ut fuit in regē unctus iussu helysei omnes ꝓphetas baal occidi fecit: & statuā de fanobaal proferens cōbussit: edemq; destruēs: de israel baal deleuit. Mortuus autē helyseus sepultus fuit iuxta sepulcrū abdie prophetiæ in ciuitate samariæ. In cuius sepulcro cū qdā posuissent cadauer unius hominis mortui: reuixit ille homo mox ut tetigit ossa helysei.

¶ Capitulū sextum q̄ micheas propheta adhesit helyæ in disciplina prophetica uitæ monasticæ & tandem accepit a deo spiritum prophetiæ.

M Icheas quoq; propheta ex patre uocato hyempsa fuit helyæ discipulus. Sed iste non est ille micheas morastites: qui tēporibus ioathan achaz & ezechiæ regū iuda ꝓphetauit: & in. xii. numero prophetaꝝ ponit̄. Quoniā iste micheas helyæ discipulus lōge antea prophetauit. s. in diebus achab ochozyæ & iorā regum israel: qui adhesit helyæ cum helyas de speluca mōtis oreb fuisset iussu dei reuersus ad terrā israel. Et eruditus micheas iste per helyā in disciplina ꝓphetica mōasticæ uitæ cū esset ipse ex filiis prophetaꝝ: tandem accepit a deo spiritū prophetiæ. In quo spiritu prædixit regi achab duplicē belli uictoriā: quā achab optinuit de benadab rege syriæ: sed quia achab in secūda uictoria regem syriæ benadab morte dignū quē ceperat pmisit abire illesum: ideo micheas regi achab in spiritu dn̄i dixit. Hæc dicit dn̄s. Quia dimisisti uirū dignū morte de manu tua: erit aīa tua pro aīa eius: quod ei euenit. Nam dū ascendisset achab cū iosaphach rege syriæ unus de pte benadab tetendit archū in incertū sagittā dirigens: & casu pcussit regē achab inter pulmonē & stomachū: ex quo uulnere eadem die achab uespere obiit iuxta uerbū quod locutus ei fuerat micheas dicēs Audi sermonē dn̄i. Vidi dn̄m sup soliū suū sedētē & oēm exercitū coeli assistētē ei a dextris & a sinistris. Et ait dn̄s. Quis decipiet achab regem israel ut ascēdat & cadat in ramoth galaad: Et dicit unus a sinistris uerba

huiuscemodi: & alius aliter. Egressus ē autē spiritus & stetit corā dño & ait. Ego decipiā illum. Cui locutus ē dñs. In quo? Et ille ait. Egrediar & ero spiritus mēdax in ore oium pphetarum eius. Et dicit dñs. Decipies & praualebis. Postea cū regnaret iorā filius huius achab: redarguebat eum micheas de cultura ydolorum: quē rex iorā pcipicio interfecit. Et ita martirio coronatus: sepultus est ī morasti solus iuxta sepulturā senachim.

¶ Capitulū septimū unde abdias ppheta fuit ortus: & ī q ratiōe fuit factus helyæ discipulus.

ALter uero ppheta discipulus helyæ fuit beatus abdias: de terra fichē ortus ī agro bechataran: q ut in libro regnorum legit timuit ab infancia sua ualde dñm. Et prius qdē abdias dispēsator regis achab existēs: cū regina iezabel interficeret pphetas dñi: tulit ipse sicut pdiximus cētū ex illis pphetis helyæ discipulis. Quos durāte illa psecutione qnquagēos in spelūcis abscōdēs: pane & aq pauit. Deīde mortuo achab rege cū filius eius ochozias rex principes duos qnquagenarios ad helyā misisset: q orante helya: fuerunt cū suis ab igne de coelo descēdente cōbusti: rursus misit rex abdiā cū qnquaginta uiris. Qui ī mōte carmeli corā helya genua flectēs p aīa sua & p aīabus suorum qnquagita helyā humiliter exorauit. Porro helyas cernēs abdie hūilitatē: & recolēs q cētū suis discipulis uitā restaurauerat: uicissitudinē ei repēdit: qm sibi & suis qnquaginta uitā clæmēter seruauit. Hāc igit grām ab helya optentā abdias recognoscēs: relicto obseqo regis ochosiæ: factus fuit discipulus helyæ: dimissis filiis pphetis ī domo cū sua uxore. Igit quia cētum pphetas helyæ discipulos pauerat: accepit & ipse a deo spiritū pphetiæ. In quo spiritu puidit ydumeos adiuturos exercitū assyriorum cōtra hæbreos: propter quod pphetauit dictos ydumeos tandē p exercitū nabucodonosor dissipandos.

¶ Comestor in historia scolastica sup. xv. capitulo quarti libri regum.

¶ Fuit autem abdias de terra fichem de agro betaniorum: quinquagenarius ille cui pepercit helyas: qui relicto obsequio regis factus est helyæ discipulus. Cuius sepulcrum usq hodie cum mausoleo helysei & Ioannis baptistæ in sebaste uenerationi habetur.

¶ Capitulū octauū q helyas tā factis q uerbis exēplar mōasticæ uiuēdi se discipulis suis pbuit: & quicquid perfectionis est in monachorum uita: ab helya tamq a primo exemplari originem traxit. Ioannes quadragesimus quartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

QVoniā autē qui aliis seipsum pbet exemplar uiuēdi monasticæ: necesse habet ut uitā suā ita recte intra se cōponat ne cæteros p malū exēplum offendat: dicēte dño. Ve homini illi p quē scandalū uenit. Propterea uir dei helyas sic uitā suam in se disposuit: q ab omni offendiculo se tersit. Sed quia nō sufficit magistro monasticæ uitæ pphetice ut studeat sine offendiculo cōscientiā habere ad deū & ad homines nisi suo exemplo ad bonum puocet cōsortes: dicēte apostolo. In omnibus teipsum pbe exēplū bonorum operū. Ideo helyas ut suo exemplo animos omnium prædictorum mōachorum eius discipulorū prouocaret ad suæ religionis exercitium: studuit secundum formam per deum sibi traditam pollere coram eis frugalitate paupertatis: uti abstinentia parsimoniæ: domare concupiscentias carnis nitere candore castitatis: abnegar libertatē uolūtatis uitare tumultū plebis: & ardere feruore caritatis. Et quia ī eius imitatiōe decreuit deus cōsistere huius religiōis pphetica pfectionē: ppterea helyas ipse magna pphetice disciplinæ & mōasticæ uitæ exēplaria. s. gesta sui & merita demōstrauit cordibus pfessorum huius religiōis: p quē ipsi ornarent penetralia mentis: ut u3 ad tōnē eius sæculo ac terrenis oibus ex totis pcordiis renūciātes: & carnales cōcupiscentias p cōnnētiā & abstinētiā crucifigentes: uolūtatēq ppriā abnegantes: & eam supiori hūiliter cōmittentes: a cōspectu etiā hoium absconsi: pphetalē uitā heremiticā q helyas ipse in solitudinibus & maxīe in mōte carmeli: mōachi pdicti ī eodē mōte carmeli & in aliis heremis ac locis ad hunc finē continuarent: quatinus eam accolentes: liberius etiam mētes suas cum deo p amorē perfecte unirent. Qui dū per legem disciplinæ pphetice & uitæ monasticæ ab helya eu traditam pergunt: & ardēti amore dogmata helyæ tam aure cordis q execucione operis audiunt: proculdubio de animarum suarum salute securi sunt. Quemadmodū testat sapiens sanctum helyam ita alloquens. Beati sunt qui te audierunt & in amicitia tua decorati sunt. Quicquid igitur & perfectionis est in hac uestra religione heremitica ab hoc propheta dei helya tamq a primordiali & principali monachorum auctore

exemplariter emanauit. Et primo quidem in præmemoratos uiros filios prophetarũ eius discipulos: deinde ab illis in cæteros nostræ religiõis ꝓfessores ei tã in mõastica eoꝝ cõuersatiõe q̃ in locoꝝ habitatiõe succedẽtes: & demũ ab his in reliquos alibi de gẽtes. Sed & oĩum monachoꝝ conuersatio sancta ab helya & a dictis eius discipulis filiis ꝓphetaꝝ est diriuata: Quãuis etiã in diuersis mũdi partibus post helyã surrexerint in lege noua diuersi mõachoꝝ principes secundũ diuersa statuta siue istituta specialia suos discipulos in obseruãtia uitæ mõasticæ regulantes: ad nullũ tñ aliũ finẽ neq; ꝑ alios gradus itenderũt suos discipulos principaliter ꝑducere: q̃ ad illum finẽ & ꝑ illos gradus ꝑ quos helyas ad finẽ & ꝑfectionẽ uitæ monasticæ secũdum formã ꝑ deũ ei traditã suos discipulos ꝑduxit. Propter quod ꝓdicti mõachoꝝ principes in sana doctrina uitæ monasticæ fuerunt uelut quidam particulares riuuli ab helya tamq̃ a primordiali & uniuersali omnium riuulorum fonte diriuati.

¶ Isidorus libro secundo de origine officiorum capitulo. xv.

¶ Vnde autẽ ad mõachos studiũ ꝑfluxerit pauptatis? Sed quis huius cõuersatiõis extitit auctor: Cuius isti habitũ imitant? Quãtũ enim attinet ad auctoritatẽ ueteꝝ scripturarũ huius ꝓpositi principes helyas & discipulus eius helyseus fuerũt filii etiã ꝓphetaꝝ qui habitabãt in solitudine urbibusq; relictis: faciebãt sibi casulas ꝓpe flumina iordanis. Huius etiã ꝓpositi in enunciatione ioannes baptista auctor exstitit: qui heremũ solũ incoluit: locustis tñ & agresti melle nutritus. Iã demũ ꝓgẽitos cõuersatiõis huius nobilissimos pricipes Paulũ Antoniũ Hillarionẽ Machariũ cæterosq; pr̃s: quoꝝ exẽplis ꝑ uniuersũ mũdũ adoleuit sancta istitutio monachorum.

¶ Explicit liber secundus de institutione & peculiaribus gestis religiosotum carmelitarum. Incipit præfacio in tertium librum. Actor.

Liber iste tertius agit totus de locis quoꝝ fuerũt icole primeui ꝓfessores huius cõuersationis specialiter autẽ de mõte carmeli ubi hæc religio ab initio plãtata fuit & semp uiguit: & etiã de genere mõachoꝝ sub quo ipsa cõsistat. Habet autẽ hic liber capitula octo. ¶ Capitulũ primũ ꝙ in exordio huius religiõis primi eius ꝓfessores ꝓpter graues quas paciebant ꝑsecutiões: nullius loci fuerũt incole a quo possent denoiari congrue. ¶ Capitulũ secũdũ ꝙ dicti huius religiõis ꝓfessores fuerũt cõsequẽter ꝑ deũ de suis ꝑsecunõibus uidicati: & securitati manẽdi i regno israel restituti. ¶ Capitulũ tertiũ q̃ rõne helyas & tunc ad sui & suoꝝ discipuloꝝ iugiter mãsionẽ elegerit ꝓ aliis heremis carmeli montẽ: & de situ ac descriptione carmeli in quo ipse mansit: & ꝙ alius est ille carmelus ubi nabal habitabat. ¶ Capitulũ quartũ ꝙ helyas magnis miraculis montẽ carmeli decorauit: & populũ israel ad deũ in eo conuertit: & incredulos ibi cremauit. ¶ Capitulũ quintũ ꝙ multi huius religiõis patres tã ueteris q̃ noue legis fuut iugiter cõuersati mõasticæ in mõte carmeli ad imitationẽ helyæ: in qua ratiõe huius religiõis oẽs ꝓfessores appellant carmelite: q̃uis non oẽs nõ manserint in mõte carmeli. ¶ Capitulum sextũ de diuersis mãsiõibus quas dicti carmelite habuerãt in solitudĩe: & quid mistice significet mansio cellæ. ¶ Capitulũ septimũ qua ratiõe helyas & helyseus licet ꝑcipue cõuersarent in solitudinibus: habuerũt cuneos filios ꝓphetaꝝ in ciuitatibus: quos post erudtionẽ in rudimentis uitæ monasticæ transferebant ad solitudines longe ab urbibus. ¶ Capitulum octauum cur professores huius religionis uocati sunt anachorite: & de triplici monachorum genere: & sub quo genere compræhenduntur carmelite.

¶ Incipit liber tertius de institutiõe & peculiaribus gestis monachoꝝ carmelitarum.

¶ Capitulum primum ꝙ in exordio huius religionis primi eius ꝓfessores ꝓpter graues quas paciebantur persecutiões nullius loci fuerunt incole a quo possent denominari congrue. Ioannes: xliiii; episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primorum monachorum in lege ueteri exortorum & in noua perseuerantium.

INterea sciscitaris dilecte caprasi qua ratiõe monachi in hac religiosa disciplina cõuersantes: appellantur carmelite. Cũ nãq; helyas cõuersationẽ hanc nou in carmelo sed in charit iussu diuino inchoauerit? Videtur nõnullis ut asseris ꝙ deberent potius charite appellari q̃ carmelite. Verũ si diligenter aduertas: ꝑpendes deum uoluisse ꝙ helyas conuersationẽ quã acceperat ab eo obseruandã ideo in solitudine charit iciperet: & ibi ad tem-

pus a facie regis achab & reginæ iezabel lateret: ut ad eum haberent facilem licet occultum accessum quidã uiri timorati: quoꝝ ipse in uita mõastica pater fieret. Tunc enim ut iam ꝑdiximus uiri qdam deũ timentes cõfugerũt illuc ad helyã ne ꝑ achab uel iezabel cõpellerent̃ sicut cæteri populares adorare baal. Hii pauco tẽpore in charit cũ helya mõastice cõuersantes: didicerũt ab eo illius loci significationẽ misticã cõuersatiõi monachali necessariã quã supra exposuimus. Deus autẽ nõ iussit ꝙ helyas inchoaret hãc cõuersationem monasticã in charit ut illic eã plantaret. hoc est in diuturnã mansionẽ ipsi uel eius discipuli in loco illo facerent: quoniã locus ille erat ineptus habitationi mõasticæ ꝓpter carentiã aquæ. Vnde post dies aliquãtos quibus helyas sedit in eo: iussu diuino ab eo discessit: quia torrẽs siccatus fuit. In diebus autẽ illis helyas ꝓpter regis achab & reginæ iezabel ydolatriã: & alia eoꝝ ac populi peccata ita cõtinebat uirtute diuina coelum: ꝙ nec rorẽ nec pluuiã dabat super terrã sed erat fames uehemẽs in samaria. De qua fame indignata ualde cõtra helyã regina iezabel: procurauit ut rex achab faceret ad mortẽ ꝑquiri eum ꝑ oẽs gentes & regna. Propter quod helyas in nulla heremo poterat tũc secure ꝓpheralẽ uitam monasticã assidue colere: sed uagus & ꝓfugus eã excolebat: modo in heremu torrentis charit: modo ĩ domo mulieris uiduæ sarcaptanæ: modo autẽ ĩ deserto bersabeæ: modo uero in spelunca montis oreb. Quẽ cũ nõ reperirent: effudit regina iezabel ultionẽ famis in eius discipulos: interficiens aliquãtos quos depræhẽdit ex ꝓphetis dñi. Quos alia ratiõe usq; ad mortẽ persequebatur: quia cũ ipsa esset ydolatria moliebat̃ cultũ baal ꝑ totũ regnũ israel extẽdere: & cultũ ueri dei de israel delere. Ad quẽ iugiter restaurãdũ: helyas nouiter instituerat ut ꝑdictũ est religionẽ horũ ꝓphetaꝝ: deo deuote psallẽtium. Qui in heremis latitantes in nulla solitudine regni israel audebant tunc iugẽ morã trahere ꝓpter metũ regis achab & ꝑdictæ iezabel uxoris suæ. Sed sicut ait apostolus. Circuierũt in melotis in pellibus caprinis: egentes, angustiati: afflicti: qbus dignus non erat mũdus. In solitudinibus errãtes in mõtibus: & ĩ speluncis & in cauernis terre. Quãobrẽm cũ tunc in charit uel alibi iugiter nõ mãserint: nõ potuerũt a charit dici charite: neq; ab alio loco denoĩari cõgrue. quoniã pp ꝑsecutionẽ q̃ patiebant̃: nullius loci fuerũt tunc incole: qui teste apostolo Compellebant̃ hinc & inde uagari ac fugere.

¶ Capitulum secundum ꝙ dicti huius religionis fuerunt consequenter per deum de suis persecutionibus uindicati & securitati manendi in regno israel restituti.

DEniq; compatiens deus tribulationi eorum & finem debitum eis impõere uolens: apparuit helyæ manẽti in spelunca montis oreb: & dixit ei. Quid hic agis helya? Quasi redarguens ipsum eo ꝙ nõ mãebat in regno israel. Helyas autẽ de hoc se excusans: respondit domĩo. Zelo zelatus sum pro domino deo exercituum: quia dereliquerunt pactũ tuũ filii israel. Altaria tua destruxerũt & ꝓphetas tuos occiderũt gladio. Sicut ãt ait sapiẽs. Audiuit tunc helyas in oreb iudicia descentiõis. Quoniã dominus ostendit tũc sibi in uisiõe mirabili iudicia quibus se & suos cultores defendere decreuerat de omnibus illis qui de regno israel cultum ueri dei abiecerunt & suos prophetas occiderunt & ibi cultum baal introduxerant. Quorum quosdam per azahelam: alios per byen: nonnullos uero per helizeum occident & de regno israel extirparet. Ad helyæ quoq; consolationem reuelauit tunc sibi deus adhuc in regno israel plures eius discipulos ueri dei cultores remansisse: qui pactum dei non relinquerunt: quos secum ab inimicis eorum defendere: & deinceps cum eo in regno israel in tranquillitate pacis seruaret. Vnde dicit ei. Egredere & sta in monte coram domino. Qui egressus stetit in hostio speluncæ. Et ecce spiritus grandis & fortis subuertens montes & conterens petras transiit ante dominũ: non in spiritu dominus. Et post spiritum commotio non in commotione dominus. Et post commotionem ignis: non in igne dominus. Et post ignem sibilus auræ tenuis: ibi dominus. Spiritus quippe grandis & fortis transiens prætendit azahelam quem deus in prædicta uisione ostendit helyæ transiturum per regnum israel subuertendo montes idest maiores: & conuertendo petras idest fortes populos israel: hinc azahel interpretatur fortitudo dei: quia per eũ uoluit deus subuertere maiores & conterere fortiores populi israel qui ab eius cultu recesserãt. Quemadmodum helyzeus propheta azaheli prædixit. Ostendit mihi dominus te regem syriæ fore. Et scio quæ facturus sis filiis israel mala. Ciuitates eorum munitas igne succendes: & iuuenes eorum interficies gladio: & paruulos eorum elides: & prægnantes diuides. Hæc autem omnia testatur liber regnorum manifeste per azaelam postea in populo israel completa fuisse: &

quidem iuste.Nam sequitur:non in spiritu dominus:quia in populo qui spiritu azahelis fuit punitus non erat dominus quem per ydolatriam abiecerant.Commotio uero transiens præmonstrauit hien quem deus in prædicta uisione ostendit helyæ transiturum per regnum israel commouendo inde domum achab. Hinc hien interpretatur commotio: quia per eum commouit deus de regno israel demum achab quæ cultum baal in regno israel introduxerat:& cultum ueri dei abiecerat:& prophetas dei occiderat.Quẽadmodum ionas propheta ipsi hien prædixit dicẽs. Hæc dicit dominus deus israel. Vnxi te in regem super populum dei israel:& percuties domum achab domini tui & ulciscar sanguinem seruorum meorum prophetarum & sanguinem omnium seruorum domini de manu.Iezabel quoq; comedẽt canes in agro iezabel nec erit qui sepeliat eam.Hæc autem omnia testatur liber regnorum perspicue per hien in domo achab postea completa fuisse:& quidem iuste.Nam sequitur.Non in commotione dominus:quia in domo illa per hien ut præmittitur commota:non erat dominus:a quo per ydolatriam totaliter recesserat.Ignis autem transiens designauit helyseum quem deus in prædicta uisione ostendit helyæ transiturum per regnum israel instar ignis:consumẽdo pueros ydolatrarum. Hinc helyseus interpretatur dei mei salutare:quia consumptis per eum filiis ydolatrarum quibus in nomine domini maledixit:aduenit dei salus suis cultoribus. Nec mirũ si hoc pueris illis accidit: nam sequitur.Non in igne dñs:quia in pueris instar ignis consumptis non erat dominus:qui a parentibus nutriebantur ad culturam ydolorum.Sibilus uero auræ tenuis transiens significauit helyam cui dominus in prædicta uisione ostendit q; esset per regnum israel transiturus instar sibili auræ tenuis:uocatus scilicet duos discipulos & cæteros dei seruos ad refrigerium pacis persecutionibus eorum sedatis.Hinc helyas interpretatur deus dominus:quia deus pro eis ostendit se dominum inimicis eorum quibus ut præmittitur consumptis:hos in regno israel pacifice seruauit eo q; ibi scilicet in his per quos transit sibilus auræ tenuis:erat dominus:a cuius cultu per ydolatriam ipso teste non recesserant:Dereliqui inquit mihi dominus in israel septemmillia uirorum quorum genua non sunt incuruata ante baal:& omne os quod non adorauerit eum osculãs manum.His itaq; omnibus helyæ in uisione ostensis exponens eam sibi deus dicit. Vade & reuertere in uiam tuam & unges azahel regem super syriam idest ungendum seu promouendum a me prænunciabis azahel in regem syriæ.Et hien unges idest ungendum seu promouendum a me prænunciabis hien in regem israel.Helyseum autem unges idest ungendũ siue promouendum a me prænunciabis prophetam pro te:ut scilicet post tui raptum prophetet & prænunciet azahel & hien a me promouendos in reges.Hos quippe tres uiros azahel hien & helyzeum ad prædictas dignitates promouit deus ut exequerentur iudicia que in prædicta uisione ostenderat ipse helyæ.Et propterea dicit deus rursum helyæ.Et erit.Quicunq; fugerit gladium azahel: occidet eum hien:& quicunq; fugerit gladinm hien:interficiet eum helyseus.

¶Capitulum tercium:qua ratione helyas ex tunc ad sui & suorum discipulorum iugem mansionem elegerit præ aliis heremis carmeli montem:& de situ ac descriptiõe carmeli in quo ipse mansit:& q; alius est ille carmelus ubi nabal habitauit.

REuersus itaq; helyas iussu dei de spelunca montis oreb in terram israel:confestim instar auræ tenuis sibilauit idest conuocauit suos discipulos & cæteros dei seruos ad deum deinceps in regno israel secure colendum : nuncians sicut a deo acceperat:q; eos in pace dimitteret dominus sedatis eorum persecutionibus. Dereliqui inq̃ mihi dominus i israel septẽ milia uirorum:quorum genua non sunt incuruata ante baal & omne os quod non adorauerit eum osculans manum.Quia igitur ex tunc & non antea fuit helyæ & suis discipulis liberum in regno israel secure conuersari:studuit ipse deinceps religionem quam inchoauerat in loco idoneo plantare:quoniam ad sui & suorum discipulorum iugem mansionem elegit præ aliis heremis carmeli montem tamq̃ comodiorem ad propheticam disciplinam & uitã monasticam in eo edocendam & exercendam.

¶Gregorius nazauzenus in libro suo apologetico.

¶Quem uobis de loco silencii & quietis deferimus nos probare nam q; aptum sit silentium & habemus ad philosophandum docet helyas libenter carmeli montis rupe contentus.

¶Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Mons quippe præbet heremitæ homini ex sua solitudine silentium & quietem : ex suis an-

tris congruam mansionem: ex suo saltu iucunditatem: ex suo imminenti situ aerem salubrem: ex suis herbis & fructibus pastum uberem: & ex suo fonte aquæ uiuæ haustum dulcem. Propter quæ oīa helyas in monte isto nedū habitare elegit: uerumetiam domū orationi consecratam appellatā seunion in eo edificauit. Quæ ideo seunion dicta fuit: quoniam helyas & discipuli eius de eorum tabernaculis & speluncis egredientes: ad domum illam honeste tribus uicibus conueniebant: non quidem ad refectionem corporalem uel ad reliqua corporis misteria peragēda: sed ad creatorem omnium letaniis & orationibus suppliciter placandum. Et ut unusquisq; eorum cum propheta diceret uespere & mane & meridie narrabo & annūciabo & exaudiet uocem meam. Conueniebant namq; ibi in unum ad psalmos cantica & ympnos corde & ore: ac cum instrumentis musicis in laudem dei canēdos ad uolumina quoq; legis & prophetarum a patre eorum audienda pariterq; legenda. In quorum disciplinis atq; exercitii institutis: ad perfectam beatamq; uitam studiis iugibus in heremo carmeli coalescebant secundum formam uitæ mōasticæ per deum creditam helyæ. Actor. Est autem mons carmeli in terra sancta in eius occidentali plaga situs ioxta magnum mare in confinio prouinciarum fœnicis & palestinæ.

¶ Glosa super sextodecimo capitulo ysaiæ prophetæ.

¶ Carmelus mons est inter fœnicem & palestinam eminens ptholomaydi in quo helyas orauit. Actor. Hic mōs sicut latine uocatus est carmelus: ita hæbraice ē chermel dictus: qui cessit in possessionem tribui asser dum terra promissionis filiis israel sorte diuidebatur sicut in decimonono capitulo libri Iosue legitur. Distat autem iste mōs a ciuitate uero nazareth tribus miliaribus a ciuitate autem ptholomayda quattuor miliaribus: a ciuitate cesarea sex leucis: sed a ciuitate sancta hierusalem triginta duabus. Hic mons fertilis est in pascuis herbis & fructibus oliuis consitus: arbustis nineisq; condensus. Habet etiam plurimum saltus & heremi ac solitudinis. Iuxta hunc montem ad partem eius aquilonarem est ciuitas quædam quæ olim porphiria appellabatur: nunc autem cayphas uocatur. In parte huius montis quæ supereminet ciuitati cayphas siue porphirie est unus fons qui helyæ fons nuncupatur: quia de illius fontis aqua helyas propheta bibebat: quando in speluncis ac cauernis ac tabernaculis huius montis prope præfatum fontem cum discipulis suis religiosam uitam propheticam & solitariam ducebat in orationibus a silentio & ieiuniis atq; aliis diuersis carius mortificationibus ibidem in cultu diuino persistens.

¶ Iacobus de uictriaco libro primo historiarum orientis & occidentis capitulo. Iii.

¶ Est autem alius carmelus trans iordanem iuxta desertum solitudinis: in quo latuit dauid fugiens a facie saul. ubi erat habitatio nabal uiri stulti. Hic autem carmelus in quo conuersatus est helyas: situs est in maritimis: distans ab accon quattuor miliaribus.

¶ Glo a super Nono capitulo prophetæ Amos.

¶ Duo sunt carmeli: unus īter fœnicem & terram promissionis: ubi orauit helyas. Alter in tribu iuda ad austrum: ubi fuit nabal carmelites.

¶ Capitulum quartum q̄ helyas magnis miraculis montem carmeli decreauit: & populum israel ad deum in eo conuertit: & incredulos ibi cremauit. Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

AD continuam autem residentiam in carmelo semper faciendam: helyas montem hūc deuotiorem suis discipulis reddidit. Non solum exemplo sui qui ex tunc q̄diu inhoc mundo mansit scilicet per sexdecim annos montem istum incoluit: sed quia præ cæteris heremis in quibus habitauit: montem hunc quibusdam magnis miraculis specialiter insigniuit: per quæ deum israel esse uerum deum māifeste ydolatris mōstrauit. Cum enim ante helyæ ortum fuisset de eo ī hierusalem patri suo dictum Puer hic iudicabit israel in gladio & igne: non est dubium uaticinium illud fuisse per helyam in monte carmeli adimpletum. Testante namq; sacri libri histo. cum populus israel simul cum achab rege eorum fuisset per ꝓphetas baal seductus: & deo uero derelicto ad colendum baal deditus: tūc helyas zelum dei in præcordiis gerens: & de populi transgressione dolens: congregato uniuerso populo cum rege in hoc monte carmeli mirum iudicium eis proposuit: uidelicet q̄ baal a populo deus reputaretur si suos prophetas in hoc monte sacrificaturos ita exaudiret: ut ad uorandum eius sacrificium de coelo ignem mitteret. Alioquin q̄ baal a populo prorsus respueretur: & deus israel uerus deus

a populo firmissime crederetur se baal non ualeret per ignem suos prophetas exaudire: & deus
israel ignem de coelo mitteret ad uorandum sacrificium quod helyas in hoc mōte sibi offerret.
Cunq; propositio helyæ populo placuisset: sed baal super sacrificio per suos prophetas sibi abla-
to ignem de coelo mittere non posset: tunc helyas in hoc monte carmeli altare domino edifica
uit: ubi sacrificium deo offerens: cunctis uidentibus ignem de cælo descendentem ad uorandū
suum holocaustum: a deo israel impetrauit: Sicq; populum israel per prophetas baal prius in er-
rore detentum: ad uoius ueri dei cultum in monte carmeli helyas tūc reduxit. Prophetas uero
qui populum seduxerant. ne iterum ipsum deciperent: omnes in torrēte syson: gladio interfecit:
Amplius uero cum rex achab & populus israel per ꝓphetas baal deceptis tribus ānis & sex meu
sibus incessanter inuocassent baal pro pluuia: tamen baal in diebus illis pluoiam eis dare nō po
tuit: nec soluere uerbum helyæ quod eis prædixerat. Non erit annis his ros neq; pluuia nisi iu
xta oris mei uerba: ideo ostensa tanto tempore ipsius baal impotentia: taodem claruit eis dei
israel magna potentia. Q̄m̄ helyas tunc fusa in boc monre carmeli ad deum israel oratione:
mox ab ipso abundantem pluuiam illi populo obtinuit. Præterea cum helyas ochosiæ regi isra-
el ægroranti suos legatos remisisset nuncians ei ꝙ ideo merito moreretur: quia spreto deo israel
moliebatur super sua infirmitate consulere beelzebub deum accharon: rex de hac destinatione
nimium commotus in helyæ necem spirās ad eum in monte carmeli principem quēdam quin
quagenarium misit cum quinquaginta uiris: ut si sponte uenire ad regem renueret: eum inuitū
ducerent. Princeps ergo ille criminis enim regis particeps cum suis quinquagiota in helyam ba
chans cum sedentem in uertice carmeli hominem dei derisorie appellauit. Cui & superbe præ-
cepit ut de monte descendens ad regem ueniret. Helyas autem intelligens in sua persona deum
uerum per illos satellites inhooorari: ignem de coelo super montem carmeli descendere fecit:
qui principem illum cum suis quinquaginta combussit.

¶ Origenes in omelia super Matheum octauo. Cum aūt introisset iesus caphatnaum.

¶ Illi quondam ad helyam in carmelo ascendentes quinquagenatii uox in īfidelitate sua com
busti sunt.

¶ Ioannes quadragiotaquatuor episcopus hierosolymitanus ubi supra

¶ Hiis itaq; euidentissimis ignis & gladu iudicus monstrauit helyas hominibus incrudelis ꝙ
ille esset uerus deus quem ipse in monte carmeli colebat & non baal quem perfidus rex achab
cum filiis istael adorabat: neq; beelzebub ad quem deo uero spreto sacrilegus rex ochozias
mittebat

¶ Augustinus libro primo de sermone dn̄i in moote capitulo decimoseptimo.

¶ Magni autem & sancti uiri qui iam optime scirent mortem istam quæ dissoluit animam a
corpore formidandam non esse: secundum eoꝝ tamen animum qui illam timerent non nulla
peccata morte punierunt. Quo & uiuentibus utilis metus incuteretur: & illis qui morte punie-
bantur oon ipsa mors noceret: sed peccatum quod augeri posset si uiuerent minueret. Non te-
mere illi iudicabāt quibus tale iudicium donauerat deus. Inde est ꝙ helyas morte multos affi-
cit: & propria manu & igne diuinitus impetrato.

¶ Capirulum quintum ꝙ multi huius religionis patres tam ueteris q̄ noue legis sunt iugiter
conuersati monastice in monre carmeli ad imitatiooem helyæ. Et qua rōne omnes huius reli-
gionis professores appellentur carmelitæ: q̄uis non omnes manserint ī carmeli monte. Ioannes
quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

QVoniam igitur helyas præ cæteris heremis in quibus habitauit montem carmeli
tanq̄ comodiorem ad plantandum in eo propheticam religionem uitæ monasticæ
& docendam melius & exercendam ut dictum est elegit. quem etiam montem præ
faris miraculis clarissime decorauit: quibus deum israel esse uerum deum palam po
pulo ostendit: & baal tāq̄ falsum deum reprobauit: ideo helyseus & cæteri helyæ discipuli reli-
giosi uiri prophetarum: nec non eorum tam ueteris q̄ noue legis successores montem carmeli ī
ueneratione speciali semper habentes: ipsum aliis heremis eoꝝ religioni comodius ꝓtulerunt.
Et ꝓpterea ī heremo dicti mōtis ꝑcipue ad exēplū & imitationē illius sc̄ti uiri & solitarii helyæ
ꝓphetæ ꝑdicti religiosi secūdum formā p deū helyæ creditā in iusticia ꝓp̄hicæ uitæ mōasticæ
dn̄o deo israel deuote seruierūt. Vbi religiosā uitā solitariā singillati ī modicis tabnaculis & spe

spelūcis & cauernis atq; cellis continue & incessanter duxerunt iuxta fontem helyæ:ob cuius sanctitate & loci deuotionem ad maiorem seruandæ uitæ heremiticæ oportunitatem:ibiq; passiōibus animæ uiriliter resistētes pemerunt nequiciā:& bonoꝝ actuū exercitatione secuti sunt cordis mundiciam.

¶Balbinus in epistola ad antonium imperatorem.

¶Mons est noīe carmelus in quo uetus religio & sanctitas antiqua est. Helyas illic sacrificia ꝑ deo offerebat. Apparent etiam & nunc uestigia de ara sacrificioꝝ.

¶Iacobus de uitriaco libro primo historiarum oriētis & occidētis capitulo qnq̄gesimoscđo.

¶Quidam ex religiosis uiris ad exemplum & imitatiōem sancti uiri & solitarii helyæ ꝓphetæ in monte carmeli & maxime in parte illa quæ supereminet ciuitati porphiriæ quæ hodiæ cayphas appellatur iuxta fontem qui fons helyæ dicitur : non longe a monasterio beatæ uirginis Margaritæ uitam solitariam ducebant in aluearibus modicaꝝ cellularum tanq̄ apes domini dulcedinem spiritualem mellificantes.

¶Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Qui administeria se diuina disponentes omnibus contentionibus & certaminibus priuati cū silentio & unanimitate & comunione animoꝝ quotidiæ ad seumoti horis statutis conuenerūt: celebrantes in pace cum timore & reuerentia creatoris quæ ad cultū pertinent diuinitatis & ad iustitiā regni coelestis. Quēadmodum prædictæ de eis & de eoꝝ loco dicto isayas ꝓpheta in persona domini uaticinatus fuit dicens. Habitabit in solitudine iudicium & iusticia in carmelo sedebit:& erit opos iusticiæ pax:& cultus iusticiæ silenciū: & securitas usq; in sempiternum. Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis & in tabernaculis fiduciæ : & in requie opulenta. Vbi uide q̄ pulcre describit propheta per ordinem bonam eoꝝ uitam a posteris monachis carmelitis imitabilem. Primo quidem ipsi singillatim habitantes soli in cellis montis carmeli citabant quotidiæ semetipsos ad iudiciū discernendi in propria mente:si cogitationes accusarent uel defenderet eos de aliquo iniquo idest deuiante a rectitudine iusticiæ.ideo prædixit propheta.Habitabit in solitudine.Secundo dū testimoniū nisi reddebat illis conscientia de quocunq; iniquo exercebant ipsi officium monachi.qm̄ sedebat inter eos iusticiam in carmelo qua illud iniquum tristes & soli puniebant per ueram penitentiam:& emendabant illico : ob hoc prædixit propheta. Et iusticia in carmelo sedebit. Tertio cum nil iniquum reperiebant in uitibus animeꝫ expiandum:tunc opus quo ipsi cæteras uires animæ conseruabant ī concordia perfecte cum recta ratione.erat interna pax iusticiæ : iccirco prædixit propheta : Et erit opus iusticiæ pax. Quarto quia teste sapiente.In multiloquio non deerit peccatum:qui autem custodit os suum custodit animam suam : ideo ipsi ut essent securi a peccato : colebant assidue iusticiam silentio. propterea prædixit propheta.Et cultus iusticiæ silentium & securitas usq; in sempiternum . De his autem omnibus commendans eorum uitam dominus prædixit. Et sedebit populus meus in pulcritudine pacis scilicet īternæ & in tabernaculis fiduciæ de obtinenda scilicet iucunditate supernæ gloriæ: & in requiæ mentis opulenta:uidelicet ex gustu & contemplatione deliciarum procedentium de torrente uoluptatis diuinæ.Quia ergo dicti monachi ad exemplum heliæ coluerunt iugiter ī carmelo iusticiam uitæ monasticæ: propterea appellati sunt carmelitæ: a monte scilicet carmeli: cuius fuerunt incole secundum modum prædictum ; residentes ibi in iusticia assidue sicut propheta prædixit.Iusticia in carmelo sedebit. Sed & cæteri huius religionis monachi habitantes alibi:cupiunt etiam iccirco carmelitæ appellari:quia eorum religio & sancta conuersatio est ab illis uiris diriuata & sumpta:qui prædicto modo satagerunt in monte carmeli continue religiosam uitam prophetæ heliæ & usq; nunc satagunt humiliter imitari. Omnes quippe huius religionis ueri sectatores tam in monte carmeli q̄ alibi habitātes:profitētur se humiliter sequi illam sanctam uitam & propheticam iusticiam uitæ monasticæ quā propheta dei helyas seruauit & instituit ac quam esse sequendam ipse secundum formam a deo sibi creditam uerbo pariter & exemplo discipulis suis tradidit:& in heremo montis carmeli residendo docuit,maxime ac demonstrauit.

¶Capitulum sextum de diuersis mansionibus quas dicti carmelitæ habuerunt in solitudine. Et quis mistice significet mansio cellæ. Actor.

MAnsiones in quibus prædicti monachi carmelitæ in solitudinibus terræ sanctæ sin-gillatim residétes fuerút: uariis sunt núcupatæ noibus. Q̃ eni dictæ sunt antra. speluncæ: cauerne: tabernacula: casulæ: & cellæ. Antrum est dictum quasi atrum idest obscurum eo ꝙ sit locus indensitate arboꝝ uel in profunditate terræ seu rupium absconsus & aliqualiter obscurus. Spelunca uero est concauitas saxoꝝ seu rupiú naturaliter & nullo hominú artificio facta. Cauerna aűt est locus concauus humano ingenio perfossus uel pforatus. Tabernaculú est habitaculú a tabulis dictú: eo ꝙ de tabulis cõstrui soleat: uel quia tabulis íter stantibus cantaria funibus distenta appendantur ad uitandum solis ardores: imbriumq; tépestates & frigoris rigores. Casa autem est aggreste abitaculum palis: & uirgulis atq; arundinibus contextum: quibus homo possit tueri a ui frigoris uel a caloris íiuria: & inde diminutiue dicit̃ casula idest parua casa. Quodlibet autem prædictorum habitaculorum comuni nomine dicitur cella: eo ꝙ celet & abscondat manentem in se. In quali habitaculo iussit deus helyam manere dicens ei: supra libro primo capitulo quinto. Abscondere in torrente charit. Nam qui uitá solitariá desiderat digne colere: debet in absconsa mansione habitare: excluso a se toto sæculo ut se totum includat cum deo.

¶ Bernardus in libro de uita solitaria ad fratres de monte Carmeli.

¶ Cella aűt nequaq̃ debet esse reclusio necessitatis: sed domiciliú pacis: hostium clausum: nõ latebre sed secretú. Cellæ siquidé & cœli habitatio cognate sunt: quia sicut cœlú & cella uidentur adinuicem habere aliq̃ cognationem nois: sic & pietatis. A celando ení cœlú & cella nomen habere uidentur: quia quod celatur in cœlis: hoc & in cellis: & qđ gerit̃ in cellis: hoc & in cœlis. Quid ná hoc est? Vacare deo: frui eo. In cella dñs & seruus eius sæpe collocunt̃: sicut uir ad amicú suú: in qua credo fidelis aía uerbo dei cõiungit̃: sponso suo sponsa sociat̃: terrenis cœlestia. húanis diuina iūgunt̃. Siqdem sicut téplú sctm̃ dei: sic cella est serui dei. Et in téplo ení & in cella diuina tractant̃: sed crebrius in cella. In téplo uisibiliter & figuratiue xpianæ pietatis sacraméta celebrant̃ & dispensant̃. In cellis uero sicut in cœlis ipsa ueritate: ipso ordine: & si nondú ipsa puritatis maiestates uel æternitatis securitate res ipsa oíum sacramétoꝝ fidei nrǽ assidue celebratur. Et cú í cellis iugiter cœlestia atractant̃: cœlú cellæ & sacraméti similitudine & pietatis affectu & similis opis effectu ꝑximú efficit̃. Nec iam spm̃ oranti uel ét a corpe exeunti longa uel difficilis a cella in cœlú uia iuenit̃? A cella ení í cœlis sæpe ascédit̃. Vix aűt nunq̃ a cella i infernú descendit̃ nisi sicut ait psalmista. Descendant in infernú uiuentes: ne. s. descendant morietes. Hoc ení mõ cellaꝝ incole sæpe descendűt in infernú. Sicut ení assidue contemplando reuisere amant gaudia cœlestia ut ardentius eá appetant: sic & dolores inferni ut horrescant & fugiant. Moriens aűt uix unq̃ aliquis in infernú a cella descendit: quia uix unq̃ nisi cœlo prædestinatus in ea usq; ad morté præsistit. Filiú ení gŕæ fructum uentris sui cella fouet & nutrit amplectit̃: & ad plenitud nis pfectioné pducit: & colloquio dei dignú efficit. Alienú uero uel spuriú abdicat a se cicius & pucit. Vnde domius ad Moysen ait. Solue calciaméta pedú tuoꝝ: locus enim í quo stas terra sancta est. Morticinú ení mortuaꝝ affectionú uel hoiem mortuú a corde: locus sanctus. i. cella diu non pant̃: sed a se pucit táq̃ abortiuú: a se euomit táq̃ inutilé & noxiú cibú: nec diu talem pati potest in uisceribus suis officina pietatis. Venit ení pes superbiæ & asportat eú: manus peccatoris & mouet eú. Et expulsus nõ põt stat̃ sed fugit miser nudus & tremebúdus sicut canis a facie dñi. ipulsus uiciis & demonibus ut qui prior inuenerit eú: morte afficiat eú: & occidas: Vel si aliquádiu durauerit in cella nõ uirtutis querendæ cá sed pinaci miseria: sic cella ẽ ei quasi carcer. Aut sicut uiuéti sepultura: nec solitarius sed solus dicẽ dus é: cui cella ñ cella sed carcer & reclusio est: Vere ení solus est: cú quo deus nõ est. Verǽ reclusus é: q in deo liber nõ é.

¶ Capitulum septimum qua rõne helyas & helizeus licet præcipue cõuersarentur in solitudinibus: habuerunt cuneos filioꝝ prophetarum in ciuitatibus: quos post eruditionem in rudimentis uitæ monasticæ transferebant ad solitudines longe ab urbibus. Ioannes quadragesimusq̃rtus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

LIcet helyas & helyseus cum cæteris eiusdem propositi religiosis uiris manerét pcipue in heremis: iubente tñ deo pp utilitaté sui populi ciuitates uillas iterdú frequétabát miracula in populis operántes: & futura eís prædicentes: uiciaq; hoíum castigátes: & eos ad deú reuocantes: atq; ad suá propheticam religioné multos attrahentes. Vnde

& in suburbanis quarundã ciuitatum & uillarum terræ promissionis: maxime aũt in galgala & in bethel & in iericho & in samaria habuerũt cuneos religiosorum uirorum filiorum prophetarum: sicut legitur in libro regnorum: apud quos manebant dũ ad ciuitates & uillas ueniebãt. Et illos de populo quos ad suam propheticam religionẽ trahere poterant primo quidem in his conuentibus faciebant erudiri in disciplina ꝓphetica & in rudimentis religiosæ uitæ monasticæ ut eos paulati a conuersatione urbiũ distraherent: quos postmodũ ad heremos transferebant. His enĩ monachis filiis prophetarum habitantibus in urbibus postq̃ erant ĩ rudimentis disciplinæ propheticæ & uitæ monasticæ eruditi, uidebant urbes quasi carceres: & solitudo paradisus apparebat. Ea igitur suæ perfectionis curantes monasticã ac ꝓphetalẽ uitã longe ab urbibus ducere malebant in solitudinibus uel solitudine: q̃ appetentes ad eã secedebãt nutu prophetarum qui eos regebant: Hinc in libro regnorum legimus hos filios ꝓphetarum duxisse ad helyseum. Ecce locus in quo habitamus coram te augustus est nobis. Eamus usq; ad iordanem: & tollant singuli materias de silua & uirgulas ut edificemus ibi locum nobis ad inhabitandum. Erant aũt ipsi tam multiplicati q; iam non uolebant oẽs in solitudine montis carmeli comodo recipi pp quod ad nutũ ꝓphetarum p quos regebant eligebant sibi non solum mõtem carmeli: sed & alia præter montem hũc loca heremitica proposito suo & deuotiõi oportuna: & præcipue illa quæ p heliã & helyseũ fuerant porrecta & decorata. Q̲m̃ igit̃ helyas & helyseus in iordanis flumine magnis claruerunt miraculis: nam aquæ iordanis pallio helyæ percussæ: ĩ duas partes fuerãt bis diuisæ: prebentes iter siccum præfatis prophetis: & Naaman leprosus ĩ iordane lotus a lepra fuerat p helyseũ mũdatus & sanitati restitutus: iõ aliqui horum monachorum filiorum ꝓphetarum deuotione prædictorum miraculorum pmoti: & aquarum oportunitate tracti: faciebãt sibi tabernacula ĩ solitudine prope fluenta iordanis: prout eis dictabat propheta dei helyseus: quẽadmodũ in libro regnorum legimus helyseum dixisse eis. Ite. s. ad iordanem. Et ait unus ex illis. Veni ergo & tu cum seruis tuis. Respondit. Ego ueniã. Et abiit cũ eis. Cumq; uenissent ad iordanem: cedebant ligna pro tabernaculis sibi ibidem edificandis.

¶Hieronymus ĩ epistola ad rusticum monachum de uita monachi.

¶Filii prophetarum quos monachos in uetere legimus testamento edificabant sibi casulas iuxta fluenta iordanis: & turbis urbiũ derelictis polenta & herbis agrestibus ubi uictitabant.

¶Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Quidam aũt dictorum monachorum filiorum prophetarum: in monte effraym suã mansionẽ elegerunt. Horum meminebat gyezi famulus helysei dũ dicebat naamani syro. Dñs meus misit me ad te dicens. Modo uenerunt ad me duo adolescentes de monte effraym ex filiis ꝓphetarum. Isti quidem segregantes se a turbis quas uidebãt colere uitulum aureũ: quẽ Ieroboam posuerat ad adorandum in bethel: secesserunt nutu helysei in solitudinem montis effraim ne possent exemplo populi idolatria infici: sed uacarẽt in solitudine liberius diuino cultui. Ab his itaq; memoratis uiris filiis ꝓphetarum inoleuit q; pleriq; nr̃i gñis monachi nõ solũ ĩ mõte carmeli: sed ĩ diuersis solitudinibus terræ promissiõis sunt ĩ disciplina ꝓphetica uitæ monasticæ ad imitationẽ eorum laudabiliter conuersati.

¶Capitulum octauum Cur professores huius religionis uocati sunt anachorite: & de triplici monachorum genere: & sub quo genere comprehenduntur carmelite.

PRedicti autẽ monachi a plerisq; fuerũt anachorite appellati: quia corda sua augentes ieiuniorum inediis & cæteris corpum ãgustiis: nõ timuerũt ut dictũ est ad imitationẽ helyæ incessanter & cõtinue penetrare uastos secessus solitudinis montis carmeli: & aliorum heremorum terræ promissionis: ubi cogitationibus sanctis & intentione orõnũ ac ceteris armis iustitiæ minuti: non solũ occultas diaboli insidias uincebant: sed & aptos conflictus demonum cascantes tanto conatu mentes suas ad exemplum helyæ principis eorum sursum in dei contẽplatione eleuabãt: ut in cœlestibus choris putarentur translati: & reuelata facie gloriam dei speculari perfruentes colloquio dei cui puris mentibus inherebant.

¶Gerardus episcopus laodicensis in libro de conuersanone uirorum dei in terra sancta morantium ad Guillielmum præsbyterum.

¶Aliud ẽ gẽus religiosorum q singullatĩ hĩtãt a sc̃li rebus aliẽi quos laudabile sp fuit. Hii sũt q ad exẽplũ heliæ silẽtiũ solitudinis p̃ferunt tumultubus ciuitatis. Amant enĩ secretã contẽplatiõem

deitatis. Vnde dauid a sęculi molestiis in solitudinem fugiens se elongabat. In terra inquit deserta inuia & inaquosa sic in sancto apparui tibi ut uiderem uirtutem tuam & gloriam tuam: Hanc quippe gloriam moyses in deserto: hanc tandem helyas in solitudine quesierunt uideré: Hinc & saluator in monte seorsum a turbis inter moysem & helyam gloriosus effulsit.

¶ Isydorus libro secundo de origine officioꝝ capitulodecimoquinto.

¶ Tria sunt optima monachoꝝ genera: primum genus est cenobitaꝝ.i.in cõi uiuentium adinstar sanctoꝝ illoꝝ qui tempibus apostoloꝝ in hyerosolimis uẽdita ac distributa sua oĩa indigẽtibus: hĩtabant in sancta comunione uitæ: non dicentes aliquos propriũ: sed erant illis omnia comunia: & aĩa una & cor unum in deum. Secundũ genus est heremitarũ qui procul ab hoĩbus recedentes deserta loca & uastas solitudines sequi atq; habitaꝛ phibenꝛ ad imitationem.s.heliæ & Ioannis baptistæ: qui heremi secessus penetrauerũt. Hii quippe incredibili contẽptu sola solitudine delectabanꝛ herbis tantum agrestibus uictitantes pane solo uel aqua contenti: quod eis per certa interualla temporum deferebaꝛ. Sic q; secretissimi penitus & ab oĩ hominũ conspectu remoti: dñio tantum colloquio perfruunꝛ. Cui puris mentibus inheserunt: & pp cuius amorẽ non solum mũdum: sed hoĩum consortia reliquerũt. Tertiũ genus est anachoritaꝝ qui iã cenobiali conuersatione perfecti: includunt semetipsos in cellulis procul ab hoĩum conspectu remoti: nulli ad se prebentes accessum: sed in sola contemplatione dei uiuentes.

¶ Cassianus in libro collationum patrum: capitulo sexto collatione decima octaua.

¶ De perfectoꝝ cenobitaꝝ uero ut ita dixerim fecundissima.i.adice sanctoꝝ et anachoritaꝝ post hæc flores fructusq; prolati sunt: Cuius professiõis principes sanctum.s.paulũ & sanctum antoniũ nouimus extitisse. Qui desiderio sublimioris perfectionis contẽplationisq; diuinæ solitudinis secreta sectati sunt. Ita ergo procedit ex illa qua diximus disciplina cenobitaꝝ. alius perfectionis genus cuius sectatores anachorite.i.secessores merito nuncupanꝛ: eo q; nequaq̃ contẽti hac uictoria qua inter hoĩes occultas insidias diaboli calcauerunt: sed aperto certamie ac manifesto conflictu demonibus congredi cupientes: uastos heremi successus penetrare nõ timeant scilicet ad imitationem ioannis baptistæ qui in heremo tota ætate permãsit: helyæ quoq; & helyzei atq; illorum de quibus apostolus cõmemorans ait. Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis: egentes: angustiati. afflicti: quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes & in montibus & in speluncis & in cauernis terræ. Actor. Sicut ergo scdm ysidoꝝ Monachi heremitæ imitantur helyam: ita scdm Cassianum Anathoricæ imitantur & helizeum filiosq; prophetaꝝ. Vnde licet ysidorus distruxerit tria optima genera monachorum: tertium tñ genus.s. anachoritaꝝ uideꝛ coincidere cum scdo genere.s.heremitarũ: sicut ipse alibi scribit

¶ Isydorus septimo ethimologiaꝝ capitulo decimotertio

¶ Plura sunt genera monachoꝝ. Cenobite sunt quos nos in cõi uiuentes possumus appellare. Cenobili enim plurimoꝝ est. Anachorite sunt qui post cenobialem uitã deserta petũt & soli habitant per deserta us ab eo quod procul ab hoĩbus recesserũt tali noĩe nuncupanꝛ: Sed anachorite helyam & ioannem: cenobite apostolos imitanꝛ. Heremitæ hii sunt qui & anachorite ab hominũ conspectu remoti heremũ & desertas solitudines appetentes. nam heremum dicitur quasi remotũ. Actor. Videꝛ ergo prius distingui terttũ genus ex primo genere.s.cenobitaꝝ: & ex secundo.i.heremitaꝝ cõfectũ genus eoꝝ.s.monachoꝝ qui ita exemplo helyæ abdicatis possessionibus & facultatibus terrenis seruant uitam solitariã in cellis separatis qui nihilominus exemplo apostoloꝝ proprietate abdicata habent oĩa cõia: distribuenda tum per superiorem singulis prout cuiq; opus est: Sub quo genere comprehẽduntur hiis diebus carmelitæ. ut dicetur libro octauo. capitulo tertio: & aliis quatuor capitulis sequentibus: q̃uis dudum comprehendentur solum sub secundo monachoꝝ genere.s.heremitarum ut ex dictis patet.

¶ Explicit liber tertius de institutionibus & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Incipit præfactio in quartum.

Liber iste q̃rtus agit totus de ascensu helyæ i padisũ. Et quomõ helyzeus habuit post helyã regimẽ huius religiõis & mñum. Et q̃liter durãte lege ueteri mõachi huius religiõis habuerũt siue fuerũt p̃seruati a captiuitatibus iudæoꝝ. Hẽt aũt hic liber octo capitula. Capitulũ primũ q; helyas fuit unius ex hoc mũdo in paradisum uoluptatis translatus: & q; illic uiuet foeliciter usq; ad antechristi tempus. Capitulũ secundum q; helyas est

tempore antexpi iudæos ad fidē xpi conuersurus:& ab antexpo martitiū suscepturus: & post tres dies resurgens gloriose io cœlum ascensurus. Capitulum tertiū q dū helyas in paradisum uoluptatis ascendit:regimē huius religionis helyzeo cōmisi:q a filiis pphetaꝝ i prēm receptus fuit. Capitulū quartū q helyzeus suscepto huius religionis regimine: curos filioꝝ pphetaꝝ singillatī uisitauit:& qualiter corā eis multa miracula fecit. Capitulum qntum q Ionadas cū rechabitis ab eo descendentibus fuit helizeū in monastica uita heremitica imitatus. Capitulū sextum q helyzeus filios prophetaꝝ ad obseruantiam uitæ monasticæ induxit:et eis in necessariis uitæ ēt miraculose interdum ministrauit. Capitulum septimum q monachi montis carmeli fueruut pp eoꝝ iusticiā a captiuitatibus iudæoꝝ per deū pseruati: & pascuisdoctriæ monasticæ pasci. Capitulū octauū q licet monachi rechabite essent tpe trāsmigratioois iudæoꝝ i therusalē iclusi:ipsi tñ nō fuerūt i babilōe ducti:sed pp meritū obediētiæ fuerūt i terra sancta relicti.

Explicit præfacio. Hic īcipit liber quartus. Capitulum primū q helias fuit uiuus ex hoc mūdo in paradisum uoluptatis trāslatus:& q illic uiuet feliciter usq ad ātexpi tēpus. Ioannes quadragintaquatuor episcopus hierosolymitanos in libro de institutione primoꝝ monachorum in lege ueteri exortoꝝ:& in oooa perseuerantium.

LEgittime itaq helyas administrata religione per eum instituta agnouit per diuinā reuelationem q deus uolebat eū ab hoc mundo eleuare p turbinē ignis i paradisum uoluptatis. Pergens ergo ad locū unde assumendus erat i cœlum:profectus est cum helyzeo eius discipulo ad iordanē:quē helyas pallio suo inuoluto percussit. Et sicut sacra libri regnoꝝ tradit historia:diuisæ tunc fuerunt aquæ iordanis in duas partes:cedentes illis uiris dei:qui trāsierunt per alueum siccum fluminis. Cūq pariter incedētes sermocinarentur ecce currus igneus & equi ignei apperuerunt qui utrūq abiuicem dimiserunt. Q nō remanente helyseo in terra:helyas receptus in curru equoꝝ igneoꝝ ascendit per turbinem ignis in cœlū. s. in padisum uoluptatis:q loogo spacio & terræ tractu a nr̄a terra hītabili secretus a deo est editus ut p eū usq ad cœlū attingat. In qoo loco una cū enoch qui longe ante illic helyam præcesserat cōmorat. Viuet aūt ipse helyas i magna quiete carnis & spiritus usq ad tēpus antexpi sed tunc in hunc mundum reuertet:quemadmodum testatur domius dicens. Helyas quidem uenturus est & restituet omnia.

Gregorius in omelia festi ascensionis christi.

In ueteri testamento cognouimus q helyas sit raptus in cœlum. Sed aliud est cœlum aereum aliud æthereum. Cœlum quippe aereum ē terræ proximum. Vnde & aues cœli dicimus:quia eas uolitare in aere uidemus. In cœlum itaq aereum helyas subleuatus est:ut in secreta quadam terræ regione repente duceret: ubi in magna iam carnis & spiritus quiete uiueret quousq ad finem mundi redeat & mortis debitum soluat. Ille enim mortē distulit:non euasit. Notādum est quoq q helyas in curru legit ascendisse:ut uidelicet aperte monstraret:quia hō purus adiutorio egebat alieno. Per angelos quippe illa facta & ostensa sunt adiuuamēta:quia nec ad cœlū quidem aereum per se ascendere poterat. quem naturæ suæ ifirmitas generabat.

Augustinus in libro nono super genesim ad litteram:capitulo octauo

Non aūt est arbitrandum helyam uel sic esse sicut erunt sancti qn̄ peracto opis die denarium pariter accepturi sunt:uel sic esse quēadmodū sunt hoīes qui ex ista uita nondū emigrauerunt de qoa tum ille non morte sed translatione migrauit. Iam enim aliquis melius habet q̄ i hac uita posset:q̄uis nondū hēat q ex hac uita recte gesta in fine habiturus est.

Augustinus libro primo de baptismo paruulorum.

Talem autē puto habitudinem adhuc in corpore aīali atq mortalis ēt illis. s. helyæ & enoch qui sine morte hinc trāslati sunt fuisse concessam. Neq enī helyas & enoch tam per longā ætatem senectute emarcuerunt:Nec iam credo in illam spiritualem qualitatem corporis eos cōmutatos qualis erit in resurrectione quæ in dn̄o prima precessit nisi quia isti fortasse nec hiis cibis egent qui sui consumptione reficiunt. Sed ex quo traslati sunt ita uiuunt ut similem habeant sacietatem illis quadraginta diebus quibus helyas ex calicæ aquæ & ex collirida panis sine cibo uixit. Aut si hiis sostentaculis opos est ita in paradiso fortasse pascuntur:sicut adā priusq̄ propter peccatum æxire inde meruisset. Habebat enim quātum existimo delignorum fructibus refectionem contra defectionem:& de ligno uitæ stabilitatem contra uetustatem.

¶ Capitulum secundum q̄ Helyas est tempore ante xp̄i iudæos ad fidem xp̄i conuersurus:& ab antixp̄o martiriū suscepturus:& post tres dies resurgens gloriose in cœlum ascēsurus. Actor.

ANte aūt diem iudicii mittet de paradiso terrestri deus helyam ī hunc mundū:ad cō solationem suoꝝ electoꝝ præcipue uero ad cōuersionē iudæoꝝ tunc per antexp̄m decipiendoꝝ. Sic enim promisit deus p̄ ꝓphetam suam malachiam quarto capitulo suæ prophetiæ ī ꝑsona dn̄i dicētem. Ecce ego mittam uobis helyam prophetā anteq̄ ueniat dies domini magnus & horribilis & conuertet cor patrum ad filios & cor filiorum ad patres eorum.

¶ Augustinus libro. xx. de ciuitate dei capitulo. xxix.

¶ Per hunc helyam ēt magnum mirabilēq; propheta̅ exposita sibi lege ultimo āte iudicium iudæos in xp̄um uerum. i. in xp̄m nostrum esse credituros celeberrimū est in sermonibus cordibus quæ fideliū. Ipse quippe ante aduentum iudicis saluatoris non īmerito speratur esse uenturus qui ēt nunc uiuere non merito credit̄. Curru nāq; igneo raptus est de rebus humanis: quos euidētissime scripta sacra testat̄. Cū uenerit ergo exponēdo legē sp̄ualiter quā nūc iudæi sapiūt carnaliter: conuertet cor patrum ad filios: ut. s. filii. i. iudæi sic intelligant legē quēadmodū eam patres. i. prophetæ intellexerunt. Sic enim cor patrum conuertet̄ ad filios: cum intelligentia patrum perducet̄ ad intelligentiam filioꝝ: & cor filioꝝ ad p̄res eoꝝ dū in is quos consenserint illi: consenciant & isti. Actor. Teste nāq; sapiente ecclesiastici quadragesimo octauo. Helyas inscriptus est in iudiciis tempum lenire iracundiā domini: conciliare cor patris ad filium: & restituere tribus iacob. Cum helya aūt ueniet tunc enoch: & ut ex undecimo capitulo libri apocalipsis & ex glosis eius colligitur: Ambo testificabuntur xp̄m iesum fuisse illum uerum messyam quē deus promiserat in scripturis sacris pro salute humani generis uenturum. Et prophetabunt helyas & enoch diebus mille ducentis sexaginta: amitti saccis. Hii sunt duæ oliuæ & duo candelabra lucencia in cōspectu domini terræ stantes. Et siquis uoluerit eos ledere sic optet occidi: hii habebūt potestatē claudendi cœlum ne pluat diebus prophetiæ eoꝝ. Et si quis uoluerit eis nocere: ignis exiet de ore eoꝝ & deuorabit inimicos eoꝝ. Et potestatē hēbunt sup aquas conuertendi eas ī sanguinē & percutere terram omni plaga quotienscūq; uoluerint. Et cū finierint testimonium suum de xp̄o. bestia scilicet antexp̄us qui ascendit de abisso maliciæ faciet aduersus eos bellum & uincet eos & occidet: Et corpa eoꝝ iacebūt per tres dies & dimidiū in plateis ciuitatis magnæ scilicet iherusalem: ubi & dominus eoꝝ crucifixus est. Et uidebit de tribubus & populis & linguis & gentibus corpa eoꝝ quæ nō sinent̄ poni in monumētis. Et inhitantes terrem gaudebunt de morte eoꝝ & iucūdabunt̄ & munera imittent adinuicem: qm̄ hii duo prophetæ dū uiuerent cruciauerunt eos qui inhabitant suo terram. Et post dies tres & dimidium: spiritus uitæ intrabit in eos. Et stabūt hii prophetæ sup pedes suos resuscitati & timor magnus cadet super illos qui uidebunt eos. Et audient hii prophetæ uocē magnā de cœlis eis dicentem Ascendite huc. Et ascēdent dicti prophetæ in cœlum in nube ad perfruendum gloria cœlesti.

¶ Capitulum tertium q̄ dum helyas in paradisum uoluptatis ascendit: regimen huius religionis helizeo cōmisit: qui a filiis ꝓphetaꝝ in patrem receptus fuit. Ioannes quadraginta quatuor episcopus hierosolymitanus ubi supra.

PRiusq̄ autē helyas ab hoc mundo transferretur in paradisum uoluptatis fuit ei curæ īminente trāslactione monachos discipulos suos filios prophetaꝝ singillatī uisitare: & de p̄re ydoneo eis prouidere: qui eos oēs generaliter loco regeret & gubernaret: ꝓp quos descēdētes ipse & helizeus de mōte carmeli uenerūt ābo ī galgala: deī ī bethel & inde ī iericho. Nā sicur p̄diximus ī hiis locis hītabāt uiri religiosi filii prophetaꝝ helyæ discipuli: quos ipse uisitans cōmonuit ut īminenti eius corporali absentia tristes nō fierēt: Quibus uisitatis ualefaciens perrexit cum helyseo ad iordanē sicco pede. Quo pertrāsito: dixit helyas ad helizeum. postula quod uis & faciā tibi anteq̄ tollar a te. Habebat autem helias duplicem domini spiritum: uidelicet spiritum occulta presertim futura prophetādi: & spiritū miraculi faciendi. Quorum spirituū non unum solum sed duplicem predictum postulans helyseus dixit. Obsecro ut fiat spiritus tuus duplex ī me. Prædixerat aūt helyæ deus dū manebat in monte oreb ī ostio spelūcæ: helizeum filiū saphat qui est de abelmanla unges prophetā p̄ te. Per q̄ dn̄i uerba

intellexerat helyas non qdē q̄ helyseus eēt ei successurus in altero spiritu.s.ꝓphetico:Propter qđ helyzeo petenti:suū duplicē spm̄ tr̄dit.Rem difficilem postulasti.Perpendēs tñ a deo q̄ si helizeus esset dignus uidere modū illū archanū & mirabilem quo deus subleuaret eū i cœlum impetraret qđ ab eo postulauerat. Helizeus uero illud uidebat:& ad eū clamabat:& qđ ab eo postulauerat:obtinuit:succedens heliæ tam in spiritu ꝓphetiæ q̄ in spū signoꝝ.Quēadmodū sapiens testat̄ dicens:Helyas in turbine tectus est:& i helyzeo cōpletus est spiritus eius:Videns itaq; helyas discipulū suū heliseū suo spū plenū:nouit eū a deo factū ydoneū ad regeodū suos discipulos filios prophetaꝝ pp quod totius religionis p eū īstitutæ cōmisit tūc sibi regimen ac magisterū.Et in huius signū tradidit:tūc helyzeo suum insignem religionis habitū : relinquēs ei palliū suum dum ferebat̄ in cœlū.Quo helizeus se opiens abiecit a se uestimenta sua in duas partes scindens ea:ut filii prophetarum uidentes eū habitu helyæ indutū agnoscerēt eū spiritu helyæ repletum:& sic recipent eū promtius p helya in patrem eoꝝ & magistrū:Et rediens inde percussit bis pallio helyæ iordanem uidentibus uiris religiosis filiis ꝓphetaꝝ qui econtra erant eius regressum expectātes Et cū uice prima nō fuissent diuisæ aquæ:in scđa tñ uice diuisis hic inde aquis iordanis:transiit helyzeus per siccum alueū fluminis.

¶Gregorius libro primo dialogorum capitulo secūdo.

¶Helyzeus quoq; magistri palliū ferens atq; ad iordanē ueniēs ꝑcussit semel & aq̄ minime diuisit.sed eū repente diceret:ubi est deus heliæ.et nunc ꝑcussit fluuiū magistri pallio:& iter iter aquas fecit.Perpendens petre quātum in exhibendis uirtutibus humilitas ualet. Tunc exhibere magistri uirtutem potuit:qñ magistri nomē ad memoriam reduxit:quia enim ad humilitatem sub magistro rediit quod magister fecerat & ipse fecit .

¶Ioannes quadragesimus quartus episcopus hyerosolimitanus ubi supra.

¶Cernentes ergo filii prophetarum iordanem miraculose cessisse helyzeo:agnouerunt eū succeder̄ helyæ i duplici spiritu predicto.pp quod adinuicem dixerunt. Requieuit spiritus helyæ super helyzeum.Et uenieutes in occursum eius:adorauerunt eum proni in terra:recipientes eū pro helya in precipuū eoꝝ pr̄em & magistrum:quem uidebant habitu helyæ & spiritu dotarū. Præbuerunt aūt ex hoc actu formā suis successoribus ut quādo ab eis erit ablatus pater eoꝝ p̄cipuus:illum loco eius in patrem humiliter sup se suscipiant qui exemplo elyzei erit ad eos per signa & prodigia a deo missus . Signis uero nō apparētibus oī sollicitudine unanimiter studeāt illum ex eis in patrem super se ponere q cæteros p̄cedat qui eū recepunt ī patrē super se

¶Capitulum quartum q̄ Heliseus suscepto huius religiōis regimine:cimeos filioꝝ prophetaꝝ singillatim uisitauit.& qualiter coram eis miracula multa fecit .

SVscepto itaq; helyzeus regimine propheticæ religionis per helyam institutæ:sollicitus fuit cimeos monachoꝝ filioꝝ ꝓphetaꝝ singillatim uisitare.Quos cupiens consolari de absentia heliæ operabatur coram eis signa & uirtutes. ne inuacuum uideretur gr̄am dei recepisse.tum ut per hoc eis ostenderet se gerere uices helyæ.tum etiam ut sic eos solidaret in ꝑseuerantia uitæ monasticæ.Nam cū esset apud monachos filios prophetaꝝ habitantes in iericho:eis curētibus dulcorauit helyseus ad petitionem uiroꝝ iericho amaras aquas ciuitatis:mittendo sal in aquā fontis.Cum aūt inde ascenderet ad uisitandū filios ꝓphetarum habitandos in bethel:uiri ciuitatis illius qui erant ydolatre habebaot ipsum propterea exosum:quia erat cultor ueri dei.In cuius contēptum prouocauerūt tūc pueros eoꝝ paruos ut deriderent helyzeū.Et egressi pueri de ciuitate:illudebant ei dicentes.Ascende calue:ascēde calue.Helyseus aūt p hoc intelligens deū uerū cuius cultor erat flectipendi a uiris ciuitatis cū respexisset pueros: maledixit eis ī noīe dñi.Et sic magnificaret in ciuitate nomen ueri dei quē cōtēpnebant illi.Et mox egressi de saltu duo ursi: lacerauerūt ex eis quadragintaduos pueros. Quod scientes uiri ciuitatis: trinuerunt nomē dei helysei. Filii uero ꝓphetaꝝ illic cōmorātes uiso hoc signo:cū gaudio & honore recepunt helyseum in pr̄em eoꝝ & magistrū. Abiit aūt inde helyseus ī montē carmeli uisitans & cōsoans filios prophetaꝝ habitantes ibi apud quos tūc non diu mansit:quia desiderabat prius cæteros filios prophetarum uisitare & tandem ī montē carmeli redire. Pergeos ergo uide samariam uisitauit filios prophetarum illic habitantes . ubi relictā ꝓphetæ abdie oppressam alieno ære propter alimoniam q̄ abdias fecerat centum heliæ discipulis quos abscōsos seruauerat in spelūcis:helyseus a debito releuauit:& uictum sibi & suis

filiis ministrauit multiplicans miraculose in magnã q̃titatem paꝝ olei in domo mulieris inuẽti. Quod ipsa uendens & creditori satisfecit:& de reliquo p̃eti uictum sibi & filiis suis ꝓcurauit. Rediens aute inde helyseus in montẽ carmeli:trãsiit p ciuitatẽ sunan ubi erat mulier quædã magna ad quam helyseus diuertebat quotiẽs p sunã trãsibat:quẽ mulier prædicta in suo hospitio hõeste recipiebat: i quo cœnaculũ sibi fecerat:& ei decenter de suis facultatibus ministrabat.

Hieronymus in cõmentario super Matheum.

Consuetudinis iudaicæ fuit:nec ducebaẗ i culpam more gẽtis antiquæ: ut mulieres de substãtia uictum & uestitum præceptoribus suis ministraret.

Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Quæ cũ filio careret eo φ haberet uirũ ineptũ ad generandũ ꝓpter senũ:ꝓmisit sibi helysens in remuneratiõem dictæ hospitalitatis φ filiũ de uiro suo cõciperet & haberet. Et cum ita euenisset:contigit processu tẽporis φ postq̃ puer creuerat:mortuus fuit. Iudicauit ergo mulier uiro suo se uelle ad helyzeũ ascendere in carmelo. Cui uir nesciẽs filiũ esset mortuũ:dicit. Quam ob cãm uadis ad eũ hodie: nõ sunt kalende neq; sabbatũ. Quasi diceret. Si hodie esset festum:causam haberes ascendẽdi ad eũ. Consueuerãt siqdẽ deuotæ ꝑsonæ benedictionẽ secũ uictualiũ afferẽtes ulitare diebus festiuis helyzeũ & cæteros monachos montis carmeli:præcipue autẽ deuotione audiendi ab helyzeo & ab aliis prophetis uerbum dei.

Hieronymus cõtra uigilantium.

Hic in iudæa usq; ad hodie ꝑseuerat cõsuetudo non solum apud nos:sed etiam apud hæbreos ut qui in lege domini meditanẗ die ac nocte & patrẽ non habent in terra nisi solum deum:tocius orbis foueantur ministeriis:

Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra:

Cum ergo uenisset mulier illa ad helyzeum in mõte carmeli:corruens appræhẽdit pedes eius & dicit ei. Nunquid petiui filium a te? Nunquid nõ dixi tibi ne illudas me? Illusam se reputabat eo φ filium quem sine eius petitione sibi helyzeus a deo impetrauit:ita cito perdidisset. Cernẽs autem helyzeus eam in amaritudine magna positã:surgens secutus est eam in domum suam. Et ingressus in cubiculum ubi puer mortuus iacebat:fusa ad dominũ oratiõe: suscitauit helyzeus a mortuis puerum. Quẽ cũ matri assignasset uiuũ:illa corruens ad pedes helyzei:adorauit super terram gratias reddens deo & helyzeo. Per hæc itaq; prædicta signa manifestauit helyzeus religiosis uitis filiis prophetarũ helyæ discipulis duplicem helyæ spiritũ esse in eo cõpletũ. Et ꝓpterea prædicti oẽs mõachi receperunt cum pro helya in ꝑfem eoꝝ p̃cipuũ & magistrũ.

Capitulum quintum φ Ionadab cum rechabitis ab eo ostendẽtibus fuit helyzeum in mõastica uita heremitica imitatus.

HElyzeus etiam per signa & uirtutes quæ operabatur inter plebes:trahebat ad suã prophenicam religionẽ multos deuotos homies. Inde est φ uir dei ionadab filius rechab sciens helyzeum a mortuis resuscitasse sunamitis filium:tractus fuit per hoc ad sequẽdũ in prophetica disciplina uitæ mõasticã prophetã illũ. Cinei uero ꝓgẽitores rechab hominis dei qui ab inclito iabes legis doctore fuerant ꝓfunde in lege dei eruditi: suos posteros legem dei canere & laudes eius resonare docuerunt. Ionadab autem in hiis omnibus plene istructum ad maiorẽ ꝑfectionis cumulũ fuit ut præmittiẗ:helyzeũ prophetã in monastica uita heremiticã imitatus. Et quãuis in uirginali castitate helyzeũ secutus nõ fuerit:uolens ꝓpter hoc fragilitatẽ carnis tam se q̃ suos uti cõiugio:& prolem ad cultum dei licite ꝓcreare tamen exemplo helyzei relictis omnibus extra urbes cũ cineis ab eo descendentibus in tabernaculis habitauit. De quibus in libro paralipomenon legimus. Hii sunt cinei qui uenerunt de calore:hoc est de feruore uitæ religiosæ domus rechab:canentes atq; resonantes:& in tabernaculis commorantes. Cinei itaq; ab hoc rechab descẽdentes:& cũ ionadab filio eius religionem helyzei heremit cam sequentes:dicti fuerunt rechabite. Quoꝝ pater scilicet ionadab p helyzeũ ꝓphetam in disciplina ꝓphetica monasticæ uitæ heremiticæ iniunxit ipsis rechabitis & cunctis eiusdem ꝓposiri p affinitatẽ eis coniunctas:cætera præter continentiã in institunone helyæ cõsulta. Vt uidelicet patri eorum semper obedirẽt:& uinum in sempiternũ nõ biberent:& domos nõ edificarent:& semen non sererent:& agros nõ possiderent:& uineas non plantarent:nec haberent:sed in solitudine iuxta urbes cunctis diebus in tabernaculis habitarent:pro ut hæc & alia de ipsis plenius testa

tur hyeremias propheta.

¶ Cassianus in libro collationũ patrũ capitulo.x.collationis.xxii.

¶ Helyzeus ac reliquos eiusdẽ propositi uiros mosayca legimus supasse mãdata:de quibus apostolus ait. Circuierũt in melotis:& in pellibus caprinis:egentes:angustiati:afflicti:quibus dignus non erat mũdus. In solitudinibus errãtes:in mõtibus & ĩ speluncis & in cauernis terræ. Quid de filiis ionadab filii rechab dicam. quos hyeremiæ ꝓphetæ offerenti ex p̃cepto dei uinum: ita legimus respõdisse. Non bibimus uinũ:quia ionadab filius rechab pater nr̃ p̃cepit nobis dicens. Nõ bibetis uinũ uos & filii uestri usq; in sempiternũ. Et domũ nõ edificabitis:& sementẽ nõ seretis & uineas nõ plãtabitis nec habebitis:sed in tabernaculis habitabitis cũctis diebus uestris. Vnde etiam ab eodẽ ꝓpheta merentur audire Hæc dicit dominus deus exercituum deus israel. Nõ deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in cõspectu meo cũctis diebus. Qui omnes offerre passionũ suarũ decimas nõ cõtenti:sed ipsa p̃dicta respuentes semetipsos pocius deo ac suas animas obtulerunt:ꝓ quibus nulla ab homine fieri cõmutatio potest. Sicut dominus in euangelio testatur Quam dabit homo cõmutationem pro anima sua.

¶ Hieronymus in epistola ad paulinũ monachũ de institutiõe monachoꝝ.

¶ Si cupis eẽ quod diceris:scilicet mõachus idest solus: quid facis in urbibus quæ utiq; nõ sunt solorũ habitacula sed multoꝝ. Habet unumquodq; ꝓpositũ principes suos. Et ut ad nr̃a ueniamus:episcopi & p̃sbyteri habẽt ad exẽplũ apostolos & apostolicos uiros: quorum honorẽ possidentes habere nitantur & meritũ. Nos autẽ idest monachi habemus ꝓpositi nr̃i principes:paulũ antoniũ:iulianum:hillarionẽ:machariũ. Et ut ad scripturarum auctoritatẽ redeã: noster prĩceps est helyas:noster dux est helyzeus: nr̃i duces filii ꝓphetaꝝ: qui habitabãt in agris ac solitudine: & faciebant sibi tabernacula ꝓpe fluenta iordanis. De his sunt & illi filii rechab: qui uinum & siceram nõ bibebant: qui morabant in tentoriis:qui uoce dei ꝑ hieremyã laudant: & ꝓmittitur eis: ꝙ nõ deficiet de stirpe eoꝝ uir stans corã domino.

¶ Capitulum sextum ꝙ helyseus filios ꝓphetarum ad obseruantiam uitæ monasticæ induxit & eis in necessariis uitæ etiam miraculose interdum ministrauit. Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Deniq; helyzeus summa cum diligentia creditos sibi monachos filios prophetarum regebat:quos suo exemplo & magisterio inducebat ꝓpter regnũ dei melius consequendum ad p̃fectionem inquirẽdã secundum formã disciplinæ uitæ monasticæ ꝑ deum traditã helyæ. Quibus etiam de crastino nõ solicitus ꝓuidebat in uitæ necessariis nõ solum ꝑ humanã industriã: imo interdũ miraculose supra naturalem potentiã. Legimus namq; in libro regnoꝝ ꝙ cũ esset fames in terra & dicti filii ꝓphetaꝝ habitarẽt corã helyzeo: compatiens ipse fami eoꝝ dixit quadã uice uni de famulis suis. Pone ollam grandẽ & coque pulmentũ filiis ꝓphetarũ. Egressus ille ut colligeret herbas agrestes inueniens quasi uitem siluestrem:collegit ex ea colloquintidas:implens pallium suum:& nesciens quid esset:conscidit in ollam pulmẽti. Infuderunt ergo socii cum comederent. Cũq; gustassent filii ꝓphetaꝝ de coctione hac:clamauerunt ad helyzeum dicẽtes. Mors in olla uir dei:mortiferum enim erat præ amaritudine colloquintidaꝝ illud pulmentũ. Non fuit autẽ helyzeus iratus coquo. Laucioris enim mense consuetudinẽ nõ habebat. sed dicit eis. Afferte farinã. Et cum attulissent sibi:misit in ollam:& dulcorata statim fuit esca. Iussit ergo helyzeus iterum infundi filiis ꝓphetaꝝ:qui tunc ea dulce facta laute comederũt. Altera quoq; uice cũ uir quidã ex deuotiõe attulisset de bethsayda helyzeo panes primitiuos uidelicet uiginti panes ordeaceos & frumentũ nouum in pera sua dicit helyzeus ministro suo ut daret filiis ꝓphetaꝝ ad comedendũ. Qui respondit. Quantũ est hoc ut apponã corã centũ uiris:quasi diceret parũ aut nihil erit inter tantos. Cui dicit helyzeus. Da eis: quoniã comedẽt & superit eis:posuitq; corã eis. Qui comederũt:& eis saciatis sup̃fluit iuxta uerbum helyzei. multiplicãs miraculose p̃dictos panes sine aliqua extrinseca additione. Dicebat quippe ut hæc omnia adderent: eis nõ sollicitis indebite quid manducarẽt aut quid biberent:aut quo operirentur. Quoniam primum & ante omnia quærebãt regnum dei & iustitiam eius:proiicientes omnes solicitudines suas in deum cui cura est de hominibus.

¶ Capitulum.vii.ꝙ Monachi montis carmeli fuerũt propter eorum iusticiam a captiuitatibus

iudæorum præferuati:& in neceffariis uitæ admiſtrati.

Voniã igiť ꝑdicti monachi dũ regebanť ꝑ helyzeũ & etiã poſt eius deceſſum: quærebant ex toris eius præcordiis dei regnũ:ꝓ quo facilius cõſequendo: terrenas diuicias & carnales delicias reſpuebãt:humanaq; cõſortia & turbaꝝ tumultus uitabãt: ideo ꝑſeruauit eos deus a captiuitatibus ad quas ante incarnationẽ xp̄i ieſu induxit populũ iudæoꝝ ꝓpter peccata eorũ.Quod tñ ad maiorẽ iudaici populi ceſſit cõfuſionẽ ut ipſe in fortiſſimis ciuitatibus & munitis ſaluari nõ poſſet:cum monachi carmelitæ in aperta montis carmeli heremo & nõ munita ab inſultibus aſſyrioꝝ & exercitus caldaici ꝑ deũ tũc ꝓtegereñť.Sed cauſa huius diuerſitatis fuit ex parte quorũdam illius populi legis diuinæ ꝑuaricatio.Econtra uero ex parte dictoꝝ monachoꝝ eiuſdẽ legis obſeruatio.Quod totũ bene ſignificauit ꝓpheta dei iſayas dũ in ꝑſona dñi captiuitatem & terræ diſſipationẽ populo iudæoꝝ uẽturã uaticinareť:ita inter cætera dicens.Plangite ſuper regiõe deſiderabili:ſup uinea fertili:ſup humum populi mei ſpineæ & uepres aſcẽdent:q̃to magis ſup omnes domos gaudii ciuitatis exultantis.domus enim dimiſſa eſt multitudo urbis relicta eſt.Et paulo poſt de monachis carmelitis illius tẽporis cõtrariam ſententiã ſubdens ꝓpheta in perſona domini ait.Et erit deſertũ in carmelo : & carmelus in ſaltũ reputabiť:& habitabit in ſolitudine iudiciũ & iuſticia in carmelo ſedebit.Et erit opus iuſtitiæ pax:& cultus iuſtitiæ ſilentiũ:& ſecuritas uſq; in ſempiternũ.Et ſedebit populus meus in pulcritudine pacis:& in tabernaculis fiduciæ:& in requie opulenta.Licet namq; temporibus iudaicatum captiuitatũ eſſet deſertũ in carmelo:ita q carmelus nõ in minutionẽ uel ędificiũ : ſed in ſaltum uere reputabať:populus tamen mõachoꝝ illic cõmorantiũ faciebãt in ſolitudine illa iudicium dei:& ſeruabat carmelo iuſtitiam cœleſtis regni:ſicut ꝓpheta ꝑdixerat.Habitabit inq̃t in ſolitudine iudiciũ:& in carmelo iuſtitia ſedebit.Cuius iuſtitiæ opus erat pax:qua adiuicẽ perimebant bellum.Et cultus ꝑdictæ iuſtitiæ erat ſilentiũ:quo in ore uitabãt multiloquium. Cuius quoq; dictæ iuſtitiæ erat ſecuritas:qua:a corde fugabant inimicoꝝ metũ. Quippe monachi ita erant adinuicẽ ꝑ pacẽ diſpoſiti:q inter eos nullũ erat bellũ:& ſic erant in ore ꝑ ſilentiũ innixi: q inter eos nullũ erat multiloquiũ:& ita erant in corde quieti & ſecuri q cor eoꝝ non repræhẽdebat eos ante deũ.Ideo cõfidentes in deo eos protegente cuius beneplacita faciebãt. ſemꝑ nullum habebant de inimicis metũ.Teſte enim ſapiente.Cum placuerĩt dño uiæ eius:ſcilicet hominis:inimicos quoq; eius cõuertit ad pacẽ.Quia ergo ipſi ſtudebãt deo ꝑ iuſtitiã placere.ideo protexit eos deus a timore & inſultibus inimicoꝝ & a captiuitatibus iudæoꝝ:ſicut ꝓmiſerat dicẽs. Sedebit populus meus in pulcritudine pacis & in tabernaculis fidutiæ & in rege opulẽta.ſ.uirtutibus & paſcuis doctrinæ ueræ religiõis uberibus.Quemadmodũ micheas ꝓpheta cõcludendo terram iudæoꝝ fore ꝓpter peccata eoꝝ deſolandã dicens.Terra erit in deſolatione ꝓpter habitatores ſuos:& ꝓpter fructũ cogitationũ eaꝝ.Subdit aliter de his monachis inquiens. Paſce domine populum tuũ in uirga tua gregẽ hæreditatis tuæ:habitantes ſolos in ſaltu.In medio carmeli paſcentur baſam & galaad iuxta dies antiquos. Vbi ꝓpheta primo orat deũ ne populus monachoꝝ montis carmeli concludať ſimili ſententia deſolationis cũ iudæis:ſed paſcatur ut prius doctrina religiõis ꝑ deũ ſub uirga:ideſt regula ſuæ directionis:ideo ait.Paſce dñe populum tuum: ideſt uirga tua:de qua ait pſalmiſta.Virga directionis uirga regni tui. Ne autẽ ꝓpheta uideretur pro toto populo iudaico orare:ſpecificat hunc ſolũ dicens.Gregem hæreditatis tuæ habitantes ſolos in ſaltu:ſcilicet carmeli.Secundo ꝓuidens micheas ſe eſſe exauditũ : ꝓphetauit uenturũ qđ orauerat dicens.In medio carmeli paſcenť baſan & galaad:intellexit autẽ per baſan & galaad hos monachos montis carmeli.Tum primo:quia q̃ plures eoꝝ erant tunc de regionibus galaad & baſan oriundi.Tum ſecundo:quia baſan interpretať pinguis : & cetus eoꝝ religioſorũ fiebat in medio carmeli pinguis paſcuis diuinis.ſ.doctrinis ueræ religiõis. Galaad quoq; iterꝑtať aceruus teſtimonii:& deus centũ horum monachorum aceruauit in monte carmeli in teſtimonium cõtra populum iudæoꝝ:ut intelligeret populus q ꝓpter ꝑuaricationẽ legis diuinæ fuit catinatus:& in terra eorum deſolata:cum hii religioſi quia ſeruauerunt legem dei & remanſerint liberi in terra illa ĩ medio carmeli . Deĩde exponit propheta qualiter in medio carmeli paſcerẽtur dicens.Iuxta dies antiquos in quibus ſcilicet uirga directionis regni dei paſcebantur ab helya in mõte carmeli doctrina propheticæ uitæ monaſticæ ſecundũ formã inſtitutiõis per deũ creditã helyæ.

¶Capitulum ſeptimũ q licet rechabite monachi eſſent tempore tranſmigrationis iudæorũ in

hierusalem inclusi:ipsi tñ non fuerūt in babilonē ducti.sed propter meritū obediētiæ fuerunt in terra scā relicti.Hieronymus in epistola ad paolinū mōachū de īstitutiōe monachorum.

REor hoc &.lxx.ps titulum significare:filiorum ionadab & eorū qui primo in captiuitatem ducti sunt.Iste est ionadab filius rechab qui in regnorum libro scribitur currū ascēdisse cū hyen.Et huius filii sunt qui in tabernaculis semp habitātes ad extremū propter irruptionē exercitus caldaici hierosolymā īntrare cōpulsi:hanc primi captiuitatē sustinuisse dicunt:quia post solitudinis libertatē:urbe quasi carcere sunt reclusi.

¶Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Monachi etiā rechabite quāuis essent in hierusalē reclusi:dum exercitus caldaicus hierusalem & cæterā terram iuda deuastauit: ipsi tamē nō fuerūt cū reliquo populo iudæorum in babylonem translati:sed in terra pmissionis derelicti sicut & monachi carmelitæ prædicti.Quoniā nabuzardan princeps exercitus regis nabugodonosor:dū pdictā captiuitatē iodæorum in babilonē trāsferret:hos monachos rechabitos cum hyeremia ppheta liberos abire concessit.

¶Augustinos super psalmum.lxx.

¶Ionadab homo fuit qdam.Cōmendat nobis ex pphecia hyeremiæ:qui filiis suis pceperat ut uinū nō biberent.neque in domibus residerent.sed in tabernaculis habitarēt.Præceptū autem patris filii tenuerūt & seruauerūt:& ex hoc benedici a dño meruerunt Dñs non hoc pceperat sed pater eorū.Sic ārt hoc acceperūt tāq pceptū a dño deo suo:quia & si dñs nō pcepat ut biberēt uinū & in tabernaculis habitarēt:pceperat tamē dñs ut filii patri obedirēt.Non enim ergo solum filius debet obedire patri suo si aliq pater ipsius iusserit cōtra dominū deū suum:neque enim debet irasci pater quādo ei pponitur deus. Vbi autē hoc iubet pater quod cōtra deū nō sit:sic audiendū ē quomodo deus:quia obedire patri iussit deus.Benedixit ergo deos filios ionadab propter obedientiā:eosque obiecit inobedienti populo suo exprobrans:quia cum filii ionadab obediētes essent patri suo:illi nō obedirent deo suo.Cū autē ageret ista hyeremias:id agebat cū populo suo israel ut pararent se ad captiuitatē ducendos se esse in babyloniā ut nō resisterēt uolūtati dei:nec sperarent aliud nisi quia essent futuri captiui.Videtur ergo inde coloratus titulus psalmi huius ut cum dixisset.Filiorū ionadab subiceret,& eorum qui primi captiui ducti sunt:nō quia filii ionadab captiui ducti sunt:sed quia illi captiui ducendi erant O præpositi sunt filii ionadab:quia patri obediētes erant:ut intelligerent illi pp terea se fieri captiuos:quia deo obediētes nō fuerūt.

¶Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶Quemadmodū hyeremias & populi captiuitatē & rechabitarum liberationē pphetauit in persona dñi dicens. Firmauerūt filii ionadab filii rechab pceptū patris sui quod pceperat eis:populus autē iste nō obediuit mihi. Iccirco hæc dicit dominus exercituū deus israel.Ecce ego adducam sup iudā & sup hyerusalē uniuersam afflictionē quā locutus sum aduersus illos : eo quod locutus sum & nō audierūt:uocaui illos & nō respōderūt mihi.Domui autē rechabitarum dicit hyeremias.Pro eo quod obedistis pceptu ionadab patris uestri & custodistis oīa mandata eius & fecistis uniuersa quæ pcepit uobis:pp terea dicit dñs exercituū deus israel.Non deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in cōspectu meo cunctis diebus.Intellexit autē deus uir de stirpe ionadab non quidā principaliter carnalē ipsius ionadab generationē:sed potius nræ religionis heremiticæ genus:neque enim filii carnales ipsius ionadab aut ab eis geniti sed solum monachi in hac religiōe heremitica eis succedētes steterūt in cōspectu dei cunctis diebus : quāuis carnalis stirps rechabitarum perdurauerit usque ad ruinā ciuitatis hierusalē a tyto & uespasiano patratā.Nā dū beatum Iacobū alphei qui paulante ruinam pdictæ ciuitatis decessit:iudæi i dicta urbe lapidibus obruerent:sacerdos quidā ex his rechabitis nitebatur eū a morte eruere :qm apostolus iacobus uinū nūq bibit:& alias abstinentias grādes similes rechabitarum obseruantiis secutus fuit.

¶Explicit liber quartus de īstitutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.Incipit præfacio ī quintum librum. Actor.

LIber iste quintus agit totus de tempore in quo pfessores huius religionis primo baptizati fuerūt.Et de uiris q eos baptizauerūt:& qliter eos ad noticiā incarnati uerbi perduxerunt.Habet autem hic liber capitula octo ¶Capitulū primū quod licet ex pfessoribus huius religiōis aliq fuerīt olim iudæi & alii cristiani:hoc tamen nō derogat hu-

ius religionis idemptitati & unitati.¶ Capitulũ secundũ q̄ sanctus Ioannes baptista fuit eximius huius religiõis cultor:& in mõastica uita heremitica pfectissimus prophetæ helyæ imitator.¶ Capitulũ terciũ q̄ beatus Ioannes baptista pfessores huius religiõis prio baptizauit:& eis christum nõ solũ uēturũ pphetauit:sed p̄sentē demõstrauit:eosq̄ baptismo xp̄i baptizãdos p̄dixit.¶ Capitulũ q̄rtũ q̄ tēpore īperii tiberii pfessores huius religionis iudæos diuersa⁊ nationũ ad eã traxerũt:& mãsionē ī hierusalē habuerũt.¶ Capitulũ q̄ntũ q̄ durãte lege ueteri:pfessores huius religiõis annis singulis ī hierusalē tribus uicibus cõuēire cõsueuerãt:& ī anno ī quo xp̄s ascendit ī cœlũ:ipsi oēs ppe domos apostolo⁊ ī mõte syon manebant.¶ Capitulũ sextũ:q̄ pfessores huius religiõis ad domũ apostolo⁊ ī die pēthecostes accesserũt:& plerīq̄ eo⁊ ab apostolis tunc baptizati fuerũt.¶ Capitulũ septimũ q̄liter residui pfessores huius religiõis ad uerã fidē baptismi cristi puenerunt:& eos apostoli postmodũ baptizauerunt.¶ Capitulum octauum q̄ religiosi prædicti per apostolos in doctrina euãgelii & in allegoriis legis ueteris eruditi:prædicauerunt per fœnicem & palestinam fidem cristi.

¶ Incipit liber quintus de īstitutiõe & peculiaribus gestis religioso⁊ carmelita⁊.

¶ Capitulũ primũ q̄ licet ex pfessoribus huius religiõis aliqui olim fuerũt iudæi & aliĩ postea cristiãi:hõ tñ nõ derogat huius religiõis idēptitati & unitati.Ioannes.xliii.episcopus hierosolymitanus ī libro de īstitutiõe primo⁊ mõacho⁊ ī lege ueteri exorto⁊ & ī noua perseuerantium.

INtuentes quidã uiri monachos mõtis carmeli nũc inhabitantes esse xp̄ianos putauerunt ut asseris dilecte caprasi eos nõ esse eiusdē religionis cũ illis monachis qui olim per sanctũ dei helyam pphetã fuerũt iti eodē monte īstituti:p eo q̄ illi nõ fuerũt cristiani sed iudæi.Quã autē erroneæ istorũ uiro⁊ opinio a ueritate demet ex sequentibus manifestũ tibi fiet.Antiqui nãq̄ huius montis monachi & si nõ nomine:tamē recta fide fuerunt ueri cristiani sicut sunt monachi moderni.Quoniã illi firmã fidē ī xp̄m habuerũt: a quo & anima⁊ salutē sperauerunt:pro qua cõsequēda mũdũ reliquerũt & corpora ac animas suas deo optulerũt:de q̄bus ait apostolus.Circuierũt ī melotis & ī pellibus caprinis:egētes:angustiati afflicti:q̄bus dignus nõ erat mũdus.In solitudinibꝯ errãtes ī mõtibus:& ī spelũcis & ī cauernis terræ. Et hii omnes testimõio fidei pbati fuerũt:Si ergo teste apostolo illi fuerunt pbati testimonio fidei quis nõ uideat q̄ ipsi nõ perfidi quales sunt moderni iudæi:sed ueri fuerũt orthodoxi.Quorum tēpore si domĩus nr̄ iesus cristus quē cupiebãt uidere & audire uenisset ī hunc mũdũ sicut ĩ nr̄is uenit tēporibus nõ minus sancti fuissent illi nõ solũ fide sed noīe cristiani:eius doctrinam & sacramenta suscipiēdo sicut eo⁊ successores.De illis saluator nr̄ suis loquēs discipulis ait.Amē dico uobis quia multi pphetæ & iusti cupierũt uidere quæ uidetis & nõ uiderũt: & audire quæ auditis & nõ audierũt.Sed quãuis sacramenta gratiæ quæ nos hiis diebus uidemus ī remissionē peccato⁊ a cristo iesu īstituta:illi nõ uiderunt:& licet dogmata & miracula quæ ad salutem animarum & cõfirmationē fidei diebus nr̄is audiuimus a dñ̄o iesu dicta & facta illi nõ audierunt: hæc tamen oĩa suis successotibus uaticinati fuerunt . Quēadmodũ ait petrus apostolus.Omnes pphetæ & samuel & deinceps qui locuti sunt:annunciauerũt dies istos.Quãobrem nõ est existimandũ successores illo⁊ ad regionē illorum seu eorum ideo nõ ptinere:quia sunt cristiani: sed multo magis esset arbitrandum ipsos successores nihil religioni illo⁊ attiere si cristianitatis ritum ad aĩa⁊ salutē consequendam nõ suscipissent:sicut eis illi pphetæ uaticinati fuerunt. Teste enim beato petro apostolo.De anima⁊ salute exquisierunt atq̄ scrutati sunt prophetæ:q̄ de futura ī uobis gratia pphetauerũt:scrutantes quod uel quale tempus significaret eis spiritus cristi: prænuncians eas quæ ĩ xp̄o sunt passiones & posteriores glorias. Quibus reuelatum est quia nõ sibiipsis nobis autē ministrabant ea quæ nunc nunciata sunt uobis.

¶ Capitulum secundum q̄ sanctus Ioannes baptista fuit eximius huius religionis cultor:& in monastica uita heremitica perfectissimus helyæ imitator.

SVccessores igitur illorum sanctorũ pphetarũ monachi filii pphetarũ qui sicut dictũ est ī heremo montis carmeli & in solitudinibus prope fluenta iordanis ac ĩ aliis desertis & ī urbibus terræ promissionis habitabant ab ipsis prophetis incunctãter traditũ ut præmittitur tenebant xp̄m pro humani generis redēptione incarnandũ:moriturũ

& gloriose resurrectiõis: quẽ ex totis eorũ præcordiis desiderabant & sperabãt uenturum: quos sicut deus per helyam & cæteros eiusdem propositi prophetas instituere de aduentu christi futuro dignatus fuit: ita etiam ut de præsentia christi in mundo per eius præcursorem eos doceret disposuit q̃ dictus præcursor sic ante iesum christum in spiritu helyæ & uirtute præcederet: ut iam in sua præsentia monasticam eorum uitam heremiticam ab helya propheta institutam affirmaret. Quod nec lucas euangelista siluit de ipso præcursore dicens. Puer autem crescebat & confortabatur spiritu: & erat ĩ desertis. Notãdũ ãt ait lucas ĩ desertis: q̃a ioannes tã in desertis solitudĩs iordanis sicut filii prophetarum q̃ ĩ desertis montium latuit sicut helyas & helyzeus.

Iacobus de uictriaco libro primo historiarum orientis & occidẽtis. ca. liii.

In solitudinibus autem iordanis beatus ioannes baptista fugiens hominũ turbas: ut liberius uacaret deo: ab annis puerilibus delituit.

Ioannes. xliiii. episcopus. hierosolymitanus obi supra

Hinc illinc processerunt uiri helyas & helyzeus & ioannes elyzabeth: q pellicis tunicis & caprinis induti: inopes atq̧ egentes angustiis & doloribus afflicti in solitudinibus errabant inter alta & condensa montium: in uia ruppiũ speluncaq̧ horrenda foueatum uadosa. Quoq̧ cõuersatione dignus orbis terrarum nõ erat

Ambrosius in epistola ad uercellenses capitulo decimoquarto.

Cum ergo uenit sacra plenitudo temporis fuit ad dictos monachos in desertis missus homo illic a deo: cui nomẽ erat iohãnes: scilicet baptista: monasticæ uitæ heremiticæ ab helya institutæ cultor eximius. Ambo enim tam helyas q̃ ioannes fuerunt indumentis hispidis induti. luxu casti: uictu frugi: conuersatione solitarii: & deserta iugiter secuti: Fuerũt etiam electi per deũ præcursores christi. Ioãnes quidẽ aduentus primi: helyas uero ultimi: dicente dño. Helyas q̃dẽ uenturus est & restituet oĩa. Dico aũt uobis quia helyas iam uenit & non cognouerunt eũ sed fecerunt in eũ quodcũq̧ uoluerunt. Tunc intellexerunt discipuli q̃a de ioanne baptista dixisset eis. Et propterea sacerdotes & leuite ab hierosolymis per iudæos ad ioãnẽ missi: intuentes eum in oĩbus cõuersatiõem mõasticæ uitæ helyæ præcipue sequi: quærebãt ab eo si ipse erat helyas Q̃m sicut angelus gabriel de eo p̃dixerat: uenit in spiritu & uirtute helyæ: ad exẽplũ cuius domo sui p̃ris & terrenis opibus derelictis conuersatus fuit iugiter in desertis. Et adinstar illius uinum & siceram nõ bibens: habuit ad imitationem eius uestimentum de pilis camelorum & zonam peliceam circa lumbos suos: ut testat̃ matheus euangelista.

Crisostomus in commentario sup Matheum. ome. x.

Neq̧ hæc superfluũt estimauit euãgelista dicere de scola ioãnis Erat. n. mirabile & paradoxũ. i. inopinabile: in humano corpore tantã paciẽtiã uidere: q̃d utiq̧ & iudæos magis attrahebat magnũ helyam in xp̃o uidẽtes: & ad beati illius memoriã ex his q̃ uidebant̃ tunc missos.

Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

Ideo christus sciens ioannem expressam monasticæ uitæ prophetæ helyæ ymaginẽ gerere: dixit de eo turbis. Si uultis accipe ipse est helyas.

Hieronymos in commentario super Matheum.

Ioannes helyas dr̃: non sc̃dm stultos phariseos & quosdã hereticos: q reuersionẽ aiarum introducũt. Sed quia iuxta aliud testimoniũ euangelii uenerit in spiritu & uirtute helyæ: & eandem spiritus sc̃ti uel grãm habuerit uel mensuram. Sed & uitæ austeritas rigorq̧ mentis helyæ & ioãnis pares sunt: uterq̧ in heremo: uterq̧ zona pellicea cingebantur.

Capitulum tertium q̧ beatus ioãnes baptista p̃fessores huius religionis primo baptizauit & eis christum non solum uenturum prophetauit: sed præsentem demõstrauit eosq̧ baptismo xp̃i baptizãdos prædixit. Iohannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra

Hic ioãnes uenit ĩ testimoniũ: ut testimoniũ p̃hiberet de lumine ut oẽs crederent p̃ illum: p̃uenit enĩ ante faciẽ dñi parare. Anno siq̃dẽ q̃ntodecimo impii tiberii cæsaris factũ fuit uerbũ dñi sup ioannẽ habitatẽ in deserto apud fluẽta iordanis ubi p̃dicti religiosi filii p̃phetaq̧ manebãt Et uenit in oẽm regionẽ iordanis prædicans baptismũ pẽitẽtiæ ĩ remissionẽ pcc̃oq̧. Tũc sicut testant̃ euãgelistæ exibat ad eũ hierosolyma, & oĩs iudæa & oĩs regio circa iordanẽ & baptizabant̃ ab eo ĩ iordane cõfitẽtes pc̃tã sua. Propter q̃d religiosi filii p̃phetarũ mõtis carmeli & alii ĩ tabernaculis p̃pe fluẽta iordanis & ĩ cæteris heremis

terræ promissionis habitantes:fuerunt tunc a sancto ioanne duce eorum sicut & cæteri de populo baptizati. Præparabantur autem ipsi per hoc ad unigenitum dei filium digne cognoscendum:qui tunc inter homines ignotus conuersabatur:sicut ipse baptista palam reuelauit tunc in deis dicens. Medius uestrum stetit quem uos nescitis. Ipse est qui post me uenturus est & ante me factus est:cuius non sum dignus ut soluá corrigiam calciaméti eius. Cum ergo prædicti religiosi uoce præconis intellexissent unigenitum dei filium esse in mundo præsentem quem ex totis eorum præcordiis cupiebant uidere:& a cæteris hominibus discernere:proposuerunt baptistæ iseparabiliter assistere:scientes in eius baptismo dei filium manifestandum sicut ipse baptista testabat' dicens·ut manifestetur in israel propterea ueni ego in aqua baptizans. Quéadmodum autem iesum absentem ioannes eis euangelizauerat:ita postmodum ipsum præsenté eis manifestauit. Venit enim iesus a galilea in iordanem ad ioannem ut baptizaretur ab eo. Videns autem ioannes iesum uenientem ad se:indice eum omnibus prodens ait. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Hic est de quo dixi. Post me uenit uir qui ante me factus est:qa prior me erat. Vt autem hæc præcursoris testimonium credibilius redderetur:baptizato iesu a ioanne:confestim aperti sunt cœli:& descendit spiritus sanctus corporali specie in ipsum tãq digitum quondam fidei omnibus demonstraret hunc esse illum qui eis a ioanne in baptismo manifestandus prædicabatur. Deniq hunc super quem columba mansit uerum esse dei filium uox patris de cœlo tunc facta eos etiam docuit dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui. Quãobrem baptista testimonium iterum perhibens christo:extollebat eius baptismum dicens. Vidi spiritum descendentem quasi columba de cœlo & manentem super eum & ego nesciebam eum:sed qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit. Super quem uideris spiritum descendentem & manentem super eum:hic est qui baptizat in spiritu sancto:Ne itaq prædicti religiosi spem salutis ponerent in præcursoris baptismo:ipse perfectioti baptismo scilicet christi eos fore baptizandos prophetauerat dicens eis. Ego baptizaui uos in aqua: ille uero scilicet christus baptizabit uos spiritu sancto & igne. Quãq ut ioánes testatur euangelista iesus non baptizaret sed discipuli eius. Verum q ille dicitur præcipue rem aliquam facere cuius auctoritate & nomine eam alius facit. Et quia apostoli post acceptũ spiritum sanctum baptizabant homines in nomine domini iesu sicut beatus lucas testatur:& sub inuocatione huius nominis descendebat super baptizatos spiritus sanctus in specie ignis uisibilis. Ideo dixit ioannes religiosis prædictis. Ille scilicet spiritus baptizabit uos spiritu sancto & igne. Iminebat autem p hoc eis quo tempore essent ipsi baptismo christi baptizãdi:quia scilicet tũc apostoli baptismũ conferrent in nomine iesu christi & spiritum sanctum in specie ignis uisibilis acciperẽt illi qui ab eis baptizarẽtur sub inuocatione nominis christi. Quod ante christi resurrectionem & gloriosam eius in cœlos ascensionem factum non fuisse:ioannes euangelista euidenter testatur:dicens. Nondum erat spiritus datus:quia iesus nondum erat glorificatus.

Capitulum quartum q tempore imperii tiberii professores huius religionis iudæos diuersarum nationum ad eam traxerunt. & mansioné in hierusalem habuerunt.

TEmporibus ante baptismum ioannis præcedentibus:gens iudæorum a diuersis gentibus & regibus multas perpessa fuerat captiuitates & dispersa in diuersas gentium nationes. Maxime autem ab anthioco epiphane rege syriæ durissimas sustinuerat in lege persecutiones. Sicut namq refert sacra libri machabeorum historia:anthiochus ad tantum iudæos deduxit opprobrium:ut legem dei obseruare uolentibus:mortis infligeret tormentum. quisq enim cogebatur ydolis offerre sacrificium:uel necis pati supplicium. Propter quod multos promiscui sexus de populo iudæorum oppressiones has & abhominationes ferre non ualentes:oportuit propriam patriam relinquere:& in aliis diuersis mundi regionibus dispersos habitare. Qui in dispersione genuerunt filios loquentes ydiomata & linguas gentium illarum regionum in quibus nascebantur & educabantur. Ex his autem iudæis natis in regionibus illis:multi deuotione terræ promissionis tracti:tempore imperii tiberii cæsaris ad terrã illam cum in pacis teneretur tranquillitate remeantes:studebant religiose illic uiuere:copulantes se prædictis religiosis habitantibus in terræ promissionis urbibus:& præsertim illis qui manebant in hierusalem. Quorum memoratus fuit beatus lucas in actibus apostolorum: dicens. Erant autem in hierusalem habitantes iudæi uiri religiosi ex omni natione quæ sub cœlo est.

Habebant siquidem prædicti religiosi tunc mansionem maxime in hierusalem: quia cum esset ciuitas insignis & metropolis iudæorum in qua cultus diuinus præcipue uigebat: reperiebant i ea plures deuotos iudæos: qui se ad eorum religionem conuertebant. Quos postquam prædicti religiosi in rudimentis disciplinæ propheticæ & monasticæ uitæ heremiticæ erudierant: ad heremos transferebant.

ꝗ Capitulum quintum ꝙ durante lege ueteri professores huius religionis annis singulis in hierusalem tribus uicibus conuenire solebant: & ꝙ in anno quo christus ascẽdit in coelum: ipsi oẽs prope domum apostolorum in monte syon manebant.

PRæceperat aotem i lege ueteri deus tres festiuitates peculiares: scilicet Pascæ Penthecostes & scenophegiæ debẽt per iudæos solemniter celebrari. Quas iudæis alibi celebrare non licebat: quam in loco quem elegerat deus nomini suo: sicut mandauerat moyses in deuteronomio. Et sicut ex libro paralipomenõ docemur templum quod erat in hierusalẽ constructum: fuit locus ille quem deus elegit nomini suo. In quo loco annutim tribus uicibus scilicet in prædictis festiuitatibus omnes masculi plebis iudaicæ debebant ex præcepto legis in conspectu domini apparere. Quãobrem religiosi uiri filii prophetarum heremitæ moutis carmeli & alii iuxta flueuta iordanis & in cæteris heremis & suburbanis ciuitatum terræ promissionis habitantes: ne præcepta legis transgrederentur: annis singulis in hierusalem ibi uenire consueuerant: ut iuxta legis præceptum tres festiuitates peculiares pascæ pẽthecostes scenophegiæ illic celebrarent. Et ob hoc quã maxime mansionem religiosorum filiorum prophetarum habebant in hierusalem: ut in dictis festiuitatibus conuenirent ad eam. Auno ergo in quo christus iesus ascendit ad coelum: omnes prædicti religiosi mox post eius ascensionem in hierusalem conuenerunt: ut ibi instans festum penthecostes celebrareut. Habitabant autem tunc in hierusalem apostoli domini nostri iesu christi prope mansionem dictorum religiosorum: scilicet in cenaculo grandi & strato: in quo christus in die coenæ fecit sibi parari pascha: ubi sacramentum eucaristiæ instituit: & corpus suũ sub speciebus panis sumendum: discipulis tradidit: eosq; sacerdotes ordinauit. Quod coenaculum erat i monte syon: in parte illius mõtis quæ dicitur mello: ubi olim erat palacium quod rex dauid sibi construxerat. Et ita prædicti religiosi fuerunt habitationi apostolorum tunc uicini.

ꝗ Capitulum. vi. ꝙ professores huius religionis ad domum apostolorum in die penthecostes accesserunt: & pleriq; eorum ab apostolis tunc fuerunt baptizati.

IN die itaq; penthecostes sicut beatus lucas refert: factus fuit de coelo repente sonus tamquã uenientis spiritus uehementis: & repleuit totam domum illius coenaculi ubi erant apostoli christi & discipuli sedentes. Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tamquã ignis seditq; supra singulos eorum. Repleti sunt omnes spiritu sancto & ceperũt loqui uariis linguis prout spũs sctũs dabat eloqui illis. Religiosi autem præfati i monte syon nõ multum remote a prædicto coenaculo ut præmittitur habitantes: obstupuerunt audientes prædictum sonum insolitum resonare in coenaculo apostolorum. Et scire cupientes quidnam hoc esset: ad illud coenaculum apostolorum accesserunt. Qui cum illic peruenissent: stupebant omnes & mirabantur: quoniam nou solum illi ex religiosis qui in terra promissionis: sed etiam omnes illi ex eis qui extra dictam terram in diuersis regionibus fuerant nati: audiebant apostolos linguis suarum regionum loquentes & deum magnificantes. Et propterea religiosi magis stupebaut scientes apostolos galileos qui nunquã extiterant in eorum regionibus: neq; a quoq̃ homine docti fuerunt loqui eorum linguis seu ydiomatibus. Alii autem ex iudæis qui superuenerũt audientes apostolos loqui diuersis linguis: & eos minime intelligentes: irridebant dicentes eos esse ebrios. Beatus uero petrus apostolus cernens religiosos & quosdam alios ex superuenientibus esse scientes: incepit detrahentibus obuiare. ostendens apostolos non esse ebrios: & probãs per scripturas prophetarum eos spiritu sancto repletos. Euangelizauit quoq; religiosis iesum a mortuis surrexisse & ipsum esse deum qui apostolis spiritum sanctum effudit: exortans ut a pra

na generatione iudæorum segregarentur Auditis ergo sermonibus petri: religiosi compuncti sunt corde:& dixerunt ad petrum & cecum apostolorum: Quid faciemus uiri fratres. Ad quos petrus. Penitetitiā agite:& baptizetur unusquisq; urum in nomine domini nostri iesu christi ī remissionem peccatorem:& accipietis donum spiritus sancti. Aliisq; pluribus uerbis exhortatus est petrus eos. Multi ergo ex prædictis religiosis uidentes ꝙ illi quos apostoli baptizabant ī nomine iesu christi recipiebant in specie ignis uisibilis spiritum sanctum: recordati fuerunt aduenisse tempus de quo dux eorum beatus Ioannes baptistā christum prophetans eis prædixerat. Ille scilicet christus baptizabit uos in igne & spiritu sancto. Quamobrem acceperūt sermones apostoli petri & baptizati sunt ipsa die in christo: recipientes in signo ignis uisibilis spiritum sanctum.

¶Capitulum septimum qualiter residui professores huius religionis ad ueram fidem baptismi christi peruenerunt:& eos apostoli postmodum baptizauerunt.

Ltera autem die cum illi ex prædictis religiosis qui nondum erant ab apostolis baptizati: essent causa orandi in templo cum reliquis de populo ad horam orationis nonam suppliciter a domino deo postulabant ut per signum eis ostenderet si aduenerat tempus de quo dux eorum ioannes baptista eis prædixerat: ꝙ christus iesus spiritu sancto & igne baptizaret. Titubabant enim de hoc nonnulli eorum qui non uiderant neq; audierant christum iesum manibus suis quemq̄ baptizasse: ipsi cum ioannis uaticinium non perfecte intelligentes sperabant:& sicut ioannes suis manibus eos baptizauerat: ita christus propriis manibus eos baptizaret. Exaudiuit autem tunc deus orationem eorum:& ad rectum intellectum uaricinii ioannis eos perduxit. Contigit eum eadem hora sancto instigante spiritu apostolos christi petrum & ioannem ascendere in templum: & ad portam templi quæ dicebatur speciosa obuium habere hominem quendam annorum amplius quadraginta ex utero matris claudum rogantes eum pro elemosyna: quem intuens petrus cum ioanne dixit. Innomine iesu christi nazareni surge & ambula. Et apprehensa manu eius dextera leuauit eum. Qui protinus exiliens ambulauit & intrauit cum illis in templum laudans deum. Videntes autem prædicti religiosi & omnis populus eum in tēplo ābulantē & laudātē deū:& cognoscentes ꝙ ipse erat q ad elemosynam sedebat ad speciosam templi portam: repleti sunt stupore & extasi: in eo ꝙ contigerat illi. Et cum uiderent petrum & ioannem in porticu quæ appellabatur salomonis: cucurrerunt omnes ad eos. Quibus petrus prædicauit iesum quem populus per ignorantiam interfecerat a mortuis resurrexisse: in fide cuius & nomine & nō ī propria petri uirtute claudus curatus fuerat: propter quod petrus eis dicebat. Nomen christi & fides quæ per eum est dedit isti integram sanitatem in conspectu omnium nostrum. Exortabatur quoq; eos petrus ꝙ pœniterent & conuerterentur ad fidem christi ut delerentur eorum peccata: probans per scripturas ꝓphetarum fidem christi & doctrinam esse ab eis suscipiendam:& omnes eos renuentes fore exterminandos. Vt autem uehementius religiosos attraheret cognominans eos proprio titulo quem a prophetis traxerant dixit eis. Vos estis filii prophetarum & testamenti quod disposuit ad patres uestros dicens ad abraham. In semine tuo benedicentur omnes familiæ terræ. Vobis primum deus suscitans filiū suū misit eum benedicentem uobis: ut conuertat se unusquisq; a nequitia sua. Igitur religiosi præfati uiso miraculo claudi: & audito sermone petri: intellexerunt ꝙ sicut christus suo nomine per petrum inuocato dederat integram sanitatem claudo: ita illus baptizabat in igne & spiritu sancto: super quos apostoli effuderunt aquam nomen eius inuocando. Huic ergo perpenderunt ꝙ ideo ioannes baptista dixerat eis prophetice. Ille uos baptizabit spiritu sancto & igne: quia super uos apostoli aquam effundendo inuocabant nomen iesus christus: illos baptizabat tribuens eius spiritum sanctum in specie ignis de cœlo missi. Quamobrem crediderūt perfecte in iesum quinq; milia hominum: qui postmodum ab apostolis baptizati: receperunt in signo ignis uisibilis spiritum sanctum.

¶Capitulum octauū ꝙ religiosi prædicti per apostolos in doctrina euangelii in allegoriis legis ueteris eruditi: prædicauerunt per fœnicem & palestinam fidem christi.

ERant aūt perseuerantes in doctrina apostolorum ī comunione fractionis panis: quotidie quoq; perdurantes in orationibus unanimiter ī templo cum exultatione & simplicitate cordis collaudantes deū. Quibus oē spacium diei in studiorū exercitiis & eruditione sacri euangelii ducebatr. Habebant quoq; tractatus sacrorū uoluminum leges patrū in allegoricam intelligentiā deducentes. Quoniā ois lex uetus eis uidebatr animali eē similis: eo q extrinsece nihil ut corpus hēat ipsam litteram & ea quæ scdm litteram designantr. Intrinseca uero ut littera cāq̄ aīa lateat cuiusdam profūdi diuiniq; misterii sensus inuisibilis & spiritalis. Quem illi ab apostolis edocti sublimius & nobilius uelut per speculum inspiciētes: & ex ipsis litteræ nominibus admirandas quasdam species intelligentiæ: concipientes diuina & pfundiore sapientia sacrorum uoluminum tāq̄ copiosis dapibus imbuebantr. Deniq; eorū multi ea quæ ab apostolis hauserāt: cæteris effundētes fidem christi per foenicem & palestinam prædicarent dilatantes dogma fidei & moribus uitæ ac monasticæ conuersationem ecclesiam dei insignissimam demonstrantes.

¶ Ex cronicis romanorum.

¶ Fuit tempore prædicationis christi q Fratres de monte carmeli in hierusalem accesserunt. Et quidam illorum anno septimo a passione dñi regnante romano imperio usq; ad tempus tyti & uaspasiani imperatorum apud hierusalem in perta aurea religiosæ consederunt. Et tempore beati petri anthiochiæ cathedrati: ipsi in circūquaq; regione adiacente diuersis locis catholicæ pro fide insistebant.

¶ Iosephus antiocheus in speculo perfectæ miliciæ primitiuæ ecclesiæ. ca. xii.

¶ Perfectorum militum christi apostolorum coadiutores surrexerunt stremissimi uiri solitarii contemplationiq; debiti scorū prophetarū helyæ & helyzei sequaces. Qui de monte carmeli descendentes per galileam samariam & iudæam fidem christi constantissime sparserunt. Quiq; in uirginis mariæ honore in montis carmeli declino fabricantes oratorium saluatoris matri specialissime seruierunt.

¶ Explicit liber quintus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.

¶ Incipit præfactio in sextum librum Actor.

LIber iste sextus agit totus de titulis quibus professores huius religionis decorantur. specialiter uero docet cur prædicti professores fratres beatæ mariæ specialiter appellentur. Habet āt liber iste capitula octo. ¶ Capitulum primum q helyæ & eius discipulis fuit figurate reuelatum uirginem mariam fore mundam nasciturā absq; sorde peccatorum. ¶ Capitulū secundum q ueteribus professoribus huius religionis tempus significatum fuit ī quo beata maria nasci debuit. ¶ Capitulum tercium q religiosis carmelitis fuit pstensum beatam mariam esse uirginitatē seruaturam exemplo eorum. ¶ Capitulum quartum q antiqui carmelitæ pro incarnatione filii dei orauerunt: & in suis orationibus exaudīti fuerūt ¶ Capitulum quintū qua ratione professores huius religionis fratres beatæ mariæ uirginis appellabantur: & quare huic uirgini specialiter famulantr. ¶ Capitulū sextum q huius religionis pfessores in lege ueteri fuerunt & prophetæ & filii prophetarū & carmelitæ appellati: & cur fuerunt ita cognominati. ¶ Capitulū septimū q sob lege euangelii professores huius religionis fuerunt & religiosi & fratres beatæ mariæ uirginis & monachi & heremitæ & anachoritæ nuncupati: & qualiter his titulis fuerunt decoran. ¶ Capitulū octauum de illis titulis quibus professores huius ordinis nunc designantr: & qualiter aliis antiquis titulis modo non denoiantur.

¶ Explicit præfactio. Incipit liber sextus de institutione & peculiaribus gestis monachorū carmelitarū. ¶ Capitulū primum q helyæ & eius discipulis fuit figurate reuelatū uirginem mariā fore mundam nasciturum absq; sorde peccatorum. Ioannes quadragintaquatuor episcopus hierosolymitanus in libro de institutione primorum monachorum in lege ueteri exortorum & in noua perseuerantium.

POstq̄ autem professores huius religionis fuerunt per apostolos baptizati: & in sacri euangelii eloquiis eruditi: ītellexerūt plene illud misteriū eē ipletum quod per deū fuerat prophetæ helyæ in mōte carmeli reuelatum. Legimus quidē in libro regnorū q helyas ascēdit ad mōtē carmeli: & pnus in terrā posuit faciē suā & genua sua & di

cit ad puerū suum. Ascende & prospice contra mare. Qui cum ascēdisset & cōtēplatus esset: ait. Non est quicq̄. Et rursum ait illi. Reuertere septem uicibus: In septima autem uice ecce nubecula parua quasi uestigium hominis ascendebat de mari in carmelum: Ab eo autem loco carmeli montis unde puer ascendebat usq; ad summitatem montis unde poterat mare prospici: erant decem gradus. Quos cum puer semel ascendens prospexisset contra mare: Mandauit sibi helyas sicut est dictū ut iterum aliis septē uicibus p eosdem gradus reuertens contra mare prospiceret. Et in septima uice reuersionis: uidit puer nubeculā illā quasi uestigiū hois de mari ascendentē in carmelū. Et dixit ei helyas. Ascēde & dic achab. Iunge currū tuū & descēde ne occupet te pluuia. Cūq; se uerterent huc atq; illuc: ecce cœli cōtenebrati sunt: & nubes & uētus: & facta est pluuia grandis Quid aūt sacramenti rerum futurarum præter historiā uisio illa intrinsecus contineret: & q̄ iugis misterii deus helyæ tūc statī pno p eam portam tenderet dignatus fuit helyas apire non palam hoibus: sed secretius consortibus. A quibus traditum tenemus deū sub figurata uisione reuelasse tūc helyæ quatuor magna misteria quæ p ordinem explicabo. Primo q̄ quædā infantula uastaret̄ quæ ex utero matris suæ ab omni peccato munda egrederetur. Scdo tempore in quo hoc adimpleretur. Tertio q̄ hæc infantula uirginitatem perpetuam ad exemplum hely amplexaretur. Quarto q̄ deus iungens naturam suam humanæ: de uirgine illa homo nasceretur. Per hoc namq; q̄ ille puer helyæ uidit de mari nubeculā paruam oriri: reuelauit deus helyæ q̄ quædā īfantula scilicet beata maria: per illam nubeculam significata: & instar illius nubeculæ per humilitatē parua nasceret̄ de humana natura peccatrice designata per mare. Quæ infantula iam in suo ortu esset munda ab oī peccatoꝝ sorde quēadmodum nubecula illa fuit de mari amaro sine tñ aliqua amaritudine. Licet nāq; nubecula illa esset originaliter eiusdem naturæ cum mari alterius: tñ fuit qualitatis alteriusq; ꝓprietatis. Mare quippe ponderosum est & amarū: sed nubecula illa leuis fuit & dulcis. Sic quāuis ī quolibet alio hoīe natura humana instar maris: sic in sua origine ita amaritudine peccatoꝝ & uicioꝝ pondere p̄ssa ut fateri cogat̄ iniqtates meæ supgressæ sunt caput meū: & sicut onus graue grauate sunt sup me. Beata tamen maria de hoc mari idest natura humana aliter fuit orta. Quæ in suo ortu non fuit onerata amaritudine delictoꝝ: sed īstar illius nubeculæ fuit leuis per immunitatem peccatorum: & dulcis per plenitudinem carismatum. Ipsa enim in suo ortu fuit nubes illa de qua per moysen figurate est scriptum: Ecce gloria domini apparuit in nube.

¶ Capitulū secundum q̄ ueteribus professoribus huius religionis tempus significatum fuit in quo beata maria nasci debuit.

Significauit autē deus helyæ in prædicta uisione quo tpe nubecula illa: scilicet beata maria uideret̄ a discipulis helyæ de mari. i. de amara & uitiosa natura hūana oriri & ascēdere: Nā ostensum fuit in eadē uisione q̄ nullus eoꝝ uideret eā ascendere: anteq̄ ipse semel per decem gradus ascendens contra mare ꝓspiceret: & iteꝝ aliis septem uicibus ad eosdē gradus ad contemplandum contra mare rediret. Dixit enim helyas ad puerum suum. Ascende & prospice contra mare. Qui cū ascendisset & cōtēplatus fuisset: ait. Non ē q̄cq̄. Quero ergo quid fuit puerū helyæ semel p decem gradus ascendere ad prospiciendum contra mare & tūc ei nil appareretur? Certe hoc nihil aliud fuit: nisi q̄ puer: idest cætus discipulorum helyæ contēplando ascendit per illas decem generationes humanas a beato luca in geneologia christi positas quæ fuerunt ante diluuiū ab adam usq; ad noe in prima mundi ætate. Et per eas discurrendo totum tempus quod fuit a noe usq; ad adam: puer prospexit si forte eo tempore nubecula idest infantula aliqua esset nata contra mare idest contra solitam amaritudinem in uitiosa propagine naturæ humanæ. Et quia nubecula illa non fuit a puero uisa nasci in illa prima ætate mundi: ideo puer dicit Non est quicquam. Precepto tamen helyæ redut iterū puer septies per decem gradus ad prospiciendū contra mare. Et rursum inquit ait illi. Reuertere septē uicibus: & in primis sex uicibus nil sibi apparuit. Hoc autem scilicet q̄ puer iterum idest cœtus discipulorum helyæ sexcies per decem gradus rediens nil uidit: denotat eum ulterius per alias sex ætates generationum humanarum contemplando ascendisse quam beatus lucas in geneologia christi texit a sem filio noe usq; ad iamne filium ioseph. Quaꝝ generationū ætas pria incipiens a sem filio noe: terminata fuit in thare filio nachor. Secunda uero ætas incipiens ab

abraham filio thare: terminata fuit in salmon filio naason. Tertia autem ætas incipiens a booz filio salmon: terminata fuit in iona filio elyachim. Quarta uero ætas incipiens a ioseph filio iona: terminata fuit in elmadan filio her. Quinta autem ætas incipiens a chosan filio elmadan: terminata fuit i ioseph filio iuda. Sexta uero ætas īcipiēs a semei filio ioseph: terminata fuit ī iamne filio alterius ioseph. Per has qdem sex ætates generationū a beato luca ī genealogia christi positarum ascendit puer idest coetus discipulorum helyæ discurrendo totum tempus quod fuit a iamne usq; ad sem & contemplando si forte eo tempore nubecula idest infantula illa esset nata. Et quia in toto illo tempore nata non fuit: ideo tunc discipulis helyæ minime apparent. In septima autem reuersionis uice: nubecula eis apparuit: quia in tempore comprehenso infra septimam illarum generationum ætatem: beata maria nata a discipulis & uisa fuit helyæ. Vnde una inquit uice: ecce nubecula parua quasi uestigium hominis ascendebat de mari. Prædictus namq; iamne in quo sexta illarum generationum ætas terminatur: genuit filium nomine melchi: inquo incepit harum generationum ætas septima. Hic autem melchi genuit leui: & iste leui duos habuit filios: unum qui a beato luca appellatur mathat: sed ab illo dicitur melchi nomen aui sui retinens: & alium qui uocatus fuit panthera. Iste uero panthera genuit filium nomine barpanchera. Et hic barpanchera genuit filium nomine ioachim: qui ex anna uxore sua genuit beatam mariam. Et ita in una reuersionis uice hoc est in una generationum ætate quæ fuit una ab illa in qua homines per dei præceptum reuersi fuerūt post diluuium ad multiplicandum genus humanum nata fuit bea a maria scilicet in medio illius ætatis septimæ. Quæ etiā fuit defuncta anteq̃ prædicta generationum ætas septima esset terminata. Sed priusq̃ ipsa dei genetrix ab hoc sæculo migraret: fuit in nazareth & in hierusalem & alibi a professoribus huius religionis multotiens uisa.

¶ Capitulum tertium q; religiosis carmelitis fuit præostensum beatam mariam seruaturam uirginitatem exemplo suorum.

Quemadmodum hæc nubecula scilicet beata maria in septima generationum prædictorum ætate fuit nata: ita etiam in eadem septima ætate fuit a discipulis helyæ uisa in carmelum spiritualiter ascendere. Nam anteq̃ decem generationes ascendissent a melchi: a quo sicut dictum est ætas una incepit fuerunt docti professores huius religionis in hierusalem a summo templi pontifice q; beata maria uirginitatem deo seruare proposuerat ad exemplum helyæ sicut præostensum fuit in prædicta uisione. In una inquit uice ecce nubecula parua scilicet beata maria quasi uestigium hominis descendebat in carmelo. Quæ ideo uisa fuit quasi uestigium hominis ascendere in carmelum: quia in hoc suo spirituali ascensu non fœminam quam imitaretur: sed hominem habuit in exemplum: nunquam nubecula illa ascenderet in carmelum. Ascenderunt utiq; helyas & puer suus ad montem illum. Ascendit inquit helyas in montem carmeli. Interpretatur autem carmelus scientiam circuncisionis. Ad quam scientiam ille præcipue ascendit: qui ita scit præpucium impudiciciæ a sua carne & mente circuncidere ut non solum se ab illicito carnalis cogitationis cœno alienum per castitatem reddat: uerum etiam ab omni impudicæ uoluptatis experimento se immunem per uirginitatem custodiat. Propterea quippe data fuit circuncisio in ueteri lege: ut facta in uirili membro: in quo libido solet dominari castitatem mentis & corporis seruandam & pudiciciam resi-dendam indicaret. Nemo autem unq̃ ad hanc ascendit circuncisionis sciētiam priusq̃ helyas & puer suus idest coetus filiorum prophetarum discipulorum eius. Ipsi namq; primi uirorum se ipsos deo per uirginitatem perpetuam sponte dedicātes castrauerunt prorsus uenereis uoluptatibus suas mentes: & propterea appellati sunt carmelitæ: qđ est interpretatum scientes circuncisionem: quia hoc quod circuncisio iudicat: sciuerunt perfecte in se adimplere. Cupientes inquit carnis & mentis impudiciciam a se omnino rescindere: elegerunt primi uirorum in uirginitate perpetua sponte uiuere. Primo ergo ascenderunt uere ipsi in montem carmeli idest in altitudinem scientiæ circūcisionis: quia aliis cæteris præcedentibus hominibus inchoantes sciuerūt p̄pucium ipudiciciæ ita poenitus a se circuncidere q; elegerunt primi hoīum uirgines p̄manere.

¶ Hieronymus i epistola ad eustochium de uirginitate seruanda.

¶ Alia fuit in lege ueteri fœlicitas Beatus qui habebat semen in syon & domesticos in hierusalem. Et maledicta sterilis quæ non pariebat. Et ut de tipicis taceam: sola erat; liberorum

benedictio: quia uacuus erat orbis. Paulatim uero increscente segete: messor immissus est uirgo helyas: uirgo helyseus uirgines filii prophetarum. Inueniebatur ergo ut diximus in uiris tantum hoc continentiæ bonum: & in doloribus iugiter eua pariebat.

¶ Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Ad montem quoque carmeli. i. ad hanc altam circuncisionis scientiam nubecula illa. s. beata maria ideo quasi uestigium hominis ascendebat: quia non fœmina sed homo scilicet helyas exemplum ascendendi ei præbebat: quem ipsa imitari satagebat. Nam sicut helyas prius præputiũ impudiciciæ sciuit a sua carne & mente prorsus circuncidere dum primus inter homines studuit uirginitatem perpetuam sponte ichoare: ita postea beata dei genetrix præpucium impudiciciæ sciuit exẽplo helyæ a se pœnitus circũcidere: dum quasi uestigium hominis illius elegit prima fœminarum propter deum in uirginitate perpetua uiuere.

¶ Beda in omelia supermissus est.

¶ Vere maria gratia erat plena cui diuino munere collatum est: ut prima inter fœminas gloriosissimum deo uirginitatis munus offerret.

¶ Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Hic est sponsus ĩ ephitalamo sibi ait gratulabundus. Caput tuum ut carmelos ubi per caput intelligitur recte animæ mens: quia sicut ĩ corporis membris caput præeminet: ita in uiribus animæ mens est dignior: & sicut a capite membra: ita a mẽte cætere uires animæ reguntur. Carmelus uero cognoscens circuncisionem interpretatur: recte igitur sponsus huic uirgini congratulans ait. Caput tuum idest mens tua o dei genitrix est ut carmelus idest uere cognoscens circuncisionem: quia prima fœminarum per spontaneam uoluntatem & uirginitatem sciuisti a te prorsus circũcidere omnem ueneream uoluptatem.

¶ Isydorus libro primo de origine officiorum capitulo decimoseptimo.

¶ Fœminarum uirginum caput beata maria est ipsa eorum auctrix. est ipsa mater nostri capitis.

¶ Capitulum quartum quod antiqui carmelitæ pro incarnatione filii dei orauerunt & in suis orationibus exauditi sunt. Ioannes. xliiii. episcopus hierosolymitanus ubi supra.

TAndem demonstratum fuit discipulus helyæ in eadem uisione quo ordine nascere tur dei filius de hac uirgine. Nam mox ut puer helyæ scilicet cætus discipulorum eius uidit nubeculam illam de mari quasi uestigium hominis in carmelum ascendere: dixit helyas puero suo. Ascende & dic achab. Iunge currum tuum & descende ne occupet te pluuia. Signum quippe expressum imminentis incarnationis filii dei fuit scilicet: quod cœtus discipulorum helyæ uidit nubeculam & infantulam illam quasi uestigium hominis ascẽdere per modum prædictum in carmelum: hoc est tantam circuncisionis læticiam & scientiam: ut seruare uellet continentiam. Vnde cum cætus professorum huius religiõis audisset ĩ hierusalem iuuenculam illam uouisse deo uirginalem continentiam: confestim perpendit quod aduentus filii dei prope & in ianuis erat. Et quemadmodum helyas præceperat: ita ascendit tunc cœtus discipulorum eius per oratiõem ad achab qui fraternitas paternitatis interpretatur. Significat enim dei filium: inter quem & genus humanum anteq̃ ipse incarnaretur: erat fraternitas tantũ paternitatis: a quo patre fuit dei filius æternaliter genitus: ab eodem patre fuit creatum humanum genus. Huic dei filius non confunditur patrem suum appellare patrem eorum dicens. Ascẽdo ad patrem meum & patrem uestrum. Sed quia inter genus humanum & dei filium anteq̃ ipse incarnaretur non erat fraternitas maternitatis: quoniam dei filius nondum erat ex matre natus: ideo optans cœtus discipulorum helyæ ut hæc fraternitas inter eos fieret: ascendit per orationem ad achab idest ad dei filium. Et sicut helyas præceperat: ita suppliciter dei filio dicebat. Iunge currum tuum. Currus quidem a currendo est dictus: est enim uehiculum circularis figuræ & habilis ad portandum onus. Significat autem diuinam filii dei naturam quæ est circularis idest æterna carens fine. instar carri principio & fine per qoam ipse exoltauit ut gigas ad currendã uiã: portãs ut ait apostolus omnia uerbo uirtutis suæ. Dicebat ergo suppliciter tunc sibi puer idest cœtus discipulorum helyæ. Iunge naturæ scilicet nostræ currum tuum idest æternam naturam tuam & descende ad nos ne te occuper idest retarder sed magis prouocer pluuia: scilicet quod descendes sicut pluuia. Decet enim te sicut pluuia in uellus descendere. Quoniam uellus pluuiam in ipsum sine strepitu descendentem accipiendo uel reddendo nõ rũpit

sed integrum seruat᷑:ita quoq; te decet taliter absq; strepitu opationis humanæ in nubeculam idest in uirginem mariam placido illapsu descendere & currum tuum idest æternam naturam tuæ humanæ naturæ in utero uirginis iúgere ut uirgo te deum simul & hoiem concipiendo: deinde pariendo oon rumpatur:sed integra ĩ sua uirginitate cooseruetur. Fuerunt autem exaudiri helyæ discipuli in hac supplici eorum deprecatione sicut sequitur io predicta uisione. Cumq; inquit se uerterent huc scilicet ad contemplandam in adolescentula spontaneam uirginitatem atq; illuc.s.ad depræcandã pro descensu filii summam deitatem:ecce cœli coontenebrati sunt:& nubes & uentus:& facta est pluuia grandis. Per cœlos honor uirtus & celsitudo filii dei intelligit᷑ cuius aduentũ ꝓstolans propheta dicebat. Dñe inclina cœlos tuos & descẽde Per nubẽ uirgo maria sicut dictum est designat᷑:per uentũ uero spiritus sanctus asseruatur:quẽadmodũ p ꝓphetã dr̃. Flabit spiritus eius & fluent aquæ. Ideo cœli & nubes & uẽtus fuerũt tũc contenebrati:quãdo uirtus altissimi obumbrauit illi uirgini q̃ dei filios per opationẽ scĩ spiritus iunxit sibi ex carne uirginis illius animatũ corpus hũanitatis quasi umbraculum suæ diuinæ lucis:quẽadmodũ gabriel ãgelus illi uirgini ita prædixerat. Spiritus sanctus supueniet in te:& uirtus altissimi obũbrabit tibi:Ideoq; & quod nascet᷑ ex te sctm̃ uocabit᷑ filius dei. Et tũc facta est pluuia gratiæ grandis:qm̃ uerbũ caro factũ est & habitauit in nobis.& uidimus gloriã eius gloriam quasi unigeniti a patre plenũ grãe & ueritatis:de cuius plenitudĩe nos omnes accepimus:& gratiam pro gratia ut ait ioannes euangelista.

¶Capitulum quintũ qua ratione ꝓfessores huius religiõis fratres beatæ mariæ uirginis appellantur:& quare huic uirgini specialiter famulentur.

REcedẽtes ergo religiõis huius ꝓfessores deũ ꝓdecessoribus eoꝶ p uisionẽ ꝓdictã specialiter reuelasse in fantulam quãdã fore nasciturã quæ ex utero matris suæ munda ab oĩ peccato sorde egrederet᷑:& istar eoꝶ uirginitatẽ spontaneã amplexaret᷑ de q̃ uirgine deus hõ nasceret᷑ cõtẽplantes ẽt ipsi hæc oĩa postmodũ fuisse adipleta:& genus hũanũ p hãc uirginẽ accepisse a filio dei desideratũ ab eis pluuiæ.i.grãe bñficiũ:curauerũt cũ deuotione assidue deseruire huic uirgini dudũ eoꝶ ꝓfessoribus reuelate ac desiderate:& postea eis exhibite. Et studuerunt hãc specialiter uirginẽ ideo sibi ipsis in patronã eligere quia nouerũt ipsam solã singulariter eis cõformẽ ĩ primiciis uirginitatis spõtaneæ:Quẽadmodũ.n.uirginitas spontanea fuit primo p priscos ꝓfessores huius religionis ĩchoata & in uiris introducta ita eadẽ uirginitas fuit post modũ p dei genetricẽ primo ĩ fœminis ĩtroducta & ĩcepta sicut cõmemorauimus supra:pp q̃d sicut religiosi carmelitæ sunt primicerii uiroꝶ uirginũ:ita beata maria est fœminaꝶ uirginũ uoto primiceria. Quæ cõformitas primiciaꝶ spõtaneæ uirginitatis singulariter ĩter dei genitricem & religiosos carmelitas dudũ ꝓphetata & postea adĩpleta fuit:ita q̃ religiosi carmelitæ uirginẽ mariã iã tpe apostoloꝶ dicebãt sororẽ suã:& pp dictã cõformitatẽ seipsos fratres beatæ mariæ uirginis appellabãt. Nõ arbitror ãt q̃ negare uelis qn eadẽ religione salua professores eius ex causis diuersis possũt in tpibus discretis designari uariis titulis. Alioquin in illũ incideres errorẽ:q̃ religio xp̃iana non esset eadẽ ĩ nobis:quæ fui in apostolis & xp̃i discipulis. Q̃m xp̃ianæ religionis ꝓfessores ĩ exordio ꝓdicatõis xp̃i & apostoloꝶ: nõ eadẽ designabat᷑ cognomine:quo nũc designant᷑. Testãte namq; beato luca cũ xp̃ianitatis ꝓfessores prius dicerent᷑ discipuli:postmodũ uero cũ anthiochiæ p̃mo cognoĩati fuerũt xp̃iani:nunqd ãt q̃ prius alio quã nũc cognomiabant᷑ titulo dicẽs aliã fuisse ĩ eis religionẽ xp̃ianitatis qm̃ sit ĩ nobis? Absit. Hæc ergo dictos absurdũ reputare monachos nũc montẽ carmeli inhitãtes eiosdem eẽ religionis cũ illis q ĩ dicto mõte cõuersabant᷑ ãte ĩcarnationẽ saluatoris:licet illi ꝓphetæ & filii ꝓphetaꝶ dicerent᷑:& isti fratres beatæ mariæ uirginis cognoient᷑. Tũc eni ut diximus ipsi uocabant᷑ ꝓphetæ qñ cũ istrumẽtis musicis & psalmis & canticis deo psalebãt. Aduentente aũt noua lege ritus psallendi deo cũ illis instrumẽtis musicis cessauit & fuit ĩ aliũ imitatus: sicut ait apostolus. Impleamini spiritu scõ loquentes uobismetipsis in psalmis & ymnis & canticis spũalibus cantantes & psalentes ĩ cordibus uestris deo. Et q̃a ritus ille antiquus deo psallendi cum instrumentis musicis nũc ĩ uestra religione nõ obseruatur:iõ eius professores mõ prophetæ nõ appellant᷑. Tũc ẽt ipsi recte filii ꝓphetaꝶ dicebant᷑:qñ p ꝓphetas regebant᷑:ut ꝓdiximus. Tũc ãt nequaq̃ p ꝓphetas regunt᷑:ideo nec filii prophetarum uocant᷑:sicut eos tũc appellati fratres beatæ mariæ uirginis nullus sanæ mentis diceret:cũ uirgo maria nõdum nata esset. Sed sicut dictum

est postq̄ tam expressam & propriam premiciarum spontaneæ uirginitatis conformitatē inter se & dei genitricem cognouerunt adimpletam: ipsi ex tunc fratres beatæ mariæ uirginis appellari fuerunt. Et in memoriam uisionis de ortu huius uirginis præostensæ scō prophetæ helyæ sub specie nubeculæ ascendentis de mari ī carmelū: monachi prædicti anno incarnationis filii dei octogesimo tertio diruentes eorū seunion antiquum. ædificauerunt huius primæ uirginis deo dicate capellā quādā in montē carmeli iuxta fontē helyæ in situ illo in quo helyas orans uiderat nubeculam illam quasi uestigium hoīs de mari ascendere in carmelum. ubi professores p̄dicti seipsos huic uirgini commendantes singulis diebus in septem horis canonicis ad effundendum dictæ uirgini & eius filio sedulas p̄ces & supplicationes atq; laudes ēt tunc semper conuenerunt. Ibiq; de uerbo diuino: culpisq; uitandis & aīarum salute procuranda humili colloquio adinuicem contulerunt. Et propterea cæteri etiam ab eorum religione externi eos deinceps fratres beatæ mariæ uirginis de monte carmeli semper appellauerunt.

¶ Super cantica in expositione quarti libri. *Rupertus abbas libro tertio capitulo quarto*

¶ Capilli tui sicut greges capraꝝ quæ apparuerūt de monte galaad. Greges capraꝝ quæ apparuerunt de monte galaad: uiriq; greges sunt rationales qui tunc apparuerunt cum illi uiri esse ceperunt: de quibus apostolus dicit. Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis: egentes angustiati afflicti: quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes: in montibus: & in speluncis & in cauernis terræ. Apparuerunt inq̄ de monte galaad. i. de ciuitate eiusdem noīs sita ad radicem montis galaad: cuius habitator fuit helyas sicut scriptum est. Hæc dicit helyas thesbites de habitatoribus galaad ad achab. Viuit dn̄s deus israel in cuius conspectu sto: si erit annis his ros & pluuia nisi iuxta oris mei uerba. Hoc dicit & fecit ille primus actor & institutor eoꝝ qui dicti sunt filii prophetarum: quos fuisse monachos in ueteri testamēto consentit auctoritas patrum ¶ Q. m̄ tunc dicuntur apparuisse: quia iam dictus eoꝝ institutor helyas sic repente illic inducit: ut antea nusq̄ scriptura meminerit quis fuerit uel unde progenitus. Capilli ergo tui o maria mater dei misericordiæ sunt similes gregibus istis: qa cogitatus tui adeo subtilissimi fuerunt: ut fugeres ad deserta gencium propter sanguinem quem sinagoga effudit sicut illi in solitudinem fugerunt propter sanguinem quē persequebatur iesabel: secūdum q̄ nomen suū interp̄tatur fluxus sanguinis interficiens prophetas dei. Ergo capilli tui. i. cogitationes tuæ sunt sicut greges capraꝝ. i. similes illis gregibus: quia sicut illi: ita oīs meditatio tua solitudinem & requiē in omnibus quesiuit.

¶ Capitulum sextū q̄ huius religionis professores in lege neteri fuerūt prophete & filii p̄rophetarum & carmelitæ appellati: & cur fuerunt ita cognominati. Actor.

QVidam ignorantes pluralitatē titulorum diuersis ac iustis rationibus nostræ religioni attributorum inciderunt in hunc errorem: ut illud quod in uno loco de nr̄a religione sub uno titulo scribitur. & illud quod alibi de eadem sub alio titulo dicitur: putauerunt de diuersis religionibus esse dictum. Ideo ut huic errori obuietur: sciendū hanc religionem octo preclaris titulis fuisse suis tp̄ibus designatā: quoꝝ tres fuerunt ei attributi sub lege ueteri: & alii quinq; sub lege euangelii. Et licet titulus multis modis dicatur: tñ ut hic sumit titulus est signū siue iscriptio laudis & honoris illius rei cui inscribit. Hæc āt iscriptio nihil aliud est q̄ honorabilis rei denoīatio siue designatio. Et dr̄ titulus q̄si titanis. i. illuminans siue decorans. s. rē ipsam cuius ē titulus. Professores ergo nr̄æ religiōis p̄rio ī lege ueteri ītitulati & appellati fuerūt ꝓphetæ. i. psallētes. ꝑ eo sicut supra libro scd̄o ca. ii. dictū est qa ipsi ꝑ helyā ꝓphetā fuerūt ad hoc officiū īstituti ut ꝓphetarēt. i. deo psallerēt: & ut ipsum nō solum corde & ore: sed eū īstrumētis musicis deū laudarēt. Deīde qa helyas quosdā ex professoribus huius religionis excellētes ꝓphetas assumpsit ad eā secū regendā: iō ꝓfessores huius ordinis scō ītitulati & appelari fuerūt filii prophetarum: quia sicut supra libro secundo capitulo tertio fuit dictum ipsi fuerunt dictorum prophetarum discipuli & sub disciplina regiminis eoꝝ constituti: Consequenter quia helyas præ cæteris heremis montem carmeli frequentauit: ac magnis miraculis decorauit: propter quæ sui discipuli & sub disciplina ad eius imitationē in mōte carmeli præcipue habitare semp elegerūt: sicut sopra libro tertio capitulo quarto & quinto dictum fuit. Ideo professores huius religionis tertio intitulati & appellati fuerunt carmelitæ a monte carmeli: quia hæc religio ab inicio in dicto mōte carmeli plantata fuit: & ibi maxime semp uiguit: & ab

eo in cæteras mūdi partes diriuata fuit:ut supra libro tertio capitulo tertio & quinto dictum fuit. Ideo ēt uocati fuerunt carmelitæ quod est interpretatum sciētes circuncisionem:quia hæc ꝗ circuncisio iudicat.s.castitatē mentis & corpis seruandam & ipudiciciā restringendam:professores huius religionis sciuerunt in se adimplere. Nam ipsi primi uirorum spontaneam uirginitatem custodientes circunciderunt prorsus ab oibus uenereis uoluptatibus suas mentes: sicut supra capitulo tertio huius sexti libri dictum est. Hiis tribus titulis præfatis fuerunt iam sub lege ueteri propter causas prædictas professores huius ordinis designati.

¶ Capitulum septimum ꝗ sub lege euangelii professores huius ordinis fuerūt & religiosi & fratres beatæ mariæ uirginis & monachi & heremitæ & anachoritæ dicti:& quare hiis titulis fuerunt decorati.

¶ In noua uero lege ipsi primo quidem intitulati & appellati religiosi fuerunt quasi deo religati & eius cultui totaliter mancipati:quia se a sæcularibus actibus ꝓrsus abstrahebant:& seipsos deo religabant totam uitam suam cultui diuino dedicantes. Et sub hoc titulo memoratur eoꝝ beatus lucas in secundo capitulo libri actuum apostoloꝝ sicut supra libro quinto capitulo q̄rto fuit dictum. Deīn aūt ipsi secūdo fuerunt fratres beatæ mariæ uirginis iō intitulati & cognominati:quia in primiciis uirginitatis spontaneæ fuerūt singulariter cōformes beatæ uirgini mariæ. Sicut enim ipsa fuit prima fœminarum quæ deo uouit perpetuam uirginitatem:ita prisci ꝓfessores huius ordinis primi uiroꝝ uirginitatem ꝑpetuam deo optulerunt. sicut supra capitulo tertio huius sexti libri fuit dictum. Propter quam spontaneæ uirginitatis similitudinem singulariter repertam inter eos & dei genetricem:professores huius ordinis iam tēpore apostoloꝝ uirginē mariam appellabāt sororē suā:& seipsos fratres beatæ mariæ uirginis cognoīabant: sicut supra capitulo quinto huius sexti libri est dictum. Et qa in mōte carmeli ad honorem huius primæ uirginis deo dicatæ genetricis dei:anno incarnationis christi octogesimo tertio capellam quādam edificauerunt:in qua eidem uirgini iugiter deseruierūt:ideo ēt cæteri ab eoꝝ religiōe externi eos ex tunc fratres beatæ mariæ uirginis de mōte carmeli uocauerunt:sicut supra ī hoc sexto libro capitulo quīto fuit dictū. Consequenter quia eoꝝ cōuersatio a sæcularīū uita discrepabat quā fugiētes extra urbes soli in mōtibus & solitudinibus præcipue stabant se & mūdum exemplo helyæ lugentes:ideo tertio intitulati & fuerunt uocati monachi:quasi tristes & soli. A monos græce quod ē unus latine:& achos græce quod est tristis latine. Et quia monachorum alii sunt cenobitæ alii heremitæ:professores huius religionis & ordinis olim in heremis maxime degebant:propterea quarto intitulati & appellati fuerunt heremite:quasi a cōspectu hoīum remoti quia solitariam uitam appetentes:desertas solitudines montis carmeli & aliaꝝ heremorum penetrabant. Q uī aūt in solitudine corda sua pp deum ieiuniis & aliis uariis afflictionibus augebant ut mente in cœlestibus choris hītarent:sicut supra in tertio libro capitulo octauo fuit dictum:ideo quinto ipsi intitulati & appellati fuerūt anachoritæ:q̄si corda augētes ieiuniis & afflictionibus & quasi sursum in cœlestibus choris mente hītantes. Hiis itaq; qnq; titulis fuerunt professores huius ordinis sub lege noua decorati.

¶ Capitulum octauū de illis titulis quibus professores huius ordinis nunc designantur: & quare aliis antiquis titulis modo non denominantur.

PRedictoꝝ aūt octo tituloꝝ:quidā sunt cōes tam professoribus nr̄i ordinis q̄ aliis:quidam uero sunt speciales & proprii professoribus huius religionis. Quippe professores huius ordinis cōi titulo sicut multi alii uocanť religiosi & monachi & anachoritæ & heremitæ ꝓpter causas prædictas. Sed qa hiis diebus ipsi magis inhītant uillas & ciuitates q̄ deserta:iō ex dissuetudine q̄si euenit ꝗ nūc raro appellantur anachoritæ uel heremitæ. Specialibus uero titulis ipsi uocati fuerunt ꝓphetæ & carmelitæ & filii prophetarum: & fratres uirginis mariæ. Ex horum specialiter quatuor & proium titulorum duos retinent hiis diebus.quoniam propter rationes prædictas adhuc ipsi appellantur carmelitæ & etiam fratres uirginis mariæ. Alios uero proprios titulos non ualent modo retinere. Q uoniam ritus psallendi cum instrumentis musicis dudum in lege ueteri obseruatus:adueniēte noua lege cessauit & fuit in alium mutatus:sicut supra quīto capitulo huius sexti libri dictum fuit. Quia ergo modus deo psalendi cum instrumentis musicis quondā in lege ueteri obseruatus nunc in noua lege non seruatur:ideo professores huius religionis modo non appellātur prophetæ:sicut qui cū

instrumentis musicis deo psallentes solebant olim in lege ueteri appellari: quia non utuntur illis instrumentis musicis ad psallendum deo quibus tūc utebantur. Similiter etiam quia his diebus non solum in nostra religione sed etiam in tota religione christiana raro reperiuntur aliqui habentes spiritum prophetiæ: ideo nostræ religionis professores cum a nullis prophetis uiuentibus modo non gubernentur neq; regantur: propterea ipsi nūc prophetarum filii non appellant sicut tunc appellabantur: quando a prophetis regebantur. Non est autem noua immo antiqua consuetudine approbatum ꝙ religio aliqua ab illo loco intituletur, ubi primo fuit orta & primitus obseruata & a quo in ceteras partes mundi est diriuata. Sic enim ordo cluniacensium intitulatus est a cluniaco ubi primo fuit ortus & obseruatus: & a quo in cæteras mundi partes ē diriuatus: & ordo cistertium intitulatus est a cistertio: & ordo cartusiensium a cartusia: & ordo hospitaliariorum ab hospitali hierosolymitano sancti ioannis: quia dicti ordines fuerunt i prædictis locis orti primitus obseruati. Et idem est uidere in multis ordinibus aliis: ꝙ scilicet sumunt suum titulum ab illo loco ubi primo fuerunt incepti & a quo in diuersas mundi partes sunt diriuati. Q̄m ergo religio nostra de mōte carmeli habuit initium in dicto monte carmeli quo ad residentiam loci in quo fuit primo plantata: & ab illo monte in uniuersos christianorum fines fuit diriuata & multiplicata. ideo ipsa merito est ubiq; ititulata religio de monte carmeli: & sic fuit semper appellata.

¶ Explicit liber sextus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.
¶ Incipit præfatio in septimum librum. Actor.

Liber iste septimus agit totus de habitu professoꝝ huius religiōis & de significatione eius: & qualiter fuit in aliquibus uariatus. Habet autem hic liber capitula octo. ¶ Capitulum primum qualis generaliter debet esse habitus monachorum: & quod illud quod a paucis circa eum præsumitur: debet tāq̄ uitari a fratribus. ¶ Capitulum secundum ꝙ exemplo fundatoris huius religionis debent eius professores scedere cinctis lūbis: & ꝙ hoc significet mortificationem luxuriosæ libidinis. ¶ Capitulum tertium ꝙ fundatores huius religiōis & prisci eius professores meloris induti fuerunt: & cur eoꝝ successores illas in alium habitum mutauerunt significantem illud idem q̄d melote significauerunt. ¶ Capitulum quartū ꝙ huius religionis professores scapularibus semper usi sunt: & quid per scapularia per significationem innuunt. ¶ Capitulū quintū ꝙ antiqui religionis huius professores palliis albis desuper uestiti fuerunt: & quid illa pallia significant. ¶ Capitulum sextum cur huius religionis professores pallia alba dimiserunt: & pro eis pallia barrata assumpserunt: quæ aliā significationē habuerunt. ¶ Capitulum septimum cur posteriores huius religionis professores dimissis palliis barratis incedunt induti cappis albis. ¶ Capitulū octauū ꝙ decet professores huius religionis exemplo antiquorū patrum baculos in manibus gestare: & q̄d hoc denotet ex sua significatiōe.

¶ Incipit liber septimus de institutione & peculiaribus gestis monachorum carmelitarum.
¶ Capitulum primum qualis generaliter debet esse monachorum habitus: & ꝙ illud q̄d a paucis circa eum præsumitur debet tāq̄ uanū uitari a fratribus. Cassianus libro primo de institutis monachoꝝ capitulo secundo.

Vestis monachi sit quæ corpus contegat tantum ut repellat nuditatis uerecundiam: & frigoris circundat iniuriam: non quæ semina uanitatis aut elationis enutriat: ita apostolo prædicante. Habentes autem alimenta & operimenta his contenti sumus. Operimenta inq̄t non uestimenta idest quæ corpus operiant tantum: neq; amictus gloria blandiantur: ita uilia ut nullius coloris uel habitus nouitate inter cæteros huius propositi uiros habeantur insignia. Ita a studiosis accurationibus aliena ut nullus rursus sint intractis p incuriam sordibus decolorata: Postremo sic ab huius mundi separarentur ornatu: ut cultui seruorum dei in omnibus comunia perseuerent. Quicquid enim iter famulos dei præsumitur ab uno uel a paucis nec catholicæ per omne corpus fraternitatis tenetur aut superfluum aut elatū est: & ob id noxium iudicandum: iugisq; uanitatis speciem q̄ uirtutis ostentans. Et iccirco hæc

quæ nec a ueteribus sanctis qui huius ꝓfessionis fundaméta iecerūt:neq; a patribus uestri tēporis qui eoꝝ ꝑ successioné instituta:huc usq; custodiūt tradita uidemus exempla ut superflua & inutilia nos quoq; resecare conueniet.

¶ Capitulū secūdū ꝙ exéplo fundatoꝝ huius religiōis debent eius ꝓfessores incedere cunctis lumbis & ꝙ hoc significet mortificationé luxuriosæ libidinis Ioannes.xliiii.episcopus hyerosolimitāus ī libro de īstitutiōe primoꝝ mōachoꝝ ī lege ueteri exortoꝝ & in noua ꝑseuerantium.

INuestigato in præcedētibus & aliquātulū de scripto fundatoꝝ ac priscoꝝ ꝓfessorū nostræ religiōis cultu īteriori a nobis imitādo superest nbi breuiter exponere dilecte caprasi exterioré habitus ornatū ꝓpositū uobis ad exéplū ꝑ qué interioris dispositionis illoꝝ patrū a uobis imitādo nō modicā recencies noticiā. Teste nāq; sapiēte Amictus hoīs annunciat de eo. Quēadmodū fundator primus religiōis huius fuit a rege ochosia cognitus exposita regi ꝑ nuncios qualitate sui uestitus. Sciscitabat̄ nāq; rex a suis nūciis cuius figure & habitus esset uir q eis occurrerat & loqutus fuerat. Cui respōdentes nūcii dixerūt. Vir pilosus est & zona pellicea accinctus renibus. Ex quo habitu cōfestim ꝑueniēs rex in ꝓphetæ noticiam ait. Helyas thesbites est. Zonæ q̄ppe iudicio & hirsuti incultiq; corporis specie uirū dei indubitanter cognouit:q̄m zona pellicea uelut quoddā speciale signū īpressum suis renibus perpetuo coherebat:qua accinctis lūbis helyas dudū occurrerat a monte carmeli usq; in iezabel ante regé achab patré ochosiæ. Hoc ergo exéplo suo docuit helyas mōachū huius ꝓfessionis debere cinctis lūbis incedere. Nā & Ioannes baptista qui in spiritu & uirtute helyæ uenit: eū in accinctione lumborum imitatus fuit:de quo euangelista sic ait. Erat Ioannes uestitus pilis camelorū & zona pellicea circa lumbos eius.

¶ Cassianus libro primo de institutis monachoꝝ capitulo primo.

¶ Itaq; monachi ut militem cristi in præcinctu semꝑ belli positū cinctis lūbis oportet semper incedere. Hoc enim habitu etiam illos ambulasse q in ueteri testaméto ꝓfessiōis huius fundauere primordia :helyam scilicet & helyzeū diuinaꝝ scripturaꝝ auctoritate monstratur.

¶ Ioannes.xliiii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Huius auté zonæ habitu nō paruū est quod a monacho exigitur sacramentū. Lumboꝝ enim accinctio & ambitus zonæ pelliceæ significat mōachū debere mortificationé illoꝝ mébroꝝ circunferre:in q̄bus luxuriæ seminana cōtinētur. Vt ita uidelicet sint lumbi eius zona pellis emortuæ exterius præcincti:quatenus interius inueniant̄ seminaria coitus in eo prorsus extincta:decātans digne cū ꝓpheta. Factus sum sicut uter in pruina:quia scilicet gelu cōtinentiæ ita cōstringēdo in lumbis cōsciētiæ concupiscētiæ carnalis ardoré sicut pruina congelando perstringit utré. Hinc ī sacra scriptura legimus helyam ideo primo omniū zona pellicea fuisse in lumbis cinctū: quia primus hominum hoc signo dedit mōachis exéplum restringendi in lumbis & mortificandi omnis luxuriosi motus incentiuū: per modum de quo apostolus ait. Mortificare membra uestra quæ sunt super terram: fornicationem:immunditiam:libidinem & concupiscentiam malā.

¶ Capitulū.iii.ꝙ fundatores huius religiōis & prisci eius ꝓfessores melotis īduti fuerunt:& cur eoꝝ successores illas in aliū mutauerūt significationé illud idé qđ melotæ significauerunt.

MElotes quoq; gestasse fundatores primi huius religiōis helyam scilicet & eius discipulos filios prophetarum. Apostolus de eis loquens asseuerat dicens. Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis:egentes:angustiati:afflicti quibus dignus non erat mundus. In solitudinibus errantes in montibus & in speluncis & in cauernis terræ. Dicitur enim melota proprie a melo animali:quod etiam taxus appellatur: de cuius pilis uel pelle facta uestis quæ est ualde hispida:est melota proprie uocata. Quanq̄ quælibet uestis de pilis animalium asperis aut de pellibus hispidis facta sit:melota uulgariter dicta. Nam & indumētū de camelorum pilis uel de pilis caprinis consueuit melota comuniter dici a multis. Quo etiam habitu in noua lege ioannem baptistam fuisse indutum:euangelista testante qui ait. Ipse autem ioānes habebat uestimentum de pilis camelorum. Huius autem melotæ gestatio succrescentibus temporibus derisum potius q̄ edificationem eam uidentibus comparabat. Iccirco uestem illam cilicinam circunspectam cunctis quæ ex hoc ipso nullam poterat spiritum emolimenta cōferre sed elatio-

nis concipere natiuitatem. Professores huius religionis concordi sententia refitarunt: loco autem eius tunicam lanæ nõ præciosæ sed mediocriter asperæ eiusdem coloris cuius existebat melota quã subtus scapulare gestare assumpserunt. Quoniã dictoꝝ sanctoꝝ patrum nostroꝝ tam ueteris q̃ nouæ legis exemplis ostenditur: mõacho huius ꝓfessionis cõuenire uestẽ habere asperam & magis cõtrahentẽ corpus q̃ fouentẽ sibiq; repugnare uestem habere ꝑciosam & delicatam seu mollẽ aut delectantẽ carnẽ. Si enim habitatiõi solitudinis cõueniret indumẽtis mollibus uestiri: concessisset utiq; dominus hominẽ uestimẽtis mollibus indutũ ita in desertis esse uidendũ sicut in domibus regum. Hoc autẽ uigilanter abnuit dicens. Quid existis in desertũ uidere. Hominem mollibus uestimẽtis indutũ? Ecce qui in ueste ꝑciosa sunt & in deliciis: in domibus regũ sunt. Huius autem tam melotæ q̃ uestis asperæ gestatio significat monachũ: cuius officium est lugere se & mundũ debere deo & exhibere sedulũ penitẽtiæ fructum. In asperitate quidem uestis punctio peccatoꝝ: in colore autẽ eius quæ reo uel nigro puluis ostẽditur mortuoꝝ. Et iccirco cinerea
utrunq; horũ debet monachus adhibere ad penitẽtiam: ut in punctione asperæ uestis recognoscat quid ꝑ culpam fecit: de quo pungatur & doleat. Et in colore uestis quereo seu nigro; perpendat quid per iudiciũ meruit: quia mortẽ nedum tẽporalem: sed æternam: quã paueat: quẽadmodũ ꝓpheta ait. Accingere cilicio & cõspergere quẽ luctũ unigeniti fac tibi planctum amarum.

¶ Capitulum quartum ꝙ professores huius religionis scapularibus usi sunt semper: & quid scapularia per significationem imminuit.

SVperhumeralibus etiam prisci uestræ religionis professores tempore legis ueteris utebãtur. Præceperat enim iudæis lex in quatuor angulis suarum uestium fimbrias & in fimbriis funiculos facere. Quas fimbrias cum funiculis dicti professores iuxta legis præceptum in quattuor inferioribus angulis superhumeralium gestabant: Erat autẽ superhumerale uestis sine manicis usq; ad renes descendens in utroq; latere aperta: brachiis etiã nudatis: cuius posterior pars in humeris copulabatur parti anteriori. None autem legis tempore huic uesti in apertura colli iunctũ fuit capuciũ tegens caput & spatulas. Iccirco hæc uestis ex tunc dicta fuit scapulare: quia suo capucio operit non solum caput sed spatulas. Quã nostræ religionis professores fimbriis & funiculis ab ea resecans usq; nunc summa cum diligẽtia diebus ac noctibus indesinenter gestant. Per hoc autem ꝙ hæc uestis capite & spatulis ea onustis & opertis iugiter a monacho portatur: denotat monachũ debere semper iugum obedientiæ super se humiliter ferre: & superiori suo irrefragabiliter subiacere: apostolo paulo ita prædicante. Obedite præpositis uestris & subiacete illis. Ipsi peruigilãt quasi rationem pro animabus uestris redditurí: ut cum gaudio hoc faciant & non gementes. Hoc enim non expedit uobis. Nam si eis non obedi- retis christũ qui eos posuit sup capita uestra sperneretis. Ipse enim ꝑpositis ait. In eo autẽ ꝙ hac ueste brachia & latera corporis nudantur ut expeditiora reddantur ad opus: significatur ꝙ monachus eam gestans debet esse semp promptus ad exercẽdum deo opus: quẽadmodum apostolus præcipit dicens. Itaq; fratres mei dilectissimi stabiles estote & immobiles habundãtes in omni opere deo semp scientes ꝙ labor uestis non est inanis in domino. Et propterea omnem desidiam debet monachus ab opere domini repellere: quoniam sicut propheta ait. Maledictus ẽ qui opera domini facit negligenter.

¶ Capitulum quintum ꝙ antiqui huius religionis professores palliis albis desuper uestiti fuerũt & quid illa pallia significant.

PAllium quoq; indutum fuisse monachi primum fundatorẽ huius religionis helyam scilicet prophetam sacræ scripturæ auctoritate monstratur. Nempe hoc habitu operuit helyas uultum suum cum in mõte oreb transiret deus ante eum. Hoc quoq; pallium misit ipse super helyzeum quando accepit eum in discipulum. Pallium autem istud fuit uestis rotunda a collo usq; ad medias tibias: totum corpus operiens: anterius aperta: sed alibi undiq; clausa: superius angusta: inferius amplitudine expansa. Hoc pallium helyas propheta helyzeo dimisit: dum ab eo in paradisum uoluptatis ascendit. Docuit autem per hoc helyas monachos hanc religionem profitentes debere pallio superuestiri albo: quemadmodum eos albis indutos dominus præostẽdit sabache pater helyæ. Ante quippe filii sui helyæ natiuitatem:

uidit sabacha in somnis uiros candidatos qui ipsum salutabant.

¶ Comestor in historia scolastica super secúdo capitulo quarti libri.

¶ Legit̃ q; sabacha pater helyæ nondum nati uidit io somnis uiros cádidatos se salutátes.

¶ Ioaones.xliii.episcopus hierosolymitanus ubi supra.

¶ Quæ usio sibi præsignauit quales eius filius helyas imitatores suæ uitæ mōasticæ habiturus esset. Cernens nāq; sabacha uiros candidos: uidit in spiritu religiosos per helyam instituendos. Quos ideo candidatos uidit: quia helyam uelut monasticæ uiuendi exéplar erant imitati in candore nedum mentali sincere puritatis: sed etiam corporali habitus albi eos desuper tegétis. Huius autem pallii gestatio significat monachos istius professionis debere & puritatem mentis seruare & etiam sanctimooiá carnis custodire. Quéadmodum apostolus prædixit dicens. Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus pficientes sanctificationé in timore domini. Noo enim uocauit nos dominus in immunditiá sed in sanctificationé. Hinc helyas qui primus usum huius pallii albi in monachis introduxit: per hoc significauit monachum pallio albo opertum debere: exemplo eius seruare sanctimoniá nedú in mente sed in carne. Quaonus uestimenta illa de quibus beatus iob domino loquens ait. Pelle & carnibus uestisti me: seruet monachus p sanctimooiá semp múda sicut scriptú est Omni tépore sint uestimenta tua candida.

¶ Capitulum.vi.cur professores huius religionis pallia alba dimiserunt & pro eis pallia barrata assumpserunt quæ aliam significationem habuerunt. Cirillus heremita montis carmeli in epistola ad abbatem Ioachin.

DVm homar rex arabiæ cum ingenti multitudine saracenoꝝ terram sanctam cepisset: & cristianos in ea degétes suo dominio subiugasset: saracéni moleste ferebát q; nostræ religionis ꝓfessores ueste alba desuper induti incederent: cum soli eorum satrapeli albi dictis ꝓfessoribus introduxerunt: pro quo professores prædicti pallium barratum tunc unanimiter assumpserunt. Quod pallium ex septem partibus duplicis coloris ab inuicé distinctis sed cōsutis ipsum totaliter integrantibus: ppendiculariterq; a collo usq; ad talos descédétibus constat Quarú tres sunt nigræ siue griseæ: aliæ uero quatuor suot albæ quæ sic existunt in pallio ordinatæ. Indutum siquidem palliú ante a pectore descendédo usq; ad pedes: est totaliter fissum seu apertú: & partes fissionis sunt albæ. Secunda auté pars a latere dextero est nigra: & etiá secúda a latere sinistro. Tertia uero pars a latere dextero est alba: qué coloré retinet tertia a latere sinistro. Sed nulla pars retro in medio pallii existens est nigra. Hoc pallium professores huius religionis antiquitus appellabant tarpicá: postmodum cōsueuerunt ipsum uocare clamydé seu mantellum. Huius autem mantelli gestatio significat monachum debere cristi euangelium in pectore semper per obseruantiam gerere. Color enim albus in eo consisteos significat puritatem ex obseruantia euangelii pro uenire monacho hoc palliú gestanti. Qui color iccirco in quatuor partes est in pallio distinctus. Est enim euangelium illod uas quod uelut lumen magnum quatuor iniciis submitti de coelo in terram uidit apostolus petrus. In quo erant quadrupedia & serpétia terræ & uolatilia coeli dictumq; per deum petro. Surge petre occide & manduca. Ait auté petrus: Absit a me domine: quia nunq̄ manducaui omne commune & immundum. Et uox dei iterum sibi dicit Quod deus purificauit tu ne commune dixeris. Hoc autem factum é per ter & statim receptum est uas in coelum. Considerandum ergo circa hoc q; obseruantia euangelii a monacho custodita propter mortificationem carnis & candorem sanctitatis comparatur lintheo. Quod licet quatuor uideatur babere initia propter quadriformem euangelistarum narrationem sicut & pallium quatuor habet partes albas. Verumtameo sicut uoum est pallium: quia quatuor euágelistarum: una & eadem est fides & doctrina quæ de coelo per dominum christum submissa é in terram scribentibus eam euangelistis. In hoc uase uisa sunt omnia quadrupedia & serpétia terræ & uolatilia coeli. Homo enim cum in honore esset non intellexit: ideo comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis. Quadrupedia itaq; terræ sunt homines terenis herentes & serpentes sunt homines uirulé o & dolosi: sed uolatilia sunt homines superbi. Omnia enim hominú peccatorú genera admittuntur ad obseruantiam euangelii: sicut dominus ait. Prædicate euangelium omni creaturæ. Ideo in persona petri dicitur prælato congregationis monachalis Surge occide & manduca. Qui enim cibum foris positum manducat: traicit illum in corpus suum. Sic peccatores extra corpus monachalis congregationis positi postq̄ fuerint per doctrinam

a prælato peccatis occisi & mãducati idest carne mortificati sunt ad corpus & unitatẽ mõachalis congregationis per professionem recipiendi. Licet enim petrus responderit q nunq̃ manducauit commune: uox tamen coelestis sibi dixit. Quod deus purificauit tu ne commune uel immundum dixeris. Quoniam cum peccatores per obseruantiam euangelii fuerint peccatis mortui: nõ sunt a prælato reputandi immundi: sed mundi idest per deum purificati: præsertim cum hoc factum fuerit per ter: uidelicet per tres partes poenitentiæ idest per contricionem confessionem & satisfactionem. Quis color niger in tres partee in dicto pallio distinctus significat. Tunc enim recipitur uas cum quadrupedibus serpentibus & uolatilibus in coelum: quoniam peccatores hoc pallium gestantes: & de peccatis poenitentes sicut & cæteri obseruatores euangelii non sunt repellendi sed recipiendi ad onitatem congregationis monachalis: eũ etiá ipsi recipiantur ad regnum coeleste: domino ita prædicante. Poenitentiã agite appropinquabit enim regnũ coelo℞.

℄ Capitulũ septimũ cur professores huius religionis professores dimissis palliis barratis: inceperunt induti cum capis albis. Actor.

Causa imitationis pallii albi in clamydem barratam fuit ut dictum est in præcedenti capitulo inhibitio saracenorũ: apud quos professores nostræ religionis olim in terra sancta degebant: sed propter saracenorum persecutionem ab illa patria ad partes europæ postmodum transfretare compulsi sunt. In diuersis autem europæ partibos ut puta in italia: alemania angulia: frãcia & hispania: pallium barratum christiãis minus religiosum uidebatur: & propter eius uarios colores in derisum a pluribus habebatur: propterea professores huius religionis desiderabant ipsum dimittere: & loco eius aliom honestiorem habitum assumere. Qui licet gestationem melotæ & pallii albi dudum dimisissent pro quibus tunicam nigram & pallium barratum auctoritate propria assumpserant sicut in tertio capitulo & in sexto huius libri dictum est: hiis tamen diebus pallium barratum dimittere & alium honestiorem habitum auctoritate propria mutare formidabant. Quoniam gregorius papa decimus nuper in generali concilio per eum lugduni celebrato anno domini. M. cc. lxxviii. statuendo inhibuit nequis de cætero nouum ordinem aut religionem inueniat uel habitum nouæ religionis assumat. Ideo ne contra istud statutũ agere uiderent̃ pcuratite fratre petro de amiliano priore tunc generali huius religionis: honorio quarto fuit supplicatum per dominum geruasium tituli sancti martini in montibus præsbyterum cardinalem ut huius pallii sine mantelli gestationem: in alium decentem habitum edificantem' animas fidelium mutaret. Quam supplicationem idem pontifex anno primo sui pontificatus: uidelicet anno domini. M. cc. lxxxv. uiua uoce concessit. Iccirco dictus prior generalis disposuit capitulum generale pro mutatione dicti habitus conuocare. Sed anteq̃ dictum capitulum celebraretur: contingit prædictũ papam honoriũ quartũ ab hoc sæculo migrare. Propter quod dubitabant fratres ad huiusmodi mutationẽ habitus procedere: donec dictus dominus cardinalis geruasius ad illud exequendũ eos per litterã suã corroborauit in hac forma Geruasius miseratione diuina tituli sancti martini in montibus præsbyter cardinalis religiosis uiris I christo sibi dilectis priori generali ac cæteris fratribus ordinis beatæ Mariæ de mõte carmeli in hoc instanti generali capitulo congregandis salutem & sinceram in domino caritatẽ. De statu ordinis uestri prospero cogitantes illa uobis suademus libenter per quæ ordinẽ ipsum optatũ speramus suscipere incrementũ: confidentes nec imerito propter hoc gratũ altissimo ipendere famulatũ. Recolimus siquidẽ quomodo foelicis recordatiõis domius Honorius papa qoartus de consilio fratrũ uobis pia ac prouida deliberatione concessit ut habitũ uestrũ siue uarietatem eius minus docentem & displicentem q̃pluribus in alium decentem mutaretis. Quare cum uos ut in negocio huiusmodi procedentes maturios mandaueritis capitulum generale cõgregari: ne ut q absit occasione obitus pontificis eiusdem ad hoc procedere dubitetis: tenere præsentium uobis suademus quatenus ad mutationem ipsam sine dubiratione aliqua procedatis: detrahentium immo potius de tanto bono inuidentium ora claudentes: qui dicunt q licet illud fuerit ex parte uestra petitum: non tamen obsistente præuentione mortis prædicti domini papæ uidetur plene fuisse concessum. Ad id uestræ mentes minime dirigantur: nam q sic per dominum papã & fratres conceditur: firmum & irreuocabile perseuerat. Et si q deus auertat per aliquem uest℞ id contingeret impediri: præter hoc q essetis exinde aliis in fabulam & derisum: hii qui huc usque intercesserint pro uobis super hoc & pro aliis negociis uestris præ pudore partes suas alias

interponere non curarent. Cæterum uos confidenter requirimus & attente rogamus ut deuotas uestras præces pro nobis apud dominum efundatis:& sic actus uostros in sua uoluntate disponat:q; ea semper meditemur interius & exterius operemur:quæ nobis in præsenti ueniant ad quietem:& tandem ad uitam proficiat sempiternam. Valete. Vigore itaq; prædictæ litteræ fratres corroborati in capitulo eorum generali in monte pessulano:anno domini . M.cc.lxxxvii.in festo beatæ Mariæ magdalenæ celebrato:pallium prædictum auctoritate dicti summi pontificis & sedis apostolicæ dimiserunt. Et ad imitationem fundatorum ac priscorum professorū huius religiōis ipsi eorum successores pallium album quod dudum a saracenis compulsi dimiserāt in generali eodem capitulo reassumpserunt:cui pallio capucium album addiderunt. Quod pallium album ut præmittitur capuciatum ex tunc cappam albam nocauerunt:quam usq; in hodiernum diem gestant:idem in omnibus significantem quod & pallium album significabat:de cuius significatione in quinto capitulo huius libri dictum est. Horum autem palliorum barratorū depositionem & caparum albarum assumptionem Bonifacius papa octauus fratribus uestris cōfirmauit.anno domini.M.cc.xcv.scribens eis de roma.

¶ Bonifacius papa.viii.in registro primi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis generali ac cæteris prioribus & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Iustis petēcium desideriis dignum est nos facilem præbere consensum:& uota quæ a rationis tramite non discordant:effectu prosequente complere. Sane lecta coram nobis uestra petitio continebat q; olim bonæ memoriæ latino hostiēsi episcopo & geruasio tituli sancti martini in montibus præsbytero cardinali:significantibus per suas litteras inter alia continentes. Priori generali cæterisq; fratribus uestri ordinis in generali tunc instanti capitulo congregandis:q; fœlicis recordatiōis Honorius papa quartus prædecessor uester de fratrum suorum consilio eis pia ac prouida deliberatione concesserat : ut eorū habitum siue uarietatem ipsius minus decentem & displicentem q̄pluribus in alium decentem commutarēt. Idemq; prior generalis & fratres postmodum in capitulo congregati prædicto: deliberatione super mutatione huiusmodi præhabita diligenti unanimiter statuerunt: ut ex tunc cæteri priores & fratres ipsius ordinis mantellis diuersorum cœlorum quibus uti consueuerant dimissis omnino capis albis imposterum uterentur . Nos itaq; uestris supplicationibus inclinati q; circa huiusmodi mutationē habitus ī hac parte prouide factū est:ratū & firmū habētes id auctoritate apostolica cōfirmamus:& p̄sentis scripti patrocinio cōmunimus.

¶ Capitulum.viii.q; decet professores huius religiouis exemplo antiquorum patrum baculos in manibus gestare:& quid hoc denotat ex sua significatione. Ioannes quadragesimusquartus episcopus hierosolymitanus ubi supra.

BAculum deniq; gestasse primos deniq; huius religiōis professores helyzeus qui unus fuit ex ipsis docet. Mittens enim giezi puerum suum ad suscitandum mulieris sunamitis filium dicit ei. Tolle baculum meum in manu tua & uade & pone baculū meum super faciem pueri. Quem utiq; non dedisset ei propheta gestādum:nisi eum manu sua solitus esset portare. Hoc autem suo exemplo docuit helyzeus monachum huius professiouis debere baculum in manu sua circunferre. Huius uero baculi gestatio spiritualites mouet monachum nunq̄ debere inermem intendere inter tot oblatrancium concupiscentiarum & uiciorum canes:& inter tot inuisibiles spiritualium nequiciarum bestias : de quibus propheta postulans per deum liberari ait. Ne tradas domine bestiis animas confitentes tibi. Debet enim monachus fide munitus resistendo eas longius propulsare apostolo Iacobo ita dicenre. Resiscite diabolo & fugiet a uobis . Aduersum se etiam seuientes concupiscentiarum & uiciorum canes debet monachus recundere imitatione dominicæ passionis:& eiusdem mortificatiōis exemplo:ita dicente apostolo. Qui christi sunt carnem suam crucifixerunt cum uiciis & concupiscentiis. Vides ergo quia sicut accictio zonæ pelliceæ specialiter denotat monachum debere omnem luxuriosum motum extinguere in membris in quibus seminaria coitus continenter in castitate in membris illis pollere : ita gestatio pallii albi generaliter monstrat monachum debere omnem culpabilem immundiciam a carne & a spiritu suo repellere: & in utroque per uirtuosam puritatem fulgere . Et sicut gestatio scapularum significat monachum debere suo superiori propter deum præexercere obedire : & opera dei prompte exercere: ita baculi gestatio designat

monachũ nullis diaboli aut mundi uel carnis tẽptationibus debere parere : sed longe a se eas ꝓ pulsare. Melote autẽ seu uestis aspæ gestatio significat monachum debere per dignam penitentiam emendare omne quod ex ignorantia uel ex infirmitate contingerit cũ circa præmissa peccare. Hæc de nr̃æ religionis habitu & eius significatione a nobis præscripta breuiter admonẽt huius professionis monachum ut reuerentiam sui habitus in ope in locutione & in cogitatione sua semper circũspiciat: atq; ea quæ mundi sunt perfectæ deserat: & quod ostẽdit humanis oculis habitu: hoc ante dei oculos moribus pretendat: amictus semper lumine uitæ sicut uestimento: sicut scriptum est. Beatus qui uigilat & costodit uestimenta sua ne nudus ambulet & uideat turpitudinem eius. Quod nobis præstare dignet̃ dominus noster iesus christus dei filius qui cũ p̃re & sp̃u sc̃tõ uiuit & regoat: deus benedictus & gloriusus ꝑ oĩa sæcula sæculorum amen:

¶ Explicit liber. vii. de institutione & peculiatibus gestis religiusorum carmelitarum. Incipit præfactio in octauum librum.

Liber iste octauus agit totus de primis scriptotibus istitutionis & regulæ huius religionis: & ĩ q̃bus tp̃ibus: ac ꝑꝑ quas cãs oportuit institutionẽ & regulam scribere: & per sedẽ apostolicã approbare regulã dictã & cõfirmare: & aliquas eius clausulas declarare: corrigere: ac mitigare. Habet ãt hic liber capitula octo. ¶ Capitulũ primũ ꝙ institutio nr̃æ religionis quæ prius legebat̃ ĩ sacra scriptura fuit ꝑ ioãnem. xliiii. episcopum hierosolymitanum in unum uolumen redacta: & ꝑ longa tempora a professoribus obseruata sicut a ioãne fuerat scripta. Capitulũ sc̃dm Aymericus patriarcha antiochenus prio ꝓfessores huius religionis per uotum obedientiæ sub uno prior̃ colligauit: quibus Albertus patriarcha hierosolymitanus ad eoꝝ requisitionem de quibusdam articulis certam uiuendi regulam scripsit: & in monte carmeli monasteriũ edificauit. ¶ Capitolũ tertiũ in quo ponit̃ in sua forma huius religionis regula sicut ꝑ albertũ patriatchã fuit scripta & fratribus ad obseruãdũ tradita. ¶ Capitulũ quartũ ꝙ nulla aut pauca albertus in ꝑdicta regula iseruit: q̃ ioannes prius ĩ istitutione huius religiõis non scripsit: sed q̃ ioãnes ĩ gñali suadẽdo scripserat albertus ĩ regola ĩ speciali determiat ¶ Capitulũ q̃ntũ ꝙ regula huius religionis fuit ꝑ honoriũ papã tertiũ approbata: & ꝑ gregoriũ nonũ & ĩnocẽtiũ quartũ summos pontifices confitmata. ¶ Capitulũ sextũ cur & in q̃bus clausulis dicta regula fuit auctoritate sedis apostolicæ ꝑ dñm fratrẽ hugonẽ ꝑ̃sbyteꝝ cardinalẽ : & fratrẽ guillielmũ ãteradẽsem episcopũ declarata aut correcta seu mitigata. ¶ Capitolũ septimũ in quo dicta regula ponit̃ in sua forma sicut fuit ꝑ dictos dños declarata : correcta & mitigata. ¶ Capitulum octauũ ꝙ ea quæ in dicta regula extiterũt declarata correcta & mitigata: fuerũt per plures summos pontifices confirmata: & ꝙ mox quo prior fuerit sc̃dm dictã regolã electus potest fungi officio prioratus: nec oportet ut prius sit ab aliquo sup̃iore confirmatus.

¶ Incipit liber. viii. de institutione & peculiaribus gestis monachoꝝ carmelitarum.

¶ Capitulum primũ ꝙ institutio nostræ religionis quæ prius legebat̃ in sacra scriptura fuit per ioannem. xliiii. episcopũ hierosolymitanũ in unũ uolumẽ redacta: & per lõga tempora a professoribus huius religionis obseruata: sicut a ioanne fuit scripta. Cirillus heremita mõtis carmeli in epistola ad abbatem ioachim.

Sacræ huius religionis prisci professores institutionem suam in diuina scriptura tãq̃ in ameno paradiso speculabant̃: ubi & fundatorum dictæ religionis uirtuosa exemplaria ab eis imitãda ipsi intuebant̃: a ꝓphetis cõmẽdata: & multis sacroꝝ uoluminũ testimoniis approbata. Ex q̃bus dicti professores diuersos profundæ sapiẽtiæ tractatus deducebãt: q̃bus tãq̃ copiosis dapibus reficiebantur. Fuit autem tempore archadii & honorii imꝑatorum in monte carmeli pater dictoꝝ religiosoꝝ quidã uir miræ uirtutis & ꝑfectiõis ioãnes nomine: qui cæteros consortes suos eiusdem montis monachos exemplo suo & magisterio solicite ĩducebat ad ꝑfectionẽ acgrendã sc̃dm ꝓpheticã disciplinã uitæ monasticæ ꝑ helyã prophe tam ĩstitutæ. Quã disciplinã ioãnes eis expõebat ex diuersis dictis tã ueteris quã noue legis & ex nõnullis tractatibus editis a ꝑdecessoribus suis. Qui tãdẽ ꝑꝑ eius sc̃titatẽ ĩ põticẽ hierosolymitãæ eccl̃iæ sublimatus: apostolo iacobo in episcopatu eiusdẽ ecclesiæ q̃dragesimus q̃rtus

successit. Hunc ioannem carissimus eius discipulus caprasius nomine eiusdem montis & religionis monachus suppliciter flagitauit: ut quae de institutione huius religionis & primis eius fũdatoribus & de perfectione ad exemplum eorum acquirenda frequenter differuerat dignaret sibi & suis consortibus breuiter redidere in unũ uolumen in quo omnia per ordinem intuerentur: ne oporteret eos libroꝝ numerositatem euoluere. Ioãnes ergo cernens q pp occupationem suscepti officii nõ posset ulterius iugem in monte carmeli residentiam trahere: quod caprasius ab eo flagitauerat: opere cõpleuit. Scripsit enĩ eloquio & litteris graecis in quodã libro primariã nostrae religionis institutionem: & fundatorum eius dignitatẽ: atq priscoꝝ ꝓfessoꝝ gesta sancta & gloriosas uirtutes: exterioremq habitus ornatũ. Propterea praedictus ioãnes breui & lucido eloquio ordinate descripsit: ut successores dictoꝝ patrũ in illo libro tãq ĩ nitido speculo institutionẽ suam intuentes eam obseruare ꝓpencius conarent: & sanctã uitã ac uirtuosos mores dictoꝝ patrũ ex totis praecordiis imitarent. Quẽ librũ ipse ioãnes sodalibus suis religiosis heremitis montis carmeli legendũ & obseruandũ tradidit tempore honorii impatoris anno dñi q̃dringentesimo duodecimo. Et ex tũc ꝓfessores nr̃ae religionis satagerũt ad perfectionẽ & finẽ uitae solitariae tendere secũdũ formã institutionis ꝓphetae helyae per dictũ ioannẽ in p̃fato libro descriptae. In cuius disciplina ex tũc usq ad tẽpora heraclii impatoris ꝑ annos circiter ducẽtos quinq ad exẽplũ fundatoꝝ & priscoꝝ patrũ dictae religionis pacifice in terra sancta cõuersati fuerunt. Circa annum uero domini sexcentesimum decimũseptimũ sacrilegus cosdroe rex persaꝝ hierosolymã adueniens totã terrã sanctã deuastauit. In qua ex quo mala sumpsere exordia ꝑ annos plurimos multiplicata fuerunt. Cum enim xp̄ianissimus ĩperator heraclius de ꝓfano cosdroe praedicto uictoriã optinuisset: & post reparationẽ terrae sanctae cũ triũpho ad ꝓpria remeasset: quidã prophetanus rex arabiae noĩe bomar discipulus perfidi machometi: atq regni eius successor secundus cũ ĩgenti multitudine saracenoꝝ cõtra terrã sanctã ueniẽs: eam totam obtinuit sanctamq ciuitatẽ hierusalem anno domini sexcẽtesimo tricesimonono coepit: alios ex christianis huius patriae necans: alios ad suam perfidiam trahens: caeteros autem & si non ꝑfidie: suo tamen dominio subdens. Illo itaq tempore quãuis pauci: uerũtamen ꝓbatissimi monachi nostrae religionis dimissis mansionibus quas habebant in urbibus & uillis: hunc carmeli montem non deserentes: iugiter in eo & in quibusdam aliis heremis terrae sanctae permanserunt sub disciplina monasticae uitae heremiticae ꝑ helyã ꝓphetã institutae. & in praedicto ioannis libro descriptae. Qui sicut & caeteri xp̄iani huius patriae duro infidelium iugo dediti multis tribulationibus & iniuriis fuerunt a paganis per annos circiter quadringentos sexagĩta afflicti. Clamauerunt autem ipsi & caeteri huius patriae christiani cum tribularentur ad dominũ: qui tandẽ de necessitatibus eoꝝ eduxit eos: q̃n placuit ei ciuitatẽ hierusalem: anno domini millesimo nonagesimo nono: & consequenter totam terram sanctam pedetendĩ a perfidis saracenis liberare: & eam ac indigenas eius fideles potestati & dominio christianorum reducere. Propter quod coepit tunc cultus religionis in monte carmeli ampliari. Quãplures enĩ deuoti peregrini qui ab occidente superuenerant odore huius sancti loci tracti: & deuotione religiosoꝝ heremitarum montem hunc inhabitantium permoti: mundo renũciabant: & pro cõtemplatione coelestium: se eoꝝ contubernio iungebant.

¶ Capitulum secundum q Aymericus patriarcha antiochenus primo professores huius religionis ꝑ uotũ obediẽtiae sub uno priore colligauit: q̃busq Albertus p̃riarcha hierosolymitanus ad eoꝝ req̃sitõem de q̃busdam articulis certam uiuendi regulam scripsit: & ĩ monte carmeli monasterium edificauit.

ERat autẽ in diebus illis patriarcha anthiochenus & in terra sancta apostolicae sedis legatus: uir quidam amabilis deo & hominibus noĩe aymericus malosayda natiõe lemonicẽsis de uilla appellata salamiacũ. Qui praedictoꝝ ãtecessoꝝ nr̃oꝝ heremitarum fratrum beatae mariae de monte carmeli laudabilem conuersationem attendẽs. eos multũ specialiter suo tempore in domino enutriuit. Intelligens autẽ quosdã eoꝝ qui ex occidente sup̃uenerant spretis senioꝝ moribus nõ recte ambulare ad ueritatẽ religiosae uitae heremiticae in praedicto ioãnis libro descriptae: & ꝑpendẽs hoc ideo maxĩe contingere: q̃a graecas litteras ignorantes nesciebant codicẽ illũ legere: fecit librũ illum de graeco in latinũ trãsferri: Et

ut illorum improboꝶ cohercereť audacia: tutaq; inter eos esset senioꝶ heremitaꝶ huius montis ionocẽtia: ipsos omnes p obedientiæ uinculũ colligauit. Statuit enim ꝙ ex ipsis unus qui diceretur prior deinceps eis ita præesset: ot quilibet alioꝶ obedientiã ei deuoueret: sub cura cuius & regimine omnes uiuerent. Quibus antea licet unus p̄esset: quoniã alba lingua syra & patrẽ latina appellabãt: sub regimine cuius etiam tunc tẽporis manebant: & cui etiã sponte obediebãt: nunq̃ tamẽad obediendũ alicui se uoto prius obligauerant donec p̄dictus patriarcha Aymericus eos ad hoc primũ astrinxit. Inter quos ipse fratrem suum habuit: scilicet fratrem bertoldũ uirũ religiosum sanctum & famosum: quẽ de unanimi omniũ assensu anno domini. M.c.xxi. in primum priorẽ eis instituit: & cui curã animaꝶ cæteroꝶ iniunxit. Quibus & mõasteriũ in hoc mõte carmeli ad honorẽ beatæ margaritæ edificari faciebat: infra quod eos includere intendebat: sed priusq̃ mõasteriũ hoc cõsumasset: sustulit eũ de mundo deus. Processu autẽ temporis mortuo primo eorum priore uidelicet fratre bertoldo: sub regimine cuius. xlv. annis manserãt: ꝑplexitas magna eoꝶ animos inuasit de successore eius instituẽdo de cuius institutiõe nullam certã formam prædictus patriarcha aymericus morte p̄uentus eis reliquerat. Tandẽ post lapsum tẽporis fratrẽ brocardũ uirum ꝑfectum unanimiter præficiẽtes: ei omnes obedientiã ꝓmiserũt: sub regimine cuius triginta tribus annis ꝑmanserunt. Quo eis præsidẽte patriarchæ hierosolymitão domino Alberto ꝓposuerũt ꝙ a tẽpore quo prædictus patriarcha Aymericus eos omnes sub circa unius prioris per obedientiæ uinculum colligauerat: ipsi desiderauerãt uiuere inclusi in mõasterio sub obseruãtia religiosæ uitæ solitariæ p helyã prophetã istitutæ: qui licet p eoꝶ institutionẽ essent certi qualiter unusquisq; eorum singulariter degens deberet ad perfectionem & finem uitæ solitariæ tendere: quia tamen ꝓponebat in hoc carmelo includi in mõasterio in quo nequaq̃ fuerãt adhuc inclusi: ideo priusq̃ in eo includerẽtur: obnixe requirebant a prædicto patriarcha alberto ut iuxta propositum eorum traderet eis de quibusdam articulis per eos tunc sibi oblatis conuersacioni monasteriali necessariis breuem uitæ formulam quam tenere imposterum deberent. Et primo qualiter prior cui promittenda erat ab aliis obedientia: esset deinceps in suo officio instituendus. Secundo ut describereť eis figura monasterii edificandi apta & comoda ad uitã solitariam in eo obseruandã: & qualiter ipsi deberent conuersari ibi. Tertio qui psalmi essent maximæ ab eis in singulis horis canonicis dicendi: & qualiter ab eoꝶ laycis deberent hore dici. Quarto an eis in monasterio inclusi; liceret aliqoid habere in ꝓprio uel saltem in comuni: & qualiter deberent superuentura eis bona distribui. Quinto in q̃ pte mõasterii potius deceret oratoriũ collocari. Sexto si culpæ in aliquo eoꝶ fratre essent deꝑhensæ an illas possent & q̃liter corrigere ipsi. Septimo quanto tẽpore anni deberet ieiuniũ obseruari: & quãdo essent ab esu carniũ abstinẽdũ uel quando eis liceret carnibus uesci. Octauũ quibus armis q̃ maxime essent ipsi specialiter muniendi contra diabolũ pugnaturi. Nono an liceret eis propriis manibus corporaliter operari aut cessare totaliter ab opere corporali. Decimo quibus horis diei esset præcipue silentium ab eis tenẽdũ: & quãdo liceret eis loqui. Nam q̃uis ipsi essent in cæteris bene instituti: de præmissis tamẽ decem articulis dubictas & opinionũ diuersitas apud eos exorta fuerat de qua nequibant per institutionem eoꝶ determinate certificari. Dictus autẽ dominus patriarcha albertus lecta primo institutione eoꝶ antiqua in prædicto ioannis libro descripta: & uiso ꝙ nullus prædictorum articuloꝶ plane per eum determinabatur: annuit eoꝶ humili requisitiõi. Et de prædictis decẽ articulis certã uitæ formulã cõtinentẽ statuta decem secũdum quã uiuere deberent latino eloquio eis scripsit: quã tempore sempiterno imposteꝶ ab eis & successoribus eorum obseruãdã ipse Anno domini. M.c.xc. uono eis tradidit. Quibus postmodũ eodem anno mõasteriũ in hoc mõte carmeli iuxta fontem helyæ prophetæ edificari fecit infra cuius cepta includi ac renouari iussit capellam quã ad honorẽ beatæ dei genetricis mariæ prædecessores eoꝶ post ascensionem cristi constrinxerant. Et eos omnes in antris atq; cellulis distantes per hunc montem carmeli habitantes: ipse dominus albertus tunc cõgregauit. Et in dicto monasterio sub obseruantia religiosæ uitæ solitariæ per helyam prophetam institutæ eos inclusit ut ibidem conuersarentur secũdum regulam eis per ipsum nouiter scriptã cõsequenter in sua forma transmitto.

¶ Capitulum tertium ꝙ in quo ponitur in sua forma huius religionis regula sicut per albertum patriarcham fuit scripta & fratribus ad obseruandũ tradita:

ALbertus dei gratia hieroſolymitãæ eccleſiæ uocatus patriarcha Dilectis in criſto filiis brocardo & cæteris heremitis qui ſub eius obedientia iuxta fontem in monte carmeli morantur in domino ſalutem & ſancti ſpiritus benedictionem. Multipharíæ multiſq; modis ſancti patres inſtituerunt qualiter quiſq; in ſuo ordine fuerit uel quẽcũq; modum religioſæ uitæ elegerit:in obſequio ieſu criſti uiuere debeat:& eidem fideliter de corde puro & bona conſcientia deſeruire. Verũ quia requiritis a nobis ut iuxta ꝓpoſitũ ueſtrum tradamus uobis uitæ formulã quã tenere impoſterum debeatis. Illud ĩ primis ſtatuimus ut unum ex uobis habeatis priorem:qui ex unanimi eoꝝ aſſenſu uel maiores & ſanioris partis ad hoc officium eligatur:cui obedientiam promittat quilibet aliorum:& promiſſam ſtudeat operis ueritate ſeruare. Præterea iuxta ſitum loci quẽ inhabitare ꝓpoſueritis:ſinguli ueſtrũ ſingulas habeãt cellulas ſeparatas ſicut per diſpoſitionẽ prioris ipſius & de aſſenſu aliorum fratrũ uel ſanioris partis eaedem cellulæ cuiq; fuerit aſſignatæ. Nec licet alicui fratrũ niſi de licentia prioris qui pro tẽpore fuerit:deputatũ ſibi mutare locum:uel cum alio permutare. Cellula prioris ſit iuxta ĩtroitum loci:ut uenientibus ad eundem locum primus occurrat: & de arbitrio ac diſpoſitiõe ipſius poſtmodũ quæ agenda ſunt:cuncta ꝓcedant. Maneant ſinguli in cellulis ſuis uel iuxta eas die ac nocte in lege domini meditantes & in orationibus uigilantes niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur. Hii qui litteras norũt & legere pſalmos per ſingulas horas eos dicant:qui ex inſtitutione ſanctorum patrũ & eccleſiæ approbata cõſuetudine ad horas ſingulas ſunt deputati. Qui uero litteras non norunt:uiginti quiq; uicibus pater noſter dicant in nocturnis uigiliis: exceptis dominicis & ſolennibus diebus:in quorum uigiliis prædictum numerum ſtatuimus duplicari:ut dicatur pater noſter uicibus quinquaginta: Septies autẽ eadem dicatur oratio ĩ laudibus matutinis. In aliis quoq; horis ſepties ſimiliter eadẽ ſingillatim dicatur oratio:præter officia ueſpertina: in quibus ipſam quindecies dicere debeatis. Nullus fratrum dicat ſibi aliquod eſſe proprium: ſed ſint uobis omnia comunia:& ex hiis quæ uobis dominus dederit:& diſtribuatur unicuiq; ꝑ manum prioris:ideſt per hominem ab eo ad idem officium deputatum: prout cuiq; opus fuerit inſpectis ætatibus & neceſſitatibus ſingulorum. Ita tamen ut ſicut præmiſſum eſt in deputatis cellulis ſinguli maneant:& ex his quæ ſibi diſtributa fuerĩt:ſingulariter uiuant. Oratorium prout comodius fieri poterit:conſtruatur in medio cellularum:ubi mane per ſingulos dies ad audienda miſſarum ſolemnia conuenire debeatis:ubi hoc comode fieri poterit. Dominicis quoq; diebus uel aliis ubi opus fuerit de cuſtodia ordinis & animarum ſalute tractetis:ubi etiam exceſſus & culpæ fratrum ſi quæ in aliquo depræhẽſæ fuerint:caritate media corrigãtur. Ieiunium ſingulis diebus exceptis dominicis obſeruetis a feſto exaltationis ſanctæ crucis uſq; ad diem dominicæ reſurrectiõis: niſi infirmitas ſeu debilitas corporis aut alia iuſta cauſa ieiunium ſolui ſuadeat: quia neceſſitas nõ habet legem. Ab eſu carnium ſemper abſtineatis:niſi infirmitatis & nimiæ debilitatis remedio ſint ſumendæ. Quia uero temptatio eſt uita hominis ſuper terram:& omnes q̃ pie uolunt uiuere in criſto:perſecutionem patiuntur. Aduerſarius quoq; ueſter diabolus tamquã leo rugiens circuit querẽs quem deuoret:omni ſollicitudine ſtudeatis indui armatura dei ut poſſitis ſtare aduerſus inſidias inimici. Accingendi ſunt lumbi ueſtri cingulo caſtitatis:muniendum eſt pectus cogitationibus ſanctis. Scriptum eſt enim. Cogitatio ſancta ſeruabit te. Induenda eſt lorica iuſticiæ ut dominum deum ueſtrum ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute diligatis:& proximos ueſtros tamq̃ uoſmetipſos. Sumendum eſt in omnibus ſcutũ fidei:in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere. Sine fide enim ẽ impoſſibile placere deo: & hæc eſt uictoria fides noſtra. Galea quoq; ſalutis capiti imponenda eſt:ut de ſolo ſaluatore ſperetis ſalutem. qui ſaluum facit populum ſuum a peccatis eorum. Gladius autem ſpiritus quod eſt uerbum dei habundanter habitet in ore & in cordibus ueſtris:& quæcunq; uobis agenda ſunt: in uerbo domini fiant. Faciendum eſt uobis aliquod operis:ut ſemper diabolus uos inueniat occupatos: ne ex ociofitate ueſtra aliquem intrandi aditum ad animas ueſtras ualeat inuenire. Habetis in hoc beati pauli apoſtoli magiſterium pariter & exemplum in cuius ore criſtus loquebatur: qui poſitus eſt & datus a deo prædicator & doctor gentium in fide & ueritate:quotidie ſi ſecuti fueritis:non poteritis aberrare. In labore inquit & fatigatione fuimus inter uos nocte ac die operantes ne quem ueſtrum grauaremus. Non quaſi nos non haberemus poteſtatem: ſed ut noſmetipſos formam daremus uobis ad imitandum nos. Nam cum eſſemus apud uos:hoc denunciabamus uobis:quoniam ſiquis non uult operari: non manducet. Audiuimus enim inter uos quoſdam ambulantes in quiete:nihil operantes. Hiis autem qui huius modi ſunt denunciamus &

obsecramus in domino iesu christo:ut cum silentio operantes:suum panem manducent. Hæc uia sancta & bona:ambulate in ea. Cõmendat auté apostolus silentium cum in eo præcipit operandum. Et quẽadmodũ propheta attestatur. Cultus iusticiæ silentiũ est. Et rursus in silentio & spe erit fortitudo uestra. Ideoq; statuimus ut ab hora uespertina usq; ad horam tertiam sequẽtis diei silentium teneatis:nisi forte necessitas uel causa rationabilis: aut licentia prioris silentiũ interrumpant. Alio uero tempore licet silentii non habeatur obseruatio tanta:diligentius tamẽ a multiloquio caueatur:qm̃ sicut scriptum est & non minus experientia docet in multiloquio non deerit peccatum:& qui inconsideratus est ad loquẽdum:sentiet mala. Item qui multis uerbis utitur:ledit animã suam. Et domĩus in euangelio. De omni uerbo ocioso quod locuti fuerint homines:reddent rationem de eo in die iudicii. Faciat ergo unusquisq; stateram uerbis suis & frenos rectos ori suo: ne forte labatur & cadat in lingua sua:& silentium in quo est cultus iusticiæ:diligenter & caute studeat obseruare. Tu autẽ frater brocarde & quicunq; post te institutus fuerit prior:illud semper habeatis in mẽte & seruetis ĩ opere quod domĩus ait in euãgelio. Quicunq; uoluerit inter uos maior fieri:erit uester minister. Et quicunq; uoluerit inter uos primus esse:erit uester seruus. Vos quoq; cæteri fratres prioẽ uestrum humiliter honorate:christum potius cogitantes qm̃ ipsum:qui posuit illum super capita uestra: & ecclesiarũ propositis ait. Qui uos audit:me audit:& qui uos spernit:me spernit: ut non ueniatis in iudiciũ de contẽptu:sed de uestra obediẽtia mereamini uitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter scripsimus uobis conuersationis uestræ formulam statuentes secundum quam uiuere debeatis: Siquis autem super erogauerit:ipse dominus cum redierit:reddet ei. Vtatur tñ discretione: quæ uirtutum est moderatrix.

¶ Capitulum quartum q; nulla aut pauca Albertus ĩ predicta regula inserit quæ ioannes prius in institutione huius religionis nõ scripsit:sed quæ ioannes in generali suadendo scripserat:Albertus in spirituali determinat regula Actor.

IN regula in præcedenti capitulo posita:dominus albertus nulla aut pauca ĩserit quæ essent iam per ioannem in libro ĩstitutionis huius religionis fratribus uel uerbis suasa uel exẽplis sanctoꝝ patrum præcedentiũ eis monstrata:sicut ex dicendis in hoc capitulo patebit. Verum q; ea quæ ioannes in dicto libro suadendo in generali dixerat albertus amputando a fratribus scrupulum dubitationis in regula statuendo in speciali determinat. Hæc ergo est cã pp quã post descriptionem institutionis huius religionis oportuit maxime etiam dictã regulã scribere:ut.s.oĩa a fratribus seruanda quæ in institutione fuerant ĩ generali eis suasa:breuiter statuerent in speciali & determinate in regula. In primis ergo albertus ubi dicit Multipharie multisq; modis. &c.diuersa a diuersis sanctis patribus fuisse ĩstituta gradia tendendi ad finem religiosæ uitæ: sicut ioannes dixerat supra libro secundo capitulo octauo. Deinde alii Verum quia requiritur a nobis.&c ad requisitionem fratrum dat eis uitæ formam per quam ad dictum finem tendant:quam comprehendit sub decem statutis respondentibus per ordinem decẽ articulis fratrũ ĩterrogatoriis supra in secundo capitulo huius libri positis. Quorum statutoꝝ primũ respondens primo fratrũ articulo est istud:ut fratres unum ex eis superiorem habeant:sicut de facto habebant & semper habere consueuerant: quoꝝ primus fuit helyas:sicut patet supra libro secundo capitulo. secũdo. Determinat autẽ modũ instituendi superiorẽ ꝑdictũ:ut.s.ex unanimi oĩum fratrum assensu uel maioris & sanioris partis ad priorã tus officiũ eligatur. Quẽ modũ ioãnes ĩ libro institutionis religionis tacuerat:Sed albertus ĩ regula tacet idoneitatẽ personæ eligendæ:quã ioãnes expresserat supra libro quarto capitulo tertio. Statuit autẽ ut fratres seipsos abnegando & uoluntati ꝓpriæ abrenũciando obediãm ꝓmittant dicto priori:& ꝓmissam studeãt opis ueritate seruare sicut Aymericus ordinauerat:supra eodẽ libro capitulo secundo:& ioannes plene suaserat supra libro primo capitulo.iiii.nã & fratrũ habitus hoc designat supra.li.vii.ca.iiii. In hoc aũt prĩo statuto nihil fuit umq̃ mutatũ:sed ad eius declarationẽ fuerũt sibi aliq̃ postea addita:sicut dicetur ĩ.vi.ca.huius libri.s. Nã ĩ primo fuerunt aliq̃ annexa ad declarationẽ quorũdã uerboꝝ ĩ prĩcipio regulæ.s.ĩ eius salutatõe posterioꝝ:sicut dicetur ĩ.vi.ca.huius libri.s.Itẽ q̃dã. Cõsequẽter ĩ scdo statuto rñdẽte scdo fratrũ articulo ibi. Preterea &c.describit figurã mõasterii edificãdi aptã & comodã uitæ solitariæ ĩ eo seruãdæ. Et determĩat modũ seruãdi eã ut.s.singuli fratrũ hẽant singulas sepatas:ne scilicet unus turbetur

in meditatione uel oratione p aliū:in quibus cellulis die ac nocte maneant meditantes in lege domini:& in orationibus uigilantes nisi aliis iustis occasionibus occupentur. Hanc autem uitā solitariam seruandā plene suaserat ioannes supra libro primo capitulo quinto : quā primus huiusmodi helyas seruauit a proposito:ut patet supra libro primo capitulo secundo. Ad cuius imitationem professores huius religionis eam semper seruare consueuerunt:maxime in monte carmeli:ut patet supra libro tertio capitulo tertio & quinto:& etiam in aliis heremis:ut patet eodē libro capitulo.vii.In hoc autem secundo statuto nihil fuit umq̄ mutatum:sed ad declarationē eius fuerunt sibi aliqua addita postea sicut dicetur in sexto capitulo huius libri:scilicet.Itē licet postea in tertio statuto respondente tertio fratrum articulo.ibi.Hii qui litteras.&c.statuit ut in horis canonicis fratres litterati dicant ad laudem dei illos psalmos qui ex institutione sanctoꝝ patrū & ecclesiæ approbata consuetudine sunt ad singulas horas deputati.Fratres uero illiterati dicant ad singulas horas pater noster certis uicibus sicut ipse taxat.Ab origie autē huius religionis consueuerunt eius professores psalmos psallere: sicut patet supra libro secundo capitulo secundo & tertio ad quos canendos consueuerant sub lege ueteri qualibet die in eoꝝ sennion ter cōuenire:ut patet supra libro tertio capitulo tertio.Tempore autem legis nouæ ex generali ecclesiæ consuetudine consueuerunt ad orandum septies qualibet die:sicut patet sopra libro sexto capitulo quinto:Sed quia inter frattes de diuersitate numeroq; psalmorum in singulis horis dicendoꝝ erāt opiniones diuersæ:determinauit albertus ut ad singulas horas illas psalmos dicerent:qui ex institutione sanctoꝝ patrum & approbara ecclesiæ cōsuetudine erant in ecclesiæ cōsuetudine erant in ecclesia sua patriarchatus ad singulas horas deputati.Hoc autem tertiū statutum in prima sui parte fuit postea correctū & aliter formatum: sicut dicetur in sexto capitulo huius libri:scilicet Item in tertio.Demum in quarto statuto respondente quarto fratrum articulo:Nullus fratrum.&c.statuit ut singuli fratrum abrenuncient mundanis diuiciis a facultatibus terrenis sicut plene suaserat ioannes libro primo capitulo tertio:quam abrenunciationē seruauit helyas ut patet supra libro secundo capitulo primo & helyzeus:ut patet eodē libro capitulo quinto: & cæteri eiusdem conuersationis antiqui in exemplū nobis dati:ut patet supra libro quarto capitulo quinto.Determinat autem modum abrenunciandi:ut.s.nullus fratrum habeat:imo nec dicat sibi aliquid esse proprium:sed quæ habebūt sint eis omnia [illegible]; distribuenda tñ per priorem singulis prout cuiq; opus erit.Quem modū abrenunciandi introduxerunt apostoli in primitiua ecclesia ut patet actuum secundo capitulo quarto.Hoc autē quartum statotum fuit postea in ultima sui parte totaliter correctum:sicut dicetur in sexto capitulo huius libri:scilicet Item post.Tandē in quinto statuto respondente quinto fratrum articulo Oratorium.&c.statuit ut fratres in monasterio habeant oratoriū:& determinat locū:ut scilicet cōstruatur in medio cellulacū non solum ad horas canonicas in eo canendas : sed ad missarum solēnia de mane in eo a fratribus audienda : professores autem huius religionis consueuerunt habere oratoriū ad deū horis statutis in eo laudandum & orandum:ut patet supra libro tertio capitulo tertio:& libro.vi.capitulo quinto . Notandū tamen q̄ hæc domus tribus nominibus nuncupatur in hoc libro:quia dicitur sennion.ut patet supra libro tertio capitulo tertio. Dicitur similiter oratoriū ut patet supra libro quinto capitulo octauo.Dicitur etiam capella: ut patet supra libro septimo capitulo quinto.Sennion autem græce:uidetur latine significare conuenticulum honestorum.Est enim domos parua:ad quā monachi secedentes conueniont tantū gratia honestorum scilicet diuinorum officiorum & salute animaꝝ:sicut supra libro tertio capitulo tertio fuit dictum.Oratorium uero ab oratione est dictum. Est enim locus orationi tantum consecratus:ideo nemo aliquid in eo agere debet : nisi illud tantū ad quod est factū & unde nomen accepit.Capella autē dicitur quasi capiens laudē. Est enim parua ecclesia seu domus ad deum in ea laudandū dedicata. Et sic eadē domus dicitur sennion ratione conuentus qui in ea fit ad honesta ibi exercenda.Dicitur etiā oratoriū rōne orōnū quæ ibi ad deū diriguntur: Et dr capella ratione laudū quæ ibi deo exsoluuntur.In hoc uno statuto nihil fuit unq̄ imitatum neq; additū.Vlterius in sexto statuto respondente sexto fratrū articulo.ibi . Dominicis quoq; diebus.&c.statuit ut fratres tractent de salute aīaꝝ & de obseruantia regulari ordinis custodienda ne obmittatur & de culpis fratrum corrigendis. Et determinat modū atq; tēpus:ut scilicet correctio fiat caritate media: & ut de hiis oibus tractetur dñicis diebus:uel ēt aliis si opus fuerit. Salutem autem aīarum consueuerunt pfessores huius religionis semp procurare in cellis & oratorio ut patet supra libro tertio.capitulo tertio:& quinto:& libro.vi. capitulo quinto: ad quā

debet superior præcipue esse intentus uerbo & exemplo:& cæteri ei obsequẽdo:ut patet libro primo capitulo.viii.ad exemplum scilicet helyæ & cæterorum patrum de quibus habes supra libro secundo capitulo tertio &.viii.& libro quarto.capitulo quinto &.vi.&.viii.In hoc autem sexto statuto nihil fuit unq̃ mutatum neq; additum. Postmodum in septimo statuto respondente septimo fratrum articulo ibi.Ieiunium singulis diebus & cætera statuit ut fratres carnalem concupiscentiam mortificẽt per abstinentiam sicut Ioannes suaserat supra libro primo capitulo iiii.& helyas suo exemplo ostenderat supra libro secundo capitulo viii.determinat autem modum:ut scilicet fratres ieiunent a festo exaltationis sanctæ crucis : usq; ad diem pascæ:exceptis diebus dominicis:nisi infirmitas uel debilitas corporis aut alia iusta causa suadeat solui ieiuniũ & ut ab esu carnium semper abstineant nisi pro ĩfirmitatis aut nimiæ debilitatis remedio sumãtur.ieiunium autem professores huius religionis obseruare consueuerant : ut patet supra libro tertio ca.viii . Esus uero carnium non legitur antea eis fuisse interdictus immo concessus ut patet supra libro secundo capitulo primo . Ideo hoc septimum statutum fuit in ultima sui parte postea aliqualiter mitigatum:ut dicẽt in sexto capitulo huius libri:scilicet Item in septimo.Deniq; in octauo statuto respondente octauo fratrum articulo ibi. Quia uero &c. præmonstrans uitam hoĩs super terrã in temptationibus consistere sicut dictum est supra libro primo capitulo quarto:statuit ut fratres induantur spiritali armatura dei per quam possint stare aduersus insidias inimici.Et determinat eis sex species huius armaturæ quibus induanẽ:quarum Prima ẽ cingulum castitatis:quo accingendi sunt lumbi fratrum: scilicet per modum a ioanne expositum. libro.vii.capitulo secundo & ab eo suasum libro primo capitulo quinto . Et ab helya eiusq; discipulis obseruatum:libro secundo capitulo primo:& libro sexto capitulo tertio . Secunda huius armaturæ species est:fugaris a corde cogitationibus ĩmundis:sicut suadetur libro primo capitulo.vii.Muniendum est pectus cogitatiõis sanctis exemplo antiquorum patrum:de quibus habes supra libro tertio capitulo.viii. Tertia huius armaturæ species est indui lorica iusticiæ.i. dilectione dei & proximi per modum in hoc statuto positum:& a ioanne supra libro primo capitulo sexto est expositum.Quarta species est sumere in omnibus scutum fidei exemplo priscorum patrum de quibus habes supra libro quinto capitulo primo.Quinta species est galea salutis capiti imponenda.i.spes ut de solo saluatore speretur salus animæ exemplo antiquorum patrum de quibus habes supta libro quinto capitulo primo.Sexta huius armaturæ species est gladius spiritus.i.uerbum dei:quod debet habundãter in ore & in cordibus fratrum exemplo suorum prædecessorum de quibus habes supra libro quinto capitulo.viii.& libro.vi.capitulo quinto.In hoc autem octauo statuto nihil fuit umq̃ mutatum neq; additum.Subsequenter in nono statuto respondente nono fratrum articulo ibi.Faciendum est.&c.statuit ut fratres faciant aliquid operis:exemplo scilicet tam apostoli quod inducit:q̃ antiquorum patrum eorum:de quibus habes supra libro tertio capitulo septimo.Tangit autem quinq; causas propter quod opus corporale est exercendum.Prima ad tollendum ocium:sicut ecclesia.xxxiii.scribitur. Mitte seruum in operationem ne uacet:multam enim maliciam docuit ociositas.Hanc causam tangit Albertus ibi ut semper diabolus inueniat uos occupatos. Secũda causa est ad domandam carnalẽ concupiscentiam inquãtũ per opus maceratur corpus.Hanc causam tangit apostolus ibi.In labore inquit &c.Tertia causa est ad uitandam cupiditatem alienarum rerum:sicut primæ thessalonicenses quarto dicitur.Operemini manibus uestris sicut præcepimus uobis ut honestæ ambuletis ad eos qui foris sunt & nullius aliquid desideretis.Hanc causam tangit apostolus ibi.Operantes ne quẽ uestrũ grauaremus. Quarta causa est ad uictum querendũ per opus sicut primo xxvii.dicitur.Labores manuũ tuarum quia manducabis:beatus es & bene tibi erit.Hanc causam tangit apostolus ibi.Nam cũ essemus.&c. Quinta causa est ad euitandũ fœda negocia & lucra ex quibus quidem prætermisso opere corporali necessaria sibi prouidẽt quod reprobat apostolus oppositũ eis denuncians & obsecrans.ibi.Audiuimus enĩ inter uos.&c. Vltimo determinat apostolus modũ operandi ut.s.opus fiat cũ silentio.ibi. Hiis autẽ qui huiusmodi.&c.In hoc nono statuto nihil fuit umq̃ mutatũ uel additũ.Postremo ĩ decimo statuto respondente decimo fratrum articulo.ibi. Cõmendat autem apostolus.&c.statuit ut fratres teneãt silentiũ exẽplo.s. suorum p̃decessorum:de q̃bus habes supra li.iii.capi.v. Et determinat tẽpus.s.ab hora uespertina usq; ad horã tertiã seq̃ñtis diei.Silẽnũ similiter suaserat ioãnes supra.li.i.ca.v.Hoc aũt decimũ statutũ ĩ prima sui pte fuit postea correctum & aliter formatum:sicut dicetur in.vi.capitulo huius libri scilicet Item in decimo. Vltimo ibi.Tu autẽ fr̃ brocarde.&c.redit ad declarandum primũ statu

cum ut illic finiat ubi incepat. Præcepit ergo priori ne de suscepto prioratu superbiat: sed magis humilietur sicut christus mandat. Quam anté humilitatem se debeat superior ĩ se & cum subditis gerere: ostenditur supra libro primo capitulo octauo. Et habet exemplum in helya supra libro secundo capitulo secundo. Præcepit etiam fratribus ut humiliter eoꝝ priorem honorent: ne eum contẽpnendo spernant christum: sed de obedientia mereantur uitæ æternæ præmium. Quam autem reuerenter debeant subditi præpositũ eoꝝ honorare eiq; obedire: exemplum habent in priscis patribus eoꝝ supra libro quarto capitulo tertio & octauo.

¶ Capitulum quintum ꝙ regula huius religionis fuit per Honorium prophetam tertium approbata: & per Gregorium nonum & Innocentium quartum summos pontifices confirmata.
¶ Magister Sibertus debebe in tractu de consideratis super carmelitarum regula.

CVm ergo professores huius religiõis præfatã uitæ regulam a dño alberto patriarcha hierosolymitano tempore Innocẽtii papæ tertii. Anno domini. m. cxcix. suscepissent: contingit processu temporis dictum Innocentium papam tertium celebrare romæ generale concilium. Anno domini. m. ccxv. in ecclesia saluatoris quæ constantiniana uocabatur. In quo consilio dictus papa ne nimia religionum diuersitas grauem ĩ ecclesiæ dei cõfusionem induceret: firmiter prohibuit ne quis de cætero nouam religionem inueniret: sed quicunq; ad religionem conuerti uellet: unam de approbatis assumeret: & qui domum religiosam de nouo fundare uellet regulam & institutionem de approbatis acciperet. Ea propter quidam prælati terræ sanctæ ĩ qua mons carmeli dinoscitur existere: ceperunt ex tunc fratres nostræ religionis ita infestare: acsi contra prohibitionem dicti generalis concilii nouam religionem inuenissent uel regulam approbatam non haberent. Fratres autem prædicti super his ad dominum Radulphum patriarcham hierosolymitanum tunc recurrerũt qui & ipse præ mortuo eius prædecessore alberto interfuerat dicto generali consilio. Hic patriarcha radulphus lecta huius religionis antiquissima institutione: & uisa autentica regula alberti patriarchæ edita & fratribus tradita: longe ante dictum concilium generale compescuit prædictos prælatos a dictoꝝ fratrũ infestatione. Ad maius autem robur præstandum dictæ regulæ consoluit ipse fratribus ut eam peterent a sede apostolica approbari. Iccirco prædicti fratres successori dicti domini innocentii scilicet Honorio papæ tertio dictam regulam ostendentes: humiliter supplicauerũt sibi ut eã approbaret. Quam dictus Honorius papa tertius. Anno domini. m. ccxxv. approbauit tertio chalendas Februarii: ut eam obseruarent: fratribus in remissionem peccatorum iniunxit: de rea ta scribens eis.

¶ Honorius papa tertius in registro decumani sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis priori & fratribus heremi de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Vt normam uiuendi regulariter a bonæ memoriæ hierosolymitano patriarcha editã quã ante generale concilium uos dicitis humiliter suscepisse: ĩposterum uos & successores uestri quãtũ cum dei adiutorio poteritis: obseruetis in remissionem uobis iniungimus peccatorum.

¶ Magister Sibertus ubi supra.

¶ Occasione autem horum uerborum quibus Honorius papa tertius approbatione dictæ regulæ loquens fratribus de ea dixit: quam ante generale consilium uos dicitis humiliter suscepisse insultabant quidam prælati dicentes: assertionem fratrum affirmantium se suscepisse dictam regulam ante prædictum concilium generale gestandum non esse nisi fratres legittimis documentis eam probarent. Intendebant quoq; dicti prælati fratribus cõtra formam dictæ regulæ priorem absq; assensu fratrum uel maioris & sanioris patris ipsoꝝ instituere: fingentes dictam regulam approbatam non esse. Fratres antẽ coram summo pontifice. Gregorio nono probauerunt manifeste per registrum sextidecimi anni pontificatus innocentii papæ tertii: ꝙ dictus papa Innocentius in prædicto sextodecimo anno scripsit alberto patriarchæ hierosolymitano ut cum nunciis apostolicis destinaret quosdam uiros prouidos & fideles ad soldanum damasci & babylonæ: & ꝙ si absq; grandi dispendio terræ sanctæ posset fieri: satageret præuenire præfixum annum ad celebrandum dictum generale capitulum siue concilium: ducens secum aliquos uiros in consilio prouidos & in commisso fideles. Albertus uero patriarcha prædictus: morte præuentus non potuit interesse dicto generali concilo: Quod consilium sicut legitur in registro decimi octaui anni pontificatus dicti Innocentii Papæ tertii fuit postea

celebratū. Anno domini. M.ccxv. pōtificatus scilicet dicti Innocētii āno decimo octauo. In quo consilio interfuit Radulphus pñarcha hierosolymitanus sicut in eodem registro legitur ubi agitur de annotatione prælato℞ qui dicto consilio interfuerunt. Ex eo ergo ꝙ Albertus tpe di cti generalis consilii non erat sed prius fuerat patriarcha hierosolymitanus: & ex eo ꝙ ipse existens patriarcha hierosolymitanus dederat carmelitis dictā regulam probabatur manifeste ꝙ carmelitæ ante dictū generale cōsiliū susceperant eā. Quapp summo pontifici Gregorio nono humiliter supplicabant ut dictam regulam tanq̄ a sede apostolica approbatam confirmaret: & ut inhiberet ne quis præsumeret priorem eis instituere absq̧ fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorum. Cum etiā i q̄rto dictæ regulæ statuto scribebat. Nullus fratrum dicat sibi aliqd esse proprium sed sint uobis oīa comunia: fuit ex hiis uerbis inter fratres monasterii mōtis carmeli altercatio orta sup possessiones domus redditus & loca quæ ex hiis pro sustentatione uitæ eo℞ a christi fidelibus ex deuotione offerebantur. Quidā enim fratrum considerantes ꝙ & si nulli eorū liceat habere aliqd propriū: quia tñ dicta regula concedit eis habere in cōi: putabāt per hoc eis esse licitum habere in cōi possessiones & cætera prædicta. Alii aūt fratrum attenta institutione huius religionis & considerata exemplari uita fundato℞ & antiquo℞ patrum huius professionis qui in monte carmeli & in aliis heremis uixerunt abdicatis possessionibus & rebus facultatibus terrenis: dicebant non licere fratribus habere huiusmodi loca redditus domos & possessiones: sed neq̧ capra℞ uel ouium greges aut alia animalia officio orādi apta. Nec hiis obstat ꝙ regula concedit fratribus habere in comuni: quia licet etiam apostolis & credentium multitudini in primitiua ecclesia concederet habere in comuni nam erant eis omnia comunia nihilominus tñ ipsi possessiones nō admittebāt. Quotquot enim erāt possessores agrorū aut domo℞ uendentes afferebant præcia uendito℞ & ponebāt ante pedes apostolo℞. Diuidebant autem singulis prout cuiq̧ opus erat: ut scribitur in libro actuum apostolorum capitulo secundo & quarto. Quapp dicto summo pontifici gregorio nono fratres humiliter supplicabāt ut hanc eo℞ altercationē fine debito terminaret. Papa itaq̧ gregorius nonus auditis prædictis fratrum rationibus: primo fratrum altercationi debitū finē iposuit. Secundo ne quis absq̧ fratrū uel maioris & sanioris partis ipso℞ præsumeret eis priorē instituere ꝓhibuit. Tertio dictam regulam tāq̄ a sede apostolica approbatā confirmauit. Anno domini. m.cc. de perusio scribens eis. viii. idus aprilis. 1229

¶ Gregorius papa nonus in registro tertii anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori & fratribus heremi montis carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Ex officii nři debita circūspectione tenemus sollicitam adhibere cautelam uehū qui ascēdentes in montem orate cum dño pedes suos lauerunt: iterum eos coinquinent a contemplatione specula descendēdo: & ne resumendo terrenas facultates abiectas quasi quædā idumēta corporis habebāt unde teneātur ad casum cū spiritualibus nequiciis pugnaturi. Huic est ꝙ cū loris pedibus speculā dñi ascēditis uacaturi contēplatiōibus celestiū & assumpseritis contra spiritus malignos luctamen terrenis oībus abdicatis: nos uestro profectui aspirantes & uolentes uobis coinquinandi pedes iterum & succūbendi materiam āputare: auctoritate præsentiū districtius inhibemus ne in ꝓprietatē de cætero heremi uestræ loca uel possessiones seu domos aut redditus alios recipiatis nullo modo uel præsumatis habere præter asinos masculos & aliquod aīalium seu uolatiliū nutrimētū. Quieti quoq̧ uestræ prouidentes & paci adicimus: ut nullus in eadē heremo priorem instituere absq̧ fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorum assensu præsumat. Ad hæc et regulā approbatā a bono memoriæ honorio papa prædecessore nřo & ab eo nobis traditam in remissionem peccato℞ obseruandā: auctoritate apostolica cōfirmamus: & in eodem loco perpetuis temporibus præcepimus obseruari.

¶ Magister sibertus ubi supra.

¶ Postea etiam Innocentius papa quartus. Anno domini. m.cc.xlv. dictam regulam cofirmauit: sexto idus iunii sub eadem uerborum forma qua gregorius nonus eam confirmauerat sicut legitur in registro secundi anni pontificatus dicti innocencii papæ quarti.

¶ Capitulum. vi. Cur & ī quibus clausulis dicta regula fuit auctoritate sedis apostolicæ per fratrem hugonem præsbyterum cardinalem & fratrem Guillielmum episcopum anteradensem declarata aut correcta seu mitigata.

Voniã aũt in futuroꝝ euentibus sicut interdũ fallibiliter quãtũlibet attẽta humãi iudicii consideratio ut id quod ipsa ꝓfuturũ iudicat:cõsequenter superueniens experientia nociuũ ostẽdat:ideo non est reprehẽsibile si quod prius consulte statutũ fuit postmodum ex inspectatione snioꝝ iudicii consultius retractef ꝑsertim quando obesse experitur potiusq̃ prodesse si nõ declaref aut corrigatur uel mitigef. Cum ergo ꝓfessores huius religionis regulam uiuẽdi a dño alberto patriatcha hierosolymitano accepissẽt: cõsequens & diuturna experientia eos docuit quedã in dicta regula statuta esse ita dubia ꝙ oportebat ea declarari seu corrigi:quædam uero esse ita grauia ꝙ expediebat illa mitigari. Iccirco duos prouidos ex fratribus suis.s.reginaldũ & petrũ ꝓ ꝑdictis statutis declarandis.corrigendis:& mitigãdis ad sedem aplicã miserunt. Qui dño Innocẽtio papæ q̃rto hũ:liter supplicauerũt ut dictæ regulæ dubia declaraf ac corrigef & grauia eius mitigaf misericorditer dignaref. Dictus aũt Innocẽtius q̃rtus eoꝝ deuotis supplicatõibus amẽs hãc d̃clarationẽ correctõem:& mitigationẽ uice eius faciendã cõmisit fratri hugõi tituli sanctæ sabinæ præsbytero cardĩali:& fratri Guillielmo episcopo an'eradẽsi. Et isti duo dñi in sacra theologia magistri prædictam regulam Anno dñi m.cc.xlviii. auctoritate apostolica declarauerunt correxerunt & mitigauerunt prout sequitur. Nam in primo regulæ statuto ubi dr̃. Et promissam studeat operis ueritate seruare:dicti cõmissarii declarando ĩmediate addiderũt cũ castitate & abdicatiõe proprietatis. Quæ uerba fuerũt ideo per eos regulæ addita:quia licet alibi in regula ꝑcipiaf fratribus castitas ubi dr̃ Accingẽdi sunt lumbi cingulo castitatis:& alibi ẽt in ea prohibeaf cuilibet fratri habere propriũ ubi dicif. Nullus fratrum dicat sibi aliquid esse propriũ:oĩs tñ professio regularis astringit suos professores prĩcipaliter ad hæc tria.s.ad obediẽtiã castitatẽ & proprietatis abdicationẽ:quæ sunt de substantia ꝓfessionis:ideo uisum fuit dictis comissariis esse equum ut ubi in regula fit mentio de obedientia priori committenda siue promittenda:ibidem etiam de cæteris duobus fiat mentio: scilicet de seruanda castitate cum proprietatis abdicatione. ¶ Item quidã ecclesiarum prælati renuebant fratres huius religionis admittere ad habitãdum in eorum diocesibus. Dicebant enim ꝙ cũ albertus pfiarcha dictam regulam solum fratribus heremitis morantibus in monte carmeli scripsisset & tradidisset:non licebat dictis fratribus secundum eorum regulam habitare alibi q̃ in monte carmeli. Alii aũt ex prælatis q̃uis in eoꝝ diocesibus admitterent fratres ad habitandũ:tamen non sinebãt illos extra heremos in uillis uel ciuitatibus loca habere. Nam dicebant ꝙ cum fratres essent heremitæ: nõ debebant nisi in heremis habitare. Fratres aũt prædicti per institutionẽ huius religionis ostenderunt dictis cõmissariis ꝙ ab ãtiquo.s.a tempore ꝓphetæ heliæ & cæteroꝝ patrũ legis ueteris licuit ꝓfessoribus huius ordinis habitare extra mõtẽ carmeli & in aliis heremis & ciuitatibus ac uillis. Propterea dicti cõmissarii post uerba illa prio regulæ statuto addita cum castitate & abdicatitine ꝓprietatis: ĩmediate declarando ulterius addiderunt. Loca aũt habere poteritis in heremis uel ubi uobis donata fuerint ad uestræ religionis obseruantiam apta & comoda secundũ ꝙ priori & fratribus uidebitur expedire. Quæ clausula ideo fuit per dictos cõmissarios regulæ addita:ut per regulã mãifeste appareat ꝙ fratribus huius ordinis liceat loca extra montem carmeli habere ac in aliis heremis & in ciuitatibus uel uillis habitare. ¶ Item licet quilibet fratrum anteq̃ in monasterio includerẽtur differret ad suã cellulam uictũ sibi necessarium ut ibi singulariter uiueret:postq̃ tñ fuerũt in monasterio ĩclusi: uictus secũdum regulã distribuebaf unicuiq; per manus prioris uel per hominen ab eo ad hoc officium deputatum. Cui erat graue discurrere per cellulas singuloꝝ separatas. Fratribus etiam erat graue pulmenta ex mora titulis discursus effecta frigida sumere. Ideo propter hæc & alia inconueniẽtia quæ inde sequebantur fuit per dictos commissarios de regula totaliter deleta sequẽs clausula in quarto regulæ statuto posita quæ dicebat. Ita tamen ut sicut præmissum est in deputatis cellulis singuli maneant:& ex hiis quæ sibi distributa fuerũt singulariter uiuant. Et quia antiqui huius religionis professores filii prophetarum dũ conuentum faciebãt: refectionem comuniter sumebãt:ideo loco dictæ clausulæ de dicto quarto statuto deletæ:prædicti cõmissarii in secundo statuto regulæ ubi dr̃. Eedẽ cellulæ cuiq; fuerĩt & assignatæ:mitigando immediate addiderunt. Ita tñ ut in communi refectorio ea q̂ uobis erogata fuerint cõiter aliq̃ lectionem sacræ scripturæ audiẽdo ubi comode fieri poterit obseruari sumatis. Item in tertio regulæ statuto sicut in principio scribebatur Hii qui litteras norunt & legere psalmos per singulas horas eos dicant qui ex institutione sanctorum patrum & ecclesiæ approbata consuetudine ad horas singulas sunt deputati. Hæc autẽ dicta clausula fuit de regula per dictos cõmissarios

ideo deleta:quia generabat fratribus dubiũ an ipsi tenerentur ad alias horas canonicas præterq̃ ad psalmos dicendos.Loco autem dictæ clausulæ fuit in regula per dictos cõmissarios corrigendo & declarando sic scriptum.Hii qui horas canonicas cum clericis dicere norunt eas dicant secundum consuetudinem sanctorũ patrum & ecclesiæ approbatã consuetudinẽ . Item in quarto regulæ statuto inter cætera sic scribebatur.Et ex his quæ dominus uobis dederit: distribuatur unicuiq; per manum prioris:idest per hominem ab eo ad idem officium deputatum. Hæc autẽ dicta clausula generabat fratribus dubium an ista solum unicuiq; essent eorũ per manum prioris distribuenda ea quæ dominus eis daret ꝙ non illa quæ ipsi ex opere licito uel aliter iuste acquirerent.Graue quoq; erat fratribus ꝙ homo a religione eorum extrãeus posset a priore deputari distributor bonorum religionis:quia per hoc poterãt dicta bona defraudari facilius q̃ si frater aliquis deputaretur ad distribuendum illa.Ideo dicta clausula fuit de regula per dictos commissarios deleta:& prædictum quartum regulæ statutum fuit per eos declarando corrigendo sic formatum.Nullus fratrum dicat sibi aliquid esse proprium sed sint uobis omnia communia:& distribuentur unicuiq; per manũ prioris idest per fratrẽ ab eo ad idem officium deputatũ ꝓut cuiq; opus erit inspectis ætatibus & necessitatibus singulorꝝ.Item post uerba illa quarti statuti inspectis ætatibus & necessitatibus singulorꝝ dicti cõmissarii immediate declarando ulterius addiderunt.Asinos autem sine mulos prout uestra expostulauerit necessitas uobis habere liceat:& aliquod animalium siue uolatilium nutrimentum . Quæ clausula fuit per dictos commissarios ideo regulæ addita:quia licet dudum inter fratres fuisset dubitatũ an habere prædicta esset eis licitum:necessitas tñ urgebat eos habere mulos uel asinos pro lignis atq; cibis & cæteris uictui fratrum necessariis portandis ad monasteria in monte carmeli & alibi sita & a uilla remota.Nutrimentũ uero animaliũ & uolatilium erat fratribus expediens ad uitam pro ouis & lacticiniis inde sumendis:quibus uesci non est fratribus prohibitum.Item in septimo regulæ statuto inter cætera sic scribebatur.Ab esu carnium semper abstineatis nisi pro infirmitatis aut nimiæ debilitatis remedio sint sumendæ.Hæc autẽ prædicta clausula erat a fratribus grauis ut semper ab esu carnium nisi in casu infirmitatis & nimiæ debilitatis abstinerent:& ideo petebant hanc dictam clausulam de regula totaliter deleri:quia. ex primaria institutione eorum non erat eis prohibitũ immo concessum carnibus uesci:quibus fundator huius religionis helyas postq̃ eam instituerat usus est uel fuit.Dicti uero cõmissarii attenderunt ꝙ licet antiquis professoribus huius religionis esset concessum carnibus uesci tempore legis ueteris:quando & phase erat ab eis obseruandũ ipsis tamen tunc fuit ꝓhibitũ uino uti quod albertus in regula modernis fratribus ideo nõ prohibuit:quia de eo conficitur altaris sacramentũ quod est a fratribus sumendũ & frequentandũ. Considerantes ergo cõmissarii ꝙ tempore nouæ legis suadetur monachis abstinere potius a carnibus q̃ a uino:noluerunt fratribus interdicere poenitus esum carnium:nec eis prohibuerunt uini usum quo apostolus suum concessit uti discipulum.Sed quia fratres proponebant ꝙ difficile erat nimiam debilitatem discernere in fratre anteq̃ esus carnium sibi cõcederetur:& ꝙ aliqui fratres interdũ fuerant præuenti de nonnullis debilibus qui decesserant quia esus carnium nõ fuerat eis concessus quos fratres non putabant adhuc deuenisse in nimiam debilitatem : ideo dicti cõmissarii prædictam clausulam de regula deleuerunt:& mitigando eam aliter formauerunt ipsam sic. Ab esu carnium abstineatis nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur. Uerũ quia fratres ad hæc instabant ꝙ propter ingruentes necessitates oportebat aliquos eorum interdum de domibus eorum exire:& propter penuriã in itinere mendicare:quos cum difficultate hospites colligebant:quia illis se in cibis non conformabant:& nihilominus oportebat eos aliquando mare transire ubi propter ciborum penuriam & occurrentia pericula erat graue a carnibus abstinere.Ideo dicti cõmissarii post uerba illa:nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur:immediate mitigando addiderunt.Et quia uos oportet frequentius mendicare itinerãtes:ne sitis hospitibus onerosi:extra domos uestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus:sed & carnibus supra mare uesci licebit.Item in decimo regulæ statuto inter cætera sic scribebatur:Ideoq; statuimus ut ab hora uespertina usq; ad horam tertiam sequẽtis diei silentiũ teneatis:nisi forte necessitas uel causa ratiõabilis aut licẽtia prioris silẽtiũ iterrũpat.Hæc aũt dicta clausula ideo erat fratribus grauis : quia ab ortu diei usq; ad horam tertiam:& ab hora uespertina usque ad occasum:occurrebant frequenter multa fratribus utilia:quæ bono modo non poterant cũ silentio expediri:præsertim ea quæ ad eruditionem fratrum pertinebant . Cum etiam in illis interuallis quandoq; interrumperetur silẽtium:uertebatur in dubium qualis esset necessitas aut

causa rationabilis interrumpendi illud:& super hoc adinuicem interdum dissenciebantur. Ideo dicta clausula fuit per eos aliter sic formata.Ideoq; statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usq; ad primam dictam sequentis diei. Cætera autem omnia compræhensa in regula prædicta remanserunt per dictos commissarios intacta.Quam ipsi ut præmittitur declaratam: correctam & mitigatam ac sigillis eorum sigillatam:miserunt priori generali & capitulo generali nostræ religionis:ut fratres eam firmiter obseruarent:& instar eiusdē alias regulas eoꝝ corrigerent.

¶ Capitulũ.vii.in quo in sua forma ponitur regula sicut fuit per dictos dominos declarata:correcta:& mitigata.Ex registro quinti anni sui pōtificatus Innocētii papæ quarti.

FRater hugo miseratiōe diuina tituli sanctæ sabinæ præsbyter cardinalis:& frater Guilelmus eadem miseratione anteradensis episcopus carissimis in christo filiis uiris religiosis ordinis fratrum beatæ Mariæ de monte carmeli salutem in omni salutari. Accedentes ad apostolicam sedem fratres clerici reginaldus & petrus ordinis uestri ex parte uestra a domino papa humiliter postularunt ut quædam quæ in priuilegio uestro & regula olim uobis a fœlicis memoriæ alberto patriarcha hierosolymitano tradita continenter dubia declarare & corrigere & etiam quædam grauia mitigare misericorditer dignaretur. Cum ergo dominus papa eorum deuotis supplicationibus annuendo nobis commiserit ut declarationem correctionem ac mitigationem huiusmodi faceremus uice ipsius secundum ꝙ bono statui ordinis & fratrũ saluti expediens uideremus:religioni uestræ qua fungimur auctoritate mandamus quatenus regulam a uobis correctam declaratam ac mitigatam prout expedire uidimus deuote recipientes:eam firmiter obseruetis:& instar eiusdem uestras alias regulas corrigatis:quam uobis per eosdem fratres sub sigillis nostris mittimus in hac forma regula. Albertus dei gratia hierosolymitanæ ecclesiæ uocatus patriarcha:dilectis in christo filiis brocardo & cæteris heremitis qui sub eius obedientia iuxta fontem in monte carmeli morantur in domino salutem:& sancti spiritus benedictionem. Multiphariæ multisq; modis sancti patres instituerũt:qualiter quisq; in quocunq; ordine fuerit uel quemcunq; modum religiosæ uitæ elegerit:in obsequio iesu christi uiuere debeat:& eidem fideliter de corde puro & bona conscientia deseruire. Verum quia requiritis a nobis ut iuxta propositum uestrum tradamus uobis uitæ formulam quam tenere in posterum debeatis.Illud in primis statuimus ut unum ex uobis habeatis priorem : qui ex unanimi omniũ assensu uel maioris & sanioris partis ad hoc officium eligatur:cui obedientiam promittat quilibet aliorum:& promissam studeat operis ueritate seruare cum castitate & abdicatione proprietatis. Loca autem habere poteritis in heremis:uel ubi uobis donata fuerint ad uestræ religiōis obseruantiam apta & comoda secundum ꝙ priori & fratribus uidebitur expedire. Præterea iuxta situm loci quem inhabitare proposueritis singuli uestrum singulas habeant cellulas separatas sicut per dispositionem prioris ipsius & de assensu aliorum fratrum uel sanioris partis æedem cellulæ cuiq; fuerint assignatæ Ita tamen ꝙ in comuni refectorio ea quæ uobis erogata fuerint communiter aliq̃ lectionem sacræ scripturæ audiendo ubi comode poterit obseruari sumatis:Cellula prioris sit iuxta introitum loci:ut uenientibus ad eundem locum primus occurrat: & de arbitrio ac dispositione ipsius postmodum quæ agenda sunt:cuncta procedant. Maneant singuli in cellulis suis uel iuxta eas die ac nocte in lege domini meditantes:& in orationibus uigilantes:nisi aliis iustis occasionibus occupentur. Hii qui horas canonicas cum clericis dicere norunt:eas dicant secundum constitutionem sanctorom patrum:& ecclesiæ approbatam consuetudinem. Qui uero litteras non nouerunt:uiginti quinq; uicibus Pater noster dicant in nocturnis uigilus exceptis dominicis & solemnibus diebus in quorum uigiliis prædictum numerum statuimus duplicari: ut dicatur Pater noster uicibus quīquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio ĩ laudibus matutinis. In aliis quoq; horis septies similiter eadem singillatim dicatur oratio præter officia uespertina:in quibus ipsam quindecies dicere debeatis. Nullus fratrum dicat sibi aliquid esse propriũ sed sint uobis omnia comunia:& distribuatur unicuiq; per manum prioris idest per fratrem ab eo ad idem officium deputatum prout cuiq; opus erit:inspectis ætatibus & necessitatibus singulorum. Asinos autem siue mulos prout uestra expostulauerit necessitas uobis habere liceat:& aliquod animalium seu uolatilium nutrimentum. Oratorium prout comodius fieri poterit : construatur in medio cellularum:ubi mane per singulos dies ad audienda missarum solēnia conuenire debeatis:ubi hoc comode fieri poterit. Dominicis quoq; diebus uel aliis ubi opus fuerit de

custodia ordinis & animarum salute tractetis: ubi etiam excessus & culpæ fratrum si quæ in aliquo deprehensæ fuerint: caritate media corrigantur. Ieiunium singulis diebus exceptis dominicis obseruetis a festo exaltationis sanctæ crucis usq; ad diem dominicæ resurrectionis nisi infirmitas uel debilitas corporis aut alia iusta causa ieiunium solui suadeat: quia necessitas nō habet legem. Ab esu carnium abstineatis nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur. Et quia uos oportet frequentius mendicare itinerantes: ne sitis hospitibus onerosi extra domos uestras sumere poteritis pulméta cocta cū carnibus; sed & carnibus supra mare uesci licebit. Quia uero: temptatio est uita hominis super terram & omnes qui pie uolunt uiuere in christo persecutionem patiuntur Aduersarius quoq; uester diabolus tanq̃ leo rugiens circuit querens quem deuoret: omni sollicitudine studeatis indui armatura dei ut possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi uestri cingulo castitatis: muniendum est pectus cogitationibus sanctis: sicut scriptum est. Cogitatio sancta seruabit te. Induenda est lorica iustitiæ: ut dominum deum uestrum ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute diligatis: & proximum uestrum tanq̃ uosipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei: in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. sine fide enim impossibile est placere deo: & hæc est uictoria fides uestra. Galea quoq; salutis capiti imponenda est ut de solo saluatore speretis salutem: qui saluum facit populum suū a peccatis eorum. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundanter habitet in ore & in cordibus uestris: & quæcunq; a uobis agenda sunt: in uerbo domini fiant. Faciendum est uobis aliquod operis ut semper uos diabolus inueniat occupatos: ne ex ociositate uestra aliquem intrādi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Habetis in hoc beati pauli apostoli magisterium pariter & exemplum: in cuius ore christus loquebatur qui positus est & datus a deo prædicator & doctor gentium in fide & ueritate: quem si secuti fueritis non poteritis aberrare. In labore inquit & fatigatione fuimus inter uos nocte ac die operantes ne quem uestrum grauaremus: non quasi nos non haberemus potestatem: sed ut nosmetipsos formam daremus uobis ad imitādum nos. Nam cum essemus apud uos: hoc denunciabamus uobis: quoniam siquis non uult operari non manducet. Audiuimus enim inter uos quosdam ambulantes inquiete nihil operantes. Hiis autē qui huiusmodi sunt: denunciamus & obsecramus in domino iesu christo ut cum silentio operantes panem suum manducent. Hæc uia sancta & bona: ambulate in ea. Comendat autē apostolus silentium cum in eo precipit operandum quemadmodum propheta testatur Cultus iustitiæ silētium est. Et rursus. In silentio & spe erit fortitudo uestra. Ideoq; statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usq; ad primam dictam sequentis diei. Alio uero tempore licet silentii non habeatur obseruatio tanta: diligentius tamen a multiloquio caueatur: quoniam sicut scriptum est & non minus experientia docet In multiloquio peccatum non deerit: & qui inconsideratus ē ad loquendum sentiet mala. Item qui multis uerbis utitur: ledit animā suam. Et dominus in euangelio. De omni uerbo ocioso qd̄ locuti fuerint homīes: reddēt rationē de eo in die iudicii. Faciat igitur unusquisq; stateram uerbis suis: & frenos rectos ori suo neforte labatur & cadat in lingua sua: & insanabilis sit casus eius ad mortem: custodiens cum propheta uias suas ut non delinquat in lingua sua: & silentium in quo cultus iustitiæ est: diligenter & caute studeatis obseruare: Tu autem frater brocarde & quicūq; post te institutus fuerit prior: illud semper habeatis in mēte & seruetis in opere quod dominus ait in euangelio: Quicunq; uoluerit inter uos maior fieri erit uester minister: & quicunq; uoluerit inter uos primus esse: erit uester seruus. Vos quoq; ceteri fratres priorem uestrum humiliter honorare: christum potius cogitātes q̃ ipsum: qui posuit illum super capita uestra: & ecclesiarum præpositis ait. Qui uos audit me audit: & qui uos spernit me spernit: & non ueniatis ad iudicium de contemptu: sed de obedientia mereamini uitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter scripsimus uobis conuersationis uestræ formulam: statuentes secundum quam uiuere debeatis. Siquis autem supererogauerit: ipse dominus cum redierit: reddet ei: utatur tamen discretione quæ uirtutum est moderatrix. Actum lugduni Anno domini. M.cc.xlviii. domini papæ Innocentii quarti: anno quinto kalendis septembris.

¶ Capitulum. viii. q; ea quæ in dicta regula extiterunt declarata: correcta & mitigata: fuerūt per plures summos pontifices confirmata: & q; mox quo prior fuerit secundum regulam electus: potest fungi officio prioratus: nec oportet ut prius sit ab aliquo superiore confirmatus. Actor,

POstq̄ dicta regula in septimo huius libri capitulo posita fuit auctoritate apostolica p dominos hugonem tituli sanctæ sabinæ præsbyterum cardinalem: & Gulielmum episcopum anteradensem declarata correcta & mitigata atq; missa in sua forma sigillis eorum sigillata priori generali & capitulo generali nostri ordinis: considerauerunt ꝓfessores huius religionis q; expediebat ut per sedem apostolicam confirmarentur illa quæ in ea declarata correcta & mitigata fuerant. Ideo domino Innocentio papæ quarto humiliter supplicauerunt quatenus omnia prædicta confirmare dignaretur. Qui prædictæ regulæ declarationē correctionem & mitigationem Anno domini. M.cc.xlviii. confirmauit die prima mensis octobris de lugduno scribens eis.

¶ Innocentius papa quartus in registro quinti anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori & fratribus heremitis de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Quæ honorem conditoris omniū & profectum cōtinent animarum roboris præsidio sint fulcienda perpetui: sed illa præcipue super quibus apostolicæ sedis auctoritas salubris prouidentia studium noscitur habuisse. Cum itaq; nos ad uestræ supplicationis instantiam per dilectum filium nostrum hugonem tituli sanctæ sabinæ præsbyterum cardinalem & uenerabilem fratrem nostrum Gulielmum anteradensem episcopum quædam uestræ regulæ dubia declarari & corrigi ac etiam quædam ipsius grauia misericorditer fecerimus mitigari prout in litteris inde confectis plenius continetur: nos uestris piis desideriis annuentes: declarationem mitigationem & correctionem huiusmodi auctoritate apostolica confirmamus: & præsentis scripti patrocinio communimus. Actor. Postmodum successor immediatus innocentii Alexander papa quartus eandem regulæ declarationem correctionem & mitigationem fratribus confirmauit Anno domini. M.cc.lvi. die tertia mensis februarii de roma scribens eis.

¶ Alexander papa quartus in registro secundi anni pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori generali & fratribus ordinis heremitarum de mōte carmeli salutē & apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est & honestum: tam uigor equitatis q̄ ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem officii uestri ad debitum perducatur effectū. Cum itaq; fœlicis recordationis Innocentius papa prædecessor noster ad uestri supplicationis instantiam per dilectum filium hugonem tituli sanctæ sabinæ præsbyterum cardinalem & uenerabilem fratrem nostrum Gulielmū anteradensem episcopum quædam regulæ uestræ dubia declarari ac corrigi ac quædam ipsius grauia misericorditer fecerit mitigari prout in litteris inde confectis plenius continetur. Nos uestris præcibus inclinati: declarationem correctionem ac mitigationem huiusmodi instar ipsius prædecessoris auctoritate apostolica cōfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cōmunimus. Actor. Deinde Vrbanus papa quartus successor imediatus alexandri eandem regulam regulæ declarationem correctionem & mitigationem confirmauit Anno domini. M.cc.lxii. die secunda mensis maii: sub eadem uerborum forma qua Alexander papa eam confirmauerat sicut in registro primi anni pontificatus dicti urbani legitur. Similiter Nicolaus papa quartus eodem pœnitus modo dictam regulam confirmauit Anno domini. M.cc.lxxxix. die prima mensis iulii: sicut in registro secundi anni sui pontificatus legitur. Sub eadē omnino forma etiam confirmauit eam Bonifacius papa octauus Anno domini. M.cc.xcvi. die prima mensis iulii: sicut etiam legitur in registro secundi anni sui pontificatus. Cæterum ab illo tempore quo dicta regula fuerat fratribus huius ordinis per dominū albertū patriarcham hierosolymitanū tradita: fratres statim quo secundum formā dictæ regulæ elegerunt sibi nouiter aliquem in priorem: consueuerant ei tamq̄ priori eorū obedire. Et ipse electus: incipiebat officiū prioratus confestim exercere: & curam fratrū deinceps gerere: nulla alterius superioris petita nec expectata confirmatione electiōis suæ: quoniā in dicta regula mentio nulla fit de huiusmodi petenda uel exspectanda confirmatione. Super his tn̄ an ualerent fuit dubitationis scrupulus tempore Alexandri papæ quarti in conscientiis fratrū exortus. propter quod a dicto domino papa humiliter petierunt super præmissis de prouidentia sedis apostolicæ eis subueniri. Alexander autem papa prædictus ratum & firmum habens quicquid super præmissis actenus per fratres obseruatum fuerat: eisdem fratribus concessit anno domini. M.cc.lvi. die. xxiii. mensis februarii: ut etiam de cætero postq̄ prior fuerit secundū dictā regulā & cōstitutiōes ordinis electus: eoipso uerus eiusdem ordinis prior effectus: curā aiarum fratrū plene habeat & libere gerat: dictiq; fratres sibi tanq̄ uero eorum priori obediant & intendant de roma scribens eis.

¶ Alexander papa quartus in registro secundi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori generali & fratribus heremitis ordinis fratrum beatæ Mariæ de Monte Carmeli: salutem & apostolicam benedictionem. Quia ex debito apostolici tenemur officii circa religionis augmentũ prompti & uigiles inueniri super his uestris uotis annuimus in quibus honoré uestri ordinis & animaꝝ ꝑfectũ contineri sentimus. Lecta siquidé corá nobis uestra petitio continebat ꝙ in regula uestri ordinis per sedé apostolicá cõfirmata dinoscitur esse statutũ ut fratres ipsius ordinis unum ex eis prioré habeant: qui ex unanimi omniũ assensu uel eoꝝ maioris & sanioris partis ad prioratus officiũ eligatur. Cui obedientiá promittat quilibet alioꝝ: & promissam studeat operis ueritate seruare cum castitate & abdicatiõe proprietatis. Ac etiam secundum constitutiones eiusdẽ ordinis prior ipsius qui pro tempore fuerit a prioratus officio absolui & ammoueri potest a diffinitoribus capituli generalis. Et licet tu fili prior & prædecessores tui iuxta ordinis consuetudiné conseruatá actenus & a sede tolleratá eadé: statim postq̃ electi secundũ statutũ huiusmodi extitistis: curam gessentis fratrũ ordinis memorati: officium prioratus plene ac libere in omnibus exercentes: eidemq; fratres uobis humiliter & deuote obedierint & intenderint reuerenter: quia tamé de præmissis nuper dubitationis scupulus in uestris & plurium dictoꝝ fratrũ conscientiis est exortus humiliter petistis uobis super hoc de prouidétia sedis apostolicæ subueniri. Nos itaq; uolentes omné ambiguitatis scrupulũ in hac parte de uestris cordibus amputare: & ordinem ipsum a sede approbatum: eadem honestate floridum & uirtute secundum priuilegio apostolicæ gratiæ attollere speciali: ac uestris supplicationibus inclinati quicquid super præmissis per te prior atq; prædecessores fratres & diffinitores factũ & obseruatum est actenus ratum habétes & firmum Vobis auctoritate præsentiũ indulgemus ut successores tui priores qui erunt pro tépore statim postq̃ electi fuerint secundũ regulam & constitutiones uestri ordinis: eo ipso ueri eiusdem ordinis effecti priores curam animarum fratrum ipsius ordinis plene habeant & libere gerant. Ipsosq; fratres auctoritate propria legare & soluere ualeát: nec non in eodem ordine agere quæ ipsi & præfati diffinitores iuxta memoratas regulam & constitutiones secundum quas eidem ordini & fratribus uiderint expedire: aliasq; prioratus officium licite in omnibus exercere. Iidéq; fratres priori & successoribus ipsis deuote & humiliter obediát & intendant. Et præfati successores & tu prior a diffinitoribus capituli generalis ipsius ordinis secundum constitutiones iam dicti ordinis absolui & ammoueri possitis. Concessa tibi prior tuisq; successoribus ante absolutionem & ammotionem huiusmodi exequendi prioratus officiũ quo ad præmissa omnia & alia nihilominus libera facultate.

¶ Explicit liber octauus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Incipit præfacio in nonum librum. Actor.

Liber iste nonus agit totus de huius religionis multiplicatione facta in nouissimis diebus in syria: & qualiter religio ista fuit consequenter in europam transplantata: & de terra sancta eradicata. Habet autem hic liber capitula octo. ¶ Capitulum primum ꝙ post reductionem terræ sanctæ in christianoꝝ potestaté: plures uiri diuersarũ nationum fuerunt professi hanc religionem: quam multiplicauerunt in diuersis terræ sanctæ heremis extra montem carmeli. ¶ Capitulũ secundum: qualiter & qñ religio ista fuit in prouinciis syriæ multiplicata in plura monasteria. ¶ Capitulum tertium ꝙ deus præsciens hanc religioné de terra sancta eradicandam: prouidit eam transplantare in europam: ad quam misit aliquos huius religionis professores ut eam plantarẽt per diuersas europæ regiones. ¶ Capitulum quartum quo ordine dicti professores hanc religionem in europa plantauerunt: & per diuersas europæ regiones eam multiplicauerunt. ¶ Capitulum quintum ꝙ diabolus moltiplicationem huius religiõis nisus fuit impedire: & qualiter professores huius religionis studuerunt sibi resistere ¶ Capitulũ sextum ꝙ beatus lodouicus in terram sanctam peregre profectus fuit: & inde quosdam fratres huius religionis secum in franciam duxit: quibus in ciuitate sua parisius monasterium edificauit. ¶ Capitulum septimum ꝙ diabolus contra multiplicacionem huius religionis forcius bellum mouit: & qualiter hæc religio de ipso triumphauit. ¶ Capitulum octauum qualiter & quando religio ista fuit de terra sancta prorsus eradicata.

¶ Explicit præfacio. Incipit liber nonus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum. Capitulum primum ꝙ post reductionem terræ sanctæ in christianorum potestatem

plures uiri diuersaꝝ nationũ fuerũt ꝓfessi hanc religionẽ quã multiplicauerũt in diuersis terræ
sanctæ heremus extra carmeli montẽ. Frater Gulielmus de sannieo heremita montis carmeli in
cronica de multiplicatione religionis carmelitarum per prouintias syriæ & europæ:& de perdi
tione monasteriorum terræ sanctæ.

Religiosi carmelitæ sicut in terra sancta sumpserunt exordiũ suæ reli
gionis: ita in sola illa patria dudum habitare cõsueuerunt tam in ur
bibus q̃ in heremis. Anno autẽ domini sexcẽtesimo tricesimo nono
quidã prophanus rex arabiæ noĩe homar discipulus perfidi macho
meti dominiũ terræ sanctæ a christianis abstulit:& eam potestati sa
racenoꝝ subiugauit. Quãobrem dicti religiosi ꝓpter graues mole
stias quas patiebant̃ a saracenis:cõpulsi fuerunt tunc mansiões quas
in urbibus habebãt dimittere:& solũ ĩ mõte carmeli:& in quibusdã
aliis terræ sanctæ solitudinibus residere. Post hæc aũt anno domini.
M.xcix. Godofredus de boylũ dux latoringiæ & exercitus christia
norũ crucæ signatus:ciuitatẽ hyerusalẽ de manibus infideliũ recu
perauerũt:& eã totãq; terrã sanctã infidelibus hominibus paulatim
exclusis ad dominiũ & potestatẽ christianoꝝ reduxerũt. Propter quod cœpit tunc cultus huius
religionis iterũ in terra sancta dilatari. A diuersis enim mũdi partibus multi deuoti christiani de
siderantes terrã illam uidere in qua dominus noster iesus christus fuit natus:cõuersatus: baptiza
tus:tẽptatus:trãsfiguratus:passus:mortuus:sepultus:resuscitatus: in cœlũ assumptus: accedebant
ad eam lustrantes tunc secure nõ solũ loca sancta in quibus sancti patres ueteris testamẽti magni
fica egerũt:sed præcipue illa in quibus christus iesus sacram redẽptionẽ generis humãi adimple
uit. Hos itaq; deuotos diuersaꝝ nationũ aduenas sancta cõuersatio:& habundãs iustitia illorum
religiosorũ mõtis carmeli ita edificabat & ad cõtemplationẽ cœlestiũ trahebat: ut multi ex ipsis
aduenis intuentes dictos religiosos in pulchritudine pacis internæ:& in mẽtis requie uirtutibus
opulenta in antris carmeli mõtis residere se fœlices putarẽt cũ per deuotionẽ relictis mũdi oble
ctamẽtis poterãt eoꝝ cõsortio aggregari. Qui cũ ita multiplicati fuissent ut ĩ mõte carmeli om
nes comode recipi nõ possent:repleuerũt desertas terræ sanctæ solitudines in quibus ꝑdecesso
res eoꝝ antiquitus habitauerãt: quaꝝ famosiores hic cõmemorabo. Aliqui enim eoꝝ sequentes
uestigia sanctorũ patrũ huius religionis uidelicet beati ioannis baptistæ & filiorũ ꝓphetarũ con
struentes sibi modica tabernacula in solitudine iordanis latuerũt. Quidã autẽ ipsoꝝ in deserto
montis quarentenæ elegerũt: ut illic uitã solitariã in modicis cellulis dño ducerẽt ꝓpe fontẽ cu
ius aquas steriles & amaras helyseus ꝓpheta sanauit:& in quo deserto dñs iesus christus quadra
ginta diebus & quadraginta noctibus ieiunauit. Alii uero eoꝝ in heremo illa quæ adiacet mari
galileæ: in qua iesus frequẽter turbis ꝑdicauit:& ex quinq; panibus ordeaceis duobusq; piscibus
multitudinẽ magnã hoĩm saturauit: & uariis miraculoꝝ signis illustrauit solitariã sibi elegerũt
habitationem. Nõnullos quoq; eoꝝ duxit Aymericus patriarcha anthiochenus in solitudinem
montis neroi q̃ alio nomine montana nigra appellatur: ubi in antris absconsam uitam domino
seruabant. Qui omnes q̃uis essent locis se iuncti: eandem tamen uitam solitariam seruare satage
bant: quam seruabant: heremitæ montis carmeli.

¶ Capitulũ scd̃m q̃liter & q̃n religio ista fuit ĩ prouĩciis syriæ multiplicata ĩ ꝓlura mõasteria.

TEmpore aũt ꝓcedẽte cũ dicti religiosi a dño alberto patriarcha hierosolymitão regu
lã uiuẽdi mõasticæ suscepissent: dictus patriarcha Albertus anno dñi. M.c.xcix. in mõ
te carmeli ꝓpe fontẽ helyæ ꝓphetæ mõasteriũ eis edificauit scd̃m formã figuræ in di
cta regula descriptæ. Propter qd̃ ex tũc iuuãte magnificẽtia uiroꝝ nobiliũ & largitate
hoĩum fideliũ cœperũt dicti religiosi ĩ diuersis heremis:& urbibus syriæ mõasteria suæ religiõis
sibi cõstruere apta & comoda ad uitã solitariã in eis obseruãdã scd̃m memoratã regulã. Quippe
in ꝓuĩcia syriæ quæ appellat̃ fenix a mõte carmeli ꝓcedẽdo uersus mũdi aqlonarẽ ad q̃tuor mi
liaria ẽ accon ciuitas magna supra mare sita: quæ alio noĩe in sacra scriptura uocat̃ tholomayda:
in q̃ dicti religiosi edificauerũt & habuerũt mõasteriũ suæ religiõis. De tholomayda uero ꝓcedẽ
do ulterius ad decẽ leucas ẽ tyrus ciuitas mũitissima in corde maris sita: cuius exterior planicies

rigatur riuis pcedentibus ex puteo aquarum uiuentiũ:cuius meminit salomon in canticis cãticorũ qui nec per leucã distat a tyro.In hac ciuitate edificauerũt etiã dicti fratres & habuerũt monasteriũ suæ religiõis.Porro de tyro pcedendo ulterius ad quinq; leucas est sarepta sydoniorũ supra mare sita ciuitas quondã gloriosa:nũc autẽ uix habet octo domos.Ante cuius portã australẽ fratres huius religiõis olim edificauerũt capellã quãdã ad honorẽ uirginis mariæ:quæ adhuc extat in eodẽ loco ĩ quo helyas obuiauit mulieri uiduæ:apud quã in sarepta mãsit:& cuius filiũ ionã a mortuis resuscitauit. Vlterius autẽ pcedẽdo de sarepta ad.xxvi.leucas est tripolis ciuitas nobilis in corde maris sita:cuius planities rigata ẽ flumine pcedẽte de fonte ortorũ:cuius etiã meminit salomon in cãticis cãticorũ.Est enim paradiso uoluptatis assimulata.Sed de tripoli pcedẽdo ulterius quasi cõtra orientẽ ad tres leucas occurrit mons libani:in cuius pede ibidẽ orit̃ habũdanter fons ortorũ fluens ĩpetu de lybano.Ex quo fonte subito nascit̃ inualescẽs flumẽ magnũ:quo rigantur orti & tota plãicies ciuitatis tripolitãæ:cuius aquæ sunt limpidæ:dulces:frigidæ:& optimæ.Et ibi in solitudine ppe mõtẽ libani edificauerũt dicti fratres & habuerũt iuxta fontẽ ortorum mõasteriũ appellatũ belli loci:ppter pulcritudinẽ dicti loci.Prædicta autẽ oĩa mõasteria fuerũt edificata in puintia syriæ fœnicea.In puintia autẽ syriæ quæ cõmagena dicitur est antiochia ciuitas nobilis & gloriosa:distans a mõte carmeli p duodecim dietas uersus aquilonẽ:in qua pfessores huius religiõis edificauerũt solẽne mõasteriũ sui ordinis & habuerũt.In eadẽ quoq; puintia ab anthiochia pcedẽdo uersus aqlonẽ occurrit mons dictus neroi.i.aquosus:q est riuis & fontibus totus irriguus.Neros enim græce dicit̃ aqua latine . Sed quia uulgares neros interpretant̃ neyre.i.nigra:ideo dictus mons uulgariter appellat̃ montana nigra.In huius mõtis solitudine edificauerũt fratres nostri ordinis & habuerũt suæ religiõis mõasteriũ.Quoniã autẽ hæc prouintia cõmagena est extra terminos terræ sanctæ:ideo fratres nr̃i plura mõasteria non edificauerunt:neq; pdicta edificassent nisi q Aymericus patriarcha antiochenus aliquos eorũ duxisset in solitudinẽ mõtis neroi.Nã pfessores huius ordinis nunq̃ pposuerũt extra sanctã terram habere adinhabitandũ aliq̃ mãsionẽ religiõis suæ.In puintia syriæ quæ palestina noĩatur habuerunt dicti pfessores antiqtus oẽs pœne mãsiones suæ religiõis.Sed duplici ratiõe nõ potuerunt hoc nouissimo tẽpore mõasteria cõstruere ĩ locis & urbibus in qbus solebãt olim habitare.Primo quia ppter dissipatiões crebras huius puintiæ aliquæ dictarũ urbiũ sunt funditus euersæ:ut samaria & aliæ sunt quasi ad nihilũ redactæ:ut bethel & galgala & iericho.Scdo qa saladinus genere turcus rex syriæ & egypo Anno dñi.s.M.c.lxxxvii.post celebrẽ uictoriã q̃ de christiãis obtĩuit ĩ bello apud cephorũ cõmisso:in quo fuit sancta crux amissa:& rex ghibido captus cũ magistro tẽpli:& innumeris christiãis occupauit fere oẽm palestinã auferẽdo a christianis eã . Propter quod ex tunc difficile fuit dictis religiosis in hac puintia edificare mõasteria suæ religionis.Veruntamen iuuantibus deuotis pegrinis sepulchrũ dñi uisitãtibus edificauerũt ipsi in eadẽ puintia in regione iudææ:& habuerũt mõasteriũ suæ religiõis in ciuitate sancta hyerusalẽ:quæ a monte carmeli distat per triginta duas leucas uersus austrũ.In eadem quoq; puintia in regiõe samariæ inter galgalam & iericho est desertum quarentenæ distans a monte carmeli per uiginti leucas uersus nothum ubi dicti religiosi edificauerunt ppe fontẽ helysei:& habuerũt monasterium suæ religionis quod fuit appellatũ domus in heremo quarentenæ.In eadẽ etiam puintia in regiõe galylææ ad.xii.leucas de monte carmeli cõtra orientẽ est heremus illa in qua christus frequenter pdicauit:de qua dictũ est supra:ubi prædicti religiosi edificauerũt & habuerunt monasteriũ sui ordinis:quod fuit appellatũ monasteriũ ualiin:quia fuit constructũ sumpobus cuiusdam nobilis uiri qui dicebatur ualiin.Omnia autem prædicta monasteria sumpserunt institutionem & regulã a monasterio montis carmeli:& fuerunt subiecta dicto monasterio & eius priori.

¶Capitulum tertium q dñs præsciens hanc religionem de terra sancta eradicandam:prouidit eam in europam transplantare:ad quam misit aliquos huius religionis professores ut eam plantarent per diuersas europæ prouincias seu regiones.

PRæsciens autẽ dñs deus meritis nephãdorũ christiãorũ suis scœleribus terrã sanctã fordidantiũ hanc religionẽ de terra sancta eradicandã:immo totã terrã a christianis auferendã sub dominio ac potestate saracenorũ pœnitus reducendã prouidit religionem istam nõ delere:sed eã alibi trãsplãtare.Propterea qdẽ uoluit deus sicut reuelauit beato Cirillo heremitæ mõtis carmeli q in nouissimis diebus istis uiri diuersarũ nationũ pfiterent̃

sacrã hanc religionẽ:& cũ adueniret ꝑsecutio ꝓpter quã oporteret eos de terra sancta fugere. Tãto pacientius tollerarẽt religionẽ istã de terra illa eradicare quãto amplius ex hoc uiderent eã in diuersis mũdi regionibus & maxime in suis ꝓpriis natiõibus copiosius multiplicari:sicut ꝑ beatum cirillũ eis ꝓphetice prædixit. Igitur mortuo ioanne rege ultimo hierosolymitano terra sancta nõ habuit succursum cõsuetũ a sede apostolica:impediẽte dictũ succursum ĩperatore Federico secũdo: qui aduersus romanã ecclesiam grassabaẽ:& conciliũ generale quod papa Gregorius nonus uolebat inter cætera pro subsidio terræ sanctæ celebrare: conatus fuit modis omnibus impedire. Quamobrẽ ceperũt pagani terrã sanctam efficatius solito inuadere. Propter quod infirmiores ꝓfessores huius religiõis cõturbati & perterriti de frequẽtibus incursibus paganorum quod patiebanẽ maxime in mõasteriis quæ erant in heremis.optabãt terrã sanctam deserere: & si fieri posset:licite ad regiones ꝓprias unde uenerant redire. Desiderabãt enim in suis regiõibus monasteria huius religiõis cõstruere:in quibus possent secure dño deo & eius matri uirgini iugiter deseruire. Sup qua re an esset licita:cõgregatũ fuit capitulũ in monasterio montis carmeli: & habitũ est conciliũ ibi. Et q̃uis essent ex fratribus qui dicerent nullo modo illo tẽpore terrã sanctam fore ab aliquo fratre deserendã:neq; extra eam aliq̃ mansionẽ huius religionis esse cõstruendam:quoniã nequaq̃ ꝑdecessores eoꝝ unq̃ terrã illam deseruerãt:aut alibi extra eam mansionẽ huius religionis edificanerant. Oppositũ tamen hoꝝ esse licitũ fuit tunc in consilio ostensum:tã christi præcepto q̃ eius & fundatoris huius religiõis exemplo. Præcepto quidẽ quo christus ait. Si uos persecuti fuerint in una ciuitate:fugite in aliã. Bonum enim est ꝑsecutionem fugiendo catholicam fidem seruare incorruptã:& malũ est in ꝑsecutionẽ incidendo ex timore persecutionis negare fidẽ christianã. Exẽplo autẽ quo christus q nõ erat missus nisi ad oues domus israel dũ herodes eũ persequereẽ:terram sanctam deseruit:& in egyptũ fugiens:ibi dẽ usq; ad herodis obitũ morabatur. Exemplo & quo helyas qui ꝓpter persecutionẽ achab regis:terram sanctam dereliquit:& ad montẽ oreb fugiens illic in spelunca mansit. Prior itaq; monasterii montis carmeli attentis rationibus istis:& considerata persecutione quã in terra sancta pagani inferebant huic religioni assidue:ammonitus a beata maria in somnis:licentiã aliquibus fratribus concessit terrã sanctam deserendi:& ad proprias regiones redeundi:illicq; monasteria huius religionis edificandi. Anno ergo domini. M.cc.xxxviii. aliqui ex dictis fratribus natione ciprii:ad insulã cipri transfretauerunt. Alii uero natione ciculi:ad insulam ciciliæ nauigauerũt. q̃dam autẽ natione prouinciales:apud massiliam ciuitatẽ ꝓuinciæ applicuerũt. Qui oẽs hac intentione terrã sanctam deserebant:& ad illas regiones accedebãt:ut religionẽ istam in illis regiõibus nouiter plantarẽt. Igitur qui ad cyprũ transfretauerãt:mansionẽ huic religioni congruã ĩ heremo forcaniæ construxerũt. Qui uero ad siciliã nauigauerãt:habitationẽ huic religiõi cõmodam:in suburbanis messanæ erexerunt. Sed illi qui apud massiliã applicuerãt:domũ isti religioni oportunã in heremo aquælatarum distanti per unã leucã a massilia edificauerũt. Deniq; anno dñi. M.cc.xl. christianissimi milites dñs Ioanes uescy & dominus Ricardus grey natiõe anglici post multos actus bellicos in palestina cõtra infideles strenue peractos:de terra sancta ad angliam remeanres:quosdã huius religionis fratres anglicos de licentia prioris monasterii montis carmeli secũ ex deuotione ad angliam duxerũt. Quibus fratribus dñs Ioãnes uescy in silua de holne iuxta alnelbicũ: & dñs Ricardus grey apud Eylisfordiã ĩ cantia mãsiões huic religiõi comodas edificauerunt.

Capitulum quartum quo ordine dicti professores hanc religionem in europa plantauarũt: & per diuersas europæ regiones eam multiplicauerunt.

Considerantes autem fratres prædicti regiones ad quas peruenerant esse aptas & ydoneas ad multiplicandum in ipsis sacram hanc religionem:plores uiros ad eam receperunt. Sed priusq̃ præsumerent eam quo ad monasteria in dictis regionibus notabiliter multiplicare prudente ducti consilio:ad summum pontificem innocentium quartum tunc lugdoni commorantem accesserunt. Cui rationem fuge eorum de transmarinis partibus & causam aduentus eorum ad prædictas uarias regiones & remotas exposuerunt:sibiq; supplicauerunt ut dignaretur eis impendere fauorem quo possent in dictis regionibus multiplicare suam religionem. Pontifex autẽ ꝑdictus:aduersitatibus eoꝝ cõpatiẽs:& de multiplicatiõe huius religionis ꝑ cunctas fideliũ partes gaudens:litteras eis. xii. kalẽdas Iulii anno domini. M.cc.xlv. concessit:per quas uniuersis christi fidelibus scripsit ut dictos fratres benigne reciperent: & eis

de oportunis locis in quibus possent secure domino famulari: liberaliter & caritatiue prouiderent.

¶ Innocentius papa quartus in registro secũdi anni sui pontificatus.

¶ Vniuersis christi fidelibus ad quos litteræ istæ peruenerint: salutem & apostolicam benedictionem. Cum dilecti filii prior & fratres ordinis heremitarũ de monte carmeli secure nequeãt sicut accepimus propter frequentes paganorũ incursus in mansionibus quas habent ĩ transmarinis ptibus cõmorari: & ob hoc oporteat ex ipsis aliquos se transferre ad regiões uarias & remotas: uniuersitatem uestram rogamus & hortamur attente p apostolica uobis scripta mãdantes: quatenus ipsos si ad uos eos aduenire contingetit: benigne recipiẽtes ac tractantes honeste: eis de oportunis locis in quibus secure possent famulari domino pro diuina & uestra reuerentia: liberaliter & caritatiue prouidere curetis.

¶ Frater Guillielmus de sannico heremita montis carmeli ubi supra.

¶ Obtentis itaq; a summo pontifice Innocentio quarto litteris pmissis: ceperũt dicti fratres p regiones ad quas peruenerant: iuuantibus eos christi fidelibus loca religioni eorũ oportuna in diuersis ciuitatibus & uillis per incrementa temporũ construere: in quibus possent dño deo & eius matri uirgini sicut desiderabant secure deseruire. Qui enĩ ex eis ad ciprũ accesserant: in quibusdam ciuitatibus & locis cipri monasteria huic religioni comoda edificauerũt. Qui uero ad siciliã perrexerant: non solũ per ciuitates siciliæ hanc religioné plantauerunt: sed inde per apuliam & per cæteras regiones italiæ sensim in diuersis partibus ciuitatibus & locis religioné auxerunt. Qui autem ad prouinciam prouecti fuerãt: nedũ per ciuitates & loca illius regionis sed p narbonensem prouinciam & aquitaniam atq; hispaniã in diuersis ciuitatibus & locis religioné istam paulatim multiplicauerũt. Illi uero qui ad angliam secesserunt: non tantum per insulam angliæ: sed per scociam & per hyberniam in multis ciuitatibus & uillis ac locis religionem istã pedetentim dilatauerunt.

¶ Capitulum quintum q multiplicationem huius religionis diabolus uisus fuit ĩpedire: & qualiter professores huius religionis studierunt sibi resistere.

INterea dũ hæc pdicta a fratribus agerent: inuidens diabolus bono eorũ operi & huius religionis multiplicationi: uisus fuit eam ĩpedire. Quãobré incitauit rectores & curatos parochialiũ ecclesiarũ aduersus fratres pdictos. Qui fratres non permittebãt in eorũ monasteriis diuina celebrare: nec sepulturam fratrũ sui ordinis habere. Cũq; fratres ad dominos diocesanos pro cõpescẽdis rectoribus & curatis a grauaminibus prædictis recurrerũt supplicãtes eisdé ut de licentia eorũ & gratia possent in locis suæ religionis diuina celebrare: & sepulturã fratrũ sui ordinis habere. Respondebant plati q cum hæc religio esset eis ignota: grãm postulatã fratribus nõ concederent: donec super præmissis intentioné summi pontificis scirét. Ea propter dicti fratres iterũ ad summũ põtificé ĩnocẽtiũ qrtũ accesserũt: cui humiliter supplicauerunt ut dignaret platis scribere sibi non eẽ displicibile si licẽtiã fribus cõcederét celebrãdi diuĩa ĩ eorũ locis & hñdi liberã sepulturã frm sui ordĩs. Põtifex pdictus hũili frm petitiõi ãnuens sup pmissis. vi. chalẽdas augusti Anno dñi. m. ccxlvii. archiepis & epis scripsit.

¶ Innocẽtius papa quartus in registro quarti anni sui pontificatus.

¶ Venerabilibus fribus archiepis & epis ad quos psentes litteræ puenerĩt: salutẽ & aplicã bñdictioné. Paganorũ ĩcursus dilectis filiis fribus heremitis sctẽ mariæ de mõte carmeli: necessitaté ĩduxisse dinoscit q se ad has marinas ptes nõ sine afflictõe multa spũs cõtulerũt cũ eis cõtéplationis dulcediẽ recreare solitis ex huiusmodi trãsitu turbata nõ modicũ fuerit qes mẽtis. Cum itaq; ipsorũ ad hoc aspiret affectio ut p aplicæ pietatis auxiliũ: statũ cõseq ualeãt ĩ quo sibi & pximis deo ppicio ad salutẽ pficere hillarescant fraternitatẽ ustam rogãdã duximus & monendã per apostolica uobis scripta mãdãtes: qtenus ipsos dũ ad uos puenerit: benigno suscipiẽtes affectu & pii fauoris grã psequẽtes ipsis ut ĩ locis oportunis de quibus iã est eis ĩ uris prouisum diocesibus uel ĩ posterũ contingerit prouideri celebrãdi diuĩa & hñdi liberã fratrum sui ordinis sepulturã licentiam si expedire uideritis sine iuris alieni præiudicio concedatis.

¶ Frater Guillielmus de sannico heremita montis carmeli ubi supra.

¶ Cum autem prædictas summi pontificis litteras fratres dominis diocesanis ostenderent quidam prælatorum renuebant eis concedere licenciam celebrandi diuina in locis quæ habe-

bant in ipſorum dioceſibus & habendi in dictis locis ſepulturam fratrum ſui ordinis. Alii autem ex prælatis compacientibus fratribus huiuſmodi licentiam celebrandi diuina in locis de quibus erat fratribus prouiſum in ipſorum dioceſibus & habendi ĩ dictis locis liberam ſepulturam fratrum ſui ordinis eis fauorabiliter concedebant.

¶ Capitulum.vi.ꝙ beatus lodolbycus in terrã ſanctam peregre profectus fuit: & inde quoſdã fratres huius religionis ſecum in franciam duxit quibus in ciuitate ſua pariſius monaſterium edificauit.

Beatus autem lodolbycus rex francorum illuſtriſſimus dilatationem fidei chriſtianæ ardenti deſiderio cupiens. Anno domini.m.ccxlviii. contra gentem incredulam cruce ſignatus cum magno exercitu transfretauit. Et tandem ad egyptum applicans: famoſa illam ciuitatem egypti quam dannatam uocant. Anno domini.m.ccxlix. cœpit Vlterius autem procedẽs ipſe cum ſuis captus fuit a ſaracenis. Reddita itaqꝫ eis dãnara & copioſa pecunia pro ſui & ſuorum redẽptione data de captione liberatus: ad terram ſctãm peregre ẽ profectus. Qui ſepulcrũ dñi uiſitãs & cetera religioſa terræ ſanctæ loca perquirens ad montem carmeli aſcendens: & propter laudabilẽ conuerſationẽ fratrum beatæ mariæ de monte carmeli ibidẽ cõmorantium eoꝝ monaſteriũ ex deuotione uiſitauit. Poſtmodũ uero audita morte reginæ matris ſuæ: baronũ ſuoꝝ concilio redire in franciam acquieuit. Et dum eſſet in mari tertia nocte ꝑpe diluculũ nauis deferens regem retrocedendo ad biralaſſum iuxta mõtem carmeli bina ĩpulſione tam fortiter eſt colliſa: ꝙ a nautis & aliis fracta & protinus ſubmergenda credebat̃. Tanta ergo concuſſione excitati & ꝑterriti quidam eoꝝ clamauerũt: & alii ſctũ regem genibus flexis deũ deuote orantẽ inuenerũt. Cũqꝫ oẽs ſubmergi indubitanter crederẽt: cãpanã mõaſterii fratrum beatæ mariæ de monte carmeli ꝑ matutinis dicendis ſonantẽ in auribus ſuis reſonare ſenſerunt. Qua audita. Pius rex cuius loci cãpana eſſet: monarchũ diligenter interrogauit & eã eſſe monaſterii fratrum beatæ mariæ de monte carmeli ex monarchi reſpõſo ꝑcepit. In deuotõe ergo gẽitricis dei accẽſus rex: eius mõaſteriũ tũc uiſitare ꝑmiſit: ſi ipſa ab illa graui tẽpeſtate cũ cũ aliis liberaret. Trãquillitate ergo eiuſ meritis & præcibus ĩ mari ſubito facta: beata maria eos a prædicto mortis piculo liberãte: mox mitis rex in montẽ carmeli aſcendens: matutĩas fratrũ magna cũ deuotione audiuit. Quibus dictis pius rex locũ illum hũiliter cõtẽplans: ac ꝑdictoꝝ fratrũ titulo beatæ mariæ uirginis in toto orbe terraꝝ quo ad ordines approbatos ſingulariter inſignitoꝝ fama laudabili & religioſitate ꝑmotus: quoſdam eoꝝ natione gallicos a priore dicti monaſterii poſtulauit. Qui iõ deſiderabãt ſctũ regẽ ſequi & fugere de loco illo ante faciem perſequentium paganoꝝ: quia ꝑꝑ graues paganoꝝ ĩcurſus frequenter oportuerat eos actenus monaſteriũ illud deſerere: & ſe interdũ in ſaltu montis carmeli abſcondere: interdum uero in ciuitate cayphas ſe includere. Quos uero ſex a priore ſibi conceſſos rex ſecũ in franciã duxit: & eis in ciuitate ſua pariſius monaſterium edificauit. Qui alios ad ſuã religionẽ recipiẽtes in diuerſis franciæ & Alemaniæ partibus mõaſteria ſui ordĩs paulatim cõſtruxerunt.

¶ Capitulum vii.ꝙ diabolus contra multiplicationem huius religionis fortius bellum mouit: & qualiter hæc religio de ipſo triumphauit.

Videns itaqꝫ diabolus ꝙ q̃nto plus multiplicationem huius religionis impedire conabatur: tanto magis ipſa in diuerſis mũdi regionibus multiplicabat̃: ſeniens ille acrius aduerſus eã cõcitauit fortius rectores & curatos parochialiũ eccleſiaꝝ contra ipſam. Aliqui enĩ ex prædictis curatis nõ ꝑmittebant ꝙ ĩ eorum pochiis fratres edificarent eccleſiam nec haberent campanam neqꝫ cimiterium ad opus ipſorum. Alii autem ex curatis qui præmiſſa non poterant fratribus uetare: exigebant ab eis & ab eorum monaſteriis quæ terræ ſanctæ conſueuerant exhibere. Sunt enim religioſis magis infeſti prælati & curati occidentales q̃ orientales: & iam cum fratres ad dños dioceſanos recurrerent ut a prædictis grauaminibus curatos compeſcerent: econtra plures dioceſani partem rectorum fouentes: quaſdam ſophiſticas rationes allegabant quibus curatos ducere cauſam iuſtam aduerſus fratres aſſerebant. Videntes ergo fratres ꝙ ſuper præmiſſis non poterãt cum prælatis fauorem inuenire: uirginẽ mariã eoꝝ patronã hũiliter deprecabantur: ut quæ ipſos ad regiones illas ꝑuenire fecerat

a præmiſſis diabolicis temptationibus eos eriperet. Virgo itaq; maria priori eorum reuelauit:
ut ad ſummum pontificem innocentium intrepide accederent: quia ab eo ſalubre remediũ con
tra præmiſſa grauamina reportarent. Ad ipſum ergo tunc peruſii cõmorantẽ accedentes: fratres
ſibi expoſuerunt & grauamina quæ curati eis inferebant & fauorẽ modicũ quẽ ſuper p̃miſſis p̃
lati eis ĩpendebant. Pontifex autẽ p̃dictus fratribus cõpaciens: ſcripſit prælatis Idus Ianuarii An
no domini. m. ccliii. maodans eis ut ſuper præmiſſis piũ fauorem fratribus ĩpenderent: & mole-
ſtatores eoꝝ per ceoſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita cõpeſcerent.

¶ Innocentius papa quartus in regiſtro noni anni ſui pontificatus.

¶ Venerabilibus fratribus unioerſis archiep̃is & ep̃is ad quod litter̃ iſtæ p̃uenerit ſalutẽ & apo
ſtolicam benedictiõem. Ex parte dilectoꝝ fratrũ heremitarum ordinis ſanctæ mariæ de mõ
te carmeli fuit propoſitũ coram nobis q; cũ malicia temporis excreſcẽte oportuerit eos de loco
quem habebant ĩ mõte carmeli fugere ante faciẽ perſequentiũ paganoꝝ: uelintq; cellas & eccle
ſiam conſtruere ac hẽte cimiteriũ & cãpanã ad opus ipſoꝝ in ueſtris ciuitatibus & dioceſibus
in locis ad hoc ipſis pia fideliũ libertate conceſſis ut ibi diuina celebrare ac debite domino red
dere ualeant famulatũ: nonnulli eos ſuper hoc ĩpedire præſumũt & exigunt nihilomious non-
nulla ĩportabilia ab eis & eoꝝ ĩbuta monaſteriis quæ terræ ſanctæ conſueuerãt exhibere. Q̲ m̃
igit̃ ipſis in hac parte tam apoſtolicus q̃ ueſter fauor eſt miſericorditer ĩpendendus: uniuerſita
tẽ rogãdã duximus attente & monendam per apoſtolica uobis ſcripta mãdãtes quatenus habẽ-
tes ad eos debite cõpaſſionis affectũ illos ſuper p̃miſſis ur̃o pio impenſo ipſis ſuffragio non per
mittatis quãtũ in uobis eſt ab aliq̃bos indebite moleſtati. Moleſtatores huiuſmodi per cẽſuram
eccleſiaſticã appellatione poſtpoſita cõpeſcẽdo. Preces & mandatũ ueſtrũ in hac parte taliter im
pleturi q; deuotionẽ ueſtram dignis exinde in dñ̃o laudibus cõmendare poſſimus.

¶ Frater Guillielmus de ſannico heremita montis carmeli ubi ſupra.

¶ Dum aũt fratres Innocẽtii papæ quarti litteras dominis p̃latis p̃ſentabãt: prælati illi q fratri-
bus fuerãt prius fauorabiles: multo magis tunc ſe eis fauorabiles reddebãt. Et ſubditos ſuos: q
præſtabant f̃ribus ĩpedimẽtũ edificãdi in eoꝝ parochiis eccleſiã & h̃ñdi cãpanã & cimiterium
ad opus fratrũ dicti p̃lati a præmiſſis grauaminibus efficaciter cõpeſcebãt: cohibebant ẽt cura-
tos illos qui a f̃ribus & ab eoꝝ monaſteriis ſeruitutes graues & ĩportabiles exigebant. Similiter
prælati q fuerũt prius fratribus duri: uiſis p̃dictis litteris dicti ſummi pontificis ſubditos ſuos a
præmiſſis grauaminibus ceſſare faciebant. Propter quod fratres a prædictis diabolicis tempta-
tionibus liberati: in monaſteriis quæ iam receperant diuina in pace celebrabant: & nihilominus
noua monaſteria ſenſim recipiebant. Sicq; paulatim hanc religionem in diuerſis fidelium regio
nibus per europam multiplicabant.

¶ Capitulum. viii. quaodo & qualiter religio iſta fuit de terra ſancta prorſus eradicata.

QVando aũt hæc ſacra religio ĩcepit de terra ſancta ad has marinas partes per modum
prædictũ tranſplantari: tunc etiã cœpit ipſa in terraſancta de paleſtina eradicari: Pro-
pter q̃dẽ frequẽtes incurſus quos ĩ chriſtianos ſaraceni & chriſtiani in ſaracenos tũc
in paleſtina exercebant: aliqui ex fratribus huius religionis fuerunt a paganis ioterfe
cti in mõaſterio heremi quarẽtenæ: & ẽt in monaſterio ualim. Idcirco oportuit fratres huius reli
gionis totaliter illa monaſteria deſerere: quia non poterant ibi ſecure habitare: quæ poſtmodũ
ab infidelibus pœnitus diruta fuere. In diebus ãt illis nulla audebat fieri peregrinatio chriſtia-
noꝝ ad ſepulcrũ dñ̃i: pp q̃d fratres huius religionis qoi in monaſterio hieroſolymitano ſolebãt
de elemoſynis peregrinoꝝ ſuſtentari: tũc fame pįclitabanť. Quia neceſſitate compulſi: monaſte
riũ illud hieroſolymitanũ dereliquerũt: & ſe ad monaſteria fœnicis trãſtulerunt. Et ſic religio
iſta fuit de paleſtina prorſus eradicata. Poſt hæc ãt aſcenderunt uehemẽtius ãte cõſpectũ dñ̃i ſa-
baoth ſcelera nephãdoꝝ xp̃ianoꝝ terrã ſc̃tãm ſordidãtiũ: quoꝝ corda deus effeminauit: & ani
mos infideliũ adoerſus eos corroborauit. Qui cũ poteſtate magna cõtra nobilẽ ciuitatẽ anthio
chiæ uenĩẽtes & eã obſidẽtes: tandẽ Anno dñ̃i. m. cclxviii. eã ui armoꝝ cœperũt. In q̃ inumerabi
lium xp̃ianoꝝ ſanguinẽ effundẽtes: nõ ſolũ ſolẽne monaſteriũ q̃d fratres huius religionis in ea
habebant: ſed totam ciuitatem in ſolitudinem redigerunt. In eadem quoq; tempeſtate perdi-
derunt fratres huius religionis monaſterium montaneæ nigræ quod ab ĩfidelibus fuit dirutũ.
Et ſic religio iſta fuit de prouincia cõmagena pœnitus eradicata. Cum aũt dominus deus chriſti

anos tam fœniceos ad pœnitētiā diucius expectasset q̄ palestinos uel cōmagenos: uidens ꝙ illā facere renuebāt iratus ī eos iduxit ad fœnicē īnumerabilē paganoꝝ multitudinē. Qui gloriosam ciuitatē tripolī obsidētes tādē eā Anno dñi.m.cc.lxxxix obtinuerūt:& tā mōasteriū qđ fratres huius religiōis hēbāt q̄ ipsam ciuitatē diruerūt: captis ī ea & interfectis īfinitis utriusq; sexus xp̄ianis. Tūc quoq; tpis paganiæ p planiciē tripolitanā discurrētes: pucnerūt ad monasteriū belli loci: huius religionis ꝓpe fōtē ortoꝝ: qđ ēt funditus subuerterūt. Proinde cōtra tyrū ascendētes munitissimā ciuitatē illā illo āno ceperunt: in q̄ multoꝝ xp̄ianoꝝ sanguinē effundētes: ciuitatē illā cū mōasterio huius religionis qđ in ea erat destruxerunt. Biennio āt fere lapso: saraceni contra opulētissimā ciuitatē accon uenerunt:& post multos actus bellicos a saracenis pactos q eā deforis ipugnabāt:& a xp̄ianis q eā ītus defendebant: tandē saraceni ī mēse madio Anno dñi m.ccxc.primo: ciuitatem obtinuerūt. In q̄ fuerūt trigita milia xp̄ianoꝝ cesa & capta: preter eos qui pmanere euaserūt: ex qbus fui ego unus. Multi enī xp̄iani de ciuitate accon & de ciuitatibus tyri & tripolis per mare fugerūt. Sarraceni āt ciuitatē accon cū solēni monasterio huius religiōis qđ in ea erat ita deuastauerūt ꝙ eā totaliter inhabitabilē reddiderūt. De q̄ egrediētes & ad sctm̄ montē carmeli: q ab ea nō lōge distat ascēdētes mōasteriū ordinis fratrū beatæ Mariæ de mōte carmeli ibidē cōmorātiū de quo nup ab accō perrexerā qđ frequēter iuaserāt sed nūq̄ destruxerāt: tūc igne cremauerūt:& oēs fratres ibidē reptos gladio trucidauerūt. Et sic religio ista fuit de ꝓuīcia fœnicea:& p cōsequēs de tota terra sctā ꝓrsus eradicata. Professores itaq; huius religiōis q in mōte carmeli tēpe helyæ & helyzei ꝓphetaꝝ cōtinue & incessanter in cōtēplatione dei ꝑstiterāt: ī hac ꝑsecutione montē illū ex toto amiserūt. Quod ideo totū. factū puto: ut adipleret qđ uaticinatū fuerat p hieremyā dicētē. Aspexi & ecce carmelus desertus: & oēs urbes eius destructæ sunt a facie dñi & a facie ire furoris eius. Iam enī exaltationē & læticiā qbus contēplatōis dulcedīe ꝑpetuo ibidē p mansuras optauerāt: ꝑdiderūt. De qbus ysaias dudū prophetauerat dicens. Auferet læticia & exultatio de carmelo. Ab illo tñ monte dilatari fuerunt ꝓfessores huius religionis sicut dictū est in diuersas mundi partes. Qui ēt nouissime .s. a diebus Beatissimi papæ Innocentii quarti & sanctissimi regis francoꝝ lodouici ab eodē monte carmeli in partibus occidentalibus multiplicati sunt in multas prouincias: prouinciæq; in domos: domus in personas multas sufficiētes & idoneas p orbē uirēdo florent:& florēdo multū fructum afferunt ad augmentū fidei catholicæ. Pstante dño nostro iesu christo qui cum patre & spiritu sancto est honor: uirtus:& gloria: per infinita sæcula sæculorum. Amen.

¶ Explicit liber nonus de institutione & peculiaribus gestis religiosorum carmelitarum.
¶ Incipit præfatio in decimum librum. Actor.

Iber iste decimus agit totus de protectione & exemptione religionis huius:& de multiplici approbatōe ac cōfirmatōe ipsius. Habet aūt hic liber capitula octo. ¶ Capitulū primū ꝙ Innocentius papa quartus suscepit religiosos carmelitas sub ꝓtectione sua. Et ꝙ Alexander papa quartus præcepit prælatis: ut non exigerent obedientiā ab eis cōtra apostolicæ sedis priuilegia. ¶ Capitulū secūdum ꝙ Alexander papa quartus præcepit prælatis oībus ut cessarent a molestiis & grauaminibus quæ inferebāt nostris fratribus. ¶ Capitulū tertiū ꝙ ioānes papa.xxii eximet ordinē religiosoꝝ carmelitarum a potestate & iurisdictione omniū prælatorum. ¶ Capitulum quartū ꝙ clæmens papa sextus indulsit religiosis carmelitis ne ratione delicti aut contractus uel rei de qua agitur possint conuenire corā ordinariis. ¶ Capitulum quintum ꝙ fratrum carmelitarum religio est approbata a iure diuino.
¶ Capitulum sextum ꝙ ius canonicum approbat ordinem religiosorum carmelitarum.
¶ Capitulum septimum ꝙ lugdunense concilium celebratum per gregorium papam decimum non reprobauit sed approbauit ordinem nostrum. ¶ Capitulum octauum ꝙ Bonifacius papa octauus corrigendo dictum lugdunense concilium confirmauit ordinem fratrum carmelitarum.

¶ Incipit liber decimus de institutione & peculiaribus gestis monachorum carmelitarum.

¶ Capitulum primum q̃ Innocentius papa quartus suscepit religiosos carmelitas sub protectione sua & q̃ alexander papa quartus præcepit prælatis ut non exigerent obedientiam ab eis contra apostolicæ sedis priuilegia. Actor.

INspicientes ꝓfessores hoius ordinis q̃ mox ut uestra religio cœpit per modū ĩ pcedenti libro descriptum plātari in europa & multiplicari: diuersaꝝ ecclesiaꝝ plati cōtra eā ĩsurgebāt: supplicauerūt ꝓ sui tuitōe summo pōtifici ĩnocentio quarto ut dictā religionem sub ꝓtectiōe sedis apostolicæ ponere dignaret̃. Quibus pontifex p̃dictus anouens: religionem ipsam sub protectiōe dictæ sedis suscepit Anno domini.m.ccl.de lugduno scribens eis quinto chalendas octobris.

¶ Innocentios papa quartus in registro octaoi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis priori & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutē & apostolicā benedictionem. Religionis uestræ meretur honestas ut uos in uisceribus caritatis amplexantes petitōibus uestris quātū cū deo possumus: fauorabiliter annuamus. Ea pp dilecti ĩ dn̄o filii uestris postulatōibus grato cōcurrētes assensu p̃sonas ur̃as & loca ĩ q̄bus estis diuino mācipati obsego cū oībus bōis quæ ĩ p̃sēotiaꝝ rōnabiliter possidēt: aut ĩ futuꝝ iustis modis p̃stāte dn̄o poterūt adipisci: sub beati petri & nr̄a ꝓtectōe suscipimus: & p̃ntis scripti patrocinio cōmunimus Actor. Sicut āt Innocētius papa quartus ita multi alii rōani pōtifices nr̄am religionē postmodū. sub beati petri & eoꝝ ꝓtectione suscepūt. Sed nō defuerōt ēt tūc p̃lati conātes ipsam religionē contra sedis apostolicæ priuilegia opprimere. Quibos obuiās alexāder papa quartus Anno domini.m.cclvi.de roma scripsit.xviii.chalendas februarii

¶ Alexander papa quartus io registro secundi anni sui pontificatus.

¶ Venerabilibus fr̄ibos patriarchis archiep̄is & ep̄is ĩ quoꝝ diocesibus Priores & fr̄es btē mariæ de mōte carmeli cōsistūt salutē & apostolicā bn̄dictōem. Cū p̃latos ecclesiaꝝ & plātar̃ sacrā religionē: & plātatā deceat oībus modis cōfouere: auctoritate p̃sentiū districtius inhibemus ne aliqs uestrū a dilectis filiis prioribus & fr̄ibus beatæ mariæ de mōte carmeli qui consistunt in uestris diocesibus uel consistent obedientiam contra tenorem priuilegiorum: & indulgentiaꝝ apostolicæ sedis exigere uel recipere non presumat.

¶ Capitulū scd̄m q̃ Alexander papa quartus precepit prælatis oībus ut cessaretur a molestiis & grauaminibus quæ inferebaot nostris fratribus. Actor.

QVoniam āt ꝓfessores huius religionis ĩ oī paciētia & hūilitatis spū se dn̄is p̃latis deuotos tūc exhiberēt mādatis eoꝝ q̃ ĩstitutis nr̄i ordīs nō obuiabāt prōpte parendo: nihilominus tn̄ adhuc nōnulli dictoꝝ p̃latoꝝ nr̄os fr̄es nimiū comprimebāt: graues existētes eis plurimū & ĩfesti. Ob hoc oportuit dictos fr̄es ad p̃dictū dn̄m Alexādrū papā q̄rtū cōfugere ꝓ obtinēdo ab eo sup p̃missis remedio oportuno. Pontifex autē prædictus compaciēs fratribus dictis prælatis firmiter præcepit. Anoo domini.m.cclx.ut a prædictis molestiu desisterēt: de anagina scribens eis.idibus februarii.

¶ Alexander papa quartus in registro quinti anni sui pontificatus.

¶ Venerabilibus fratribus p̃triarchis archiep̄is & episcopis in quoꝝ ciuitatibus uel diocesibus fr̄es ordīs btē mariæ de mōte carmeli cōsistūt: salutē & apostolicā bn̄dictionē. Ad audiētiā nostrā ꝑuenit q̃ licet dilecti fr̄es ordīs btē mariæ de mōte carmeli in oī paciētia & hūilitatis spū se uobis deuotos studeāt exhibere mādatis ur̄is in oībus q̃ ĩstitutis eiusdē ordīs nō obuiāt prompta deuotōe parēdo: nihilq̃ uelint facere p qd̄ ecclesiis in quaꝝ morant̃ parochiis aliqd̄ p̃iudiciū uel disp̄ēdiū gn̄et̃: nihilominus tn̄ q̄dā ur̄m fratres eosdē nimiū cōprimētes: ipsos in oratoriis suis sui ordinis ĩ eoꝝ ciuitatibus uel diocesibus cōstitutis diuina celebrare officia ꝓ suæ uolōtatis arbitrio nō ꝑmittūt. Alias graues existētes eisdē plurimū & ĩfesti: pp qd̄ duxerūt ad apostolicæ sedis auxiliū recurrēdū. Cū ergo ĩdigoū existat ut iidē fr̄es eos molestos senciant q̃ ipsos suæ religiōis obtētu tenent̃ ĩ uisceribus gerere caritatis nos ergo circa religiōis augmētū & aīaꝝ ꝓfectū uigiles ĩuēiri uolētes: fraternitan ur̄æ p ap̄lica scripta firmiter p̃cipiendo mādamus: q̄tenus q̄diu p̃dicti fr̄es mādatis ur̄is iuxta p̃missū modū deuote obedire curauerunt: ab ipsorum molestiis & grauaminibus desistentes: ac subditos uestros ab ipsorum inquietatione poenitus compescentes: permutatis ipsos maxime cum iam oratoris & collegia habeāt in ciuitatibus &

diocesibus nestris prout decet uiros religiosos approbati ordinis diuina officia in huiusmodi oratoriis libere celebrare. Actor.

ITa & sub eadẽ uerborum forma scripsit consequenter dictis prælatis clæmens papa quartus.x.chalendas.Iunii Anno domini m.cc.lxv.sicut legitur in registro primi anni sui pontificatus.Similiter & Nicholaus papa quartus sub dicta uerborum forma prælatus scripsit quinto chalendas Mai Anno domini. m.cclxxx.octauo:sicut Alexander & clæmens eis scripserunt:prout legitur in registro tertii anni pontificatus dicti Nicholai papæ quarti.

¶ Capitulum tertium ꝙ Ioannes papa.xxii.exemit ordinem religiosorum carmelitarum a potestate & iurisdictione omnium prælatorum.

PRelati ergo plutimi non obstantibus prædictis & aliis summoꝝ pontificum litteris frequenter eis destinaris:occasiones diuersas incessanter íueniebant opprimendi nostros fratres Prætendebant quidam ipsos non esse eis obedientes:affligebantqꝫ ipsos atqꝫ ad amaritudinem uitam eorum perducebant.Quamobrem professores nostræ religionis graue prælatoꝝ iugum euadere desiderantes:deprææcati fuerũt obnixe summum põtificem Ioannem.xxii.ut a potestate prælatorum eos prorsus eximerẽ imperpetuum dignaretur Pontifex itaqꝫ prædictus deuotis fratrum præcibus annueos:ordinem nostrum a potestate & iurisdictione prælatorum prorsus exemit tertio Idus Marcii Anno domini.m.ccc.xviii.de Auinonẽn.fratribus scribens.

¶ Ioannes papa.xxii.in registro primi anni sui pontificatus.

¶ Dilectis filiis Priori generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli:salutem & apostolicam benedictionem.Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositione plantatus.Et gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus : apostolicis gratiis digne meretur attolli:cuius professores mundanis a se relegatis illecebris : cœlestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum.Nos autem ad dictum ordinem quem in statu firmo solido & stabili decreuimus & uolumus permanere apostolicæ considerationis intuitum dirigentes ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti nullum internæ pacis paciantur excidium:nullumqꝫ religionis status perferant detrimentum : sed eo deuotius diuino cultui ac salutis insistant operibus:quo quietior fuerit status corũdem:ipsiqꝫ ampliori fuerint libertate dotati . Ea propter dilecti in domino filii deuotionis uestræ præcibus fauorabiliter annuentes uos & prædictum ordinem personas:ecclesias:oratoria: domos:tes alias & loca uestra ac spectantia ad eadem in quibus inhabitatis ad præsens uel inhabitabitis ĩ futurum:cum omnibus iuribus & pertinentiis suis ac personis degentibus in eisdem in ius & proprietatem beati petri & apostolicæ sedis assumimus. Illaqꝫ a cuiuscunqꝫ diocesani & cuiuslibet alterius potestate iurisditione & dominio:omnimode imperpetuum eximimus . De gratia speciali decernentes ex nunc uos & ordinem uestrum ac personas:ecclesias:oratoria:domos·loca præfata:ac pertinentia ad eadem : soli romano pontifici & dictæ sedi : tam in spiritualibus q̃ in temporalibus absqꝫ ullo medio subiacere.Ita ꝙ nec locorum ordinarii nec alia quæuis persona ecclesiastica in uos & ordinem:personas:ecclesias:oratoria:domos:& loca prædicta utpote prorsus exempta possint excomunicationis suspensionis aut interdicti promulgare sententias: uel alias potestatem seu iurisdictionem aliquã exercere: Quod si forsan quicq̃ in contrarium a quocunqꝫ fuerit attemptatum:illud omnino sit irritum & inane.

¶ Capitulum quartum ꝙ Clæmens papa.vi.idulsit religiosis carmelitis ne ratiõe delicti aut cõtractus uel rei de qua agitur:possint conuenire coram ordinariis. Actor.

TImentes autem fres nri ne ꝑlati adhuc quærerẽt uias ꝑ q̃s rõne delicti aut cõtractus uel rei de q̃ agiẽ redirẽt iterꝫ ĩ dñm nri ordis & suã iurisdictõem in ipsis exercerent: Supplicauerunt hũiliter dño Clæmenti papæ.vi.ut sup ꝑmissis dignaretẽ eis ꝓuidere d remedio oportũo:Põtifex ergo ꝑdictus hũilibus fratrũ supplicatõibus ĩclĩatus sup ꝑmissis ꝓuidit eis.xiii.chalẽdas augosti Anno dñi.m.ccc.xlvii.de Auinionẽn.fr̃ibus scribens.

¶ Clæmens papa.vi.ĩ registro sexti anni sui pontificatus.

¶Dilectis filiis gñali ac aliis prioribus & fribus ordis btẽ mariæ de mõte carmeli: salutẽ & apostolicã bñdictionem. Sacer ordo uester in agro dñico diuina dispositione plantatus & gl'osæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne meret̃ attolli: cuius professores mundanis a se religans illecebris cœlestium contẽplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animaꝝ. Nos autẽ ad dictũ ordinem quẽ in statu firmo: solido: & stabili uolumus permanere apostolicæ considerationis intuitum dirigentes: ad ea libenter intendimus per quæ ꝓfessores iam dicti nullũ internæ pacis paciant̃ excidiũ: nullũq; religionis status perferant detrimentum: sed eo deuocius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status eorũdem fuerit: ipsiq; ampliori fuerint libertate dotari. Sane petitio pro partæ uestra nobis nuper exhibita continebat ꝙ licet fœlicis recordationis Ioannes papa. xxii. prædecessor noster tunc ĩ humanis agens: uos & prædictũ ordinem: ac personas: ecclesias: oratoria: domos: res alias & loca uestra ac spectantia ad eadem: in quibus inhabitabatis tunc: uel inhabitaretis in futurũ: cũ omnibus iuribus & pertinentiis suis ac personis degentibus in eisdem: in ius & proprietatem beati Petri & sedis apostolicæ assumpsisset. Illaq; a cuiuscũq; diocesani & cuiuscũq; alterius potestate: iurisditione ac dominio omnimode prorsus imperpetuũ exemisset: decernendo ex tunc uos & ordinem ipsum ac personas: ecclesias: oratotia: domos: & loca præfata: ac pertinentia ad eadẽ soli romano pontifici & dictæ sedi tam in spiritualibus q̃ in tẽporalibus absq; ullo medio subiacere. Ita ꝙ nec locoꝝ ordinarii: nec alia queuis persona ecclesiastica in uos & ordinẽ: personas: ecclesias oratoria: domos: & loca prædicta utpote prorsus exempta possetit excomunicationis: suspensionis aut interdicti promulgare sẽtentias uel alias potestatem seu iurisditionem aliquã: exercere. Quod si forsitan quicq̃ in contrariũ a quoq̃ attemptatum fuerit: illud omnino esset irritum & inane. Tamen quia in indulto huiusmodi exemptionis non canetur ꝙ uos ratione delicti seu contractus aut rei de qua agitur conueniri coram ordinariis minime ualeretis uos timentes super his posse forsan imposterum molestari: nobis humiliter supplicastis ut prouidere uobis super hoc de oportuno remedio dignaremur. Vos ergo qui uos & ordinem ipsum speciali prosequimur in domino caritate uestris supplicationibus inclinati: uobis & successoribus uestris imperpetuum auctoritate apostolica tenore præsentium indulgemus ut præfato indulto in suo robore permanente corã quibusuis diocesanis & locoꝝ ordinariis ratione delicti contractus seu rei de qua agitur conueniri uel impeti nullatenus ualeatis: fœlicis recordationis Innocentii papæ quarti prædecessoris nr̃i: & aliis constitutionibus apostolicis contrariis nõ obstãtibus quibuscunq;. Decernentes ex nũc irritum & inane si secus super his a quoq̃ quauis auctoritate scienter contigerit uel ignoranter attemptari.

¶Capitulum quintum ꝙ fratrum carmelitarum religio: est approbata a iure diuino Actor.

EX dictis hinc inde in hoc totali opere patebit manifeste nostram religionem monachoꝝ carmelitarũ esse approbatam tam iure diuino q̃ canonico. Primo quidem religio quæ mandato dei & consilio spiritus sancti fuit inchoata & instituta: dinoscit̃ esse iure diuino approbata: & per deum cõfirmata: quia sicut psalmo. ca. decimo scribitur fidelia omnia mandata eius confirmata in sæculum sæculi facta ĩ ueritate & equitate. Religio autem monachorum carmelitaꝝ fuit mandato dei & consilio spiritus sancti per helyam prophetam inchoata & instituta: ut patet supra libro primo: capitulo secundo: & libro secundo capitulo primo. Est ergo hæc religio iure diuino approbata & confirmara. Amplius ius diuinũ fundatorem huius religionis helyam commendat de hoc ꝙ ad eam obseruandam discipulos traxit: & in huius laudem sapiens ecclesiastici. xlviii. sibi ait. Prophetas facis successores post te. ut patet supra libro secundo capitulo secundo. Idem etiam ius discipulos helyæ commendat de hoc ꝙ obtemperauerunt helyæ in obseruanda hac religione: & in horum laudem sapiens ecclesiastici: xlviii. ait helyæ. Beati sunt qui te audierunt. & in amicitia tua decorati sunt: ut patet supra libro secũdo capitulo secundo & octauo. Nefarium autem esset dicere ꝙ ius diuinum reproba commendaret quod sola approbata cõmendat: sicut diuina sapĩa prouerbiorũ octauo ait. Iusti sunt oẽs sermões mei nõ est ĩ eis prauũ quid neq; puersũ. Est ergo hæc religio iure diuino approbata & confirmata. Preterea religio illa quæ semper in sua stabilitate perseuerauerit firma ita ꝙ nunq̃ dissolui potuit per aliquã persecutionem neq; per aliq̃ legis editionem: censetur ipso iure diuino esse approbata & per dei prouidẽtiam confirmata. Sic enim actuum quinto

gamaliel legis doctor uir honorabilis conantibus religionem christianam dissoluere : dixit de illa. Si est ex hominibus consilium hoc aut opus: dissoluetur. Si uero ex deo est: non poteritis illud dissoluere: ne forte & deo repugnare uideamini. Religio autem mõachoꝝ carmelitarum perseuerauit in sua stabilitate semper firma. Ita ꝙ nec tempore legis ueteris neq; tẽpore nouæ legis potuit dissolui per aliquã psecunonem uel legis editionem: sicut patet supra libro tertio capitulo primo: & secundo: & libro quarto capitulo septimo & octauo: & libro. viii. capitulo primo & quinto: & libro nono capitulo tertio & qointo: &. vii. &. viii. & in hoc decimo libro capitulo primo & secundo & tertio. Cum ergo religio ista in sua stabilitate perseuerauit firma: patet ꝙ ẽ iure diuino approbata: & per dei prouidentiam confirmata. Alioquin in tam prolixo tẽpore qđ fluxit ab eius origine posset utiq; religio ista esse poenitus dissoluta iter tot aduersa: dicente domino Mathei. xv. Omnis plantatio quã non plantauit pater meus coelestis: eradicabit. Adulterinæ ẽt plantationes nõ dabunt radices altas: nec stabile firmamentum collocabũt: & si in ramis in tempore germinauerint infirmiter positæ: a uento cõmouebuntur: ut scribitur sapientiæ. iiii. Sed horum contrarium pollicitus fuit deus huic religioni hieremyæ. xxxv. dicens. Non deficiet uir de stirpe ionadab filii rechab stans in conspectu meo cunctis diebus de quo dictum est supra libro quarto capitulo quĩto & octauo. Orta etiam fuit hæc religio per ãnos circiter. dcccc. xliiii. ante christi incarnationem: ut patet libro primo capitulo primo. Est ergo religio ista iure. diuino approbata & confirmata.

Capitulum. vi. ꝙ. Ius canonicum approbat ordinem religiosoꝝ carmelitaꝝ.

RELIGIO quoq; ista censetur etiam iure canonico approbata. Primo quia Albertus patriarcha scilicet in monte carmeli morantibus monachis carmelitis: religionem eoꝝ approbando tradidit sua potestate ordinaria regulam antequã per dominum Innocentium papam tertium celebraretur romæ generale concilium lateranense: ut patet supra libro. viii. capitulo quinto. Quod utiq; dictus patriarcha tunc secundum ius canonicũ licite fecit & facere potuit. Nam regularũ editio uel religionum institutio aut approbatio non fuit prohibita nec reseruata sedi apostolicæ ante dictum generale consilium lateranẽse. In quo prædicta fuerunt primo prohibita & sedi apostolicæ reseruata : ut patet extra de religiosis domibus capitulo Ne nimia. Ergo ante illud generale consilium licuit de iure dicto Alberto patriarchæ sua potestate ordinaria carmelitis regulam tradere: & eoꝝ religionem approbare ac institutionem confirmare. Quia quod non est superiori reseruatum nec inferiori ordinatio prohibitum: intelligitur de iure esse sibi concessum: ut patet extra de sententia exco. ca. Nuper. De sponsa. capitulo Cum apud. xvi. q. i. Sunt nonnulli ex quibus cau. ma. nec non. ff. ex eis. Amplius licet dictum generale consilium lateranense prohibuerit nouas religiones decetero inueniri ut patet extra de religiosis domibus capitulo Ne nimia: tamen quas inuenit legittime prius institutas non reprobauit: & hoc rationabiliter: quia Constitutio futuris dat formam negociis: & præterita dispendiis non commendat: ut dicitur extra de consti. cap. Cognoscentes. Oportet ergo dicere ꝙ dictum concilium generale religiones ante ipsum ligittime institutas quas tunc prohibere poterat & non prohibuit sed manere: tacite consensit. tunc etiam ratas habuerit & tacite approbauerit. Quod enĩ non potest permanere concilio generali prohibente: si nõ ꝓhibeat ab eo: permanet eo tacite consenciente & approbante. In hoc enim casu taciturnitas habetur p consensum: ut notatur. xxvii. d. diacho: extra de præsump. Nonne: & per ioãnem andreæ: extra de regulis iuris. Is qui tacet libro. vii. Sed religiones ante dictũ cõsilium legittime institutæ non potuissent permanere: si illud consilium eas prohibuisset : quas prohibere uniq; poterat quẽadmodũ & consilium lugdunense: postea alias prohibuit quæ non manserunt: ut patet extra de religiosis domibus capitulo. Religonũ diuersitatem libro. vi. Ergo religiones antea legittime institutas: quas illud generale consilium lateranense permanere non prohibuit dum in capitulo. Ne nimia de religionibus disponebat: tacite approbauit: præsertim cum oppositum tũc nõ protestaretur: sicut ecõtra fiebat protestatio: extra de electionibus capitulo Idempnitatibus. & supra dicto libro. vi. de statu regu. capitulo Attendẽtes scilicet illas quoq; in cle. Ordo autem carmelitarum fuit legittime institutus aute illud generale consilium lateranense ut ostensum est i ꝓcedenti ratione: & hoc idem patet extra de religiosis domibus capitulo Religionum. Cæterum libro. vi. Ergo iste ordo fuit tacite approbatus a generali illo lateranẽsi consilio. Præterea religio

illa quæ habet regulam sibi a sede apostolica expresse approbatã:ipso iure canonico approbatur: ut patet extra de excessibus prælatoꝶ capitulo Nimis iniqua·& capitulo Nimis praua. Sed religio carmelitaꝶ habet regulã sibi a sede apostolica expresse approbarã ut patet supra libro.viii.capitulo.v.&.viii.Est ergo hæc religio expresse approbata ipso iure canonico. Amplius quod a romano pontifice roboratur:ipso iure canonico approbatũ censetur:ut patet extra de electiõibus capitulo significasti.xix.d.capitulo.Si romanoꝶ.Sed ordo carmelitaꝶ & heremitarũ sancti Augustini ordines quorum institutio dictum generale consilium præcessit:in solido statu uolumus permanere.Est ergo hic ordo approbatus ipso iure canonico.

¶ Capitulum septimum ꝙ lugdunense consilium celebratum per Gregorium papam decimum: non reprobauit sed approbauit ordinem nostrum.

OCcurrunt auté aliqua dubia dissoluenda ad elucidãdam ueritatem dictoꝶ in præcedenti capitulo.Et primo non uidetur ipso iure canonico approbatus ille ordo qui a sede apostolica cõceditur in suo statu permanere donec de ipso aliter fuerit ordinatũ Sed Gregorius papa decimus in consilio lugdunensi per ipsum celebrato Anno domini.M.cc.lxxiiii.dixit de carmelitis extra de religiosis domibus capitulo religionũ diuersitatem. Cæterum libro.vi.Cæterũ carmelitaꝶ & heremitaꝶ sancti Augustini ordines quorũ institutio dictũ generale consiliũ præcessit:in suo statu manere concedimus donec de ipsis aliter fuerit ordinatum.Intendimus enim tam de ipsis q̃ de aliis non mendicãtibus prouidere prout animarũ saluti & eoꝶ statui uidebit̃ expedire.Ergo dictus carmelitaꝶ ordo nõ uidetur approbatus ipso iure canonico.Huius rationis maior est falsa sicut ex iam dicendis in hoc capitulo apparebit.Ad maiorem auté dico ꝙ clausula illa Donec de ipsis &c.non aufert nec abstulit carmelitis quando ordo eorũ sit:& esset tunc & antea approbatus·quod probo triplici ratione.Primo quia si clausula illa Donec de ipsis &c.aufert carmelitis approbationẽ sui ordinis:sequit̃ pari ratione ꝙ auferret aliis non mẽdicantibus religiosis approbationẽ sui ordinis:& ita nullus ordo eorum qui non mendicant esset a sede apostolica approbatus:quod est notorie falsum.Consequentia tamẽ clare patet·quia sicut de carmelitis·ita de aliis nõ mendicãtibus intẽdebat ut dicebat papa grægorius aliter ordinare pront saluti animaꝶ & eoꝶ statui uideret expedire:qui interim in suo statu manebant sicut carmelitæ:donec esset de ipsis aliter ordinatũ.Secũdo si clausula·illa.Donec de ipsis &c.auferret carmelitis approbationẽ sui ordinis·sequitur etiam ꝙ auferret quibuscunq; aliis religiosis approbationẽ:sui ordinis & ita nullus ordo in ecclesia esset approbatus a sede apostolica quod est manifestæ falsum.Consequẽtia tamẽ probatur clare·quia clausula illa Donec de ipsis & cætera est ita de natura approbatiõis ꝙ nullus ordo potest sine dicta clausula expressa uel intellecta approbari a sede apostolica.Nam non obstante cuiuscunq; ordinis approbatione potest sedes apostolica aliter de ipso ordinare:immo ipsum totaliter ꝓhibere: ut patet in dicto capitulo Religionũ diuersitatẽ.Confirmatos:& institutiõe papæ Ioannis.xxii.quæ incipit.Quia quorundam Adhuc.Igitur quãtumcunq; aliquis ordo sit per sedem apostolicã approbatus : iure ligitur in suo statu manere donec aliter de ipso per eandẽ sedem fuerit ordinatũ:quia per hoc ꝙ ipsum sedes apostolica approbat:ipse non aufert sibimet potestatẽ aliter de ipso ordinandi uel ipsum destruendi:ut patet lxiii.d . Verum:ubi de hoc in glosa fiet extra ut lite pendente capitulo a memoria in glosa quæ incipit Et ita.Sedes enim apostolica potest consultius reuocare quod fecit inconsulte ut dicitur.xxxv.q.capitulo.Sententiã.Tertio quia post dictũ consilium lugdunense cũ adhuc in dicto.Cæterum:maneret inserta illa clausula Donec de ipsis &c.quæ postea fuit per papam bonifacium octauum deleta:scripsit Nicholaus papa quartus Anno domini.M.cc.lxxxviii. ecclesiarum prælatis ut in ipsorum ciuitatibus & diocesibus permitterent carmelitas prout decet uiros religiosos approbati ordinis diuina officia in suis oratoriis libere celebrare ut ostensum est supra in hoc decimo libro capitulo secundo.Certum est autem ꝙ papa Nicholaus non ignorabat dictam clausulam Donec de ipsis &c.esse tunc in iure insertam·quia papa censetur in scrinio sui pectoris omnia iura habere:ut dicitur extra de constitutionibus capitulo licet libro.vi. Si itaq; clausula illa.Donec de ipsis &c.abstulisset carmelitis quam habebant prius approbationem sui ordinis:non dixisset tunc papa Nicholaus Carmelitas esse uiros religiosos approbati ordinis.Et tamen dicit eos uiros religiosos approbati ordinis.Ergo clausula illa non auferebat eis approbationem sui ordinis.Dico ergo ꝙ non obstante dicta clausula ordo carmelitarum appro-

batur per lugdunense consilium. Nam ordo iste per sedem apostolicam defendebatur tunc a p̄hibitione: pro eo quia eius institutio præcesserat generale cōsilium lateranense ut ibidē patet. Igitur approbabatur tunc ordo iste a sede apostolica: quæ illud solū defendit: quod est approbatū & irrep̄hensibile: ut dicit̄. xxiiii. d. Siquis p̄sbyter. lxxxi. d. Quis sine. xxv. q. p̄. Omne.

¶ Capitulum. viii. ꝙ Bonifacius papa octauus corrigendo dictum lugdunense consilium: confirmauit ordinem fratrum carmelitarum.

Contra etiam dicta in ultima ratione sexti capituli uidetur esse ꝙ in plerisq; libris extra de religiosis do. capitulo Religionū. Cæterum: in libro. vi. nō repitur scriptum ut quidam asserunt. In solido stato uolumus permanere: sed in solito statu uolumus p̄manere. Per hoc autem ꝙ papa uult carmelitas in solito statu permanere: nullam nouam approbationem eis tribuit: ergo nō uidetur uigore illoꝝ uerboꝝ approbationē sui ordinis obtinere: cuios oppositū dicebatur in ultima ratione dicta. Ad hoc dico ꝙ textus in quibus scribitur in solito statu: sunt corrupti & mendosi: & siue hoc acciderit ex uicio scriptoris: siue ex inuidia emuloꝝ: certum tamē est ꝙ uere debet scribi in solido statu: quia sic scriptus emanauit a papa Bonifacio octauo ille textus Anno domini. M. cc. xcviii. quando edidit sextum librum: ut patet ī decretalibus bullanis. Et hoc idē etiā patet p̄ Ioannē mōachi qui primus glosauit sextū ī diuisiōe illius decreti: ait. Cæterū carmelitarū & heremitaꝝ sancti Augustini ordines cōsolidat. Guido etiā ī glosa super illo uerbo In solido statu ait. Hæc littera mutat antiquā ubi dicebatur In suo statu &c. Et sic isti ordines sunt totaliter confirmati ut hic patet: hæc guido. Ex quibus patet ꝙ textus habet In solido: idest in firmo statu: & non in solito idest consueto. Quod etiam probo ratione: quia secundū ꝙ Bonifacius in prohemio sexti dicit: ipse de quibusdā cōtractiōibus suoꝝ prædecessoꝝ aliqua detraxit & aliqua correxit. Sicut de dicto. Cæterū dextraxit totam illam clausulam Donec de ipsis & cætera. Correxit etiam dictū. Cæteꝝ irritando uerba illius quæ dicebant In statu suo mā ere cōcedimus: loco quoq; posuit hæc noua uerba In solido statu uolumus p̄mā ere. Si autem dixisset In solito statu uolumus permanere: nulla esset correctio: neq; mutatio haberet effectum: quia remanere in solito statu: erat eis concessum per priora uerba quæ dicebant In suo statu permanere concedimus: ergo non dicit in solito: sed in solido statu uolumus permanere. Sicut ioannes monachi super uerbo solido ait. Non dicit solito: quia hic alquid detrahitur & motatur de consilio præsenti: quia Gregorius in antiqua istos duos ordines in suo statu manere concessit: donec de ipsis fuisset aliter ordinatum. Præterea papæ narranti in suis litteris & recitāti aliquod scriptum uel factum super quo fundat intentionē suam: ē plena fides adhidēda: ut patet extra de probationibus capitulo litteris nostris in clemētinis. Sed dominus ioānes papa. xxii. in priuilegio exemptionis ordinis carmelitaꝝ recitans ius quod ipsi habent in dicto. Cæterū: & super ipso inter cætera intentionē suam fundās: dicit sic. Nos autē ad dictum ordinem quem in statu firmo silido & stabili decreuimus & uolumus permanere considerationis intuitum dirigētes ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti nullum ineternæ pacis patiantur excidium: ut patet supra in hoc decimo libro capitulo tercio. Igitur papæ sic ut præmittitur narranti: & ex intentione recitando dicenti. Ordinem carmelitarum in statu firmo solido & stabili uolumus permanere: est plena fides adhibenda. Ex quibus patet ꝙ uerba scripta in dicto. Cæterum sunt ista. In solido statu uolumus permanere. Nihilominus tamen si in dicto. Cæterum papa dixisset In solito statu uolumus permanere: haberet locum ultima ratio sexti capituli: quia solitus idest consuetus status carmelitarum qui præcessit istam ordinationem erat status solidus & firmus & approbatus: ut in sexto capitulo est ostensum & in septimo. Ergo dicendo in solito statu uolumus permanere: roborasset utiq; statum illum: ut patet.

Hec de nostræ religionis origine: ac primeua institutione in primo libro. Et de primis fundatoribus ac professoribus religionis prædictæ in secundo libro. Et de locis in quibus conuersati sont monasticæ in tertio libro. Et de rectoribus eorum: & qualiter gubernati fuerunt tempore legis antiquæ in quarto libro. Et a quibus fuerunt baptizati & perducti ad noticiam uerbi incarnati orta noua lege: in quinto libro. Et de titulis eorum: ac cur dicuntur fratres beatæ Mariæ in sexto libro. Et de habitu huius religionis & significatione eius: & qualiter fuit in aliquibus uariatus: in septimo libro. Et de scriptoribus institutionis eoꝝ.

ac regulæ & de eius explanatione:in octauo libro:Et de edificatione monaſteriorꝫ per prouintias ſyriæ & europæ ac deſtructione mōaſteriorum terræ ſanctæ in nono libro.Et de protectione exemprione ac confirmatiōe religionis prædictæ: in decimo libro.A me Fratre Philippo Riboti Magiſtro in ſacra pagina nec non Priore Prouintiali in prouintia Cathaloniæ exiſtēti: poſt patres ueteres huius ordinis dicta & ſcripta ſufficiant.Immenſas autem de hoc opere reddo gratias ſummæ Trinitati Patri & Filio & Spiritui ſancto:uni omnipotēti : & æterno deo creatori & redēptori ac glorificatori meo:qui me ab initio huius operis dirigens ꝑ medium:perduxit uſqꝫ ad finem.Cui ſit laus:honor:uirtus & gloria per infinita ſæcula ſæculorum Amen.

¶Explicit decimus & ultimus liber de inſtitutione & peculiaribus geſtis religioſorum carmelitarum.

INcipit ſpeculum hiſtoriale declaratiuum ſtatus Fratrum Ordinis beatæ Mariæ genitricis dei de mōte carmeli. ¶Primum capitulū de origine huius ſanctæ religiōis:& primo de fundatore eiuſdem ordinis ac ſequacibus & diſcipulis primi fundatoris iſtius profeſſionis.¶Secundum capitulum in quo loco hæc ſancta religio primum habuit exordium:& de raptu prophetæ dei helyæ in cœlū. ¶Tertium capitulum de huius religionis ſanctæ in diuerſis locis per helyſeum prophetam facta multiplicatione tempore legis antiquæ . ¶Quartum capitulum de tempore in quo ꝓfeſſores huius religionis ab apoſtolis baptizati fuerunt:& fidem chriſti humiliter & deuote ſuſceperunt.¶Quintum capitulum quare hæc religio ordo beatæ mariæ nuncupatur:& cur ꝓfeſſores huius religionis Fratres de monte carmeli appellantur.¶Sextum capitulum de regula ſecūdū ꝙ profeſſores huius religionis uiuunt:& de temporibus in quibus ac perſonis a quibus eam receperūt.¶Septimum capitulum de regulæ huius religionis mitigatione:ac pluribus confirmationibus datis a ſummis romanis pontificibus.¶Octauum capitulum in quibus temporibus profeſſores huius religionis partes occidentales habitare ceperunt:& loca quæ habebant in terra ſancta amiſerūt. ¶Nonum capitulum de habitus profeſſorum huius religiōis integritate:& coloris eius uarietate:ac uarietatis facta mutatione.¶Decimum capitulum de aduentu futuro fundatorum huius ordinis & ipſius cum antechriſto controuerſia diſputationis:atqꝫ de morte & gloria eius reſurrectionis.

¶Capitulum primum de origine huius religionis.

IN diebus Achab regis iſrael:cuius regnum præceſſit incarnationem domini noſtri ieſu chriſti per annos circiter nongentos triginta octo:fuit uir ex tribu aaron de ciuitate theſba quæ ē in regiōe galaad:& nomen eius ſabacha.Et habuit filium cui nomen helyas theſbites dictus a theſba ciuitate iam dicta.Ante cuius natiuitaté : ſabacha pater eius uidit in ſomnis uiros candidos ſe ſalutātes.Cui tunc reuelauit deus quæ poſt agēda erāt per helyam filium eius.Viri enim candidi ſunt fratres beatæ mariæ de monte carmeli:pollentes candore duplici:mentali uidelicet illibatæ caſtitatis:& corporali capæ albæ deſuper eos tegētis. In quo helyam uelut rectæ uiuendi exemplar imitantes:ſabacham patrem eius ſunt ſalutātes:dū uitæ helyæ tramitē non deſerentes:ſalutem animæ ſunt poſſidentes.Sanctus enim propheta dei ſamuel conuentus religioſorum in iudæa primus inſtituit:quorum cotinentis in ſacra ſcriptura dicitur cunens:quaſi conneus:quia ipſi ſimul congregati habitabant.Eorum officium erat ꝓphetare id eſt deo pſallere & ipſum iugiter laudare:quidam etiam eorꝫ ſpiritum ꝓphetiæ habebāt. Qui religioſi in aliis ſacræ ſcripturæ locis dicūtur filii prophetarum ideſt diſcipuli eorum:quia poſt ſamuelem alii prophetæ excellentes eos regebāt: & diuerſos eorꝫ conuētus edificabant. Vnde propheta dei helyas conuentus religioſorum habitantium in galgala:bethel & iericho: longo tempore dulciter gubernauit.Poſt autem hæc modo uiuendi horum religioſorum celſiorem uitam religioſam inueniens:ſæculo renunciauit:& ſe deo profitens religioſam uitam heremiticam & ſolitariam.primus ducere cœpit:in uirginitate perſeuerās.Cuius ſanctitas uitæ tm̄ reſplēduit:

ut illius merita de quo a christo dictum est. Inter natos mulierum non surrexit maior ioanne
baptista huic helyæ cōparata sufficienter explicata fuerint: dum Gabriel Zachariam alloquens
ioannem in spiritu & oirtute helyæ præcedere deum asseruit. Hic ꝓpheta dei helyas celsitudinis
religiosæ uitæ per ipsum tunc nouiter inuente: imitatores iuxta reuelatiōem suo patri factam ha
bere cupiens: quosdam prophetas in discipulos elegit. Inter quos suppremus fuit helyseus filius
saphat de abelmaula. Qui tū natus fuit in galgala: in quo loco dum helyseus nasceretur: tale con
tigit prodigium: ut ona ymago ex uitulis aureis acute mugiret. Quo audito in hyerusalem sacer-
dos diuino nutu ait. Propheta natus est in israel: qui sculptilia deorum destruet & fusilia. Quæ
uerba fuerunt adimpleta: cum unus ex filiis prophetaꝝ per helyseum ut scribitur. iiii. regum ca-
pitulo. ix. in ramoth galaad missus: ex ꝑcepto helysei hyen in regem unxit. Qui post sui unctio-
nem: omnes prophetas baal ut habetur in eodem libro capitulo decimo occidi fecit: & statuam
de fano baal proferens combussit: atqꝫ edem destruens: sculptilia baal & fusilia de israel deleuit
hunc helyseum inueniens helyas in agro arantem: præcepto dei in prophetam consecrauit: & ac
cipiendo in discipulum: pallium suum super eum posuit: cuius pallii color exprimetur in. ix. cap.
Helyseus ergo statim post impositionē pallii: relictis bobus & agroꝝ cultura: cucurrit post helyā
dicens. Osculer oro te patrem meum: & matrem: & sequar te. Cui dixit helyas. Vade & reuertere.
Qui consurgens abiit: & reuersus secutus est helyam eius religiosam uitam suppreme imitando:
& ministrabat ei. Sanctus etiam Ionas ꝓpheta filius mulieris sareptanæ helyæ fuit discipulus: quē
adhuc puerum helyas a mortuis resuscitauit: & post resurrectionem in discipulū acceptauit. Qui
normam religiosæ uitæ helyæ suscipiens: ipsum deuote fuit imitatus. Hunc ionam puerum hely
as dimisit in bersabee iuda: cum fugeret a facie reginæ iezabel nitētis ipsum occidere: ne scilicet
ætas ionæ tenera deficeret rigore grādis uiæ: & uitæ heremiticæ quam oportebat helyā pro tūc
pucere. Ambulauit enim quadraginta diebus & . xl. noctibus nihil comedens: usqꝫ ad montē dei
oreb: ubi in quadam spelunca aliquādiu habitabat. Abdias uero propheta dei. ptimo fuit procu-
ratot domus regis achab. Qui cum iesabel interficeret prophetas dei: abscondit centum prophe
tas in duabus speluncis quinquagenos: & pauit eos in pane & aqua: propter quod postea spiritus
prophetiæ datus ē ei. Hic abdias post mortem regis achab per ochosiam regem fuit missus cum
quinquaginta uiris ad helyam prophetam in monte carmeli. Qui sciens duos quinquagenos an
te eum missos uirtute orationis helyæ ab igne de cœlo descendente deuoratos: præcatus ē helyā
cum summa humilitate dicens. Homo dei: obsecro ut miserearis animæ meæ. Cuius misertus he
lyas: ab ignis inflammatione eum liberauit. Tandem relicto regis obsequio: helyā sequens: factus
est eius discipulus: modum religiosæ uitæ helyæ imitaus. Sanctus ergo prophera dei helyas: quia
caritatis ardebat feruore: quia uirginalis castitatis pollebat uirore: quia paupertatis utebatur fun
damentis: quia abstinentiæ corporalis gloriabatur angustiis quia asperitatis operiebatur indumē
tis: horum sanctoꝝ prophetarum & nostrum: qui eis succedimus: ut declarabitur in capitulis se-
quentibus: in deum prouocauit affectum. Ipse enim quædam uiuendi exemplaria in quibus sum
ma perfectio huius sanctæ religionis cōsistit: gesta scilicet sui & merita ad exornādas animas no
stras demonstrauit in cordibus nostris: ut uocem eius cum effectu audiendo: ad imitationem
eius castitatem deo uouentes: & sæculo renunciantes: a conspectu hominum separati: uitam here
miticam & solitariam duceremus. Et hoc Isidorus. vii. ethimologiorū capitulo. xiii. ait. Religiosi
heremitæ imitantur helyam. Quicquid enim in hac sacra religione uirtutis est & gratiæ: ab ipso
sancta helya quasi a quodam fonte lucidissimo omnium riuulorum emanauit. Quod attendens
ecclesiasticus libri sui capitulo: xlviii. sanctum helyam alloquens in hiis protumpit dicens. Beati
sunt qui te audierunt & in amicicia tua decorati sunt.

¶ Secundū capitulū de loco in quo hæc sancta religio primū habuit exordiū: de raptu helyæ.

EST mons quidam in terra sancta & confinio palestinæ prouinciæ & phenicis: situs iux
ta mare: uocatus hæbrayce chermel: latīe carmelus: distans a ciuitate nazareth tribus
miliaribus: & a ciuitate accon. iiii. miliaribus: & a ciuitare saucta hyerusalem triginta
duabus leucis: habens prope se ciuitatem quandā quæ olim porphiria dicebatur: nūc
autem cayphas appellatur. Hic mons fertilis est in pascuis: herbis: & fructibus oleis consitus: ar-
bustis uineisqꝫ condensus. Habet etiam plurimum heremi & solitudinis. In parte huius montis

quæ supereminet ciuitati cayphas siue porphirie est unus fons qui helyæ fotis nuncupatur:quia de huius fontis aqua helyas bibebat:quãdo in hoc monte habitabat. Huius loci sanctitate & deuotione tractus propheta dei helyas in quibusdam speluncis & cauernis montis huius iuxta præ libarum fontem uitam heremiticam & religiosam cum suis discipulis longo tempore duxit: in orationibus:ieiuniis & aliis diuersis asperitatibus ibidem persistens. Et uaticinium de quo legitur in historiis scolasticis super secundum capitulum quarti libri regum quod ante helyæ ortũ fuit de ipso in hyerusalem prophetatum:puer hic indicabit Israel in gladio & igne:per ipsum sanctum helyam in hoc monte carmeli fuit adimpletum. Cõuocato enim populo israel helyas ignẽ cœlestem in hoc mõte ad uorandum suum holocaustum:a deo impetrauit. In quo etiam monte populum israeliticum per ꝓphetas baal in errore detentũ:ad unius ueri dei cultũ reduxit: ipsos uero prophetas baal in hoc monte occidi prohibuit.ne mons eorum sanguine ꝓphanaretur:sed eos in torrente cyson gladio interfecit. Et ascendens helyas in uerticem carmeli orauit dominũ ut plueret super terram:quæ tribus annis & sex mensibus fuerat sine pluuia. Qui dum oraret:misit ionam discipulum suum septies ad partẽ montis:aspicientẽ mare. In septima enim uice: uidit ionas nubeculã paruã quasi uestigium hominis ascendẽtẽ de mari. Qua aspecta:cognouit helyas suam orationem exauditã. Subito enim facta fuit pluuia grandis super terrã. Cũq; helyas in hoc monte diu mansisset: & ministerium dei pro quo creatus fuerat compleuisset:uoluit eum deus seruare per turbinem ignis in paradisum uoluptatis:descendit ergo cum helyzeo de hoc monte:& peruenerũt ambo in galgala. Sciens enim helyas suam trãslationem iminere:uoluit ante suũ raptum in galgala.bethel & iericho adire:ut religiosos discipulos suos filios prophetarum in hiis tribus locis cõmorantes consolare:ne de sui corporali abscentia tristarenť. Et quia helyseus eius fidelis discipulus non poterat amplius ei corporaliter assistere:uoluit helyas in aliquo conuentu horum locorum eum cum aliis suis discipulis filiis prophetaꝝ in eisdẽ locis cõmorãtibus dimittere. Tanta uero erat uis amoris præcipui in magistrum: ꝙ nec ꝓcibus horum religiosorum:nec exortatione sui magistri helyæ uoluit ab eius corporali præsentia separari: donec currus igneus & equi ignei diuiserunt utrunq;. Incedentes ergo pariter:peruenerunt ambo ad iordanẽ:quẽ percussit helyas suo pallio:diuisæq; sunt aquæ iordanis ĩ duas partes:& transierunt helyas & helyzeus per siccum. Videns itaq; helyas appropinquare horam suæ translactionis: dixit ad helyzeum. Postula a me quod uis:anteq̃ tollar a te. Et postulans helyzeus ait. Obsecro ut fiat spiritus tuus duplex in me:quod & ita factum fuit. Cunq; pergerent & incedentes sermocinarentur:ecce currus igneus & eq̃ ignei diuiserũt utrũq;.et receptus ẽ helyas ĩ curru equoꝝ igneoꝝ. Quod cernẽs helyzeus:clamabat dicens. Pater mi pater mi:geminando uerba præ tristicia. Tunc ad sui consolationem deiecit ei helyas pallium suum:& non uidit amplius eum. Ascendit ergo per turbinem ignis in paradisum uoluptatis. Qui locus est in partibus orientis constitutus: cuius uocabulum ex græco in latinum uertitur ortus: porro hæbrayce eden dicitur:quod ĩ uestra lingua delitiæ ĩterpretatur: quod utrunq; iunctũ:facit ortum delitiarum. Est enim locus amenissimus lõgo maris & terræ tractu a nostro habitaculo secretus:a deo editus ut & usq; ad lunarem globum attingat:unde & aquæ diluuii illuc minime peruenerunt. Omni etiam genere ligni & pomiferarũ arborum est consitus:habens lignũ uitæ:quod sic dictum est:quia diuinitus accepit hanc uim ut qui ex eius fructu cõmederet:corpus eius stabili sanitate & perpetua soliditate firmaretur: nec ulla infirmitate uel ætatis imbecillitate in deterius uel ĩ occasum laberetur. Habet insuper lignũ scientiæ boni & mali:quod a natura hoc nomen non accepit:sed ab occasione rei postea secute. Arbor enim illa non erat mala:sed scientiæ boni & mali ideo dicta est:quia post prohibitionem erat in illa transgressio futura:qua primus homo experiendo disceret:quid esset inter obediẽtiæ bonum & inobidiẽtiæ malum. Cognouit .n.primus homo priusq̃ tangeret hoc lignũ bonũ per prodentiam & experientiam:malum uero per prudentiã tantum:sed usurpato ligno uetito: malum per ignorantiam nouit. Qui tunc didicit quid sit inter bonũ obedientiæ & malũ in obedienti æ. Ex huius paradisi medio fons prorũpens:totũ nemus irrigat:dimiditurque in.iiii. nascentia flumina. Et ibi neque frigus est neque estus sed perpetua aeris temperies:cuius locus post pecatum hominis additus interclusus est. Septus est enim undique rumphea flamma idest muro igneo accinctus. Cherubin quoque idest angelorum præsidium arcendis spiritibus malis super rumphee flagranciam ordinatum est:ut homines flãmiæ angelos uero malos boni angeli submoueant:ne alicui carni uel spiritui trangressionis aditus ad eũ pateat. In quo loco ĩ magna quiete carnis & spiritus:helyas cum enoch qui ibidem eum longe ante præcessit:uiuet: donec tẽpus

antechristi adueniat. Non est autẽ arbitrandũ helyam uel sic esse iam sicut erunt sancti quando peracto operis die denariũ pariter accepturi sunt uel sic esse quemadmodum sunt homines qui ex ista uita nondũ emigrarunt: de qua ille tñ non morte sed translatione migrauit. Iam enim aliquid melius habet q̃ in hac uita posset q̃uis nondũ habeat quod ex uita recte gesta in fine habiturus est. Talem autem puto habitudinẽ adhuc in corpore mortali atque animali habere helyam & enoch: qualẽ habuit adam ante peccatũ: non qualẽ habebimus post resurrectionẽ. Nec senectute marcuerunt: nec cibis corporalibus fortasse egent: sed habent societatẽ qualẽ habuit helyas quadraginta diebus & quadraginta noctibus. Vel si huis opus est: pascuntur sicut adam ante peccatum de lignorũ fructibus contra defectionem: & de ligno uitæ contra uetustatẽ. Helyseus autẽ post uirã helyæ apprehendit uestimenta sua: & præ dolore scidit in duas partes: & accepit pallium helyæ: quẽ sibi dũ ascenderet deiecerat: abiciens uestem suã: ut uteretur deinceps ueste helyæ. Et reuersus percussit iordanem helyæ pallio: & diuisæ sunt in duas partes aquæ iordanis: & transiit helyseus per siccum alueum fluminis. Videntes autem filii prophetarum qui erant in iericho de contra: dixerunt. Requieuit spiritus helyæ super helyseum. Et uenientes in occursum eius: adorauerunt eum pronu in terram: recipientes eum loco helyæ in patrem & magistrum. Et mansit helyseus cum eis in iericho per dies aliquot. Et postq̃ dulcorauit amaras aquas ciuitatis iericho: ascendit ad uisitandum religiosos commorantes in bethel. Et inde abiit in montem carmeli: ubi domini in speluncis contemplans: cum aliquibus suis & helyæ discipulis: longo tempore mansit. Est etiam alius carmelus transiordanem iuxta desertum solitudinis: in quo latuit dauid fugiens a facie saul: ubi fuit habitatio nabal uiri stulti. Cuius carmeli memoriam hic introducere uolumus: ne cum de nostro carmelo loquimur sub equiuocatiõe noĩs alius intelligatur.

¶ Tertium capitulum de huius religionis sanctæ in diuersis locis per helyzeum prophetam facta multiplicatione tempore legis antiquæ.

DVm helyseus contemplationi dei insisteret: ascendit ad eum in monte carmeli mulier quædam magna de ciuitate syria: distante a mõte carmeli quatuor leucis. In cuius mulieris domo: helyseus hospitabatur quando per illam ciuitatem transibat. Ob cuius hospitalitatis remuneratione: uirtute uerbi helysei: mulier de uiro suo iam sene: filiũ susceperat. Cum ergo fuit mulier ante helyseum: proiecit se in terram: & apprehendens pedes helysei ait. Nunquid petiui filium a domino meo. Quasi diceret. Mihi non petenti dedisti filium in perniciem meam. Et iterum. Nunquid non dixi tibi ne illudas me. Illusionem uocabat dari filium a domino: & tamcito auferri. Mortuus enim erat filius eius. Et addidit mulier. Viuit dominus & uiuit anima mea: non dimittam te donec descendas. Qui secutus est eam in domum suã. Et postquam resuscitauit mulieris filium: reuersus est in galgala. Quem locum sæpe frequentabat helyseus: quia in eo natus fuit: & etiam propter conuentum religiosorum ibidem habitantium: quod morando cum eis frequenter alebat. Quadam enim die cum esset fames in terra: dixit helyseus uni ex discipulis suis. Coque pulmentum filiis prophetarum. Qui egressus ut colligeret herbas agrestes: inuenit quasi uitem siluestrem. Et collegit ex ea colloquintidas implens pallium suum: nesciebat enim quid esset: & concidit in ollam pulmenti. Cum ergo gustassent socii recũbentes de coctione hac: clamauerunt dicentes. Mors est in olla uir dei: idest amaritudo mortifera. Et allatam farinam misit helyzeus in ollam & dulcorata est esca. Cunque speculati essent filii prophetarum religiosam uitam hereniticam helysei esse perfectiorem q̃ esset eorum uita: dixerunt ad eum. Ecce locus in quo habitamus coram te: angustus est nobis. Eamus usque ad iordanem: & tollant singuli de silua materias singulas ut edificemus nobis ibi domos ad habitandum. Et abiit helyseus cum eis. Hii ergo uiri sancti sæculo renunciantes uariis desideriis & affectionibus tracti: ac feruore religionis accensi: turbis & urbibus derelictis: eligebant sibi iuxta uoluntatem helysei loca heremitica proposito suo: & deuotioni magis conuenientia; ubi polenta & herbis agrestibus uictitabant. Aliqui enim eorum ad exemplum & imitationem sancti uiri & solitarii helyæ prophetæ elegerunt habitare in monte carmeli iuxta fontem helyæ: ubi uitam solitariam ducebant in aluearibus modicarum cellularum tamq̃ apes domini spiritualem dulcedinem mellificantes. A quibus processit huius sanctæ religionis genus: cuius sectatores anachoritæ idest heremitæ merito nuncupantur: eo q̧ nequaq̃ contenti fuerunt hac uictoria qua inter homines occultas diaboli insidias calcauerunt: sed aperto conflictu demonibus congredi cupiẽtes:

uaſtos ſeceſſus heremi & ſolitudinis huius montis continue & inceſſanter penetrare non timuerunt:ad imitationem helyæ & helyſei principium eorum.De quibos prophetis iſayas triceſimo ſecūdo capitulo ſui libri ait.Habitabit in ſolitudine iudiciū : & iuſtitia in carmelo ſedebit:& erit opus iuſtitiæ pax.& cultus iuſtitiæ ſilentiū : & ſecuritas uſque in ſempiternū.Et ſedebit populus meus in pulcritudine pacis.& in tabernaculis fiduciæ: & in requie opulēta.Aliqui uero ex hiis filius prophetarum hominum turbas fugientes:ut liberius contemplanoni eſſent uacantes : mortui quidem mundo:uiuentes autē deo:in agris & ſolitudine iordanis quietis ſibi ſepulcrum elegerunt.Quoniā enim helyas & helyſeus aquis iordanis helyæ pallio percuſſis : & in duas partes diuiſis tranſierunt per ſiccum:& Naaman leproſus in iordane lotus:uirtute uerbi helyſei a lepra mundatus:& ſanitati fuit reſtitutus:ideo multi ex filiis prophetarū propter huius fluminis ſanctitatem & aquarum oportunitatē:faciebant ſibi tabernacula prope fluenta iordanis:ubi deuotiſſime domino militabant.Et de numero horum religioſoꝝ fuerūt filii ionadab: qui dicti ſunt rechabitæ a rechab:qui quarto regum decimo capitulo ſcribitur aſcendiſſe currum cum hyen. Rechabitæ uero præceptis ionadab filius rechab patris eorū obedientes ipſi & mulieres & filii & filiæ eoꝝ uinū tempore perpetuo non biberunt: domos ad habitandum non edificauerunt: agros non arauerunt:immo nihil horū habuerunt:ſed extra urbes in tabernaculis habitauerūt. Ad extremum uero propter irruptionem regis nabugodonoſor & exercitus caldaici : hyeruſalem intrare compulſi ſunt.Hoc reor & ſeptuageſimi pſalmi titulū ſignificare qui talis eſt filiorū ionadab & prioꝝ captiuoꝝ.Ipſi enim hanc primā captiuitatem ſoſtinuiſſe dicuntur: ꝙ poſt ſolitudinis libertatem:urbe quaſi carcere ſunt recluſi.Captiuitatem uero ſiue tranſmigrationē inde in babylonē non ſuſtinuerunt:quia nabuzardan princeps regis babylonis:rechabitas cum hieremia propheta liberos abire permiſit.Quibus pro eo ꝙ obedierunt præceptis ionadab patris eorum:dixit per os hieremie deus . Non deficiet uir de ſtirpe ionadab filii rechab ſtans in conſpectu meo cunctis diebus.Quod uerbum niſi in nobis heremitis cōpletum eſt:licet ad litteram de rechabitis uerificatum fuerit uſque ad ruinam ciuitatis hyeruſalem a uaſpaſiāo & tito perpetratam.Vnde cum beatus Iacobus alphei in dicta urbe a iudæis lapidibus obrueretur : quidam ſacerdos ex rechabitis nitebatur amore eum eripere.Quia beatus Iacobus uinum nunꝗ bibit : & alias obſeruantias grandes ſimiles rechabitarum obſeruanciis ſecutus fuit.Cum autē beatus apoſtolus Paulus ſanctorū legis ueteris teſtamenti ad hæbreos.xi.capitulo faceret memoriā horum omnitū ſanctorū religioſorū uitā noluit dimittere intactā:quam reſtringens in hiis deſcribit dicens.Circuierunt in melotis & in pellibus caprinis:egentes:anguſtiati:afflicti:quibus dignus nō erat mundus.In ſolitudinibus errantes:& in montibus:& in ſpelūcis & in cauernis terræ . Et hii omnes teſtimonio fidei probati fuerunt.Quæ uerba de filius prophetarum & helya ut dicitur in gloſa ſunt intelligenda.

¶Quartum capitulum de tēpore in quo profeſſores huius religionis ab apoſtolis baptizati fuerunt:& fidem chriſti humiliter & deuote ſuſceperunt.

SVcceſſores ſanctoꝝ prophetarum religioſi heremitæ in monte carmeli & in aliis heremis habitantes:ab ipſis prophetis atque paternis legibos traditū tenebant chriſtū pro humani generis redemptione incarnandum:quem ardenter totis cordis uiſceribus expectabant uenturum.Cum ergo uenit plenitudo temporis fuit homo miſſus a deo: huius ſanctæ religionis princeps eximius:cui nomē erat ioannes baptiſta.Qui fere omnibus diebus uitæ ſuæ in heremo:& maxime ſuper flumen iordanis habitauit:uinum & ſiſerā nō bibit:melle ſiluestri & locuſtis uictitauit:indumento de pilis camelorum opertus : & zona pellicea præcinctus fuit. Et poſt mortem inter corpora fundatorum huius ſanctæ religionis:ſcilicet helyſei & abdie prophetarum in ſebaſte ciuitate a ſois diſcipulis ſepeliri meruit.Anno ergo quintodecimo imperii tyberii cæſaris factum fuit uerbum domini ſuper ioannem ut uiam domini præpararet in heremo: præcedens chriſtum in ſpiritu & uirtute helyæ:cōuertens corda patrum in filios parans domino plebem perfectam Et uenit in omnem regionem iordanis prædicās baptiſmum pœnitentiæ in remiſſionem peccatorum Ad quem cum exiret hieroſolyma & omnis iudæa & omnis regio circa iordanem : acceſſerunt religioſi heremitæ de monte carmeli & aliis in heremis habitantes : ut baptizarentur ab eo in iordane confitentes peccata ſua. Quibus ioannes chriſtum euangelizabat dicens . Veniet fortior me poſt me qui ante me

factus est: cuius non sum dignus procumbens soluere corrigiam calciamentorum eius. Ego baptizaui uos in aqua: ille uero baptizabit uos in spiritu sancto & igne. Multa quidem & alia exortans euangelizabat eis. Tempotibus autem præcedentibus iudæa in diuersas inciderat captiuitates: sed his diebus desolationis anthiochi epyphanis regis syriæ recolebatur memoria recentius. Qui ad tantum iudæos redigerat opprobrium: ut legem domini & eius iustificationes obseruantibus mortis infligeret tormentum. Quisque uero cogebatur ydolis offerre sacrificium: uel mortis pati supplicium. Multos ergo iudæorum abhominationes has ferre non ualentes oportuit propriam patriam relinquere: & in aliis diuersis mundi regionibus habitare. Quorum plurimæ progenies in eisdem regionibus natæ ad iudæam cum aliis tempotibus in tranquillitate teneretur pacis remeantes: religiose studebant uiuere. Aliqui enim in heremis religiosam uitá heremiticam erant gerentes: alii uero in ciuitatibus & maxime in hyerusalem ad cenobialem uitam se religantes. Religiosi auté heremitæ de mõte carmeli & alii in heremis & tenebris cõmorantes: ne præcepta legis transgrederentur: singulis annis in hyerusalé ter uenire consueuerant: ut iuxta legis præceptú tres festiuitates peculiares: pasce pentecostes & scenophegie ibidem celebrarent. Anno ergo eodem in quo christus ascendit in cœlum: religiosi in iudæa habitantes ex omni natione quæ sub cœlo est: in hyerusalem conuenerunt: ut festum pentecostes ibidem celebrarent. Apostoli auté domini nostri iesu christi habitabant tunc in hyerusalem prope loca horum religiosorum: scilicet in cœnaculo grandi & strato in quo præcepit dominus sibi parare pascha: quod erat in monte syon. s. in illa parte quæ dicitur mello: ubi erat palacium quod dauid sibi construxerat. Itaque in die pentecostes factus fuit repente in dicto palacio de cœlo sonus tanq̃ aduenientis spiritus uehementis: & repleuit totum cœnaculum ubi erant apostoli & discipuli sedentes. Repletique sunt omnes spiritu sancto & ceperunt loqui uariis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Audito isto fragore in solito sonante in cœnaculo: obstupuerunt Et scire cupientes unde istud tonitruú processerat: ad cœnaculum apostulorum accesserút. Qui cum illuc peruenissent: stupebant omnes & mirabantur. quoniam audiebat unusquisque linguam suá in qua natus fuerat apostolos loquentes. Quidam auté irridebant dicentes apostolos uehementer esse ebrios. Beatus auté petrus apostolus cernens religiosos & alios iudæos qui superuenerant legem non ignorare: incepit detrahentiú opinionibus obuiare: ostendens apostolos nõ esse ebrios: & probans per scripturas prophetarum eos spiritu sancto esse repletos. Euangelizans etiam religiosis iesum a mortuis resurrexisse: & iesum esse deum qui de cœlo apostolis sanctum effudit spiritum. Auditis ergo sermonibus istis: religiosi cõpuncti sunt corde: & dixerunt ad petrum & ad apostolotum cetum. Quid faciemus uiri fratres. Ad quos petrus Penitentiam agite: & baptizetur unusquisque uestrum in nomine domini iesu christi in remissioné peccatorum & accipietis donum spiritus sancti: aliisque pluribus uerbis exortatus est eos petrus. Qui acceperunt sermones eius & baptizati sunt ipsa die in christo recipientes spiritum sanctum & loquentes diuersa genera linguarú. Erant auté perseuerantes in doctrina apostolorú & comunione & fractionis panis: cotidie quoque perdurantes in orationibus unanimiter in templo cum exultatione & simplicitate cordis. collaudantes deú & habentes gratiá ad omné plebé. Fuit ergo tempore prædicationis iesu christi q̃ fratres de monte carmeli in hyerusalem accesserunt: & quidam illorú anno septimo a passione domini: regnante romano imperio & tempore tyti & uespasiani imperatorum apud hyerusalem in porta aurea religiose consederunt: ubi tempore beati petri apostoli antiochiæ cathedrati: ipsi in circunquaque regione adiacenti diuersis locis catholice pro fide insistebant. Iosephus antiochẽus í speculo perfectæ miliciæ primitiuæ ecclesiæ capitulo xii. dicit. Perfectorum enim militum christi apostolorum coadiutores surrexerunt strenuissimi uiri solitarii: contemplationique dediti: sanctorum prophetarúm helyæ & helysei sequaces: qui de monte carmeli descendentes: per galileam samariam & palestinam: fidem christi constantissime sparserunt. Quique in uirginis mariæ honore: in carmeli montis decliuo fabricantes oratorium saluatoris matri specialissime seruierunt.

¶ Quintú capitulú quare hæc religio ordo beatæ Mariæ uirginis nuncupatur: & cur professores huius religionis fratres de Monte carmeli appellantur.

POst ascensiõem domini nostri iesu christi cum in iudæa & samaria a christi fidelibus edificaretur ecclesia: religiosi heremitæ de monte carmeli specialem deuotionem genitrici dei habentes: in eodem monte carmeli iuxta fontem helyæ capellam q̃dam in honore beatæ Mariæ uirginis primo deuotissime construxerunt. Vbi singulis diebus

horis statutis ad effundendū deo præces & eius matri:conueniebant. Auctor. Ipsi autem heremi
tæ olim ī ueteri lege filii ꝓphetaꝝ appellati solebāt:ut ī prīo differuīus cap. Sed ex quo ꝓphetæ
excellētes q̄ eos regebāt in israel defecerūt:ipsi heremitæ illū titulū amiserunt: & religiosi uocati
fuerūt. Qui ēt ꝓ eo q̄ a secularibus actibus & uita segregati:q̄si singulares & solitarii in here-
mis ut in tertio tetigimus capitulo morabantur:ideo a beato hieronymo in pletisq; suis episto
lis monachi appellantur:eo q̄ mōachus īterpretaꝰ singularis & solitarius. Post ascensionē uero
domini iesu christi qa ipi heremitæ in mōte carmeli ad honorem beatæ mariæ uirginis capel-
lam specialiter cōstruxerant : ubi deuotæ eidem gloriosæ uirgini mariæ seruiebant:iccirco eius
titulum retinere elegerunt:& ex tunc fratres beatæ mariæ uirginis appellari uoluerunt. Autor.
Quo titulo professores huius sanctæ religionis decorari decuit:quia primi in sancta uirginitate
uoluntaria deo seipsos dedicasse leguntur. hieronymus in epistola ad eustachium. In ueteri lege
enim quia uacuus fuit mundus:sola erat benedictio liberorum . Paulatim uero cresc̄ete segete
messor īmissus est uirgo helyas:uirgo helyzeus:uirgines multi filii propbetarum. Actor . Quo-
niam beata uirgo maria de stirpe aaron de qua fuit helyas ac sumpsit originem : ideo decimo
septimo capitulo libri numeri sicca uirga aaron:germinasse:floruisse & amigdala protulisse in-
uenitur:quia uirginitas quæ in his sanctis patribus fuit sterilis:in uirgine maria rore gratiæ foe
cunda:germinauit:floruit:ac fructum præciosum attulit:dum ipsa uentre beato gaudia matris
habens cum uirginitatis honore saluatorem mundo protulit:per quam nobis uirginitatis insi-
gnia pullularunt . Vnde sicut in dictis professoribus huius sanctæ religionis decor uirginitatis
fuit semper incorruptus. ita beata uirgo maria ex ītemeratis uisceribus filium dei pro ferens uir
ginalem decorem perpetue inuiolatum retinuit:secundū q̄ isayas dudū de ipsa tricesimo quin
to capitulo sui libri prophetauit dicens. Lætabitur deserta & in uia & exultabit solitudo : & flo
rebit quasi lilium. Germinans germinabit & exultabit lætabūda & laudans. Gloria libani data
est ei:decor carmeli & saron. Ipsi uidebunt gloriam domini & decorem dei nostri . Cuius pro-
phetiæ aperiendo sensum:eam ueraciter exponimus in hunc modum . Heremitica religio quæ
est deserta & in uia propter modicam hominum frequentiam lætabitur. & exultabit:scilicet in
uirgine maria: & solitudo carmeli & lilium florebit in ea:quia maria germinans germinauit dei
filium:quem cū conceperit exultauit lætabunda & laudās deum: Quod adimpletum fuit cum
beata uirgo maria post filii conceptum ut habetur luce primo lætabunde laudauit deum: decā
tando hoc canticum. Magnificat anima mea dominum. Et exultauit spiritus meus in deo salu-
tari meo. &c. Ideo autem exultauit:quia simul est ei data gloria libani:scilicet candidi christi &
decor uirginitatis. carmeli & saron. Ipsi autem carmelitæ sibi deuote famulātes:uidebunt gloriā
domini & decorem dei nostri. Quia ergo professores huius sanctæ religiōis titulum sanctæ ma
riæ uirginis congruentissime optinere meruerunt:recte sponsus ecclesiæ eiusdē reginæ præemi
nentiam considerans sibi magisterium huius sanctæ religionis attribuit dicens. Caput tuum ut
carmelus:canticorum septimo. Cum ergo religiosi heremitæ de monte carmeli titulum sanctæ
mariæ per longa tempora obtinuissent:& processu temporis ordo beati Benedicti per orbem
multiplicari cœpisset:quidam monachi ordinis dicti beati benedicti in eodem monte carmeli
ex deuotione habitare uolentes:monasterium ibidem fundauerunt : in quo ad honorē sanctæ
margaritæ uirginis & matris capellam q̄dā edificauerunt:Hii autem monachi ut a prædictis re
ligiosis beatæ mariæ uirginis discernerentur:fratres sanctæ margaritæ fuerunt appellati: & eo-
rum locus monasteriū sanctæ margaritæ fuit dictus. Q m̄ hæc sctā religio btē mariæ uirginis
in sæpe dicto mōte carmeli habuit initium:& ab ipso tāq̄ uiris firmiter radicata a mari usq; ad
mare palmites suos extēdēs ꝑ uniuersos xp̄ianoꝝ fines suauiter redolet:ac fructū copiosum ad
fidei catholicæ nutrimētū dinoscit̄ facere:iō ordo de mōte carmeli cōsueuit sp̄ appellari . Vn̄
& sctā sedes apostolica ꝑmissis rōnibus diligenter īspectis: huic religioni titulū beatæ mariæ uir
ginis de monte carmeli per litteras suas solemniter decreuit appropriari.

¶ Capitulum sextum de regula secundū quā professores huius religionis uiuunt:& de tempo-
ribus in quibus ac personis a quibus eam receperunt.

CVm orientalis ecclesia ab origine sua īstar illius regīe q̄ a dextris regis ī uestitu deau
rato circūdata uarietate phibet̄ extitisse ꝑrogatiua religiōis floruerunt : & suæ lucis
primitios radios ad ptes occidētales trāsmiserūt. A tpe āt heraclii īptoris usq; ad nr̄a
tpa die uergēte ad uespā eclipsim passa cecidit ad occasū:imo fer̄ puēit ad d̄fectū. an
no. ii. eiusdē īpatoris. v. uidelicet āno dn̄i. dc. xyii. cosdroas qdā ꝓphāus regnū psaꝝ adeptus hie

rosolymam aduenit:& ecclesias subuertit:atq; totam patriā deuastauit. Quo ab heraclio superato & interempto cum imperator ecclesias ordinaret quas nequissimus deiecerat: & ex propriis sumptibus reparare præcepisset:statim post eius recessum impiissimus princeps arabiæ nomine homar discipulus perfidi machometi atq; regni eius successor tertius: collecta secum infinita multitudine potenter & uiolenter in modico tempore contra christianos qui in regno hierosolymitano morabantur:præualuit:atq; totā terram sanctā sibi cum multa sanguinis effusione uelut bestia seuiens subiugauit. Ex tunc ecclesia oriētalis quæ nutrita fuerat in croceis propter carnales uoluptates & illecebrosos fluxus: a domino derelicta fuit tāq̄ umbraculum in uinea:& tāq̄ tugurium in cucumerario. Quæ tamen ī quibusdam moribus suis:quasi pauci racemi finita uindemia:& sicut lilium inter spinas adhuc perseuerans cultum religionis feruentius nitebatur conseruare iugiter. Cum ergo post regulas religiose uiuendi in actibus apostolorum scriptas sancti patres:apostolis succedentes in partibus orientalibus Multipharie multisq; modis instituissent:qualiter quisq; in quocunq; ordine fuerit: uel q̄cunq; modo religiose uiuendi elegerit: in obsequio iesu christi uiuere debeat:& eidem fideliter de corde puro & bona conscientia deseruire:Quidā frater ordinis beatæ mariæ uirginis de monte carmeli uocatus ioannes ī patriarcham hierosolymitanum sublimatus sicut scribitur in canonicis romanis circa annū ab incarnatione domini octingentesimū quasdā religiose uiuendi normulas a beati basilii regula exceptas:dicti ordini fratribus ī posterū obseruandas dereliquit. Deinde dum orientalis ecclesia duro & intollerabili iugo infidelium onerata proclamare cogeretur:o uos omnes qui transitis per uiam:attendite & uidete si est dolor similis sicut dolor meus. Nolite me uocare pulcram: sed uocate me amaram:quia amaritudine repleuit me oīps. Dumq; pulsare non cessaret:& coram domino genua flecteret:eius humilitatem & afflictionem quā per quadringentos nonaginta ānos perpessa fuerat dominus respiciens:cuidam paupeṛ & religioso homini de regno franciæ in ambianensi episcopatu uitam heremiticam agenti: qui petrus heremita dicebatur: inspirauit ut sepulcrum dominicum & loca religiosa uisitaturus:hierosolymam adiret. Qui cum illuc peruenisset:uidens loca sancta ab impiis irreuerenter tractari:& symeonē patriarcham ciuitatis cū subditis suis in uniuersis oppressionibus cum omni abiectione affligi. Vir itaq; dei compaciēs cœpit dolere uehementissime & contristari:ac anxius cogitare.s. quomodo posset afflictis subuenire. Quadā autē nocte cum in ecclesia dominicæ resurrectionis pernoctaret somno irruente:cœpit super pauimentum ecclesiæ paululum dormire. Dominus autem noster iesus christus apparuit ei in somnis: iniungens eidem legationem ad dominum papam & ad principes occidentales pro liberatione terræ sanctæ:cum litteris autem prædicti patriarchæ symeonis & aliorum fidelium hierosolymis commorantium:Dominum urbanū secundū petiit a quo benigne receptus:italiam transcurrens & ad galliam transiēs principes & populos occidentales uariis exhortationibus admonēdū in modico tempore multoꝝ animos ad suscipiendum peregrinationis iter inclinauit:prædicto urbano antistite opem ferēte. Qui cōuocatis generali cōcilio apud clarum montē aluerniæ ciuitatem: omnibus quos spiritus ad terræ liberationem tam sanctam & deo placitā peregrinationem inspirasset: plenariā remissionem omniū suorū peccatorum cōcessit. Idem Iacobus capitulo decimo septimo: Anno ergo domini millesimo nonagesimo sexto petrus heremita copiosam utriusq; secum trahens multitudinem per partes ungariæ constantinopolim peruenit. Et inde ante ciuitatem antiochenam:quæ tunc saracenorum subiecta erat dominio:castra locauerunt. Idem Iacobus capitulo xix Et illā ciuitatem nobilē multarum prouinciarum a diebus antiquis metropolim anno domini milesimo. xcviii. deo dante possederunt. Idem capitulo uigesimo. Postea uero per medias circunstantium inimicorum hierosolymorum montana conscendentes: ante sanctam ciuitatem hierusalem peruenerunt. Quam tanto tempore ab impiis occupatam: nostri dominio refecti auxilio. anno dñi milesimo .xc. nono a perfidis liberauerunt. Fideles autem in dicta urbe cōmorantes intollerabili iugo seruitutis liberati:prædicto petro heremitæ & uniuerso exercitui occurentes:eos cū cereis & crucibus atq; cāticis spiritualibus ad dominicum sepulcrum duxerunt. Omnipotenti ergo deo qui prosperum iter eorum fecerat: multiplices gratiarum actiones nostri principes cum uniuerso populo reddiderūt: & alia loca sancta deuotissime cum orationibus & oblationibus uisitauerunt:instituentes patriarcham latinum & tam clerū q̄ ecclesiam ordināres. Idē iacobus capitulo .iii. Ex tūc cœpit orientalis ecclesia reuirescendo florere:& cultus religionis in partibus oriētis ampliari:a diuersis enī partibus mūdi ex oī natione q̄ sub cœlo est odore sctoꝝ & uenerabiliū locoꝝ

tracti: deuoti deo: peregrini & homines religiosi ad terram sanctam confluebant: reparabantur ecclesiæ ueteres: nouæ edificabátur: monasteria regularium in locis idoneis larginone principum & elemosynis fidelium construebantur. Magister Ioannes baconis. Vnde fuit patriarcha antiochenus quidam uir amabilis deo & hominibus nomine aymericus: malafayda natione lemonicensis de uilla quæ dicitur salamiatum. Qui tempore suo deleuit erroré maronitarum: qui a marone heretico dicebantur. Illi autem heretici numero uero pauci moran fuerant prius circa iuga libani in errore de duplici uoluntate in christo per annos quingentos: Magister Ioannes baconis: Hic uero pius & uenerabilis patriarcha antiochenus fratrum heremitarum beatæ mariæ de monte carmeli laudabilem conuersationem attendens: eos multum specialiter longo tempore in domino nutriuit. Et etiam in eodem monte carmeli iuxta fontem helyæ monasterium edificauit: infra cuius septa capellam quã antiquitus construxerant: inclusit. Et in scriptis modum uitæ eorum redigens. ipsos separatim in cellulis per totum montem carmeli modo heremitico habitantes in dictum monasterium congregauit: & per professionis uinculum colligauit: & sub cura unius adunauit. Inter quos ipse fœlicis recordationis aymericus patriarcha prædictus: habuit nepoté suũ fratrem brocardũ uirum religiosum sanctũ & famosum: quem in primũ prioré eis instituit: ac in mente sua disposuit prædicta omnia & singula per sedé apostolicã facere confirmari. Quibus postmodũ fratribus sub uno priore ordinatis & certam regulá non habentibus: sed solum ut præmittitur modum religiose uiuendi tenentibus: albertus patriarcha hierosolymitanus apostolicæ sedis legatus tempore papæ Alexandri tertii de beati basilii regula quædam salubria & specialiter illa quæ erant de substantia uoti accipiens: & alias quasdã obseruationes sans graues: quæ tamen pro statu prædictorum fratrum uidebantur expedire interserens: certam regulá anno domini. m. centesimo sexagesimo scripsit: scilicet ut unũ ex se per electionem habeant priorem: cui obedientiam promittant quilibet aliorũ: & promissum studeat operis ueritate seruare cum castitate & abdicatione proprietatis. Vt autem a modo uiuendi fundatorum eorũ prophetæ dei helyæ ac prædecessorũ suorum non discreparent: districte eis prohibuit: ne monasteria in uillis uel ciuitatibus fundarent: concedens tamen eisdem ut in heremis conuentus suæ religionis habere possent. Et iniungens ut in quolibet eorum monasterio singuli singulas habeant cellulas separatas: in quibus uel iuxta quas die ac nocte in lege domini meditentur: & in orationibus uigilent nisi aliis iustis occasionibus occupentur uolens cellam prioris iuxta introitum loci esse: ut uenientibus ad eundem locum primus occurrat: & de eius arbitrio quæ agenda fuerint: cuncta procedant. In omni etiam loco eorum oratoriũ siue ecclesiam statuit construi in medio cellularum siue monasterii: prout commodius fieri potent. Vbi per singulos dies ad psallendum horas canonicas & ad audienda missarum solemnia conuenire debeant. Multaq; alia idem pater tradidit eis obseruanda: quæ patent in eorũ regula. Quam regulam ab alberto patriarcha scriptam a sede cum apostolica mitigatá fratres prædicti ex tunc semper profitentur. Suscepta itaq; ab hac regula fratres ipsi in diuersis heremis terræ sanctæ & insularũ circũiacétiũ plurima monasteria sui ordinis fundauerũt cũ simplicitate cordis i eisdé deo & beatæ mariæ humiliter seruientes.

¶ Capitulum septimum de regulis huius religionis mirigatione ac pluribus confirmationibus datis a sũmis romanæ ecclesiæ pontificibus.

QVæ honoré conditoris omniũ & profectum continent animarum roboris præsidio sunt fulcienda perpetui: & præcipue illa super quibus sedis apostolicæ auctoritas: salubris prouidentiæ studiũ noscitur habuisse. Idcirco cũ fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli regulam ab alberto patriarcha hierosolymitano suscepissent: papa Alexander tertius qui erat circa ánũ domini. m. clx. post soléne conciliũ per ipsum turonis in regno fráciæ celebratũ: eádé regulá eisdé fratribus áno dñi. m. cétesimo octogesimo: uidelicet põtificatus sui. xxi. áno cõfirmauit & approbauit. Papa uero. Innocétius tertius qui sextus successit: Alexádro ꝑdicto: eandé regulá áno dñi. m. cétesimo. xc. septimo. s. primo áno sui põtificatus approbauit & confirmauit. Tempore autem huius innocentii uidelicet anno sexto sui pontificatus: dydatus exoniensis episcopus hispaniæ ad partes tholosanas comitante illum fratre dominico uenit: ut heretica uenena a cordibus hominum illius nationis extirparet. Qui cum illic peruenisset beatus dominicus: ordiné fratrũ prædicatorum i ciuitate tholosana primus icepit. Siſ

ter & beatus franciscus qui ante conuersionem ioannes uocabatur: tempore eiusdem innocētii tertii apud assisiū ordinem fratrum minorum primus inchoauit. Idem autem papa inocentius tertius anno decimo septimo sui pontificatus mense nouembri in basilica lateranensi quæ tunc constantina uocabatur cum mille ducentis quindecim prælatis pro statu uniuersalis ecclesiæ & subsidio terræ sanctæ conciliū generale quod dicitur lateranense celebrauit: in quo statuta multa ecclesiæ fuerunt prouulgata. Ad quod concilium beatus dominicos cum fulcone tholosano episcopo adiit: ut a summo pontifice innocentio ordinem qui prædicatorum diceretur: esse cōfirmatum sibi suisq; successoribus postularet. Qui cum se difficilem exhiberet: nocte quadam idem pontifex uidit in somnis q; lateranensis ecclesia grauem subito ruinam minaret. Quod dum tremens aspiceret: ex aduerso uir dei dominicus occurrebat; humerisq; superpositis totam illam casuram fabricam sustentaret. Euigilans autem & uisionem intelligēs: petitionem uiri dei sic acceptauit: ut ad fratres suos reuertens: regulam aliq̃ approbatam eligerent: & ad ipsum rediens confirmationem reportaret. Sed quod promisit: morte præuentus: complere non potuit. Qui tum post concilium lateranense regulā sancti francisci primus confirmauit: Post hæc successor eius papa honorius tertius anno primo sui pontificatus præmemoratam regulam fratrū ordinis beatæ mariæ de monte carmeli ab alberto datā: & per pontifices prædecessores suos approbatam confirmauit: & eis in remissionem peccatorum obseruandam: anno domini. m. ducentesimo. xvi. iniunxit: quo anno beatus dominicus primam confirmationē sui ordinis ab Honorio impetrauit. Deinde papa Gregorius nonus successor honoru præfatam regulam ordinis beatæ mariæ de monte carmeli anno primo sui pontificatus confirmauit. Cum uero propter paganorum frequentes insultus multiplicarentur mala in terra sancta fratres ipsi in heremis secure uiuere non poterant: ca propter ad summum pontificē innocentiū quartum celebrantem lugduni generale conciliū: duos ex suis fratribus reginaldū scilicet & petrum miserunt: ut regulam esse mitigatam in aliquibus suis clausulis: & maxime in prohibitione habitandi in uillis seu ciuitatibus postularent. Qui pontifex eorum postulationem gratanter accipiens: regulæ mitigationem dominis hugoni de sancto theodoro præsbytero cardinali: & Ibissimo anteradensi episcopo cōmisit. Quā ad libitum postulantiū mitigatā & correctam: idem inocentius quartus anno quinto sui pontificatus uidelicet anno domini. m. ccxlvii. approbauit & confirmauit. Eandē regulā sic mitigatā & correctā: Alexander quartus & urbanus quartus & clæmens quartus confirmauerunt. Papa autem innocentius tertius in concilio lateranensi per ipsum celebrato firmiter prohibuit: nequis decetero nouam religionē inueniret: sed qui se ad religionē conuerti uellet: unam de approbatis assumeret: ut habetur libro tertio decretalium titulo de religiosis domibus: capitulo Ne nimia: Sed quia non solū iportuna petentiū inhiatio religionū postmodum multiplicationē extorsit: Verū etiā aliquorū præsumptuosa temeritas diuersorū ordinū præcipue mendicantiū quorū nondū approbationis meruere principiū: effrenatāq; multitudinē adinuenit. Iccirco papa Gregorius decimus in generali concilio per ipsum anno domini. m. cclxxv. lugduni celebrato cunctos ordines et religiones mendicantes post conciliū lateranense ab innocentio tertio celebrato adinuentos: qui nullā sedis apostolicæ meruerunt confirmationem: perpetue prohibitioni subiecit: atq; eos reuocauit. Ordines autem confirmatos per sedem apostolicam post dictum tū conciliū lateranense ab innocentio tertio celebratū institutos: quibus ad congruā sustentationem redditus aut possessiones habere professio siue regula uel constitutiones interdicunt: tali modo uoluit ab orbe terrarū deleri: ut uidelicet neminē deinceps a deo rum professionē admitterent: exceptis prædicatorū & minorum ordinibus. Qui q̃uis post generale conciliū lateranense ab innocentio tertio celebrato & non ante fuerunt approbati: tamē qui utiles sunt ecclesiæ dei: noluit eos quassare: sed eos confirmando uoluit retinere. Q̄m autem sacri ordinis beatæ mariæ de monte carmeli non solū institutio uerum etiā confirmatio & approbatio prædictum generale concilium lateranense ab innocentio tertio celebratum præcessit: ideo summus pontifex hunc ordinem in statu solito firmo atq; perpetuo uoluit permanere. Et hæc omnia patent in sexto libro decretalium titulo de religiosis domibus capitulo religionū. Post hæc autē nicholaus quartus & bonifacius octauus: & clæmens quintus regulam memorati ordinis approbauerunt & coofirmauerunt. Et sic prædicta regula ordinis fratrum beatæ mariæ de monte carmeli retinens secundum sui sobstantiam nullatenus uariata: multis coofirmationibus exstitit roborata. Necnon etiam totus ordo quem soli romano pontifici & soli sedi apostolicæ tam in spiritualibus q̃ in temporalibus sine ullo medio sedes apostolica sub

iacere uoluit:ac ipsum ordinem sic exemptum multis priuilegiis & gratiis solidauit.

¶ Capitulum octauum in quibus temporibus professores huius religionis partes occidentales habitare ceperunt: & loca quæ habebant in terra sancta amiserunt.

Religiosi fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli:quia in terræ sanctæ finibus uidelicet in ipso monte carmeli suum primum sumpserit exordium in eisdem terræ sanctæ partibus: & in insulis præcise circunstantibus conuentus suæ religionis olim habere solebant. Saraceni autem sanctã ciuitatẽ hierusalem anno domini.m.clxxxvii. capientes eam:christianis abstulerunt. Vnde ex tunc fratres ipsi diuersos & graues insultus paganorum in terra sancta fuerunt perpessi. Anno uero domini &c. Ex bulla innocentii quarti: paganorum incursus. Dilectis filiis fratribus heremitis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli necessitatem induxisse dinoscitur q̃ se ad partes cismarinas non sine afflictione multa spiritus cõtulerunt cum eis contemplationis dulcedine recreari solitis ex huiusmodi transitu turbatis nõ modicum turbata fuerit quies mentis. Item alexander quartus. Dilecti fratres heremitæ ordinis beatæ mariæ de monte carmeli secure nequeunt sicut accepimus propter frequentes paganorum incursus & mansionibus quas habent in partibus transmarinis commorari: & ob hoc oportet ipsos se transferre ad regiões uarias & remotas. Anno uero domini. M.ccxxxviii nõnulli ex prædictis fratribus a monte carmeli & ab aliquibus aliis monasteriis terræ sanctæ propter paganorum frequentet insultus dispersi per mundi uarias regiones compulsi fuerunt. Quorum aliqui mare transfretantes:& apud marsiliam applicantes: in quodam heremo distanti per unã leucam a marsilia iuxta fontem beatæ mariæ magdalenæ sui ordinis primum conuentum partium occidentalium quæ appellatur conuentus aquarum latarum fundauerunt. Post hæc autẽ dum diuersa suæ religionis fundare uellent mõasteria:diocesani ita eis difficiles & duros se reddebant q̃ in suis diocesibus eos ecclesias construere & dĩna celebrare non permittebant. Vnde necessitatem eis induxerunt:& ad summum pontificem innocentium quartum tunc lugduni commorantem pro obtinenda licentia ut monasteria edificandi & diuina celebrandi properarent. Quam anno quarto sui pontificatus ab eodem summo pontifice impetrantes: in diuersis partium occidentaliũ regionibus:suam religionẽ dilatauerũt. Anno autem domini.m.ccxlviii. beatus lodouicus francorum rex illustrissimus dilatationem fidei christianæ ardenti desiderio cupiens ad terram sanctam & super gentem incredulam transfretauit. Qui per quinq; annos ibidem remanens: plures ciuitates & castra terræ sanctæ nutris fortissimis circundedit. Tunc etiam terræ sancte religiosa loca perquirens:& ad montem carmeli ascendens :propter sanctitatem & laudabilem conuersationem fratrum beatæ mariæ de monte carmeli ibidem cõmorantium:eorum monasterium sæpe uisitauit. Postmodum uero audita morte reginæ matris suæ. baronum suorum concilio redire in franciam acquieuit. Et dum esset in mari tertia nocte prope diluculum ad rupem seu terræ lingulam iuxta montem carmeli nauis deferens regem bina impulsione tam fortiter est collisa q̃ a nautis & aliis fracta & submergenda protinus credebatur: Tanta igitur concussione excitati & perteriti sacerdotes clerici & alii sanctum regem coram sacro corpore iesu christi orantem inuenerunt. Cunq; omnes submergi indubitanter crederent: campanam monasterii fratrum beatæ mariæ de monte carmeli pro matutinis dicendis sonantem in auribus suis resonare sencierunt. Qua audita pius rex cuius loci campana esset principaliorem nautam interrogans diligenter:cam esse monasterii beatæ mariæ de monte carmeli ex nautæ responso percepit. In deuotionem igitur genitricis dei accensus est monasterium tunc uisitare proposuit si ipsa ab illa graui tempestate eum cum aliis liberaret. Trãquillitate igitur eius meritus & præcibus in mari subito facta. beata maria eos a prædicto periculo mortis liberante: mox mitis rex montem carmeli ascendit: & matutinas fratrum cũ magna deuotione audiuit. Quibus dictis pius rex locum illum humiliter contemplans & predictorum fratrum titulo beatæ mariæ in toto orbe terrarum quo ad ordines approbatos singulariter in signitorum famma laudabili & religiositate permotus: quosdam a priore dicti conuentus postulauit. Quos tanq̃ alter ioseph fratrum consolator in franciam ducens eis in ciuitate sua parisius monasterium edificauit. Qui alios ad suam religionem recipientes in diuersis regni frãciæ partibus monasteria sui ordinis construxerunt. Deus autem israel summe hiis qui recto sunt corde nihil odiens eorum quæ fecit ut dulcedinem suam in christianos demõstraret terrã sanctam

fluentẽ lacte & melle a potestate saracenorum auferens: eã ut in sexto tetigimus capitulo christianis largitus fuerat:qui pro nihilo habentes terram desiderabilem in luxus uarios effluxerũt: operti iniquitate & impietate sua.Etenim prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum transientes in affectum cordis:facinoribus pleni:attendere; uolentes solum peccatum esse quod oculos maiestatis dei offendit:quod ipsum mitem & soauem nobis durum reddit. Hoc enim est quod de angelo diabolum fecit:de amico inimicum:de libero seruum:de incorrupto mortalem & corruptum:de beato miserum:de ciue exulem & eiectum: de filio dei filium diaboli: hoc est quod nunq̃ ipunitum deus relinquit. Vnde peccatis prædictorum ipsorum hominum exigentibus & criminibus prophanorum qui terram sanctam sceleribus multimodis sordidabãt: ipsum ꝓuocantibus conuersus est nobis in crudelem: qui natura benignus est & suauis: facti enim sumus in derisum uicinis nostris & inimici nostri subsanauerunt nos. Cythara nostra conuersa est in luctum:& fortitudo nostra redacta est in fauillam:Facta est quasi uidua domina gentium princeps prouinciarum facta est sub tributo.Adeo enim conclusit domus in gladio populum suum & hæreditatem suam spreuit:& adeo dominati sunt nostri inimici qui oderunt nos:ꝙ nõ solum omnes regiones ciuitates & munitiones ab introitu terræ Egypti usq; ad mesopotamiam,itinere plusq̃ itinere uiginti dierum amici nobis abstulerunt: sed totam terram promissionis uiolenter occuparunt. Anno siquidem domini.m.cclxxxviii.ciuitates tyrum & tripoliti cœperunt:pluresq; uillas & castra terræ sanctæ destruxerunt.Monasteria etiam quæ fratres beatæ mariæ de monte carmeli ibidem habebant:diruentes ex ipsis fratribus plures trucidarunt. Opulentissimam insuper ciuitatem accon capientes:& innumerabilium christianorum sanguinem effundentes:eam pœnitus expoliauerunt.In qua fratres huius religionis solenné cõuẽtum quem in ea habuerunt:amiserunt. Est autem prædicta ciuitas binomia uocata:uocatur enim tholomayda & accon:eo ꝙ duo fratres unus dictus tholomeus:alius accon ipsam fundasse & a nominibus suis nomina ciuitati dicuntur imposuisse. Est autem inter mare & montes: habens portum competentem:flumine helo præter fluente:satis comode fundata ortis & uineis:& casalibus circunstantibus & arabili terra sufficienter habundans in prouincia phœnici sub tyro metropoli constituta. A qua prædicti infideles diri crudeles & impii homines egredientes: & ad sanctum montem carmeli qui ab ea non longe distat ascendentes:monasterium fratrum beatæ mariæ de monte carmeli quod nunq̃ ante destruxerant: igne cremauerunt: & omnes fratres ibidem repertos gladio trucidarunt.Ciuitatem etiam cayphas & omnes urbes iuxta dictũ mõtem fundatas:destruxerunt:Quod totum factum est ut adimpleretur quod dictum fuerat per ieremyam prophetam:capitulo quarto libri sui sic dicentem. Aspexi & ecce carmelus desertus: & omnes urbes eius destructæ sunt a facie domini & a facie ire furoris eius.Et sic montem carmeli in quo ꝓfessores huius religionis a tempore helyæ & helyzei prophetarum continue: & incessanter in comtemplatione dei perstiterant: in hac persecutione ex toto amiserunt.Iam enim lætitiam & exultationem qua contemplationis dulcedine in eodem monte recreabantur non esse ibidem perpetuo permansuras isaias olim prophetauerat.xvi capitulo libri sui dicens.Auferetur lætitia & exultatio de carmelo.Ab illo tamen monte dilatati fuerant professores huius religiõis in diuersis terræ sanctæ partibus. Qui etiam nouissime scilicet a diebus domini papæ Innocẽtii quarti & sanctissimi regis lodolbyci ab eodem monte carmeli in partibus occidentalibus multiplicati sunt in multas prouincias: prouinciæq; in domos:domus in personas multas sufficientes & idoneas per orbem uirescendo florent & florendo multum fructum afferunt ad fidei catholicæ fulcimentum.

¶Capitulum nonum de habitus professorum huius religionis integritate & colorum eius uarietate:ac uarietatis facta mutatione.

FVndatoris huius sanctæ religionis prophetæ dei helyæ habitus ex hiis ĩtegraliter cõstabat.Melota induebatur.zona pellicea circa renes cigebatur.Caput suum capucio operiebatur:& super hoc palliũ album portabat:& baculũ in manibus deferebat:ad cuius imitationé discipuli sui similibus habitibus erãt ĩduti. Dicitur ãt melota ꝓprie a melo aiali qđ ẽt taxus appellatur:de cuius pilis uel pelle uestis facta quæ est hispida ualde:melota est nocata:Quelibet tamen uestis de pilis animalium asperis:aut de pellis hispidis facta: melota siue pera ĩproprie est dicta. Vnde indumentum de camelorum pilis uel de pellibus ca-

prinis: melota siue pera consueuit dici a multis. Huius melotæ gestatio significabat mortifica-
ta omniũ peculantia carnalium passionum debere eam gestantes in summa uirtutum grauitate
consistere:nec quicq̃ incultum uel calidum iuuentutis ac mobilitatis antiquæ in eorũ corpore
residere. Actor. Attendentes super se mortificatos quidẽ carne uiuificatos autẽ spũ. Accĩctio ue
ro lũboꝝ & ambitus zonæ pelliceæ:significabat eos circũferre mortificationẽ mẽbroꝝ ĩ qbus
libidinis & luxuriæ seminaria continentur:iuxta euangelicũ illud mandatũ:quo dr̃:Sint lumbi
uestri ꝑcincti:apostolicam interpretationem semp intelligentes. Mortificate scilicet mẽbra ur̃a
quæ sunt sup terram fornicationẽ ĩmundiciam libidinẽ & concupiscẽntiam malã:Capuciũ ue-
ro ante & retro usq; ad renes destendẽs lateribus & brachiis eo denudatis quod nos nunc sca-
pulare appellamus indesinenter deferebat ut simplicitatẽ & humilitatẽ paruuloꝝ iugiter in af
fectu custodirent:canticũ illud præ oculis semp hñtes. Dñe non est exaltatum cor meum neq;
elati sunt oculi mei: neq; ambulaui in magnis neq; in mirabilibus super me:si non humiliter
sentiebã sed exaltaui aĩam meã:sicut ablactatus est super matre sua ita retributio in anima mea.
Baculi autẽ gestatiti spiritualiter designabat nunq̃ debere eas inter tot oblatrãtes uitioꝝ canes
& inuisibiles spiritualiũ nequiciaꝝ bestias inermes incedere. De quibus bestiis beatus dauid li-
berari postulans ait. Ne tradas domine bestiis aĩas confitentes tibi : sed irruentes eas retundere
atq; aduersum se senientes iugi memoria legis diuinæ extinguere:exemplo beati dauid dicẽtis.
Superbi iniq; agebant usquequaq; a lege autẽ tua non declinaui. Porro pallii albi gestatio signifi
cabat eos debere puritatẽ & mundiciã cordis retinere:quã propheta dauid a deo postulans di-
xit . Aspges me dñe isopo & mũdabor lauabis me & super niuẽ dealbabor. Hoc palliũ ut ĩ scdo
differuimus capitulo dũ helyas ascenderet in paradisum:dimisit descẽdere per turbinem ignis
helyzeo discipulo suo. In quo descensu ipsum palliũ cũ iã per plicas diuersas ab helyæ diffescis
set corpore cadendo & transeundo ꝑ ignis turbinem ĩfra plicas & extra:colores uarios propter
ignem accepit: Vbi enim ipsum infra plicam non tetigit ignis:in suo albo colore remãsit. Extra
uero plicam ad contactum ignis aliqualiter denigratum siue ruphũ apparuit. Quo pallio post
modũ usus fuit helyzeus ad imitationem eius propter dicti pallii dignitatẽ ac uirtutẽ : quia ad
cõtactũ ipsius:aquæ iordanis bis diuisæ fuerunt. Filii quoq; ꝑphetaꝝ in monte carmeli cõmo-
rantes & eoꝝ successores adinstar dicti pallii in signum sanctitatis & deuotionis palliũ barratũ
per longissima tempora gestauerunt. Quod palliũ ex septẽ partibus duplicis coloris abinuicem
distinctis ipsum totaliter integrantibus perpendiculariterq; descendentibus constabat:quarum
tres erãt nigræ siue griseæ:q significabant gestantes pallium debere tres uirtutes theologicas in
corde semper retinere. Aliæ uero quatuor partes erant albæ figurantes cõgruentissime quatuor
uirtutes cardinales illos debere in mente iugiter custodire. Quæ partes sic erant in pallio ordi-
natæ. Palliũ indutũ autẽ a pectore destendendo usq; ad terram erat scissum: & partes scissionis
erant albæ:secunda pars a latere dextro erat nigra:& etiã secũda a latere sinistro tertia uero pars
a latere dextro erat alba:quem colorẽ habebat tertia a latere sinistro . Sed ultima pars in eo exi-
stẽs erat nigra. Hoc palliũ ꝑfessores huius sanctæ religionis antiquitus:post incarnationem do-
mini carpicam appellabant.postmodũ uero consueuerunt ipsum uocare clamydẽ seu mantellũ
Hæc dicta sunt nequid pretermisisse de fundatoris huius sanctæ religiõis habitu uideamur. Cæ
terum ex his quæ hic commemorauimus quæcunq; sunt:humilitati huius professionis & ho-
nestati iuxta consuetudines regionum congruentia prædecessores patres nostri professores hu-
ius sanctæ religionis a nobis afferenda censerunt. Melotæ uero gestatio succedentibus tempori
bus derisionem potius q̃ edificationem eam uidentibus comparabat . Icciro professores hu-
ius religionis eam dimiserunt & eius loco tunicam nigram siue griseam quam subtus scapulare
portant:assumpserunt. Processu uero temporis quia pallium barratum in partibus occidentali
bus uidelicet italiæ galliæ & aliis minus religiosum hominibus uidebatur:in tantum ꝙ propter
eius uarios colores in derisum a pluribus habebatur:ideo procurante fratre petro de amiliano
priore tũc generali huius religionis:papæ Honorio quarto fuit supplicatum per dominum ger
uasiũ tituli scti martini in montibus præsbyterũ cardinalem ut huius pallii siue mantelli gesta-
tionẽ ĩ alium decẽtem habitum edificantẽ aĩas fideliũ fratres ipsi possent mutare. Quã suppli
cationẽ idẽ pontifex anno primo sui põtificatus uiua uoce cõcessit. Vnde fratres ĩ cap. suo gene
rali in monte pessulano anno domini.m . cclxxxvii. in festo beatæ mariæ Magdalenæ celebra-
to pallium prædictum auctoritate dicti summi põtificis & sedis apostolicæ dimiserũt. Scapula
re tñ ut prius reseruato pro speciali habitu sui ordinis & retento . Et ad imitationẽ fundatoris

huius sanctæ religionis helyæ ꝓphetæ iuxta uisionem quã uiderat sabatha pater eius: de qua in primo capitulo latius locuti sumus ipsi fratres palliũ albũ ĩ eodẽ generali capitulo unanimiter assumpserunt: Cui pallio capuciũ albũ addiderunt. Quod pallium album sic capuciatũ capam albã ex tunc uocauerunt: quã usq; ad hodiernã diem gestãt. Hoꝝ aũt pallioꝝ barratoꝝ depositionem & cappaꝝ albaꝝ assumptionẽ: successor honorii papæ Nicholaus papa quartus. anno primo sui pontificatus: necnon Bonifacius octauus primo anno sui pontificatus cõfirmauerũt. Occasione uero assumptionis dictarum cappaꝝ religiosi canonici ordinis præmonstracensis contra fratres prædictos ĩdignationẽ nimiã habuerũt: dicentes ꝙ fratres habitũ ipsoꝝ in eorũ detrimentum & uituperium acceperant & gestabant: qm̃ & ipsi similiter cappis albis induunť. Et ꝑꝑ hoc dicti canonici fratres ipsos in romana curia uocantes: grauibus querelis & litigiis per magna tempora uexauerunt. Tandẽ fratribus prædictis auxiliante domino de beata uirgine in dicto placito præualentibus: dicti canonici post graues labores eorum & expensas: ab intento fuerunt frustrati & priuati.

¶ Capitulum decimum de aduentu futuro fundatoris huius ordinis & ipsius cum antechristo controuersia disputationis: atq; de morte & gloria eius resurrectionis.

Auxiliante gr̃a spiritus sancti reseratis quibusdã scintillis de huius religionis statu præterito atq; præsenti quæ nube tenebrosa uelabantur aggrediendum existimauimus eadẽ gr̃a adiuuante ad discerendum futura quæ per prophetam helyam fundatorẽ huius religionis in extremis temporibus sunt agenda. Sciendum ergo quantum ex sacris scripturis & doctorum ortodoxorum dictis excerpere ualuimus ꝙ in nouissimis diebus de quibus ignoratur qñ erunt: eo ꝙ non sit nostrum nosce tẽpora uel momẽta quæ pater cœlestis posuit ĩ sua potestate: orietur secundum beatum Methodiũ in corozaym uel secundum alios in babilone radix peccati de tribu dan ex patre peccante ĩ filiam perdictionis filius antechristus nomine omnium maloꝝ princeps: Post cuius conceptũ malignus spiritus descẽdet in uteꝝ matris eius: cuius uirtute deinceps puer nasceť alet: & adolescet. Nõ aũt ipse diabolus sic ei unieť ut natura diabolica fiat una persona cum natura humana q̃admodum in christo natura diuina & humana fuerunt unitæ unitate personæ: sed homo ille suscipiet oẽm actum sathãe. Præsciẽs enim deus iniquitatem eius futuræ uolũtatis: concedet in eo habitare diabolum & educabitur occulte: & repente insurget: & eleuabit se & imperabit: & in primordiis regni sui similabit iustitiam. Q n aũt dominator factus fuerit: persequetur dei ecclesiam & manifestabit oẽm iniquitatem suam. De babilone igitur uenturus primo superabit urbes & regem egypti: & postea regẽ affricæ & regẽ ethiopiæ superans: uenturus est in iudæã. Itaq; per tres ãnos cum dimidio regnaturus tãta elatione extolleť tanta uirtute principabitur: tantis signis & prodigiis in sanitatis ostẽsione se eleuabit: ut argui ab homine non ualeat. Cum potestate enim terroris: adiungenť signa ostensæ sanctitatis. Ceci nãq; uidebunt: claudi ambulabunt: surdi audient: demoniaci curabunť leprosi mundabuntur: conuertet solem in tenebras & lunã in sanguinem: & de cœlo faciet ignẽ descendere. Et sicut christus in predicatione pauperes idiotas & simplices elegit: sic ille dãnatus homo ad prædicandum falsitatem suam astutos & duplices atq; huius mundi scientiam hñtes in discipulos electurus est: Qui simulabunt se habere innocentiam & uitam puram & doctrinã & miracula. Quod enim christus & eius ministri habẽt in ueritate isti habebunt in simulatione. Vnde prædicatores eius falsa imitatione christi per impositionem manus date se suis spm̃ sctm̃ fingent & agent quibusdã pſtigiis ut illi quibus manus imposuerunt loquanť linguis multarũ gentium. Seductor aũt ille cupidos alliciet muneribus: quæ multos inueniet thesauros abscõditos. Tanta uero contra iustos iniquitate effrenabiť ut ẽt electoꝝ corda non paruo feriant pauore: unde scriptum est ita ut in errorem inducantur si fieri potest electi. Nullos ante se fuisse christianos dicet: sed omnes antechristos extitisse. Blassemabit autem nomen iesu christi quia dicet ipsum non fuisse christum sed antechristum: & ministros christi dicet fuisse pseudo prophetas: populos ab ipsis deceptos affirmans. Se autem christum esse fatebitur & circũcidet se affirmans se esse messiam. Tunc autẽ confluẽt ad eũ oẽs i dei & reedificabũr tẽplum a romanis destructum: ubi ipse sedens dicet se esse deum. Fabricabit autem sibi imaginem materialem quam ponet in templo: & illam imaginem faciet arte magica loqui & futura prædicere: ut per hæc homines seducti illam adorent: contẽpnentes autem ab ipso occidentur. Die autem sabbati faciet

ab omni opere abstinere : ut populũ in eũ credere cõpellat & iudæos sibi subdat.Faciet etiã die
dominico abstinere : quia simulabit se mortuũ:& per triduũ latens post apparebit:dicẽs:se susci
tatum:arte magica ascendẽs in aera ferentibus eum demonibus : tunc curabitur plaga mortis:
quia qui prius mortuus credebatur : post uiuẽs reputabitur.Aduersus autẽ huius pestiferi homi
nis seductiones & multimodas in sanitates mittet dominus deus de paradiso uoluptatis ad con-
solationẽ suorum electorum fundatorẽ huius religionis helyam propheram sicut promisit per
prophetam suum malachiam.Cum uenerit ergo exponẽdo legẽ spiritualiter quã nũc iudæi sapi
unt carnaliter cõuertet cor patrum ad filios:ut scilicet filii idest iudæi sic intelligant legẽ quẽad
modũ eam patres idest prophete intellexerunt.Sic enim cor patrũ cõuertetur ad filios cum ĩtel
ligẽtia patrum perducetur ad intelligẽtiam filiorum:& cor filiorum ad patres eorum dum in il-
lud quod cõsenserunt illi:cõsceutiant isti.Celeberrimum est enim in sermõibus & cordibus fide
lium iudæos tũc per helyam in christum uerũ esse credituros.Vnde iudæi & christiani qui uere
inter se discrepant:parum christum religione consentiẽt . Cũ ipso autem helya ueniet ennoch &
ambo testes christi ut ait beatus Ioannes in apocalipsi capitulo.xi.propherabunt.i. ueraciter præ
dicabunt & futura denunciabunt diebus mille ducẽtis .i.tribus annis cum dimidio sicut prædi-
cauit antichristus.Prædicabũt autẽ amicti saccis idest induti indumẽtis asperis. Quẽadmodum
enim i præcone primi aduẽtus fuit iudicium humilitatis & paupertatis in ueste asperitatis: quia
Ioannes erat indutus de pilis camelorum ita præcões secũdi aduentus prætendẽt signũ humili-
tatis & paupertatis in uestibus asperitatis & uilitatis:pœnitentiam prædicantes & eam exemplo
ostendẽtes.Hii autẽ sunt duæ oliuæ scilicet spiritus sancti gratia pingues:& uniti unctiõe purita
tis & munditiæ.Et sunt duo candelabra scilicet lumine ueritatis & munditiæ lucẽtia aliis lumẽ
largiẽtes & stantes in conspectu domini terræ soliũ regiæ maiestatis cõtemplando quod deo pla
cet attendẽtes.Er siquis nocere eis uoluit uidelicet eos a bono proposito reuocando sen a fide
christi euellendos:aut prædicationẽ eorum anullando:ignis idest uerbum dei ardẽs uel spiritua
lis sentẽtia exiet de ore illorum & deuorabit idest destruet inimicos eorum.i.abiectiones aduer
sariorum reddẽdn eos ad resistẽdum impotẽtes . Et siquis uoluerit eos ledere idest corporali-
ter interficere sic.i.simili sentẽtia mortis corporalis:oportet eum occidi.Vnde antichristum qui
eos occidet se simulãtẽ in moote olitueti coelum ascẽdere:interficiet dominus spiritu oris sui.Hii
habẽt potestatẽ claudẽdi cœlum aereum ne pluat diebus prophetiæ eorum qui durabunt p tres
annos & dimidium:uel habẽt potestatem claudẽdi cœlum idest sacrã scripturam quæ cœlat ar
chana ne pluat diebus prophetiæ eorũ:quia nõ prædicabunt nisi tempore congruo.Et potestatẽ
habent super aquas conuertẽdi eas in sanguinem sicut moyses fecit in egypto:uel potestatem ha
bent super aquas idest super doctrinas suas quæ sunt fidelibus aquæ rigãtes:conuertẽdi eas quã
tum ad hos quos reprobatos uiderunt in sanguinẽ.i.in peccatum:quia dũ uerbũ dei ab ipsis nõ
recipitur:ad eorum dãnationẽ eis prædicatur.Vel ideo habent potestatẽ cõuertẽdi aquas in san
guinẽ:quia ex eorum doctrina multi conuertẽtur qui ab antechristo interficienter & sic aquæ in
sanguinẽ conuertẽtur.Et potestatẽ habent percutere terrã omni plaga quocienscunq; uoluerint
sicut legitur de Moyse in exodo:uel potestatẽ habẽt percutere terram idest terrena sapiẽtes om
ni plaga.i.oĩ genere dãnatiõis p̃dicando eis oẽs pœnas æternæ calamitatis.Et cum finierint testi
monium suum.i.prædicationẽ in qua peribebunt testimoniũ de christo:bestia scilicet antechri
stus qui dicitur bestia propter brutalitatem crudelitatẽ & uoracitatẽ quæ quidẽ bestia ascendet
de abisso malitiæ & iniquitatis & tenebris infidelitatis faciet aduersus eos bellũ disputatiõibus
miraculorum operationibus:persuasionibus:promissionibus:& tormẽtis corporalibus.Ipsi uero
ostendẽt eum mendacẽ coram omnibus hominibus.unde gentes uidentes illũ cõfusum & eius
seductionem a famulis dei increpatam:fugient ab eo & adherebunt profetis illis iustis . Videns
ergo seductor se durissime increpatum & ab omnibus contemptum:uincet illos uiolentiam in-
ferendo:quia occidet illos.Et corpora eorum iacebunt inhumata in plateis ciuitatis magnæ scili
cet hyerusalem:quæ uocatur spiritualiter sodoma & egyptus:Sodoma idest muta:quia tempore
antechristi a cõfessione nominis iesu christi erit muta.Vocatur etiam egyptus idest ceca propter
tenebras iofidelitatis:ĩ qua ciuitate dominus illorum scilicet christus crucifixus est. Et uidebũt
oculis carneis aliqui de populis & tribubus & linguis & gentibus corpora eorum per tres dies &
dimidium io plateis iacentia ad uictotiam & gloriam antechristi:& corpora eorum non sinent
sequaces antechristi poni in monumentis ut discipuli helyæ & ennoch scilicet professores huius
religionis & alii confundantur & terreantur.Et inhabitantes terram idest terrena sapientes gau-

debunt super illos: idest de morte & confusione illorum. Et iocundabuntur & munera mittent inuicem quod est signum magnum congratulantium. Ideo autem gaudebunt quoniam hi duo prophetæ dum uiuerent cruciauerunt eos: idest cruciatum sempiternum promiserunt eis: qui habitant super terram & post dies tres & dimidium spiritus uitæ idest anima æternaliter uiuificans a deo: idest uirtute diuina intrabit in eos: & stabunt super pedes suos & tumor magnus reuerentiæ dei uel pœne infernalis cadet super eos qui uidebunt eos resuscitatos. Et audient uocem magnã de cœlo dicẽtẽ illis. Ascẽdite huc scilicet ad consortiũ beatorum. Et ascẽdent in cœlũ in nube ad pfruẽdũ gloria cœlesti: q̃ fidelibus suis daturus ẽ deus q ẽ i sclorum sæcula benedictus. Amen.

¶ Explicit speculũ historialæ de statu Ordinis carmelitarum.

¶ Hic incipit speculũ ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli.

Filii sanctorum estis fratres huius sanctæ religionis professores: cuius fundamentum in montibus sanctis cuius initiũ cuiuslibet religionis præcessit exordium signo castitatis insigniti: ac titulo uirginis mariæ decorati quæ est fons misericordiarum mater nostra. Excitetur nunc uestra deuotio Fratres Beatæ Mariæ de monte carmeli: diligenter ad præsens opusculũ mentis intuitũ tanq̃ ad speculũ dirigẽtes: in quo potestis statũ uestrum aliqualiter contẽplari. ¶ Primo enim ostẽditur qui fuerunt huius religionis primi fundatores. ¶ Secũdo de loco ubi incepit. ¶ Tertio de tempore quo fidem catholicã susceperunt. Quarto quare ordo beatæ Mariæ uirginis nuncupat. ¶ Quinto de regula & cõfirmatiõe eiusdẽ. ¶ Sexto de habitu. ¶ Septĩo q̃liter nouissime i pribus occidẽtalibus & citra mare sunt rã salubriter dilatati.

¶ Capitulũ primũ de primis fundatoribus huius religionis.

Primos huius sanctæ religionis fundatores ostẽdit beatus hieronymus in epistola ad paulinũ dicens. Noster princeps est helyas noster dux est helyzeus: nostri duces filii prophetarum qui habitabãt in agro & solitudine: & faciebãt sibi tabernacula prope fluẽta iordanis. Similiter & Ioannes cassianus ait. Sic decet inquit religiosum icedere: sicut constat illos ambulasse qui in ueteri testamento professionis huius fundauere primordia: helyã & helyzeũ quod scripturarum anctoritate mõstratur. Helyas thesbytes fuit filius sabbata ex tribu aaron: qui montẽ carmeli legitur inhabitasse: & in eodẽ monte ad præces eius igne de cœlo descendente: idolatrias & errores legis extirpauit. Hic assumptus in curru igneo una cũ enoch: in paradiso terrestri usque ad aduentũ antechristi reseruatur. Ipsi ambo tempore antechristi sunt fidem catholicã defensuri: ab antechristo in hyerusalẽ sunt occidendi: & glorioso coronabuntur martirio. De ipso sancto helya legitur in historiis scolasticis q ante natiuitatẽ suam pater suus in somnis uidit uiros cãdidatos se salutantes: præsagiũ futurorum designans: quales imitatores deberet habere imposterũ. Hic discipulos habuit primo helyseum filiũ saphat: quẽ cum helyas in ministrum & discipulum nutu dei uellet assumere: misit helyas palliũ suum super illum: qui statim relictis bobus agrorum cucurrit post helyam dicens. Osculer oro te: patrem meũ & matrem meam & sic sequar te. Inde secutus est helyam & ministrabat ei. Huius societatis fuit sanctus Ionas propheta filius mulieris sareptææ quem suscitauit helyas. Hunc puerũ dimisit helyas in bersabeæ iuda tũ fugeret per desertum a facie iezabel: quæ ipsum nitebatur occidere: tertio: regum. xix. Abdyas uero propheta primo fuit de familia regis achab & impiissime iezabel. Quæ cum omnes prophetas dei occidi iussisset: abdias pauit centum prophetas in speluncis & specubus. Hic sanctus abdias fuit dux ille qui tercius scribitur accessisse ad sanctum helyam & in montem carmeli: cui pepercit helyas & quinquaginta suis. Tandem secũdum hyeronimũ in prologo: relicto regis obsequio: factus est helyæ discipulus. Similiter & beatus Ioannes baptista ad imitatiõem istorum cum aliquibus filiis prophetarum elegit habitare super fluuium iordanis propter sanctitatem: quia helyas & helyzeus transierunt cum sicco pede: & diuisus fuit fluuius ad imperium eorum & ad tactum pallii sui. Hoc dicit magister in historia tripartita. Nam & corpus beati ioannis baptistæ fuit sepultum inter corpora sanctorum helyzei & abdie per manus discipulorum suorum tanq̃ eiusdem deuotionis frater & professor. Vnde ysidorus. vii. ethimologiarum. xiii. capitulo dicit: q religiosi cenobitæ imitantur apostolos: heremitæ uero helyam & Ioannem bapti-

stam. Vitam autem ipsorum & aliorum sanctorum tam ueteris q̃ nouæ legis qui hanc religionẽ professi sunt ne nimia ꝓlixitate legentibus fastidium generetur:ad præsens omitto.

Secundum capitulũ de loco ubi ista religio dicitur incepisse.

QVoniam locorum sanctitas frequenter deuotionem trahit animorum:huius religionis professores loca quæ helyas & helyzeus frequentabant:in sancta pœnitẽtia uestigiis ipsorum inherendo pro contemplatione cœlestium specialiter elegerunt. Alii super fluuium iordanis:alii in samaria:alii in sarepta. Vnde legitur in crõicis q̃ post ascẽsionem domini in eodem loco ubi helyas inuenit nicheam mulierẽ uiduam colligentem ligna propter deuotionem loci & sancti prophetæ:fuit edificata una ecclesia in honore dei & beatæ Mariæ uirginis. Alii uero habitabant in mõte carmeli & in aliis locis desertis. De quibus uincentius.xx.libro.xcviii.capitulo. Secessores inquit mundo insidias occultas diaboli calcauerunt a principio:conflictu demonibus aggredi cupientes uastos heremi secessus penetrare non timuerunt ad imitationem beati Ioannis baptistæ helyæ quoque & helyzei atque aliorum. Locum autem sanctum montis carmeli helyas & helyzeus specialiter ĩhabitasse leguntur:& successores eorum & sancti patres tam tempore legis mosaycæ q̃ nouæ legis ibidem deo deuote seruierũt. Vnde uitam sanctorum ipsorum & locum describit magister in historia tripertita libro primo capitulo.li.&.lii.dicens. Vin sancti sæculo renunciantes uariis desideriis & affectionibus tracti ac feruore religionis accensi:eligebant sibi loca proposito suo & deuotioni magis conuenientia:aliqui ad exemplum & imitationem sancti uiri & solitarii helyæ prophetæ in monte carmeli: & maxime in parte illa quæ supereminet ciuitati porphiriãe quæ hodie cayphas appellatur quæ fons helyæ dicitur:non longe a monasterio beatæ uirginis margaritæ uitam solitariam ducebant in alueari bus modicarum cellularum tanq̃ apes domini dulcedinem spiritualem mellificãtes. Est autem inquit alius carmelus transiordanem iuxta desertum solitudinis in quo latuit dauid fugiẽs a facie saul:ubi est habitatio nabal uiri stulti. Hic autẽ in quo habitauit helyas situs est in maritimis distans ab accon quatuor milliaribus. In hoc sancto mõte prohibuit helyas prophetas baal interfici:ne pollueretur sanguine eorum. Mons enim inquit sanctus est:errores legis ibidem extirpauit:& populum israel diuino suffragante præsidio:in fide reformauit. Et quia hæc religio ĩ hoc sacro monte tanq̃ uitis firmiter radicata a mari usque ad mare palmites suos extendens per uniuersos christiãorum fines suauiter redolere ac fructum copiosum facere dinoscitur ad fidei catholicæ nutrimentum:iccirco de monte carmeli ab omnibus usque ad hodiernum diem consueuit appellari.

Tertium capitulũ de tẽpore quo fidem catolicam susceperunt.

CVm igiẽ in sancta pœnitentia perseuerassent a tẽpore sanctorum helyæ & helyzei ꝓphetarum & regis Achab qui regnauit secundum eusebium cesariensem ante incarnationem domini nostri iesu christi:per annos duo milia centum & trigintaseptẽ tunc abcesserunt tenebræ & lux uenit in mundũ quæ est ꝓmissio dei patris:quam prædicari per os prophetarum audierant arbitrati sunt:quia miserat deus filium suum natum ex muliere:& testimonium ueritatis:scilicet beatum ioannem baptistam:deinde christum prædicãtem audierunt:qui religiose fidem catholicam confitentes:in christo baptizati sunt. Deinde perseuerantes in doctrina apostolorum habentes gratiam ad omnem plebem ueritatis euangelicæ nuncii fideles ac fidei christianæ legittimi defensores effecti sunt. Vnde in cronicis romanorum legitur sic. Fuit tempore prædicationis iesu christi domini nostri q̃ fratres de monte carmeli accesserunt:& illorum anno septimo a passione domini regnante romano imperio & tempore titi & uaspasiani imperatorum apud hyerusalem in porta aurea religiose confederũt. Vbi tempore beati petri apostoli antiochiæ cathedrati ipsi in circunquaque regione adiacenti diuersis locis catholicæ pro fide insistebant. Processu uero temporis præcipue circa annos ab incarnatione domini nostri iesu christi.dccc.uniformiter secundum regulam & obseruationes ab ecclesia & patriarchis illius temporis eis impositas magis solito uiuere ceperunt.

Quartum capitulum quare ordo beatæ Mariæ uirginis uocatur.

PRofessores huius religionis titulo beatæ mariæ uirginis decorari decuit: qui primi in sancta uirginitate ac paupertate uoluntaria seipsos dedicasse leguntur. Vnde beatus Hieronymus in epistola ad eustochium de uirginitate seruanda dicit. In aotiqua lege sola erat benedictio liberorum: & subdit. Paulatim uero increscente segete messorum immissus est uirgo helyas: uirgo helyzeus uirgines filiū multi prophetarū. Nam & helyas fuit de stirpe Aaron: de qua & beata uirgo sumpsit originem. Virga igirur Aaron floroisse ac amigdala protulisse dicitur: quia uirginitas sterils iiu sanctis patribus: i uirgine maria fœcūda floruit ac di latautibus foliis ad augmentanonem diuini cultus regina uirtutum in professoribus suis fructū gratissimum dinoscitur prorulisse. Ea ergo deuoti in domino gaudete qui florem pulcritudinis ac uirginitatis titulum obtinere meruistis: secundū q̄ isayas de ipsa prophetauit dicens. Data est ei gloria libani decor carmeli & saton. Vnde & sponsus ecclesiæ preminentiam eius considerans: sibi magisterium huius sanctæ professionis attribuendo dicebat. Caput tuū ut carmelus canticorū vii. Ipsa etiam personaliter in ipso sancto monte carmeli cum sanctis uirginibus & religiosis eiusdem loci frequenter dicitur habitasse: tum ppter sanctitatem loci & deuotionē ibidē habitantium: tum propter uiciniratem locorum. Distat enim ciuitas nazareth a monte predicto per tria miliaria. Decebat igitur ut mater uirtutum locum sanctæ sanctitatis & deuorionis filios per suam personalem præsentiam decoraret. Fratres uero tempore quo ecclesia per totam iudæā & samariam edificabatur post ascensionem domini iu eodem monte iuxta quendam fonrē ubi habitauit Helyas oratorium iu honore beatæ mariæ uirginis primi construxerunt. Deiude processū temporis cum ordo beati benedicti mulnplicari cepisset: quidam monachi ordinis predicti in monte carmeli uolentes habitare: capellam in honore beatæ uirginis margaritæ construxerunt. Icciroo ut sancti monachi a fratribus predictis discernerentur: tam ipse locus qui fons helyæ dicitur: quam ipsi fratres ordinis beatæ mariæ uirginis ab omnibus consueuiuit appellari. Vnde & sancta sedes appostolica præmissis rationibus diligenter inspectis: huic religioni titulum beatæ mariæ uirginis per litteras suas solenniter apptopriari decreuit.

¶ Quintum capitulum de regula & confirmatione eiusdem.

REgulam & modum eorum uiuendi qui a principio nascentis ecclesiæ: pœnitētiam ac religiosam uitam processii sunt: modernis religiosis stuporem inducit: nec solum difficile est eis: immo impossibile uitam illorum imitari. De quibus Ioānes cassianus libro secūdo de institutis monachorū dicit. Cum in primordiis fidei pauci quidē: sed probatissimi censerentur a beatæ memoriæ euāgelista marcho uormam suscipere non solum secundum cōmunem uitam ab apostolis in actibus apostolorum datā: ut scilicet haberent omnia cōia & diuiderentur prout un cuiq; opus erat: uerū etiam multum sublimiora cumulauerāt. Etenim sedentes in secreta suburbiorū loca agebant uitam caute abstinentiæ rigore districtam: ut etiam stupori esset tam ardua conuersationis eorū professio. Verum de religione predicta quidam frater ioānes nomine hierosolymitāus patriarcha sicut scribitur in cronicis romanis predictis fratribus suis certam regulam non habentibus: regulam a beatis patribus paulino successiue & a basilio uiris religiosis editam: ac in sacro canone uidelicet. xviii. q. ii. solēniter apptobatā: dedit imposterum obseruandam. Processu uero temporis fuit iu anthiochia quidam patriarcha Americus nomine: natione limonicensis de uilla de salamiacho qui tempore suo deleuit errorem maronicarum: qui a marone heretico dicebantur. Morabantur autem circa iuga libani in errore de duplici uoluntate in xp̄o ducentis aunis. Hic autem patriarcha uenerabilis predictorum fratrū beatæ mariæ uirginis laudabilē cōuersationem attēdens: tempore alexādri papæ tercii ipsos fratres multum specialiter in domino nutriebat & in scriptis modum uitæ ipsorū redigens ipsos separatim in cellulis per totum montem carmeli habitantes: sub cura unius adonauit: & professionis uinculis colligauit: & ut fratres heremitæ beatæ mariæ uirginis de monre carmeli ex tunc uocarentur: ordinauit ac in menre sua disposuit predicta omnia per sedem apostolicam facere confirmari. Inter quos uenerabilis pater Antiochenus patriarcha habuit nepotem suum uirum religiosum sanctum & famosum. Quilibet postmodum sic in unum congregatis: Albertus patriarcha hierosolymitāus apostolicæ sedis legatus ante cōcilium lateranēse anno domini M.c.lxxxx. de regula beati basilii predicta quædam salubria & specialiter illa quæ erant de substātia uori accipiens: & alias quasdam obseruationes quæ pro statu predictorum fratrum uidebantur expedire

prædictis inferens:certam regulam:& eisdem iniunxit obseruandam.Hanc regulam confirmauit Alexander papa tercius:post solenne concilium per ipsum turonis in regno franciæ celebratũ anno domini.M.c.lxi.Innocentius uero tertius natione campanus qui sextus successit Alexãdro papæ prædicto:eandem regulã confirmauit:anno domini.M.c.lxxvi.Tempore uero huius innocentii tertii sanctus dominicus in ciuitate tholosana ordinem fratrũ prædicatorũ primus incepit:anno domini.M.c.xcviii.Similiter & beatus Franciscus qui ante conuersionẽ uocabatur Ioannes:tempore eiusdẽ innocentii papæ tertii apud assissium ordinẽ fratrum minorũ incepit:anno domini.M.cc.vi.Deinde honorius papa tertius prædictã regulã fratrum ordinis beatæ Mariæ uirginis de monte carmeli confirmauit Anno domini.M.cc.xxv.qui eodẽ anno cõfirmauit ordinẽ de ualle scolariũ.Verũ quia prædicta regula fratrum ordinis beatæ Mariæ uirginis grauis erat:nec eis in uillis & ciuitatibus habitare licebat.Iccirco Innocentius papa quartus in concilio lugduuẽsi per uenerabiles patres hugonẽ de sancto Theodoro præsbyterum cardinalẽ: & dominũ Gulielmũ anteradensem episcopũ prædictã regulã mitigari cœpit & corrigi:ac ipsam mitigatã sub bulla sua confirmauit anno domini.M.cc.xlvii.Quam regulã postmodũ cõfirmauerũt Alexander papa quartus Vrbanus & Clæmens.Gregorius.x.Bonifacius.vii. Et sic regula prædicta fratrũ beatæ Mariæ uirginis secundũ substantiã sui nullatenus uariata remanens:multis confirmationibus & priuilegiis extitit roborata:nec non & totus ordo quẽ soli romano pontifici:& soli sedi apostolicæ tam in spiritualibus q̃ in tẽporalibus absque ullo medio uoluit sedes apostolica subiacere:ac ipsum ordinẽ sic exemptũ multis priuilegiis & graciis solidauit. Bonifacius uero papa in.vi.decretaliũ approbando statũ & confirmationẽ dicti ordinis fratrũ beatæ Mariæ uirginis certam & expressam de ipsis uoluit facere mentionẽ dicens: ꝙ eius institutio sicut uerũ est cõciliũ lateraneuse precessit:& ideo prædictũ ordinẽ in statu solido ac ꝑpetuo uoluit ꝑmãere.

¶Sextum capitulũ de habitu huius ordinis.

TEmpore quo raptus est helyas in cœlũ:fratres in signũ sanctitatis & deuotionis super habitũ suæ professionis palliũ duplicis coloris gestare consueuerunt. In quo colores albus.s.& griseus statũ duplicẽ scilicet castitatis & pœnitẽtiæ designabant.Itẽ septem partes abinuicẽ distinctæ totũ palliũ integrantes perpendiculariter descendebat:quarum tres griseæ tres uirtutes theologicas:& quatuor coloris albi quatuor uirtutes cardinales figurabant.Ad tactũ huius pallii aquæ iordanis diuisæ sunt: sicut scribitur.iiii.regum.ii. capitulo Processu uero temporis quia signũ huiusmodi in partibus galliarũ & italiæ minus religiosum hominibus uidebatur:ipsum tẽpore Nicholai papæ dimiserunt.Nam sicut dicit Ioannes cassianus libro primo de institutis monachorum.Religiosi debent habere succinctorũ palliũ: & cætera quæ religiosi quondã in partibus egypti portare solebant.Cæterũ a nobis inquit sunt tenẽda illa tantũmodo:quæ uel locorũ situs uel prouinciæ usus admittit.Melotæ enim gestatio:derisionem potius q̃ edificationem ullam uidentibus comparauit.Iccirco fratres in capitulo suo generali montis pesulañ. celebrato anuo domini.M.cc.lxxxii.pallium prædictum deponentes: authoritate prædicti summi pontificis & apostolicæ sedis:cappam albam in signum suæ religionis assumpserunt.

¶Septimũ capitulũ de dilatatione ordinis.

QVamuis cæteros ordines hæc religio præcesserit:tamen domibus & edificiis cæteris religionibus minus est dilatata:eo ꝙ nouissime uidelicet tempore beati lodouici regis francorum citra mare partes istas:scilicet franciæ:italiæ:ac partes alias orientales habitare ceperunt. Ipsi enim in terra sancta: regionibus: & insulis circũadiacentibus in sancta pœnitentia & seruitio iesu christi usque ad totalem amissionem terræ sanctæ fideliter perstiterunt.Tandem ciuitate accon & aliis ciuitatibus & castris christianorum per manus paganorum occupatis: infideles loca prædictorum fratrum:& irruentes in fratres & oratoriis suis & in altaribus sacris ornamentis indutos:impie ac miserabiliter trucidabant. Vnde in illa desolatione loca relinquere compulsi sunt.Et q̃ plures eorum glorioso sunt martirio coronati.Verum tamen diuina disponente clæmẽtia quæ totaliter sanctum ordinem noluit delere:beatus Lodouicus francorum rex illustrissimus per aliquod tempus ante demolitionem prædictam patrimo

nii domini nostri iesu christi quosdam de prædictis fratribus in regnū franciæ perduxerat:quos parisius ciuitate sua regia collocauit.Nam secundum illos qui ueraciter cunctis adulacionibus abiectis uitam & fœlices actus eiusdē regis conscripserunt:pius rex lodouicus anno domini . M. cc.l.transfretauit contra inimicos crucis pugnamrus.Qui cum exercitu suo derelictus est a deo: qui dereliquit filium suum in manibus iudæorum propter peccata nostra:sed infra paucos dies soldanus babyloniæ qui se christianos uicisse gaudebat:a suis est occisus.Pius autem rex reddita damieta quam prius ui armorum acceperat cū omnibus suis euasit. Remansit autē rex christianissimus in terra sancta.Cesariam.Ioppen & accon:& alia quædā christianorū loca firmauit. Eodem similiter temporis interuallo:sepius adiit loca sancta quæ dominus:noster iesus christus corporali præsentia consecrauit.Et tunc montē sanctum carmeli ascendit & locū fratrū successores prophetarū habitantiū ibidē:& fontē helyæ:& speluncā in qua helyas:& alii q̄ plures sancti patres inhabitauerunt diligenter contemplatus:propter sanctitatem & conuersatiōem eorū laudabilem quā de eisdē in terra illa fama comunis longe lateque diffuderat:humiliter uisitauit.Et cū tantæ religiositatis ac pœnitentiæ uiros & titulo beatæ Mariæ iu toto orbe quo ad ordines approbatos singulariter insignitos:regnumque suum ac partem orientalem conspiceret uiris tātæ perfectionis carere:disposuit ad regnum suum secum aliquos ducere:ut de regno suo ad regna alia uiros diriuaret perfectos.Et tunc a priore dicti loci cum instantia fratres impetrauit. Quos tamq̄ alter ioseph fratrum saluator diuina disponente prouidētia ante totalem amissionē terræ sanctæ citra mare ad partes suas secum adduxit.Et sic nouissime: scilicet a diebus sanctissimi regis lodouici multiplicari citra mare in multas prouincias. prouinciæque in domos : domusque in personas multas sufficientes & idoneas per orbem uirescendo florent:& florendo multū fructum afferunt ad fidei catholicæ fulcimentum:expectantes beatam spem & uitam æternā quam fidelibus suis daturus est deus qui est benedictus in sæcula sæculoꝝ Amen.

¶Explicit speculū ordinis beatæ Mariæ genitricis dei de monte carmeli.

¶Actor huius opusculi erat frater Ioannes de chimeto lector sacræ theologiæ.

¶Hic incipit tractatus super regulā ordinis carmelitaꝝ.

Viuslibet religionis titulus ortū habet a loco uel a sancto. A loco quidē:ut a cistercio cistercienses quomodo ordo noster a loco carmeli est iutitulatus.A sancto:ut cū successores uitam & regulam sibi elegunt obseruandā : quam aliquis sanctorū sibi elegit prout canonici nigri dicuntur de ordine sancti Augustini.Et isto modo Fratres ordinis beatæ Mariæ in bullis apostolicis sumus nominati.Elegimus enim regulā cuius multa similia puncta beata uirgo maria in uita sua seruare curauit.In primis constat eam perfecte obediētē fuisse.Angelo enim nūcianti respōdit.Ecce ancilla domini fiat mihi secundū uerbū tuū . Et de hoc in regula.Priori obedienriā promitrat qolibet aliorū:& promissam studeat operis ueritate seruare.Constat etiā eam propriū abdicasse.Absit enim eā a regula apostolica quæ uia perfectionis nuncupatur exclusam fuisse.De qua regula scriptū est actuū.ii.Omnes qui credebāt erāt pariter:& habebant omnia comunia.Et infra:capitulo quinto.Er uullus suū esse dicebat. Et de hoc iu regula.Nullus fratrū aliquid sibi esse propriū dicat: sed sint uobis omnia comunia: & cætera Constat eam castitatē fideliter seruasse:de qua scriptū est.Ecce uirgo concipiet & pariet filiū. Et de hoc in regula.Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis.Secūdo idē patet per specialia capitula.Legitur enim de ea ꝙ frequēter uisitauit loca baptismi christi : & ubi christus ieiunauit : quæ sunt loca deserta secūdū magistrū in historiis.& sic heremiticæ uitæ apta.Visitauitque loca inhabitata:nazareth scilicet & bethleē.Et quia loca herēitica & alia erant sibi cara:ideo simile dicitur in regula.Loca autē habere poteritis in heremis:uel ubi uobis donata fuerint &c. Itē concordāt sanctis:ꝙ cū angelus nūciabat filiū dei incarnationē:eā inseparata camera contēplantē inuenit. Et de hoc in regula.Iuxta situ loci quē inhabitare ꝓposueritis:singuli uestrū singulas habeant cellulas separatas.Præter hæc cū edētibus & bibentibus uixit in cōmuni loco ut in nazareth: in parētum domo:in quo comunē cōmendauit refectionis locū.Propter quod dicitur iu regula.In cōuni refectorio ea quæ uobis erogata fuerint:sumatis.Legitur quoq; de ea in libro de floribus sanctorum ꝙ cum ad templum a parentibus fuerat ducta:non solitaria sed cum aliis uirginibus in

templo erat dimissa. Vnde quo ad comune oratoriũ subditur in regula. Oratorium construatur in medio cellularum. Collegium tenuit cũ ioseph layco:& cum ioanne euangelista summo clerico:utroq; in suo statu uiro deuoto. Sic ordinẽ nostrũ in laycis & clericis constitui uoluit:& utrisq; in regula horas deuotionis distinguit. Vnde de clericis dicitur. Hii qui horas canonicas cum clericis dicere norunt &c. De laycis quoq; subiunctũ est: Qui uero eas non nouerunt & cætera. Hieronymus in quadã epistola ad otamaciũ & elyodorũ dicit q; beata uirgo hanc regulam sibi statuit:ut a mane usq; ad tertiam:orationibus insisteret. A tertia usq; ad nonã:textrino operi uacaret. A nona ab oratione nõ recedebat:quousq; angelus apparẽs:escam sibi dabat. Propter assiduitatem orandi quã exercuit:dicitur in regula. Maneant singuli in cellulis suis uel iuxta eas die ac nocte in lege domini meditantes & in orationibus uigilantes. Propter continuationẽ operandi: dicitur ibidẽ. Faciendũ est uobis aliquid operis:ut semper diabolus uos inueniat occupatos ne ex ociositate uestra aliquẽ intrandi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Quod usq; ad nonam ieiunauit:de ieiunio nos instruxit. Vnde in regula. Ieiuniũ singulis diebus a festo exaltationis sanctæ crucis &c. Quod cibum ab angelo suscepit:nos instruxit cibis tantum sobriis quæ uitæ congruunt spirituali:non carneis & lasciuis fore uescendum. Vnde ibi. Ab esu carnium abstineatis nisi infirmitas uel debilitas &c. Silentium multũ seruauit. Non enim legitur in euangelio locuta fuisse nisi quater:ut dicit bernardus. Scilicet angelo in annunciatione. Elizabeth in salutatiõe. In nuptiis in chaua galileæ:& filio in eius inuentione De hoc in regula:& primo in generali. Cõmendat enim apostolus silentium cũ in eo precipit operandum &c. Et in speciali cum subditur: Ideoq; statuimus ut dicto completorio silentium teneatis usq; ad primã dictã sequentis diei. Cõstat eam simplicitatem dilexisse. Quando enim iuit in bethleem ubi filium pareret:in adiutoriũ non equum sed asinum secum duxit ut dicitur in historiis. De hac nostra simplicitate dicitur in regula. Asinos siue mulos habere poteritis &c. Constat ẽt eã in magna fide spe & caritate stabilem fuisse:cum in filii sui pasione permansit:alii uero eo relicto fugerunt. De perfectione caritatis dicitur in regula. Induenda est lorica iustitiæ ut dominũ deum uestrum ex toto corde uestro diligatis &c.& proximum uestrum &c. De fide subiunctum est. In omnibus sumendum est scutum fidei ut possitis &c. De spe sequitur. De solo saluatore speretis salutem. Ad statum prædicatoris peruenit. Postq̃ enim dei filium conceperat:magnum sermonem fecit. Primo deum laudando & dicendo. Magnificat anima mea domũ &c. Secũdo ad mores applicãdo:ibi. Et misericordia eius a progenie improgenies:& infra. Tertio ad propositum modo sermonis in fine prophetias allegãdo:dicens Sicut locutus est ad patres nostros &c. Vnde in regula. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundantur habitet in ore & in cordibus uestris:&c. Humilitatem seruauit ad deum dicens. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ &c. Sic in regula debẽt subditi ad prælatũ unde ibi. Vos quoq; cæteri fratres priorem uestrum honorare humiliter. Humilitatem tenuit ad minorem. Cum enim esset mater dei: tribus mensibus ministrauit matri sui præconis. Vnde in regula instruuntur priores de humilitate sic. Illud semper habeatis in mente quod dominus ait in euangelio. Quicunq; inter uos uoluerit maior esse:erit minister uester. Et quia super omnes uirtutes prædictas adhuc alias habuit innumeras preter has quæ in regula ponũtur:ideo supererogatio nobis indulgetur. De hoc in regula. Siquis autem supererogauerit:dominus cum redierit reddet ei sic:igit̃ patet q; merito regulæ ordo titulũ habet beatæ Mariæ. Vnde idẽ ĩnocẽcius quartus qui regulam declarauit dans licentiam confessandi & prædicandi : sic scripsit cito post. Dilectis filiis priori generali & prouincialibus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli: salutẽ & apostolicam benedictionem. Ex tunc romani pontifices usq; in hodiernum diem suis bullis & litteris in principio:prædictum titulum beatæ Mariæ conscribunt. Et ioannes:xxii. in priuilegio exemptionis perhibet testimonium super istis dicens. Sacer ordo uester in agro domini plãtatus & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus:apostolicis gratiis digne meretur attolli.

¶ Explicit tractatus super Regulã fratrum Ordinis carmelitarum.

¶ Hic incipit compendium historiarũ & iuriom pro defensione institutionis & confirmationis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli.

Beatus bernardus in quodam sermone quem fecit de laudibus beatæ mariæ eam specialiter laudat per decorem carmeli dicens. Data est ei decor carmeli & saron. In suis igitur carmelitis deo inspirante & ipsa adiuuante:contra dicti ordinis detractores nõ per fabulas sed per res gestas ipsam laudare disposui per nouem particulas proceden-

do.Prima parcicula est de loco ubi incepit ordo carmeli.Secunda de antiquitate ordinis carmelitarum.Tertia de tirigine ordinis carmeli.Quarta de regula.Quinta de intitulatiõe ordinis nomine beatæ mariæ de monte carmeli.Sexta de habitu ordinis carmelitarum.Septima de confirmatione eiusdem ordinis iure diuino.Octaua de confirmatione eiusdem iure canonico comuni Nona de coofirmatione eiusdem iure canonico speciali.

❡Prima particula est de loco obi incepit ordu carmeli.

ORdo carmeli incepit tibi helyas propheta habitare consueuit: secundum quod dicit libro 30 uincentius in speculo historiali libro.xxxi.capitulo.c.xxiii.Et hoe idem testificatũ est a multis romanis pontificibus:qui in regula bullata sic scribunt.Priori & fratribus de monte carmeli iuxta fontem helyæ motantur:salutem & apostolicam benedictionẽ Nec credendum est carmelum helyæ eundem esse qui & carmelus nabal.Nam secundum hieronymum super isayam capitulo.xvi.Mons carmeli in quo orauit helyas:est mtns inter feoicem & palestiná. Et ut habetur in libro catholicon non est ille de quo nabal carmelus dicitur. Ille enim mons est galileæ:& ctncordat magister in histuriis:primo regum.xxv.capitulo.

❡Secunda particula de antiquitate ordinis carmelitarum.

ORdo carmeli tanta fulget antiquitate q̧ de hoc in iure non extat memoria.In decreto enim lugdunensis conciliũ quod incipit Religionum diuersitatẽ:sic mentio de lateranensi concilio:& tunc subditur ibidem.Carmelitarum ordinis institutio dictum generale concilium præcessit:nec ponit certum tempus suæ processionis.Per quod patet:q̧ ab antiquo præcessit q̧ de eius antiquitate in iure non inuenitur memoria.In prima insup constitutione dicti ordinis edita ab antiquo inuenit̃ q̧ a tẽpore helyæ & helyzei ꝓphetaꝝ montẽ carmeli inhabitantiũ:quidá uiri cotitẽplatiui in eodẽ monte soccesserũt:& fratres de carmelo erant nominati:ac post christi incarnationẽ capellá in honore beatæ mariæ erexerũt:& eius titulum elegerũt.Et hoc testimoniũ ualidũ est a iure:quia in decretis.xiiii.q.ii.scriptũ est in capitulo super prudẽtia.Quod monachi possunt testificari in causa sui monasterii:Et redditur ratio ibi. Quia illi potissimum in testes sutit assumendi:q eadem negutia tractauerunt.

❡Tertia particula de origine ordinis carmelitarum.

ORdinẽ carmeli exemplũ cõtẽplationis a cuneti prophetaꝝ apparet ortũ habuisse. Magister enim in historiis primo regũ decimo dicit:q̧ Samuel fuit primus q constituit cõuentus religiosorum & uocabat̃ cuneus prophetarum quoꝝ officiõ fuit deũ cõtẽplari·Postea uero adheserũt helyzeo uiri cõtẽplatiui filii ꝓphetaꝝ : ut habet̃ quarto Regũ:cap.ii.Hác insup cõtẽplationẽ q̃ cuneus & filii ꝓphetaꝝ inchoauerát:qdá carmelitæ ut de facto notũ ẽ:necnõ & uincẽtius i speculo historiali ubi supra testat̃:in carmelo quẽ helyas ꝓpheta inhabitauit:continuare curauerunt:& sic ortum habuerunt.

❡Quarta particula de regula.

ORdo carmeli accepit regulẽ ab alberto hierosolymitãti patriarcha:quã multi romani põtifices postea cõfirmauerũt:ut dicit uincẽtius in speculo historiali ubi supra:& patet in multis bullis quas habet ordo prædictus.Sed quia aliqui minus periti dicũt eã nõ esse regulá sed uiuẽdi formulá:distant prius q̃ loquãtur:quia forma uiuẽdi a regula nõ distrahit:sed regulá diffinit.In decretis enim distĩctiõe tertia.cap.Canon:sic scribit̃. Quod regula ex eo dicta est q̧ recte uiuendi normá præbeat.Sunt igitur idẽ hæc tria:regula : norma & forma uiuendi:ut patet ex decreto allegato.Et ut oĩbus modis pateat dictũ ordinẽ regulá habere sub omnibus istis nominibus confirmatá:romani põtifices eis regulá tradiderũt.Primo enim eis honorius regulá tradidit sub nomine normæ:ut patet in quadá bulla antiqua quæ lõdon̄. habet̃:ubi sic scribit̃.Honorius seruus seruoꝝ dei &c.Vt uiuẽdi normá regulariter a bonæ memoriæ hyerosolymitão patriarcha editá uos suscepisse dicitis:uobis & successoribus uestris quatẽus eã obseruetis:i remissionẽ iniũgimus peccatoꝝ.Itẽ innocẽtius.iiii.cõfirmauit eis regulá sub noie regulæ i pricipio.Et i fine sub noie formæ uiuendi:ut patet in bulla sua.

❡Quinta de intitulatiõe ordinis nomine beatæ mariæ de monte carmeli.

ORdo carmeli intitulatur titulo beatæ mariæ per plura priuilegia apostolica: ut patet priuilegia ordinis intuenti. Et hoc est testimonium quod perhibet dominus ioannes xxii. in priuilegio exemptionis dicti ordinis dicens. Sacer ordo uester in agro domini plantatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis dignæ meretur attolli. Et hoc sufficit: quia quod sedes apostolica approbat approbatum est ut habetur in decretis. xxiiii. q. praua. Hæc est fides Item in quodā tractatu quem feci super regulam dicti ordis intitulationē illā congruā probaui. eo ꝙ singula puncta in regula cōtenta: imitationē habent ad puncta similia in uita beatæ mariæ ut per singula puncta deduxi.

¶ Sexta particula de habitu ordinis Carmelitarum.

ORdo carmeli congrue habitum accepit secundū ea quæ helyas portauit. Legitur enī de helya ꝙ ipse portauit pallium: ut habetur quarto regū capitulo secundo. Modus enim religiosorum qui in terra sancta habitauerunt: fuit signum distinctum gerere in palliis suis: ut patet de hospitalariis & templariis & bethlemitis. Et ad instar huius in signum distinctionis carmelitæ primo habuerunt pallium: sed cum barris griseis Et rationabiliter talē uestem stragulatam pro tēpore illo portauerūt: quia ab initio mendicitatis perfectionē elegerūt. Vestis enim stragulata: habitus est pauperēm: secundum illod prouerbiorum. xxxi. Palmas suas extendit ad pauperem: & sequitur: Stragulatam uestē fecit sibi. Quod uero processu tēporis carmelitæ capam albam sine barris a sede apostolica susceperunt: ante ortum helyæ erat prænosticatum. Legitur enim in historiis quarto regum. ii. ꝙ Sabacha pater helyæ nōdum nati uidit in somnis uiros candidatos se salutantes. Et prænosticatio illa congrue corespondebat præsenti tempori. Iam enim statutum ē libro tertio decretalium de uita & honestate clericorum: ꝙ clerici & religiosi non gerant habitum uarii coloris.

¶ Septima particula de confirmatione eiusdē ordinis iure diuino.

ORdo carmeli a principio fuit confirmatus iure diuino idest diuina inspiratiōe quod patet. Ex hoc enī patet christianā religionem diuina inspiratione fuisse constitutā: qa nulla persecutione aut legis editione dissolui poterat: prout patet actuū quinto. Volētibus religionē xpianā destruere: dixit gamaliel. Sinite illos. qm̄ si est ex hominibus concilium hoc aut opus dissoluet. Si uero ex deo est: nō potestis dissoluere illud: ne forte & deo repugnare uideamini. Idē est de ordine carmeli. Semper enī deo disponēte in sua antiquitate ꝓcessit: nec per saracenorum persecutionē: nec ꝑ leges editas contra religiosos poterat dissolui: ut patet tertio libro decretaliū in rubrica de religiosis domibus in capitulo. Ne nimia. Et idem patet in eadē rubrica de concilio lugdunensi. Et in. vi. decretaliū capitulo religionū diuersitatem. Secūdo fuit ordo carmeli cōfirmatus iure regulæ xpi & apostolicæ īstitutōis. Regula enī xpi & apostoloꝝ patet ī decretis. xii. q. pria cap. Dilectissimis. Sed ordo carmeli hāc uitā ī cōi & in paupertate sibi elegerunt: ut patet in regula eorum bullata: & in prædicto decreto lugdunensis concilii: & decretali in. vi. libro: ubi inter religiosos mendicantes approbatos cōputatur.

¶ Octaua particula de confirmatione eiusdem iure canonico comuni.

ORdo carmeli fuit confirmatus iure canonico & iure comuni: & primo iure ordinariæ institutionis hierosolymitanus enī pāriarcha ut ꝓmissum est regulā eis tradidit & cōfirmauit ante lateranēse cōciliū: & hoc bn̄ potuit suo iure ordiario: qa ī cōcilio lateranēsi prīo fuit īstitutū religionū sedi apl'icæ r̄seruara: ut patet. iii. li. decretaliū rubrica de religiosis domibus ca. ultīo. Sed ut dr̄. v. lib. rubrica de sentētia excōicatōis ca. Nup Q d non est reseruatum: intelligitur esse concessum. Et istam institutionem ordinariam ab alberto hierosolimitano patriarcha testatur uincentius in speculo historiali ubi supra libro uigesimoseptimo capitulo trigesimotertio. Confirmatus est insuper iure comuni canonicæ ratihabitionis: Licet enim lateranense concilium nouas religiones prohibuit inueniri: tamen quas inuenit ordinaria potestate institutas non reprobauit. Et hoc est a iure ratum haberi: quia iura solum in

Libro 30
cap 123

fututum uolunt canere:& specialiter circa statum religionum mendicantium: ut patet sexto libro rubrica de excessibus prælatorum capitulo primo ubi prohibetur q religiosi mendicantes ex tunc noua loca non recipiant sine sedis apostolicæ auctoritate:quia tū receptionem in præterito non reprobat:quod factum est firmum & ratum reliquit.

¶ Noua particula de confirmatione eiusdem iure canonico speciali.

Ordo carmeli approbatus est iure specialis approbationis sedis apostolicæ religio enī tunc est approbata quando habet regulam traditam sibi a sede apostolica : ut patet quinto libro decretalium:rubrica de excessibus prælatorum capitulo Nimis praua. Et in decretis uigesimaquarta questione praua.Sed ordo carmeli habet regulam a sede apostolica sibi traditam ab honorio tertio:& gregorio nono:ut testatur uincentius in speculo historiali.ubi supra libro uigesimoseptimo capitulo.cxxvii.Et ab Innocentio quarto: & Alexandro quarto:& Nicholao quarto & Vrbano quarto eandem habet confirmatam ut patet in bullis suis.Confirmatus est etiam iure specialis decisionis & diffinitionis ; Dictus enim ordo ut prædictum est ante lugdunense concilium a sede apostolica per multos romāos pontifices erat confirmatus.Sed sequens lugdunense concilium:dictum ordinem manere concessit donec romanus pontifex aliter de eo prouideret.Bonifacius uero octauus ut patet in rubrica extra de religiosis domibus capitulo religionum diuersitatem:totam illam clausulam Donec resecauit: & sic ad firmum & solidum statum quē prius a sede apostolica habuerat reduxit.Et per hoc patet contra maliuolos detractores.Quod & si littera sexti libri haberet In solido statu eos uolumus permanere:cum solitus status eorum qui præcessit:per sedē apostolicam solidus erat & firmus quod adhuc cum dileta sit clausula.Donec in solido & approbato statu pmanebūt.Et nihilominus est certū q debet scribi solido.i.firmo prout dicūt omnes tres glosæ scilicet domini ioānis monachi Guidonis:& ioannis andree . Tertio confirmatus est iure specialis mētionis. Vult enī ius q cum in priuilegio alicuius specialis fiat mentio de aliquo iure:q illud ius ei ualet pro quo inducitur:sed dominus ioannes uigesimosecundo in priuilegio exemptionis tangens istud ius sexti dicit sic.Dictum ordinem in statu firmo solido & stabili:decreuimus & uolumus permanere.Et omnes tres glosæ.vi.libri decretaliū hoc probant:quia ista constitutio bonifaciana subtrahit totam suspensionem quæ fiebat per clausulā donec:& correxit constitutionem lugdunēsem:uerba imitando tollerantiæ illius concilii quæ dicebāt.Carmelitarū ordinē manere concedimus & addendo noua uerba perfectæ confirmationis dicens . Carmelitarum ordinem uolumus permāere.Sed si noua uerba quæ ponūtur per bonifaciū in:vi.libro essent ista.In solito statu uolumus permanere:correctio & mutatio & additio nō haberēt effectū: quia remanere ī solito statu per tollerātiam erat eis cōcessum per uerba lugdunēsis cōcilii: ubi dicebatur. Eos ī statu manere cōcedimus.Sunt ergo uerba bonifacii uerba approbationis ista. Carmelitarū ordinē in statu solido uolumus permāere.Et hoc dicit expresse tertia glosa dn̄i Guidonis quæ comprehendit duas præcedētes:qui dicit sic.Iste ordo est totaliter cōfirmatus ut patet hic.

¶ Explicit cōpendiū historiarū & iuriū pro defensione institutionis & cōfirmationis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli:editū a magistro ioanne de bathon ordinis p̄dicti:qui fecit tractatum præcedētem.

¶ Hic incipit tractatus cōtinēs tres articulos super informatione ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli.

Ad iformandū uestrā reuerēdā paternitatē sup tribus articulis.Primo uidelicet super successiōe & imitatōe fratrū ordinis beatæ mariæ de monte carmeli ab helya & helyzeo sctis dei pphetis.Scdo sup ītitulatōe eiusdē ordīs a beata maria dei genitrice. Et tertio sup cōfirmatōe eiusdem ordīs in iure cōi & positiuo. Sup quorum articulorū declaratione cum prohibitone contrariæ assertionis humilis prior generalis ordinis prædicti domino nostro papæ humiliter & deuote supplicauit:pro eo q quidam religiosi querentes quæ sua sunt & non quæ iesu christi:in aliquibus partibus populum dei informarunt q dicti fratres nouiter fingunt successionem suam ab helya & helyzeo prophetis ut inde appareant antiquiores. Secundo quot idem ordo non habeat beatam dei genitricem in patro-

nam specialem: inuidentes q fratres dicti ordinis & non ipsi titulo uirginis mariæ specialiter in signiti sunt. Et tertio q ordo predictus in iure cōi minime sit confirmatus: & proinde nec fratres eiusdem ordinis: religiosi sunt dicendi. Ratione cuius informationis fratres ipsius ordinis plura patiuntur opprobria & derisiones ad scandalum populi & ad inquietudinem animarum suarum. Quare reuerende paternitati uestræ prior generalis ordinis prædicti humiliter supplicat & deuote quatenus ob reuerentiá dei & matris eius gloriosæ: & ob contemplationem piæ memoriæ domini fesulani uestræ reuerendissimæ paternitatis consanguinei & fratris eiusdem ordinis dignemini super informatione facienda domino nostro facere relationem: ac eiusdem informationis benigno fauore supplere defectum quo per reuerendissima uestram paternitaté in qua prædictus ordo habet confidentiam specialem dicta supplicatio ualeat obtineri.

De primo articulo.

QVantum igitur ad primum articulum dignetur uestra reuerenda paternitas scire. Q secundum magistrum in historiis Sanctus propheta samuel conuentus religiosorum in iudæa primo instituit: quorum conuentus cuneus prophetarum ac ipsi religiosi filii prophetarum in sacra scriptura nominantur ut dicit nicholaus de lyra super scdm capitulum q̄rti libri regū. Postmodum uero tpe Achab regis israel surrexit quidam propheta de tribu aaron nomine helyas: qui altiorem ac perfectiorem uitá ãplecti cõcupiscés uitá heremiticam & solitariam in monte carmeli qui erat locus contemplationi multum aptus: incœpit. Non diu postea helyzeum in agro arantem uocauit: & ad eundem modum uiuendi induxit: ut patet tertio regum decimonono. Quorum uitam postmodum ionas propheta & abdias aliiq filii prophetarum plurimi imitantes successibus usq ad tempora saluatoris in eodem monte carmeli modo heremitico in sancta contemplatione continuare curauerunt. Qui postmodum ad prædicationem apostolorum fidem catholicam suscipientes: ad diuersa loca terræ sanctæ apta contemplationi se dispergentes: religiosam uitam heremiticam cõtinuauerunt. Sed tandem propter persecutionem saracenorum ad cismarinas partes se transferre tempore innocétii quarti coacti sunt. Quorum successores usq in hodiernum diem dispositione diuina per diuersa regna cismarina sanctam religionem suá ampliare dinoscuntur. Quãuis autem prædictá informationem totaliter & ad plenum per scripturas autenticas iuridice nequeant dicti fratres docere pro eo q in prædicta persecutione saracenorū pauci fratres cæteris interfectis propter deum: & eorum libris ac priuilegiis cæterisq eorū rebus omnibus destructis ad cismarinas partes se transtulerunt. Tamen testimoniis congruis & euidentius: quibus pia fide: merito credi debet: ex multis doceri potest. Primo igitur prædicta informatio doceri potest ex documentis & traditionibus antiquorum patrum dicti ordinis uenientium de terra sancta ad partes cismarinas. Ipsi enim successores suos quos citra mare ad ordinem duxerant informarunt & docuerunt ac aliis subsequentibus in scriptis reliquerunt: q a tempore helyæ & helyzei uitam heremiticá in monte carmeli sectantium alii uiri deuoti, primo filii prophetarum postea religiosi heremitæ nominati: eorum uestigia sequentes iuxta fontem eiusdem montis in sancta pœnitentia usq ad tempora christi laudabiliter successerunt. Qui tandem per prædicationem apostolorum fidem christi suscipientes oratoriū in honore beatæ uirginis mariæ dei genitricis in decliuo ipsius mõtis construxerunt: & ipsam in specialem patroná elegerunt ut patet rubrica prima antiquarum cõstitutionū ordinis prædicti. Et reuerendissime domine ponderare dignemini q uix est aliq religio & p̃cipue de religionibus ãtiqs q̂ aliter docere poterit suá fundationẽ q̄ p documéta & traditiones prædecessorum suorum: nec alia documenta antiqui religiosi habere curauerunt. Sufficit enim eis bona fides & præscriptio antiquitatis: qm̄ si cum quis possideret rem aliq̄ bõa dumtaxat fide solum per trecennium perpetuo gaudebit præsidio decimasexta questione. vi. Prescriptionum. Multo rationabilius religio quæcunque ex qua sequitur feruor deuotionis & animarum profectus: habens documenta a suis prædecessoribus de fundatione & titulo ipsius per ducentos uel trecentos annos sua fundatione & titulo perpetuo præsidio debet gaudere. Nec nonnulli ĩpugnatores huiusmodi fundationum aut titulorum nisi euidentes rõnes ostendant ad contrariū. nõ deberent audiri: sed tãq̄ temerarie præsumétes repelli. Nec obstat contra istam informationem illa regula iuris domestici ad probationem minime sunt assumẽdi: quia decimaquarta questione. ii. dicit sic. Diuersæ sunt species cãrū: nec ĩ oĩbus causis crimĩa agitãtur

In criminalibus siquidem accusatorum & testiũ illa districtio obseruanda est quæ in canonibus
continetur:ne ad probationem domestici assumantur . Cæterũ inq̃ papa in possessionũ uel hu
iuscemodi negociis:hii potissimum assumendi sunt in testes qui eadem negocia tractauerunt:
de quorum uisu & auditu dubitatio esse non debet:hæc ibi. Secundo pro eadem informatio-
ne facit auctoritas beati hieronymi epistola.lxvi.ubi loquens de diuersis religiosis postea subiũ-
git dicens Quidam uero alicuius principia repetentes:a beato helya sumpserũt exordium: hæc
ille.Quæ quidem dicta de fratribus dicti ordinis debere intelligi : ex duobus congruentibus
ostendi potest primo ex loco:quia eundem locum scilicet in monte carmeli iuxta fontem ubi
constat helyam habitasse prædicti fratres ante persecutionem saracenorum conuentum habue
runt. Vnde in regula ipsorum per sedem apostolicam approbata:sic dicit . Albertus dei gratia
hierosolymitanus dictus patriarcha dilectis filiis brocardo & cæteris heremitis qui sub eius obe
dientia iuxta fontem in monte carmeli morãtur.&c.Secundo ex conformitate indumentorum.
Helyas enim ut legitur quarto regum secundo raptus in paradisum in curru igneo:helyzeo pal
lium suum cadere dimisit.In cuius descensu sicut dicit magister Ioannes de Venetia ipsum pal-
lium per plicas diuersas a corpore helyæ descendens:& per turbinem ignis transiens:infra plicas
& extra:colores uarios accepit. Vbi enim ignis ipsum pallium infra plicas nõ tetigit:in suo colo
re permansit.Extra uero plicas ad tactum ignis aliqualiter denigratum & subrufum apparuit.
Quo palleo postmodum usus est helyzeus in memoriam raptus helyæ : & etiam propter pallii
dignitatem:eo q ad ipsius tactum:aquas iordanis helyzeus diuisit. Vnde ad imitationem ipsi-
us cæteri filii prophetarum consimilem barraturam in suis palliis assumpserunt . Talibus uero
palliis barratis constat dictos fratres usos fuisse usq; ad tempora honorii papæ quarti:qui pro eo
q pallii barratura occulis habitantium in cismarinis partibus nimium displicuit:in capam albã
ipsum pallium permutauit:ut ex bullis eius ostendi poterit. Tertio pro eadem informatione fa-
ciũt testimonia historiographorum historias & facta antiqui temporis conscribentium . Vnde
iosephus ãtiochenus in speculo perfectæ miliciæ primitiuæ ecclesiæ dicit sic capitulo decimose
cundo:Perfectorum militum christi:apostolorum coadiutores surrexerũt strenuissimi uiri soli-
tarii contemplationiq; dediti:sanctorum prophetarum helyæ & helyzei sequaces:qui de mon-
te carmeli descendentes:per galileam samariam & palestinam fidem christi constantissime spar-
serunt. Quiq; in uirginis mariæ honorem in carmeli montis declino fabricantes oratorium sal
uatoris matri specialissime seruierunt.Item gilbertus historigraphus quem frequentur allegat
Vincẽtius in speculo historiali dicit sic.Cum carmelitæ in sancta pœnitentia perseuerassent a tẽ
pore sanctorum prophetarum helye & helyzei tandem abcesserunt tenebræ & lux uenit in mũ
dum & arbitrati sunt:quia misit deus filium suum natum de muliere testem ueritatis christum
prædicantem audierunt:qui religiose fidem catholicam confitentes in christo baptizati sunt.
Deinde perseuerantes in doctrina apostolorum habentes gratiam ad omnem plebem ueritatis
euangelicæ nuncii fideles & religionis christianæ legittimi defensores effecti sunt.Item Iacobus
de uictriaco qui fuit episcopus ciuitatis achon iuxta montem carmeli in historia hierosolymita
na libro primo capitulo uigesimosecundo dicit sic.Quidam uiri sæculo renunciantes ad imita-
tionem sancti uiri & solitarii helyæ prophetæ in parte montis carmeli quæ supereminet ciuita
ti porphiriæ iuxta fontem qui fons helyæ dicitur uitam solitariam agebant in aluearibus modi
carum cellularum tamq̃ apes domini spiritualem dulcedinem mellificantes:hæc ille:Quod au
tem ista uerba congruentur debeant intelligi de prædecessoribus dictorum fratrum : patet ex
hiis quæ in ipsorum regula continentur quia conuentus illorum erat in illo monte iuxta fon-
tem:& habebat cellulas separatas:& tãq̃ uiri solitarii silentium obseruabant . Item girardus epi-
scopus laodiciæ in libro de conuersatione uirorum dei in terra sancta ad Guillielmũ præsbyte-
rũ loquens de diuersis religiosis subiungit dicens. Aliud est genus religiosorum qui singillatim
habitabãt a sæculi rebus alieni. Hii sunt qui ad exemplum helyæ silentium solitudinis præfere
bant tumultibus ciuitatis:hæc ille.Quod autem oporteat hæc uerba intelligi de prædecessori
bus prædictorum fratrũ uidetur parere ex eorum regula:per quã obligantur ad silentium:& ad
singillatim habitandum per cellas separatas : & usq; ad regulæ mitigationem per innocentium
quartum obligabant ad habitandũ in solitudine remotæ a ciuitatibus præterq̃ i ciuitate hieru
salẽ.Itẽ:ad illud facit explanatio sacrorũ cõciliorũ:& etiã quædã cronica ãtiqua quã habet domi
nus rex franciæ tã in latino q̃ in gallico ubi sic dicitur. In concilio ephesino quod fuit celebra
tum per ducentos episcopos Anno dñi.cccc.xviii.præsidebat loco papæ celestini primi bea-

rus cirillus frater ordinis de carmelo.doctor egregius patriarcha alexandrinus : qui disputans
contra nestorium ponentem nirginem mariam obnoxiam peccato:& non esse matrem dei sed
puri hominis:conscripsit librum per quindecim capitula distinctum : in quo plnribns rationi-
bus ipsum nestorium confutauit:Diffiniens cum predicto concilio temerarium esse dicere bea
tam mariam aliqua peccati macula obnoxiam fuisse.Er quia ita audacter:& scientifice pro bea
ta uirgine contra nestorium disputauit:in eodem consilio sauxiatum fuit q̃ fratres sui ordinis
titulo dei genitricis mariæ merito debeant specialiter insigniri . Et qnia primus fundator illius
ordinis sanctus dei helyas fuit de tribu & stirpe de qua beata uirgo descendit : & etiam tertio:
quia primus conuentus quem prædicti fratres habuerunt in nouo testamento:fuit in porta an
rea ubi beata uirgo concepta fuit.Hæc ibi. Vbi secunda ratio intitulationis dicti ordinis expl-
se testatur helyam fuisse fundarorem.Item in quadam antiqua cronica quæ dicitur cronica ro
mana de tempore tyti & uespasiani imperatorum dicit sic. A tpe helyæ & helyzei propheta⁊ q
morabant ĩ mõte carmeli iuxta ciuitatẽ dñi nñi nazareth secretius solebãt hoĩes deuoti habitar̃
usq; ad tpa salnatoris.Qui tandem prædicantibus apostolis in fide cõfirmati:in uno latere ipsi
us montis primo ecclesiam in honore beatæ mariæ uirginis construxerunt.Item in eadem cro-
nica alibi sic habetur.fuit tempore prædicationis iesu christi q̃ heremitæ de monte carmeli hie
rusalem accesserunt:quorum quidem anno.xlvii a passione domini regnante romano imperio
sub tyto & uaspasiano apud hierusalem in porta aurea religiosæ consederunt.Alii uero tempo-
re beati petri apostoli atiochiæ cathedrati in circunquaq; adiacenti regione diuersis locis catho
licæ pro fide insistebant.Sed hic est unum dubium.Si prædictus otdo sit prima antiquus ut p̃-
fertur:quare ipsius ordinis fratres fratribns prædicatoribus & minoribus quos constat ĩfra du-
centos annos fuisse institntos ubiq; in temporibus cismarinis postponuntur tamq̃ iuniores. Re
spondetur q̃ prædicatores & minores tempore innocentii papæ tertii in cismarinis partibus ui
delicet in tholosa & assisio inceperunt : qui continuo per diuersa regna cismarina multiplicati
ac prædicationibus & doctrinis in hominum frequenria landabiliter insistentes statim post su
am fundationem habebantur uenerabiles & famosi.Fratres uero prædicti beatæ mariæ de mõ
te carmeli primo tempore innocentii quarti papæ propter persecutionem saracenorum in terra
sancta ubi ipsorum religio fundata fuerat ab antiquo:ad partes cismarinas se transferentes po-
tius extra ciuitates & frequennam hominum modo heremitico quo fecerant in terra sancta
quam infra ciuitates cum hominibus habitare elegerunt per tempora longiora.In cuius euidẽ
tiam prædicti fratres conuentus suos quos primo fundauerant in partibus cismarinis remote a
ciuitatibus & frequentia hominum construxerunt.Qui postea per tempora longiora doctrinis
& prædicationibus utilitati proximorum proficere cupientes: infra ciuitates & hominum fre
quentiam habitare inceperunt:& multorum locorum snorum quæ fundauerant remote a ciui
tatibus:translationem ad ciuitates a summis pontificibus impetrauerunt . Et ideo prædicato-
res & minores tãq̃ prius in hominum frequentia conuersantes & magis & prius uoti præponũ
tur dictis fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli.

Secundus articulus.

Q Vantum uero ad informationem secundi articuli qui est de intitulatione eiusdem
ordinis a beata maria dei genitrice primo faciunt documenta antiquorum patrum
eiusdem ordinis:qui suos successores informarunt q̃ heremitæ montis carmeli san-
ctorum prophetarum helyæ & helyzei sequaces post christi ascensionem in einsdem
montis decliuo in honorem beatæ mariæ genitricis dei oratorium construxerunt : & ipsam in
patronam specialem & aduocatam deuote elegerunt:ut patet rubrica prima antiquarum con-
stitutionum ordirus prædicti.Er reuera reuerende domine talis informatio antiquitus sufficie
bat:& rationabiliter deberet sufficere pris auribus de titulo aut fundatione ordinis cuiuscūq;:
& præsertim antiquæ institutionis:ut dictum est in alio articulo.Secũdo pro eadem ĩformatiõe
facit modns profitẽdi dictorũ fratrũ tpibus modernis.Ipsi enĩ scdm statuta ab antiquis pr̃ibus
suis eis prædicta faciunt professioné suam in hac forma.Ego frater.N.facio professionem me
am:& promitto obedientiam deo & beatæ mariæ de monte carmeli & cætera . Vnde assere-
re & docere q̃ beata uirgo maria non sit prædicti ordinis patrona:est præstare occasionem ipsis

fratribus a dicto ordine suam deuotionem retrahendi atq; dubitandi de obligatione suæ pfes sionis ad non modicum dispendium animarum suarum: Tertio pro eadem informatione faci unt testimõia: uidelicet iosephi átiocheni: & explanatiõis sacrog conciliog nec nõ illius cronicæ antiquæ q romana dr ut allegatú est declaratõe prioris articuli. Quarto pro eadé iformatione oia prædicta confirmando: faciunt priuilegia summog pontificú in qbus fratres pdicti fratres beatæ mariæ geoitricis dei de monte carmeli specialiter intitulantur. Vnde asserentes ex pro prio sensu ad inquietudinem prædictorum fratrum q ordo ipsorum beatæ mariæ dei genetri ci non sit intitulatus: tamq temerarii merito sunt arguendi. Sed hic est unum dubium. Si ordo prædictus a sanctis prophetis sumpserit exordium: quomodo dicitur habere beatam uirginem in specialem patronam: & quomodo titulo eiusdem uirginis dicitur intitulari. Respoodetur quantum ad primum: quia patrõus alicuius religionis dupliciter dicitur: uidelicet actiue & pas siue. Ille uero dicitur actiue patronus: qui religionem inchoat: ac fundat: qualiter beatus augu stinus & beatus dominicus & multi alii sancti dicuntur religionum patroni. Alio modo dicitur patronus passiue: & hoc tripliciter. Primo dicitur ille patronus in cuius honore specialiter fun datur: & sic trinitas dicitur patronus specialis ordinis fratrú de trinitate. Alio modo dicitur pa tronus passiue qoem religiosi uiri propter deuotioné aut aliam causam rationalem sibi in patro num eligunt: qualiter sanctus benedictus dicitur patronus monachorum: oõ quidem q ipse or dinem illorum fundauit: cum monachi ipsum præcessetunt per trecentos annos & ultra: sed qa monachi uidentes sanctitatem eius: ipsum in patronum elegeruntr: & regulam & modum uiuē di ab ipso habere uoluerunt. Tertio dicitur ille patronus passiue: in cuius honore monasteria fū dantur qualiter omnes ecclesiæ dicuntur habere patrooos. Istis reuera duobus ultimis modis dicitur beata uirgo maria patrooa specialis dicti ordinis: quoniam illi religiosi heremitæ i mō te carmeli commorantes: propter specialem deuotionem quam habuetunt ad beatam uirginē mariam ipsi sibi elegernnt in specialem patronam. Item ecclesiam seu oratorium in medio cellu latum in honorem eiusdem uirginis constituxerunt: & usq; in hodiernum diem omnes ecclesiæ prædictorum fratrum ubiq; & ubicunq; per ipsos fundatæ sunt in honorem beatæ mariæ ge nitricis dei constructæ sunt: & sic merito oõ obstante q a prædictis prophetis ordo peædictus sumpsit exordium: duplici tamen modo dicitur habere beatam mariam uirginem in specialem patronam. Quantum autem ad titulum est sciendum q aliqui religiosi intitulantur ab officio pro quo fundati sunt: sicut fratres prædicatores ab officio predicationis dicuntur prædicato res. Aliquando intitulantur a uirtute: quam præcipue sectari debent: sicut beatus franciscus ab humilitate uoluit fratres suos uocari minores. Aliquando uero intitulaotur a loco ubi ordo il lorum inchoatus fuit: qualiter cattusiensis & cistersienses uocari sunt. Aliquando intitulantur a patrono siue actiue siue passiue accepto: & sic ititulát mõachi sc̄ti bñdicti: & fratres de triota te. Similiter augustinenses: celestini & multi aliü religiosi. Istis autem duobus modis intitulatur ordo prædictus: scilicet beatæ mariæ uirginis Intitulatur ordo prædictus a beara uirgine ma ria táq a patrona: & a monte carmeli táq a loco unde traxit originem: ut sic totus titulus ipsius ordinis sit iste: Ordo beatæ mariæ de monte carmeli.

¶Tertius Articulus.

QVantum uero ad tertium articulum qui est de confirmatione dicti ordinis: in iu re comuni est primo concordanna doctotum: extra de religiosis domibus capitu lo religionum diuersitatem parafo. Cæterum: ubi sic dicitur. Cæterum uero heremitarum sancti augustini & carmelitarum ordines: quorum institutio di ctum concilium generale præcessit: in statu solido uoluimus permanere. Vbi cardinalis in di uidendo textum dicit sic. Hic papa heremitatum sancti augustini & carmelitarum ordi nes consolidat. Cui concordat archidiaconns in glosa dicens super eodem rextu. Hæc lit tera mutat antiquam ubi dicebatur in suo statu: & sic isti duo ordines sunt totaliter confir mati. Secundo pro eadem informatione facit mentio speciales facta de iure comuni. Secundū enim iura priuilegio alicuius spālis fit menrio pro eo de aliquo iure. Illud ius rei ualet pro quo inducitur. Sed dominus papa ioannes uigesimus secundus: & etiam clæmens sextus in priuile giis exemptionis eiusdem ordinis facientes mentionem de illo iure: extra de religiosis do mibus: parafo Cæterum: ubi dicunt sic. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispo

tione plantatus.& gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus:apostolicis gratiis digne meretur attolli:cuius professores mundanis a se relegatis illecebris cœlestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum.Nos autem ad dictum ordinē quē in statu firmo solido & stabili decreuimus & uolumus permanere : apostolicæ considerationis intuitum dirigentes:ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti : nullum internæ pacis patiantur excidium:nullūq; status religionis perferant detrimentum sed eo deuotius diuino cultui ac saluti animaꝝ īsistāt operibus: quo quietior status fuerit eorundem ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati . Tertio pro eadē informatione facit īterṕtatio cōdētis legē seu decretalē illā extra de religiosis domibus.Religionū diuersitatem:Fratres enim Augustinēses supplicauerunt domino Bonifacio qui sextum librū edidit super intētione sua illius uerbi solido uel solito:qđ intētionē suā declarās in quodā priuilegio scripsit eis dicens.Ad sacrum ordinē uestrum specialem deuotionē gerētes:quē olim uoluimos & oolumos in solido & firmo & stabili statu permaneř: & cætera.Sed ille textus quē dictus dominus papa sic īterpretať:equaliter respicit ordines heremitaꝝ sctī augustini & carmelitaꝝ.Ergo ex illo textu uterq; illoꝝ ordinō uere cōfirmať.Istā īformationē dignetť uestra reuerenda paternitas benigno fauore suscipe: & talē super eo dn̄o nr̄o facere relationē:q̄ dictus ordo in ṕsenti negocio sentiat assistētiam efficacis ṕsidii uestræ dn̄atiōis:qoatenus,p uestræ reuerēdissime paternitatis statu uenerabili obligetur idē ordo temporibus perpetuis:præces deuotius fundere altissimo & uirgini gloriosæ.

¶Explicit opusculū sup tribus articulis scilicet successione uel imitatione: intitulatione & confirmatione ordinis beatæ mariæ genitricis dei de mōte carmeli quē cōposuit magister Generalis eiusdem ordinis ad summū pontificē.

¶Hic incipit cōpendiō historiaꝝ & iuriū pro defensione institutionis & confirmationis ordinis beate mariæ de motite carmeli Capitulum secūdom

¶Quod secundum ,pphetas fratres carmeli specialiter originē habuerunt pro ueneratione beatæ mariæ patet capitulum primum.

IN primis attende q̄ beata maria per carmelū decoratur & cōmendať.Cum enim isayas de xp̄i incarnatōe ,pphetaret:,pmisit q̄ sola uirgo ipsum foret paritura : pariterq; decorē carmeli possessura. Vnde de uirgine dř isayæ.xxxv. Solitudo florebit sicut lilium.Sequitur.Datus est ei decor carmeli. Sic de ea glosa hæc exponit. Canticorum primo:& Bernardus in sermone Loquamur dicens.Datus est ei decor carmeli : dū uirtute altissimi est o bombrata:& sine corruprione fecundata.Per carmelū cōmendať. Salomō enim commēdans pulcherrimā mulierū per carmelum:ait canticoꝝ.v.&.vi. Q̄ m̄ pulcra es & q̄ decora charissima:caput tuum ut carmelus canticoꝝ.vii . Sed & hæc de beata maria canit ecclesia . Et quia per carmelū honorať & cōmēdať:dignū est q̄ in carmelo ei dato carmelitas habeat eā specialiter uenerantes:& sic habuit ab antiquo:nam prophetiæ per facta aperiunť. Sed & saul ī carmelo beatæ mariæ dato:formicem soum triumphalem: idest signum uictoriæ erexit primo regum xv.Helyas ibi sacrificauit.Tertio regū.xviii.Et achab per hoc : experimento ibi didicit q̄s esses deus.Helyzeus ibi sedem suam collocauit.iiii.regū quarto. Ecce quod prophetas & reges habuit carmelitas:& eoꝝ factis dn̄am loci beatam mariam uenerantes.Pro ueneratione quoq; beatæ mariæ in eius carmelo continuanda: orta est fratrū de carmelo religio. Venerario enim quæ fit in locis sanctorum:ipsis sanctis sub deo attribuiť:ut de ueneratione dedicationis:de cōsecra.di.iii.capitulo.Pronunciandum. Sed licet omnes saluandi tempore prophetarum filium beatæ mariæ uenturum uenerati sunt secūdum Augustinum in epistola.xxix ad deo gratias:fratres tamen de carmelo tempore helyæ & helyzei uenturum uenerantes: in carmelo beatæ mariæ relgionem suam inceperunt:ut habetur in historia de antiqnitate ordinis . Ad eius igitur uenerationem : originem habuerunt : & antiquis patribus ordinis de ortu eiusdem tempore prophetarum credendum est. Nam in negocis ecclesiarum illi potissimum in testes assumendi sunt:qui eadem negocia tractauerunt decimaquarta questione prima.Soper prudentiam. Et huic antiq; eius uenerationi in carmelo consonāt prophetæ . Generalis planctus prophetarum est. Si carmelus fit desertus habitatoribus aut si eius honor ab eo auferatur. Ieremyæ secundo

&.iiii.Isayæ.xvi.Annos primo Michee.vii.& Naum primo. Ergo ĩ spũ dei generaliter optant ꝓphetæ ꝙ post helyã & helyzeũ beata maria a carmelitis sp in carmelo sibi dato honoreť:qd uerum est ratione tituli licet recedere cogerentur. Sicut patriarcha hierosolymitanus in ecclesia hierosolymitana semper sedem suam tenere censeť:licet cõpulsus alibi morã trahebat.

¶Capitulum secundũ:ꝙ helyas & helyzeus dici carmelitæ beatæ mariæ meruerunt.

IN carmelo beatæ mariæ dato:prophetæ helyas & helyzeus patres nostri ĩhabitabãt iii.Regũ.xviii.quarto regum primo:&.iiii.Et bñ.Isti enĩ ꝓphetæ filium beatæ mariæ præfigurabãt.Christus filius mariæ suscitauit filiũ uiduæ:luce.vii. Sic helyas.iii.regũ xvii.Christus ieiunauit.xl.diebus &.xl.noctibus.Mathei.iiii.Sic helyas.iii.regum.xix Xp̃s uiuus ascendit in cœlũ. Actuũ primo.Et helyas raptus est in paradisũ.iiii.regũ.ii.xp̃s ĩpugnauit diabolũ scripturis.Mathei.iiii.Sic helyas antechristum apocalipsis.xi.Xp̃s meruit conuersionem omnium ad deum.Ioannis xxix. Sic helyas infine uniuersos conuerter ad xp̃m.Malachiæ iiii.Alia eius multa miracula habentur.iii.regũ.xvii.xviii.xix.& xxi.capitulis.Xp̃s baptismo sanctificauit aquas.Mathei.iii.Helyzeus sale aquas pessimas & mortiferas sanauit. iiii.regu.ii. Xp̃s panes multiplicauit Ioãnis.vii.Helyzeus de modico oleo oĩa uasa usq̃ deficerent ĩpleuit.iiii. regũ.iiii.Xp̃s in uita & post morté mortuos suscitauit.Ioãnis.xi.& Mathei.xxvi. Sic helyzeus.iiii. reg.iiii.& xiii.Alia eius multa miracula hñtur.iiii.reg.ii.iii.iiii.v.vi.viii.xix.Quia igiť isti ꝓphetæ ĩ carmelo uenerationi beatæ mariæ intitulato hitabanť:recte carmelitæ beatæ mariæ intitulandi erant.Ex loco enim & sancto cui locus intitulatus est:religiosi intitulantur: sicut hospitalarii ab hospitali sancti ioannis:de priuileg. capitulo Tuaꝝ.

¶Capitulum tertiũ.Recte rõni pontifices hñt titulũ fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli in suis bullis expresserunt.

IN hoc carmelo ad imitationẽ carmelitaꝝ beatæ mariæ helyæ & helyzei successerũt fratres de carmelo iuxta fontẽ helyæ ĩ cellulis paruis cõtẽplationi uacãtes: ut patet ĩ historia hierosolymitana.ca.lii.& ĩ speculo historiali lib.xxxi.Et ex hoc ĩtitulanť Ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli.Ex loco enĩ & sctõ quo ꝑdecessores ĩ religione fuerũt intulati:ĩtitulanť successores:de uerboꝝ signifitõibus. Abbate. Post ĩcarnationẽ quoq̃ oratoriũ ĩ carmelo sub titulo btẽ mariæ erexerũt:pp hoc ab ea recte sunt intitulati. Ex ecclesia eni cuius sunt ministri:ĩtitulanť religiosi:ut a tẽplo tẽplarii:de priuilegiis.ca.Petistis: Regulã isuper hñt imitãtes uitã btẽ mariæ:ut patere põt ĩtelligenti eius uitã euãgelicã: & regulã bullis sex romanoꝝ põtificũ munitã.Et a regula a sctõ sumpta:ĩtitulanť religiosi:sicut monachi scti bñdicti.xviii.q.ii.ca.Pernitiosam.Et dñs papa ĩ priuilegio exemptõis ait.Sacer ordo uester gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus:apostolicis gratiis digne meretur attolli.

¶Capitulũ quartũ.Recte romã pontifices & iura canonica regulã ordinis & institutionem ab antiquo:approbate decreuerunt.

30. cap. 123 ORdo carmelitaꝝ ab antiquo:institutionem & regulã habuit a hierosolymitano pꝛiarcha:ĩ speculo historiali.lib.xxxi.ca.xxxiiii.Et hoc ualuit a iure cũ nõ exstint reseruatũ.Et hæc ĩstitutio ꝓcessit lateranẽse cõciliũ.vi.de religiosis domibus.ca.prĩo. Et in eodẽ cõcilio hæc religio & regula fuerũt approbatæ sicut et oẽs religiones & regule lateranense conciliũ præcedẽtes:de cõstitutionibus.ca.xi.& ultĩo.Vbi tñ inuentio nouaꝝ regulaꝝ & religionũ fuit ĩterdicta.De religiosis domibus cap.ultimo.Postmodũ in cõcilio lugdunẽsi fuit ordo in suo statu reseruatus:cũ clausula Donec.Sed infra breue editus fuit sextus liber decretalium ĩ quo dñs papa se referẽs ad ãtiq̃ eius ĩstitutõem:a iure clausulam Donec:resecauit & ordinẽ iteratu solidauit:dicẽs.Carmelitaꝝ ordinẽ cuius ĩstitutio lateranẽse cõciliũ ꝓcessit:in solido statu uolumus ꝑmanere.In.vi.de religiosis domibus capitulo Religionum diuersitatẽ. Sic ponderant omnes tres gloriosæ. Cardinalis dicit. Hic papa istum ordinem consolidat. G. dicit hic.Ordo iste est totaliter confirmatus Ad idem ioannes Andree.Et in priuilegio exemptionis papa dicit.Ordinẽ uestrũ titulo beatæ mariæ insignitum:in statu firmo solido & stabili

uolumus permanere. Cum dicitur uolumus: perpetuæ sententiæ habet firmitatem. De uerborũ significatione: capitulo in hiis. Et idem papa qui sanctos ordines prædicatorum & minorũ instituit: regulã carmelitarũ ab antiquo traditam confirmauit: & successor eius: ut habetur in bullis apostolicis: & ĩ speculo historiali libro. xxxiiii. capitulo. xxiiii. Ordines & regulæ approbatæ a papa in iure pro approbatis habentur. De excessibus prælatorum capitulo Nimis primo & secundo & de electionibus: capitulo significasti.

¶ Explicit compendium historiarũ & iurium pro defensione institutionis & confirmationis ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli.

¶ Capitulũ qualiter respõdendũ sit quærentibus quomodo & quãdo ordo noster sumpsit exordiũ: & quare dicimur Fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli: cũ multis aliis.

CVm quidã fratres uestri ordinis iuniores querẽtibus a quo ordo noster sumpsit exordium: uel quare dicimur fratres ordinis beatæ Mariæ de mõte carmeli nesciant satisfacere cõpetẽter: hinc est q pro eis in scriptis formam talibus relinquẽtes uolumus respondere. De huius autẽ ueritate testimõium perhibẽtes dicimus q a tẽpore helyæ prophetæ & helysei eius discipuli montẽ carmeli qui nõ multũ distat ab achon deuote inhabitãtiũ multi sancti patres tam ueteris q̃ noui testamẽti solitudinẽ eiusdẽ mõtis inhabitãtes: per cõtẽplationẽ cœlestiũ ueri amatores ibidem iuxta fontẽ helyæ in mõte carmeli: in sancta pœnitẽtia sanctis successibus cõtinuatis sunt proculdubio laudabiliter cõuersati. Quorũ successores post incarnationẽ domini nostri iesu christi ibidẽ oratoriũ in honore beatissimæ uirginibus mariæ matris dei cõstruxerũt: & ipsius titulũ elegerũt: & ob hoc Fratres ordinis beatæ Mariæ uirginis de mõte carmeli deinceps per apostolica priuilegia sunt uocati. Quos Albertus hierosolymitanæ ecclesiæ patriarcha ac sedis apostolicæ legatus: in unũ collegiũ cõgregauit: scribens eis certã regulã ante conciliũ lateranẽse: postea a pluribus summis põtificibus approbatã: & tam ipsam regulã q̃ dictum ordinẽ & titulũ: sub bullarũ suarũ testimonio approbãtes: deuotissime cõfirmauerũt. In cuius regulæ & ordinis professione nos eorũ sequaces usq; in hodiernũ diem auxiliante uirgine benedicta: ĩ diuersis mũdi ptibus dño famulamur: Cui ẽ honor & gloria in sæcula sæculorũ. Amen.

¶ De sancto helya propheta quo tempore incepit ordinẽ carmelitarum.

ANnu igitur ante incarnationẽ dñi nostri iesu christi circiter. dcccc. xliiii. ut cronographi tradũt: cœpit Achab regnare in israel. In diebus uero huius achab regis israel & in regno eius: fuit quidã ppheta magnus de tribu aaron: cui nomẽ erat helyas: ex patre uocato sabacha: ortus in ciuitate thesba quæ est in regione galaad: ex qua thesba helyas thesbites dictus est. Hic propheta dei helyas ordinis carmelitarum princeps primus exstitit: a quo sancta eorũ primeua institutio exordiũ sumpsit. Ipse enim obtẽtu cõtẽplatiõis diuinæ & desiderio sublimioris profectus: longe ab urbe recedẽs: & seipsum cũctis terrenis ac mũdanis exuẽs religiosam & pphetalẽ uitã heremiticã primus hominũ a proposito ducere cœpit: quã sancto dictante & mandãte spiritu inchoauit & istituit in mõte carmeli. Qui quidẽ mons est in terra sancta & cõfinio palestinæ puinciæ & phenicis: situs iuxta mare distans a ciuitate nazaret tribus miliaribus: & a ciuitate tholomaida quæ modo uocat accon. iiii. miliaribus: & a ciuitate sancta hierusalẽ: triginta duabus leucis: habens prope se ciuitatẽ quãdã quæ olim porphiria dicebat: nunc autẽ cayphas appellat. Hic uero propheta dei helyas attraxit sibi q̃ plures discipulos. Inter quos primus ordine tẽporis uocatus fuit sanctus Ionas propheta de regione geth quæ est in offir. filius illius mulieris uiduæ: cui ligna: colligẽti in sarepta sydoniorũ helyas obuiauit: & cuius domo latuit & eũ a mortuis suscitauit: dũ rex achab per oẽs gentes & regna eũ ad mortẽ perquiri fecit. Sanctus helyzeus uero propheta fuit & supprenius helyæ discipulus: ex patre uocato saphat de urbe quæ uocarut abel manla: sita in regiõe zelmau. Et sic in libro regnorũ legitur: dum de speluca montis oreb reuerteret helyas in terrã israel: inueniẽs hunc helyzeũ arantẽ in agro: misit super eum palliũ suũ: & ita elegit eũ in discipulũ: qui post ipositionẽ pallii par boum mactans: cõuiuiũ parentibus suis & amicis fecit. Et inde relictis patre ac matre & terrenis omnibus: helyã sequens & ei ministeris: monasticam & prophetalem uitam imitatus est. Micheas quoq; ppheta ex patre

uocato hyépsa fuit helyæ discipulus. Sed iste nõ ẽ ille micheas morastites: q téporibus ioathan: achaz: & ezechiæ regũ iuda ꝓfetauit: & ĩ numero duodecĩ ꝓphetaꝝ ponit᷑. Quoniã iste micheas helyæ discipulus lõge antea ꝓphetauit. s. ĩ diebus achab: ocosiæ: & iorã regũ israel: q adhesit helyæ: cũ helyas de speluca mõtis oreb fuisset iussu dei reuersus ad terrã israel. Alter uero ꝓpheta discipulus helyæ fuit beatus abdias de terra syché: ortus ĩ agro bethatarã: q ut ĩ libro regnorũ legitur timuit ab infancia sua ualde dominũ. Et prius quidẽ abdias dispensator regis achab existens cum regina iezabel interficeret prophetas domini: tulit ipse sicut prædiximus centũ ex illis prophetis helyæ discipulis. Quos durante illa persecutione quinquagenos in spelũcis abscõdens: pane & aqua pauit. Deinde mortuo achab rege cũ filius eius ochozias rex principes duos quinquagenarios ad helyam misisset: qui orante helya: fuerunt cũ suis ab igne de coelo descendente cõbusti. Rursus misit rex abdiam cũ quinquaginta uiris: qui in mõte carmeli corã helya genua flectẽs pro anima sua & pro aĩabus suorũ quinquaginta helyã humiliter exorauit. Porro helyas cernens abdie humilitatẽ: & recolẽs ꝙ cẽtũ suis discipulis uitã testaurauerat uicissitudinẽ ei repẽdit: quoniam sibi & suis quinquaginta uitã clemẽter seruauit. Hanc igitur gratiã ab helya optentã abdias recognoscens: relicto obsequio regis ochoziæ factus fuit discipulus helyæ: dimissis filiis propriis in domo cum sua uxore.

¶ Quo tempore sanctus helyzeus suscepit magisterium super filios prophetarum.

¶ Anno. xviii. regni iosaphat regis hyerusalẽ quarte uero ætatis. clx. & ab origine mũdi secundũ translationẽ hyeronimiter. M. cc. lxxxiiii. sancto patre helya prophera primo institutore ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli: in cœlum per currũ igneũ uitio rapto: sanctus helyzeus eiusdẽ helyæ discipulus: filiorum prophetarum habitantium in carmelo: galgalis: bethel & iericho magisterium suscepit.

¶ De baptismo prædictorum fratrum.

¶ Anno siquidẽ. xv. imperii tyberii cæsaris factum fuit uerbũ domini super ioannẽ habitantem in deserto apud fluenta iordanis: ubi prædicti religiosi filii prophetaꝝ manebãt. Et uenit in omnem regionẽ iordanis prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionẽ peccatorũ. Tunc sicut testantur euangelistæ exibat ad eum hierosolyma & omnis iudæa & omnis regio circa iordanẽ: & baptizabantur ab eo in iordane: confitentes peccata sua. Propter quod religiosi filii prophetarũ montis carmeli: & alii prope fluenta iordanis: & in cæteris heremis terræ promissionis habitãtes fuerunt tunc a sancto ioanne duce eoꝝ sicut & cæteri de populo baptizati.

¶ Quod primus cõuentus in noua lege fuit apud hyerusalem.

¶ Fuit tempore prædicationis christi ꝙ fratres de monte carmeli in hyerusalẽ accesserunt. Et quidam illorũ anno. vii. a passione domini regnante romano imperio usq; ad tẽpus tyti & uespasiãi ĩpatorũ apud hyerusalẽ in porta aurea religiose consederũt. Et tẽpore beati petri apostoli antiochiæ catedrati: ipsi ĩ circunquaq; regiõe adiacẽte: diuersis locis catholicæ ꝓ fide ĩsistebant.

¶ Quo tempore prædicti fratres edificauerunt capellam in monte carmeli in honore gloriosæ uirginis Mariæ.

ANno ĩcarnatiõis christi. lxxxiii. Fratres carmelitæ diruẽtes eoꝝ sennion antiquũ: edificauerunt primæ uirgini deo dicatæ. s. beatæ mariæ genitricis dei capellã quandam in monte carmeli iuxta fontem helyæ in situ illo in quo helyas orans uiderat nubeculã quasi uestigium hominis de mari ascendẽtem in carmelum: ubi professores prædicti seipsos huic uirgini commendantes: singulis diebus in septem horis canonicis ad effundendum dictæ uirgini & eius filio sedulas præces & supplicationes atq; laudes etiã tunc semper conuenerunt. Et propterea cæteri & ab eorum religione externi eos deinceps fratres beatæ mariæ de mõte carmeli semper appellauerunt.

¶ De sancto ioanne episcopo hierosolymitano qui in unum uolumen collegit institutionem ordinis nostri.

VNno domini. cccexii. Fuit autem tempore Archadii & honorii imperatorum in monte carmeli pater dictorum religiosorum quidam uir miræ uirtutis & perfectionis Ioannes nomine: qui cæteros censores suos eiusdem montis monachos exemplo suo & magisterio solicite inducebat ad perfectionem adquirendam sed propheticam disci

plinam uitæ monasticæ per helyam prophetam institutæ. Quam disciplinam ioannes eis exponebat ex diuersis dictis tam ueteris q̄ nouæ legis: & ex nonnullis tractatibus editis a prædecessoribus suis. Qui tandem propter eius sanctitatem: in pontificem hierosolymitanæ ecclesiæ sublimatus: apostolo Iacobo in episcopatu eiusdem ecclesiæ. xliiii. successit. Hunc Ioannem carissimus eius discipulus Caprasius nomine: eiusdem montis & religionis monachus suppliciter flagitauit ut quæ de institutione huius religionis & primis eius fundatoribus: & de perfectione ad exemplum eorũ adquirenda frequenter disseruerat: dignaretur sibi & suis consortibus breuiter redigere in unum uolumen in quo omnia per ordinem intuerentur: ne oporteret eos librorum numerositatem euoluere. Ioannes ergo cernens q̄ propter occupationem suscepti officii non posset ulterius iugem in monte carmeli residentiã trahere quod caprasius ab eo flagitauerat: opere compleuit. Scripsit enim eloquio & litteris græcis in quodam libro primariã uestræ religionis institutionẽ: & fundatorum eius dignitatẽ: atq; priscorum ꝓfessorũ gesta sancta & gloriosas uirtutes: exterioremq; habitus ornatum. Propterea prædictus Ioannes breui & lucido eloquio ordinate descripsit: ut successores dictorũ patrum in illo libro tamq̃ in nitido speculo institutionẽ suam intuentes: eam obseruare propencius conarentur: & sanctam uitã ac uirtuosos mores dictorũ patrum ex totis præcordiis imitarentur. Quẽ librũ ipse ioannes sodalibus suis religiosis heremitis montis carmeli legendum & obseruandum tradidit: tempore honorii imperatoris Anno domini. ccccxii. Et extunc professores nostræ religionis satagerũt ad perfectionẽ & finẽ uitæ solitariæ tẽdere secũdũ formã institutiõis ꝓphetæ helyæ per dictũ ioannẽ in præfato libro descriptæ.

¶Quo tẽpore beatus Cirillus carmelita disputauit cõtra Nestoriũ hereticum.

ANno domini. ccccxviii. præsidebat loco papæ celestini primi beatus Cirillus Frater ordinis de carmelo: doctor egregius: patriarcha alexandrinus: in consilio ephesino quod fuit celebratum per ducentos episcopos anno quo supra. Qui quidẽ beatus Cirillus disputans contra nestoriũ: ponentẽ beatam uirginẽ Mariã obnoxiã peccato: & non esse matrẽ dei sed puri hominis: conscripsit librũ per quindecim capitula distinctũ: in quo pluribus rationibus ipsum nestoriũ confutauit: diffiniens eum prædicto concilio temerariũ esse dicere beatã mariã aliqua peccati macula obnoxiã fuisse. Et quia ita audacter & scientifice ꝓ beata uirgine contra nestoriũ disputauit: in eodẽ cõsilio sanxiatũ fuit q̄ fratres sui ordinis titulo dei genitricis mariæ merito debeant specialiter insigniri. Et quia primus fundator illius ordinis sanctus dei helyas fuit de tribu & stirpe de qua beata uirgo descendit: & etiã: quia primus cõuẽtus quẽ ꝑdicti fratres habuerũt ĩ nouo testamento fuit in porta aurea ubi btã uirgo cõcepta fuit.

¶De institutione primi prioris in monte carmeli per dominum Aymericum patriarcham Antiochenum.

ANno domini. M. centesimo. xxi. Erat quidã patriarcha antiochenus: & in terra sancta apostolicæ sedis legatus: uir quidã amabilis deo & hominibus nomine Aymericus malosayda natione lemonicẽ. de uilla appellata salamiacũ. Qui prædictorũ antecessorum nostrorũ heremitarũ fratrũ beatæ mariæ de monte carmeli laudabilẽ cõuersationem attẽdẽs: eos multũ specialiter suo tempore in domino enutriuit. Intelligens autẽ prædictus patriarcha quosdã eorũ qui ex occidente superuenerãt spretis seniorũ monitis non recte ambulare ad ueritatẽ religiosæ uitæ heremiticæ in prædicto ioannis libro descriptæ: & perpendens hoc ideo maxime contingere: quia græcas litteras ignorantes: nesciebãt codicem illum legere: fecit librum illũ de græco in latinũ transferri. Et ut illorũ improborũ coherceret audacia: tutaq; inter eos esset seniorum heremitarũ huius montis innocentia: ipsos omnes per obedientiæ uinculũ colligauit. Statuit enim q̄ ex ipsis unus qui diceretur prior deinceps eis ita præesset: ut quilibet alio rum obedientiam ei deuoueret; sub cura cuius & regimine omnes uiuerent. Quibus antea licet unus præesset: quoniã abba lingua syria & patrẽ latina appellabant: sub regimine etiam tunc temporis manebant: & cui etiã sponte obediebãt: nunq̃ tamen ad obediendũ alicui se uoto prius obligauerant donec prædictus patriarcha Aymericus eos ad hoc primum astrinxit. Inter quos ipse fratrem suum habuit. s. fratrem bertoldũ uirũ religiosum: sanctum: & famosum: quẽ de unanimi omnium assensu Anno domini. M. cxxi. in primum priorẽ eis instituit; & cui curam animarum

cæterorum iniunxit:Quibus & monaſterium in hoc monte carmeli ad honorem beatæ marga-ritæ edificari faciebat:infra quod eos includere intendebat:ſed priuſq̃ monaſterium hoc conſu-maſſet ſuſtulit eum de mundo deus.

¶ Quo tempore Albertus patriarcha hieroſolymitanus compoſuit regulam & tradidit eam fratribus ueſtris obſeruandam.

ANno domini.M.cxcix. Albertus patriarcha hieroſolymitanus:& in terra ſancta apo-ſtolicæ ſedis legatus:ad petitiõem fratrum de carmelo ſcripſit eis regulam. per decem articulos diſtinctã:uidelicet.Primo de Priore inſtituendo Secundo de locis. Tertio de horis dicẽdis.Quarto de abdicatione proprietatis Quinto de oratorio. Sexto de capitulo celebrãdo.Septimo de obſeruatiõe ieiunii.Octauo de ſpiritualibus armis.Nono de ope-re faciendo.Decimo de ſilencio. Quibus etiam poſtmodũ eodem anno in hoc monte carmeli iuxta fontẽ helyæ edificari fecit monaſterium:infra cuius ſcepta includi ac renouari iuſſit capel-lam:quam ad honorẽ beatæ dei genetricis Mariæ prædeceſſores eorum poſt aſcenſionẽ chriſti conſtruxerant.Et eos omnes in antris atq; cellulis diſtantes per hunc montẽ carmeli habitantes ipſe dominus Albertus ſimul congregauit:& in dicto monaſterio ſub obſeruantia religioſæ uitæ ſolitariæ per helyam prophetam inſtitutæ: eos incluſit:ut ibidẽ cõuerſarentur ſecundũ regulam eis per ipſum nouiter ſcriptam.Iſte albertus qui regulã ordinis carmelitaꝝ cõpoſuit: intrõizatus fuit Anno domini.M.ccxiii.ita intronizatio ſua præceſſit conſiliũ lateranenſe:quod celebratum fuit a papa Innocentio tertio anno domini.M.ccxv.menſe nouembris:põtificatus illius Innocẽtii anno.xviii.ſicut habetur in cronicis:& allegatur in gloſa: archidiaconi:extra de religioſis do-mibus:religionũ diuerſitatẽ:libro.vi.in principio. Ante quod conſiliũ per annũ & dimidiũ ipſe albertus moriebatᷣ:occiſus a ſaracenis in hyeruſalẽ: in una ſolemni proceſſione de ſancta cruce. Ex quo ſatis patet ꝙ regolam & inſtitutiõem habuit ordo noſter ante illud cõſiliũ prout aſſerit textus illius capituli Religionũ diuerſitatẽ.Cæterũ quoniã ille albertus regulam iſtam ante mortẽ ſuã cõpoſuit:ut ſatis innuit innocentius quartus in bulla regulæ.

¶ De approbatione regulæ per honorium papam tertium:

¶ Anno domini.M.ccxxv.Honorius papa tertius Tertio kalendas Februarii: decimo anno ſui Pontificatus:hanc regulam alberti approbauit.& fratribus in remiſſionem peccatorum iniunxit ut illi obſeruarent.

¶ Confirmatio regulæ per dominum papam Gregorium nonum.

¶ Anno domini.M.ccxxx.Gregorius papa nonus viii.idus aprilis:tertio anno ſui pontificatus: dictam regulam tanq̃ a ſede apoſtolica approbatam:confirmauit.

¶ Confirmatio regulæ per innocentium quartum.

¶ Anno dñi.M.ccxlv.Innocẽtius papa quartus.vi.idus Iunii:ſcḋo anno ſui põtificatus dictã regulam cõfirmauit:ſub eadẽ uerboꝝ forma qua gregorius nonus eam confirmauerat:

¶ Quo tẽpe regula fuit declarata correcta & mitigata ꝑ hugonẽ & dñm gulielmũ cõmiſſarios.

CVm itaq; profeſſores huius religionis regulam uiuendi a domino Alberto patriarcha hieroſolymitano accepiſſent:conſequens & diuturna experiẽtia eos docuit quædam in dicta regula ſtatuta eſſe ita dubia:ꝙ oportebat ea declarari ſeu corrigi: quædam uero eſſe ita grauia:ꝙ expediebat illa mitigari.Iccirco duos prouidos ex fratribus ſuis.ſ. Reginaldũ & Pertũ pro prædictis ſtatutis declarãdis corrigendis & mitigãdis ad ſedem apoſtolicam miſerunt.Qui domino innocentio papæ quarto humiliter ſupplicauerũt ut dictæ regulæ dubia declarare ac corrigere:& grauia eius mitigare miſericorditer dignaretur.Dictus autẽ Innocentius quartus eorum deuotis ſupplicationibus annuens.hanc declarationem:correctionem ac mitigationem uitæ eius faciendam commiſit fratri Hugoni tituli ſanctæ ſabinæ præſbytero cardinali & fratri Gulielmo epiſcopo anteradenſi. Et iſti duo domini in ſacra theologia magiſtri prædictam regulam Anno domini.M.ccxlviii.auctoritate apoſtolica declarauerunt: correxerunt & mitigauerunt.

¶ Innocentius quartus cõfirmauit declarationẽ correctionẽ & mitigationẽ regulæ.

¶ Anno uero domini.M.ccxlviii.Innocentius papa quartus die prima menſis octobris: quinto

anno sui pontificatus prædictæ regulæ declarationem:correctionem & mitigationem sub bulla confirmauit:& ceperũt iidem fratres primo uillas & ciuitates inhabitare.
¶Confirmatio declarationis correctiõis & mitigationis regulæ per alexãdrum quartum.
¶Anno dñi.M.cclii. Alexãder papa quartus die tertia mẽsis februarii:secũdo anno sui põtificatus eiusdem regulæ declaratioñe:correctioñe:& mitigationẽ fratribus confirmauit.
¶Confirmauit regulæ per urbanum quartum.
¶Ano domini.M.cclxii. Vrbanus papa quartus die secunda mẽsis maii:primo anno sui pontificatus eiusdẽ regulæ declarationem:correctionem:& mitigationem fratribus confirmauit sub eadem uerbotum forma qua Alexander papa eam confirmauerat.
¶Confirmario regulæ per papam Nicholaum quartum.
¶Anno domini.M.cclxxxix. Nicholaus papa quartus die prima mensis iulii:secũdo anno sui põtificatus:eodẽ pœnitus modo dictam regulam confirmauit.
¶Confirmatio regulæ per dominũ Bonifacium octauum.
¶Anno domini.M.ccxcvi. Bonifacius papa octauus die prima mensis iulii:secũdo anno sui pontificatus sub eadem omnino forma uerborum etiã confirmauit.

¶De imitatione habitus sine capæ tempore Honorii quarti.

ANno domini.M.cclxxviii. Gregorius papa dicimus nuper in generali cõsilio per eum lugduni celebrato statuendo inhibuit:ne quis de cætero nouũ ordinẽ aut religionem inueniat:uel habitum nouæ religionis assumat. Ideo ne contra istud statutum fratres huius religionis agere uiderentur: procurante Fratre Petro de Amiliano priore tunc generali eiusdem ordinis Honorio papæ quarto fuit supplicatum per dominum Geruasium titu li sancti martini in montibus præsbyterum cardinalem:ut huius pallii siue mantelli gestationẽ in alium decentem habitum edificantẽ animas fideliũ cõmutaret. Quã supplicationẽ idẽ pontifex anno.x primo sui pontificatus:uidelicet Anno domini.M.cclxxxv. una uoce cõcessit.
¶Quo anno fratres dimiserũt palliũ barratũ & assumpserũt capã albam.
¶Anno domini.M.cclxxxvii. Fratres carmelitæ in capitulo eoꝝ generali in mõte pessulano In festo sanctæ mariæ magdalẽæ celebrato:palliũ barratũ dimiserũt:& ex auctoritate dicti summi pontificis honorii quarti & sedis apostolicæ:pallium album assumpserunt. Cui pallio capucium prædicti fratres addentes:capam uocauerunt.
¶Nicholaus papa quartus assumptionem capæ albæ confirmauit.
¶Anno dñi.M.cclxxxviii. Nicholaus papa quartus:primo anno sui pontificatus: hoꝝ palliorũ barratoꝝ depositioñe:& capaꝝ albaꝝ assumptioñe:sub bulla confirmauit.
¶Bonifacius octauus & cõfirmauit assumptionem capæ albæ.
¶Anno dñi.M.ccxcv. Bõifacius papa octauus. Pridie kalẽdas aprilis:anno prĩo sui pontificatus hoꝝ pallioꝝ barratoꝝ depositioñe & capaꝝ albaꝝ assũptioñe:sub bulla frĩbus uris cõfirmauit.
¶De aduẽtu fratrũ a terra sancta usq; ad partes occidentales.
¶Anno dñi.M.ccxxxviii. Propter paganoꝝ ĩsultus quos fratres carmeli sustinuerũt in terra sancta:conati sunt terrã illã deserere & ad alias ꝓuincias se trãsferre. Ideo aliqui ex ꝑdictis fratribus natione cipri:petita licẽtia a priore mõtis carmeli ad insulã cipri transfretauerunt. Alii uero natione:ciculi ad insulam ciciliæ nauigauerunt. Quidam uero natione prouinciales: apud massiliã ciuitatem proninriæ applicuerunt.

¶Quo anno uenerunt fratres beatæ mariæ genitricis dei de monte carmeli ad angliam.

BEnignus deus q oẽs uult saluos fieri:& ad agnitionẽ ueritatis uenire:istos fratres carmelitas matris suæ:tanq̃ in ultimis mũdi partibus disposuit dilatari:per quos ad laudem sui nominis & gloriosæ uirginis mariæ matris eius populus utiq; posset ardentius excitari. Anno igitur dñi.M.ccxxxviii. domini papæ Gregorii noui anno septimo & illustrissimi regis angliæ Henrici tertii anno.xxiii. uenerũt ad terrã sanctã ad tholomaydam quæ alio noĩe dicit̃ accon:a paganis defensuri & si fauisset deus a terra turcos expulsuri: multi christiani:in quo tẽpore pagani multas fecerant equitatiões in terris accon uicinis. Experti autẽ ꝙ in mõte carmeli distãs te ab accon.iiii. miliaribus erat aqua scaturiens de fontæ helyæ:q est in ipso mõte iuxta cellas & oratoriũ quod fratres cõstruxerãt in honore uirginis mariæ nõ habun-

dauit aquis:nisi fratribus ibidem existentibus. Scientes insuper q fons ille cui non erat similis in terra multũ posset pficere usui christianoꝝ qui fuerãt uicini quasi obsessi nõ pmiserũt fratres in monte sedere:sed ipsos fugabãt. Fratres uero uenientes tholomaydã.i.accou:mãserũt inter christianos ut sacerdotes peregrini. Postmodũ uero tẽpore estiuo ut quantũcunq; possent saracẽi nocerẽt christianis in accou existentibus: piecerũt in fluuiũ de accon qui dicitur belũ:qui tũc præ feruure solis & estus:aquis attenuatis cœpit desiccari cadauera bestiaꝝ & christianoꝝ quos occiderunt:ut sic fetorẽ pestiferũ & aquas redderent mortiferas. Christiani uero fugati pro defectu aquæ dulcis quæ nõ erat in fontibus: p eo q oẽs fontes infecerãt turci:ceperũt infirmari: præcipue p calore uini cretẽsis & cipri:quod pro sui fortitudine nõ nisi limphatũ solet hauriri. Inquirentes ergo christiani si aliquis fons relictus esset intoxicatus:& didicerũt a fratribus de carmelo q saraceni nõ infecerũt illoꝝ fontẽ qui uocatur fons helyæ in mõte carmeli:quia sciebãt ipm nõ solere scaturire in absentia fratrũ:ideoq; uidebaẽ turcis sufficere fontẽ illũ a fratribus deseri illius loci. Missus ergo exercitus armatoꝝ ad carmelũ ut ueritatẽ scirent:regressi nunciauerũt se inuenisse montẽ amenũ:cellas defossas:sed desertas:in rupibus fontẽ deficcatũ. Vnde uere poterant uerba recipere hieremyæ desolationẽ locoꝝ terræ sanctæ plangẽtis hieremyæ.xlviii. Predo irruit:ablata est lætitia & exultatio de carmelo. Quo ad fontẽ dicere poterãt uerba amos primo dicentis. Luxerũt sponsa pastoꝝ:& exsiccatus est uertex carmeli. Accersitis igitur fratribus quesierũt pcetes si fons ille ipsis in carmelo existẽtibus habũdaret aquis. Rñderũt q sic. Mirantes ergo ducunt fratres cũ exercitu ad carmelũ qui locũ tam sanctũ & patrũ pphetaꝝ habitaculũ: genetrici dei dedicatũ ita desertũ:in tñ plangebãt:ut etiã astantes ad fletũ puocarẽt. Tandẽ unus illorũ fratres pie cõfortãs ait. Viri fratres ista desolatio erat antiquitus pphetata: qñ etiã & mĩa fuit pmissa per hieremyã dicẽtẽ. Hierẽyæ.iiii. Aspexi & ecce carmelus desertus:& oẽs urbes eius destructæ a facie dñi & a facie furoris eius. Hæc.n.dicit dñs. Deserta erit oĩs terra:sed tñ cõsummationẽ nõ faciã. Et alibi. Reducam israel ad habitaculũ suũ & pasceẽ carmelus. Cũ dicit cõsummationẽ nõ faciã: pmisit misericordiã:& restitutionẽ p saracenos destructoꝝ cũ subiunxit. Reducam israel &c. Confortati ergo fratres:adiuerũt uerticẽ ad illũ.s.locũ ubi helyas ppheta ordinis pater post tres annos & sex menses siccitatis sua prece pluuiã ipetrauit. Et flexis genibus:adorauerũt deum & dñam loci:matrem iesu christi & sanctos suos prædecessores ut fontis aqua more solito seruis dei scaturiret. Anteq̃ ergo ab oratione surgerent:innudabãt aquæ largiflue de fonte. Quod multi christiani diuersaꝝ nationũ uidentes:propter miraculum quod christo placuit facere:ad præces fratrũ genitricis suæ:in diuersas mundi partes secum adduxerunt fundãtes cis mansiones in honore suæ aduocatæ uirginis mariæ. Inter quos : christianissimi milites dominus Ioannes de uesci & dominus Ricardus de grei natione anglici post multos actus bellicos in palestina cõtra infideles streuue peractos:de terra sancta ad angliam remeantes:quosdam huius religiunis fratres anglicos de licentia prioris monasterii montis carmeli:secum ex deuotione ad angliam duxerunt:uidelicet Anno domini. M.ccxl. In festo natiuitatis domini. Horum a fratrum unus uocabatur frater yuo:cui dominus Ioannes de uesci mansionẽ dedit in silua de holim iuxta aluelbicum in cõfinibus scociæ. Alter uero Frater uocabatur Radulphus:cui dominus Ricardus de Grey dedit mansionem apud Eylissordiam in cautia. Vbi sanctissima conuersatiõe deo & uirgini gloriosæ continue famulantur:crescunt & multiplicantur:atq; per diuersa loca in eiusdem regni partibus deuotissime sunt fundati. Sapientia siquidem patris altissimi attingens a fine usq; ad finem fortiter & disponens omnia suauiter carmelitas fratres matris suæ præparatos ac calciatos pedes in euangelium pacis per uarias mundi partes honorifice uoluit dilatari: ad dandam scientiam salutis plebi eius. Qui cum patre & spiritu sancto uiuit & regnat iesus christus p infinita sæcula sæculorum Amen.

¶ Versus de fundatione nostra in Anglia per prædictos dominos.

¶ Anno milleno ducenteno quadrageno:
¶ Holim carmelitæ capiunt ad tempora uitæ.
¶ Carinis concessi prius in boria loca uesci.
¶ Caruus in claustro grei primo fixit in austro.
¶ Quæ loca concessi carmelitis ego uesci.
¶ Perci firmauit deus huic sibi nos sociauit.

¶ Nomina fundatoꝝ conuentuum Carmelitarum in anglia:

Dominus Ioannes de Vescy:dominus de alnelbiter Fundator primus:conuẽtus Alneluici:& Domini de Percy fundatores secundi Anno dñi.1212. 1

¶Dominus Ricardus de Grey:dñs de Codenore fundator con uentus Eylilfordie 2 Cuius corpus unà cum corporibus posteriorum suorum requiescit in choro prædicti conuentus.Isti duo domini Vescy uidelicet & Grey duxerunt primo fratres de Monte carmeli ad angliam anno.1212.

¶Dominus Thomas Albuger miles fundator conuentus Nelbyudeniæ primus : Cuius corpus 3 iacet in choro ibidem.

¶Dñi Radulphus hẽpnale & Ihillius Calthotum fundatores 9uẽtus Brũhãiæ primi ãno.1240. 4

¶Fundator londñ.Dñs Ricardus de Grey prædictus anno.1241. 5

¶Cantebriggiæ fundatores:domini reges Edlbardus prius & Edlbardus secũdus:una cũ dñis 6 Glbydone de mortuo mari & Derkino uicario de Ibaldene anno.1251:

¶Eboracı:dñi de Vescy & de Percy supra memorati fundatores anno.1255. 7

¶Oxoniæ antiqui loci fundator: Dominus Nicolaus Nooles.Et fundator conuentus moderni 8 Dominus Ealbardus rex tertius anno.1260.

¶Bristollis:Dñs Edlbardus rex primus post conquestum fundator anno.1267. 9

¶Norlbici fundaror.Frater Gulielmus Colbgate quõdã ciuis Norlbici ann.1268. 10

¶Leunie fundatores Domini de Bardolf & Scales.Dominus Ioannes Ibignale miles : & Magister Ibalteros Olbycalbare anno.1269. 11

¶Lincolnie fundator:Magister Odo chelchenny de scocia anuo.1269. 12

¶Berlbyci fundator.Dominus Ioannes Tray de scocia anno.1270: 13

¶Nouicastri fundator:Dominus clæmens papa quintus una cum domino rege Edlbardo primo post conquestum anno.1270: 14

¶Northamptõe fundatores.Dñs Symõ de mõte forti:& dñs Chitlbode Milites anno.1271. 15

¶Sandlbici fundator primus.Henricus Colbfelde de Almania.Fundator secundus per cõcessionem Dñs Tomas Bealcaforde comes Vorcestrie.1272. 16

¶Glolbcestriæ Fundatores Domina Elienora Regina:mater dñi regis Edlbardi primi post cõquestũ:& Dñi Ioannes Giffarde & Tomæ Berbley milites.1273. 17

¶Stanfondie fundatores.Dominus Edlbardus rex primus & Magistri Henricus Sampson : & Valterius Flemyng. 18

¶Vyntonie fundator:Dominus Petrus de Ihyntonia præpositus ecclesiæ sanctæ Helenæ Ihyntoñ.qui ppter miraculũ sibi per gloriosam uirginem Mariam ostensum fratres ibidẽ fundauit: 19

¶Gyppislbici fundatores Dñi Galfridus Hadley & Robertus Nortone milites anno:1279: 20

¶Notynglíamie fundator Dñs Reginaldus de Grey Dñs de Ihylrõe & Schyrlaus anno.1276: 21

¶Ieruennite Dñs Edlhardus rex primos post cõquestum fundator anno.1278. 22

¶Cestriæ Fundator Tomas Stadhom Anno.1279. 23

¶Apulbye Fundatores Dñi de Vescy.Percy & clifforde anno:1281. 24

¶Hyngestonie Fundatores dominus Edlbardus rex secundus post cõquestum:Et dñi Robertus olhtred:& Ricardus de la Pool milites anno.1290. 25

¶MaldoneFundatores domini Ricardus Tranesende episcopus londoñ . & Ricardus yselhm rector ecclesiæ de Solhthanfelde anno.1292. 26

¶Sancti Botulphi Fundatores domini de Orby anno:130 27

¶Suttone Fundatores dominus Edmundus Dux Cornubie prius:& Illustris princeps Edlbardus primogenitusDñi Edlbardi regis tertii:secundus anno.1312. 28

¶Schorrhã Fũdatores dñs Edlbardus scd's rex post cõquestũ:& dñi de Molhmbray . ãno:1315: 29

¶Hychie Fundatores dominus Edlhardus secundus rex post conquestum Ioannes Blomenyle & Adam de la Rolbs.1316. 30

¶Marleburgie Fundatores Ioãnes Goodhyne & Ibillius rameshich mercatores.1216. 31

¶Scardeburgie Fundator Dominus Edlhardus secundus rex post conquestum:una cum domino de Neuyle domino de Raby.1319. 32

¶Snyterleye Fundatores dñi de Roos:& dñi Robertus Bachõ & ioãnes Brette milites.1321. 33

¶Conuẽtreæ Fundator dominus Ioannes Pulstuay Miles.1532. 34

¶Dinbye Fundator ioaunes Slhynnemore.1339: 35

¶Ludlolbie Fũdator dñs Laurẽtius ludlolbe cũ dña Halhifia consorte sua.1340 36

¶Calisie Fundatrix in prima fundatione Domina Macildis , Comitissa Attebatensis de regno 37

franciæ. Et illustris princeps dominus rex. Edlhardus tertius post conquestum fundator fuit se cundos: ante conquestum. 1312. post. 1344.

38 ¶ Dõcastrie Fũdatores dñs Ioa. dux Lãcastriæ & ioã. Nihbrother cũ Matilda cõsorte sua. 1350.

39 ¶ Northallertõe Fũdatores dñs Edlhardus rex tertius iã p̃dictus dñs thomas Hatfelde episcopus uimolinensis dñs de Neuyle & ioánes zoole una cũ helena cõsorte sua. 1354.

Isti sunt prouinciæ: quibus inhabitatur ordo Carmelitarum.

¶ Prima est. Terra sancta;
¶ Secunda Cicilia.
¶ Tertia Anglia.
¶ Quarta Narbona.
¶ Quinta Romana.
¶ Sexta Francia.
¶ Septima Alemania inferior.
¶ Octaua Lumbardia.
¶ Nona Aquitania.
¶ Decima Hispania.
¶ Vndecima. Hybernia.
¶ Duodecima Prouincia prouinciæ.
¶ Tertiadecima Scocia.
¶ Quartadecima Tuscia.
Quintadecima Bononia.
Sextadecima Tholosana.
Decima septia Cathelonia;
Decima octaua Alemania. superior.
Decima nona Vasconia;
¶ Vigesima tutonia.
¶ Vigesima prima: saxonia;
¶ Vigesima secunda: Aragona.
Vigesima tertia uenetiarum.
¶ Vigesima quarta apulitãæ.
Vegesima quinta romandiole.
¶ Vigesima sexta apuliæ.

¶ Copiæ bullatũ siue priuilegiorũ concessorũ ordini carmelitarum.

¶ Bulla honorii tertii de confirmatione regulæ ordinis carmelitarum.

HOnorius episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori & f̃ribus h̃mitis de mõte carmeli Salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Vt uiuẽdi normá regulariter a bõæ mẽoriæ hierosolymitão p̃triarcha editá q̃ añ gñale cõciliũ uos dictis hũiliter suscepisse: ip posterũ uos & successores uñi q̃tũ cũ dei adiutorio poteritis obseruetis i remissionẽ uobis iniungimus peccatorũ datũ reate. iii. kl. Februarii. Pontificatus nostri anno. x.

¶ Bulla inocẽtii q̃rti de cõfirmatiõe regulæ habet postea. f. Folio uigesimo nono post.

¶ Bulla Vrbani quarti de confirmatione regulæ.

VRbáus episcopus seruus seruoꝝ dei dilectis filiis priori gñali & f̃ribus heremitaꝝ de mõte carmeli Salutẽ & ap̃licá bñdictionẽ. Cũ a nobis petit̃ qđ iustũ ẽ & honestũ tã uigot equitatis q̃ ordo exigit rõnis ut id p̃ solicitudinẽ uñam ad debitũ p̃ducat̃ effectũ. Cũ itaq̃ felicis recordatiõis innocẽtius papa p̃decessor nr̃ ad uñæ supplicatiõis instãtiam per dilectum filium Hugonem tituli Sanctæ Sabinæ presbyterum cardialem & uenerabilẽ fratrem nostrum Guilelmum anteradẽsem episcopum quædam dubia uestræ regulæ dubia declaramus corrigi: ac q̃dá ipsius grauia misericorditer fecerit mitigari p̃ut i litteris ide cõfectis plenius cõtinet̃. Nos uñis p̃cibus iclíati declarationẽ & correctionẽ ac mitigationẽ huiusmodi adinstar ipsius & piæ mẽoriæ alexãdri p̃decessoꝝ nroꝝ auctoritate ap̃lica cõfirmamus: & p̃sentis scripti patrocinio cõmũimus. Tenorẽ litteraꝝ dicti inocẽtii p̃decessoris nñi p̃ut i registro ipsius cõtinet̃ de uerbo ad uerbũ p̃sentibus inseri faciẽtes q̃ talis ẽ. Innocẽtius &c. sicut prius tota rubrica in fine. Nulli ergo hoim &c. Datũ uiterbii. xi. ca. iunii Pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Nicolai quarti de confirmatione regulæ.

NIcholaus ep̃s seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori gñali & f̃ribus ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli salutẽ & ap̃licá bñdictionẽ. Cũ a nobis petit̃ qđ iustũ ẽ & honestũ cũ uigor eq̃tatis & ordo exigit ratiõis: ut id p̃ solicitudinẽ officii uñi ad debitũ p̃ducat̃ effectũ. Cũ itaq̃ felicis recordatiõis mẽoria inocẽtius papa q̃rtus p̃decessor nr̃ ad uñe supplicatiõis istãtiá p̃ bõæ mẽoriæ hugonẽ tituli sanctæ sabinæ p̃sbyteꝝ cardíalẽ: & bõæ mẽoriæ guilelmũ añradẽsẽ ep̃m q̃dá regulæ uñæ dubia declarari & corrigi ac & q̃dá ipsius grauia misericorditer fecerentis mitigari p̃ut i litteris ide cõfectis plẽius cõtinet̃ Nos uñis p̃cibus inclinati: declarationẽ mitigationẽ & correctionẽ huius adinstar ipsius inocẽtii: ac piæ mẽoriæ alexãdri q̃rti p̃decessoꝝ nroꝝ auctoritate ap̃lica cõfirmãus: & p̃ñtis scripti patrocinio cõmũimus. Tenorẽ litteraꝝ eiusdẽ p̃decessoris uñi inocẽtii p̃ut i registro ipsius cõtinet̃ de uerbo ad uerbũ p̃ñtis iseri faciẽtes q̃ talis ẽ inocẽtius &c. tota regula sicut iacet. In fine. Nulli ergo oĩno hoim &c. Datum reate cal. iulii Pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla Innocentii quarti q̃ non debemus habere proprium.

INnocētius eṗs seruus seruoꝝ dei dilectis filiis priori & fribus hēmi mōtis carmeli salutē & aplicā bñdictionē. Ex officii uri debita circūspectiōe tenemur adhiber solicitā cautelā: ne hii q ascēdētes orare cū domino pedes suos lauerūt: iteꝝ illos coingnent a contemplationis speculo descendendo: & ne resumendo terrenas facultates abiectas quasi quædam indumenta corporis hereat unde teneatur ad casum cum spiritualibus nequitiis pugnaturi. Inde est ꝙ cum lotis pedibus speculum domini ascenderitis uacaturi contēplatōi cœlestium: & assumpseritis cōtra sps malignos luctamē terrenis oībus abdicatis nos uro ꝓfectui aspirātes: & uolētes uobis coingnādi pedes iteꝝ & subcūbēdū materiā āputare adistar fœlicis recordatōis Gregorii papæ ꝑdecessoris nri auctoritate ꝑsentiū districtius ihibemus ne i proprietatē heremi uræ loca uel possessiones seu domos aut redditus alios recipiatis ullo mō uel ꝑsumatis habere: ꝑter asinos masculos & aliquod aīaliū seu uolatiliū nutrimētū. Quieti quoque uræ ꝓuidentes & pace adicimus ut nullus in eodē heremo priorē istituere absq fratrū uel maioris & sanioris partis ipsoꝝ assensu ꝑsumat. Ad hoc ēt regulā approbatā a bonæ memoriæ Honorio papa ꝑdecessore nro & ab eo uobis traditā i remissionē peccaminū obseruandā auctoritate apostolica cōfirmamus: & i eodē loco ꝑpetuis tēporibus ꝑcipimus obseruari. Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā nræ ihibitiōis: cōfirmatōis & iussionis ifringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siqs āt hoc attēptare ꝑsumpserit: idignationē oipotētis dei & btōrū aploꝝ petri & pauli eius se nouerit icursurū. Datū lugduni. vi. Idus Iunii. Pōtificatus nri anno secundo.

¶Bulla Inno. q̄rti: ꝙ oēs q dāt nobis elēosynas uel faciētes nobis bōa: hñt decē dies idulgētiaꝝ.

INnocentius eṗs seruus seruoꝝ dei uniuersis xpi fidelibus ad quos litteræ istæ ꝑuenerint salutē & apostolicā bñdictionē: Q̄m ut ait aplus oēs stabimus āte tribūal xpi recepturi ꝓut i corpe gessimus siue bonū siue malū optet nos diē messionis extremæ misæ operibus ꝑuenire: ac eternoꝝ ituitu semiare i terris: ꝙ reddēte dño cū multiplicato fructu recolligere debeamus i cœlis firmā spem fiduciāq: Q̄m q parce seiat pce & metet & q seiat i bñdictionibus de bñdictiōibus & metet uitā eternā. Hic ē ꝙ cū sicut accepimus Dilecti filii prior & fres heremitæ de mōte carmeli abdicantes ꝓ sæculi opibus titulū elegerūt paupertatis: ut mēte & corpe expediti liberā & acceptā ualeāt ipēdere dño seruitutē nullas possessiōes neq ꝓpriū sustētari ualeāt possidētes: ꝓp qd uīm ē sibi subsidiū oportunū. Vniuersitatē urā rogamus: monemus: & hortamur attēte ꝑ aplica scripta mādātes: q̄tenus de bonis a deo uobis collatis pias eis ad eoꝝ sustētationē elemosynas & grata subsidia caritatis erogetis: ut ꝑ subuentionē urā eoꝝ necessitatibus succrātis & uos per hæc & alia bona q̄ dño ispirāte feceritis: ad æternæ possitis fœlicitatis gaudia ꝑuenir. Nos enī de oīpotētis dei mīa & beatoꝝ petri & pauli aploꝝ eius auctoritate cōfisi oībus uere penitētibus & cōfessis q eis manū porrexerint caritatis: decem dies de iniūcta sibi penitentia misericorditer relaxamus. Datū lugduni idus iunii pōtificatus nostri anno Secundo.

¶Bulla Innocentii quarti de recomandatione ordinis nostri.

INnocētius eṗs seruus seruoꝝ dī uenerabilibus fribus archiepis & epis ad quos litter istæ ꝑuenerit. Salutē & apostolicā bñdictionē. Paganoꝝ incursus dilectis filius fribus heremitis scte mariæ de mōte carmeli neccessitatē induxisse dinoscit ꝙ se ad trāsmarinas ptes nō sine afictiōe multa sps cōtulerūt: cū eis cōtēplatōis dulcedīe recreati solitis ex huiusmodi trāsitu turbata nō modicū fuerit qes mētis. Cū itaq ipsoꝝ aspiret affectio ut ꝑ apostolicæ pietatis auxiliū statū cōseq ualeāt i quo sibi & ꝓximis deus ꝓpitius ad salutē ꝓficer hillarescāt: fraternitatē urā duximus rogādā & monēdā ꝑ aplica uobis scripta mādātes q̄tēus cū ad uos ꝑuenerit: benigno suscipiētes affectu & pii fauoris grā ꝓseqntes ipsis ut in locis oportunis de qbus iā est in urisprouisum dyocesibus uel in posterum contigerit ꝓuideri celebrandi diuina & habēdi fratrū sui ordinis sepulturā licentiā si expedire uideritis sine iuris alieni ꝑiudicio concedatis. Datum lugduni sexto chal. augusti potitificatus nostri anno quinto.

¶Bulla Innocētii q̄rti ꝙ non tenemur dare decimas de ulla re.

INnocentius eṗs seruus seruoꝝ dei Dilectis filius priori Genāli & fribus scte mariæ de carmelo & aplicā bñdictionē Sacrosctā romana ecclia deuotos & hūiles filios assuete pietatis offō ꝓpēsius diliger cōsueuit: & ne prauoꝝ hoim molestiis agitent: eos tāq pia mr sie ꝓtectiōis munimine cōfouere. Cum itaq ex tenore uræ petitiōis ꝑcepimus ꝙ ordo ur nullas possessiōes hēat: sed uos de fideliū elemosynis dūtaxat eligeritis sub regulari hitu sustētari. Nos pauptati uræ paterno cōpaciētes affectu auctoritate ꝑsentiū districtius inhibemus neqs de ortis & uirgultis uris decias a uob exigere uel extorqre ꝑsumat. Nulli ergo

oĩno hoĩm liceat hác paginá nr̃æ ĩhibitõis ĩfrigere:uel eı ausu temerario cõtraire. Siqs aũt hoc
attẽptare ꝑsumpserit ĩdignatõem oĩpotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius e noue
rit ĩcursurũ. Datũ assisii Septio chal. sẽptẽbris pontificatus nr̃i anno undecimo.

¶ Bulla Innocencii quarti ꝙ prior generalis põt absoluere fratres suos ab inıectiõe manuum.

INnocentius eṗs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori Generali:& fratribus heremi
tis sc̃tẽ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Canonica cõstitutio
ne canet̃ ꝙ monachi & canonici regulares quocũq; mõ se ꝑcusserint non sint ad apo
stolicá sedẽ mittẽdi: sed scd̃m discretionẽ & ꝓuidẽtiá sui abbatis disciplĩæ subdant̃: ꝙ
si abbatis discretio ad correctionẽ eoꝝ nõ sufficit: ꝓuidẽtia est diocesani eṗi adhibẽda: nisi ex
cessus adeo difficilis fuerit & enormis pp quẽ merito sit ad romaná ecclesiá recursus habẽdus.
Nos ergo ad uos statutũ huius duximus extẽdendũ auctoritate apostolica statuentes ut in tali
casu nisi sit maioris prouidentia regrenda p te fili prior qui sicut audiuimus præsbyter esse di-
nosceris fratribus ordinis uestri absolutionis beneficiũ ĩpendat̃. Datũ Assisii. vii. chal. septem
bris pontificatus nostri anno undecimo.

¶ Bulla Innocentii q̃rti ꝙ generalis põt ad ordinẽ recipere suspẽsos ĩterdictos:& eos absoluere.

INnocentius episcopus seruus seruoꝝ dei. Dilectis filiis generali & fratribus heremi
tarũ sc̃tẽ mariæ de monte carmeli Salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Quia ex apostoli
ci cura tenemur officii circa religionis augmentũ attenti & uigiles ĩueniri: sup hiis di
gne ur̃is uotis annuimus in q̃bus honorẽ: ur̃m & ur̃i ordĩs ac aĩaꝝ ꝓfectũ contineri
sentimus. Hinc est ꝙ nos ur̃æ deuotionis præcibus ĩducti ut uolẽtibus ur̃o aggregari collegio
qui suspensionis aut interdicti uel excõicationis sentẽtiis sunt ligati: tu fili prior absolutionis bñ
ficiũ possis iuxta formá ecclesiæ impartiri in ipsos:& ipsos in fratres recipe ualeas auctoritate ꝑ-
sentiũ ĩdulgemus. Ita tñ si aliq ex eisdẽ pp debitũ sentẽtiis huiusmodi sint astricti: de ipso satisfa
ciãt ut tenent̃. Nulli ergo. &c. Datũ assisii. vii. chal. sẽptẽbris põtificatus nr̃i anno undecimo.

¶ Bulla Innocẽtii q̃rti ꝙ nõ tenemur cognoscere de causis a sede apostolica cõmittẽdis inuiti.

INnocẽtius eṗs seruus seruoꝝ dei dilectis filiis prioti & frĩbus ordinis btẽ mariæ de
mõte carmeli salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Deuotionis ur̃e ꝓcibus ĩclinati auctori
tate ꝑsentiũ ĩdulgemus ne de causis aliq̃bus de cætero, uobis a sede apostolica cõmit
tendis ĩuiti cognoscere teneamini: nisi litteræ cõmissiõis huiusmodi plená de hac ĩ-
dulgẽntia fecerit mẽtionem. Nulli ergo oĩno. &c. *datum lugduni 4 idus julij pont nri anno 4*

¶ Bulla alexãdri q̃rti ꝙ possumus celebrare ianuis clausis tempore interdicti.

ALexander eṗs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis prioribus & fratribos heremitaꝝ ordi
nis btẽ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Religionis ur̃æ mere
tur honestas uos ĩ caritatis uisceribus ãplexãtes petitõis ur̃æ quãtũ cũ deo possumus
fauorabiliter annuimus. Hinc est ꝙ uos ur̃is supplicatõibus ĩclinati ad istar fœlicis re
cordationis Innocẽtii papæ ꝑdecessoris nr̃i auctoritate uobis ꝑsentiũ ĩdulgemus ut cũ generale
fuerit terræ interdictũ liceat ĩ ecclesiis ur̃is ianuis clausis nõ pulsatis campanis submissa uoce: ex
comunicatis & ĩterdictis exclusis diuina officia celebrare: dũmõ nõ dederitis ĩterdictis occasio
nẽ: nec id uobis cõtiugat specialiter interdici. Nulli ergo oĩno hominũ. &c. Datum laterañ: q̃n
to Idus februarii pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla Alexandri quarti de recõmendatione ordinis nostri.

ALexãder episcopus seruus seruoꝝ dei uniuersis xp̃i fidelibus ad quos iste littere pro-
uenerint: salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Cum dilecti filii prior & fratres ordinis he
remitaꝝ de mõte carmeli secure neq̃ant sicut accepimus pp frequẽtes paganoꝝ ĩcur
sus in mãsionibus q̃s hñt in transmarinis ꝑtibus cõmorari & ob hoc opteat ex ipsis
aliquos se trãsferre ad regiones uarias & remotas Vniuersitatẽ ur̃am ad istar fœlicis recordatio
nis Innocẽtii papæ ꝑdecessoris ur̃i rogamus & hortamur attẽte p apostolica scripta uobis man-
dãtes q̃tenus ipsos si ad uos eos uenire cõtigerit: benigne recipiẽtes ac tractãtes honeste eis de
oportũis locis ĩ q̃bus secure possint famulari dño ꝓ diuĩa & ur̃a reuerẽtia liberaliter & caritatiue
ꝓuidere curetis. Datũ lateraũ. v. idus februarii põtificatus nr̃i anno secundo.

¶ Bulla Alexãdri q̃rti de potestate ordinis carmelitaꝝ circa cõmissionẽ curæ aĩaꝝ ĩfra ordinẽ

ALexander eṗs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori generali & fratribus heremitis
ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicá bñdictionẽ. Quia ex apo-
stolici cura officii circa religionis augmentũ ꝓmpti & uigiles decet inueniri sup hiis
ur̃is uotis libenter annuimus in q̃bus honorẽ ur̃i ordĩs & aĩarũ profectũ cõtineri sen

timus. Lecta corã uobis siqdẽ uñ̃a petitio continebat q̃ ĩ regula nñ̃i ordinis ꝑ sedẽ apostolicam confirmata dinoscit̃ esse statutũ: ut fratres ipsius ordinis unũ ex eis habeãt priorẽ: q̃ ex unanimi oium assensu uel eoꝝ maioris & sanioris partis ad prioratus officiũ eligatur: cui obediam promittat q̃libet alioꝝ & promissam studeat operis ueritate seruare cũ castitate & abdicatione ꝓprietatis: ac etiã secundũ cõstitutiones eiusdẽ ordinis prior ipsius q̃ pro tp̃e fuerit: a prioratus officio absolui & ãmoueri põt a diffinitoribus capituli generalis. Et licet tu fili prior & p̃decessores tui iuxta eiusdẽ ordis cõsuetudinẽ obseruatã actenus & a sede tolleratã eadẽ statim postq̃ electi fuerint secundũ regulã & cõstitutões ordinis uñ̃i eo ipso ueri & eiusdẽ ordinis effecti priores curã aĩarum fratrũ ipsius plene hẽant & libere gerant: ipsosq̃ fratres auctoritate propria ligare ac absoluere ualeant: necnon in eodẽ ordine agere quæ ipsi & p̃fati diffinitores iuxta memoratas regulam & constitutiones secundũ deũ eisdẽ ordini & fratribus uiderint expedire: aliasq̃ prioratus officiũ licite & oĩbos exercere: iidẽ ac humiliter obediant & intendãt p̃fati successores & tu prior a diffinitoribus capituli generalis ipsius ordinis constitutiones iam dicti ordinis absolui & ãmoueri possitis: concessa tibi prior tuisq̃ successoribus ante absolutionem & amotionem huiusmodi exequẽdi prioratus officium quo ad p̃missa oĩa & alia nihilominus libera facultate. Nolli ergo oĩno hominũ. &c. Datũ lateraũ Sexto chal. marcii pontificatus nñ̃i anno. ii.

plura deficiunt ex mari magno supplenda

¶ Bulla Alexandri quarti q̃ possumus familiaribus nostris ministrare sacramenta & eos tradere sepulturæ.

ALexander episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis generali prouincialibus & fratribus ordinis sanctæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñ̃dictionem. Deuotioni uñ̃æ præcibus inclinari ministrandi ecclesiastica sacramenta de gentibus & familiaribus uñ̃is ac tradẽdi eos sepulturæ cũ decesserint: uobis auctoritate præsentium sine alieni iuris præiudicio concedimus facultatẽ. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hanc paginam nñ̃æ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autẽ hoc attẽptar̃ præsumpserit: indignationẽ oĩpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Datũ lateraũ. quinto Nonas martii põtificatus nñ̃i anno secundo.

¶ Bulla urbani quarti q̃ prior generalis ꝑ se & ꝑ alios põt absoluere de iniectione manuum

VRbanus ep̃us seruus seruoꝝ dei Dilecto filio Priori Generali ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñ̃dictionẽ: Exigentibus sacræ tui ordinis religionis meritis dignũ ducimus: ut tuis petitionibus maxime quæ salutẽ continẽt aĩarũ fauore beniuolo animamus. Tuis itaq̃ p̃cibus inclinati ut eos ex fratribus tuis q̃ pro iniectione manuũ in seipsos excõicationis laqueũ ante uel post susceptũ habitũ incurrerũt necnõ & illos q̃ sæculi uanitate relicta: cupientes uñ̃æ humilitatis collegio aggregari se asseruerint excomunicatione ligatos ne ipsoꝝ ad deũ possit cõuersio ĩpediri: ꝑ te & alios absoluere ualeas: & cũ illis q̃ irregularitatis maculã cõtraxerũt: dispensare plenam tibi & eis q̃bus sup hoc uices tuas cõmiseris cõcedimus auctoritate p̃sentiũ facultatẽ: nisi adeo generis fuerit & enormis excessus q̃ merito sint ad sedẽ apostolicã destinãdi. Ita tñ̃ q̃ si ipsi ordinẽ uestrũ exiuerint uel dimiserit: eo ipso prædictis sentẽnis sint astricti: & huiusmodi dispensatio nullius penitus sit momenti. Et si aliq̃s ex eis ꝑꝑ debitũ seu alias ꝓ iure alterius fuerint sententiis prædictis ligati: sup his satisfaciant ut tenent̃. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hanc paginã uñ̃æ cõcessionis infringere. &c. Datum apud montẽ flascoñ quinto chal. septembris põtificatus nñ̃i anno primo.

¶ Bulla clæmentis quarti q̃ trahi non possumus a quocunque modo in causa per duas dietas tantum.

CLæmens ep̃s seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & prioribus ac fratribus ordinis beatæ mariæ de carmelo Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Meritis uñ̃æ religionis idocti uotis uñ̃is libẽter ãnuimus: eaq̃ cõcedimus ꝑ quæ uobis materia grauaminis tollit̃ & status uñ̃i cũ tranq̃llitas ꝓcurat̃. Hinc est q̃ uñ̃is supplicatõibus ĩcliati auctoritate uobis p̃sentiũ ĩdulgemus: ut ultra duas dietas a domibus uñ̃is sup hiis quæ infra ipsas habetis: trahi nõ possitis a quocunq̃ in cãm ꝑ litteras apostolicas nõ faciẽtes de hac ĩdulgẽtia mentionem. Nulli igit̃ oĩno hoĩm liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere. &c. Datur ap̃. perusii. vii. idus maii pontificatus nostri anno primo.

Bulla clæmentis quarti ꝗ fratres possunt celebrare diuina in suis ecclesiis.

Clæmens episcopus seruus seruoꝝ dei uenerabilibus fratribus patriarchis: archiepiscopis:& epis: in quoꝝ ciuitatibus uel diocesibus fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli consistunt salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Ad audiẽtiã uestram peruenit ꝗ licet dilecti filii fratres ordĩs beatæ mariæ de mõte carmeli in oĩ paciẽtia & humilitatis spũ se deuotos & placidos studeãt exhibere mandatis nr̃is in oĩbus ꝗ institutionibus eiusdẽ ordinis non obuient ꝓmpta deuotione parẽdo: nihil quoq; uelint facere ꝑ qđ ecclesiis ĩ quarũ morant̃ parrochiis aliqđ ꝓiudiciũ uel dispendiũ generet̃: nihilominus tum quidã uestrũ fratres eosdẽ nimiũ cõprimẽtes ipsos in oratoriis sui ordinis in eoꝝ ciuitatibus uel in diocesibus cõstitutis diuina celebrare officia ꝓ suæ uolũtatis arbitrio non ꝑmittunt: alias graues existẽtes eisdẽ plurimũ & infesti: ꝓꝑ qđ duxerũt ad apostolicæ sedis auxiliũ recurrendũ. Cũ igit̃ indignũ existat ut iidẽ fratres eos molestos senciant qui ipsos suæ religionis obtẽtu tenent̃ in uisceribus generre caritatis: nos circa religionis augmẽtũ & aiaꝝ ꝑfectũ uigiles inueniri uolẽtes: fraternitati uestræ adistar fœlicis recordationis Alexãdri papæ prædecessoris nr̃i ꝑ apostolica scripta firmiter præcipiẽdo mãdamus: qoatenus q̃diu ꝑdicti fratres mandatis nr̃is iuxta ꝑmissum modũ deuote obedire corauerint: ab ipsoꝝ molestiis & grauaminibus desistentes: ac subditos uestros ab ipsorũ ingetatione pœnitus cõpescẽtes: ꝑmittatis ipsos maxime cũ iã oratoria & collegia hẽant in ciuitatibus & diocesibus uestris ꝓut decet uiros religiosos approbati ordĩs diuina officia ĩ eisdẽ oratoriis libere celebrare: ita ut fratres ꝑdicti ad nos recurrere ulterius non cogant̃. Datum perusii decimo chal. Iunii ponnificatus nostri anno primo.

Bulla clæmentis. iiii. Q đ non tenemur dare canonicam portionem nec quartam.

Clæmẽs eṗs seruos seruoꝝ dei dilectis filiis Generali & cæteris prioribus ac fratribus ordĩs beatæ mariæ de mõte carmeli Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Necessitatibus uestris paterno cõpaciẽtes affectu ut de hiis quæ uobis in ornamẽtis uel pro eis libris: fabrica: luminaribus: anniuersario: septimo: uigesimo: trigesimo: siue aliis ad ꝑpetuom cultũ diuinũ: seo pro penitẽtiis aut uictu ad sustentationem uestram uel idumẽtis uel calciamẽtis uestris pietatis ĩtuitu erogant̃ uel legant̃ in ultima uoluntate: necnõ ꝓ annuis censibus redimẽdis ad quoꝝ solorionẽ aliquæ domus ꝑdict ordinis obligare noscunt̃. nulli canonicam iusticiã seu portionem aliq̃ soloere teneamini: dũmõ præmissa nõ cõuertantur in osus alios: sed in illos dũtaxat ꝓ qbus relinquant̃ auctoritate uobis ꝑsentiũ q̃diu sine possessionibus extra septa mõasteriorũ sitis: & in pauptate uixeritis: idulgemus: districtius inhibentes neq; a uobis uel ultimarũ executoribus uolũtatũ seu decedentiũ heredibus de ꝑmissis aliqd exigere uel extorquere præsumat. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã uestræ cõcessionis infringere &c. Datũ ꝑusii Non Augusti: ponnificatus nostri anno primo.

Bulla clæmẽtis. iiii. suscipiẽtis nos cũ oĩbos bonis nostris in protectionem apostoloꝝ petri & pauli. Et districte inhibentis ne aliqs de ortis uel uirgulris nr̃is ad nostros usus proprios deputatis q̃ propriis manibus aut sũptibus colimus: decimas a nobis exigere uel extorq̃re præsumat.

Clæmens eṗs seruus seruoꝝ dei dilectis filiis Generali & prouĩcialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordĩs beatæ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Spali gr̃a & fauore nos illa de cã dignos potissime reputamus: qa sicut accepimus toto cordis affectu ad hoc sp inĩ ẽditis ut ꝑ sc̃tẽ cõuersatõis & uitæ studiũ: ĩ cõspectu dei & hoĩm placeatis. Hinc est ꝗ nos uestris supplicationibus grato cõcurrẽtes assensu ꝑsonas uestras & loca in qbus estis diuino obsequo mãcipati: cũ oĩbus bõis q̃ in præsentiaꝝ obtinetis: aut io futurum iustis modis ꝑstãre dño poteritis adipisci: sub beati petri & nr̃a ꝓtectiõe suscipimus. Specialiter autẽ loca uestra ecclesias: domos & oratoria: ortos & alia bona ur̃a sicut ea iuste & pacifice possidetis uobis & ꝑ uos ordini ur̃o adinstar fœlicis recordationis Alexãdri papæ ꝑdecessoris nr̃i auctoritate apostolica cõfirmamus: & ꝑsentis scripti patrocinio cõmunimus. Et districtius inhibẽtes ut nullus de ortis & uirgultis ur̃is ad ur̃os usus ꝓprios deputatis quæ ꝓpriis manibus ac sumptibus colitis decimas a oobis exigere uel extorquere ꝑsumat. Nulli ergo oĩno hominũ. &c. Datum perusii sexto chal. Octobris. põtificatus nostri anno primo.

Bulla clæmentis quarti ꝗ possumus libere ecclesias edificare: & in eis celebrare officia diuĩa non obstãte priuilegio cannarum.

Clemēs eṗs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali ac cæteris tam ꝓuicialibus q̃ cōuentualibus prioribus & fratribus ordis btē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bn̄dictionē. Cū a nobis petit᷑ quod iustū est & honestū tam uigor equitatis q̃ ordo exigit rōnis: ut id ꝑ sollicitudinē officii nr̄i ad debitū ꝑducatur effectū. Exhibita siquidem nobis uestra petitio cōtinebat q̄ nos dudū per litteras nr̄as ordinauimus ac discretius duximus inhibendū q̄ nulli de ꝑdicatoꝝ pœnitētiæ iesu christi ac non heremitaꝝ scti Augustini. scte claræ aliisq̄ ordinibus i pauptate fundatis: nullisq̄ mulieꝝ ēt de ꝑdictis seu qbuscūq̄ aliis ordinibus liceat aliqd mōasteriū: ecclesiā uel oratoriū edificar᷑ seu edificare. Nulli ergo sæculari uel religioso cuiuscūq̄ ꝓfessiōis ecclesiā uel mōasteriū seu oratoriū iā edificatū: i aliquē trāsferre de ordinibus mōratis īfra spaciū trecētaꝝ cānaꝝ ab ecclesiis fratrū mioꝝ mēsurādaꝝ ꝑ aerē ēt ubi alias recte mēsurati loci dispositio nō ꝑmittit. Statuimus ēt utqcqd huiusmodi cōtra ordiatōis & īhibitionis tenorē edificatū fuerit: diruat᷑. Similē quoq̄ ordinationē & inhibitionē fratribus ipsius ordinis prædicatoꝝ per nr̄as litteras duximus concedendas. Porro prædicti fratres minoꝝ ordinis statutū & inhibitionē huiusmodi ꝑ omnibus ampliantes uos priores & fratres sctē mariæ de monte carmeli ne incepta ante cōcessionem ꝑdictā edificia perficere uel alia inchoare seu oratoria locoꝝ huiusmodi in qbus uři ordis collegiū habebatis in ecclesiis cōnitare seu ipsorū loca apliare ualeatis īpediunt minus iuste: ꝑtendētes q̄ id licet eis inhibitōis ordinationis & statuti ꝑmissoꝝ ptæ textu. Et si uos priores & fratres in hiis acqescere non curatis prout ēt de iure nequaq̄ tenemini uos corā cōseruatoribus priuilegioꝝ suoꝝ eis a sede apostolica deputatis ac ēt delegatis sedis eiusdem seu locoꝝ ordinariis in cām trahere nō uerentur. Quare nobis humiliter supplicastis ut prouidere super hoc paterna diligētia curaremus. Nos igit᷑ uestris supplicationibus benignum īpartientes assensum: ut uos in locis huiusmodi q ante ordinationē: inhibitionem & statutū huiusmodi habuistis: & in eis: habentes collegiū ut dictū est Oratoria & ecclesias construere ac in eis diuina officia celebrare: & incepta amplificare: & edificia incepta perficere & alia edificia ordini uestro necessaria ꝑdictis dumtaxat uicina construere libere ualeatis inhibitione: ordinatione & statuto prædictis: seu processibus per ea habitis nequaq̄ obstātibus auctoritate præsentiū declaramus. Nulli ergo oino hominum liceat hāc paginam nostræ declarationis infringere. Datum uiterbii tertio Noñ. Aprilis pōtificatus nr̄i anno tertio.

¶ Bulla Gregorii.ix.pro dispensatione irregularitatum terræ sanctæ.

Gregorius eṗs seruus seruoꝝ dei Dilecto filio priori heremitarum sanctæ mariæ de carmelo salutem & apostolicam bn̄dictionē. Prouidi more pastoris de morbidarum ouiū suaꝝ salute sollicitus: & uagas reducere cupiens ad ouile nobis humiliter supplicasti ut cū fratribus tuis retrorsum abeuntibus manus ab aratro ad qd̄ illas miserāt & retrahendo. Si āt ad cor fauente dn̄o: reuertant᷑ & abicientes quæ quidē retro sunt ad anteriora se uelint extendere ac reddere dn̄o uota sua seipsos in iuge sacrificio offerendo: de nostra tibi permissione licet dispensare pro ut saluti eoꝝ uideris expedire sup eo q̄ i apostasia: celebrare diuina & suscipere præsumpsere ordines in eadē: cū difficile nimis esset & graue illos pp hoc de ultra marinis partibus ad sedē apostolicā destiare. Nos ergo attēdentes q̄ nō q̄ tua sunt qris: sed potius q̄ sunt xp̄i: auctoritate tibi ꝑsenniū licētiā cōcedimus postulatā: ita tñ ut sic ea utaris prouide ac modeste q̄ i abusum cōuertisse nō uideans eandē: ne facilitas uenie icētiuum ꝑbeat delinquendi. Nulli ergo &c. Datū perusii Noñ. aprilis pontificatus nr̄i anno primo.

¶ Bulla Gregorii.ix.de susceptione ad ꝓtectionē eius & beatoꝝ petri & pauli. Et q̄ licet uobis tempore interdicti celebrare dummodo cām non dederimus interdicto: nec nobis contingat interdici in ſpāli: & hoc ianuis clausis: & excomunicatis & interdictis exclusis:

Gregorius eṗs seruus seruorum dei Dilectis filiis priori & fratribus heremi de mōte carmeli salutem & apostolicā benedictionē. Religionis ur̄æ meret᷑ honestas ut uos i xp̄i uisceribus āplexātes supplicationibus uestris quātū cū deo possumus ānuamus. Ea pp dilecti in dn̄o filii uřis ꝑcibus inclinati personas uřas & locum iu quo diuino mancipati estis obsequio sub beati petri & pauli & nostra protectione suscipimus & ipsius scripti patrocinio cōmunimus. Auctoritate uobis ꝑsentiū idulgētes ut cū gn̄ale fuerit terræ iterdictū: liceat uob̄ clausis ianuis: excōicatis & iterdictis exclusis diuia officia celebrare: dūmō cām nō dederitis interdicto: nec id uobis cōtingat specialiter interdici. Nulli ergo omnino hominū. Datū perusii Quinto Idus Aprilis pontificatus nostri anno Tertio.

¶Bulla Innocentii quarti de susceptione ad ꝓtectionē eius:& beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ.

INnocētius episcopus seruus seruorū dei Dilectis filiis Priori & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionem. Religionis ur̃æ meretur honestas ut nos ī caritatis uiscetibus amplexantes petitionibus uestris quātum cū deo possumus:fauorabilitei animamus. Ea propter dilecti filii in domino fiū uestris postulationibus grato concurrentes assensu personas uestras & loca uestra in quibus estis diuino obsequio mācipati: cum omnibus quæ in præsentiarū rationabiliter possident:aut in futurum iustis modis præstante domino poterūt adipisci:sub beati petri & uestra protectiōe suscipimus & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hoim &c. Datū lugduni Quinto chalendas Octobris pontificatus nostri anno.viii.

¶Bulla Innocentii.iiii.Q đ possumus celebrare tempore interdicti ianuis clausis: excomunicatis & interdictis exclusis.

INnocentius episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis priori & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictonem. Religionis uestræ meretur honestas ut nos in caritatis uisceribus amplexantes:petitionibus uestris quantū cū deo possumus:fauorabiliter animamus. Huic est ꝙ ur̃is deuotis supplicationibus inclinati:auctoritate uobis præsentiū indulgemus ut cum genetale terræ fuerint interdictum liceat uobis in ecclesiis uestris ianuis clausis non pulsatis campanis:submissa uoce excomunicatis & interdictis exclusis:diuina officia celebrare:dūmodo causam non dederitis ī terdicto:nec id uobis contingat spāliter īterdici. Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā ur̃æ cōcessiōis īfringere.&c. Datū lugduni Quīto chalēdas octobris Pontificatus nr̃i anno Octauo.

¶Bulla Ioannis papæ.xxii. Q đ fratres carmelitæ possunt recipere ordines tam minores q̄ sacros a quocunq; episcopo catholico.

IOannes episcopus seruus seruorum dei Dilecto sibi priori Generali Ordinis fratrum beatæ mariæ de mōte carmeli Salutē & apostolicā benedictionē. Religionis tuæ sinceritas promeretur:ut te & ordinē tuū apostolicæ benignitatis gratia prosequentes: petitiones tuas quantū cū deo possumus ad exauditionis gratiam admitamus. Tuis itaq; supplicationibus inclinati ut fratres tui ordinis de tui seu priorum suoꝝ ꝓuincialiū licētia a quocunq; maluerīt catholico archiepiscopo uel episcopo gratiam & cōmunionē sedis apostolicæ habetite:omnes tā minores quā sacros ordines statutis a iure temporibus recipere ualeant tibi & eisdem prioribus præsentandi ac eisdem fratribus recipiēdi:dictoq; archiepō uel epō cōferēdi dictosq; ordines:quacūq; cōstitutōe ī cōtrariū edita nō obstānte auctoritate p̄sentiū īdulgemus. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̃æ cōcessionis īfrīgete uel ei ausu temeratio cōtraire. Siquis āt hoc attēptare p̄sūpserit:īdignationē oīpotētis dei a beatoꝝ petri & pauli ap̄loꝝ eius se nouetit īcursutū Datū Auinione quīto chal.aprilis pōtificatus nr̃i anno.septimo.

¶Bulla clæmentis sexti Q đ fratres possunt recipe oblatōes ī ecclesiis suis.

CLæmetis epūs seruus seruoꝝ dei Venerabili fratri Archiepō. Eboracensis & dilectis filiis de Barluges & de melsa lincolū & eborac. dioc. monastetiorum abbatibus salutē & apostolicā bn̄dictionē. Sacræ religionis ī qua dilecti filii ptior Generalis & fratres beatæ mariæ đ mōte carmeli calcatis īllecebris cū adiectōe uolūtariæ pauptatis uirtutū dn̄o in hūilitatis sp̄ū deuotū īpendūt & sedulū famulatū merita rōnabiliter ꝓmerētur ut apostolica sedes ipsos ptiorē & fratres ac eoꝝ ordinē ī illis p̄sertī quæ iuris ac rōne cōsonant cōdignis fauoribus ꝓsequat̃. Sane petitio dilectoꝝ filioꝝ ptioris ꝓuīcialis ac fratrum ꝓuinciæ Angl. dicti ordinis nobis nup exhibita cōtinebat ꝙ nōnulli prælati ac rectores ecclesiaꝝ eosdē priorē ꝓuīcialē & fratres ī suis priuilegiis & libertatibus cōtra constitutiotiem fœlicis recordationis Gregorii papæ.ix.prædecessoris nr̃i editam quæ incipit Nimis iniqua diutius actenus molestarunt & adhuc molestare non cessant in ipsorum prioris & fratrū non modicū præiudiciū:& grauamen. Quare ꝑ parte dictoꝝ priotis & fratrū nobis exstitit hūiliter supplicatū ut pui dere eis sup hiis de oportūo remedio dignaremur. Nos igit̃ uolētes priorē ꝓuīcialē ac fr̃es & ordinem prædictos in suis priuilegiis:libertatibusque confouere:ac ab iniuriis & aliis noxiis nocitatibus quātū cum deo possumus præseruare huiusmodi supplicationibus īclinati discretio-

ni uestræ per apostolica scripta mandamus: quatenus uos uel duo aut unus uestrum per uos uel aliũ seu alios eosdem priorem prouincialem & fratres ac ordinem contra constitutionem prædictam quam ad eus extendi uolumus non permittatis per prædictos prælatos & rectores seu quosuis alios super pmissis indebite molestari: quibuscũq; tñ cõpositionibus & transactionibus sique forsan super pdictis factæ sunt: quibus per hoc nullũ uolumus piudiciũ gñari in oibus sp saluis. Molestatores ac cõtradictores & rebelles per censuram ecclesiasticã appellatione postposita cõpescendo. Nõ obstaote si platis ac rectoribus prædictis seu quibusuis aliis cõiter uel diuisim ab eadẽ sede indultũ existat q interdici suspendi uel excoĩcari non possiut per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbũ de indulto huiusmodi mẽtionẽ. Datũ Auinione quinto Idus Augusti põtificatus nostri anno quarto.

Hic subscribuntur quædam copiæ indulgentiarum abbreuiatæ: per uarios summos põtifices concessarum: quemlibet locum nostri ordinis pie uisitãtibus & fratribus eiusdem loci suas elemosynas largientibus.

DVm præcelsa meritorum ĩsignia qbus regina cœlorum uirgo dei genitrix gloriosa sedibus prælata sydereis quasi stella matutina prærutilat romani potifices deuote cõsiderationis aĩo pscrutantur: dumq; ẽt infra pectoris archana reuoluũt: q ipsa utpote mater misericordiæ: mater gratiæ: pietatis amica: humãi generis consolatrix pro salute fideliũ qui delictorum onere prægrauatur sedula exoratrix & peruigil ad regẽ quẽ genuit intercedit. Ad hoc inclinata præcipue oratiõe taliũ quorum status regularis eius fœlici titulo specialiter insigniter. Dignũ ĩmo potius debitũ: ueneratur: ut ecclesias & domos fratrũ seu deuotorum filiorum eiusdẽ misericordiæ matris de carmelo in honore sui noĩs specialiter fundaras: gratiosis remissionũ prosequatur stipẽdiis: & idulgentiarum honorẽt muneribus: quo sic in filiis: spiritualiter dotatis humillimæ matris quodãmõ decoretur fœcũditas præclarissima. Istud aũt euidẽter doceri poterit p uerisimiles copias idulgẽtiarum quis abbreuiatas quæ subscribuntur p uarios summos potifices concessarũ oĩbus xpi fidelibus cõuentus eiusdẽ ordinis beatæ dei genitricis Mariæ de monte carmeli uidelicet constitutos pie & deuote uisitantibus & eisdẽ fratribus elemosynas ex caritate largientibus. Innocentius quartus.

INnocentius episcopus seruus seruorum dei Vniuersis xpi fidelibus q cõuẽtibus ordĩs beatæ mariæ de monte carmeli de bonis sibi a deo collatis grata contulerĩt subsidia caritatis: aut cũ deuotione eosdem cõuentus ĩ festis Natiuitatis dñi. Circuncisionis Epiphaniæ: Resurrectionis: & Ascensionis dñi nři iesu xpi: Pentecostes: & corpis xpi. & in oĩbus dñicis. xl. & feriis tertiis quintis & sabbatis: ac qnq; festiuitatibus beatæ Mariæ uirginis pie & deuote uisitauerint: duos annos & duas quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis totiens quotiẽs singulis uidelicet diebus festiuitatũ pdictarum qbus hoc facere meruerint: misericorditer ĩ domino relaxat. Data lugduni Quinto chalẽdas octobris põtificatus eiusdẽ ãno octauo

Alexander quartus.

ALexander episcopus seruus seruorum dei cõcedit oĩbus christi fidelibus præfatos conuentus pie uisitãtibus & eisdẽ elemosynas caritatiue cõferentibus: unum annum & unã quadragenam. Data Anagine. Idibus februarii Põtificatus eiusdem anno primo.

Gregorius decimus.

GRegorius episcopus seruus seruorum dei omnibus christi fidelibus pie & deuote in festis & diebus prætactis præfatos cõuentus uisitantibus: duos ãnos & duas qdragenas in domino relaxat. Datũ perusii quinto Idus Aprilis põtificatus eiusdẽ ãno tertio.

VRbanus episcopus seruus seruorum dei cõcedit uniuersis xpi fidelibus in diebus ptactis: & ĩ oĩbus festiuitatibus apostolorum oratoria dictorum cõuẽtuũ pie & deuote uisitãtibus. duos ãnos & duas quadragenas. Data apud mõtẽ flasconẽ quĩto chalẽdas Septẽbris pontificatus sui Anno primo. Clæmens quartus.

CLæmens episcopus seruus seruorum dei omnibus christi fidelibus uere pœnitentibus & confessis qui eosdem conuentus ordinis beatæ mariæ de monte Carmeli in festiuitatibus & diebus prætactis deuote uisitauerĩt: totiens quotiẽs singulis diebus etiam duos annos & duas quadragenas relaxat. Data. Perusii quarto Nonas Octobris pontificatus eiusdẽm anno primo.

Nicholaus episcopus seruus seruorum dei cōcedit uniuersis christi fidelibus præfatos conuentus ī festiuitatibus & diebus prætactis uisitantibus unū annū & unā quadragenā Data Romæ apud sanctam mariá maioré Quinto chalendas maii, Pōtificatus eiusdem anno Primo. Ioannes uigesimussecundos

Ioannes episcopus seruus seruorum dei concedit omnibus christi fidelibus eisdē conuentibus de carmelo cā deuotionis confluentribus.necnon uniuersis eosdem conoentus per subsidia elemosynatū pie uisitātibus:duos annos & duas quadragenas. Dara Auinione sexto chalendas Aprilis.Pontificatus eiusdem Anno secundo.

VRbāus eps seruos seruoꝝ dei Vniuersis xpi fidelibus eisdē cōuēnbus ordis frm btē mariæ de mōte carmeli cā deuotionis cōfluētibus:& ipsos pie & deuote uisitant bus aut pro huiusmodi fratrū sustentatiōe & cōuentus augmētatione elemosynas largientibus: ī festiuitatibus & p̄ octauas uidelicet Natiuitatis dn̄i Circūcisiōis: Epiphaniæ: & per omnes dies quadragesimæ: resurrectiōis: Ascensionis domini: Pentecostes:Corporis christi:quinq; festiuitatū beatæ mariæ & omnium apostolorum euāgelistarum:de iniunctis eis pœnitentiis:unum annum & unam quadragenam misericorditer relaxat : omnesq; indulgentias p̄decessorum suorum duplicando.Data romæ apud sanctum petrum Septimo die Mēsis Iulii Pōtificatus eiusdem anno quinto. Clæmens quintus.

CLæmens episcopus seruus seruorum dei uniuersis christi fidelibus eosdem cōuētus dicti ordinis de carmelo pie & deuote uisitantibus : & pro fratrum sustentatione & ordinis augmentatione elemosynas largientibus in solēnitanbos & diebus omnibus quadragesimæ resurrectionis ascensionis domini:pentecostes: corporis christi:sancti Ioannis Baptiste:omnium apostolorum:mariæ magdalenæ:quinq; festiuitatibus beatæ mariæ uirginis:omnium sanctorum:natiuitatis dn̄i:circuncisionis:epiphaniæ dedicationis ecclesiæ & altarium:& per octauas eorūdē in stationibus totius anni generalibus & prouincialibus capitulis quādiu durauerint:& in diebus sctōrū quoq; corpora in dicto ordine sepulta requiescūt: duos annos & duas quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis in dn̄o misericorditer relaxat. Data romæ apud sctm̄ angelū sexto chalendas martii.Pontificatus eiusdem anno primo.

¶ A domino papa Innocentio duo anni & duæ quadragenæ.
¶ A domino Alexandro papa:unus annus & una quadragena.
¶ A domino papa Gregorio:duo anni & totidem quadragenæ.
¶ A domino urbano papa:duo anni & tot quadragenæ.
¶ A domino clæmente papa:duo.anni & totidem quadragenæ.
¶ A domino Nicholao papa:unus annus & una quadragena.
¶ A domino Ioanne papa:duo anni & tot quadragenæ.
¶ A domino Vrbano papa:unus annus & una quadragena:indulgentias omnium prædecessorum suorum duplicando.
¶ A domino clæmente papa:duo anni & tot quadragenæ.

¶ Bulla Gregorii Noui:in qua ponitur q̄ non debemus habere proprium sed in comuni: & q̄ nullus instituat nobis priorem sine assensū maioris uel sanioris partis conuentus & etiam ponitur confirmatio regulæ nostræ.

GRegorius episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Prinri & fratribus heremi mētis carmeli Saluté & apostolicā bn̄dictioné.Ex officii nostri debita circūspectione tenemus sollicitā adhibere cautelā:ne hii q ascēdētes in mōtē orare cū dn̄o pedes suos lauetūt:iterū eos coinquinét a cōtēplationis specula descendendo: & ne resumendo terrenas facultates abiectas quasi quædam indumēta corpis hēant unde teneant ad casum cum spiritualibus negtus pugnaturi.Huic est q̄ cū locis pedibus speculā domini ascendiris uacaturi cōtēplationibus cœlestiō & assūpseritis contra spiritus malignos luctamē terrenis oībus abdicatis:nos uestro profectui aspiraotes:& uolentes uobis coinqnandi pedes iterum & succumbendi materiam amputare auctoritate p̄sentiū districtius inhibemus:ne ī proprietatem decætero heremi uestræ loca uel possessiones seu domos aut redditus alios recipiatis nullo modo uel præsumatis hēre:p̄ter asinos masculos:& aliquod animaliū seu uolatiliū nutrim̄tū.Quieti quoq; uestræ

prouidentes & paci adicimus: ut nullus in eadem heremo priorem instituere absq; fratrum uel maioris & sanioris partis ipsorũ assensu præsumat. Ad hæc etiã regulã approbatã a bono memoriæ Honorio papa ꝑdecessore nostro & ab eo uobis traditã in remissionẽ peccatoꝝ obseruandã auctoritate apostolica confirmamus: & in eodẽ loco perpetuis temporibus ꝑcepimus obseruari. Nolli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nostræ inhibitiõis cõfirmatiõis & iussionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attemptare ꝑsumpserit: indignationẽ omnipotentis dei & beatoꝝ Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Data Perusii. viii. Idus Aprilis. Pontificatus nostri Anno Tertio.

¶ Bulla Alexãdri quarti de cõfirmatiõe declaratiõis correctiõis & mitigatiõis regulæ nostræ.

ALexander episcopus seruus seruoꝝ dei dilectis filiis Priori generali & Fratribus ordinis heremitaꝝ de monte carmeli Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Cũ a uobis petitur quod iustũ est & honestũ tam uigor equitatis q̃ ordo exigit rõnis: ut id per sollicitudinẽ officii nostri ad debitũ ꝑducat effectũ. Cum itaq; fœlicis recordatiõis Innocentius papa ꝑdecessor noster ad uŕæ supplicatiõis instantiã p dilectũ filiũ hugonẽ tituli sanctæ sabinæ presbyteꝝ cardinalẽ: & uenerabilẽ Fratrẽ nostrũ gulielmũ anteradẽsem episcopũ quædã regulæ uestræ dubia declarari ac corrigi: ac quædã ipsius grauia misericorditer fecerit mitigari prout in litteris inde confectis plenius cõtinetur. Nos uestris precibus inclinati declarationem correctionẽ ac mitigationẽ huiusmodi instar ipsius ꝑdecessoris auctoritate apostolica confirmamus: & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nŕæ confirmatiõis infringere: uel ei auso temerario contraire. Siquis autẽ hoc attemptare præsumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Data Romæ tertio Nonas Februarii Pontificatus nostri anno secundo.

¶ Copia bullæ cõcessæ prioribus generalibus & prouincialibus uigore cuius possunt absoluere Fratres suos a sententia excomunicationis quam ex apostasia incurrunt: & cum eis dispensare super irregularitate contracta in apostasia.

CLæmens episcopus seruus seruoꝝ dei dilectis filiis generali & ꝓuincialibus prioribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Religionis uestræ meretur honestas & ordinẽ uestrũ & ꝑsonas ipsius speciali diligentes caritate eos illa prærogatiua fauoris prosequamur: per quã salus animaꝝ proueniat & quies ꝑsonarum prædictaꝝ accrescat. Hinc est q̃ uos uestris supplicatiõibus inclinati ut apostatãtes ab ordine uestro ad ipsum ordinẽ humiliter redire uolẽtes: ab excomunicatiõis sententia quã ex huiusmodi apostasia incurrunt: peracta tamen prius pœnitentia per eos iuxta ordinis uestri instituta: apostolica auctoritate iuxta ecclesiæ formã absoluere: nec non cũ illis ex eis qui sic ligati diuina officia non tamẽ in contemptũ clauiũ celebrauerint uel se immiscuerint: eisdem irregularitatis maculã cõtraxerũt sup irregularitate huiusmodi dispẽsare nos & uestrũ singuli ualeatis deuotioni uŕæ auctoritate prædicta de speciali gratia indulgemus. Nulli ergo omnino hoĩm &c.

¶ Bulla Eugenii papæ quarti sub instrumẽto: in qua cõtinetur mitis accon quarũdẽ clausularũ regulæ: uidelicet de esu carniũ: & ieiunio a festo exaltatiõis sanctæ crucis usq; ad pascatac Mansione in cellulis: & etiã in qua patet cõfirmatio omniũ priuilegioꝝ indulgentiaꝝ: immunitatũ: libertatũ: exemptionũ: protectionũ: & prærogator per antea concessis: ac plena remisso in articulo mortis. Irẽ copia bullæ eiusdẽ: uigore cuius Priores generalis: & ꝓuincialis eãdẽ potestatẽ habent in audiendo confessiones: absolutione impendendo & pœnitenter iniungendo quas habent minores pniarii in curia romana.

IN nomine dñi Amen. Vniuersis & singulis tã præsentibus q̃ futuris ꝑsens trãsumptũ seu uidimus uisuris: lecturis & audituris sit notũ & manifestũ: quod nos henricus de keppel decretoꝝ doctor: uicedominus mõasterieñ. Reuerendi patris dñi henrici Flechel etiã decretoꝝ doctoris: ꝑpositi sancti Andree Frisingeñ. dñi nostri papæ capellã curiæ cameræ sacri Basilieñ cõsilii: ac palaci apostolici causaꝝ auditoris locũ tenẽs ad uenerabilis uiri magistri ioannis spaserii dicti sacri Basilieñ. consilii fiscalis: ac reuerẽdi patris magistri ioãnis phati in sacra pagina magistri & generalis ordinis beatæ Mariæ de mõte carmeli sindici & ꝓcuratoris infra scripta petenter & requirẽter pro & noĩe dicti magistri generalis ac ꝓuincialium claustraliũq; prioꝝ & uniuersoꝝ fratrũ dicti ordinis beatæ mariæ de monte carmeli instantiã & requisitionẽ omnes & singulos sua cõmuniter uel diuisim interesse putañ. ad uidẽdũ & audiendũ trãssumi transcribi & exẽplari quasdã bullas seu litteras apostolicas a sanctissimo domino

noſtro domino Eugenio diuina prouidentia papa quarto emanatas:eiuſque uera bulla plumbea
cum cordula rubei & crocei coloris more romanæ curiæ bullat. decretumq; ac auctoritatē iudi-
ciariā interponi uel dicēdū & cauſam rōnabilē ſiquā haberēt ꝓponendū & allegādū quare ꝑmiſ
ſa minime fieri debēt in aodiētia publica litteraꝝ cōtradictaꝝ dicti ſacri concilii citari mādaui
mus & fecimus ad præſentes diē & ueſperoꝝ horā: qbus citatis ꝑ dictū magiſtrū Ioannē Spaſerii
qbus ſupra noībus compentē q̄dā citatiōe a uobis emanata:ac de uřis uolūtate & mādato inau-
dientia litteraꝝ ꝑdictoꝝ debite executa facto repreſentata·citatoꝝq; i eadē deſcriptoꝝ nō cō-
parētiū cōtumatia accuſata:ipſoſq; cōtumaces ꝑ nos reputari iſtant petito. Nos deīde addicti ma
giſtri Ioannis ſpaſerii quo ſupra nōie iſtantiā & reqſitionē ipſas litteras ad manus uřas recepimus
uidimus:tenuimus:legimus:palpauimus & inſpeximus ſanas & īntegras nō uiciatas:nō cācellatas:
ſeu i aliq̄ ſui pte ſuſpectas·ſed oī prorſus uicio & ſuſpitiōe carētes·ipſaſq; litteras addicti Spaſerii
qbus ſupra noībus iſtātiā & reqſitionē ꝑ īfra ſcriptū ioannē helpſā notariū publicū·curieq; cāete
ꝑdictæ & apřicæ ſcribā iuratū trāſumi & exēplari:ac i hāc publicā formā redigi mādauimus &
fecimus. Volētes & auctoritate dictæ curiæ decernētes:qđ huiuſmodi trāſūpto ſeu publico iſtru
mēto decætero deť & exhibeať ꝑ leria fides i iudicio & extra: ac ubicūq; locoꝝ & terraꝝ taliſq;
ac tāta:q̄nta ipſis litteris originalibus data fuit. Quibus omibus & ſingulis ꝑmiſſis tāq̄ rite & le-
gitime actis:factis:& celebrans i eodē iudicio corā uobis:nřam & dictæ curiæ camere ſacri baſi
lienſis cōcilii auctoritatē iudiciariā īterpoſuimus:& tēore ꝑſentiū īterpōimus pariter & decretū

EVgenius epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad ꝑpetuā rei memoriā Romaň. pōtificis pro
uidētia circūſpecta nō īquātū ea quæ ad ꝓpagationē religionū q̄rūcūq;:& i illis diui-
nis obſequiis māſiparaꝝ ꝑſonaꝝ ꝓſperū ſtatū cōſeruādū:ac aīarū ſalutē earūdē ſalu
briter īſtituta fuerāt ſi fructus nō afferāt exoptatū reformat & moderať:& ut religio-
nes ipſe ꝑſerti a ſede apoſtolica approbatæ in ſuo uigore ꝑdurēt ꝑut tēpoꝝ q̄litate penſata i dño
ꝓſpicit expedite libēter īpendit ſolicitudinis ſuæ partes. Sane cū ſicut nobis ꝓ pte dilectoꝝ filio
rum Ioannis phaci Magiſtri generalis & ꝓuincialiū ac clauſtraꝝ prioꝝ:ac uniuerſoꝝ frm ordi-
nis beatæ uirginis mariæ de mōte carmeli nuꝑ fuit expoſitū:qđ cū in certis capitulis regulæ fra-
tribus dicti ordinis ꝑ bonæ memoriæ Albertū ꝑřiarchā hieroſolymitanū tradite inter cætera ca
ueať expreſſe qđ fratres ordinis ꝑdicti ab eſu carniū abſtineāt niſi pro infirmitatis aut debilita-
tis remedio ſumāť:eiſdē etiā quod ſingulis diebus dñicis dūtaxat exceptis a feſto exaltatiōis ſan
ctæ crucis uſq; ad Feſtiuitatē reſurrectionis domini nři ieſu chriſti ieiūare teneāť:quodq; etiā ſin
guli eoꝝ manere debeant in cellulis ſuis die ac nocte in lege dñi meditātes:ac in oratiōibus uigi
lātes precipitur. Et ꝓpterea nōnulli ipſius ordinis ꝓfeſſores ꝓpter artitudinē & rigoriſitatē regu
læ huiuſmodi tā ex fragilitate hūana q̄ ex debilitate corporea nequeūtes eandē regulā obſerua-
re:diſpendiū ſuæ ſalutis incurrūt:q̄plures etiā aſperitatē huiuſmodi ꝑtimeſcētes:ab ingreſſu eiuſ
dem ordinis retrahunť:nos uero qui & plantare ſacrā religionē & plantatā modis omnibus foue
re intenſis deſideriis affectamus ſuꝑ hoc quārū nobis eſt poſſibile ꝓuidere ſalubriter cupiētes:&
rigorē huiuſmod q̄dā tēperie mitigantes:ac regulā ipſam moderātes:auctoritate apoſtolica teno
re preſentiū ſtatuimus:ordinamus: concedimus ꝙ dicti ordinis ꝓfeſſores q̄ nunc ſunt & qui pro
tēpore erūt:tribus dumtaxat diebus ſingularū ſeptimanaꝝ etiā quibus ut præferť ieiunare iux-
ta eandē regulā ſunt aſtricti:præterq̄ in aduentu & quadrageſima & aliis generalibus prohibitis
diebus:carnibus ueſci:ac horis congruis in eorū eccleſiis & illaꝝ clauſtris ac ꝑ earū ambitus ma-
nere & deambulare libere & licite ualeāt. Decernētes eos & eorū ſingulos circa ꝑmiſſa ad artio-
rem obſeruātiā quā ſupra exprimiť occaſione ꝓfeſſionis in dicto ordine omiſſe uel imposterum
omittende minime teneri. Et nihilominus fratribus eiſdē qui regulā ipſam ita ut præmittiť mo
deratam obſeruauerint:quod eis in remiſſionē ꝓficiat peccatorum in omnibus & ſingulis priui
legiis indulgentiis:imunitatibus:libertatibus:exemptionibus:protectionibus:& prærogatiuis:ei
dem ordima ſede apoſtolica per antea conceſſis:uti & gaudere poſſint:eadem auctoritate conce
dimus per præſentes. Conſtitutionibus apoſtolicis:ac ſtatutis conſuetudinibus:& ꝑdictis ac aliis
ordinis ac regulæ prædictoꝝ:capitulis:iuramēto:cōfirmatione apoſtolica uel alia quauis firmi-
tate uallatis:cæteriſq; contrariis nō obſtantibus quibuſcunq;. Et ut fratres ipſi in humilitatis &
paupertatis ſpiritu & caſtimonia uirtutū dño famulantes ad huiuſmodi mitigatā regulā obſeruā
dā feruentius animenť:omnibus & ſingulis fratribus dicti ordinis ꝑſentibus & futuris dūtaxat
q̄ regulā ipſam ſicut ꝑmittiť moderatā deuote obſeruauerint:ſeu in obſeruantia ipſius uixerint:
ut ſuperiores ipſoꝝ dicti ordinis ꝓfeſſores:uel alius quicūq; idōeus eiuſdē ordinis ſacerdos:om

niũ peccatoꝝ ſuoꝝ de corde conuerti & ore confeſſi fuerint:ſemel tñ in mortis articulo plenã remiſſionẽ eis ĩ ſinceritate fidei unitate ſanctæ romãæ eccleſiæ ac obediẽtia uel deuotiõe noſtra uel ſucceſſoꝝ nroꝝ romañ.põtificũ canõicæ ĩtrantiũ:nec nõ obſeruãtia ꝑdicta ꝑſiſtẽtibus auctoritate apoſtolica cõcedere ualeãt deuociõi ipſoꝝ tenore præſentiũ ĩdulgemus.Sic cũ quod ĩidẽ ſupiores de his de quibus fuerit alteri ſatiſfactio ĩpẽdẽda eiſdẽ fratribus per ipſos ſi ſupuixerĩt uel ꝑ alios ſi tũc forte trãſierĩt faciendã iniungãt quã ipſi fratres teneanť facere ut præfertur. Et ne quod abſit ꝓpter huiuſmodi grãm ꝑdicti fratres reddanť ꝓcliuiores ad illicita ĩpoſteꝝ committenda:nolumus ꝙ ſi ex cõfidẽtia remiſſionis huiuſmodi ꝑdicti fratres aliqua forte cõmitterent:quo ad illa ꝑdicta remiſſio eis nullatenus ſuffrageť. Et inſup ꝙ ꝑ unũ annũ exquo præſens noſtra cõceſſio ad eorũdẽ frm ꝓ tempore exiſtẽtiũ noticiã ꝑuenerit cõputandũ ſingulis ſextis feriis ĩpedimẽto legittimo ceſſante ieiunẽt.Quod ſi ꝑdictis feriis excepto eccleſiæ regulari obſeruantia iniuncta pœñia uoto:uel alias ieiunare teneanť:una alia die ſingularũ ſeptimanaꝝ eiuſdẽ anni qua ad ieiunandũ nõ ſunt aſtricti:ieiunẽt. Et ſi in dicto anno uel aliq̃ eius pte eſſent legittime ĩpediti:anno ſequẽti:uel alias q̃ primũ poterũt modo ſimili ſupplere huiuſmodi ieiunium teneanť. Porro ſi forſan alias ꝑlibatũ ieiuniũ in toto uel in parte q̃docũq; adimplere comode non potuerũt:eo caſu ſuperiores ipſoꝝ ieiuniũ ipſum in alia pietatis opa:pront aĩarũ illorũ ſaluti uiderint expedire cõmutare debeãt quæ ipſi pari modo debeãt adĩplere: alioquin huiuſmodi nr̃a præſens cõceſſio quo ad nõ obſeruãtes duntaxat nullius ſit roboris uel momẽti. Nulli ergo omnino hoĩm liceat hãc paginã nr̃orũ ſtatuti:ordinatiõis:cõſtitutiõis:cõceſſiõis & uolũtatis infringere uel ei auſu temerario cõtraire.Siquis autẽ hoc attemptare ꝑſumpſerit:indignationẽ oĩpotẽtis dei & beatorũ petri & pauli apoſtolorũ eius ſe nouerit ĩcurſurũ.Datũ Romæ apd Scm̃ petꝝ Anno ĩcarnatiõis dñicæ.M.cccxxxi.xv.kl.Marcii.Pontificatus nr̃i anno primo.

EVgenius epſ ſeruus ſeruoꝝ dei Ad futurã rei memoriã ſacræ religiõis ſub qua dilecti filii Ioannes phaci prior generalis:ac uniuerſi fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli mũdanis abiectis illecebris deuotũ & ſedulũ exhibẽt altiſſimo famulatũ promeretur honeſtas:ut illa fauore eis beniuolo cõcedamus ꝑ quæ fr̃es ipſi cõſcientiæ pacem & aĩæ ſalutẽ deo propitio facilius cõſequanť. Hinc eſt ꝙ uos deuotis ꝑfacti generalis ĩ hac parte ſupplicationibus inclinari:eidẽ ac qbuſcũq; ſucceſſoribus ſuis pro tẽpore exiſtentibus generalibus prioribus:necnõ ab eo uel eis ad id pro tẽpore reputãdis uicariis ꝓuincialibus prioribus ac fratribus ordĩs ꝑdicti in cõfeſſionibus audiẽdis:abſolutionibus ĩpendẽdis & pœnitentiis iniũgendis:aliiſq; ſalutẽ aĩaꝝ dũtaxat cõcernẽtibus exequẽdis:oĩm & ſingulorũ dicti ordinis fratrũ præſentiũ & futuroꝝ eandẽ ac talẽ poteſtatẽ & facultatẽ:qualẽ in premiſſis minores penitentiarii nr̃i in romana curia preſentes ex officio habent & exercẽt:auctoritate apoſtolica tenore ꝑſentiũ de ſpeciali gratia cõcedimus atq; damus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃æ cõceſſionis uel donatiõis infringere:uel ei auſu temerario cõtraire.Siquis autẽ hoc attẽptare præſumpſerit:indignationẽ omnipotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit ĩcurſuꝝ. Datũ Florentiæ anno incarnationis dominicæ.M.ccc.triceſimo quinto ſeptimo cal.Maii.pontificatus noſtri anno quinto. Et hic finis tenoris dictarũ litterarũ apoſtolicarum:a quorũ oĩm & ſingulorũ fidem & teſtimoniũ ꝑmiſſorũ præſens tranſumptũ ſeu uidimus ex inde fieri: & ꝑ dictum Magiſtrũ Ioannem notariũ ſubſcriptũ:curiæq; prædictæ ſcribã ſubſcribi & publicari mãdauimus:ſigilliq; noſtri quo utimur uolumus & iuſſimus appenſione cõmuniri . Datũ & actum Baſileæ in domo habitatiõis noſtræ nubi hora ſecũda poſt meridiem uel circa quo ad prædicta ad iura reddendũ pro tribunali ſedẽt.:ſub anno a natiuitate domini.M.ccccxxxv.indictiõe.xiii. & die Martis.xxix.menſis.iunii. Põtificatus præfati ſanctiſſimi in chriſto patris & domini noſtri dmini Eugẽii:diuina ꝓuidẽtia papæ:q̃rti:anno q̃nto . Præſentibus ibidẽ diſcretis uiris Surardo de lez & Iacobo regis clericis colõieñ & cameraceñ teſtibꝰ ad ꝑmiſſa uocatis ſpãliter & rogatis.

ET ego Ioannes helpſem clericus meteñ in legibus Bacallarius publicus apoſtolica & ĩperiali auctoritatibus curiæq; cameræ apoſtolicæ notarius ꝑdictarũ lr̃arũ apl̃icarũ uiſioni palpatiõi trãſumpto decretiq; ĩterpoſitiõi:ac aliiſ dñi ſic ut præmittiť ꝑ præfatum dñm locũ tenentẽ dicerenť:agerenť:& fierent:una cũ prænominatis teſtibus præſẽs fui & de eis notam recepi:ideo præſenti publico inſtrumento ab eadem nota extracto manuque aliena:me aliis legitimis occupato negociis ſcripto ſignum meum appoſui conſuetum una cum appeñ ſigilli dicti dñi locũ tenẽtis:ĩ fidẽ & teſtioniũ oĩm et ſinglꝫ ꝑmiſſorũ regſitꝰ et rogatus

LAndulphus miſeratione diuina ſancti Nicolai in carteretulliano diaconus cardinalis
protector ordinis ſanctæ dei genetricis mariæ de mõte carmeli: necnõ cõmiſſarius ꝑ
ſanctiſſimú in chriſto pr̃em & dominú nr̃m dñm Bonifaciú diuina ꝓuidétia papam
Nonú ad infraſcripta uiuæ uocis oraculo ſpecialiter Deputatus Dilectis nobis i chri-
ſto uenerabilibus uiris prioribus ꝓuincialibus fratribus & ꝑſonis uniuerſis dicti ordinis per pro
uinciá angliæ cõſtitutis ſaltem í dño ſempiterná.Exigit ur̃æ magnæ deuotiõis & ſinceritatis affe
ctus quo erga deú ac ſanctiſſimú in chriſto pr̃em & dñm nr̃m dñm Bonifaciú diuina ꝓuidétia
papá.ix.ꝑdictú & romaná eccleſiá ſplendere dinoſcamini ut petitiões ur̃æ quátú cú deo poſſibi
le fuerit ad exauditiõis gratiá miſericorditer admittant: Cúctaq; nuper corá ꝑfato dño noſtro
papa pro parte ur̃i humiliter fuerit ſupplicatú quatenus uobis ut carnibus ueſci diebus qbus ali-
is de iure uel de cõſuetudine nõ é eſus carniú interdictus ueſci licite:ualeatis auctoritate apoſto-
lica miſericorditer cõcedere dignaret:ꝑfatus igit dñs nr̃ papa ex ſolita clæmétia ſupplicationem
admittés candé nobis landulpho cardinali prædicto cõmiſit atq; mandauit oraculo uiuæ uocis
continés ut ífraſcriptis diebus uobis carnibus ueſci auctoritate apoſtolica ſupradicta concedere
mus.Quapropter de mandato ipſius dñi nr̃i papæ nobis ut ꝑmittitur facto oraculo uiuæ uocis
ut diebus qbus aliis de iure uel de cõſuetudine nõ é eſus carniú interdictus:ueſci licite carnibus
ualeatis:dúmodo uos iuraméto ut uel uoto ꝓprio ſpáli ad abſtientiá eſus huiuſmodi minime ſi
tis aſtricti auctoritate apoſtolica ꝑdicta tenore ꝑſennú cõcedentes.In quorú oím & ſingulorum
teſtimoniú præſentes litteras fieri:nr̃iq; cardinalatus ſigilli fecimus appenſiõe muniri. Datú Ro
mæ Apud ſcm̃ Iacobú de ſuccingnañ in hoſpitio nr̃æ habitatiõis Sub anno domini.M.ccc.lxxx
ix.ſexto:indictione.iiii.die quinta menſis maii.Pontificatus præfati ſanctiſſimi in chriſto patris
& dñi nr̃i dñi Bonifacii papæ:noni anno ſeptimo procreatoribus pro iſta bulla fratribus To.
colby & Ioâne halkle magiſtris í theologia exiſtétibus.Origíale iſtius bullæ é í cõuétu norchyci.

BVlla Alexandri quarti ſuſcipiétis uos cú oíbus bonis ur̃is in ꝓtectioné apoſtoloꝝ Pe
tri & pauli:& diſtricte inhibéris ne aliquis de ortis uel uirgultis nr̃is ad noſtros uſus
ꝓprios:deputatis quæ propriis manibus aut ſumptis colimus decimas a uobis exige-
re uel extorquere præſumat.

ALexander epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei Dilectis filiis generali & prouincialibus priori
bus ac fratribus uniuerſis ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli Saluté & apoſtolicá
benedictioné.Speciali gratia & fauore nos illa de cauſa dignos potiſſime reputamus:
quia ſicut accepimus toto cordis affectu ad hoc ſemper intenditis ut ꝑ ſanctæ cõuer-
ſationis & uitæ ſtudiú in cõſpectu dei & hoím placeatis.Hinc é ꝙ nos ur̃is ſupplicatiõibus grato
cócurrentes aſſenſu ꝑſonas ur̃as & loca in quibus diuino eſtis obſequio mácipati cú omnibus bo
nis quæ ípræſentiaꝝ ratiõabiliter obtinét:aut in futuꝝ iuſtis modis preſtáte dño poterút adipi-
ſci:ſub beati petri & ur̃a ꝓtectione ſuſcipimus.Specialiter auté loca ipſa:eccleſias:domos: orato-
ria:ortos:& alia bona neſtra ſicut ea oía iuſte & pacifice poſſidetis:uobis & per nos ordini ueſtro
auctoritate apoſtolica cõfirmamus:& ꝑſentis ſcripti patrocinio cõmunimus.Diſtrictius inhiben
tes ut nullus de ortis & uirgultis ueſtris ad ueſtros uſus ꝓprios deputatis quæ propriis manibus
aut ſumptibus colitis:decimas a uobis exigere uel extorquere ꝑſumat.Nulli ergo omnino hoím
liceat hanc paginá nr̃æ protectionis cõfirmatiõis & inhibitionis infringere uel ei auſu temerario
cótraire.Siqs át hoc attéptare ꝑſúpſerit:indignationé oípotétis dei & btõꝝ petri & pauli apl̃oꝝ
eius ſe nouerit incurſuꝝ.Data lateraň.viii.Idus marcii Pontificatus nr̃i anno ſeptimo.

Bulla clæmentis ſexti ꝙ Nullus debet petere uel exigere decimas de hiis quæ creſcunt infra ſe
pta murata locorom ipſius ordinis.

CLæmens epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei uenerabilibus fratribus archiepiſcopis & epiſco
pis & aliis eccleſiaꝝ prælatis & rectoribus ubilibet cõſtitutis ſaluté & apoſtolicá bene
dictioné.Dilectos filios prioré generalé & fratres ordinis beatæ mariæ de monte car
melo ſuis exigétibus meritis & ſtudiis fructuoſis bonoꝝ operú eorúdé paternæ dile
ctionis plenitudine proſequéres libenter eos ab hiis quæ poſſunt eis afferre:damna uel grauami
na præſeruamus.Sane dictorú prioris & fratrum petitio uobis nuper exhibita continebat ꝙ non
nulli ex uobis a dilectis filiis prioribus & fratribus domoꝝ & locoꝝ eiuſdé ordinis de hiis quæ
creſcút infra loca huiuſmodi nitimini exigere decimas & etiá extorquere:ac ſi magnas poſſeſſio
nes haberent & priuilegiati non eſſent.Quare præfati prior generalis & fratres humiliter ſuppli
carunt ut ꝓuidere ipſis ſuper hiis de oportúo remedio dignaremur.Nos itaq; huiuſmodi ſuppli

catiõibus inclinati:uniuersitati uestræ per apostolica scripta mãdamus quatenus de hiis quæ crescunt infra septa murata locoȝ ipsius ordinis quæ ipsi ordo & fratres iuste nūc possidēt seu possiderit obtinebūt decimas petere aut exigere nullatenus præsumatis quacūq; cõstitutione apostolica in contrarium edita non obstante. Datū apud uillam nouam auinioñ dioc. decimo kalēdas septembris: Pontificatus uestri anno primo.

¶ Bulla alexãdri quarti q̄ nullus patriarcha archiepiscopus uel eps põt a nobis exigere uel suscipere obedientiā cõtra tenorē priuilegioȝ nroȝ & indulgētiaȝ p sedē apostolicā indultoȝ.

Alexander episcopus seruus seruoȝ dei Venerabilibus fratribus patriarchis archiepiscopis & epis in quoȝ diocesibus priores & fratres beatæ Mariæ de mõte carmeli cõsistunt Salutē & apostolicā benedictionē. Cum prælatus ecclesiaȝ & plantare sacram religionē & plātatā deceat modis oibus cõfouere auctoritate præsentium districtius inhibimus ne aliquis uestrū a dilectis filiis prioribus & fratribus beatæ mariæ de monte carmeli qui cõsistunt in urs diocesibus uel cõsistent: obedientiā cõtra tenorē priuilegioȝ & indulgētiaȝ apostolicæ sedis exigere uel recipere nō præsumat. Nulli ergo omnino hoim liceat hãc pag nam nostræ inhibitiõis īfringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autē hoc attēptare præsumpserit: indignationē omnipotētis dei & beatoȝ petri & pauli apostoloȝ eius se nouerit incursurū. Datū lateraū. xviii. cal. Februarii põtificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla Ioannis. xxii. de exēptiõe: q̄ nos cū oibus bõis nris sumus īmediate sub potestate papæ.

Ioannes epus seruus seruoȝ dei Dilectis filiis Priori generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli tam præsentibus q̄ futuris religiosam uitā pfessis: salutē & apostolicā benedictionē. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositiõe plantatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meretur attolli: cuius pfessores mundanis a se relegatis illecebris: cœlestium cõtemplatiõi uacātes insistunt iugiter pfectibus aiaȝ. Nos autē ad dictū ordinem quem in statu firmo solido & stabili decreuimus & uolumus pmanere: apostolicæ cõsideratiõis intuitū dirigētes: ad ea libenter intēdimus p quæ pfessores iam dicti nullū internæ pacis patiant excidiū: nullumq; religiõis status perferant detrimētū: sed eo deuotius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status fuerit eorundē ipsiq; ampliori fuerit libertate dotati. Ea pter dilecti in dño filii deuotiõis uestræ precibus fauorabiliter annuētes uos & pdictū ordinē psonas & ecclesias: oratoria: domos: res alias: & loca uestra ac spectātia ad eadē in quibus inhabitatis ad psens uel inhabitabitis i futurū: cū oibus iuribus & ptinētiis suis ac psonis degentibus in eisdē: in ius & pprietatē beati petri & apostolicæ sedis assumimus. illaq; a cuiuscūq; diocesani & cuiuslibet alterius potestate iurisdictiõe & dominio oimode ipperpetuū prorsus eximimus: de gratia speciali decernentes ut uos nos & ordinē urm ac psonas: ecclesias: oratoria: domos & loca præfata ac ptinētia ad eadē soli romāo pontifici & dictæ sedi tam in spūalibus q̄ in tēporalibus absq; ullo medio subiacere: ita q̄ nec locoȝ ordinarii nec alia quæuis psona ecclesiastica in uos & ordinē: personas: ecclesias: oratoria: domos & loca pdictā uti pote prorsus exempta possint excõicationis suspensionis aut interdicti pmulgare sententias uel alias potestatē seu iurisdictionē aliq̄ exercere. Quod si forsan quicq̄ cõtrariū a quoq; fuerit attēptatū: illud oino sit irritū & inane. Nulli ergo oino hominū liceat hanc paginam nræ assumptiõis exēptionis & cõstitutionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autē hoc attemptare psumpserit: indignatiõe oipotētis dei & beatorū petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione tertio idus Martii pontificatus nostri Anno Primo.

¶ Bulla clæmentis sexti de exemptione gratiosissima: & plenissima.

Clæmens episcopus seruus seruoȝ dei Dilectis filiis Generali ac aliis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionem. Sacer ordo uester i agro dñico diuina dispositiõe plãtatus: & gloriosæ uirginis mariæ titulo specialiter insignitus: apostolicis gratiis digne meret attolli: cuius pfessores mūdanis a se religatis illecebris cœlestiū cõtēplatiõi uacātes īsistūt iugiter pfectibus aiaȝ. Nos autē ad dictū ordinē quē in statu firmo solido & stabili uolumus pmanere: apostolicæ consideratiõis intuitū dirigētes: ad ea libenter intendimus per quæ pfessores iam dicti nullū internæ pacis patiantur excidiū: nullūq; religiõis status pferant detrimentū: sed eo deuotius diuino cultui ac salu-

tis insistant operibus:quo quietior status eorundē fuerit:ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Sane petitio ꝓ parte uestra uobis nuper exhibita continebat ꝙ licet fœlicis recordatiōis Ioannes papa.xxii.p̄decessor uester tūc in hūanis agens uos & p̄dictū ordinē ac ꝑsonas ecclesias:oratoria:domos:res alias & loca ur̄a:ac spectātia ad eadē in quibus inhabitabatis tūc uel inhabitaretis in futurū cū oībus iuribus & ꝑtinētiis suis ac ꝑsonis degētibus in eisdē in ius & ꝓprietatē beati Petri & sedis apostolicæ assumpsisset:illaq; a cuiuscūq; diocesani & cuiuscūq; alterius potestate: iurisdictione ac dominio oīmode ꝓrsus imperpetuū exemisset decernēdo ex tūc uos & ordinē ipsum ac ꝑsonas ecclesias:oratoria:domos:& loca p̄fata ac ꝑtinentia ad eadē:soli romano pōtifici & dictæ sedi tam ī spūalibus q̄ in tēporalibus absq; ullo medio subiacere:ita ꝙ nec locoꝝ ordīarii nec alia quæuis ꝑsona ecclesiastica ī uos & ordinē:ꝑsonas:ecclesias:oratoria:domos & loca p̄dicta utpote protsus exēpta possent excoīcatiōis suspēsiōis aut interdicti ꝓmulgare sentētias uel alias potestatē seu iurisdictionē aliq̄ exercere:ꝙ si forsan quicq̄ in cōtrariū a quoq̄ attēptatū fuerit:illud oīno esset irritū & inane. Tamen quia in indulto huiusmodi exemptōis nō canet̄ ꝙ uos ratione delicti seu cōtractus aut rei de qua agitur cōueniri corā ordinariis minime ualeretis:uos timentes sup his posse forsao īposteꝝ molestari:nobis humiliter supplicastis ut ꝓuidere uobis sup hoc de oportūo remedio dignaremur. Nos igit̄ qui uos & ordinē ipsum speciali proseqmur in dn̄o caritate uris supplicanōibus īclinati:uobis & successoribus uestris īperpetuū auctoritate apostolica tenore p̄sentiū indulgemus ut p̄fato indulto in suo robore ꝑmanēte corā quibusuis diocesanis & locoꝝ ordīariis rōne delicti:cōtractus seu rei de qua agit̄ cōuēiri uel impediri nullatenus ualeatis fœlicis recordatiōis Ionocētii papæ quarti:p̄decessoris nostri & aliis cōstitutionibus apostolicis cōtrariis nō obstān bus quibuscūq;. Decernētes ex tunc irritū & inane si secus super his a quoq̄ quauis auctoritate scienter uel ignorāter cōtigerit attemptari. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄æ cōcessiōis & cōstitutiōis infringere uel ei ausu temerario cōtinere. Siquis autē hoc attēptare p̄sumpserit:indignationē oīpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apl̄oꝝ eius se nouerit incursurū. Datū auinoñ.xiiii.chal.augusti pontificatus nr̄i anno sexto.

¶ Bulla innocentii quarti de susceptione ad ꝓtectionē eius:& beatoꝝ petri & pauli:& ꝙ uobis liceat ī tēpore interdicti celebrare:dūmodo cām nō dederimus interdicto:nec nobis cōtingat interdici in speciali & hoc ianuis clausis:& excoīcatis & interdictis exclusis.

INnocentius ep̄us seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori & fratribus heremitis de mōte carmeli Salutē & apostolicā benedictionē. Religiōis ur̄æ meret̄ honestas ut uos in christi uisceribus amplectētes:supplicatiōibus ur̄is q̄tū cū deo possumus annuamus. Ea ꝓpter dilecti in dn̄o filii ur̄is p̄cibus inclinati personas ur̄as & locū in quo diuino estis obsequio mācipati:sub bean petri & nr̄a ꝓtectiōe suscipimus:& p̄sentis scripti patrocinio cōmunimus auctoritate uobis p̄senoū indulgētes ut cū generale terræ fuerit interdictū:liceat uobis clausis ianuis:excoīcatis & interdictis exclusis:diuina officia celebrare: dūmodo cām nō dederitis ioterdicto:nec id uobis cōtingat specialiter interdici. Nulli ergo oīno hoīm licet hanc paginā nr̄æ ꝓtectiōis & cōcessiōis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attemptare p̄sūpserit idignationē oīpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit īcursurū. Datū Lugduñ idibus Iunii Potitificatus nr̄i anno secundo.

¶ Bulla Vrbani quinti Si ad loca quæcūq; generaliter interdicta declinauerimus:possumus ibidem diuina celebrare & audire & recipere ecclesiastica sacramēta ianuis clausis & excomūicatis & interdictis exclusis:non pulsatis campanis:& uoce submissa : dummodo causæ oon fuerimus interdicti nec illud uobis uel eis contingit speciali interdici.

VRbanus episcopus seruus seruorū dei Dilectis filiis priori generali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionē. Tenorem quarūdē litteraꝝ fœlicis recordationis Innocentii papæ sexti:p̄decessoris ur̄i in registro ipsius prædecessoris repertū pro eo ꝙ sicut exhibita uobis ꝓ parte uestra petitio continebat dictaꝝ adminiculo litteraꝝ in diuersis mūdi partibus sepius indigentes illas ꝓpter locorum distantias & guerraꝝ discrimina ac alia plura impedimenta legitima ubiq; cum expedit ostendere uel de ipsis fidem facere comode ooti potestis de registro ipso de uerbo ad uerbū

transcribi & ad uestræ supplicationis instantiam præsentibus annotari fecimus qui talis est. Innocētius epūs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Priori generali & fratribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicā benedictionē. Sacræ uestræ religionis in qua relictis sæculi uanitatibus sub regulari habitu deuotū & sedulū impenditis dn̄o famulatū ꝓmeret honestas ut uotis ur̄is in hiis ꝑsertim quæ aīarū urarꝝ salutē respiciunt quantū cū deo possumus fauorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte ur̄a uobis exhibita continebat q̄ cū interdū uos uel aliquem ur̄m ad loca generali interdicto supposita declinare cōtingit clerici sæculares & regulares eorūdē locoꝝ ibidē excomunicatis & interdictis exclusis & alias iuxta cōstitutiōes canonicas diuina officia celebrantes uos ad huiusmodi diuina audiēdū & inibi celebrādū & sacramēta ecclesiastica recipiendū admittere recusant: ꝓpter quod uos absq̄ celebratiōe uel auditione diuinorū & pceptione sacramētoꝝ ecclesiasticoꝝ plures dies multotiēs transire cōtingit. Nos igit̄ sup hiis uobis ꝓuidere uolētes uestris in hac parte supplicatiōibus inclinati uobis auctoritate apostolica tenore præsentiū indulgemus: ut in locis sic generaliter īterdicto suppositis cū ad ea declinaueritis ad huiusmodi diuina officia celebrādū & audiendū & recipiendū ecclesiastica sacramēta ibidem recipi & admitti ianuis tamē clausis & excoicatis & interdictis exclusis: nō pulsatis campāis & uoce summissa: possitis & ualeatis dum tamē uos uel huiusmodi decliuātes cām nō dederitis interdicto: nec id uobis uel eis contigerit specialiter interdici. Nulli ergo oīno hoim liceat hanc paginā nostræ cōcessionis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Siquis autē hoc attemptare præsumpserit: indignationē oīpotētis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit īcursurum. Datū apud uillānouā auiniōn dioc. quinto kl. augusti pontificatus nostri anno octauo. Cæterū ut earūdē litteraꝝ tenor ꝑdictus insertus oīmodā rei seu facti certitudinē faciat apostolica auctoritate decernimus ut illud idem robur eamq̄ uim eundēq̄ uigorē dictus tenor ꝑ omnia habeat quæ haberent originales litteræ supradictæ & eadē prorsus eidē tenori fides adhibeatur quandocūq̄ & ubicūq̄ in iudicio uel alibi ubi fuerit exhibitus uel ostensus: & eidē stetur firmiter in omnibus sicut eisdem originalibus litteris starēt si forent exhibitæ uel ostensæ: per hoc autem nullum ius uobis de nouo acquiri uolumus sed antiquum siquod habetis tantummodo conseruari. Nulli ergo omnino hoim liceat hanc paginā uestræ constitutionis & uolūtatis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autē hoc attemptare ꝑsumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorū petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Data auiniōn sexto idus Marcii Pontificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla alexādri quarti q̄ possumus habere oratoria & ecclesias & cimiteria iuxta ecclesias in oībus locis ur̄is habitis & hn̄dis dē assensu tamen diocesanorū locoꝝ.

ALexander epūs seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & ꝓuincialibus prioribus ac Fratribus uniuersis ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli. Salutē & apostolicā benedictionē. Speciali gratia & fauore nos illa de causa dignos potissime reputamus: quia sicut accepimus toto cordis affectu ad hoc semper intenditis ut per sanctæ conuersationis & iure studiū in cōspectu dei & hoim placeatis. Hinc est q̄ uos uestris supplicatiōibus annuētes ut in locis uestris quæ iuste & pacifice possidetis aut in futurum iustis modis ꝑstante domino poteritis adipisci: oratoria & ecclesias cum campanili & campana unica: necnon cimiteria iuxta ecclesias ipsas ad opus uestrꝝ de diocesanoꝝ locorum huiusmodi assensu habere possitis uobis auctoritate præsentium īdulgemus. Nulli ergo omnino hoim liceat hāc paginā nostræ cōcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum: Datū laterañ. viii. idus marcii Pontificatus nostri anno septimo.

¶ Bulla urbani quarti q̄ si aliqui fideles aliq̄ loca ad se spectantia quæ feudalia seu censualia nō sunt uobis cōtulerint: liceat uobis de cōsensu diocesanoꝝ illa recipe ac i eoꝝ singulis ecclesiam uel oratoriū cū cāpanili & cāpana cōstruere & cimiteriū & liberā sepulturā habere:

VRbanus episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Generali & cæteris prioribus ac Fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutem & apostolicam benedictionem. Speciali gratia & fauore nos illa de causa dignos potissime reputamus quia toto cordis affectu ad hoc intenditis: ut per sanctæ conuersationis & uitæ studium in con

spectu dei & hoim placeatis. Hinc est ꝙ uos uestris supplicationibus annuentes præsentiu nobis auctoritate concedimus: ut si aliqui christi fideles aliqua loca ad se spectanna quæ feudalia seu censualia nõ existant uobis cõtulerint intuitu pietatis: liceat uobis de cõsensu diocesanoꝝ illa recipere ac in eoꝝ singulis ecclesiam aut oratoriũ cũ campanili ad opus uestrum cõstruere: & inibi diuina officia celebrare: necnõ in huiusmodi campanili pro cõuocandis uestris Fratribus campanã & iuxta ecclesiam uel oratoriũ ipsum cimiteriũ & liberã sepulturã habere canonica iustitia & parochiali iure parochialiũ & uicinaꝝ ecclesiaꝝ in omnibus semp saluis. Nulli ergo omnino hoim liceat hanc paginã nræ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autẽ hoc attemptare ꝑsumpserit idignationẽ oipotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouetit incursuꝝ. Data uiterbii sextodecio kalẽdas Iunii. Põnficatus nostri anno primo.

¶ Bulla Clæmentis quarti ꝙ possumus officia diuina celebrare: & missaꝝ solẽnia cũ altari uiatico in locis & oratoriis nostris saluo iure ecclesiis parochialibus reseruato.

CLæmens episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali ac cæteris prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutẽ & apostolicam benedictionẽ Deuotionis augmẽtũ deo ꝓpitio uobis ꝓuenire cõfidimus si super his quæ piæ cupitis nos benignos ad grãm habeatis. Hinc est ꝙ nos humilitatis uestræ precibus inclinati auctoritate uobis præsentiũ indulgemus ut in locis & oratoriis uestris quæ ex cõcessione romanoꝝ pontificũ ꝑdecessoꝝ nostroꝝ aut diocesanoꝝ locoꝝ pacifice obtinetis: cum altari uiatico possitis missaꝝ solẽnia & alia diuina officia celebrare omni parochiali iure parrochialibus ecclesiis reseruato. Et ne de iure huiusmodi possit aliqua questio suboriri: illud circa oblationes: decimas & primicias intelligimus: quæ a laycis solet clæricis exhiberi: qbus defraudari nolumus parrochiales ecclesias occasione indulgentiæ supradictæ. Nulli ergo omnino hoim liceat hanc paginam nræ concessionis infringere: uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis autẽ hoc attemptare præsumpserit: indignationẽ omnipotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorũ eis se nouerit incursurum. Datũ perusii. iiii. Nonas Iunii pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Alexandri quarti ꝙ possumus diuina celebrare quãdocũq; uoluerimus libere: qñcunq; decet ueros religiosos approbati ordinis celebrare.

ALexander episcopus seruus seruoꝝ dei Venerabilibus fratribus patriarchis archiepis & episcopis in quoꝝ ciuitatibus uel diocesibus fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli cõsistunt Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Ad audientiã nostrã peruenit ꝙ licet dilecti filii Fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in omni pacientia & humilitatis spiritu se nobis deuotos & placidos studeant exhibere mãdatis nris i omnibus quæ institutis eiusdem ordinis non obuiant prompta deuotione parendo nihil quæ uelint facere per quod ecclesiis in quarũ morãtur parrochiis aliqd ꝑiudiciũ uel dispẽdiũ generetur: nihilominus tum quidã uestri fratres eosdẽ nimiũ comprimentes ipsos in oratoriis sui ordinis in eorũ ciuitatibus uel diocesibus constitutis nisi certis horis ianuis clausis non pulsatis campanis diuina celebrare officia pro suæ uolũtatis arbitrio non permittunt alias graues existentes eisdem plurimũ & infesti: ꝓpter quod duxerunt ad apostolicæ sedis auxiliũ recurrendũ. Cum igitur indignũ existat ut iidem fratres eos molestos sentiant qui ipsos suæ religionis obtentu tenent in uisceribus gerere caritatis uos circa religionis augmentũ & animarũ ꝓfectũ uigiles inueniri uolentes fraternitati uestræ per apostolica scripta firmiter præcipiendo mandamus: quatenus quãdiu prædicti fratres mandatis nostris iuxta præmissum modum deuote obedire curauerint: ab ipsorum molestiis & grauaminibus desistentes: ac subditos uestros ab ipsorum inquietatione poenitus cõpescentes: ꝑmittatis ipsos maxime cũ iã oratoria & collegia habeant in ciuitatibus & diocesibus uestris prout decet uiros religiosos approbati ordinis diuina officia in eisdem oratoriis libere celebrare: ita ut fratres prædicti propter hoc ad nos recurrere ulterius non cogantur. Datum anagnie Idibus Februarii Pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla Nicolai quarti ꝙ possumus diuina celebrare quandocunq; uoluerimus libere quandocunq; decet ueros religiosos approbati ordinis celebrare.

NIcolaus epus seruus seruoꝝ dei Venerabilibus Fratribus patriarchis archieps & epis i quoꝝ ciuitatibus uel diocesibus Fratres ordinis beatæ mariæ de mõte car. cõsistũt salutẽ & aplicã bñdictionẽ. Ad audiẽtiã nram ꝑuenit ꝙ licet dilecti filii fres ordinis

btē ma.de mōte car. ī oī paciētia & hūilitati spū se nobis deuotos & placidos studeant exhibere mādatis ufis in oibusq; istituris eiusdē ordinis nō obuiāt,pmpta deuotiōe parēdo nihil quod ue lint facere p quod ecclesiis in quag morant parrochus aliquod praeiudiciū uel dispēdiū generetur nihilominus tñ quidam uestrū fratres eosdem nimiū cōptimētes ipsos in oratoris sui or dinis in eorum ciuitatibus uel diocesibus constitutis diuina celebrare officia p suae uoluntatis arbitrio nō permittunt alias graues existentes eisdem plurimum & infesti: pp quod duxerit ad apostolicae sedis auxiliū recurrēdū.Cū igit indignū existat ut usdē fratres eos molestos sentiant qui ipsos suae religiōis obtentu tenentur in uisceribus gerere caritatis:nos circa religionis augmētum & aiag profectū uigiles iueniri uolentes fraternitati usae adinstat fœlicis recordationis Alexandri & Clæmētis quarti romanog pontificū prædecessog nrorum per apostolica scripta fuerit præcipiendo mādamus quatenus q̄diu prædicti fratres mandatis ufis iuxta p missum modū deuote obedire curauerint:ab ipsog molestiis & grauaminibus desistētes:ac sub ditos usos ab ipsog īqetatiōe pœnitus cōpescentes pmittatis ipsos maxie cū iā oratoria & collegia hēant i ciuitatibus & diocesibus ufis,put decet uiros religiosos approbati ordinis diuīa officia in eisdē oratoriis libere celebrare:ita ut fratres pdicti pp hoc ad nos recurrere ulterius non cogant.Datū romæ apud scām mariā maiorē.v.chal.maii pōtificatus nfi anno tertio:

¶Bulla urbani quinti q possumus ubiq; ī locis cōgruentibus & honestis corā prælatis pricipibus & magnatibus cū super hoc per eos uel pro parte ipsorum fuerimus requisiti sup altari portatili missas & alia diuina officia celebrare.

VRbanus eps seruus seruog dei dilectis filiis priori gñali & fratribus ordinis btē mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē.Deuotionis usæ qua deū nos & romanā ecclesiā reueremini:sincentas pmeret:ut petitionibus ufis quantū cum deo possumus fauorabiliter annuamus.Hinc est q nos uestris deuotis supplicationibus inclinati ut ubicūq; in locis tñ cōgruentibus & honestis extra loca & oratoria usa coram plātis pricipibus & magnatibus cū sup hoc p eos uel p parte ipsog fueritis reqsiti sup altari portatili missas & alia diuina officia celebrare absq; tñ iuris parrochialiū ecclesiarum piudicio ualeatis quibuscūq; cōstitutionibus apostolicis ac statutis & cōsuetudinibus ufi ordīs & aliis contrariis nequaq obstātibus uobis tenore psentiū de spāli gfa indulgemus. Nulli ergo oīno hoīm liceat hanc paginā usæ cōcessionis īfringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis aūt hoc attēptare præsumpserit:īdignatiorē oīpotētis dei & beatog petri & pauli apostolog eius se nouerit īcursurū:Datū Auinioñ.xiii.chal.marcii pontificatus uostri anno primo.

¶Bulla urbani quarti de cōfessionibus audiēdis & pēitētiis iniungēdis cūctis fidelibus ad nos recurrere uolētibus licētia petita a prælaris eog nisi ī casibus sedi apostolicæ reseruatis.

VRbanus eps seruus seruog dei Dilectis filiis generali ac cæteris prioribus & fratribus præsbyteris ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bñdictionē. Vobis ad hoc tota mēte sollicitis ut æterno regi p religiosæ uitæ studiū placeatis quæ aīag salutē paritura credimus benigno concedere fauore debemus. Hinc est q nos uestris supplicationibus annuentes præsentium uobis auctoritate concedimus ut con fratrum & famulatium uestrorum ac aliog fideliū cā deuotionis ad uos recurrentiū: de suog li centia plātog confessiones audire ac eis,p cōmissis pœnitētiā salutarē iniūgere ualeatis:nisi forte ipsi talia cōmiserint pp quæ sedes apostolica sit merito cōsulēda.Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginam nfæ cōcessionis infringere uel ei ausu temerario contraire Siquis aūt hoc attēptare præsumpserit indignarionem oīpotētis dei & btōg petri & pauli apostolog eius se nouerit incursurū.Datum uiterbū.viii.idus maii pontificatus nfi anno primo:

¶Bulla innocentii quarti q licet priori generali licentiam largiri fratribus quos nouerit esse idoneos ad prædicādū uerbū dei:& confessiones audiendū de assensu diocesanorum locog.

INnocentius eps seruus seruog dei dilectis filiis priori generali & fratribus heremitis sanctæ mariæ de monte carmeli salutē & apostolicam bñdictionē.Deuotionis augmentum uobis deo ppitio prouenire cōfidimus si sup hiis quæ pie cupitis nos benignos ad grām habeatis.Cū itaq; sicut ex tenore usæ petitionis accepimus plures fra-

tres uŕi ordinis i theologica facultate instructi cõpetenter existant. Nos uŕis supplicationibus
annuentes tibi fili prioꝝ p̃sentiũ auctoritate concedimus ut illis ex predictis fratribus quos ad
hoc idoneos esse cognoueris ꝑponẽdi fidelibus uerbũ dei:& audiẽdi confessiones eoꝝ de dio
cesanoꝝ tñ locorum assensu licẽtiá largiaris sine iuris p̃iudicio alieni. Data asisii:vii.chal.septẽ.
bris pontificatus nostri anno.xi.

¶ Bulla bonifacii.viii.ꝙ licet prioribus prouincialibus licẽtiare fratres quos nouerint esse ido
neos ad prædicandom uerbum dei de assensu diocesanotum locorum.

Bonifacius eps̃ seruus sruoꝝ dei dilectis filiis prioribus prouincialibus fratrũ ordi
nis beatæ mariæ de monte carmeli salutem & apostolicá bñdictionẽ. Religionis ue
stræ meret honestas ut petitionibus uŕis p̃sertim aiaꝝ salutem cõtinentibus fauora
biliter annuamus. Ex parte siqdẽ uestra fuit ꝑpositũ corá uobis ꝙ plures fratres ue
stri ordinis in theologica facultate istructi desiderát xp̃i fidelibus proponeŕ uerbũ dei. Nos igi
tur uŕis supplicationibus inclinati præsentium uobis auctoritate concedimus ut illis ex p̃dictis
fratribus quos ad hoc idoneos esse cognoueritis ꝑponẽdi p̃dictis fidelibus uerbũ dei de dio
cesanum tñ locoꝝ assensu dare licẽtiá ualeatis. Nulli ergo oĩno hoim liceat hác paginá uŕæ cõ
cessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siqs aũt hoc attẽptare p̃sumpserit indigna
tionem oĩpotentis dei & beati petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurũ. Data anagine
decimo chal. augusti pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla Ioannis.xxii. de parificatione cum prædicatotibus & minotibus de contentis in capitu
lo dudum in septimo de sepulturis.

Ioánes eps̃ seruus seruorum dei dilectis filiis generali & uniuersis prioribus & fratri
bus ordinis btẽ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ Inter cæte
ros ordines in agro plátatos ecclesiæ sacrũ uŕm ordinẽ claris suis exigentibus meritis
gerentes in uisceribus caritatis ad ea uigilanter intendimus ac opem operamq; sollici
tã ipartimur p quæ status eiusdẽ ordis ad diuini nois gloriá exaltationẽ catholicæ fidei & ho
norẽ ordinis supradicti ꝑsperis sp successibus affluat tráquillis:foueaŕ euentibus & uorinis pro
ficiat incrementis. Sane pro parte uŕa fuit i cõcistorio ꝑpositũ corá nobis ꝙ ordo uester coius i
stitutio cõciliũ generale p̃cessit ab antiqoo p sedẽ apostolicá approbatus i diuersis mũdi parti
bus i sacra pagina magistris Bacallaris lectotibus scolaribus & q̃plurimis sacerdotibus erudi
tis ac sufficienter istructis i p̃dicationis offitio uarbi dei noscit refloreŕ ac i eisdẽ ptibus fratres
sufficiẽtes & utiles ad irrigádũ agrũ fideliũ rore uerbi diuini & excolẽdũ eorũdẽ fideliũ mẽtes
nõ solũ eruditione sermonis. sed cõfessionũ aoditione:& penitentiaꝝ ipositione salutariũ existe
re dinoscũŕ:quodq; a nõnullis p̃latis:rectoribus:sacerdotibus & clericis pochialiũ ecclesiaꝝ pri
diuersas orbis ꝑuincias cõstitutis nobis sup p̃missis ipedimẽta p̃stanŕ & faciendi p̃dicta licẽtia
uolũtarie denegaŕ. Quare ꝑ parte uŕa fuit nobis humiliter supplicarũ ut ꝑuidere uobis sup hoc
de oportuno remedio dignaremur. Nos igiŕ ob specialẽ dilectionis affectũ quẽ ad ordinẽ geri
mus supradictũ uolẽtes nos sup præmissis & aliis ꝑsequi gratiose uŕis supplicationibus iclinati
de fratrũ uŕoꝝ cõsilio auctoritate apostolica cõstitutionẽ qoæ icipit Super cathedram per piæ
memoriæ bonifaciũ papam octauum editam:ac postmodõ p foelicis recordationis clæmẽtem
papam quintum p̃decessores uŕos i uienneñ. concilio inouatam sup prædicatiõibus faciẽdis:cõ
fessionibus audiendis: iniũgendis penitẽtiis:absolutionibus ipẽdendis:ac sepultura & obuen
tionibus tã funeraliũ q̃ relictoꝝ datoꝝ & donandorum & cæteris aliis i eadẽ cõstitutiõe cõtẽ
tis sicut eadẽ cõstitutio fratres prædicatorum & minoꝝ ordinũ de q̃bus dumtaxat specialis ha
betur in ea mẽtio compræhendit:ad ordinem uestrum & fratres ipsius decernimus extẽdẽdá:
Volẽtes etiam & eadem auctoritate nihilominus decernentes ꝙ præfata cõstitutio super oĩbus
& singulis tam supius designatis q̃ aliis q̃buscũq; i eadem cõstitutiõe cõtẽtis quæ oĩa auctorita
te præsentiũ fratribus dicti uŕi ordinis cõpetere uolumus sicut p cõstitutiõem ipsam eisdẽ p̃di
catoribus & minoribus cõpetũr in uobis & præfati uŕi ordinis fratribus icõcusse ac itegraliter
obseruetur: ita ꝙ cõsiderata personarũ q̃s ad id habueritis idoneas ac cleri & populi quátitate eo
rũdẽ fratrũ quos ad huiusmodi audiẽdaꝝ cõfessionum officiũ elegeritis metiamini munerum
uos infra modum congruum continentes & nonquam in aliquo excedentes: ut sic modera

tione seruata nec alios quibus hoc p eandem constitutionem conceditur: ad inuidiam uel scandalum: nec locoꝝ ordinarios quibus fratres ordinis uři a uobis electos præsentare debebitis cōtra uos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo oíno hoím liceat hanc paginá nostrarú constitutionum & uoluntatū infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis aũt hoc attẽptare p̃sumpserit: indignationem oĩpotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorú eius se nouerit incursurum Datum Auinione.xi.chal.decembris pontificatus nostri anno.xi.

❡Bulla Alexandri quarti q̃ generalis & prouinciales possint absoluere nisi lesio fuerit a deo difficilis q̃ ad sedé apostolicam oportet recurrere.

Alexander ep̃s seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & ꝓuincialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicam benedictionem. Canonica constitutione canetur q̃ monachi & canonici regulares quocũqꝫ mõ se ꝑcusserint: non sint ad apostolicã sedé mittẽdi: sed secundum discretioné & ꝓuidenciá sui abbatis disciplinæ subdanť. Quod si abbatis discretio ad eoꝝ correctioné nõ sufficit: ꝓuidentia est diocesani ep̃i adhibenda: nisi excessus adeo difficilis fuerit & enormis pp quẽ merito sit ad romaná ecclesiá recursus habendus. Nos igitur uřis supplicationibus annuentes constitutioné huiusmodi ad uos duximus extendendá auctoritate apostolica statuentes ut in tali casu nisi maioris sit prouidentia requiréda fratribus ordinis uestri per uos filii priores absolutionis bñficiú ĩpẽdať. Datú lateraň. q̃nto idus martii põtificatus nři anno septimo.

❡Bulla Gregorii decimi in qua continet capitulum quod ponit extra de religiosis domibus: religionú diuersitaté. Ex qua patet q̃ ordo noster præcessit concilium lugdunense: & ideo papa uoluit per illam nos in statu nostro manere.

Gregorius ep̃s seruus seruoꝝ dei. Ad ꝑpetuá rei memoriam uná ex constitutionibus nuper a nobis in generali lugduneň: consilio ꝓmulgatis de uerbo ad uerbũ præsentibus fecimus annotari: cuius tenor talis est. Religionú diuersitatem nimiam ne confusionem induceret generale cõsiliũ cõsulta prohibitione uitauit: sed q̃a non solũ importuna petentiũ inhiatio illaꝝ postmodũ multiplicationé extorsit: uerumetiam aliquorum præsumptuosa temeritas diuersoꝝ ordinum præcipue mendicantium quorum nondum approbationis meruere principium effrenatam quasi multitudinem adinuenit repetita constitutione districtius inhibẽtes nequis decætero nouum ordinem aut religionem inueniat uel habitũ nouæ religionis assumat. Cunctos affatim religiones & ordines mendicantes post dictum consiliũ adinuentos: qui nullá confirmationé sedis apostolicæ meruerunt: perpetuæ ꝓhibitioni subicimus & quatenus processerant reuocamus. Confirmatos aũt per sedem eandé post idem tñ concilium institutos quibus ad cõgruam sustentationé redditus aut possessiones habere professio siue regula uel constitutiones q̃libet interdicũt: sed per q̃estũ publicũ tribuere uictũ solet incerta mẽdicitas mõ subsidere decernimus infrascripto ut professoribus eorũdé ordinũ ita liceat ĩ illis remanere si uelint q̃ nullũ deinceps ad eoꝝ professioné admittant: nec de nouo domũ aut aliqué locum acquirãt: nec domos seu loca quæ habẽt alienare ualeãt sine sedis eiusdem licẽtia speciali: nos enim ea dispositioni sedis apostolicæ reseruamus ĩ terræ sanctæ subsidium uel pauperum aut alios pios usus per locorum ordinarios uel eos quibus sedes ipsa commiserit conuertenda. Si uero secus præsumptum fuerit nec personaꝝ receptio nec domoꝝ uel locorum acquisitio aut ipsorum cæterorumqꝫ alienatio ualeat & nihilominus contrarium faciẽtes: sententiam excomunicationis ĩcurrãt: personis quoqꝫ ipsoꝝ ordinũ oĩno interdicimus quo ad extraneos p̃dicationis & audiendæ cõfessionis officiũ ac etiá sepulturá. Sane ad p̃dicatoꝝ & minorum ordines quos euidẽs ex eis utilitas ecclesiæ uniuersali proueniẽs ꝓhibet approbatos: præsenté non patimur cõstitutioné extẽdi. Cæterũ carmelitaꝝ & heremitaꝝ sc̃ti Augustini ordines quoꝝ ĩstitutio dictũ conciliũ generale ꝑcessit: ĩ suo statu manere concedimus: donec de ipsis fuerit aliter ordinatũ. Intẽdimus siq̃dé tam de illis q̃de religs ẽt nõ mẽdicãtibus ordinibus prout aiaꝝ saluti & eoꝝ statui expedire uiderimus prouidere: ad hæc ꝑsonis ordinũ ad quos cõstitutio p̃sens extẽdiť trãseũdi ad reliquos ordĩes approbatos licẽtiá concedimus generalẽ: ita q̃ nullus ordo ad aliũ uel cõuẽtus ad cõuentum se ac loca sua totaliter trãsferat. sedis eiusdem permissione super hoc specialiter nõ obtẽta. Datũ lugduň. pridie chal. aprilis põtificatus nři ãno quarto.

¶ Confirmatio priuilegiorum & indulgentiarum & libertatũ omnium per Nicolaum quartum.

NIcolaus eps seruus seruorum dei Dilectis filiis priori Generali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Solet annuere sedes apostolica piis uotis & honestis petentiũ pcibus fauorẽ beniuolũ ĩpartiri. Ea pp dilecti ĩ dño filii urĩs iustis postulationibus grato cõcurrẽtes assensu, oẽs libertates & ĩmunitates a pdecessoribus nrĩs romanorum pontificibus siue p priuilegia seu ĩdulgẽtias uobis uel ordini uro cõcessas: necnõ libertates & exemptiones sæculariũ exactionũ a regibus & principibus & aliis xpi fidelibus rõnabiliter uobis indultas sicut eis iuste ac pacifice obtinetis: nobis & p nos eidẽ ordini auctoritate apostolica cõfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cõmunimus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nrãe cõfirmatiouis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis aũt hoc attemptare psumpserit: ĩdignationẽ oĩpotẽtis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datũ reate pridie idus Augusti põtificatus nrĩ ãno primo.

¶ Confirmatio nim priuilegiorum nrorum & libertatum & indulgentiarum p bonifaciũ octauum.

BOnifacius eps seruus seruorum dei Dilectis filiis priori & fratribus ordinis btẽ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Cũ a nobis peritur quod iustũ ẽ & honestũ tã uigor eqtatis quã ordo exigit rõnis ut id p sollicitudinẽ officii nrĩ ad debitũ pducat effectũ. Ea pp dilecti in dño filii urĩs iustis postulationibus grato cõcurrentes assensu oẽs libertates & ĩmunitates a prædecessoribus nrĩs romanorum põtificibus siue p priuilegia seu alias ĩdulgentias nobis & ordini uro cõcessas necnõ libertates & exẽptiones sæculariũ exactionũ a regibus & prĩcipibus aliisq3 christi fidelibus rõnabiliter uobis ĩdultas sicut eas iuste ac pacifice obtinetis: nobis & p nos eidẽ ordini auctoritate apostolica cõfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cõmunimus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nrãe cõfirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siqs aũt hoc atrẽptare psumpserit: indignationẽ oĩpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit ĩcursurũ. Datũ romæ apud sctũ petrũ pridie chal. aprilis pontificatus nostri anno tertio.

¶ Confirmatio caparum per bonifaciũ octauum.

BOnifacius eps seruus seruorum dei dilectis filiis generali ac cæteris prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Iustis petentiũ desideriis dignũ est nos facilẽ pbere concensum: & uota quæ a rõnis tramite non discordant effectu psequẽte complere. Sane lecta corã uobis ura petitio cõtinebat q olim bonæ memoriæ latino ostieñ. epo & Geruasio tituli scti martini in montibus præsbytero cardinali significantibus p suas litteras inter alia continentes priori Generali cæterisq3 fratribus uri ordinis in gñali tunc instanti capitulo cõgregandis q fœlicis recordationis Honorius papa quartus prædecessor nr de fratrum suorum concilio eis pia ac prouida deliberatione concesserat ut eorum habitũ siue uarietatẽ ipsius minus decentem & displicentẽ q̃ pluribus in alium decentem commutarent. Idemq3 prior generalis & fratres postmodũ ĩ capitulo congregati prædicto deliberatione sup mutatione huiusmodi præhabita diligenti unanimiter statuerunt ut ex tunc cæteri priores & fratres ipsius ordinis mantellis diuersorum colorum qbus uti consueuerant dimissis oĩno: capis albis ĩposterum uterentur. Nos itaq3 uris supplicationibus inclinati q circa huiusmodi mutationẽ habitus in hac parte prouide factũ est ratũ & firmũ hñtes id auctoritate apostolica cõfirmamus & præsentis scripti patrocinio cõmunimus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nrãe confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis antem hoc attemptare præsumpserit: indignationem oĩpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum romæ apud sanctum petrum. vii. chalẽ. decembris pontificatus nostri anno primo.

¶ Bulla ioanns. xxii. q licet cuilibet episcopo cimiteria nostra sanctificare seu ẽt bñdicere: si locorum ipsorum ordinarii a nobis super hoc humiliter requisiti noluerit aut recusauerint ĩdebite:

IOannes episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis priori generali & fratribus ordĩs btẽ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicã bñdictionẽ: Merita urãe religiõis ĩ q uirtutũ dño militas exposcũt ut nos paterna beneuolẽtia psequentes nestris fauorabiliter annuamus præcibus & necessitatibus consulamus. Sane pro parte uestra fuit

nobis hũiliter supplicatũ ut cũ plerũq; cõtingat ꝙ locoꝝ ordinarii seu diocesañ.i locis quæ iu ste & pacifice obtinetis:cimiteria uſa bñdicere & consecrare contradicũt indebite,puidere uobis sup hoc paterna diligẽtia curaremus.Nos igiť uris supplicationibus ĩclinati ut i qbuscunq; locis quæ nunc obtinetis & ĩposterum iusto titulo dante dño obtinebitis si locoꝝ ipsoꝝ ordinarii a uobis super hoc humiliter requisiti:noluerint aut recusauerint indebite cimiteria uestra bñdicere seu ẽt cõsecrare:possitis huiusmodi cimiteria p aliquẽ antistitẽ grãm & cõmunionem apostolicæ sedis hñtẽ.quotiẽs opus fuerit:facere bñdici:& ẽt cõsecrari.Idẽq; antistes huiusmodi cimiteria auctoritate nrã,bñdicere & cõsecrare ualeat sine iuris ꝑiudicio alieni deuotiõi uſæ tenore ꝑsentiũ ĩdulgemus.Nulli ergo oino hoĩm liceat hãc paginã nræ cõcessionis ĩfrigere uel ei ausu temerario cotraire.Siqs aũt hoc attemptare præsumpserit:ĩdignationẽ oĩpotẽns dei,& beatorum petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurũ: Datũ Auinioñ.viii.idus Ianuarii. pontificatus nostri ando.xv.

¶Bulla alexandri quarti ꝙ non tenemur accipere officia correctionis uel citationis uel denunciationis sententiæ cãm alicuius iudicis:nec curam monialium.

ALexander eps seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali & prouincialibus prioribus ac fratribus uniuersis ordinis btẽ mariæ de mõte carmeli salutẽ & apostolicam bñdictionẽ.Pati & tranqllitati uræ uolẽtes paterna sollicitudine,puidere ut ad recipiendũ inqsitiõis seu correctionis officia:& executionẽ causaꝝ.citationũ & denũciationũ sentẽtiaꝝ quorũcũq; iudiciũ tã delegatoꝝ & executoꝝ seu cõseruatoꝝ sedis apostolicæ ul' subdelegatoꝝ ipsoꝝ q̃ ẽt ordinarioꝝ aut ad suscipiẽdũ curã monialiũ uel quarũcũq; aliaꝝ religiosaꝝ minime teneamini:nec ad ea cõpelli possitis sine spãli mãdato sedis ipsius faciẽte plenam & expssã de pñtibus mẽtionẽ uobis auctoritate apostolica ĩdulgemus pñtibus post decẽniũ minime ualituris.Nulli ergo oino hoĩm liceat hãc paginã nræ cõcessiõis ĩfrigeř uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs ãt hoc attẽptare ꝑsũpserit:ĩdignatione oĩpotẽtis dei & btõrũ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit ĩcursurũ.Datũ lateraň.Nonis martii põtificatus nostri anno.vii.

¶Bulla Alexandri q̃rti ꝙ prior Generalis & priores ,puinciales possunt suas uisitationes exercere & correctiones facere:& fratres mutare:& nouitios ad ordines recipe.

ALexander eps seruus seruorum dei Dilectis Filiis Generali & prouincialibus prioribus ordinis frm heremitarũ de mõte carmeli Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. Religionis uræ mereť honestas ut nos sincera diligentes i dño caritate petitiõibus uris q̃ntũ cũ deo possumus fauorabiliter annuamus.Hinc est ꝙ uris supplicationibus inclinati auctoritate uobis pñtiũ indulgemus:ut tu prior generalis & q successerunt tibi ubiq; ac uos priores,puinciales & alii q.p tpe fuerint in suis ,puinciis in ecclesiis & domibus uri ordinis cũ libero ingressu & exitu uisitationis & correctionis officiũ exercere:mutare fres:ac recipe nouitios libere ualeatis:alicuius cõtradictiõe irrationabili nõ obstãte.Nulli ergo oino hoĩm liceat hãc paginã uræ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs ãt hoc attẽptare præsũpserit:indignationẽ oĩpotẽtis dei & btõꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Datũ lateraň.xviii.cha.februarii pontificatus nri anno.ii.

¶Bulla Alexandri quarti : ꝙ possumus apostatas & insolentes excomunicare:capere : & carceri tradere.

ALexander episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis Generali ac uniuersis prioribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli salutem & apostolicã benedictionẽ.Prouisionis uræ cupimus ,puenire subsidiis ut religio uřa sp in melius deo propiciante proficiat:& siqd obstare dinosciť sollicite corregať. Vobis itaq; quos in diuini nois amoř uigiles delectat extirpare uicia & plãtare uirtutes ut apostatas & insolentes uri ordinis nisi uris salubribus monitis acqescãt:excomunicare : capere:ligare & carceri tradere si uidebiť expedire possitis auctoritate presentiũ cõcedimus facultatẽ.Nulli ergo oino hoĩm liceat hãc paginã nræ concessionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire.Siqs aũt hoc attẽptare præsumpserit: indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurũ: Data Anagine.xv.chal.aprilis pontificatus nostri anno quinto.

¶Bulla Alexandri quarti ꝙ nulli religiosi ,pfessores ordinis paris artitudinis uel minoris aliquẽ professum in ordine uro sine licẽtia generalis & eius consensu:possint ad coꝝ ordinẽ recipere.

Alexander eps seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis generali & uniuersis prioribus ꝓuincialibus ec fratribus ordinis betæ mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā benedictiōē. Quieti ur̄æ ꝓuidere uolētes auctoritate p̄sentiū districtius ihibemus ne aliq religiosi ꝓfessores ordinis paris arritudinis uel minoris aliquē de fratribus ordīs ur̄i ꝓfessum p̄sumat recipe sine tua fili prior gen̄alis speciali licētia & cōsensu:& si forsan aliquē aliter receperint:illū uobis restituere teneant. Nulli ergo oīno hoīm liceat hác paginā nr̄æ inhibitionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Sigs aūt hoc attēptare præsūpserit:īdignationem omnipotentis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum. Datū Anagie Idibus februarii pontificatus nostri annu quinto.

Bulla Ioannis.xxii.ꝙ fratres p̄dicatores uel minores uel Augustineñ. non possunt ad eorum ordines in ordine nostro professos recipere.

Ioannes eps seruus seruoꝝ dei dilectis filiis generali ae uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de mōte carmeli salutē & apostolicā bn̄dictionē. Sacræ religionis in qua uirtutū dn̄o deuotū & sedulum exhibetis obsequm ꝓmeret honestas ut quo studiosius diuinæ cōtēplationi uacatis:eo libentius ur̄æ ꝓuidere quieti paterna diligentia studeamus. Pro parte siqdē ur̄a fuit expositū coram nobis ꝙ licet foelicis recordationis Alexander papa q̄rtus p̄decessor nr̄ duxerit inhibendū ne aliq religiosi ꝓfessos ur̄m ordinē absq; prioris gn̄alis ipsius ur̄i ordinis q nūc erat & q ꝓ tpe foret petita liceñ a & obtenta reciperent ad aliquē ordinē eorūdē ꝓut in litteris dicti p̄decessoris sup hoc cōfectis plenius cōtinetur. Quia tñ p̄dicatoꝝ minoꝝ & heremitaꝝ sc̄ti augustini ordinum fratres plerūq; ꝓfessores eiusdē ur̄i ordīs absq; p̄decessoꝝ tuoꝝ prioꝝ generaliū dicti ur̄i ordīs uel tua fili prior general' licēn a ad eorūdē ordines recepunt inter uos & eosdē p̄dicatoꝝ uel minoꝝ & heremitaꝝ sc̄ti augustini ordinū fr̄es fuerūt cōtentiones & iurgia suscitata intēdētes igit ur̄æ ipsorūq; ordinū fratrū ꝓuidere qeti:paci cōsulete ac huiusmodi cōtētionibus & iurgiis obuiare ur̄is i hac parte deuotis supplicationibus inclinati de fratrū nr̄oꝝ cōsilio ꝓuidimus inhibitionē inouare huiusmodi & penaꝝ adminiculis adunare. Auctoritate igit p̄sennum districtius inhibemus ne deinceps dictoꝝ p̄dicatoꝝ minoꝝ & heremitaꝝ sc̄ti Augustini ordinū fr̄es p̄fatū ordinē ur̄m ꝓfessos ad eoꝝ ordinē seu ordīes recipiāt uel i eis retineāt sine tua p̄dictæ prior gn̄alis uel tuoꝝ successoꝝ prioꝝ gn̄aliū dicti ur̄i ordinis q ꝓ tpe fuerint petita licētia & obtēta. Statuentes auctoritate p̄dicta ꝙ receptio & retentio huiusmodi eo ipso uiribus nō subsistāt:& talis recipiēs uel retinens:quolibet officio uel admistratione sui orditiis sit ipso facto priuatus:ac ihabilis ad quoduis officiū uel q̄uis administrationē iu huiusmodi suo ordine imposterū ubtinendū ac ēt obtinēdā. Quodq; p̄libati p̄dicatoꝝ minoꝝ & heremitaꝝ sc̄ti Augustini ordinū fr̄es ad reqsitionē tui p̄fate prior uel prioris ꝓuincialis ipsius ordīs ur̄i illius ꝓuiciæ i q̄ idē receptus tūc fuerit uel prioris loci dicti ur̄i ordīs cuius qdē loci ipse receptus cōuētual' extiterat seu illius cui prior ꝓuincial' ul' prior huiusmodi loci sæpefati ur̄i ordīs id duxerit cōmittendū:eundē sic receptū illi ex eis cū taliter reqrenti sine difficultate aliq̄ restituere teneant illū sic restitutū ex tūc nullatenus recepturi. Non obstātibus qbuscūq; priuilegiis litteris & idulgētiis apostolicis contrariis eisdem p̄dicatoꝝ minoꝝ & heremitarū sc̄ti Augustini ordinū fratribus seu ipsis ordinibus uel qbusuis aliis cōiter uel diuisim sub q̄cunq; forma uel exp̄ssione uerboꝝ cōcessis seu qbuscūq; cōstitutionibus a p̄decessoribus nr̄is romañ. pōntificibus i cōtrariū editis de qbus quorūq; totis tenoribus opteret plenā & exp̄ssam fieri in p̄sentibus mētionē. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā ur̄æ inhibitionis & statuti infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Sigs aūt hoc attēptare p̄sumpserit:indignationē oīpotētis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurum Datū Auinioñ.viii.idus Augusti pontificatus nr̄i anno sexto.

Bulla Innocētii q̄rti de inhabitatione nr̄a i *Aylissordia*:& Londoñ.

Innocentius episcopus seruus seruórum dei uenerabili fratri Episcopo helyeñ. salutē & apostolicam benedictionem. Porrecta nobis dilectorum filiorum prioribus & fratrum heremitarum de moute carmeli in Anglia commorantium petitio continebat ꝙ Nobilis uir Ricardus de Grey quedam loca unum uidelicet apud Aylissforde in cancia Roffeñ. dioce. & alium in suburbio ciuitatis londonieñ. uxoris suæ accedente consensu prout spectabat ad eum pro animæ suæ remedio eis contulit: & prouida li-

beralitate concessit. Nos igitur ipsorum supplicationibus benignum impercientes assensum q̃ super hoc ab eodem nobili pie ac prouide factum est & in alterius præiudicium non redundat: ratum & gratũ hñtes illud auctoritate apostolica duximus confirmandum. Quo circa fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus ipsos nõ pmittas contra cõfirmationis tenoré sup hiis ab aliquibus idebite molestari: molestatores huiusmodi per cẽsurã ecclesiasticã appellatione postposita cõpescẽdo. Nõ obstãte si aliqbus a sede apostolica sit idultũ q̃ ex comunicari suspẽdi uel interdici p litteras eiusdẽ sedis nõ possint quæ idulto huiusmodi plenã & expssam nõ fecerint mentioné. Datũ Anagine septimo chal. septẽbris: põtificatus nr̃i ãno. xii.

Bulla ioannis. xxii. q̃ possumus sex loca in regno Angliæ recipere & inhabitare.

IOannes episcopus seruus seruoɜ dei Dilectis filiis priori puinciali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in regno Angliæ cõstitutis salutẽ & apostolicã benedictioné. Quia nr̃a potissime uersatur itentio circa cultũ diuini nominis ãpliãdũ i quo ur̃a sinceritas deuota & sincera deuotio iugiter delectant: nos huiusmodi ur̃m pium ppositũ fauorabiliter psequentes illa uobis libenter cõcedimus p q̃ ad dei laudẽ & gloriã huiusmodi ppositũ ad efficacẽ effectũ dextera dei uobis assistente ppicia pducat. Oblata siquidẽ nobis uestra petitio cõtinebat ut uobis recipiendi de nouo in dicto regno certa loca ad opus ur̃i ordĩs ubi uobis expediẽs uident: licentiã auctoritate apostolica cõcedere dignaremur nos itaq; urdinẽ ipsum nimiũ gerẽtes i uiscetibus caritatis cupiẽtes cultũ diuini noĩs ad augeri ut in regnu pdicto in locis cõgruis & honestis sex loca dũtaxat de nouo recipe & oratoria in eis construere: ac diuina celebrare libere ualeatis sine iuris piudiciu alieni: constitutione fœlicis recordationis Bonifacii octaui pdecessoris nr̃i sup locis a religiosis ordinis mẽdicantiũ absq; licẽtia sedis apostolicæ de nouo nõ recipiẽdis edita nequaq̃ obstante auctoritate uobis psentiũ indulgemus. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã ur̃æ cõcessionis infringere uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis ãt hoc attẽptare psumpserit: idignationem oĩpotentis dei & beatoɜ petri & pauli apostoloɜ eius se nouerit icursurũ. Datũ Auinioñ. iii. Noñ. maii. põtificatus nr̃i ãno. i.

Bulla urbani. vi. q̃ possumus duo loca in regno Angliæ recipere & inhabitare.

VRbanus eps̃ seruus seruoɜ dei Dilectis filiis priori Generali & fratribus ordis beatæ mariæ de mõte carmeli salutem & apostolicã bñdictionem. Sacer ordo uester i agro dñico diuina dispositione plãtatus & gloriosæ uirginis dei genetricis mariæ titulo specialiter insignitus in eo sydereo nitore coruscans: dñicum gregẽ illuminat & currẽtibus in stadio iter insinuat quo ad salutis brauiũ facilius pueniat. Cupientes igitur ut hic ordo cõspicuus p urbẽ eo ãplius ppaget: quo ipsius sacra religio uirtutũ fœcũditate refecta ex suæ institutionis exordio p insigniũ grãɜ meritoɜ & exẽplaris uitæ doctrinã uberes hactenus i uniuersali ecclesia honestatis fructus ptulit & salutis. Vr̃is itaq; supplicatiõibus inclinati recipiẽdi de nouo duo loca in regno Angliæ si alias uobis legitime cõcedantur sine a uobis iusto titulo fuerint acqsita dũmõ in quolibet dictoɜ locoɜ duodecĩ fratres ur̃i ordĩs inibi cõgrue & honeste ualeãt sustẽtari: ac i eisdẽ locis cõstruẽdi oratoria: domos: & necessarias officinas & hñdi oĩa que idẽ ordo in aliis locis ipsius ordĩs cõsueuit habere: cõstitutione fœlicis recordationis Bonifacii papæ octaui pdecessoris nr̃i q̃ ihibet ne fratres ordinũ mẽdicãtiũ i aliq̃ ciuitate castro uel uilla aut loco quocũq; ad habitandũ domos uel loca q̃cũq; recipe de nouo psumant absq; apostolicæ sedis licẽtia spãli faciẽte plenã & expssam de ihibitiõe huiusmodi mẽtioné & q̃libet alia cõstitutione cõtraria nequaq̃ obstãte plenã & liberã uobis auctoritate apostolica licẽtiam elargimur. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hanc paginã nr̃æ concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis aũt hoc attẽptare psumpserit: indignationẽ oĩpotẽtis dei & beatoɜ petri & pauli apostoloɜ eius se nouerit incursurum. Datũ romæ apud sctm̃ petrũ. xi. chal. maii põtificatus nostri anno. iiii.

Bulla clæmentis quarti pro. iiii. locis capiẽdis in anglia & in Gallia.

CLæmens episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis priori prouinciali & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmelo in anglia salutem & apostolicam benedictionem. Præclata ordinis uestri religio quæ in agro ecclesiæ fructus produxit actenus uberes & pducit: rationabiliter pmeret: ut petionibus ur̃is i hiis psertĩ q̃ dictæ

religionis & diuini cultus augmentū respiciunt: fauorabiliter animamus. Sane petitio ūra nobis exhibira cōtinebat q̧ decē & octo comitatus sunt in anglia in quoꝝ aliquo & ēt in pricipatu galliæ licet largus sit locū aliquē ūri ordīs nō hētis: pp quos clarissimus in xp̄o filius nr̄ Edibardus rex angliæ illustris fœlicis recordationis Benedicto papæ duodecimo p̄decessori nr̄o p suas litteras supplicauit ut uobis recipiēdi loca aliq̄ i comitaribus & pricipatu p̄dictis licētiam cōcedere dignaref: quæ supplicatio pp superueniētē ipsius p̄decessoris obitū habere ut asseritis nequit effectū. Quare nobis humiliter supplicastis ut nos in hac parte speciali grā ꝓsēq digna-remur. Nos igit̄ cupiētes ut hic ordo conspicuus quē spāli affectione ꝓseqmur p orbē eo amplius propaget̄ quo ipsius sacra religio uirtutū fœcunditate refectiua suæ institutionis exordio p insignium gratiam meritorum uberes hactenus in uniuersali ecclesia honestatis fructus protulit & salutis: huiusmodi ūris supplicationibus inclinati recipiendi denuo in Anglia &. Gallia supradictis quattuor loca dūtaxat si alias uobis legittime concedant̄ siue a uobis iusto titulo fuerint acqsita: dūmodo in quolibet dictoꝝ locoꝝ duodecim fratres ūri ordinis inibi commorantes congrue & honeste ualeant sustētari: ac in eisdē locis construendi oratoria seu ecclesias domos & alias necessarias officinas: fœlicis recordationis Bonifacii papæ octaui prædecessoris nr̄i prohibente ne fratres ordinum mendicantium in aliqua ciuitate castro uilla seu alio loco quocūq; ad habitandum domos uel loca quæcūq; recipere denuo non præsumāt absq; sedis apostolicæ licentia speciali faciente plenam & expressam de ꝓhibitione huiusmodi mentionem & qualibet alia constitutione contraria nequaq̄ obstante: uobis sine parrochialium ecclesiarū & aliis iuris alieni præiudicio plenam & liberam concedimus auctoritate præsentium facultatem. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginam nr̄æ cōcessionis infligere uel ei ausu temerario contraire Siqs aūt hoc attēptate præsumpserit: indignationem oīpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinione octauo chalendas Iulii potitificatus nostri anno secundo.

¶ Bulla clæmentis quarti ne Decanus & capitulum Sarum nos manentes in Bridport perturbent: per quam patet q̧ ibi mansimus per septem annos.

CLæmens episcopus seruus seruorum dei Venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Decano & capitulo Saresburieñ. Salutem & apostolicam benedictionem. Grauiter oculos diuinæ maiestatis offendunt qui religiosos uiros molestiis fatigantes & odiū perturbant eoꝝ quos sollicitudine temporaliū rerū postposita uacare constat oronibus apud deū. Exhibita siquidē nobis dilectoꝝ filioꝝ prioris & fratrū de Bridport ordīs scte mariæ de monte carmeli Sareibirieñ. diocesis petitio continebat q̧ licet ipsi in eodē loco de Bridport per septem annos & amplius morā traxerunt & ibi oratorium habeant uos tn̄ quominus iidem prior & fratres in ipso oratorio diuina officia celebrent impedire præsumitis minus iuste. Quare fuit ex parte p̄dictoꝝ prioris & fratrū nobis humiliter supplicatum ut prouidere ipsis super hoc paterna sollicitudine curaremus. Quo circa uniuersitatem uestram rogamus & hortamur attente per apostolica uobis scripta mandantes quatenus si est ita priorē & fratres ipsos pro nostra & apostolicæ sedis reuerentia habentes propensius commendatos ab huiusmodi impedimenro desistatis oīno: ita q̧ diuina uobis exinde propiciatio & gratiarum nostraꝝ actio merito debeat̄. Data uiterbii pridie Noñ. Octobris pontificatus nr̄i anno quarto.

¶ Bulla clæmentis quinti q̧ Nulli religiosi mendicantes ecclesias seu quæuis loca edificare uel per alios constructa de nouo recipere aut inhabitare iuxta loca nostri ordinis infra spacium centum quadraginta cannarum.

CLæmens ep̄s seruus seruoꝝ dei dilectis filiis Generali aliisq; prouincialibus prioribus ac uniuersis fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionem. Statū religionis ūræ tranqllum & prosperum affectantes ad ea libenter intendimus ex qbus materia submota grauaminis quietis & pacis uobis comodum procuret̄. Hinc est q̧ nos ūris supplicationibus inclinati auctoritate apostolica inhibemus quemadmodum ꝓ nonnullis aliis religiosis de ordinibus mendicanribus p apostolicā sedem inhibitū fore dinoscit̄ ne aliqui religiosi de p̄dictis ordībus mēdicāntibus ecclesias seu quæuis loca de nouo edificare seu construere: aut p alios cōstructa uel edifirata de nouo recipe aut inhabitare iuxta loca nr̄i ordinis infra spacium centum quadraginta cannaꝝ mensurandaꝝ et

per aera ubi alias recte non permitteret loci dispositio mensurari quoquo modo præsumant: decernentes si secus actum fuerit irritum & inane. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostræ inhibitionis & cõstitutiõis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autẽ hoc attemptare p̃sumpserit: idignationẽ oĩpotẽtis dei & beatoꝝ petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursuꝝ. Datũ in prioratu de gransello prope malansanã uasionẽ dioc. Non̄ Nouembris Pontificatus nostri anno quarto.

¶ Bulla urbani quarti præcipientis omnibus archiepis & epis angliæ ut sint nobis affectuosi: & ꝙ cõcedãt nobis licẽtiã oratoria cõstruẽdi: dĩna officia celebrãdi: sepulturã liberã habẽdi.

VRbanus epũs seruus seruoꝝ dei Venerabilibus fratribus archiepiscopis & episcopis ꝑ angliam cõstitutis Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Pietatis opus agi cõspicitur si dilectis filiis fratribus ordinis beatæ mariæ de monte car. sup his q̃ ꝑtinẽt ad cultũ diuini nois fauor beniuolus ĩpendat maxĩe cũ ipsi studeãt sub extrema paupertate uiuere: ac uirtutũ cultui desudare: ipsoꝝq; ad hoc feruẽter aspiret affectio ut ꝑ eoꝝ ministeriũ salus deo gratissima ꝓueniat aĩarũ. Hinc ẽ ꝙ nos de fratribus ipsis huiusmodi cõsiderationẽ habẽtes uniuersitatẽ uestrã attẽte rogãdã duximus & monẽdã ꝑ aplica uobis scripta mãdãtes quatẽus circa fratres ipsos ꝓ diuina & uñ reuerẽtia beniuolũ dirigẽtes affectũ eis ꝙ ĩ locis quæ pia deuotione fideliũ legittime sibi cõferri uel ipsos alios acq̃rere iuste cõtigerit ecclesiam uel oratoriũ ad opus ipsoꝝ cõstruere: ac inibi dĩna officia celebrare: necnõ liberã sepulturã habere ualeãt liberaliter cõcedatis licẽtiã sine iuris p̃iudicio aliẽi. Ita ꝙ eis uos sibi ꝓpicios repperisse gaudẽtibus nos sinceritatem uestram exinde merito commendemus. Datum uiterbii. viii. chalendas Marcii pontificatus nostri anno Primo.

¶ Bulla cõseruatiõis ꝑ archiepm cãtuarie & lõdoniaꝝ: & bathõiẽsis & quẽlibet illorum.

IOannes epũs seruus seruoꝝ dei Venerabilibus Fratribus archiepiscopo cãtuariẽsis & londoñ ac bathonieñ epis Salutẽ & aplicã bñdictionẽ. Dilectos filios priorẽ generalẽ cæterosq; priores & fratres ordinis beatæ mariæ de mõte Carmeli q̃ ĩ decore sanctæ religiõis uirtutũ dño militãtes & crucifigẽtes cũ uiciis & cõcupiscẽtiis carnẽ suam ad diuinæ maiestatis obsequia trahũt alios ꝑ exẽplũ infra pietatis aplicæ ubera cõplectentes dignũ esse cõspicimus eos cõgruis p̃sidiis cõmuniri ut eo deuotios quo quiecius pacis famulent auctori. Cũ itaq; sicut ex parte dictoꝝ prioris & fratrũ fuit ꝓpositũ corã nobis ꝙ ipsi a nõnullis qui nomẽ dñi iuacuũ recipe nõ formidãt: diuersis & grauibus iacturis iniuriis uiolentiis & molestiis in diuersis mũdi partibus extra regnũ franciæ affligant. Nos eorũdem prioris & fratrũ ꝓuidere geti & malignoꝝ conatibus obuiare uolẽtes fraternitati uestræ ꝑ apostolica scripta mãdamus q̃tenus extra dictum regnũ uos uel duo aut unus urm per uos uel ꝑ aliũ seu alios etiã si sint extra loca in quibus deputati estis cõseruatores & iudices p̃fatis priori & fratribus efficacis defensionis præsidio assistentes nõ ꝑmittatis eosdẽ ab aliquibus indebite molestari uel eisdẽ damna uiolentias iniurias uel molestias irrogari: facturi eisdem priori & fratribus cũ ab eis uel eorũ ꝓcuratoribus aut ipsoꝝ aliquo fueritis requisiti de p̃dictis & aliis ꝑsonis quibuslibet de quibuscunq; molestiis uiolẽtiis iniuribus atq; damnis p̃sentibus & futuris in illis uidelicet quæ iudicialem requirunt indaginẽ de plano summarie sine strepitu & figura iudicii. In aliis uero ꝓut qualitas ipsorũ exegerit iustitiæ cõplemẽtũ molestatores p̃sumptores & iniuriatores huiusmodi necnõ cõtradictores quoslibet & rebelles cuiuscũq; dignitatis status ordinis uel cõditiõis extiterint etiã si pontificali p̃fulgeant dignitate quãdocunq; & quotienscũq; expedierit: ꝑ cẽsurã ecclesiasticã appellatione postposita cõpescẽdo: inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus fœlicis recordatiõis Bonifacii papæ octaui prædecessoris nři in quibus cãetur ne aliquis extra suam ciuitatẽ & dioecsim nisi in certis exceptis casibus & in illis ultra unã dietã a fine suæ diocesis ad iudiciũ euocet seu ne iudices & conseruatores a sede deputati prædicta extra ciuitatem & diocesim in quibus deputati fuerint contra quoscunq; procedere sine alii uel aliis uices suas committere aut aliquos ultra unam dietam a fine diocesis eorundem trahere præsumant: seu quod de aliis q̃ de manifestis iniuriis & uiolentiis & aliis quæ iudicialem indaginem exigũt pœnis in eos si secus egerint & in id procurantes adiectis conseruatores se nullatenus intromi-

tant:& tam de duabus dietis in concilio generali dummodo ultra tertiam uel quartam dietam aliquis extra suam ciuitatem & diocesim auctoritate præsentium ad iudiciũ non trahatur q̃ aliis quibuscunq; constitutionibus a prædecessori bus nr̃is Romañ. pontificibus tam de iudicibus de legatis & cõseruatoribus q̃ psonis ultra certum nomerũ ad iudiciũ non uocandis aut aliis editis quæ ur̃æ possent in hac parte iurisdictiõi aut potestati ciusq; libero exercitio quomodolibet obuiare seu si aliquibus comuniter uel diuisim a prædicta sit sede indultũ q; excomũicari suspendi uel interdici seu extra uel ultra certa loca ad iudiciũ euocari non possint per litteras apostolicas nõ faciẽtes plenã & expressam ac de uerbo ad uerbũ de indulto huiusmodi & eorũ personis: locis ordinibus:& nominibus ꝓpriis mentionẽ & qoalibet alia indulgẽtia dictæ sedis generali uel speciali cuiuscũq; tenoris existat p q̃ præsentibus nõ expressam uel totaliter nõ insertã ur̃æ iurisdictionis explicatio in hac parte ualeat quomodolibec ipediri:& de qua cuiusq; toto tenore de uerbo ad uerbũ in ur̃is litteris habenda sit mẽtio specialis. Cæterũ uolumus & apostolica auctoritate decernimus q; quilibet ur̃m ꝓsequi ualeat articulũ etiam per alium inchoatum q̃uis idem inchoans nullo fuerit ipedimẽto canonico ipeditus quodq; adatur p̃sennũ sit nobis & unicuiq; ur̃m in præmissis omnibus & eorũ singulis ceptis & non ceptis p̃senn bus & futuris perpetuata potestas & iurisdictio attributa ut eo uigore eaq; firmitate possins in præmissis omnibus ceptis & non cepris præsentibus & futuris & pro p̃dictis ꝓcedere:ac si prædicta omnia & singula corã uobis cepta fuissent:& iurisdictio uestra & cuiuslibet uestrum in prædictis omnibus & singulis per citationem uel modum alium perpetuata legittimum extitisset: Constitutiõe prædicta super conseruatoribus & alia qualibet in contrarium edita non obstante. Data Auinione Sexto kalendas maii Pontificatus nostri anno Tertio.

¶ Bulla Vrbani quarti de conseruatione per Archiepiscopum cantuarieñ.

VRbanus episcopus seruus seruorum dei uenerabili fratri archiepiscopo cantuarieñ. Salutem & apostolicam benedictõnẽ. Sub religionis habitu uacantibus studio piæ uitæ ita debemus esse ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequẽdis malignoꝝ nõ possint obstaculis ipediri. Cũ itaq; dilecti filii priores & fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in anglia sicut asserũt a nõnullis qui lætanť cũ malefecerint & exultant in rebus pessimis affligantur diuersis molestiis & pressuris. Nos dictoꝝ priorũ & fratrũ ꝓuidere quieti & malignorum malitiis obuiare uolẽtes fraternitati tuæ per apostolica scripta mãdamus quatẽus eosdem priores & fratres pro diuina & nostra reuerẽtia fauoris oportuni præsidio ꝓsequens nõ permittas eos cõtra indulta priuilegioꝝ apostolicæ sedis ab aliquo idebite molestari. Molestatores huiusmodi p censuram ecclesiasticã appellatiõe postposita cõpescẽdo p̃sentibus post trienniũ minime ualituris. Datũ uiterbii idus Marcii põn ficatus nostri anno primo.

¶ Bulla bonifacii octaui de cõseruatione per episcopum Dimelineñ.

BOnifacius episcopus seruus seruoꝝ dei Venerabili fatri episcopo Dimelineñ. Salutem & apostolicam benedictionẽ. Sub religionis habitu uacantibus piæ uitæ studio ita debemus esse ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequendis malignorum non possint obstaculis impediri. Cũ igitur dilecti filii priores & fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli in anglia a nõ nullis sicut accepimus qui nomen domini in uacuum recipere non formidant multiplices paciantur iniurias & iacturas: nos uolentes eorundem prioris & fratrum ꝓuidere quieti & molestaciũ maliciis obuiare: fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus eosdẽ priores & fratres pro nr̃a & apostolicæ sedis reuerentia fauoris oportuni præsidio prosequens non permittas ipsos contra indulta priuilegiorum sedis eiusdem ab aliquibus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo attensius prouisurus ne de hiis super quibus lis est forte iam mota seu quæ causæ cognitionem exigunt & quæ indulta huiusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas: nec in episcopum alio suæ superiores prælatos excomonicarionis uel sospensionis aut in uniuersitatẽ aliquã uel collegium interdicti sentẽtias promolgare præsumas. Nos enim si secus præsumpseris tam præsentes litteras q̃ etiam peocessum quero perre illarum auctorirate haberi contigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decernimus firmitatis: huiusmodi ergo mãdatum

ueſtrum ſic prudenter & fideliter exequaris ꝙ eius fines quomodolibet non excedas. Præſentibus poſt triennium minime ualituris. Datum Romæ apud ſanctum Petrum.xii.chalendas Iu lii.Pontificatus noſtri anno quarto.

Bulla Bonifacii.viii.de conſeruatione per epiſcopum Londonienſem.

BOnifacius epiſcopus ſeruus ſeruorum dei uenerabili fratri epiſcopo lõdonieñ. Salutẽ & apoſtolicam benedictionem. Sub religionis habitu uacantibus piæ uitæ ſtudio ita debemus eſſe ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequẽdis malignorũ non poſſint obſtaculis impediri. Cum igitur dilecti Filii Prior & fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli in anglia a nonnullis ſicut accepimus qui nomen domini inuacuum recipere non formidant multiplices patiant̃ iniurias & iacturas: nos uolentes eorundẽ prioris & fratrũ ꝓuidere quieti & moleſtantiũ maliciis obuiare fraternitati tuæ per apoſtolica ſcripta mãdamus eoſdem priorẽ & fratres pro ueſtra & apoſtolicæ ſedis reuerentia fauoris oportuni præſidiis proſequẽs non permittas ipſos cõtra indulta priuilegiorũ ſedis eiuſdẽ ab aliquibus indebite moleſtari. Moleſtatores huiuſmodi per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita cõpeſcendo. Attenſius prouiſurus ne de his ſuper quibus lis eſt forte iam mota ſeu quæ cauſæ cognitionem exigunt & quæ indulta huiuſmodi non contingunt te aliquatenus intromittas: nec in epiſcupum alio ſuæ ſuperiores prælatos excomunicationis uel ſuſpenſionis aut in uniuerſitatem aliq̃ uel collegium interdicti ſententias promulgare præſumas. Nos enim ſi ſecus præſumpſeris tam præſentes litteras q̃ etiam proceſſum quem per te illarum auctoritate haberi contigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decernimus firmitatis: huiuſmodi ergo mandatum ueſtrum ſic prudenter & fideliter exequaris ꝙ eius fines quomodolibet non excedas. Præſentibus poſt trienniũ minime ualituris. Data Romæ apud ſanctũ petꝝ.xii.kalẽdas Iulii. Pontificatus noſtri anno quarto.

Bulla Innocentii quarti mandantis epiſcopo londonieñ. fratres in ſua dioceſi degentes: cõmendatos habere & ab incurſibus quorumlibet malefactorum ſuo dominio ſubditorum quantum in eo eſt protegere & defendere.

INnocentius epiſcopus ſeruus ſeruorũ dei uenerabili fratri Epiſcopo londonieñ. Salutem & apoſtolicã benedictionẽ. Fauoris nr̃i ꝓuenire decet auxilio ut quod piæ pio religionis augmẽto depoſcit affectu beniuolo prouide concedatur. Cum itaq; dilecti filii Prior fratres heremitæ de monte carmeli in anglia commorãtes ad tuã dioceſim diuertere cupiant ut ibidẽ inſiſtant diuinis laudibus & ſibi ac aliis gloriam ꝑpetuæ claritatis acquirant fraternitatem tuam attente rogandã duximus & monendam per apoſtolica tibi ſcripta mandantes quatenus eos pro apoſtolicæ ſedis & ueſtra reuerentia cõmendatos habeas: & ipſos degẽtes in dicta dioceſi ab incurſibus quorũlibet malefactorum tuo dominio ſubditoꝝ quãtum in te fuerit protegas & defendas. ita ꝙ ipſi re ſibi gaudeant inueniſſe beniuolũ ac tibi ex inde præmium diuinæ benedictiõis: & a nobis gratiarũ actio cõpenſetur. Data anagine quinto idus Septembris pontificatus noſtri anno.xii.

Bulla bonifacii.viii.de conſeruatione per Decanũ Saꝝ.

BOnifacius epiſcopus ſeruus ſeruorum dei Dilecto filio Decano eccleſiæ Sareſbirieñ. Salutem & apoſtolicam benedictionem. Sub religionis habitu uacãtibus piæ uitæ ſtudio ita debemus eſſe ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequẽdis malignoꝝ nõ poſſint obſtaculis impediri. Cũ igitur dilecti filii prior & fratres ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli in anglia a nonnullis ſicut accepimus qui nomen dñi in uacuum recipere non formidant multiplices paciantur iniurias & iacturas Nos uolentes eorundem prioris & fratrum prouidere quieti & moleſtanniũ maliciis obuiare: diſcretioni tuæ per apoſtolica ſcripta mandamus quatenus eoſdem priorẽ & fratres pro noſtra & apoſtolicæ ſedis reuerentia fauoris oportũi præſidiis proſequens non permittas ipſos contra indulta priuilegiorum ſedis eiuſdem ab aliquibus indebite moleſtari. Moleſtatores huiuſmodi per cenſuram eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo attenſius prouiſurus ne de his ſuper quibus lis eſt forte iam mota ſeu quæ cauſæ cognitionẽ exigũt & quæ indulta huiuſmodi non cõtingunt te aliquatenus intromittas: nec in epiſcopum alio ſuæ ſuperiores prælatos excomunicationis uel ſuſpenſionis aut in uniuerſitatẽ aliquã uel collegiũ interdicti ſententias promulgare præſumas. Nos enim ſi ſecus præſumpſeris

tam præsentes litteras q̃ etiam processum quem per te illarum auctoritate haberi contigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decernimus firmitatis. Huiusmodi ergo mandatum nr̃m sic prudenter & fideliter exequaris ꝙ eius fines quomodolibet nõ excedas. Præsentibus post triennium minime ualituris. Datũ Romæ apud scm̃ petꝝ.xiiii.cal.Iulii põtificatus nostri anno.iiii.

Bulla Bonifacii.viii.de cõseruatiõe per archidiaconũ Bedeford.

Bonifacius episcopus seruus seruoꝝ dei Dilecto Filio archidiacono Bedeford in ecclesia lincolnieñ Saluté & apostolicam benedictionem. Sub religionis habitu uacantibus piæ uitæ studio ita debemus esse ꝓpicii ut in diuinis beneplacitis exequẽdis malignoꝝ nõ possint obstaculis impediri. Cum igitur Dilecti filii prior & fratres ordinis beatæ mariæ de monte carmeli in anglia a nõnullis sicut accepimus qui nomẽ domini in uacuum recipere non formidãt multiplices patiantur iniurias & iacturas. Nos uolentes eorundem prioris & fratrum prouidere quieti & molestantiũ maliciis obuiare: discretioni tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus eosdẽ priorem & fratres pro nr̃a & apostolicæ sedis reuerentia fauoris oportuni præsidio prosequens non permittas ipsos contra indulta priuilegiorum sedis eiusdem ab aliquibus indebite molestari. Molestatores huiusmodi per censurã ecclesiasticam appellatione postposita cõpescendo. Attensius prouisurus ne de hiis super quibus lis est forte iam mota seu quæ causæ cognitioné exigunt & quæ indulta huiusmodi non contingunt te aliquatenus intromittas nec in episcopum alio suæ superiores prælatos excommunicatiõis uel suspensiõis aut in uniuersitaté aliquã uel collegiũ iterdici sentẽtias promulgare præsumas. Nos enim si secus præsumpseris tam præsentes litteras q̃ etiam processum quem per te illaꝝ auctoritate haberi cõtigerit omnino carere uiribus ac nullius fore decreuimus firmitatis: huiusmodi ergo mãdatum nr̃m sic prudenter & fideliter exequaris ꝙ eius fines quomodolibet non excedas: p̃sentibus post triennium minime ualituris. Data Romæ apud sanctum Petrum.xiiii.chalẽdas Iulii Pontificatus nostri Anno quarto.

Confirmatio regulæ nostræ per honorium papam tertium.

habetur supra fol. 60 pag. 2

Honorius episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Priori & fratribus heremitis de monte carmeli Saluté & apostolicam benedictioné. Vt uiuẽdi normã regulariter a bonæ memoriæ Ierosolimitañ patriarcha editam quam ante generale cõcilium uos dicitis humiliter suscepisse: imposterũ uos & successores uestri quãtum cũ dei adiutorio poteritis: obseruetis in remissioné uobis iniungimus peccatorum. Datum Reate.iii.chalendas Februarii pontificatus nostri anno.x.

Confirmatio regulæ nostræ per Innocentium quartum:

Innocentius episcopus seruus seruorũ dei Dilectis filiis priori & fratribus heremitis de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictioné. Quæ honorem conditoris omniũ & ꝑfectum cõtinent animaꝝ roboris præsidio sint fulciẽda perpetui: sed illa præcipue super quibus apostolicæ sedis auctoritas salubris prouidentiæ studium noscitur habuisse. Cum itaq; nos ad uestræ supplicationis instantiam per dilectum filium nostrum hugonem tituli sanctæ Sabinæ præsbyterũ cardinalé: & uenerabilem fratrem Gulielmũ anteradensem episcopum quædã regulæ uestræ dubia declarari & corrigi ac etiam quædam ipsius grauia misericorditer fecerimus mitigari prout in litteris inde confectis plenius continetur: nos uestris piis desideriis annuentes declarationé & correctioné ac mitigationé huiusmodi auctoritate apostolica cõfirmamus: & præsentis scripti patrocinio cõmunimus. Tenoré auté litteraꝝ ipsaꝝ de uerbo ad uerbũ fecimus p̃sentibus annotari: qui talis est. Frater hugo miseratiõe diuina tituli sanctæ Sabinæ p̃sbyter cardinalis & frater Gulielmus eadé miseratione anteradẽsis episcopus carissimis in christo uiris religiosis priori generali & diffinitoribus capituli generalis ordinis fratrũ de carmelo saluté in oĩum salutari. Accedentes ad apostolicã sedé fratres clerici reginaldus & petrus ordinis uestri ex parte uestra a domio papa humiliter postularũt: ut quædã quæ in priuilegio uestro & regula olim uobis a felicis memoriæ alberto hierosolymitano tradita cõtinent dubia declarare: corrigere: ac quædã grauia mitigare: misericorditer dignaretur. Cum igitur dõnus papa eoꝝ deuotis supplicatiõibus annuendo uobis cõmiserit: ut declarationé: correctioné ac mitigationé huiusmodi faceremus uice ipsius secundũ ꝙ bono statui ordinis & fratrum saluti expediens uideremus: religioni uestræ qua fungimur auctoritate mãdamus: quatenus regulã a nobis correctam declaratam: & mitigatã prout expedire uidimus: deuote recipientes eam firmiter obseruetis: & adinstar eiusdem uestras alias regulas corrigatis: quã uobis per eosdé fratres

sub sigillis uestris mittimus in hac forma. Albertus dei gratia hierosolymitanæ ecclesiæ uocatus patriarcha: dilectis in christo filiis brocardo & cæteris heremitis qui sub eius obedientia iuxta fontē ī mōte carmeli morant: in dño salutē: & sancti spiritus benedictionē. Multiphariæ multisq; modis sancti patres instituerūt: qualiter quisq; in quocunq; ordine fuerit: uel quemcunq; modū religiosæ uitæ elegerit: in obsequio iesu christi uiuere debeat: & eidē fideliter de corde puro: & consciētia bona deseruire.

¶De priore.

¶Verum quia requiritis a nobis ut iuxta ꝓpositū uestrū tradamus uobis uitæ formulā quā tenere in posterū debeatis: illud in primis statuimus ut unū ex uobis habeatis priorē: qui ex unanimi omniū assensu: uel maioris & sanioris partis ad hoc officiū eligat: cui obedientiā ꝓmittat quilibet aliorū & ꝓmissam studeat operis ueritate seruare cū castitate & abdicatiōe ꝓprietatis.

¶De locis.

¶Loca autē habere poteritis in heremis: uel ubi uobis donata fuerint ad uestræ religiōis obseruantiā apta & cōmoda: secūdū q priori & fratribus uidebitur expedire. Præterea iuxta sitū loci quē inhabitare proposueritis, singuli uestrum singulas habeant cellulas separatas sicut per dispositionē prioris ipsius & de assensu aliorū fratrū uel sanioris ptis eedē cellulæ cuiq; fuerit assignatæ ita tamen ut in comuni refectorio ea quæ uobis erogata fuerint cōiter aliquam lectionem sacræ scripturæ audiēdo: ubi comode poterit obseruari sumans. Nec liceat alicui fratrū nisi de licētia prioris qui pro tēpore fuerit: deputatū sibi mutare locū: uel cum alio ꝑmutare. Cellula prioris sit iuxta introitū loci: ut uenientibus ad eundē locū primus occurrat: & de arbitrio & dispositiōe ipsius: postmodū quæ agēda sunt cuncta ꝓcedāt. Maneant singuli in cellulis suis: uel iuxta eas: die ac nocte in lege dñi meditātes: & in oratiōibus uigilantes: nisi aliis iustis occasiōibus occupent.

¶De horis dicendis.

¶Hii qui horas canonicas cū clericis dicere nouerūt: eas dicant secūdū constitutionē sanctorū patrū: & ecclesiæ approbatā cōsuetudinē. Qui eas nō nouerūt: uigiti quinq; uicibus pater noster dicant in nocturnis uigiliis: exceptis dñicis & solēnibus diebus: in quorū uigiliis ꝓdictū numerū statuimus duplicari: ut dicat pater noster: uicibus quinquaginta. Septies autē eadē dicat oratio in laudibus matutinis. In aliis quoq; horis septies similiter eadē singillatim dicat oratio: præter officia uespertina: in quibus quindecies ipsam dicere debeatis.

¶De abdicatione ꝓprietatis.

¶Nullus fratrū aliquid esse sibi ꝓpriū dicat: sed sint uobis omnia cōmunia: & distribuat unicuiq; per manū prioris idest per fratrē ab eodē ad idē officiū deputatū prout cuiq; opus erit: inspectis ætatibus & necessitatibus singulorū. Asinos siue mulos prout uestra expostulauerit necessitas uobis habere liceat: & aliquod animaliū siue uolatiliū nutrimentum.

¶De oratorio.

¶Oratoriū prout cōmodius fieri poterit: cōstruat in medio cellularū: ubi mane per singulos dies ad audienda missarum solēnia conuenire debeatis: ubi hoc commode fieri potest.

¶De capitulo celebrando.

¶Dominicis quoq; diebus uel aliis ubi opus fuerit de custodia ordinis & animarū salute tractetis: ubi etiā excessus & culpæ fratrū siquæ in aliquo dephensæ fuerint: caritate media corrigant.

¶De ieiunio.

¶Ieiuniū singulis diebus exceptis dominicis obseruetis a festo exaltatiōis sanctæ crucis usq; ad diem dominicæ resurrectionis: nisi infirmitas uel debilitas corporis aut alia iusta causa solui suadeat: quia necessitas non habet legem. Ab esu carnium abstineatis: nisi pro infirmitatis uel debilitatis remedio sumantur. Et quia uos oportet frequentius mendicare itinerantes: ne sitis hospitibus onerosi: extra domos uestras sumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus sed & carnibus supra mare uesci licebit.

¶De spiritualibus armis.

¶Quia uero temptatio est uita hominis super terram: & omnes qui pie uolunt uiuere in christo: persecutionem patiuntur: aduersarius quoq; uester diabolus tanquam leo rugiēs circuit quærens quem deuoret: omni sollicitudine studeatis indui armatura dei: ut possitis stare aduersus insidias inimici. Accingendi sunt lumbi cingulo castitatis: muniendum est pectus cogitationibus sanctis. Scriptum est enim. Cogitatio sancta seruabit te. Induenda est lorica iustitiæ: ut dominum deum uestrum ex toto corde & ex tota anima & ex tota uirtute diligatis: & proximū uestrū

tanquam uos ipsos. Sumendum est in omnibus scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere: sine fide enim impossibile est placere deo. Galea quoq; salutis capiti imponenda est: ut de solo saluatore speretis salutē: qui saluum facit populū suū a peccatis eorum. Gladius autem spiritus quod est uerbum dei habundanter habitet in ore & in cordibus uestris: & quecunq; agenda sunt: in uerbo domini fiant.

¶ De operatione sine opere faciendo.

¶ Faciendū est uobis aliquid operis: ut semp uos diabolus inueniat occupatos: ne ex ociositate uestra aliquē intrandi aditum ad animas uestras ualeat inuenire. Habetis in hoc beati pauli apostoli magisterium pariter & exemplum: in cuius ore christus loquebatur qui positus est & datus a deo prædicator & doctor gentium in fide & ueritate: quem si secuti fueritis: non poteritis aberrare. In labore inquit & fatigatione fuimus inter uos nocte & die operantes: ne quem uestrum grauaremus nō quasi nos non habeamus potestatē: sed ut uosmenpsos formā daremus uobis ad imitandum uos. Nam cū essemus apud uos: hoc denunciabamus uobis: qm̄ siquis nō uult operari: non manducet. Audiuimus enim inter uos quosdā ambulātes in quiete: nihil operantes. Hiis autē qui eiusmodi sunt: denunciamus & obsecramus: in dn̄o iesu christo: ut cū silentio operātes suum panē manducent. Hæc uia bona est & sancta: ambulate in ea.

¶ De silentio.

¶ Commendat autē apostolus silentiū: cū in eo p̄cipit operandū: & quēadmodū ꝓpheta testat. Cultus iustitie silentiū est. Et rursus. In silentio & spe erit fortitudo uestra. Ideoq; statuimus ut dicto cōpletorio silentiū teneatis: usq; ad primā dictam sequentis diei. Alio uero tēpore licet silētii nō habeat obseruatio tanta: diligentius tamē a multiloquio caueat: qm̄ sicut scriptū est: & nō minus experientia docet: in multiloquio nō deerit peccatū: & qui inconsideratus est ad loquēdū sentiet mala: Item: qui multis utitur uerbis: ledit animā suam. Et dn̄s in euāgelio De omni uerbo ocioso quod locuti fuerint homines: reddent rationē de eo in die iudicii. Faciat ergo unusquisq; staterā uerbis suis: & frenos rectos ori suo: neforte labatur & cadat in lingua: & insanabilis sit casus eius ad mortē custodiens cū ꝓpheta uias suas: ut nō delinquat in lingua sua: & silentiū in quo cultus iustitiæ est: diligenter & caute studeatis obseruare.

¶ De humilitate.

¶ Tu autē frater brocarde & quicūq; fuerit post te prior institutus illud semper habeatis in mēte & seruetis in opere: quod dominus ait in euāgelio. Quicūq; uoluerit inter uos maior fieri: erit minister uester & quicunq; uoluerit iter uos primus esse: erit uester seruus. Vos quoq; cæteri fratres priorem uestrum honorate humiliter: christum potius cogitantes: quam ipsum qui posuit illum super capita uestra: & ecclesiarum præpositis ait. Qui uos audit: me audit: & qui uos spernit: me spernit: ut non ueniatis in iudicium de contēptu: sed de obediētia mereamini æternæ uitæ mercedem. Hæc bene inter scripsimus uobis conuersationis uestræ formulam statuentes secundum quam uiuere debeatis. Siquis autē supererogauerit: ipse dn̄s cū redierit redder ei. Vtatur tamen discretione: quæ uirtutū est moderatrix. Actum lugduni anno domini. M.cc.xlvii. domini papæ Innocentii quarti: anno quinto calendis Septembris. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostræ confirmationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attēptare p̄sumpserit: īdignationē oīpotētis dei & beatoꝶ petri & pauli apostoloꝶ eius se nouerit incursuꝶ. Datū lugduni calēdis octobris Pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla ioannis papæ. xxii. damnantis quasdam conclusiones de confessione. Magistri ioannis de Poliaco.

IOannes episcopus seruus seruorum dei uenerabilibus fratribus patriarchis archiepiscopis episcopis ac dilectis filiis ad quos præsentes littere peruenerint Salutem & apostolicam benedictionem. Vas electionis doctorum eximius & egregius prædicatorū cuius prædicario mundum docuit uniuersum præsumptuosam uerborum audaciam refrenat sollicitus: qui prudentie proprie innitentes in errores uarios prolabuntur: non plus sapere q̄ oportet sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggessit: ut iuxta sapientis eloquiū quisq; prudentiæ suæ modum ponat: Sane dudum cum dilectum filium magistrum ioānem de poliaco sacræ theologiæ doctorem certis ex causis de fratrum nostrorum cōcilio ad nostram præsentiam uocassemus fide digna relatio ad nostrum produxit auditum q̄ ipse in quibusdam arti

culis tangentibus poenitentiæ sacramentum non sobrie sed perperam sapiebat infrascriptos arti
culos periculosos continentes errores docens publice in suis prædicatiõibus & in scolis. Primo
ꝙ confessi fratribus habentibus licentiá generalé audiẽdi confessiões teneãt eadé peccata quæ
confessi fuerint iterũ confiteri proprio sacerdoti. Secũdo ꝙ stante statuto Oĩs utriusq; sexus edi
to in cõcilio generali: romanus põtifex nõ potest facere ꝙ parrochiani nõ teneant confiteri om
nia peccata sua semel in anno ꝓprio sacerdoti quẽ dicit esse parrochialẽ curatũ: immo nec deus
posset hoc facere: quia ut dicebat implicat cõtradictionẽ. Tertio ꝙ papa nõ potest dare genera-
lem potestatẽ audiẽdi cõfessiones: nec etiá deus quin confessus habens generalẽ licentiá teneat
eadẽ iterum cõfiteri suo ꝓprio sacerdoti: quẽ dicit eẽ ut præmittit parrochialẽ curatũ. Nos igit
scire uolentes si suggesta nobis ueritatẽ haberẽt: articulorũ præmissorũ copiá eidẽ magistro ioan
ni fecimus assignari: & ad defensionẽ suá audientiá plená ꝑbuimus tam in nostra & dictorũ fra-
trum nostrorũ ꝑsentia in cõsistorio: q̃ alias corá aliquibus ex ipsis fratribus per nos ad huiusmodi
deputatis. Verũ licet præfatus magister dictos articulos & cõtenta in ipsis defendere niteret asse
rebat tñ se paratũ credere & tenere in præmissis & aliis quæ credẽda & tenẽda sedes apostolica
diffiniret. Nos igitur attendentes ꝙ dictorũ articulorũ assercio: ꝑdicatio & doctrina redundare
poterát in multorũ perniciẽ: ipsos articulos per plures magistros in theologia examinari fecimus
diligẽter nos ipsi etiá cũ dictis fratribus nostris collationẽ solẽnẽ habuimus super ipsis: per quas
quidẽ collationẽ & examinationẽ super hoc præhabitas cõperimus ꝑdictos articulos doctriná
non saná sed ꝑiculosam multũ ac ueritati cõtrariá cõtinere: quos etiá articulos omnes & singulos
idem magister ioánes ueris sibi ratiõibus opinioni suæ dudũ habite cõtrariis demõstratis in cõ-
sistorio reuocauit: asserens se credere eos nõ ueros sed ipsorũ cõtrariũ uerum eẽ: cũ diceret se ne-
scire ratiõibus sibi factis i cõtrariũ respõdere. Ideoq; ne p assertionẽ ꝑdictá & doctriná huiusmo
di in errorẽ quod absit animæ simpliciũ ꝓlabantur: omnes prædictos articulos & quẽlibet eorũ
dem táquá falsos & erroneos & a doctrina sana deuios auctoritate apostolica dánamus & repro
bamus de fratrũ cõsilio ꝑdictorũ: doctriná ipsis cõtrariá uerá esse & catholicá asserentes. Cum il
li qui ꝑdictis fratribus cõfitentur nõ magis teneant eadẽ peccata iterũ cõfiteri: quam si alias illa
confessi fuissent eorũ ꝓprio sacerdoti: iuxta conciliũ generale: optantes autẽ ueritatis uias notas
esse fidelibus & cunctis erroribus ꝑcludere aditum ne subintrent fœlicis recordationis Alexan
dri quarti & Clæmẽtis quarti Romanorũ põtificũ ꝑdecessorũ uestrorũ uestigia imitando. Vniuersis
& singulis districtius inhibemus ne quisquá dictos articulos p nos ut præmittit dánatos & etiá
reprobatos uel cõtenta in eis uel aliquo ipsorũ utpote a catholicis mẽtibus respuẽda tenere aude
at uel defensare quomodolibet uel docere. Quo circa uniuersitati uestræ districtæ præcipiẽdo
mandamus per apostolica scripta quatenus uniuersi & singuli uestrũ in ciuitatibus & diocesibus
uestris conuocato clero comuniter ꝑmissa omnia & singula p uos seu per alios solẽniter publice
tis. Nos etiá eidem magistro mádauimus ꝙ ipse in scolis & in sermonibus parisius ꝑdictos articu
los & cõtenta in eis táquam ueritati contraria ꝓpriæ uocis oraculo & assercione cõstanti publice
debeat reuocare: quod se facturũ dictus Ioannes efficaciter repromisit. Datum Auinione. viii. ca
lendas augusti pontificatus nostri anno quinto.

¶ Bulla Bonifacii papæ noni confirmantis bullam præcedentem.

BOnifacius episcopus seruus seruorum dei Vniuersis christi fidelibus præsentes litte-
ras inspecturis salutem & apostolicam benedictionem. Prouisionis uestræ debet pro
uenire subsidio ut ea quæ per Romanos pontifices ritæ ordinata fuere: perpetuo ob-
seruentur. Hinc est ꝙ nos tenorem quarundem litterarum fœlicis recordationis Io-
annis papæ uicesimi secundi prædecessoris nostri in registro ipsius prædecessoris repertum pro
eo ꝙ sicut percepimus prædictæ originales litteræ casualiter sunt missæ de registro ipso de uer-
bo ad uerbum transcribi & præsentibus annotari qui talis est. Ioannes episcopus seruus seruorũ
dei uenerabilibus Fratribus Patriarchis archiepiscopis & episcopis ac dilectis filiis ad quos præ-
sentes litteræ peruenerint: salutem & apostolicam benedictionem. Vas electionis doctor exi-
mius & egregius prædicator cuius prædicatio docuit mundum uniuersum: præsumptuosam
uerborum audatiam refrenare sollicitus qui prudentiæ propriæ innitentes in errores uarios pro
labuntur: non plus sapere q̃ oportet sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggessit ut iux-

ta sapientis eloquium quisq; suæ prudentiæ modum ponat. Sane dudum cum dilectum filium Ioannem de polliaco sacræ theologiæ doctorem certis ex causis de fratrum nostrorum concilio ad nostram præsentiam uocassemus &c. ut supra in bulla præcedenti: scribatur totum usq; in finem & postea scribatur. Cæterum ut earundem litterarum tenor sic insertus omnimodam rei seu facti certitudinē faciat: auctoritate apostolica decernimus ut illud idem robur eundē que uigorem dictus tenor per omnia habeat quem haberent originales litteræ supradictæ: & eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quandocunq; & ubicunq; in inditio & alibi ubi fuerat exhibitus uel ostensus & eidem stetur firmiter in omnibus sicut eisdem originalibus litteris staretur si forent exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginam nostræ constitutionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit indignationē oīpotētis dei & beatoꝝ petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctū Petrū Sexto calēdas aprilis Pontificatus nostri anno. vi.

¶Bulla Alexandri quinti gratiosissima pro Fratribus: damnantis & reprobantis quasdam conclusiones erroneas de confessione.

ALexander episcopus seruus seruorum dei Venerabilibus fratribus uniuersis Patriarchis archiepiscopis episcopis ac dilectis filiis electis Salutem & apostolicam benedictionem. Regnans in excelsis triumphās ecclesia cui pastor est pater æternus: cuiq; sanctorum ministrant agmina: & laudis gloriam angelorum chori decantant: in terris sibi uicarium constituit ecclesiam militantem unigenito filio dei uiui domino nostro iesu christo ineffabili commertio copulatam. In hac quidem ipse christus a patre progrediens per illustrationem paracliti qui ab utroq; procedit statuit fidei firmamentū: ut ab eo uelut a primitiuo fonte ad singulas orthodoxas nationes eiusdem fidei riuuli diriuentur. Ad huiusmodi autem ecclesiæ regimen uoluit christi clæmentia romanum pontificem deputare ministrum: cuius instructionē ac doctrinā eloquio ueritatis euangelicæ traditam cuncti renati fonte baptismatis teneāt & obseruent. Qui enim sub hac doctrina cursus uitæ peregerint: saluationis gratiam merebūtur: qui uero ab ea deuiauerint aut errores contra illam tenuerint: damnationis sētentia ferientur. Sane dudum fœlicis recordationis Bonifacius papa octauus prædecessor noster in constitutione sua quæ sic incipit. Super cathedram: quam piæ memoriæ clæmens papa quintus etiam prædecessor noster postea in uiennensi consilio innouauit super prædicationibus fidelium populis faciendis: audiendis eorum confessionibus. pœnitentiis iniungendis eisdem: & cumulandis defunctorum corporibus qui apud prædicatorum & minorum ordinum fratrum ecclesias siue loca suā elegerint sepulturam: quæ quidem constitutio etiam successiue ad heremitarum sancti Augustini & beatæ mariæ de monte carmeli ordinum fratres per sedem apostolicam extensa fuit: auctoritate apostolica statuit ac etiam ordinauit ut dictorum ordinum fratres in ecclesiis & locis eorum & in plateis comunibus libere ualerent clero & populo prædicare & proponere uerbum dei: hora illa dumtaxat excepta in qua uellent prælati ecclesiarum coram se facere solenniter prædicari: in qua fratres ipsi prædicare cessarent: præterquam si aliud de ipsorū prælatorum consensu procederet ex licentia speciali. In studiis autem generalibus ubi sermones ex more fieri solent diebus illis quibus prædicari solenniter consueuit. Ad funera etiam mortuorum & in festis specialibus seu etiam peculiaribus eorundem fratrum possent iidem fratres & liceret eis prædicare libere: nisi forsan in illa hora qua solet ad clerum in prædictis locis seu studiis ꝓponi uerbum dei episcopus uel prælatus superior clerum ad se generaliter conuocaret: aut ex aliqua ratione uel causa urgente clerum ipsum duceret congregandum in ecclesiis parrochialibus sacerdotibus inuitati uel uocati fortasse existerent uel de ipsorum placito uel assensu petita licētia uel obtenta foret ubi episcopus uel prælatus per eosdem fratres prædicari mandaret. Statuit etiam & ordinauit idem bonifacius prædecessor auctoritate prædicta ut in singulis ciuitatibus & diocesibus in quibus loca fratrum ipsorum consistere dinoscerentur ac in ciuitatibus & diocesibus & locis ipsis uicinis in quibus loca huiusmodi non habentur magistri priores prouinciales prædicatorum aut eorum uicarii: ac generales & prouinciales ministri custodes minorum & prædicatorum ordinum præfatorum ad præsentiam prælatorum eorundem locorum se conferrēt per se uel fratres quos ad hoc idoneos fore putarēt: ut frēs q ad hoc electi forent in eoꝝ ciuitatibus & diocesibus cōfessiones suorum subditoꝝ cōfiteri uolentium audire ualerēt: & ut huiusmodi confitentibus prout secundū deū cognoscerēt & īponerēt pœnitētias salutares & eisdē bñficiū

absolutionis impenderent gratia & beneplacito eorundem:ac demum præfati magistri priores prouinciales & ministri ordinum prædicatorum eligere studerent personas sufficiétes idoneas uita probatas atq; peritas ad tam salubre ministerium & officium exequendum:quas sic ab ipsis electas repræsentarent uel facerent representari prælatis antedictis: ut de eorum licentia & beneplacito í ciuitatibus & diocesibus eorúdem huiusmodi personæ sic electæ confessiones cõfiteri sibi uolentium audirét:& eis íponerent pœnitentias salutares ac beneficium absolutionis impenderent prout superius est expressum: & alia rationabilia & utilia dictus bonifatius prædecessor ordiauit & statuit prout in eadem constitutione plenius exprimuntur. Postea uero ad piæ memoriæ Ioannis papæ.xxii.prædecessoris nostri notitiam deducto q; quondam Ioannes de poliaco in sacra theologia magister in quibusdam articulis tangentibus pœnitentiæ sacramentum non sobrie sed perperam sapiebat infra scriptos articulos periculosos continentes errores docens publice in suis prædicationibus & in scolis. Primum siquidem astruens uidelicet q; confessi fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones teneantur eadem peccata qui confessi fuerant iterum confiteri proprio sacerdoti. Secundo q; stante statuto Omnis utriusq; sexus in concilio generali edito:romanus pontifex non potest facere quin parrochiani non teneantur omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti confiteri quem dicebat esse parrochialem curatum:nec deus potuit hoc facere: quia ut dicit implicat contradictionem. Tertio q; papa non posset dare generalem potestatem audiendi confessiones: immo nec deus quin confessus habenti generalem licentiam teneatur iterum confiteri suo proprio sacerdoti quem dicit eẽ ut præmittitur parrochialem curatum. Prædictus ioannes noster prædecessor uolens scire si suggesta sibi in ea parte ueritatem haberent præfatum ioannem de poliaco de fratrum suorum concilio euocari atq; articulorum præmissorum copiam eidem magistro ioanni tradi fecit:& ad defensionem suam audientiam plenam sibi præbuit tam in sua dictorumq; fratrum suorum præsentia:& in concistorio q̃ alibi coram aliquibus fratribus ipsis per eum ad hoc deputatis si præfatus magister dictos articulos & cõtenta í ipsis defendere niteretur. Qui quidem magister ioannes asserebat se paratum credere & tenere in præmissis & in aliis ea quæ tenenda & credenda fides apostolica diffiniret. Præfatusq; ioannes prædecessor attendens q; dictorum articulorum assertio prædicatio & doctrina redundare poterant in multarum perniciem animarum:ipsos per plures magistros in theologia examinari fecit diligenter: & ipse etiam cum dictis fratribus suis collationem solemnem habuit super præmissis: per quas quidem collationem & examinationem super hoc præhabitas compertit prædictos articulos doctrinam non sanam sed periculosam multum & ueritati contrariam continere: quos etiam articulos omnes & singulos idem magister ioannes ueris sibi rationibus opinioni suæ dudum habitæ contrariis in eodem demonstratis concistorio reuocauit: asserens eos non ueros sed eorum contrarium uerum esse:cum diceret se nescire rationibus sibi in contrarium factis respondere. Ideoq; ne per assertionem:prædicationem & doctrinam huiusmodi in errorem quod absit animæ simplicium prolaberentur:omnes prædictos articulos & quodlibet eorum tamq̃ falsos & erroneos & a doctrina sana deuios:idem ioannes prædecessor auctoritate apostolica dánauit & reprobauit de fratrum suorum concilio prædictorum doctrinam ipsis contrariam ueram esse & catholicam:asserens q; illi qui prædictis fratribus confiterentur:non magis tenerentur eadem peccata iterum confiteri quá si alias illa confessi fuissent eorum proprio sacerdoti iuxta dictum concilium generale: optans ueritatis uias notas esse fidelibus & cunctis erroribus præcludere aditum fœlicis recordationis Alexandri papæ quarti & Clæmentis quarti Romanorum pontificum prædecessorum uestigia imitando:uniuersis & singulis inhibuit ne quisquã dictos articulos per eundem ioannem prædecessorem damnatus & reprobatos & contenta in eis uel aliquo ipsorum utpote a catholicis mentibus respuenda tenere auderet seu defensaret:ac uniuersis & singulis patriarchis:archiepiscopis:epĩs & electis p apostolica scripta pcipiendo mandauit ut in ciuitatibus & diocesibus eorum conuocato clero comuniter præmissa omnia & singula per se uel alios publicarent solemniter: necnon idem Ioanni mandauit ut ipse in scolis uel sermone parisius prædictos articulos & contenta in eisdem tamquam ueritati contraria. Propriæ uocis oraculo & assertione constanti publicæ deberet reuocare: & etiam se facturum idem dictus Ioannes de poliaco efficaciter repromisit. Cum autem sicut nuper fratrũ prædicatorum & minorum prædictoꝝ:ac ẽt heremitaꝝ scĩ Augustini & btẽ ma

riæ de monte carmeli ordinum lamentabilis querela ad uestrum perduxit auditum nonnulli
clerici & ecclesiastici personæ atq; utriusq; sexus homines ne dũ prædictos articulos dãnatos p
eundem ioannem prædecessorẽ ut præfertur:sed etiã ad quosdã alios articulos ꝓrsus erroneos
& sacris cãonibus cõtrarios ẽt publice nõ uerent astruere:& p illos ꝓprias & multoꝝ simplicium
aĩas inficere:illosq; a deuotione eorũdẽ fratrũ ꝑdictorum & ne christi fideles sua peccata fratri
bus ipsis cõfiteant:dãnabiliter detrahere satagũt:& cõtra eandẽ constitutionẽ ꝑdicti Bonifacii
prædecessoris sup hoc editã ut præfertur:qui quidem adiecti erronei articuli secuntur per or-
dinem p hæc uerba.Primus articulus uidelicet talis cõfessus fratri admisso in forma dudum te
netur eadem peccata in numero iterum curato confiteri:damnatur per Ioannem papam uigesi
mum secundũ quod incipit uas electionis.Secũdus articulus Ioannis de poliaco dãnatus p Ioã
nẽ.xxii satis uere a quocũq; litterato sufficienter possent tenere statutum Ioannis.xxii editũ uas
electionis est irritum & inane:quia cũ id fecit erat hereticus:& per cõsequens quicqd fecit præ
dictus Ioannes siue mendicantibus siue aliis ante reuocationem inane fuit. Stante statuto om-
nis utriusq; sexus nec deus nec papa de potentia sua potest facere quin confessus fratri mendicã
ti amisso:iterum teneat confiteri suo proprio sacerdoti.Cõfessio fratribus admissis facta:est du
bitabilis & incerta:qua propter omnes tenentur dimittere incertum:& sic solum confiteri suis
sacerdotibus curã aĩarum habentibus sub pœna peccati mortalis.Quãuis fratres admissi habe
ant auctoritatem absoluendi:audiendi confessiones tñ populus subiectus non habet potestatẽ
accedendi ad mendicantes admissos sine licentia proprii sacerdotis: fratres petentes priuilegia
pro confessionibus audiendis & sepulturis habendis sunt in peccato mortali:& romani ponti-
fices talia priuilegia cõcedentes mendicantibus aut eisdem confirmantes sunt in peccato mor-
tali & excomunicati:fratres non sunt aut fuerunt pastores sed fures latrones & lupi . Sacerdos
curatus dans licentiam mendicantibus audiendi confessiones magis dispẽsat cum statuto Om
nis utriusq; sexus q̃ papa fratribus dans licentiã iuxtam formam decretalis dudum . Nos uero
attendentes ꝙ nimis pernitiosum esset antiquos dudum ut præmittitur per eundem Ioannem
prædecessorem cum solẽnitate & maturitate damnatos & reprobatos : & etiam huiusmodi no
uos articulos per nos ueluti erroneos & etiam canonibus contrarios tenere uel astruere uel do-
cere:necnon in hac parte salubriter prouidere uolentes eosdem nouos articulos:& quos nos ẽt
una cũ fratribus nostris sanctæ romanæ ecclesiæ cardinalibus mature prout tanti negocii qua-
litas exigit uidimus examinauimus necnon etiam per pluresq; in sacra theologia magistros ac
quosdam doctores in iure canonico recensiri fecimus diligenter:per quam quidem examiatio-
nem reperimus etiam ipsos nouos articulos fuisse & esse falsos confitere & erroneos ac eosdem
canonibus contrarios & propterea ut tales de eorũdem fratrum consilio dãnamus & reproba-
mus uolentesq; ꝙ siqs deinceps prædictos articulos asserere aut in scolis uel alibi glosare defen
dere seu tenere aut prædicare præsumpserit:tãq̃ hereticus sit censendus : & excomunicationis
sententiam incurrat ipso facto a qua nisi per summum pontificem in mortis articulo non pos-
set absolui.Quo circa uniuersitati uestræ per apostolica scripta districte præcipiendo manda-
mus quatenus uniuersi & singuli uestrum conuocato clero ciuitatum & diocesim uestrarum
eis præmissa omnia & singula per uos uel alios ubi & quando super hoc & per eosdem fratres
seu ipsorum aliquem uel aliquos requisiti fueritis:auctoritate nostra solemniter publicetis:&
etiam per rectores ipsarum parrochialium ecclesiarum ciuitatum & diocesim prædictarum in
huiusmodi parrochialibus ecclesiis publicari faciatis.Et si quos forsan huiusmodi dãnatos arti
culos nouos & ueteres aut eorum aliquem seu aliquos astruere uel tenere siue prædicare repe-
ritis:contra illos coniunctim uel diuisim tamq̃ hereticos seu de catholica fide suspectos proce-
dere necnon ipsos & eorum quemlibet iuxta tantorum excessuum qualitatem per censuram
ecclesiasticam & alia iuris oportuna remedia:auctoritate prædicta compescere: necnon ad ob-
seruandam dictam constitutionem præfati Bonifacii prædecessoris iuxta eius tenorem com-
pellere ratione præmia studeatis contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione post
posita compescendo.Inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis non obstantibus
prædictis.quæ incipit.Omnis utriusq; sexus:& aliis cõstitutionibus apostolicis cõtrariis quibus
cũq;:seu si aliqbus coniuncti uel diuisim a sede apostolica idultum existat:quod iterdici suspen
dendum excomunicari non possunt per litteras apostolicas non facientes plenam & expres
sam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem . Datum Pysis quarto Idus

octobris. Pontificatus nostri anno primo.

¶Bulla Benedicti. xii. Q d apostare teneant iterum recipi ad ordinem cuiuscunque ordinis fuerint.

Benedictus duodecimus eps̄ seruus seruorū dei ad futuram rei memoriam. Pastor bonus diligens operosus & peruigil oues suas errabundas & deuias ne lacerantur & deuorentur lupinis morsibus ad causam reducere satagēs sollicite ac puidenter sup illas & alias suæ custodie deputatis instituit: ut studiosas excubias sibi & eis spiritualiter & tpaliter salutares. Sic ergo nos qui cœlesti disponēte pastore q̄q̄ imeriti cōstituti sumus in summi pontifici specula dñi nři iesu christi uicariatus officiū exercētes: feruenter in uotis gerimus: & quatenus diuinis bñplacitis cōuenire pcipimus: studium apponimus solicitudinis efficacis: ut cūcti cā æternæ magestatis obseqis sub regl'ari obseruātia dedicati q̄ cæteri xp̄icolæ deli a norma rectitudinis & tramite rōnis ad recōciliationis deo grate grām admittant: & ad eā redeant ne peant sed saluentur. Sane aliter ad apostolatus mei non sine mentali molestia iā dudum perducto noticiā q̄ nōnulli stabilitatis suæ pfessionis uiolato pposito regularē habitum temere dimittentes: ac diuersis mūdi ptibus ad sedē apostolicā cōfluētes: & ptendētes uariis coloribus & figmentis exqsitis: se in suis claustris & religione nō posse comode pmanere. Nos de apostolica pietatis habundātia taliū piculis aiarū occurrere desiderabiliter affectantes: & huiusmodi religiosi apostatādi & extra religiones ecclesias monasteria seu alia: loco ordinū eorundē uitādi materia īposterū amputet: ipsiq; apostate uel qui iā pnitiose uagant p sæculū abiecto religionis abiecto pposituū reducant. Sup pmissis oportune ordinationis & remedia put series subscripta describit digesta. In hac parte deliberatione phibita prouidimus apponenda. Volumus itaq; & apostolica auctoritate ordinamus uniuersis & singulis tam exemptis q̄ non exemptis prælatis imediatis quorūcunq; religiosorum ordinū in uirtute sanctæ obediētiæ districte præcipiēdo mādamus: ut ipsi prælati apostatas & ēt de suis ordinibus eiectos & quosuis religiosos alios eis subditos sine prælatorū eorūdē licētia p sæculū euagātes requirāt seu requiri faciāt eorūdē q̄ si apostate eiecti ac euagātes religiosi pfati redire noluerint: aut platis prædictis ipsis fibi rebelles uel inobediētes exstiterint: illos q ad psens apud sedē cōsistūt eādē auditor curiæ cameræ apostolicæ alios uero exēptos uidelicet apostolica nō exēptos āt ordinaria auctoritate locorum ordinarii ad reqsitionē dictorū platorū cape teneant p auditorē ac ordinarios supradictos platis eisdē sine difficultate qlibet remittendos: ut sic redire ad religionis obseruantiam & obedientiā platorū suorū ac i aliis psistere cōpellant: nřæ pterea intētionis existit. Rursusq; uolumus & ordinamus ut omnes apostate qui religionem seu religionis quem professi sunt habitum dimiserunt: & ad religionem aliam absque prædictæ sedis seu alia debita licentia transierunt: habitumque sumpserunt huiusmodi religionis alterius etiam si in ipsa religione altera in qua ut præfertur assumpserunt habitum secundo professi fuerint: ad religionem eorum primā dū tñ legittime fuerint professi: infra triū mensiū spaciū cōputandū a die qua hæc intentio uolūtas & ordinatio nřa ad noticiā eorū puenerit uel p ipsos steterit quo minus pueniat ad eosdē qd qdē spatiū eis p perēptorio termino assignamus: curent reuerti & habitū ipsius primæ religionis negter dimissum resumere ac gestare uolumus quoq; ac ēt ordiamus q̄ pdicti plati ecclesiarū monasteriorū seu aliorū locorum quorūlibet a qbus ipsi apostate ut præmittitur apostatarunt temere eosdem apostatas ad habitum & religionē eorum priores recipe teneant. Q d si forte iidē plati capitula ecclīarū cōuētus mōasteriorū seu fres eorū & locorū pdictorū recusarēt recipe apostatas plibatos: uolumus & ordiamus: q̄ ipsi plati ca. cōuentus & fres p certos executores sup hæc a sede ipsa deputandos ad eos recipiēdos salua ordis disciplina quam uolumus & mandamus circa illos q uolūtarie redierint hac uice ut infra sequitur misericorditer tēperari monitione pmissa p cēsuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo cōpellantur. Nempe circa illos ex dictis apostatisq; ordinū mendicanniū fuerunt ēt uolumus & ordinamus q̄ si apostate ipsi ordinū ut prædicit mendicantium in suis primis locis suis eorūdem recipi comode nequeant: in aliis locis cuiuscunq; ordinis ipsorum uel alterius ordinis dictorum mendicantium si alii mendicantes huiusmodi apostatas recipere uoluerint: hac uice collocentur. Et nihilominus religiosi pdicti locorum eiusdem ordinis ad recipiēdum apostatas ipsos qui trāsire ad alia loca eiusdē ordinis ut præfertur habebunt ad recipiēdū, dictos apostatas i locū huiusmodi p executores a dicta sede, sup hoc deputādo si opus fuerit: cēsura simili cōpellāt. Et qa

nimia rigoris uel penalis seu poenitētialis aspitas ob fragilitatē carnis hūanæ nō edificat sed cor
rūpit: uolumus & ordinamus erga oēs apostatas supradictos & quelibet ipsorum per eoꝝ præ
latos seruato subscripto moderamīe, puidere secundū q ipsi prælati circa huiusmodi apostatas si
ante uel post eoꝝ apostasiā excessus in ordine suo uel extra illum cōmiserunt: & proinde uel etiā
ex quacūq alia tā in apostasia huiusmodi lapsi fuerint uel ordinis sui carceres effregerint seu ab
ipsis euaserīt: pro pdictis eis poenā seu poenitētiā salutarē eis īponāt: iuxta eorūdē ordinū antiq
statuta: quā tñ poenā seu poenitētiā sic ēt misericorditer uolumus temparī: q iidē apostate terro
re ultionis suæ poenæ a resumptione suoꝝ religiōis & habitus retrahanť. Insup memoratis præ
latis eorūdē apostataꝝ pdictos apostatas ad religionē suā pristinā uel aliā mēdicāntū ut pťagiť
redeuntes absoluēdi hac uice iuxta formā ecclesiæ ab excōicationis sentētia in qua apostatādo
taliter īcederūt: & cū eis sup irregularitate quā ecclesiæ apostasiæ huiusmodi uel alias forsan sic
ligati: diuina officia celebrando imo uerius profanando: aut illis se imiscendo dānabiliter incur
rerunt, put eorūdem apostatarū saluti pdicti plati uidebūt dispēsandi plenā ac liberam concedi
mus auctoritate apostolica potestatē. Nō obstātibus qbuscūq statutis & cōsuetudinibus & alio
rū locoꝝ pdictoꝝ quorūlibet ordinū ecclesiaꝝ & monasterioꝝ iuramēto confirmat one apo
stolica uel alia quauis firmitate roboratus: uel in priuilegiis: indulgentiis aut litteris apostolicis
seu aliis quibuscūq p quæ psentibus nō expssis: uel totaliter non iserta effectus eoꝝ īpediri ua
leat quomōlibet uel differri: & de quibus quorūq totis tenoribus de uerbo ad uerbū plenam
& expssam oportet ī nřis lřis fieri mentionem. Vt āt uolūtatū & ordinationū nřaꝝ pmissarum
aliorūq superius expressaꝝ executio promptior & efficatior exequať: uolumus & mandamus
q ordinariis platis: apostatis ae religiosis prædictis pectētibus iuxta qualitatē casuum eorundē
oportune ipsis litteræ apostolicæ cōcedantur. Nulli &c. Datum. &c.

¶ Bulla Benedicti. xii. Q d mēdicantes non possunt se transferre ad ordines. s. nigrorum mo
nachorum & cistertiensium.

BEnedictus eps seruus seruoꝝ dei. Ad perpetuā rei memoriam regularē uitā pfessis
sic expedit subtrahi oēm inquietudinis & turbationis materiā ut ī cōtēplationis sua
uitate quiescere ualeant: & tranqllū reddere dño famulatū. Cū igitur ex eo q profes
sores ordinū mēdicātiū ad monachorū nigroꝝ & cistertień. ordinē consueuerint ple
rūq trāsire multas ī dictis ordibus turbatões: īfestatões molestias: dāna & scādala puēisse: expiē
tia doceat manifeste: nos his ex debito pastoralis officii futuro tpe occurrere cupiētes: de cōci
lio fratrū nřoꝝ decreuimus ne cuiuscūq ordīs mēdicantiū pfessor ad aliquē dictoꝝ duoꝝ or
dinum quoquomō trāsire ualeat siue romani pontificis licentia spāli: plenā & expressam facien
te de cōstitutione huiusmodi mentionē: Non obstantibus priuilegiis apostolicis qbuscūq con
cessis in cōtrariū dictis ordinibus mēdicantiū seu eoꝝ prælatis aut aliquibus eorūdē quæ quo
ad hoc nullius tunc fore decreuimus firmitatis. Nulli ergo oīno liceat hanc paginam nostræ cō
stitutionis infringere. &c. Datum auinioń. iiii. Nonas iulii. Pontificatus nři anno primo.

¶ Notificatio bullæ conseruationis pro distinctione ebotaci.

VNiuersis qbus de iure fuerit significandum: tenore præsentiū pateat manifeste: q nos
frater Ioannes pmissione diuina Norlbicis eps lřas apostolicas nobis directas & ex
parte religiosoꝝ uiroꝝ prioris & fratrum ordīs btē mariæ de mōte carmeli. xv. chal.
nouembris anno dñi. m. ccc. xx. in hospitio nřo apud charryng ppe londoń. psenta
tas: recepimus inspeximus & palpauimus sanas & integras: & oī suspitione carentes uera bulla
plumbea & filo canapis cōsignatas: formam que sequiť cōtinentes. Ioannes eps seruus seruoꝝ
dei uenerabilibus fratribus Archiepo eboraceń. & norlbie. ac charleoleń epis salutē & apostoli
cam benedictionem. Dilectos filios priorem generalem cæterosq priores & fratres ordinis bea
tæ mariæ de mōte carmeli qui in decore sanctæ religionis uirtutum domino militantes & cru
cifigentes cum uitiis & concupiscentiis carnem suam ad diuinæ maiestatis obsequia trahunt
alios per exempla: infra pietatis apostolicæ ubera complectentes dignum esse conspicimus
eos congruis præsidiis communiri: ut eo deuotius, quo quietius pacis famulantur auctori.
Cum itaque sicut ex parte dictorum prioris & fratrum fuit propositum coram nobis &c. sicut

scribit' folio.xiii.præcedéti:de uerbo ad uerbú usq; i finé.In fine aút sic scribat'.Datú Auinioñ.
vi.chal.maii.pontificatus nñi anno tertio:Ad memoriá igit' futurorum ut huic tráſumpto aucto-
ritate nobis in hac pte commissa publiceo fides quatenus a iure pmittitur adhibeat' in agédis:
præfatas litteras de uerbo ad uerbú nullo addito uel detracto per Robertú de Stochis scribá
nostrum fideliter in hanc formam autenticam redigi fecimus:& sigilli nñi patrocinio commu-
niri.Datum die loco & anno supradictis.

¶Bulla conseruationis pro religiosis & clero.

INnocétius episcopus seruus seruorum dei dilectis filiis Abbati chestmonasterii. Priori
sancti bartholomei in Smethefeld per prioré soliti gubernare monasteriorum londoñ.
dioc.ac archidiacono londoñ.Salutē & apostolicá bñdictioné:frequétes actenus im
mo innumerose quodámó de diuersis múdi ptibus uenerabiliú fratrum nrorú episcu
porú aliorúq; prælatorú necnon dilectorum filiorú:rectorú curatorum & parochialiú sacerdotum
querelæ cötra dilectos filios prædicatorum & minorum ordinú fratres sedis apostulicæ iá dudú ex-
citatu:nostrúq; clamosis insinuationibus exitare & fatigare nó cessant auditú:q; iidé fratres de
cretalem dudú editá a fœlicis recordationis Bonifacio.viii.prædecessore nño quæ icipit. Super
cathedram:ac deinde p piæ memoriæ clæmenté papam qntum prædecessoré nřm in uiennensi
concilio inouatam temere obseruare non curát:sed ipsam transgredi non uerent' in eiusdem se
dis contéptú aiarúq; suarum periculú & i eorúdé cöquetentium & ecclesiarum parochialiú præiudi
cium & grauamen.Intelleximus quoq; q; plerúq; pfati dictorum pdicatorum & minorum necnó here
mitarum sancti augustini & carmelitarum ordinú fratres:in cuius ordis dictorum heremitarum psonis
idem prædecessor nř Bonifacius decretalé pdictam in qua tm̃ de ipsis prædicatorum & minorum
caue ordinibus p oía uoluit postmodum integraliter & inconcusse seruari : quá subsequenter
fœlicis recordationis Ioannes papa.xxii.pdecessor nř ad dictorum carmelitarum fratrú ordinem an
tedictú quo ad oía in eadé cötenta extédit:a prædictis epis prælatis rectoribus curatis & sacer-
dotibus contra tenoré decretalis prædictæ graues iniuriæ atq; molestiæ in diuersis partibus in-
ferunt'.Nuper ét ex pte uenerabilis fratris nři episcopi londoñ:& dilectorum filiorum capitulorum
maiorum ac aliarum ecclesiarum ciuitatis & dioce.londoñ:necnó prælatorum cöuétuú priorum rectorum cu
ratorum sacerdotú & uicariorum parochialium ac cleri tá regulariú q̃ sæculariú ciuitatis & .dioce.p
dictarum nobis extitit ítimatú:q; prædicti eorúdé prædicatorum minorum heremitarum & carme-
litarum ordinum fratres cötra tenoré decretalis eiusdé multa eisdé epo capitulis prælatis conuen-
tibus prioribus rectoribos curatis sacerdotibus & uicariis & clero & eorum singulis grauamina &
iniurias inferunt & iacturas'. Quia igitur parum esset iura condere nisi qui eadem tueatur exi-
stat:nos disti ioannis prædecessoris nostri qui decretalem prædictam de fratrom suorum con
cilio uoluit & mádauit integraliter obseruari uestigiis inherentes: discretioni uestræ per apo-
stolica scripta mandamus:quatenus uos uel duo aut unus uestrum per uos uel per alium seu
alios si fuerit extra loca in quibus deputati estis conseruatores seu etiam iudices : tam eisdem
episcopo capitulis prælatis prioribus conuentibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis
ac clero ciuitatibus & dioce. prædictæ & eorum cuilibet aduersus fratres prædictos: q̃ econ
uersó eisdé fratribus aduersus episcopú:capitulum prælatos priores cöuentus rectores curatos
sacerdotes uicarios ac clerum præfatos & singulos eorúdé efficacis defensionis præsidió assisté
tes ac facientes decretalé prædictá quo ad oía eius capitula firmiter obseruari:nó pmittatis cö-
tra tenoré decretalis ipsius per memoratos fratres dictorú ordinú eisdé epo capitulis prælatis
prioribus couuétibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis ac clero alicui seu aliquibus eorú
dé:nec p dictos epm capitula prælatos priores curatos sacerdotes uicarios & clerú seu aliqué
ul aliquos ipsorum eisdé fribus grauamía aut iniurias irrogari:facturi ipsis hic ide d̃ qbuscúq; iniu
riis molestatiöibus grauamibus & dánis illatis actenus & inposterú iferédo eisdé secundú tenu
ré decretalis eiusdé in illis uidelicet q̃ iudicialé regrunt idaginé summarie simpliciter & de pla
no sine strepitu & figura iudicii.In aliis uero prout qualitas eorum exigerit iustitiæ cöplemétum:
molestatores & iniuriatores huius necnó contradictores quoslibet & rebelles:qñcunq; & quo-
tiescunq; expedierit:p césurá ecclesiasticá oí appellatione postposita cöpescédo.Nó obstátibus q
buscunq; exéptöibus spálibus uel gñalibus tá fratribus & ordíbus & pdictis seu alicui uel aliq-
bus fratrú & ordinú eorundé:q̃ pfato epo capitulis platis prioribus cöuétibus rectoribus cura
tis sacerdotibus uicariis ac clero seu ipsorum alicui uel aliqbos cöiúcti uel diuisim sub q̃cúq; for
ma uel expressione uerborum ab eadem concessis:ac eiusdem bonifacii decretalis qua capetur

ne aliquis extra suã ciuitatẽ uel diocesim nisi i certis exceptis casibus: & in illis ultra unã dietã a fine suæ diocesis ad iudiciũ euocet̃: seu ne iudices & conseruatores deputati: prædicta extra ciuitatẽ & diocesim in quibus deputati fuerint cõtra quoscũq; ꝓcedere siue alii uel aliis uices suas cõmittere: aut aliquos ultra unã dietã a fine diocesis eorũdẽ trahere p̃sumant: dũmodo ultra duas dietas aliqs extra suã ciuitatẽ & diocesim auctoritate p̃sentiũ nõ trahat̃: seu q̃ de aliis q̃ de manifestis iniuriis & molestiis & aliis quæ iudicialẽ indaginẽ exigũt sub pœnis in eos si secus egerint: & in id ꝓcurantes adiectis cõseruatores se nullatenus intromittant: q̃ aliis qbuscũq; cõstitutionibus a p̃decessoribus nr̃is romanis põtificibus tam de iudicibus delegatis & cõseruatoribus q̃ psonis ultra certũ numerũ p lr̃as apostolicas ad iudiciũ non uocãdo aut aliis editis q̃ uræ possent i hac pte iurisdictiõi aut potestati: eiusq; libero exercitio quomõlibet obuiare: seu si tã eisdẽ fratribus uel eisdẽ ordibus aut alicui uel aliqbus fratrũ & ordinũ p̃dictoꝝ q̃ epo capitulis p̃latis prioribus cõuẽtibus rectoribus curatis sacerdotibus uicariis ac clero p̃dictis uel aliqbus ipsoꝝ seu qbus uis aliis cõiter uel diuisim a præfata sit sede idultum: q̃ excomunicari suspendi uel interdici seu extra uel ultra certa loca uel alio quocũq; mõ ad iudiciũ euocari non possint p litteras apostolicas nõ facientes plenã & exp̃ssam ac de uerbo ad uerbũ de idulto huiusmodi & eoꝝ psonis locis ordinibus & noibus ꝓpriis mẽtionẽ: & qbuslibet aliis idulgẽtiis seu priuilegiis dictæ sedis generalibus uel spãlibus quorũcũq; tenoꝝ existãt. p q̃ p̃sentibus nõ exp̃ssa & totaliter nõ iserta nr̃æ iurisdictionis explicatio i hac pte ualeat quomõlibet ipediri: de quibus quorũcũq; tenoribus totis de uerbo ad uerbũ spãlẽ opteat i nr̃is lr̃is fieri mẽtionẽ. Cæterũ idicibus & cõseruatoribus quibuscũq; p lr̃as apostolicas sub q̃cũq; alia q̃ p̃senti uerboꝝ forma uel expressione confectas eisdem dictorum prædicatorum & minorum: heremitarum carmelitarum ordinum fratribus seu ipsis ordinibus communiter uel diuisim super damnis & iniuriis ac aliis quibuscunque rebus seu negociis aliis deputatis & subdelegatis eorum præsentibus & futuris: auctoritate præsentium districtius inhibemus ne aliquem seu aliquos auctoritate litterarum ipsarum prætextu seu occasione quorũcunq; dãnoꝝ uel iniuriaꝝ seu grauaminũ contra tenorẽ p̃dictæ decretalis sup cathedrã ipsis fratribus seu ipsoꝝ ordinibus cõiter uel diuisim a qbuscũq; psonis illatoꝝ actenus uel ẽt inferendoꝝ iposteꝝ corã se alicubi deiceps ad iudiciũ uel alias quoquo mõ uocare uel i cãm aliq̃tenus trahere p̃sumãt: ihibitionẽ huius nõ solũ ad futura: sed ẽt quo ad quouismõ adhuc pẽdẽtia & iã certa negocia uolẽtes extẽdi ac decernẽtes p̃fatas lr̃as & ꝓcessus eaꝝ auctoritate quomõcũq; hitos & habẽdos dãpna grauamĩa & iniurias huius cõtra tenorẽ dictæ decretalis illata & iferẽda ut dictũ ẽ deiceps aliq̃tenus nõ extẽdi: ac ẽt irritũ & inane. Si secus sup p̃missis p quoscũq; scienter uel ignoranter cõtigerit attẽptari: uobis nihilominus iniũgẽtes ut ihibitionẽ nr̃am huius ad dictoꝝ iudiciũ seu cõseruatoꝝ & subdelegatoꝝ noticiã de qbus uobis expedite uidebit̃ deducere ꝓcuretis. Insup uolumus & apostolica auctoritate decreuimus q̃ qlibet ur̃m ꝓseq ualeat articulũ ẽt p aliũ ichoatũ: q̃uis idẽ inchoãs nullo fuerit ipedimẽto canonico p̃peditus: qđ a dato p̃sentiũ sint uobis & unicuiq; ur̃m i præmissis oĩbus & eoꝝ singulis ceptis & nõ ceptis p̃sentibus & futuris ꝑpetua potestas & iurisditio attributa. ut eo uigore ea q̃ fuerint acta: possitis i premissis oĩbus & eoꝝ singulis ceptis & nõ ceptis præsentibus & futuris ex prædictis ꝓcedere: ac si prædicta oĩa & singula corã uobis cepta fuissent: & iurisdictio ur̃a & cuiuslibet ur̃m i p̃dictis oĩbus & singulis p citationẽ uel modũ aliũ ꝑpetuata legittimũ extitisset. cõstitutione p̃dicta sup cõseruatoribus & alia qualibet i cõtrariũ edita nõ obstante. Datũ Auiniõe. viii. chal septembris. anno domini. m. ccc. lvii. pontificatus nostri anno quinto.

¶Bulla cõseruatoria ad episcopos Dunelmensis & lincolniensis pro religiosis & clero sæculari: i prouincia ebotacensi.

VRbanus eps̃ seruus seruoꝝ dei Venerabilibus fr̃ibus Dunelm̃. & licolnień. epis: ac dilecto. priori eccliæ Dunelm̃. Salutẽ & apostolicã bñdictionẽ. frequẽtes actenus imo inũerose quodãmõ de diuersis mũdi partibus uenerabiliũ fratrum nostrorum ep̃rũq; superiorum prælatorum: necnon dilectorum filiorum rectorum: curatorum: & parochialium sacerdotum querelæ contra dilectos filios prædicatorum & minorum ordinum fratres &c. ut in bulla præcedenti: de uerbo ad uerbum: Sed querela ad summum ponti ficem ẽ archiepi eboꝝ: cũ rectoribus & curatis eiusdẽ diocesis. Datũ romæ apud sanctã mariã trãstiberim. xvi. chal. aprilis. Pontificatus nostri anno primo.

¶ Copia litterarũ a Magistris hospitalariorũ & téplariorum summo pôtifici Bonifacio octauo pro ordinis carmelitarum roboratione specialiter directarum:ratione statuti editi in consilio lugdunensi contra statum mendicantium religiosorum:in quibus quidem litteris patet ordinis probata antiquitas.

SAnctissimo & reuerendissimo patri & domino Bonifacio diuina prouidentia sacrosanctæ romanæ ecclesiæ summo pontifici frater Nicolaus lorginus domus hospitalis sancti Ioannis hierosolymitani magister & pauperum xpi custos:ac frater Guillielmus de bello loco pauperis militiæ tépli magister humilis:cũ supplici terræ sanctæ recõmédatione deuota pedũ oscula beatorũ. Sedeotes sup flumina babylonis flere amare pro dolor cõpellimur dum terrã illam quasi factã naufragam conspicimus iugis psecutionis infligi sagittis & ualidis fluctuũ impulsibus agitari:quam eius beauit præsentia q̃ in ea p redéptione humani generis ímolatus manibus tradi nõ dubitauit nocétiũ:& crucis amaritudiné degustare. Hæc siqdé quæ ícessanter uřis occulis præsentant ad ipsius íplorãda subuentionis auxilia anxios í nobis multiplicant spũs:attédũt uota:& festinant corda uřa:ut ebitudie sup hiis ptẽsa cessante succrescát ministeria diligétiæ oportunæ:quæ fonté lacrymarũ scaturiété de alueis fideliũ oculorũ:& suphabũdet tñ rõne cõsolationis optate. Ad horũ sane cõsecotioné ceferem:& fœlicé licet nona sint adhibéda studia:tñ ppéńus sunt occulorũ antiq̃ obseruáda subsidia q̃ fuerũt a priscis pr̃ibus approbata. Inuéimus siqdé í nřæ memoriæ tabula exaratũ:q̃ ordo fratrũ btẽ mariæ de mõte carmeli í cismarinis partibus a tpe quo memoria nõ existit a pdictis pr̃ibus í eiusdẽ terræ solatiũ extitit ístitutis:cuius alis opitulatiõe diuina extensis:fratres eiusdẽ ordinis subuentioni dictæ terræ se deuotius deuouerũt. Uerũ præ textu cõstitutõis editæ í lugdunẽsi cõcilio fratres pdictos í aliquo cõongẽtis euacuato solite caritatis humore:passim ipsorũ germina exarescũt í graue dispẽdiũ spũalis subsidii memorati. Nã licet idẽ fratres libẽter sibi egeát ut necessitatibus eiusdẽ terræ habũdẽt:nihilominus tñ extremæ necessitati ne pereant:deesse nõ poterũt:quæ nullius legis íperio ẽ astricta:Nos ergo ppulsa cũctatõe tenẽtes q̃ í apostolicæ sedis desideriis sup aurũ & topaziõ hoc existit pcipuũ:ut terra pfata multiplicata subsidiis:educta de seruitutis egyptiacæ foeditate í ipsa xpiana uotiua potiat lætitia:quæ diu í illa lãguit sub dolore sedis eiusdẽ grãm:& sanctitatis uřæ misericordiã hũiliter íploramus: quatenus obtẽtu istius q̃ ut pmittit crucifixionis põtica p nobis í pdicta terra pacientius tollerauit:pdictã constitutioné sic dignemini moderari:q̃ nota uacillationis quæ aduersus dictũ ordiné cõsurgit ex ipsa sublata:idẽ ordo robur prioris status resumat:& p cõsequẽs pdicti fratres ad pristinã deuotioné populi restituti:dona uberius suscipiát solitæ caritatis. Cõseruet uos deus ecclesiæ suæ sctẽ p tpa lõgiora:Scriptũ accon.xii.die mẽsis Iulii:sub ãno dñi.m.cc.lxxxiii.

¶ Copia litterarũ a prælatis terræ sanctæ summo põtifici bonifacio octauo p ordinis coboratione spaliter directarũ rõne statuti editi í cõsilio lugdunẽsi cõtra statũ mendicanoũ religiosorũ: in quibus quidem litteris etiam patet ordinis probata antiquitas.

SAnctissimo í xpo pr̃i ac dño Bonifacio diuina puidẽtia sacrosctẽ ac uniuersalis ecclesiæ summo põtifici.rũ. Nicossiensis archiepus. G. eps ebronensis uenerabilis pr̃is dñi pr̃iarchæ hierosolymitani uicarius. Guillielmus tyberiadensis eps eius ad deũ oratores assidui:deuota pedũ oscula btorũ & cũ terræ sctẽ recomẽdatione seipsos. Gustato frequenter amaritudís calice sup dilatatis oppressionibus terræ sanctæ quã sanciat laceratq̃ assidue manus saracenorum impia semper íuidia madefieri sanguine redemptoris eius deploramus angustias:& per aspectũ cõpassionis intime secum sui doloris tormenta compatimur:dolemosq̃ de fidelium ipsius catholicæ ecclesiæ cruciatu cõtinuo:qoibus uix defensionis tutela relinquitur seu quietis remedium indulgetur:sed potissime circa obprobrium redéptoris afficimur cuius patrocinium nationes peruersæ diripiunt:dirisq̃ affligunt molestus:& hostili seueritate lacerant & conculcát. Cuius ergo cor adeo poterit esse durum q̃ pro releuandis eorũ afflictionibus non emolliet pie considerationis affectus. Quis adeo misericordiæ poterit claudere uiscera q̃ nolit suppliciter ipsis postulantibus sobuenire? Quis censebitur misericors aliis qui

supra turbam fideliũ sic afflictã noluerit misereri:qui sic præmuntur hostium crucis incursibus
sic usq; intriusecus ad intima lacerantur:sicq; in botis temporalibus colliduntur:q; præter labo
res assiduos qui modica eis uel nulla tempora quietis indulgent: laborant sub mole penuriæ
multis & amplius quibus abundare solebant facultatibus diminutis. Sed habet in se depressa
terræ sanctæ condicio ut christi corda fidelium erga eam per debitæ compassionis affectum:
pietatis fluenta diriment plenirudinem miseratiõis exerceant: & frequẽter in eis auxiliũ ꝓmptæ
sollicitudinis studus excitentur. Ea propter pater sanctissime clamor eoꝝ ad pedes sanctitatis
uestræ defertur humilius:& istamm partium miserabilis status isinuatur expressius:ut uocibus
oppressorum quas ad aures sanctitatis uestræ eo frequentius credimus peruenire:quo in suis ne
cessitatibus sic afflicti ad uos confidentius:tãq̃ ad portum confugiunt singulare: deuotissime i
plorantes benignitati uestræ auxilium sufficiens & festinum ne dum medicina paratur egroto
pereat expectando:& anteq̃ sacerdos ueniat:infirmus sine uiatico moriatur:ad cuius auxilii con
secutionem celerem & fœlicem licet noua sint adhibenda studia illorum m̃ non sunt antiqua
prætermittenda subsidia:quæ nunc pro dolor emulationis conculcata lollio a priscis patribus
approbata. Credimus enim uos non ignorare pater sanctissime qualiter ordo fratrum ordinis
beatæ matiæ de monte carmeli:qui inter cæteras sacras religiones apostolicæ sedi deuotas cla
ret deuotione couspicua fuit in eis marinis partibus a tempore cuius non extat memoria a præ
dictis patribus in eiusdem terræ sanctæ solatium instirums. Cuius alis longe lateq; postmodũ
opitulatione diuina extensis fratres eiusdem ordinis subuentioni eiusdem terræ sanctæ de
uotione pene ineffabili deuouentes quæ manus pietatis subministrabit eisdem tenui particula
pro suis supportandis necessitatibus retenta fratribus domorum suaꝝ præmissarum partium
ministrabant deuotius in sæpe dictæ tertæ subsidium conuertenda. Verum præ textu constitu
tionis in lugdunensi consilio edite fratres in aliquo contingentis eosdem in eorũdem orto oc
culte persecutionis succrescentibus spinis:ac per ipsas solitæ caritatis euacuato humore passim
ipsotum gramina exarescunt in graue dispendiũ subsidii memorati. Quia licet idem fratres libẽ
ter sibi egeant ut necesitatibus eiusdem terræ habundent. nihilominus tamen extreme necessita
tine pereant deesse non poterunt:quæ nullius legis imperio est astricta. Cum ergo pro firmo te
neamus q; in apostolicæ sedis drsideriis super aurum & topazion hoc existit præcipuum ut ter
ra præfata multiplicatis subsidiis educta de seruitutis egyptiacæ fœditate ut ipsa christiana de
uotio uotiua pociatur læticia:quæ diu lãguit sub dolore sedis eiusdẽ gratiã & sanctitatis uestræ
misericordiam humiliter & instanter flagitamus quatenus obtentu illius qui ut præmittiť cru
cifixionis obprobria pro nobis in prædicta terra pacientius tollerauit dictorum fratrum:qui re
lictis omnibus secuntur dominum & obsecuntur:eidem inopiam releuantes prædictam consti
tutionem sic dignemini moderati:q; nota uacillationis quæ aduersus dictum ordinem consur
git ex ipsa omnino sublata:idem ordo robur prioris status resumat: & per consequens prædicti
fratres ad pristinam deuotionem populi restituti dona uberius suscipiant solitæ caritatis parti
cipanda demum more solito subsidiis memoratis. Comunibus enim auxiliis sunt iuuandi: qui
publicum interesse laudabiliter prosecuntur. Valeat sanctitas uestra quam conseruet saluatorũ
omnium ecclesiæ suæ sanctæ per tempora longiora. Data Accon anno domini. m. cc. lxxxii. die
uigesima tertia mensis Septembris.

¶Decretum uniuersitatis cantebriggiæ de origine ac titulo & confirmatione ordinis carmeli
tarum:sub iustrumento pubiico:quod est in domo uostra Loudoniis.

N nomine domini amen. Per præsens publicum instrumentum cun
ctis appareat euidenter:q; anno eiusdem secundum cursum & com
putationem ecclesiæ anglicanæ. m. ccc. lxxiiii. in dictione. xiii. pontifi
catus sanctissimi in christo patris & domini nostri:domini Gregorii
digna dei prooidentia papæ undecimi anno quinto:mense februarii
die uigesima tertia: in quadam capella ecclesiæ beatæ mariæ cante
briggiæ in fine occidentali retro hostiom boriale eiusdem ecclesiæ
Elieñ. dioce. Venerabilis & circunspectus uir magister Ioãnes de do
nelbico canonicus londoñ:decretorum doctor:cancellarius uniuer
sitatis cantebriggiæ ĩ prouincia anglicana:una cum uenerabilibus &
discretis uiris magistris Guilielmo de Goothm̃:fratre Rogero de

falesley cõfratre ordinis fratrum heremitarũ sancti Augustini. Fratre Ioanne Barnebagh confratre ordinis fratrũ Minorũ Sacræ paginæ ꝓfessoribus. Gulielmo Granby licẽtiato in theologia. Valtero de felstede decretoꝝ doctore Rectore ecclesiæ poch. de hennuyn gforde lincolñ dioe. Nich. de Bothishm̃ magistro in artibus: & utriusq; iuris bacallario Rectore de Capel. Ioãne kẽt magistro i artibus: sibi ad infrascripta uidend. & audiend. ex parte uniuersitatis p̄dictæ assignatis seu deputatis ut tũc ibidẽ dicebatᷣ in mei Notarii publici subscripti testimõiumq; infrascriptorũ præsentia constitutus: dixit expresse & asseruit iuxta & secundũ quædã allegata & exhibita coram eo & p̄fatis uenerabilibus p̄sonis per Reuerẽdũ & religiosum uirũ fratrẽ Ioannẽ de horneby cõfratrẽ ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli sacræ paginæ ꝓfessorẽ in dicta uniuersitate regentẽ: tum uidelicet per iura & doctores in unũ & idem consonãtes: tum p̄ litteras apostolicas regulã & priuilegia dicti ordinis cõtineutes: tum p̄ cronicas antiquas & alias scripturas antiquitus: & a tẽpore cuius hominũ memoria nõ existit cõpilatas: euidenter sibi liquere p̄dictũ ordinẽ fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comũi cõfirmatũ: & titulo gloriosæ uirginis beatæ mariæ dei genitricis specialiter fore insignitũ. Fratresq; eiusdẽ ordinis prout eidẽ cãcellario per prædictas scrip turas antiquas apparuit imitatores & successores esse sanctoꝝ ꝓphetaꝝ helyæ & helyzei. Vnde p̄fatus dñs cãcellarius p̄ eundẽ fratrẽ Ioannẽ de horneby ipsius iurisdictioni se in hac parte submittentẽ: ꝓ declaratiõe p̄missoꝝ rogatus instãter & requisitus sepe dictũ ordinem fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comuni cõfirmatũ: tituloq; gloriosæ uirginis beatæ mariæ dei genetricis specialiter fore insignitũ & fratres dicti ordinis imitatores & successores esse sanctoꝝ ꝓphetaꝝ helyæ & helyzei: ꝓnũciauit: decreuit: & declarauit in hũc modũ. Nos Ioannes de Donelhyco cancellarius uniuersitatis cantebriggie: auditis ratiõibus & allegationibus uisisq; priuilegiis lectis & examinatis: una cũ cronicis & scripturis antiquis ordinẽ fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comuni ac speciali cõfirmatũ: tituloq; gloriosæ uirginis beatæ Mariæ dei genetricis sp̄aliter fore insignitũ: ac Fratres dicti ordinis prout nobis apparuit p̄ cronicas & alias scripturas ãtiquas imitatores & successores esse sanctoꝝ ꝓphetaꝝ helyæ & helyzei pronunciamus: decernimus: & declaramus. De quibus uero declaratiõe: decreto: & ꝓnũciatiõe: idem dñs cãcellarius & sæpedictus frater ioannes de horneby: rogauerunt me publicũ cõficere instrumentũ. Acta fuerũt hæc sub anno Indictione Põtificatus: mensis die & loco supradictis: p̄sentibus discretis magistris Gulielmo Redlhyntir. Gulielmo de Elinhm̃ magistris i artibus: & dictæ uniuersitatis ꝓcuratoribus: & Toma Godmechestre clerico Norlhicensis dioce. Notario ap̄lico ad p̄missis uocatis & sp̄aliter rogatis. Et ego ioãnes de brãdõeferie clericus Norlhiceñ dioc. &c.

¶Require folio. 144. in principio.

¶Decretum uniuersitatis cantebriggie de origine ac titulo & confirmatione ordinis Beatæ mariæ genetricis dei de monte carmeli.

VNiuersis sanctæ matris ecclesiæ filiis p̄sentes litteras inspecturis Ioãnes de Donelhico cãcellarius uniuersitatis cãtebriggie Salutẽ in dño sempiternã. Cũ nuper a nõnullis uniuersitatis p̄dictæ studẽtibus Institutio. Intitulatio: & Cõfirmatio ordinis fratrum beatæ mariæ de monte carmeli nimis p̄sumptuose reuocabãtur in dubium: unde discordiæ ac rixæ q̃ plurimæ inter scolares eiusdẽ uniuersitatis fuerãt suscitatæ: nec nõ magna perturbatio inualescebat in eadem. Ea propter religiosus uir frater ioãnes de horneby sacræ paginæ professor dicti ordinis beatæ mariæ de monte carmeli cõfrater in ipsa uniuersitate regens: nobis in plena congregatione regentium & non regentium humiliter & deuote pro remedio oportuno per nos ordinando in p̄missis instanter supplicauit. Nos uero ioannes cancellarius antedictus cupientes materias dissensionum ac iurgioꝝ amputare: & ueritatem p̄missoꝝ indagare: ac prout ad nos attinet quietẽ ipsius uniuersitatis scolaribus reparare: præfiximus certum diem dicto religioso uiro fratri ioanni de horneby ad comparendum coram nobis ac aliis uenerabilibus per uniuersitatem regentium & non regentiũ unanimi assensu eorundẽ nominatis electis: & ad assistẽdum nobis deputatis: & omnibus quoꝝ interest in hac parte legittime premunitis exhibituro ac proposita

to euidentias & munimenta quæcũq; dictas Institutionem intitulationem & confirmationem ipsorum fratrum beatæ mariæ de monte carmeli concernentia. Quo quidem die idem frater io annes comparuit: & quædã priuilegia sedis apostolicæ ac regulam eorũ per eandẽ sedẽ approba tam: ac etiam alia munimẽta & antiqua: scripturas corã nobis cãcellario & deputatis antedictis exhibuit consensu & assensu dicti ordinis cõfratrũ p̃habitis: & cũ instantia nos requisiuit ac ro gauit noĩe suo ac ordinis sui & cõfratrũ suoꝝ p̃dictoꝝ ut auditis rationibus & allegatiõibus uisis q; priuilegiis eorũ: regula & aliis huiusmodi munimẽtis & antiquis scripturis: ac diligẽter rimatis & discussis sup p̃missis ueritatẽ decideremus & declararemus. Nos uero Cancellarius memoratus attendẽtes p̃missa consona esse iuri & rationi: auditis ratiõibus & allegationibus uisisq; priuilegiis lectis & examinatis una cũ nõnullis aliis munimentis & scripturis antiquis de consilio & cõsensu discretoꝝ & iurisperitoꝝ dictæ uniuersitatis nobis assistentiũ in ea parte & per eandem deputatorũ dictũ ordinẽ fratrũ beatæ mariæ de mõte carmeli in iure comuni ac speciali confirmatũ: & titulo beatæ mariæ dei genitricis fore specialiter insignitũ: ac Fratres dicti ordinis pro ut sufficienter apparuit p p̃missa exhibita p̱ducta & allegata: helyæ & helyzei sanctoꝝ p̱phetaꝝ fore imitatores & successores causæ cognitiõe & iuris ordine in ea parte de iure requisitis ad plenum obseruans: reputamus: decidimus: & decidendo declaramus in hiis scriptis. Inhibentes quibuscunq; nostris & dictæ uniuersitatis subditis: ne contra has: decisionem & declarationem nr̃as in ipsoꝝ fratrũ præiudiciũ & dictæ uniuersitatis uirupetiũ: & studentiũ in eadẽ inquietationem uenire temere p̃sumãt sub pœnis & cẽsuris: nostro & successorũ nostroꝝ arbitrio debite incõtra uenientes ferẽdis. In quoꝝ omniũ & singuloꝝ testimoniũ p̃missoꝝ p̃sentes litteras decretũ nr̃m continentes: sigilli officii nostri appẽsione fecimus cõmuniri. Data Cantebriggie uicesimo tertio die mẽsis februarii Anno dñi. M.ccc.lxxiii.

¶ Copia bullaꝝ examĩataꝝ a dño petro uillãi generali auditore curiæ cameræ apostolicæ super antiquitate: & intitulatione ac confirmatione ordinis carmelitarum sub instrumẽto publico q̃d est in domo nr̃a maldoñ. Sub anno a natiuitate domini. M.ccc.lxxv. decima die mẽsis Octobris.

IN nomine dñi amẽ. Præsentis scripti publici seriæ cũctis pateat euidẽter Quod nos Petrus uillani legũ doctor decanus Vapinceñ: dñi nr̃i papæ capellãus: ipsiusq; & eius camerarii ac curiæ cameræ ap̃licæ generalis auditor: uidimus: tenuimus: & diligenter inspeximus quasdã litteras ap̃licas cũ filis sericis ueris bullis plumbeis more romanæ curiæ bullatas: sanas & integras: omniq; uicio & suspitiõe carẽtes ut prima faciæ appebãt. Quaꝝ q̃de litteraꝝ ap̃licaꝝ tenores ĩferius seriatim secuntur & sunt tales.

¶ Primus tenor.

habetur sup[ra] fol. 67 pag. 1

IOannes episcopus seruus seruoꝝ dei Dilectis filiis priori generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli tam p̃sentibus q̃ futuris religiosam uitã professis: Salutẽ & apostolicã benedictionẽ. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositiõe plantatus & gloriosæ uirginis mariæ titulo spãliter insignitus: apostolicis gratiis digne meret᷑ attolli: cuius p̱fessores mũdãis a se relegatis illecebris: cœlestiũ cõtẽplationi uacãtes insistũt iugiter p̱fectibus animaꝝ. Nos autẽ ad dictũ ordinẽ quem in statu firmo: solido & stabili decreuimus & uolumus p̃manere: apostolicæ cõsideratiõis intuitũ dirigẽtes: ad ea libenter intendimus p q̃ æ p̱fessores: iam dicti: nullũ internæ pacis patiant᷑ excidiũ: nullumq; religiõis status p̱ferant detrimentũ: sed eo deuocius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status fuerit eorundẽ: ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Ea p̱pter dilecti in dño filii: deuotiõis uestræ præcibus fauorabiliter annuẽres: uos & p̃dictũ ordinẽ p̱sonas: & ecclesias: oratoria: domos: res alias: & loca uestra ac spectantia ad eadem: in quibus inhabitatis ad præsens: uel inhabitabitis in futurũ cũ omnibus iuribus & p̱tinentiis suis ac p̱sonis degẽtibus ĩ eisdẽ: ĩ ius & p̱prietatẽ bt̃i petri & ap̃licæ sedis assumimus: illaq; a cuiuscũq; diocesani & cuiuslibet alterius p̃tãte iurisdictione & dominio oĩmode ĩppetuũ p̱rsus eximimus. De gr̃a nostra spãli decernentes ex nũc uos & ordinẽ ur̃m ac p̱sonas: ecclesias: & oratoria: domos & loca præfata: ac pertinentia ad eadem soli romano pontifici & dictæ sed tam in spiritualibus q̃ in temporalibus absq; ullo medio subiacere. Ita q̃ nec locoꝝ ordinarii nec alia queuis persona ecclesiastica in uos

& ordinem:personas:ecclesias:oratoria:domos & loca prædicta utpote prorsus exempta:possint
excommunicationis:suspensionis aut interdicti promulgare sententias: uel alias potestatem seu iu-
risdictioē aliquā exercere. Quod si forsan quicquā in cōtrariū a quoquā fuerit attemptatum:il
lud omnino sit irritū & inane. Nulla ergo omnino hoīm liceat hāc paginā nostræ assumptionis:
exemptiōis:& cōstitutionis infringere:uel ei ausu temerario contraire. Siquis autē hoc attēptare
præsumpserit. indignationē oīpotētis dei & btōrꝫ petri & pauli apostolorꝫ eius se nouerit incur
surum. Data Auinioñ. tertio Idus marcii pontificatus nostri anno primo.

¶ Sequitur tenor alterius bullæ & est talis.

Ioannes episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis Priori generali & fratribus ordi
nis beatæ mariæ de monte carmeli Salutē & apostolicam benedictionē. Dum sacrum
ordinē urm præcelsæ dei genitricis uocabulo spāliter insignitū:& sublimiū uestrarum
uirtutū merita deo quidē grata:& in cōspectibus apostolicæ sedis accepta digna me-
moria recensemus:dū uos & ordinē ipsum qui inter cæteros regulariū pfessores in firmamento
catholicæ fidei militantes tamquā religionis speculū & exemplar speciali caritate fulgetis attēta
meditatione pensamus tanto libērius in hiis quæ pie a nobis deposcitis animarꝫ consideratio p
fectu nobis apostolici fauoris gratiā ipartimur quanto comodius per ipsius ordinis fratrum fru
ctuosa studia & laudabilia opera & exēpla affectatū lucrū animarꝫ huiusmodi quo nihil est deo
acceptius poterit aonuēte clæmētia salubriter pucire. Sane peticio ura nobis exhibita cōtinebat
q infrascripta decē loca uestri ordinis q uidelicet iuxta Rothomageñ. Tureneñ. Narboneñ. Pi
saneñ. Brundusiñ. Ceraugustañ. Cacurteñ. Argentineñ. Asceñ:& Imoleñ. ciuitates optinetis:adeo
a dictis ciuitatibus distare noscunt ppter quod huiusmodi a ciuitatibus ipsis distantiā loca ipsa
nequeunt a ciuibus & aliis psonis ciuitatū ipsarꝫ comode uisitari:qꝫ locus etiam eiusdē ordinis
quē in ciuitate arelateñ habetis:est adeo domibus archiepiscopalibus cōtiguus:& in cuius q fre
quenter archiepiscopus arelateñ qui est pro tempore ppter huiusmodi loci inquietationē:offen
sus se fratribus ipsius ordinis graciosum uel bēignū nō exhibet ut decet. Quare nobis humiliter
supplicastis:q pdictorꝫ decē locorꝫ conuentus in alia decem infra uel extra mœnia ciuitatum:
nec non de cætero loci prædicti arelateñ conuentū. in alium etiā locū mutare & trāsferre: ipsaqꝫ
decem & eundem arelateñ loca:quæ ad præsens ut pmittitur optinetis: uendere ualeatis uobis
largiri licentiam dignaremur. Nos igitur qui dictū ordinē uestrum uelut ortum irriguum fecun
dumqꝫ uirtutibos:plantatū in domo domini:affectione paterna diligimus:illo uolentes fauore
uos prosequi:per quē salus animarū pueniat:& erga nos dictū ordinem ualeat fidelium deuotio
ad augeri uestris supplicatiōibus inclinati:uendendi:prædicta decē & ipsum arelateñ loca: & alia
decem loca eiusdem ordinis infra uel extra mœnia ciuitatum eis īmediate uicinarꝫ nec nō locū
alium in eadē ciuitate arelatensi adquirendi:ac construendi & edificandi cum domibus:ecclesiis
seu capellis:& aliis necessariis officinis:caqꝫ inhabitādi & diuina officia celebrādi: habēdi quoqꝫ
in locis eisdem:cimiteria:& in eorꝫ singulis singulas campanas fœlicis recordatiōis Bonifacii pa
pæ. viii. prædecessoris nostri super locis a religiosis ordinū mendicantiū absqꝫ licentia sedis apo-
stolicæ non recipiendis de nouo & qualibet alia constitutiōe in cōtrariū editis nequaquā obstan
tibus:plenam & liberam uobis sine iure præiudicio alieni concedimus auctoritate præsentium
potestatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hāc paginā nostræ cōcessionis infringere uel ei
ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit: indignationem omnipo-
tentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioñ
calendis aprilis pontificatus uostri anno septimo:

¶ Sequitur tenor alterius bullæ & est talis.

Clæmens episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis generali & aliis prioribus & fra
tribus ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictio-
nem. Sacer ordo uester in agro dominico diuina dispositione plantatus: & gloriosæ
uirginis mariæ titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne meretur attolli:cu
ius professores mundanis a se relegatis illecebris:celestium contemplationi uacantes insistunt in
iugiter profectibus animarum. Nos ad dictum ordinem quem in statu firmo solido & stabili uo-

sumus permanere apostolicæ considerationis intuitũ dirigentes ad ea libenter intendimus per quæ professores iam dicti: nullum internæ pacis patiantur excidium: nullumq; religionis status perferant detrimentum sed eo deuotius diuino cultui ac salutis insistant operibus: quo quietior status eorundem fuerit: ipsiq; ampliori fuerint libertate dotati. Sane petitio pro parte uestra nobis nuper exhibita cõtinebat ꝙ licet fœlicis recordationis Ioannes papa.xxii.prædecessor noster tunc in humanis agens: uos & prædictum ordinẽ ac personas: ecclesias: oratoria: domos res alias & loca uestra: ac spectantia ad eadem in quibus inhabitabatis tunc: uel inhabitaretis in futurum cum omnibus iuribus & pertinentiis suis ac personis degentibus in eisdem in ius & ꝓprietatem beati petri & sedis aplicæ assumpsisset: illaq; a cuiuscunq; diocesani & cuiuscunq; alterius potestate: iurisdictiõe ac dominio omnimode prorsus imperpetuum exemisset: decernẽdo ex tunc uos & ordinem ipsum ac personas: ecclesias: oratoria: domos: res alias & loca præfata ac pertinentia ad eadem: soli Romano pontifici & dictæ sedi tam in spiritualibus ꝗ in temporalibus absq; ullo medio subiacere. Ita ꝙ nec locoꝝ ordinarii: nec alia quæuis persona ecclesiastica in uos & ordinem personas: ecclesias: oratoria: domos: & loca prædicta utpote prorsus exempta: possent excommunicationis: suspensionis aut interdicti ꝓmulgare sentẽtias uel alias potestatem seu iurisdictionem aliquã exercere. Quod si forsan quicquã in cõtrariũ a quoquã attemptatũ fuerit: illud omnino esset irritũ & inane. Tamen quia in indulto huiusmodi exemptionis non cauetur: ꝙ uos ratione delicti seu contractus aut rei de qua agitur conueniri coram ordinariis minime ualeretis: uos timentes super hiis posse forsan imposterum molestari: nobis humiliter supplicastis ut prouidere uobis super hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur qui uos & ordinem ipsum speciali prosequimur in domino caritate: uestris supplicationibus inclinati uobis & successoribus uestris imperpetuum auctoritate apostolica tenore præsentium indulgemus ut præfato indulto in suo robore permanente: coram quibusuis diocesanis & locorum ordinariis ratione delicti cõtractus seu rei de qua agitur: conueniri uel impeti nullatenus ualeatis. Fœlicis recordatiõis Innocentii papæ quarti: prædecessoris nostri & aliis constitutionibus apostolicis contrariis non obstantibus quibuscunq;. Decernentes ex nunc irritum & inane si secus super hiis a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere: uel ei ausu temerario cõtraire. Siquis ad hoc attẽptare ꝑsumpserit: idignationẽ oĩpotẽtis dei & btõꝝ petri & pauli aploꝝ eius se nouerit icursurũ. Data Auinione.viii.calẽdas augusti. Põtificatus nostri anno Sexto.

¶Sequitur tenor alterius bullæ & est talis.

CLæmens episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis priori generali & Frattibus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionem. Præclaræ religiõis uestræ dei genitricis beatæ mariæ uirginis uocabulo insignito fauor exposcit & sinceræ deuotionis ꝗ sedule erga nos & romanam ecclesiam geritis merita nos inducunt: ut illa uos & ordinem uestrum gratia prosequamur: per quam & diuinus cultus & ordo ipse suscipere ualeant incrementũ. Sane petitio uestra nobis exhibita cõtinebat ꝙ uos in multis regnis & prouinciis rara loca uestri ordinis optinetis. Et ꝙ multi principes nobiles & alii nec non comunitates uobis propter multiplicationem cultus diuini loca offerunt intuitu pietatis. Quodq; propter locorum dicti uestri ordinis raritatem & distantiam abinuicem eorundem excessus aliquorum ex personis dicti ordinis qui extra ipsorum loca delinquunt bene corrigi quandoq; non possunt: pro eo ꝙ ad superiorem eorundem noticiam comode nequiuit peruenire. Quare nobis humiliter supplicastis ut uobis recipiendi loca ad opus personarum eiusdẽ ordinis usq; ad numerum de quo nobis placet licentiam concedere dignaremur. Nos igitur cupientes ut hic ordo conspicuus quem speciali affectione prosequimur per orbem: eo amplius propagetur: quo ipsius sacra religio uirtutis facunditate refecta a suæ institutionis exordio per insignium gratiã meritorum uberes hactenus in uniuersali ecclesia honestatis fructos protulit & salutis: huiusmodi uestris supplicationibus inclinati: recipiendi de nouo octo loca: quatuor uidelicet citra: & alia quatuor ultra montes si alias uobis legitime concedantur: siue a nobis iusto titulo fuerint acquisita: dummodo in quolibet dictorum locorum duodecim fratres uestri ordinis inibi commorãtes congrue & honeste ualeant sustentari: ac in eisdem locis construendi oratoria seu ecclesias domos & alias necessarias officinas fœlicis recordationis ꝑBonifacii papæ octaui prædecessoris

nostri prohibentis:ne fratres ordinum mendicantium in aliqua ciuitate:castro:uilla:seu alio loco quocunq; ad habitandum domos uel loca quæcunq; recipere de nouo præsumant absq; sedis apostolicæ licentia speciali faciente plenam & expressam de prohibitione huiusmodi mentionem:& qualibet alia constitutione contraria nequaquã obstantibus uobis sine iuris alieni præiuditio plenam & liberam cõcedimus auctoritate præsentium facultatem.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Siquis ad hoc attemptare præsumpserit:indignationem omnipotentis dei & beatorũ petri & pauli apl'og; eius se nouerit incursurũ.Data auinione nonis maii . Pontificatus nostri anno Primo.

¶Sequitur tenor alterius bullæ.s.de antiquitate institutionis ordinis.

IOannes episcopus seruus seruorum dei Dilectis filiis generali & uniuersis prioribus & fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli Salutem & apostolicam benedictionem.Inter cæteros ordines in agro plantatos ecclesiæ sacrum uestrum ordinem claris suis exigentibus meritis gerentes in uisceribus caritatis:ad ea uigilanter intendimus ac opem operamq; solicitam impartimur per quæ status eiusdem ordinis ad diuini nominis gloriam exaltationem catholicæ fidei & honorem ordinis supradicti prosperis semper successibus affluat tranquillis foueatur euentibus:& uotiuis proficiat incrementis. Sane pro parte uestra fuit in consistorio propositum coram uobis q; ordo uester cuius institutio concilium generale præcessit ab antiquo per sedem apostolicam approbatus in diuersis mundi partibus in sacra pagina magistris:bacallariis:lectoribus:scolaribus:& quam plurimis sacerdotibus eruditis & sufficienter instructis in prædicationis officio uerbi dei noscitur reflotere:ac in eisdem partibus fratres sufficientes & utiles ad irrigandum agrum fidelium rore uerbi diuini & excolendum eorundem fidelium mentes non solum eruditione sermonis sed confessionum auditione & poenitentiarum impositione salutarium existere dinoscuntur:quodq; a nonnullis prælatis:rectoribus sacerdotibus & clericis parrochialium ecclesiarum per diuersas orbis prouincias constitutis uobis super præmissis impedimenta præstantur:& faciendi prædicta licentia uoluntarie denegatur.Quare pro parte uestra fuit nobis humiliter supplicatum ut prouidere uobis super hoc de oportuno remedio dignaremur.Nos igitur ob specialem dilectionis affectum quem ad ordinẽ gerimus supradictum uolentes nos super præmissis & aliis prosequi gratiose uestris supplicationibus inclinati:de fratrum uestrorum consilio auctoritate apostolica constitutionem quæ incipit.Super cathedram:dudum per piæ memoriæ Bonifacium papam octauum editam : ac postmodum per fœlicis recordationis Clæmentem papam quintum prædecessores nostros in uiennensi consilio innouatam super prædicationibus faciendis:confessionibus audiendis ; iniungendis poenitentiis:absolutionibus impendendis:ac sepultura & obuentionibus tam funeralium q̃ relictog;.datog; & donatorũ & cæteris aliis i eadẽ cõstitutiõe cõtẽtis sicut eadẽ cõstitutio fr̃es p̃dicatog; & minorum ordinum de quibus duntaxat sp̃alis hẽtur in ea mẽtio cõprehendit:ad ordinem uestrum & fratres ipsius decernimus extendendam.Volentes etiam ac eadem auctoritate nihilominus decernentes q; præfata constitutio super omnibus & singulis tam superius designatis q̃ aliis quibuscunq; in eadem constitutione contentis quæ omnia auctoritate præsentium fratribus dicti uestri ordinis competere uolumus sicut per constitutionem ipsam eisdem prædicatoribus & minoribus competunt in uobis & præfati uestri ordinis fratribus inconcusse ac integraliter obseruetur.Ita q; considerata personarum quas ad id habueritis idoneas ac cleri & populi quantitate eorundem fratrum quos ad huiusmodi audiendarum confessionum officium elegeritis metiamini numerum uos infra modum congruum continentes & nunquam in aliquo excedentes:ut sic moderatione seruata nec alios quibus hoc per eandem constitutionem conceditur ad inuidiam uel scandalum:nec locorum ordinarios quibus fratres ordinis uestri a uobis electos præsentare debebitis contra uos aliquatenus prouocetis . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum constitutionum & uoluntatum infringere: uel ei ausu temerario contraire.Siquis autem hoc attemptare præsumpserit:indignationem omnipotentis dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum . Data Auinioñ Sexto calendas Decembris Pontificatus nostri anno undecimo.Quas quidem litteras apostolicas ad instantiam & requisitionem religiosi uiri fratris Thomæ monachi ordinis beatæ mariæ de monte carmeli procuratore religiosi uiri domini prioris prouincialis angliæ eiusdem ordi-

habetur supra fol 69 pag 2

nis per Ioannem de Anſilhaco lemoniceñ dioceſis publicum apoſtolica & imperiali auctorita. te ac noſtrum & dictæ curiæ cameræ notarium ſubſcriptū tranſcribi & publicari mandauimus. Volentes & decernentes ꝙ huiuſmodi tranſcripto publico ſicut ipſis originalibus litteris tam in iudicio q̃ extra decetero adhibeatur plena fides. Quibus omnibus & ſingulis noſtram & dictæ curiæ auctoritatem ordinariam interpoſuimus pariter & decretum. In cuius rei teſtimonium præſens tranſcriptum publicum: ſigillo proprio dictæ curiæ mandauimus & fecimus communiri. Datum & actum Auinioñ in hoſpicio habitatiõis dicti domini auditoris: præſentibus diſcretis uiris magiſtro Lamberto de Elfonhuſen dictæ curiæ cameræ apoſtolicæ notario: & Rudo Martini domini ueſtri papæ curſore: teſtibus ad præmiſſa. Sub anno a Natiuitate domini. M.ccc.lxxv. Indictione. xiii. & die decima menſis Octobris Pontificatus domini Gregorii papæ undecimi anno quinto.

ET ego Ioannes de anſilhaco Lemoniceñ. dioce. publicus apoſtolica & imperiali auctoritate ac curiæ cameræ prædictæ notarius prædictarum litterarū apoſtolicarum uiſioni decreti interpoſito ac omnibuſ alus & ſingulis ſupradictis dum ſic per dictum dominum auditorem agerentur & fierent una cum prænominatis teſtibos præſens fui: dictaſq; litteras tranſcribi feci: & facta diligenti collatione de mandato ipſius domini auditoris: hic me ſubſcripſi: & ſignum meum conſuerum appoſui in teſtimonium premiſſorum.

ET ego Ioannes de Brandoneferie clericus Notlhyceñ dioc. publicus auctoritate apoſtolica notarius: præmiſſis pronunciationi: decreto: & declarationi: nec non omnibus aliis & ſingulis dum ſic ut premittitur agerentur & fierent: ſub anno: indic. pontifi. menſis die & loco ſupradictis: una cum prænominatis teſtibus præſens interfui: eaq; ſic fieri uidi & audiui aliis arduis negociis præpeditus: per alium ſcribi feci: & in hanc publicam formam redegi: ſignoque meo conſueto ſignaui: & me hic ſubſcripſi in ſidem & teſtimonium omnium præmiſſorum rogatus.

¶ Copia litteræ a domino cardinali Berengario epiſcopu tuſculaneñ. capitulo generali Londoñ celebrato pro recommendatione Magiſtri generalis fratris Gerardi de Bononia ſpecialiter deſtinatæ ac miſſæ: in qua quidem patet ordinis ſatis magna recommẽdatio.

anno 1312 iuxta Pa leonidorum lib 3 cap 10

PRouidis ac religioſis uiris dilectis amicis capituli generalis ordinis beatæ Mariæ de monte Carmeli londoñ celebrandi Berengarius miſeratione diuina epiſcopus Tuſculanus ſalutem: & ſpecialem affectum. Dum animaduertimur & internæ mentis aciem perluſtramus ꝙ inſignis ordinis ueſtri religio diuinis mancipata obſequiis: glorioſæ uirginis ſingularitate deuotionis: & intitulatione denominationis aſcripta: ex ipſius ordinis inſtitutione: ac profeſſorum eiuſdem ſalutaris proſecutionis inſtantia rutilat: humilitate gaudet: caſtimonia ſplendet: & uelut lucerna prelucida pulcritudine conuerſationis elucet: quodq; ipſius ordinis profeſſores ſub humili ac arce obſeruanciæ diſtrictione uiuentes: in conſpectu altiſſimi & eius beatæ uirginis & matris phialas odoramentorum plenas in orationum aſſiduitate præſentant: & de pompis mundanis illecebris uelut perfecti chriſti ſerui in ſpritu uoluntarie paupertatis deuote deo famulantes: & ſacræ paginæ documentis inſtructi: fructus perutiles ſaluberrime prædicationis gratia & exemplis ſalutaribus iu dei eccleſia producere nõ deſiſtunt. Ad ipſius ordinis proſperum ſtatum allicimur & ipſum internæ caritatis affectibus aſtringentes: quæ illius ꝓfectum & comoditatem reſpiciunt deſideranter appetimus: & his quæ illi honoris & ſtatus minorationem ingerent & pararent nocumenta libenter occurrimuſ & miniſterio ſollicitudinis obuiamus: profecto cõſiderantes ex inſtinctu caritatis huiuſmodi ꝙ religioſus uir frater Geratdus de Bononia prior generalis eiuſdem ordinis ſacræ theologiæ magiſter modernis diebus apud ſedem apoſtolicam conſtitutus apertis theſauris ſuæ graudis ſcientiæ ſic in conſpectu domini noſtri ſummi pontificis & fratrum ſuorum multiplicium odoroſitate uirtutum redoluit: morum quoq; candore ac conſiliũ maturitate complacuit: ꝙ ob multimoda ſcienriarũ fluenta quæ de ſuo pectore uelut de promtuario pleno fluunt ab ipſo domino noſtro & fratribus ſuis in reputatione nou modica: & pro uno de mundi huius litteratis elegantioribus reputatur: & ab illis quaſi uaſculum plenum aromatibus eſt dilectus nou indigne coniicimus ꝙ dictus ordo ꝓpter

ipſius prioris excellentiam meritorum ac propter fauorabilem beniuolentiam quam ob ipſius prioris grandia merita ab apoſtolica ſede conſequitur:ordo ipſe honore grandeſcit: & proficit utilibus incrementis. Et ſi ipſum prioratus regimen ipſius cedere fortaſſe contigerit:ordo poſſet ex hoc uerſimiliter minorari. Quamobrem ſi dictus prior in generali capitulo per fratres eiuſdẽ ordinis celebrando cedere:uel illud reſignare uoluerit:laudamus & eius ſpeciali affectu quo ipſum ordinem uel fratres ipſius proſequimur ſano conſilio ſoademus:quatenus reſignationem uel ceſſationem eandem nullatenus admittatis. Nam illud ſi fieret ſtatui & honori ſupradicti ordinis ſicut firmiter credimus plurimũ derogaret:ac nobis etiam propter multa quæ inde ordo ſequi poſſet incommoda diſpliceret. Datum &c.

¶ Indulgentiæ apoſtolicæ indultæ omnibus appellantibus carmelitas fratres ordinis beatæ dei genetricis Mariæ de monte carmeli:ſub teſtimonio litteræ cuiuſdam domini Cardinalis: quæ ẽ londoñ. in qua etiã continetur confeſſionale conceſſum fratribus antedictis.

BArtolomeus miſeratione diuina tituli ſancti Marcelli preſbyter cardinalis Dilectis nobis in chriſto uenerabilibus religioſis uiris Priori generali cæteriſq; fratribus ordinis beatæ Mariæ genetricis de monte carmeli brugis in capitulo generali congregatis: ſalutem in domino ſempiternam. Tenore præſentium uobis omnibus notũ facimus ex parte ueſtra ſanctiſſimo domino noſtro domino Vrbano diuina prouidentia papæ ſexto fuiſſe duas ſupplicationes porrectas: quarũ tenor talis erat. ¶ Sanctiſſime pr̃ quia ſancti romani pontifices ueſtræ ſanctitatis predeceſſores pauperes religioſos mendicantes ab antiquo ſolebant in ipſorum capitulis generalibus tam temporaliter q̃ ſpiritualiter uiſitare:& iam in feſto pentecoſtes proximo futuro capitulum generale fratrum ordinis beatæ Mariæ de monte carmeli pro conſeruatione & augmento religionis & diuini cultus in uilla de brugis in flandria celebrabitur domino annuente:pro parte deuoti filii ueſtri prioris generalis & ſingulorum fratrum eiuſdem ordinis:ſupplicat ſanctitati ueſtræ frater Nicolaus de luca ueſter humilis & deuotus procurator ordinis ſupradicti:quatenus omnibus & ſingulis fratribus eiuſdem ordinis dignemini concedere gracioſe ut eis & eorum cuilibet liceat ſemel confeſſorem eligere:qui eorum quemlibet niſi talia commiſerint propter quæ ſit ſedes apoſtolica merito conſulenda de omnibus peccatis ſuis uere confeſſis & contritis auctoritate apoſtolica poterit abſoluere:& eiſdem eadem auctoritate beneficia abſolutionis miſericorditer impartiri cum clauſulis neceſſariis & oportunis.

¶ Secunda ſupplicatio talis eſt.

PAter beatiſſime quia idem ordo fratrum ordinis beatæ Mariæ de mõte carmeli tam de iure poſitiuo q̃ per ſanctos Romanos põtifices diuerſos & fuerat ab antiquis temporibus confirmatus & glorioſæ uirginis mariæ titulo ſpecialiter inſignitus: quidam tamen iniquitatis filii & alumni ſpiritu inuidiæ & maliciæ agitati nõ obſtantibus confirmatione & intitulatione ſupradictis:eidem ordini detrahere non deſiſtunt: dicentes nec ipſum ordinem:nec fratres eiuſdem ordinis eſſe uel fuiſſe iure poſitiuo confirmatum ſeu confirmatos:nec ipſos eſſe fratres beatiſſimæ genitricis dei:ſed pocius cuiuſdam mariæ hereticæ inhabitantis montem carmeli per angelum conuerſæ:& iſta & alia malicioſe confingunt:non ſolum in diſputationibus publicis:ſed etiam in determinationibus & aliis actibus ſcolaſticis:& alibi indifferenter publice & priuatim non ſolum contra iura canonica & ſanctorum patrum ſummorum pontificum canonicas ſanxiones:ſed & in detrimentum finale eiuſdem ordinis & grauamen. Supplicat igitur ſanctitati ueſtræ frater Nicolaus de Luca procurator ordinis ſupradictus pro parte deuoti filii ueſtri prioris generalis & omnium & ſingulorum ueſtræ ſanctitatis deuotorum fratrum ordinis ſupradicti quatenus eadem ſanctitas ueſtra contra taliter obloquentes & detrahentes in fauorem & honorem ordinis ſupradicti dignetur de oportuno remedio prouidere:& omnibus chriſti fidelibus qui ordinem ipſum & fratres eiuſdem ordinis:ordinem ſeu fratres beatiſſimæ Mariæ genetricis dei de monte carmeli uocauerint:nominauerint:ſeu appel-

lauerint ſi in gratia exſtiterint:indulgentiam trium annorum & tot quadragenarum concedere
gratioſæ temporibus perpetuis duraturum cum aliis clauſulis neceſſariis & oportunis ſine alia
lectione.Quibus ſupplicationibus de benignitate ſedis apoſtolicæ paternali affectu annuens: ip
ſas libere in eadem forma conceſſit.Inſuper ampliorem gratiam faciens omnibus fratribus eiuſ-
dem ordinis qui auctoritate apoſtolica confeſſi fuerint & abſoluti ut in prima petitione conti-
netur:pro quolibet ipſorum tres annos indulgetiæ conceſſit.Vos ergo quantum poſſumus hor
tamur in domino quatenus pro ecclesia ſancta dei & fœlici ſtatu prefati domini ſanctiſſimi do-
mini noſtri Domini Vrbani papæ ſexti per totum ordinem ueſtrum faciatis ad deum ſupplici-
ter deprecari:ac pro nobis qui ad omnia ueſtra beneplacita prompto animo intendere ſumus
parati.In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum præſentibus eſt appenſum. Data Ro
mæ in hoſpicio habitationis noſtræ Septimo calendas maii . Pontificatus ſanctiſſimi in chriſto
patris ac domini domini Vrbani Papæ ſexti Anno Secundo.

Bulla Sixti Quarti.

Sixtus Epiſcopus ſeruus ſeruorum dei ad perpetuam rei memoriam
Dum attenta meditatione penſamus ꝙ uirga uenuſtiſſima & omni-
um uirtutum floribus inſignita uirgo dei genitrix glorioſiſſima cu-
ius pulchritudinem ſol & luna mirantur : cuiuſq; precibus iuuatur
populus chriſtianus: & quæ floré precioſiſſimum immarceſſibilem
& æternum dominum noſtrum ieſum chriſtum ineffabili ſancti ſpi
ritus cooperante uirtute genuit.produxitq; ſacrum ordinem beatæ
Mariæ de monte carmelo a ſede apoſtolica pluribuſq; romanis pon
tificibus prædeceſſoribus noſtris approbatum:quem eiuſdem glo-
rioſiſſimæ dei genitricis ſemperq; uirginis mariæ ſpeciali titulo uo-
luit inſigniri:ut ob eiuſdem uirginis reuerentiam ordo ipſe a chriſti

fidelibus merito pamplius uenerarent.ipsiq; fideles ppterea eiusdē uirginis Mariæ adiuti suffragi is æternæ retributiōis pmia facilios cōseq mererētur:dūq; sublimiū dicti ordinis utriusq; sexus psonaq; uirtutū merita deo qdē grata & in cōspectu aplicæ sedis:accepta digna mēoria recense-mus:ac ordinē ipm & illius psonas sub sedis aplicæ & ecclesiæ romanæ ptectiōe imediate existentes:& inter cæteros regularū ordinū pfessores in firmamēto catholicæ fidei militātes tāquā religionis speculum & exemplar speciali charitate fulgentes: sanctorumq; prophetarum heliæ & helisei & aliorum patrum qui montem sanctum carmeli iuxta helyæ fontem inhabitarunt successionem hereditariam tenentes.fructus quodq; uberes quos dictus sacer ordo in agro militantis ecclesiæ in propagatione religionis & fidei orthodoxe hactenus produxit utiliter: & producit ac in futurum producturū fore indubitanter speramus:paterna charitate intuemur dignum potius quinimo & debitum reputamus nos ad illa nostros debere dirigere cogitatus: per quæ ea quæ pro diuini cultus & dicti ordinis incremento animarūq; salute a q̄pluribus romanis pōtificibus prædecessoribus nostris sublatis ambiguitatibus quæ exinde emersisse noscuntur in sua integritate persistant & tanto firmius obseruentur quāto erunt sæpius sedis apostolicæ munimine stabilita.Dudum siquidem a fœlicis recordationis nicolao quarto. Bonifacio octauo. Clæmente quarto.Innocentio quarto.Alexandro etiam quarto.Gregorio undecimo.Ioanne uigesimosecundo.Clæmente sexto.Eugenio quarto.Pio secundo.Vrbano quarto.Calixto tertio. Nicolao quinto.Benedicto decimotertio.Innocētio sexto:& Paulo secundo romanis pontificibus prædecessoribus nostris emanarunt litteræ:quas in cancellaria nostra diligenter inspici quarumq; tenorem de uerbo ad uerbum præsentibus inseri fecimus:cum incipiant uetustate consumi & quas & eorum tenores innouamus confirmamus & approbamus ac præsentis scripti patrocinio auctoritate apostolica perpetuo communimus.

CVm autem sicut dilecti filii Christofori martignoni Generalis magistri dicti ordīs relatione intelleximus:nosq; etiam experientia didicimus in minoribus constituti circa litteras & priuilegia huiusmodi eorumq; uim & efficaciam nōnulla dubia sunt exorta:attendentes uberes fructus quos dictus ordo ut prædiximus multa refulgēs gloria meritorum:& gratia redolens sanctitatis in agro militantis ecclesiæ in propagatione religionis & fidei orthodoxe hactenus produxit:utiliter & producit ac in futurum producturum spe firma tenemus ac illius statum prosperum & tranquillum palmites suos a mari usq; ad mare & etiam ad barbaras extendo nationes propter illius antiquitatem in monte carmelo primariam fundationem intensis zelantes affectibus ac cupientes ut litteræ & priuilegia prædicta sublatis quibuslibet dubitationibus inuiolabiliter obseruentur:prædictorum quoq; & aliorum diuersorum romañ.pōtificum prædecessorum nostrorum qui ordinem prædictum uariis priuilegiis non immerito decorarunt:inherentes uestigiis motu proprio non ad eorū Christofori generalis aut dicti ordinis fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli professorum uel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam : sed de nostra mera uoluntate ac deliberatione & ex certa nostra scientia prædictas litteras Nicolai quarti Bonifacii.viii.Clæmentis quarti Innocentii quarti Ioannis.xxii.Alexandri quarti Gregorii.xi.Clæmentis.vi.Eugenii quarti Pii.ii.Vrbani qoarti Calixti tertii Nicolai quinti Benedicti.xiii.Innocentii.vi.Vrbani sexti Clæmentis quinti Pauli secundi & aliorum plurimorum romañ pontificum prædecessorum nostrorum litteras etiam indolgentiarum ac aliarum gratiarum q̄rumlibet spiritualium & temporalium dicto ordini beatæ mariæ de monte carmeli:& illius domibus aut fratribus in genere uel in specie quomodolibet concessas:quas ac si de uerbo ad uerbum una cum litteris prædictorum pontificum insertæ forent præsentibus haberi uolumus pro expressis ac omnia & singula in eis contenta auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus:& innouamus:& de nouo concedimus:ac robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus. ¶Supplētes ex certa sciētia & proprio motu omnes defectus siqui quoquomodo interuenerint in eisdem:proq; potiori cautela omnia & singula per Nicolaum quartum Bonifacium.viii.Clæmētem.iiii.& Nicolaū.v.aliosq; prædecessores nostros prędictos i eisdem litteris pro & in fauorem dicti ordinis carmelitarum:& illius domorum & personarū: etiā oblatarū: cōmissarum:& mantellatarū:ac aliorum utriusq; sexus quorūlibet et cōfratrū:& sororū: & eccle

sias ac domos huiusmodi uisitantium : ac illis pias elemosynas erogantium quomodolibet or
dinata statuta:decreta concessa:& indulta uim uigorem:& efficaciam habere:ac fieri & obserua
ri debere motu scientia & auctoritate prædictis de nouo ordinamus:& statuimus:atq; decerni
mus dictoque ordini & illius domibus & professoribus concedimus & idulgemus. ❡ Et quia
sicut accepimus:nosq; ipsi in minoribus constituti experientia didicimus circa litteras & priui
legia huiusmodi nonnulla dubia postmodum sunt exorta habita super illis consideratione de-
centi motu auctoritate & scientia similibus primo litteras Innocēcii quarti & Clæmentis quar-
ti & etiam Innocentii sexti & Alexandri quarti per quas dicti ordinis beatæ dei genitricis ma-
riæ de monte carmeli professoribus conceditur:quod ad solutionem collectarum:seu exactio-
num quarumlibet uel uigesimæ cogi a neminæ ualeant:& i præfatis Clæmentis quarti:& Alexā
dri quarti romanī pontificum præfatorum etiam prædecessorem nostrorum litteras prædictas
in ea parte in qua concedunt dictis fratribus : ut de noualibus eorum quæ propriis manibus
aut sumptibus colunt : ac de ortis uirgultis : & piscationibus eorum nullus ab eis decimas
exigere præsumat ad quæcunque bona dictorum fratrum : & quæcunque onera quæ etiam
sub censuris alterius quotæ uel subsidii etiam caritatiui:aut datii uel pedagii uel gabellæ seu alio
quouis nomine indicerentur etiam per apostolicæ sedis legatos: locorum ordinarios:uel clerū
aut populum uel sæculares principes & dominos temporales & alios quoscunque exigerentur:
quauis etiam apostolica auctoritate:nec non ad quascunque decimas etiam quas uulgus papa-
les appellat:& apostolica sedes pro christianæ fidei defensione aut aliis imminentibus ei per sæ-
pe necessitatibus indicit:extendimus ac decernimus dicti ordinis professores etiam si decimæ
& onera huiusmodi per quoscunq; exemptos etiam mendicantium ordinum professores solui
mandarentur:cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis:ac fortioribus & efficatiori
bus clausulis ad decimarum & onerum huiusmodi solutionem nō teneri:& in illorum solutio-
ne cessando censuras & pœnas aliquas non incurrere nisi præsentibus:non per generales: aut ali
as clausulas specialem mentionem importantes:sed alias sit derogatum specifice earum de uer-
bo ad uerbum inserto tenore. ❡ Et ut uirgines : & uiduæ & coniugatæ personæ : mantellatæ
seu pinzocheræ dicti ordinis nuncupatæ prædictæ tanto feruētius iuxta earum uiuēdi ritum:
& morem sub cura & secundum instituta dicti ordinis:ac ordinata per bonifacium decimono-
no in sua obedientia nuncupatum:& Martinum quinto ac Eugenium quartū prædecessores p̄
dictos confirmata quo ad moniales:uirgines:& uiduas:cōiugatas: & mantellatas : pinzocheras
ordinis heremitarum sancti augustini:& per præfatū Nicolaum quintū etiam prædecessorem
nostrum quo ad omnia & singula indulta priuilegia:& indulgētias ordinum prædicatorum : &
heremitarum:ad uirgines:uiduas:coniugatas personas:mantellatas:pinzocheras ordinis beatis-
simæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli extensa:& ad quas uirgines:man
tellatas:pinzocheras dicti ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli singula pri
uilegia:& indulgentias ordini minorum concessa:& indulta motu & scientia similibus quo ad
omnia extendimus: & extensa uolumus & mandamus ut eo attentius diuinis studeant uacare
beneplacitis. Quanto maioribus priuilegiis · & fauoribus prædictæ sedis cognouerint se fore
refectas motu:scientia:& auctoritate prædictis uolumus & eisdem personis concedimus quod
omnibus & singulis priuilegiis immunitatibus fauoribus gratiis : & indultis in spiritualibus &
temporalibus prædictis ordinibus:uidelicet prædicatorum minorum : & heremitarum sancti
augustini:& eorum fratribus: & pro fratribus beatissimæ dei genitricis semperq; uirginis ma-
riæ de monte carmeli concessis:& concedendis:& quibus illi in genere quomodolibet potiunt
& gaudent:tam in uita:q̄ in mortis articulo etiam circa peccatorum remissionem & iniunctarū
pœnitentiarum relaxationem uti:potiri:& gaudere:ac participes esse possint & debeant liceat-
q; fratribus prædictis eisdem pīzocheris:& mantellatis personis in earum etiam domibus quo-
tiēs opus fuerit cōfessionibus diligenter auditis de absolutionis beneficio prouidere: & eucha-
ristiæ:ac extremæ unctionis sacramenta ministrare:& dum eos uel eas decedere contigerit.illa-
rū cadauera ad eorūdē fratrū ecclesias tumulāda deferre etiā ecclesiarum parrochialiū psonarum eo
rū dē rectorum licētia desup minime reqsita:& cōtradictiōe qoacūq; nō obstāte:& ne oblati & obla
te eiusdem ordīs suorum iure deuorōis ad ordinē ipsum frustētur effectum:oīa & singula certa
fratres:& sorores:& mātellatas:seu pīzocheras nūcupatas personas prædictas i præsentibus litte
ris statuta cōcessa & ordīata:aut illis & fratribus prædictis i eorum cōmodū & fauorē idulta : ad
easdem dicto ordini nunc & pro tempore oblatas & commissas utriusque sexus personas:eis-

dem scientia & motu & auctoritate extendimus:& ampliamus:ac in eis locum habere debere perinde ac si pro eisdem oblatis:& commissis personis:& circa illas emanassent decernimus: uolumus:& ordinamus. ¶ Et quia ex concessione continetur dictorum Innocentii.iiii.Alexandri.iiii.& Gregorii.xi.prædecessorum quod liceat eis cum interdictum generale terræ fuerit:dummodo causam non dederint interdicto:clausis ianuis excomunicatis & interdictis exclusis submissa uoce missas:& alia diuina officia celebrare:eorundem fratrum deuotioni non plene consulimr:concessionem eandem extendendo eisdem fratribus ut liceat eis habere altare portatile cum debita reuerentia & honore super quo in locis ad hoc conuenientibus:& honestis: præter q̃ in ecclesiis ab ordinarii obedientia non exempti quotiens id eis contigerit interdici: possint missas & alia diuina officia in quorũcunq; præsentia celebrare:& interdicti tempore ad diuina huiusmodi cum eis mantellatas:& pinzocheratas:ac oblatas:cõmissasq; personas & ipsorum fratrum ac monasteriorum monialium ordinis prædicti procuratores:aduocatos prædictos:& negocia gerentes utriusq; sexus admittere præfatis scientia motu & auctoritate indulgemus:his uero qui uestris immorantur obsequiis:cuncta libere ministrare possitis ecclesiastica sacramenta:& ipsos decedunt in uestris cimiteriis sepelire. Si quando autem in terras in quibus residetis uel in earum personas excomunicationis seu interdicti sententias contigerit promulgari. Pueri uestris seruitiis deputati:negociorumq; uestrorum procuratores:& operarii qui in uestris locis eorum operibus personaliter continuo institerint huiusmodi sententiæ obnoxii minime habeantur:ibiq; possint quemadmodum fratres diuina audire iuxta formam:quæ locis ipsis & eorum utriusq; sexus personis in eo casu a sede apostolica est concessa:nisi eidem interdicto causam dederint:uel excomunicati specialiter seu interdici contingat eosdem. ¶ Et quia uos uolũtariam patientes pro christi nomine paupertatem exhortationis pio studio bonos ad potiora dirigitis:& errantes in rectitudinis semitam laudabiliter reuocatis concedimus ut in excomunicatorum terris libere commorari:& ab eis tunc & etiam quando per ipsos uos transire contigerit necessaria uitæ deposcere:ac recipere ualeatis. Generalis quoq; in toto ordine libere & singuli prouinciales in eorum & de suis prouinciis prædictis fratribus constitutis ibidem necnon & fratribus aliis eiusdem ordinis interdum ad eos declinantibus undecunq; absolutione & dispẽsatione indigentibus siue priusq̃ intrauerit ordinem siue post in casibus excesserint pro quibus excomunicationis uel interdicti:aut suspensionis incurrant sententias a iure uel iudice generaliter promulgatas:& huiusmodi sententiis innodati:aut in locis suppositis ecclesiastico interdicto diuina officia celebrantes:uel suscipientes ordines sic ligati notam irregularem incurrant absolutionis:& dispẽsationis beneficium ualeant impartiri:nisi in casibus in præsentibus litteris q̃s uulgus mare magnum appellat exceptis:fratres quoq; uestri quos pro tempore uos generalis & prouinciales: necnon & uices uestras gerentes in proprios habueritis confessores absolutionis & dispensationis beneficium uobis cum expedierit ualeant impartiri iuxta formam concessionis super absolutione ac dispensatione fratrum eiusdem ordinis in præsentibus litteris uobis factæ. ¶ Ad hæc uolentibus uestræ aggregari sacræ religioni qui suspensionis aut interdicti uel excomunicationis sententiis a iure uel iudice promulgatis generaliter sint ligati absolutionis beneficium obseruata forma canonica impartiri. Ipsosq; in fratres recipere ac eos qui post assumptum habitum & professionem emissam recoluerint se talibus in sæculo fuisse sententiis innodatis. secundum formam ipsam uos generalis magister: & prouinciales:priores:ac uices uestras gerentes ualeatis absoluere: & cum irregularibus dispensare: si forsan talibus innodati sententiis uel in locis interdicto suppositis diuina præsumpserint officia celebrare uel ordines receperint. Ita tamen quod si aliqui ex eisdem sententiis propter debitum sunt astricti satisfaciant: ut tenentur. Volumus autem nihilominus quod postq̃ fuerint absoluti huiusmodi uolẽtes aggregari prædictæ religioni nisi mox ordinem uestrum intrauerint:quæcunq; etiam eiusdem ordinis prælatorum licentia non obstante eo ipso in pristinas sententias a quibus eos totaliter absolui contigerit:relabantur. Cæterum uestra discretio caute prouideat apostolicæ sedis legatorum ipsius & ordinariorum locorum in absolutionibus huiusmodi scandalum euitetur. ¶ Preterea Ioãnis.xxii.& Eugenii.iiii.ac Calixti.iii.p̃decessorum nostrorum uestigiis inherentes constitutionem uienneñ.consilii per quam nonnullis mendicantium ordinum professoribus conceditur: ut in eorum ecclesiis & cimiteriis liberam possint habere sepulturam: salua iustitia ecclesiarum parrochialium: a quibus mortuorum corpora assumuntur: Ad eosdem fratres beatissimæ dei genitricis Mariæ de monte Carmelo per Iohannem uigesimo secundo extensam. &

quam per præsentes motu sciētia & uoluntate similibus extēdimus:& p pñtes i ppetuū uobis se
pulturam in ecclesiis:& cimiteriis uestris concedimus:& eam liberam esse censemus: ut eorum
deuotioni & extremæ uoluntati qui se illic sepeliri deliberauerint:nisi excomunicati:aut inter
dicti aut etiam publice usurarii fuerint nullus obsistat. Vt igitur litibus quæ exinde oriūtur:
aut quomodolibet in futurum oriri poterunt: motu scientia & auctoritate prædictis obuie
mus: declaramus libertatem huiusmodi intelligi debere etiam quo ad hoc ut fratres ipsi nulli
us super hoc petita licentia parrochias in quibus corpora prædicta forent cum cruce processio
naliter ingredi:& corpora ipsa leuare:& ad eorum ecclesias sepelienda deferre possint: ubi hoc
fieri consuetum foret:uel præsbyteri de leuatione requisiti id facere recusarent:nec cogantur in
uiti etiam prætextu cuiusuis cōsuetudinis ipsi uel defunctorum consanguinei illa ad parrochia
les ecclesias aut alia loca deferre:& cum illis uel sine inibi celebrare uel celebrari facere pro eisdē
defunctis aliqua diuina officia ante uel post sepulturam eorundem. ¶ Iustitiam autem ecclesia
rum a quibus corpora ipsa sumūtur iuxta eorundem prædecessorum nostrorum:& nostram uo
luntatem saluam esse debere decernimus:eo casu quo dūtaxat apud loca ipsorum fratrum cor
pora ipsa sepeliuntur. Si uero non apud eos:sed alios etiam mendicantium ordinum professo
res corpora ipsa contingeret sepeliri ex hiis quæ ad fratres prædictos apud quos tunc corpora
ipsa nō sepelirentur:& de bonis defunctoꝝ quōlibet eis obueniret quouis particulari uel uni
uersali titulo directe uel per obliquum nullam canonicam uel parrochialem daē teneantur por
tionem:nec similiter aliqua portio debeatur de hiis quæ ad certos determinatos usus eisdem
fratribus uel eoꝝ domibus in gñe aut in spē ēt de bonis eoꝝ quoꝝ cadauera apud eos cōtigēt
sepeliri:nec ēt i casibus i qbus p al'eoꝝ eaeūdē clæmētis.iiii. benedicti.xi.& nicholai.v.ac alioꝝ
prædecessorum nostrorum specialia priuilegia fratres ipsi ab huiusmodi solō ne quartæ sunt
exempti:nec aliquo casu de candelis quæ dantur ad manus fratribus quarta aliqua quomodo
libet detrahatur:in reliquis uero casibus q̄ in præmissis in quibus quarta ipsa soluenda uenitet
conuentiones si quæ sunt inter fratres prædictos & locorum ordinarios ac ecclesiarum recto
res inite laudabiles & honeste in posterum obseruentur. Et si forte per nos aut sedem apostoli
cam de pie legatis dispositis & relictis in genere uel specie decima uel alia portio seu quarta alte
ri piæ uel non piæ causæ ex quauis causa hactenus concessa foret aut in posterum concedi & sol
ui aut dari uel mādari cōtingeret:fratres prædictos & illorum domos ac eis legata & relicta aut
alias in eorum fauorem disposita in concessione & mandatis huiusmodi dicernimus & uolu
mus non includi nisi de ipsis fratribus & præsenti decreto & uoluntate nostra non pee genera
les clausulas:quæ etiam specialem mentionem importare uiderentur:sed uera & specificata mē
tio fiat in eisdem. ¶ Exemptionem quoq; ordinis domorum fratrum & bonorum prædicto
rum per Innocentii.iiii.Alexandri.iiii.Innocentii.vi. Gregorii:xi.Ioannis uigesimisecundi:& Cle
mentis sexti prædecessorum eorundem litteras prædictas concessam: & illius approbationem
& extensionem in clæmentis sexti præfati litteris prædictis contentā:utpote notorias allegatio
nē & pbationē nō idigere:ac q̄slibet excōicatōis suspēsiōis & iterdicti sentētias:& quoscūq; pcēs
sus: q̄suis pēas & sentētias gñales:uel speciales cōtinētes quos & q̄s pmulgari uel habeti:& oīa q̄
contra fratres domos & loca ac personas oblatas & mantellatas dicti ordinis & in illius exem
ptione huiusmodi quomodolibet comprehensa etiam ratione cuiuscunque cōtractus uel deli
cti seu rei de qua ageretur ubicunq; iniatur contractus:committatur delictum:& res ipsa consi
stat ferri fieri uel haberi contigerit: etiam exemptione huiusmodi aliter uero allegata utpote
notoria nullius roboris uel momenti & pro infectis haberi debere pari motu scientia & au
ctoritate decernimus. ¶ Litteras uero fe.re.urbani quarti prædecessoris præfati per quas con
ceditur indultum quo cauetur:quod fratres prædicti suorum confratrum: & familiarium: &
aliorum christi fidelium causa deuotionis ad eos recurrentium de licentia suorum prælato
rum confessiones audire:& eis pro commissis pœnitentias iniungere ualeant:nisi forte talia cō
miserint:propter quæ merito sedes apostolica eēt consulenda. Declaramus licentiam suorum
prælatorum illam intelligi debere:quam ordinarii præsentatis ad confessiones audiēdas iuxta
eiusdē consilii uiēneñ constitutionē dare sunt astricti. ¶ Rursus quia p̄fatus eugenius p̄de ces
sor cōcessit generali uel ab eo deputatis ut habeant circa omnes sui ordinis fratres in confes
sionibus eorum audiēdis:& pœnitētiis iniungēdis:aliisq; duntaxat salutem animarum cōcernē
tibus exequēdis:eandem potestatem & facultatem qualem in præmissis minores pœnitētiarii
papæ in romanā curia præsentes ex officio exercebant: & habebant & i huiusmodi concessione

eis concedatur suos dicti ordinis fratres ab omnibus absoluere excessibus : censuris:& pœnis ni
si talia forēt propter quæ merito essent ad sedē apostolicā destinādi:& ppterea quæ sint illa pp
quæ fratres ipsi sint ad sedem apostolicam destinandi sæpe reuocetur in dubium:ut absoluē-
tium & absoluendorum dispensantium & dispēsandorum pro tempore puritati cōsciētiæ cōsu
lamus:declaramus:hereticos:relapsos:scismaticos:& q litteras apostolicas falsificassent:aut ad i-
fideles prohibita detulissent: dūtaxat esse ad sedem apostolicam merito destinādos:reliquis ue
ro omnibus etiam simoniæ prauitate qualitercūq; irretitis posse per illos quibus inibi concedi
tur absolutionis beneficium:& dispensationis gratiam:iuxta casuum exigentiam impartiri . Et
quod in prædicta eugenii prædecessoris nostri constitutione de fratribus fit mentio:ad omnes
utriusq; sexus dicti ordinis professores nos de dono specialis gratiæ etiam proprio motu exten
dimus.Et nihilominus ut dicti ordinis professoribus omnis uagandi tollatur occasio: & ad se-
dem apostolicam recurrendi subtrahatur pro posse necessitas generali dicti ordinis pro tempo
re existenti dispensandi cum dicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli
professoribus defectum natalium ex adulterio:sacrilegio:incestu:& quouis alio nephario & illi
cito coitu prouenïente patientibus:necnon cum his qui ex quauis causa præterq̄ homicidii uo
luntarii:bigamiæ:& mutilationis membrorum:irregulares forent:postq̄ ordinem ipsum profes
si fuerint:ut defectu & irregularitate huiusmodi non obstante irregulares ipsi ad quoscunque
etiam sacros ordines promoueri & in illis etiam in altaris misterio ministrare: & tam ipsi irregu-
lares q̄ defectum natalium patientes prædicti ad quemcunq; administrationes & officia dicti
ordinis eligi:recipi:& assumi illaq; gerere & exercere libere & licite ualeant:motu:scientia: & au
ctoritate prædictis concedimus per præsentes. ¶ Et qm̄ parrochialium ecclesiarum rectores
præfati erga illos qui dictis fratribus gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli con-
peccata confitentur per sæpe se reddant i exhibitione eucharistiæ & extremæ unctionis diffici
les:concedimus ipsis fratribus gloriosissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli ut eisdem
personis eis confessis quibus rectores præfati sine rationabili causa denegauerit:seu malitiose
distulerint eucharistiæ seu extremæ unctionis sacramenta ministrare:super quo eorundem con
fessorum assertioni stari debeat:illa petentibus possint impune exhibere. ¶ Et cum aliquando
contingat monasteria monialium dicti ordinis monialibus destitui adeo ut de eorum reforma
tione spes nulla supersit:conueniētiusq; sit quod illorum sic destitutorum bona ad ipsos fratres
deueniant:quorum erant curæ commissa q̄ ad alios illaq; sic distituta existant:& destitui cōtin-
geret in futurum cum eorum bonis omnibus perpetuis usibus fratrum domus dicti ordinis eis
dem destitutis monasteriis propinquioribus applicamus:ita ut fratres ipsi possint de illis & de
eorūdem monasteriorum structuris & edificiis pro eorum uoluntate disponere. Prouiso quod
illorum ecclesiæ & oratoria ad prophanos usus non redigantur:sed in illis quandoq; diuina ce-
lebrentur officia. ¶ Insuper cum nonnulli ad ordinem prædictum gloriosissimæ dei genitricis
mariæ de monte carmeli specialem gerentes deuotionis affectum ordine ut eorum cadauera
cum habitu fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperque uirginis mariæ de monte carmeli:
aut sororum seu mantellatarum prædictarum sepeliri ne ex illorum corporum delatione ad
alia loca ordini & fratribus predictis iniuria irrogetur decernimus tales apud fratres ipsos esse
sepeliendos:etiam si alibi suam elegissent sepulturam:nec posse etiam i loco per eos electo cum
habitu prædicto quomodolibet sepeliri:aut ad sepeliendum portari absq; fratrum dictæ do-
mus uel loci in quo tales decesserint expressa licētia & assensu:contradictores uero excomunica
mus. ¶ Cæterum ne si ratione parrochialium ecclesiarum apud quas domus fratrum eorundē
constructæ fuerint aut construentur in posterum locorum ordinarii i eosdem fratres aliquam
superioritatem uendicare temptarent:fratrum eorundem quies in aliquo perturbaretur:conce
dimus ipsis fratribus:ut in sic concessis & quas eis cōcedi contigerit curatis ecclesiis: possint per
capellanum per eos pro eorum nutu ponendum & ammouendum curam huiusmodi exercere
quādiu capellanatus huiusmodi fungetur officio : ac si dicti ordinis gloriosissimæ dei genitri-
cis mariæ de monte carmeli professor existeret : dictorum fratrum gloriosissimæ dei genitri-
cis mariæ de monte carmeli libertate & exemptione fruatur . Ecclesiæ uero prædictæ & illa-
rum bona illa qua domus fratrum dicti ordinis prærogatiua lætentur . ¶ Illi prætereа par-
ticulæ litterarum prædictarum Alexandri quarti:prædecessoris præfati in qua fratribus prædi
ctis eligendi generalem priorem dicti ordinis facultatem concedit:motu scientia & auctoritate
prædictis adicimus:quod idē generalis prior sic electus postq̄ electiōis sibi præsentato decreto

consenserit:itelligatur auctoritate apostolica cōfirmatus eo ipso:& libere admistret & exerceat
quæ ad suũ prioranis gñalis pertinet officium:reiecta q̄uis professoꝝ dicti ordinis & aliorum
sibi ratione dicti officii subditorum appellatione:quæ ab eius præceptis monitionibus ordina-
tionibus mandatis & decretis regulari disciplina eorũdem quomodolibet iterponi contringet.
Priores uero prouinciales & locales & alii officiales qui secundum eiusdem ordinis statura ali-
ter q̄ per electionem a præfati ordinis magistro generali instituuntur post ipsam institurionem
seu prouisionem de ipsis factam curam animarum fratrum sibi subditorum habeant: ipsos-
que ligare ac soluere possint iuxta ipsius ordinis instituta. ¶ Rursus quia intelleximus quod
& si bonæ memoriæ Ioannes papa uigesimussecundus predecessor noster illorum opinionem
qui asserebant quod cōfessi fratribus prædicti ordinis beatissimæ dei genetricis mariæ de mō
te carmeli:& aliorum ordinum mendicanrium ad audiendas confessiones iuxta iuris disposi-
tionem depuratorum pro tempore tenebantur:eadē peccata rectori eorum parroehialis eccle
siæ iterum confiteri reprobauerit:& deinde præfatus eugenius reprobationem huiusmodi ap-
probando contra talia asserentes:tanq̄ de heresi suspectos per locorum ordinarios inquiri & ꝑ
cedi mandauerit:ac successiue Nicholaus.v.prædecessor prædictus gesta in præmissis ab eisdē
Ioanne & eugenio prædecessoribus robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit. Ni-
hilominus adhue nonnulli eorum inherentes proteruiæ opinionem prædictam desupet falsos
dãnatos & malesonãtes ac reprobos articulos ueros esse affirmare non uerentur:ut talium præ-
sumptuosa temeritas tanto minus inualescat:quanto plurium erit superiotum eorrectioni subie
cta concessam contra tales per eiusdem eugenii prædecessoris litteras locorum ordinartis facul
tatem ad iquisitores hæretieæ prauitatis:& ad protectores dicti ordinis gloriosissimæ dei geni
tricis mariæ de monte carmeli & aliotum mendicantium : uidelieet prædicatotum minorum
& heremitarum sancti augustini qui sunt & pro tempore erunt:& auditorem cameræ apostoli-
eæ & ad quemlibet prædictorum de per se extendimus:ac uolumus quod prædictorum quat-
tuor ordinum mendieantium protectores necnon auditor cameræ apostolicæ & inquisitores
ipsi quicũq; fuerint eadem qua ordinatũ contra tales auctoritate fungantur: quod si per quos-
cũq; processus lites controuersias quomodolibet inter ipsos fratres prænominatos : & eeclesia-
rum rectores : & ordinarios emergentes ordinarii ipsi seu quicunq; alii inhibitionem elemosy-
narum per ehristi fideles fratribus ipsis faciendam quocũq; modo fuerint prolapsi: uolumus &
præsentium patrocinio decernimus quod omnes & singuli tales inhibentes ipso facto exeomu
nicationis incutrant sententiam:contra tales ipsi carmelitarum:prædicatotum:minorum:& he-
remitarum sancti augustini protectores & auditor cameræ apostolicæ qui sunt & qui pro tem-
pore erunt:& inquisitores hæretieæ prauitatis ad prædictorum fratrum requisitionem possint
& debeãt qlibet eorundē pet se sicut cōtra hæretieos ꝑcedere. ¶ Et ne ꝑtextu cōstitutiōis Inno
centii.iiii.prædecessoris nostri quæ incipit Volentes locorum diocesani & alii ordĩari aut alii
quicunq; legati aut q̄uis auctoritate utentes in personas & loca aut alia queuis bona dictorum
fratrum quouis iusto titulo ad eas pertinentia contra Ioannis.xxii:& elæmētis.vi.prædecessorũ
nostrorum ordinationem sibi quicunq; iurisdictionem aut superioritatem uendicare præsum-
pserint:districtius inhibemus ne quisq; absq; sedis apostolicæ speciali commissione & auctori-
tate de huiusmodi & aliorum prædecessorum nostrorum non in genere sed de uerbo ad uerbũ
specialem faciente mentionem in personas domos loca aut alia dictorum fratrum beatissimæ
dei genetricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli bona utpote prorsus exempta aliquas
excomunicationis interdicti & suspensionis sentẽtias specialiter uel generaliter quomodolibet
promulgare:aut in personas domos aut loca hiusmodi aliquam præeminentiam superioritatē
& iurisdictionem quomodolibet exercere præsumant etiam ratione: contractus uel delicti seu
rei de qua ageretur ubicũq; iniatur contractus:committatur delictum:uel res ipsa consistat. De
cernimus quoq; ex nunc quaslibet excomunicatiōis suspensionis & iterdicti sententias: & quos
cunq; processus quasuis pœnas & sententias generales uel speciales continentes quos & quas ꝑ
mulgari uel haberi:& omnia quæ cōtra fratres domos & loca dicti ordinis quomodolibet fie-
ri cōngerit ēt eoꝝ exēptione utpote notoria nō aliter allegata:nullius roboris uel momenti eē
& pro ifectis prorsus hēri debere. ¶ Insuper innocētii.vi.& Clæmēns.iiii.ac Clæmētis.vi.præ-
decessotum nostrorum idulta de decimis non soluēdis de ortis uirgultis noualibus ad eorum
usum pertinentibus:& quæ propriis manibus & sumptibus coluntur speciali priuilegio ut eo-
rum utamur uerbis. Ea propter dilecti in domino filii uestris iustis postulationibus clæmēter

annuimus & domos uestras in quibus diuino mãcipati estis obsequio sub beati petri & nostra protectione suscipimus & præsentis scripti priuilegio communimus & quæ deoominatis rebus præfati prædecessoris priuilegia cõcesserunt ad singula bona dictorum fratrum extendimus: uidelicet quoscũq; ortos & syluas ac quæcũq; alia bona prædictæ domus & ordinis quæ impresentiarum iuste ac canonice possident aut in futurum cõcessione põtificum largitione regum uel pricipũ oblatiõe aut fideliũ donatione siue hæreditaria successione quam in sæculo existentes tam de iure q̃ de cõsuetudine ad succedẽdum fuissent habiles seu aliis qbuscũq; iustis modis præstãte dño poteritis adipisci firma uobis uñisq; successoribus & illibata pmaneant in quibus hæc propriis duximus exprimẽda uocabulis. Loca ipsa ĩ quibus præfatæ domus sitæ sunt cum pertinentiis suis: uidelicet: cum ecclesiis ortis pratis nemoribus usuagiis pascuis in bosco & plano in aquis & molendinis in uiis & semitis ac oĩbus aliis libertatibus & immunitatibus suis sane noualium uñoꝝ quæ ꝑpriis manibus aut sumptibus collitis siue de ortis uirgultis uineis & piscationibus uñis nullus a uobis decimas exigere uel extorquere ꝑsumat. ¶ Liceat quoq; uobis clericos uel laicos liberos uel absolutos a sæculo fugiẽtes ad conuersio[n]ẽ recipere & eos absq; cõtradictione aliq̃ retinere. Prohibemus insuper ut nulli fratrum uñoꝝ post factã ĩ domibus uestris professionem fas sit sine prælati sui licentia de eisdem locis discedere Discedẽtem uero absq; omnium litterarum uestrarum cautione nullus audeat retinere quod si quis retinere forsan præsumpserit licitum sit uobis in ipsos fratres & eos qui dictos fratres retinent clericos uel laicos regularem sententiam promulgare: ¶ Insuper auctoritate apostolica prohibemus ut nullus episcopus uel quælibet alia persõa ad sinodos uel cõuẽtus forenses uos ire uel iudicio sæculari de ꝑpria substãtia uel de possessionibus uestris subiacere compellat. Nec ad domos uñas causa ordines celebrãdi causas tractãdi uel aliquos cõuẽtus publicos cõuocãdi uenire præsumat: nec regularem magistri uestri generalis electionẽ ĩpediat aut de ĩstituẽdo uel remouẽdo eos qui ꝑ tempore fuerint cõtra statuta ordĩs uñi se aliquatenus intromittat. Et nicolai. iiii. & alexãdri. iiii. inherentes uestigiis & illud adiciẽtes ut priores ipsi ep̃o saluo ordĩe suo obedire debeãt & contra statuta sui ordinis auctoritate sedis apostolicæ cõfirmata nullam obediẽtiam facere cõpellanť. ¶ Pro cõsecrationibus uero altarium seu ecclesiarum pro oleo sancto & quolibet ecclesiastico sacro nullus a uobis sub obtẽtu cuiussis cõsuetudĩs uel alio modo qcq̃ audeat extorquere sed ad hæc oĩa gratis uobis episcopi diocesani ut teneanť libere & gratiose impẽdãt: alioquin liceat uobis quoscũq; malueritis catholicos adire antistites gratiam & comonionem apostolicæ sedis habẽtes qui apostolica freti auctoritate uobis quod postulatis ĩpẽdãt: quod si sedes diocesanorum ep̃orum forte uacauerit: ĩterim omnia ecclesiastica sacra a uicinis episcopis libere & absq; cõtradictione suscipere possĩs: si tñ ut ex hoc ĩ posterũ propriis episcopis nullum præiudicium generetur. Quia uero interdũ propriorum episcoporum copiam non habetis si quos episcopos romañ. sedis ut diximus comunionem & gratiam habẽtes & de quibus plenam noticiam habeans per uos transire cõtigerit: ab eis benedictionem uasorum & uestium & consecrationem altarium aoctoritate apostolicæ sedis recipere ualeatis: Crisma uero oleum sc̃m: cõsecrationem altarium seu basilicarum: ordinationes clericorum qui ad ordines fuerint promouendi a diocesanis suscipiaos Episcopis siqdem catholicæ & rite graoam & comunionem sacrosauctæ romanæ sedis habuerint & ea uobis noluerint sine prauitate aliq̃ exhibere ĩdulgentes. Præterea quia uñi ordinis fratres de locis ad loca ipsius ordinis sæpius trãsmittuntur propterea quod stabilem & perpetuã in certis & determinatis eiusdẽ ordinis domibus non faciũt mansionem quia etiã bonos & idoneos ac approbatos a uobis fratres faciatis ad ordines promoueri. Preterea quæ de ordinibus suscipiẽdis Ioãnes. xxii. prædecessor præfatus fratribus præfati ordinis beatissimæ dei genetricis mariæ de monte carmeli præfatis ordinariis ĩdulsit declarando uolumus quod liceat uobis ordinandos fratres eiusdem uestri ordinis quibuscunq; malueritis catholicis pontificibus comunionem & gratiam apostolicæ sedis habentibus præsentare ipsisq; pontificibus præsentatos a uobis fratres sine qualibet examinatione per eosdẽ põtifices faciẽda & absq; omni prouisiõe uel obligaoõe ipsoꝝ ordinãdorum fratrum ad ordines promouere & eisdem fratribus ordĩes etiã sacros libere cõferre. ¶ Et ut quieti eorũdẽ fratrũ dicti ordĩs uberius cõsulatur cõstitutõe recolẽdæ memoriæ clæmẽtis papæ. v. et ꝑdecessoris nñi sup domibus ꝑfessorum ordĩs mẽdicãtium prope domos alioꝝ ordinũ mẽdicãtium professorum infra spacium cẽtum quadraginta cannarũ de nouo non recipiẽdis ad oẽs alios religiosos alioꝝ ordinum tam mẽdicantiũ q̃ non mendicãtium utriusq; sexus & quascunq; alias

ecclesiasticas personas ppe domos fratrū dicti ordinis de monte carmeli noua ecclesias & loca
construere uel alias de nouo recipere & habere uolentes extendimus ita ut nulli eoꝝ infra p
dictum spacium cētū quadraginta cānarum ēt per aerem mēsurandaꝝ ubi alias cōmode p ter
rā mēsurari nō posset edificare de nouo seu cōstruere aut edificata seu cōstructa de nouo reci
pere aut īhabitare iuxta loca pdictoꝝ fratrū de mōte carmeli præsumāt. Si qs uero cuiusuis cō
ditionis status aut dignitatis fuerit qui cōtra pdicti Clæmentis prædecessoris constitutione m
& nrām amplianonē uenire aut agere psumpserit tā ipse q̄ fauorē & auxiliū pstantes ipso facto
sententiā excōicationis icurrāt & quā ferimus i his scriptis & nihilominus cuncta & singula ab
eis facta p ifectis hēantur. ¶ Ad hæc nouas & idebitas exactiones ab archiepis epis archidiaco
nis seu decanis aliisq; oībus ecclesiasticis sæcularibus ue personis a uobis oīno fieri phibemus.
Sepulturā quoq; ut supra in ecclesiis urīs liberā esse decernimus. Præterea ortos & syluas ad ius
ecclesiarū uestraꝝ spectātes quæ a laycis detinēt redimēdi & legitime liberādi de manibus eo
rū & ad ecclesias ad q̄s ptinent reuocandi libera sit uobis auctoritate apostolica facultas. ¶ Ob
eunte uero urō generali magistro uel suoꝝ quolibet successoꝝ nullus ibidē q̄libet surreptione
astutia seu uiolētia pponat: nisi quē fres cōi cōsensu uel eoꝝ maior pars cōsilii sanioris secundū
deū & beatissimæ dei genetricis mariæ de mōte carmeli regulā & cōstitutiones puiderint eligē
dū paci quoq; & trāquillitati urǣ paterna in posteꝝ solicitudine prouidere uolētes auctoritate
apostolica phibemus ut īfra clausuras locoꝝ urōꝝ nullus rapinā seu furtū facere ignē appone
re sanguinē fundere hoīem temere cape uel iterficere seu uiolētiā quamcunq; audeat exercere.
¶ Præterea Nicolai iiii. Bonifacii. viii. Clæmentis. iiii. pdecessoꝝ nroꝝ roman. pontificū uesti
giis iherentes oēs libertates indulgētias peccatoꝝ remissiones imunitatesq; a prædecessoribus
nris roman. pōtificibus locis urīs cōcessas necnō libertates & exemptiones sæculariū exactionū
a regibus & principibus & quascūq; res uobis uel aliis fidelibus rōnabiliter idultas auctoritate
apostolica cōfirmamus & pntis scripti priuilegio communimus. Decernimus ergo quod nulli
omnino hominum liceat pfatas domos temere pturbare aut eius possessiones aufetre oel abla
tas quoquomō retinere seu qbuslibet uexationibus fatigare sed oīa itegre cōseruent eoꝝ pro
quoꝝ gubernatione ac substētatione cōcessa sunt usibus oīmodis pfuturis salua sedis apostoli
cæ auctoritate & diocesanorum episcoporum canonica iustitia i præsentibus litteris declarata.
¶ Statuentes præterea apostolica auctoritate & psentium tenore cōcedētes uolumus & ordina
mus quod decætero perpetuis futuris tpibus tā magistro generali q̄ cuilibet dicti ordinis offi
ciali prioribus dicti ordinis secūdū morē & istituta eiusdē ordinis in quibuscūq; puiciis cōsti
tutis tā præsentibus q̄ futuris sit licitū ac pmissum quascūq; mulieres & utriusq; sexus psonas si
alias sint idonee & aliud canonicū nō obsistat quæ habitū regularem prædicti ordinis ad istar
mātellatarū seu pinzocheraꝝ aut frattum de penitentia tertii ordinis ordinum fratrū minoꝝ
& prædicatorum necnon heremitarum sancti augustini habere uoluerint & gestare tā uirgines
ac matronas q̄ uiduas ac mantellatas seu pinzocheras & utriusq; sexus personas dicti ordinis
carmelitarum recipere & admittere ac earum singulis habitū regularē ac regulā eiusdē ordinis
carmelitaꝝ adistar hmōdi mātellataꝝ seu pizocheraꝝ utriusq; sexus ordinū & utriusq; sexus
psonaꝝ ordinū fratrū minorum & prædicatorum necnon & heremitarum sancti augustini p
fatorum prout secūdum deū saluti animatū earūdem personarum salubrius uisum fuerit expe
dire etiam exhibere quæ sic receptæ & i posterū recipiendæ auctoritate præfata gaudeant: &
gaudere possint & debeant tam exemptionis priuilegio q̄ omnibus imunitatibus libertatibus
indulgentiis & aliis priuilegiis quibuscunq; præfato ordini beatæ dei genetricis mariæ de mō
te carmeli eiusq; fribus ac psonis per sedē apostolicā tam concessis & quæ in posterum concedē
tur quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium immunitates libertates indulgentiæ ac que
cunq; alia priuilegia ipsis prioribus & fratribus ordinis de monte carmeli competunt uel com
petere possunt seu poterunt & priores & fratres ac loca ipsa esse capacia eorundem constitutio
nibus apostolicis ac statutis & consuetudinibus tam uestri q̄ alioꝝ ordinum quorumcunq; &
aliis contrariis non obstantibus quibuscunq;. ¶ Præfati quoq; Bonifacii. viii. prædecessoris no
stri concessionem nostram per quam uoluit quod puinciales dicti ordinis possint licentiā da
re fratribus idonris ad christi fidelibus proponendū uerbom dei de licentia diocesanorum pe
titioni eorum nō plene satisfit. Propterea declarando uolumus & hoc quia inter sollicitudines
nostras illa decet eē præcipua ut super dominicū gregem nobis commissum obseruemus uig
lias indefessam exerceamus curam & exactam diligētiam apponamus ne illum lupus rapax in

uadat & eius sanguis scd̄m ꝓphetá qđ absit de nr̃is máibus requirat. hoc ãr bene sit si oleo dulcedinis uerbi dei foueát subditi & íncrepatióis uino pctõꝝ suoꝝ medeát uulnera & pnĩæ acrimonia purgata tegát ad id uero exequédú sciétia diuinæ legis exposcit desideratus ordo & uitæ integritas flagitat scriptú é enim. Tu sciam repulisti & ego te repellam ne sacerdotio fungaris mihi: quia labia sacerdotis custodiút scientiá & legé requirunt ex ore eius al's prout ad eú pertinet inter leprá & leprá nõ posset discernere nec peccator existés dei deberet narrare iustitias & testamétú illius assumere p os suú. Ná cuius uita despicit cósequés est ut eius pdicatio cótemnat. Quapropter ut ipsi gregi eadé cura nostra eo plenior ípendat quo plures operarii in agro dñi fuerint cõstituti sacerq; uester ordo qui sacerdotibus abúdat & in suis fratribus uiget sciétia & uitæ sinceritate p dei gratiá pollet in eodé agro fructus uberes afferat: tu fili prior generalis per te uobis uero ꝓuinciales priores in ꝓuincialibus uestris capitulis cú diffinitoribus ipsoꝝ capl'oꝝ fratribus eiusdé uestri ordinis sacerdotibus in sacra pagina eruditis examinatis & approbatis a uobis pdicatióis & tam ipsis q̃ aliis fribus dicti ordinis ad id idoneis audiédi cófessiones absoluédi cófitétes iniungédi eis pœnitétias salutares officia auctoritate apl'ica cõmittédi eisdé quoq; fratribus qbus dicta officia p uos taliter cõmissa fuerint: qđ illa libere ualeát exercere Plená tenore pñtiú damus & cõcedimus feacultaté ac uolumus qđ fratres dicti ordinis quos scd̄m illius cõstitutiões in domibus suis deputati cótigerit in lectores cú dicti ordinis magistri generalis licétia libere in domibus pdicti ordinis legere & docere ualeát in facultate theologica & principia soléniter facere illis locis exceptis in qbus studia uigét generalia districtius inhibentes ne quis fres ipsius ordinis qbus dicta officia taliter cõmittéda duxeritis in executióe officioꝝ ipsoꝝ audeat quõlibet impedire. Et quia ꝓhibétibus cõstitutióibus nostris nulli fratrú uestroꝝ é licitú populo pdicare nisi a magistro generali uestri ordinis examíatus & approbatus fuerit & sibiipsi pdicatióis offm̃ ab ipso cõcessum uos pdictis fratrú laboribus & piculosis dissentióibus euitádis nec non ut animarú salus possit inde facilius ꝓuenire sup ꝓhibitióe hmõi oportune ꝓuisióis remediú apponétes ut singuli priores ꝓuinciales in suis ꝓuinciis cú diffinitoribus in ꝓuincialibus capitulis congregatis fratres in sacra pagía eruditos examíare & approbare & eis officiú pdicatióis deú hñdo præ oculis cõmittere ualeant sicut ex forma pdicti ordinis cõstitutionú magister poterat generalis pleniá auctoritaté pñtiú cõcedimus facultaté. ¶ Cúq; p cõcessiones Clæmentis.iiii.& Vrbani ét.iiii. prædecessoꝝ pdictoꝝ qbus cauet qđ liceat fribus beatissimæ dei genetricis mariæ de monte carmeli tá in locis & oratoriis suis q̃ in aliis decétibus locis extra loca & oratoria sua corá platis principibus & magnatibus dú ab eis uel eoꝝ ex pte fuerint requisiti cú altari portatili celebrari deuotióí eoꝝ nõ plene cósulit cõcessioné eandé extédétes eisdé fratribus ut corá qbuscúq; psonis cuiuscúq; sexus uel status rá in eorú domibus q̃ extra dú tñ loca sint hõesta libere possint cú altari portatili missas & alia diuía officia celebrare & in locis publicis populo prædicare absq; tñ iuris parrochialiú ecclesiaꝝ piudicio: & ne de iure huiusmodi possit aliqua quæstio suboriri iuris huiusmodi appellatióe intelligimus decias & primicias dúraxat quæ a laycis solét clæricis exhiberi. ¶ Cæteꝝ cú nõ obstáte cócessione Innocétii.iiii. pdictis fratribus facta qua cauet ne de aliqbus causis a sede apostolica cõmittédis inuiti cognoscere teneant: sup hmõi causis audiédis ab aliqbus molestent geri eoꝝ & paci ꝓuidere uolétes eis motu scientia & auctoritate pdictis qđ ad id per litteras apl'icæ sedis aut legatoꝝ a latere seu quorúcúq; alioꝝ legatorum uel subdelegatoꝝ ipsius & ad pecuniá colligédá inuiti cõpelli nõ possint quodq; nullus eoꝝ collectorum uel uisitatoꝝ uel inquisitoꝝ offm̃ monasteriis uel ecclesiis seu qbuscúq; psonis impédere & ad cognitiões causaꝝ citationes ptiú & denúciationé sentétiarú iterdicti uel excomunicationum pcedere aut recipe curá monialiú seu religiosaꝝ quarúlibet psonaꝝ teneátur p apostolicas litteras impetratas uel in posterum impetrandas nisi huiusmodi apostolicæ litteræ de hoc indulto & ordine prædicto expressam fecerint mentioné prædictis motu scientia & auctoritate apostolica indulgemus cõcedimus quoq; eisdem etiam ut ad uisitandú aliqua mõasteria monialium cuiuscunq; ordinis uel ad audiendú cófessiones earum cõpelli aliquatenus non possint uel ad recipiendú commissiones causarú seu sñiaꝝ exhibitiões uel alia cõtingentia causas ipsas per litteras apostolicæ sedis in qbus facta nõ fuerit de indulgétia hmõi métio spális nullus insup legatus uel subdelegatus patriarcha archieps eps nullusq; alius platus ecclesiasticus uel eoꝝ uicarii uel officiales ad portádú seu deferédú litteras: uel exequédú uel denunciandú sñiam contra principes seculares coitates populos seu quoscunq; benefactures eoꝝ nullusq; delegatus uel ordinarius iudex ad faciendum citationes uel cõmissiones recipiédas siue quod sint in causis aliq

bus assessores seu ad alia lites seu cõtrouersias cõtingẽtia in causis quæ curã ipsis tractant quem-
piã ipsorũ dicti ordinis fratrũ cõpellere ualeãt sine pdictæ sedis mãdato uel licentia spãli expres-
sam faciẽte de hac indulgẽtia meutionẽ nec quisq̃ eorũ patere uel intẽdere teneat sup his moni
tionibus mãdatis aut iussionibus eorũdẽ aut facere uel iplere qđ in hac pte duxerint iniũgẽdũ.
¶ Cæterũ generalis magister uel priores puinciales ac ipsorũ uicarii illos ex fratribus de quibus
auctoritate litterarũ sedis apostolicæ uel legatorũ ipsius archiepiscopis & epis ac aliis qbuscũq;
puisum existit uel in posterũ cõtigerit puideri corrigere ac etiã nõ obstãte cõtradictione aliqua
possint ad suũ ordinẽ reuocare nec p litteras eiusdẽ sedis seu legatorũ ipsius iam obtentas uel de
cetero obtinẽdas aliquos de fratribus ipsius ordinis præfatis archiepiscopis & episcopis aut aliis
teneant in socios deputare nisi dictæ litteræ apostolicæ obtinẽdæ de indulto hmõi & ordine ip-
so expressam fecerit mẽtionẽ & al's id honestati ordinis & illorũ saluti uiderint expedire. Nullus
aũt legatus etiã de latere nostro missus auctoritate litterarũ sedis apostolicæ specialẽ de hoc idul
to & ordine uro nõ facientiũ mẽtionẽ. Nullusq; platus nec aliqua psona religiosa ul' sæcularis de
fratribus eiusdẽ ordinis ad sua seu ecclesiæ negotia pcurãda uel secũ manẽdũ aliquos assumere
ualeat nisi quos generalis magister in toto ordine & priores puinciales in suis puinciis ipsorũ tãq̃
idoneos & discretos sibi duxerint assignãdos quos ẽt subiacere uolumus ordinis disciplinæ illos
uero ipsius ordinis fratres qui ad pdicãdũ crucẽ uel inquirẽdũ cõtra prauitatẽ hæreticã seu ad il
la hmõi negocia sunt uel fuerũt ubicũq; a sede ap'lica deputari tu fili generalis magister tuiq; suc-
cessores remouere seu reuocare poenitus trãsferre ipsisq; qđ supersedeãt iniũgere aliosq; substitue
re cũ expedire uideriris libere ac licite ualeatis & in eos si cõtrauenerit cẽsurã ecclesiasticã exerce-
re ac quilibet puincialis prior uel eius uicarius eiusdẽ ordinis idipsum i sua puincia circa fratres
ipsius ordinis qbus ab eadẽ sede si ulla cõtigerit in illa cõmitti facere possit. Non obstãtibus ali-
quibus litteris uel idulgẽtiis ap'licis ipetratis uel ẽt in posterũ ipetrãdis quæ de hoc nõ fecerint
mẽtionẽ. ¶ Inhibemus quoq; ne qs post pfessionẽ in ordine uro factã sine generalis uel sui puin-
cialis licẽtia discedat ab ipso discedẽtẽ uero absq; cautione litterarũ alterius ipsorũ ptextu alicu-
ius priuilegii ap'licæ sedis nullus audeat retic͂re qđ si forte retinere psumpserit generali magistru
in toto ordine & puincialibus prioribus in suis puinciis dũ taxat licitũ sit in ipsos discedẽtes fra
tres sniam excomunicatiõis pmulgare. Si uero aliq de fratribus uri ordinis post obtẽtã licentiã
a sede pdicta aut a magistro generali ad religionẽ aliã trãseundi infra duos uel tres menses se ad
aliam religionẽ suæ saluti cõgruã nõ cõtulerint & ipsius nõ susceprint habitũ regularẽ licitũ sit ti-
bi fili generalis ac uices tuas gerẽti cõtra ipsos tanq̃ cõtra alios ordinis uri apostatas pcedere se-
cundũ qđ honestati ipsius ordinis uideritis expedire. Illud idẽ itelligi uolumus de illis qui post
susceptionẽ habitus alterius religiõis ifra tẽpus pbationis nulla pfessione facta inde psumpserit
resilire. Apostatas quoq; uri ordinis iuxta alexãdri. iiii. cõstitutionẽ & nram pñtem cõcessionem
excomunicare cape ligare icarcerare & al's subdere disciplinæ rigori possitis per uos ac ẽt alios a
uobis deputatos in quocũq; habitu & loco etiã si in curia nra eos cõtigerit iueniri in qua sicut ex
tra nos sup uestros subditos rõne pfessiõis tã tacitæ q̃ expressæ emissæ ordinarios pprio motu &
scientia similibus auctoritate ap'lica deputamus iuocato ad hoc si opus fuerit brachii sæcularis
auxilio. Inhibemus etiã ne fratres quos ab ordine uro p suis culpis p generalẽ magistrum expel
li cõtigerit uel q egressi fuerint pprio suo motu pdicare cõfessiones audire seu docere psumãt
nisi ad aliũ ordinẽ in quo licite hmõi exerceant officia trãsierint de nra uel dicti generalis magi-
stri spãli licẽtia qđ si forte ipsi cõtra hmõi inhibitionẽ nram aliquid sup pmissis temere attẽptare
psumpserit puinciales priores & locales & eorũ uicarii in illos quos infra fines suarũ puinciarũ
iuxta cõsoetudinẽ ordinis uestri existẽtes inuenerint talia psumentes monitione pmissa auctori
tate apostolica excomunicationis: ualeãt sniam pmulgare: eiectos aũt de ordine uestro uel egres
sos qui a receptiõe i eodẽ ordine suis culpis exigẽtibus reddiderint se indignos & alios fres eius
dẽ ordinis ex rationabili causa ad quoscũq; ordines approbatos præterq̃ ad beati Augustini tẽ-
plariorũ hospitalariorũ & aliorũ religiosorũ arma portantiũ ad euitandũ occasionẽ euagandi ge-
neralis magister tantũ uel eiusdẽ uicarius de suo scitu cũ suis testimonialibus litteris auctoritate
nostra licentiandi liberã habeãt facultatẽ. Nos enim districtius inhibemus ne tales ad alium or-
dinem taliter transire uel aliqui eos recipere seu retinere præsumant absq; licentia speciali sedis
apostolicæ faciente de hac inhibitione plenariam mentionẽ. Inhibemus etiam ut nullus siue sit
in religione & ordine siue extra ordinẽ cõstitutus habitum uestrum aut ita consimilẽ quod pro-
pter eum frater carmelitarũ credi possit deferre audeat absq; sedis apostolicæ mãdato speciali

& ut dicta ĩhibitio maioré cõsequat̃ effectũ statuimus ut hii q habitũ uр̃m uel sibi ꝑdicto modo cõsilem deferre ꝑsumpserint ad deponẽdũ ipsum p diocesanos locoꝝ cũ a uobis reqsiti fuerint monitiõe præmissa per cẽsurã ecclesiasticã appellatione postposita cõpellant̃. ℂ Quia uero nonnulli uр̃æ religiõis habitũ sumẽres diuersis ꝑsonis quæ sciti & iuetiri nõ pñt ĩterdũ aliqua bona restituere tenent̃ Vobis magister generalis & priores ꝓuinciales ac prioribus localibus concedimus ut singuli uр̃m in locis sibi cõmissis bona ipsa in pios usus cõuertere ualeãt ꝓut secũdũ deũ uiderint expedire. ℂ Inhibemus insup uniuersis fratribus uр̃i ordinis ne aliqs eoꝝ nisi necessitate urgẽte aliis q̃ ꝑlatis suis peccata sua cõfiteri ꝑsumat uel aliis eiusdẽ ordinis sacerdotibus secundum regulã & ipsius ordinis ĩstituta. ℂ Vniuersis aũt ecclesiarũ ꝑlatis & aliis ĩhibemus ne cõfessiones uestras uobis ĩuitis audire uel cõpellere uos ad sinodos seu cõuocationes suas accedere uel cũ eis extra ciuitates uel ĩtra ꝓcessionaliter exire aut suis cõstitutionibus subiacere uel iuramẽto firmatã uel manualẽ obediẽtiã a prioribus ꝓuincialibus uel localibus uel qbuscunq; aliis uestris fratribus exigere aut de ipsoꝝ ĩstitutiõe uel destitutiõe siue de statutis uр̃i ordinis se aliqtenus intromittere seu ꝓhibere ne ad ciuitates uel uillas ubi religiose ac honeste morari possitis a populis euocati audeatis accedere ubi q; pro uр̃is usibus cõstruere edificia ecclesias seu oratoria aut in accedẽtes fr̃es seu in cõstruentes hmõi uel receptatores ipsoꝝ excoĩcationis sñias ferre ꝑsumant.

ℂ Cõcedimus quoq; uobis motu & scia similibus ut de illis q in ornamẽtis uel pro eis aut libris fabrica luminaribus anniuersario septimo uigesimo trigesimo aut aliis ad ꝑpetuũ cultũ diuinũ seu pro pitãtiis aut uictu ad sustẽtationẽ uр̃am uel ĩdumẽtis nec nõ pro annuis cẽsibus redimendis ad quoꝝ solõnẽ aliquæ domus uр̃i ordinis obligatæ noscunt̃ uel de domibus ꝑdiis & ortis aliisq; locis uobis ĩstituta uр̃i ordĩs oportunis aut de hiis quæ pro hmõi domibus ꝑdiis ortis & locis emẽdis uobis legant̃ dũmodo ꝑmissa nõ cõuertant̃ in usus alios sed in illos dũtaxat ꝓ quibus relinquunt̃. Aut alios ẽt qui in Nicolai.v.cõcessione & hac nр̃a ĩdulgẽtia cõtinẽt̃ nulli canonicã iustitiã aut portionẽ aliq̃ teneamini exhibere. Et ne qs a uobis uel ultimaꝝ executoribus uolũtatũ seu decedẽtiũ hæredibus de ꝑmissis aliqd exigere uel extorquere ꝑsumat. Districtius inhibemus ad hoc liceat fr̃ibus uр̃i ordinis cũ de prioribus locis suis ad alia loca se trãsferãt tã edificia seu oẽm edificioꝝ materiã locoꝝ q̃ dimittũt (dedicatis ecclesiis dũtaxat exceptis) q̃ libros calices & paramẽta secũ ad alia loca trãsferre ac edificia ipsa cũ solo & aliis ad eadẽ loca ꝑtinẽtibus ꝑterq̃ ecclesias p ꝑsonas ad hoc a sede apostolica deputatas uẽdere: ipsoꝝq; ꝑcium in alioꝝ locorũ ad quæ dicti fratres se trãsferunt edificationem seu alias in eoꝝ utilitatẽ cõuertere secũdum quod eis melius uidebit̃ expedire cũ ipsa priora & alia loca fratrũ ad apostolicã sedem & ad prædictũ ordinẽ btĩssimæ dei genitricis mariæ de mõte carmeli spãliter & ĩmediate ꝑtinere noscuntur: Et ne aliq archiepiscopi ul' episcopi aut alii ecclesiaꝝ ꝑlati seu quis alia ꝑsona ecclesiastica ul' secularis ꝑdicta loca seu bona occupare accipere uel usurpare aut quoquomodo sibi uendicare ꝑsumãt absq; dictæ sedis licẽtia spãli Districtius ĩhibemus ĩdulgẽtes uobis ut ad ꝑstationẽ ꝓcurationũ legatoꝝ ꝑdictæ sedis uel nunciorũ ipsius seu diocesanoꝝ locoꝝ aut exactionũ uel collectarũ seu subsidioꝝ uel ꝓuisionũ quorũcũq; minime teneamini nec ad ea soluenda per litteras dictæ sedis aut legatorum uel nunciorũ eiusdẽ seu rectorũ terraꝝ ecclesiæ romañ ĩpetratas seu in posterum impetrandas cuiuscunq; tenoris fuerint in perpetuum cõpelli possitis nisi dictæ sedis litteræ ĩpetratæ aut imposterum impetrandæ plenã & expressam de ĩdulto hmõi & dicto ordine fecerint mẽtionẽ. ℂ Cæterũ cũ fe.re. Innocẽtius papa ꝑdecessor noster olim duxerit statuendum ut exẽpti q̃cunq; gaudeant libertate nihilominus tamen ratione delicti seu contractus aut rei de qua agitur contra ipsos rite possint coram locorum ordinariis conueniri & illi quo ad hoc suam in ipsos iurisditionem prout ius exigit exercere. Nos uobis ut occasione constitutionis huiusmodi nullum libertatibus & immunitatibus uobis ordini uestro per priuilegia & indulgẽtias ab apostolica sede concessis præiudicium generetur auctoritate pñtium indulgemus. Decernimus ergo irritum & inane quicquid contra tenorem concessionum constitutionum & inhibitionum huiusmodi per quoscunq; fuerit attemptatum & interdicti suspensionis & excomunicationis sententias si quas contra concessiones constitutiones inhibitiones easdem in uos uel uestrum aliquos aut loca uestra seu benefactores uestros uel executores aut hæredes prædictos in posterum promulgari contigerit poenitus non tenere. ℂ Et quia in regula eorundem fratrũ carmelitarum eis ab alberto patriarcha hierosolymitañ tradita & ab Innocentio.iiii. Alexãdro etiã iiii.& Nicolao similiter.iiii.romañ pontificibus prædecessoribus nostris approbata & confirmata & quam per præsentes motu & scientia similibus approbamus confirmamus & ꝑsentis scripti

patrocinio auctoritate apostolica perpetuo communimus inter cætera cauetur expresse quod fratres ordinis prædicti ab esu carniũ abstineant nisi pro ĩfirmitatis aut debilitatis remedio sumantur & eisdẽ etiã pcipit quod singulis diebus dominicis dũtaxat exceptis a festo exaltationis sanctæ crucis usq; ad festiuitatẽ resurrectiõis dominicæ ieiunare teneant & ab Eugẽio papa.iiii. pdecessore pfato quadã tẽperie huiusmodi rigorẽ mitigãte concedit statuit & ordinat qđ dicti ordinis pfessores q pro tpe forẽt tribus diebus singularũ septimanaꝝ etiã qbus ut præfert ieiunare iuxta eãdẽ regulã erãt astricti carnibus uesci possent pterq̃ in aduẽtu & q̃dragesima & aliis generaliter phibitis diebus. Cũ ut ẽt accepimus ab aliqoibus reuocet in dubiũ an illis diebus qbus eis esus carniũ cõcedit ieiunare teneant pro eo qđ in cõcessione pdicta Eugenii nõ solũ mitigationẽ abstinẽtiæ sed relaxationẽ ieiunii ab eodẽ Eugenio pdecessore peritũ fuisse cõspicit & ppterea piæ memoriæ Pius papa.ii. pdecessor noster præfatus cõcessit ut prior generalis dicti ordinis qui pro tpe foret super hmõi posset ieiunio dispẽsare. Nos etiã motu & sciã similibus litteras prædictas Alberti patriarchæ hierosolymitañ & Innocẽtii.iiii. Alexã.iiii. nicolai.iiii. Eugẽii & Pii innouamus & cõfirmamus & approbamus & ppetuæ firmitatis esse uolumus & mãdamus cõcedentes qđ tu dilecte fili generalis & q pro tpe erunt tui in dicto officio successores psonarũ locorum & tẽporũ qualitate pensata cũ utriusq; sexus dicti ordinis pfessoribus iuxta tuæ cõsciẽtiæ arbitriũ super pmissis tam ieiunio q̃ carniũ esu dispẽsare oaleas atq; tres dies plures uel pauciores ad ieiunium faciendum nominare & remittere ut possis libere indulgemus ac illis ex eis q iuxta huiusmodi regularia instituta dicti ordinis gloriosissimæ dei genetricis mariæ de monte carmeli & eiusdẽ Eugenii mitigationẽ antedictã nr̃amq; declarationẽ huiusmodi ut cõfessor idoneus quẽ quilibet eorũ utriusq; sexus de suorum superiorum consensu duxerit eligendum eorũ cõfessione diligenter audita semel in uita & in mortis articulo plenariam omnium suorum peccatorũ remissionẽ & indulgentiã ĩpendere ualeat auctoritate apostolica tenore præsentiũ gratiose concedimus. ¶ Et quia in eadẽ regula cõcedit qđ eiusdem ordinis professores possint habere loca in heremis uel ubi eis donata forẽt ad eorũ religionis obseruãtiam apta & cõmoda secũdum quod eisdem priori & fratribus uideretur expedire. Et ex cõcessione præfati Vrbani quarti prædecessoris nostri si qui christi fideles aliqua loca ad se spectantia quæ feudalia seu censualia non existant eis contulerint pietatis intuitu liceat eis de licẽtia diocesanorum illa suscipere & in eoꝝ singulis ecclesiam uel oratorium cõstruere deuotioni ac petitioni eorũ nõ plene uidetur satisfactum cõcessionem prædictã ad alia quæcunq; loca domos & ecclesias etiã parochiales motu sciẽtia & auctoritate prædictis extendimus ac cõcessionem ipsam effectũ sortiri uolumus nõ obstãte cõstitutione recolendæ memoriæ Bonifacii papæ.viii. similiter pdecessoris nostri phibente ne cuiuslibet mendicantium ordinum fratres ad habitandum noua loca recipere uel recepta mutare præsumant sine dictæ sedis licentia speciali faciente specialem & expressam de phibitione hmõi mentionẽ. Et si cõtingat locoꝝ ordinarios in domos prædictoꝝ fratrum in suis diocesis cõstructas aliquam iurisdictionem aut supereminentiam sibi uendicare & fratrum eorundem quies in aliquo perturbaretur liceat tunc dictis fratribus capellanum in dictas domos & ecclesias ĩstituere & ammouere prout superius in præsentibus litteris diximus & expressimus. ¶ Prouidam uero calixti papæ.iii. prædecessoris præfati constitutionem quæ incipit Ad futuram rei memoriã Ad romañ pontificem qua uoluit q nullus dicti ordinis professorum beneficia sæcularia seu ẽt regularia quorumuis romañ pontificum aut sedis apostolicæ uel legatorum eius cõcessione uel indulto quouis modo in titulum uel in commendam pro tempore obtinentium aut qui futuris temporibus quomodolibet obtinebunt etiam si illa simpliciter uel alio quouis modo dimiserit in capitulis generalibus uel prouincialibus aut congregatiõibus seu negociis officiis uel aliis administrationibus dicti ordinis nisi generalis pro tempore consensu interueniente quomodolibet admittatur sub excomunicationis pena quam admissi & admittentes ipso facto incurrant: auctoritate scientia & motu prædictis etiam in archiepiscopali & episcopali dignitate fulgentibus aut monasteria aliqua uel prouinciam in commendam obtinentibus locum habere decernimus atq; prædictas litteras & omnia & singula in eis contenta ad eos qui in dignitatibus huiusmodi sunt constituti extendimus districte præcipiendo sub penis in dicta constitutione cõtentis omnibus & singulis prædicta beneficia aut dignitates quauis auctoritate uel indulto obtinẽtibus ut nullo modo de administratione fratrum aut domoꝝ aut prouinciarum seu conuentuum aliorumq; bonorum se impediant absq; dicti ordinis magistri generalis expressa licentia non obstantibus quibuscunq; litteris etiam a sede apostolica impetratis uel in posterum ĩpetrã-

dis quibus ex certa scientia & motu proprio derogamus & per præsentes derogari uolumus etiã si de illis habenda foret mentio specialis ut singula bona ordinis uidelicet ꝓuinciæ ecclesiæ domus & supposita & utrinsq; sexus ꝓfessi ut tenent sub integra magistri generalis exstãt obedientia. ¶ Postremo cũ ꝑdictorũ fratrũ gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de mõte carmeli sicut & prædicatoꝶ minoꝶ & heremitarũ sancti augustini fratrum ordinũ ꝓfessores pro fidei catholicæ dilatatiõe continue indefesseq; laborent fructusq; afferãt in ecclesia dei salutares. Et ꝓpterea fuerũt uariis per sedem prædictam priuilegiis decorati ut quos par labor pariaq; merita cõiungunt paria cõiungãt priuilegia & fauores eisdem fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmelo ꝓfessoribus ut concessis eisdem fratribus prædicatoribus minoribus & heremitis sancti augustini priuilegiis indulgentiis gratiis & faoribus ac indultis tam in spiritualibus q̃ temporalibus a prædictis & aliis romañ pontificibus, prædecessoribus nostris & quomodolibet etiam a nobis aut aliis auctoritatem habentibus quæ omnia ac si nominatim exprimerentur haberi hic uolumus pro expressis & nostræ approbationis munimine solidamus ac decernimus robur ꝑpetuæ firmitatis obtiere potiri & gaudere possint & debeat ꝑpetuis futuris temporibus in omnibus & per omnia prorsus & sine ulla differẽtia perinde ac si eisdem prædicatorum minorum & beremitarum sancti Augustioi fratrum ordinibus prædictis sunt concessa prædicto ordini gloriosissimæ dei gerutricis semperq; uirginis mariæ de mõte carmeli nominatim concessa fuissent aut cõcederentur in futurum. Et quæ magistro prædicatorum & ministro generali minorum ac priori generali heremitarum sancti augustini prouincialibus prioribus prædicatorum & ministris minorum fratrum ac prouincialibus prioribus heremitarum sancti augustini. Nec non monastetiis monialium sub eorundem prædicatorum minorum ac heremitarum sancti augustini ordioum fratrum cura secundũ ipsorum prædicatorũ minorum ac heremitarum sancti augustini fratrum ordinum instituta uiuẽtium sunt statuta in magistro generali & prouĩcialibus prioribus & uicariis dicti ordinis gloriosissimæ dei gẽitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli & monasteriorum monialium dicti ordinis beatissimæ dei genetricis, semperq; uirginis mariæ de monte carmeli institura uiuentium uiræ uerba statuta sint & esse censeantur. Mandantes & scientia motu & auctoritate prædictis præcipiendo nr dñ priuilegiorum indulgentiarum prærogariuarum exemptionum indultorum immuoitatum dictorum fratrum prædicatorum minorum & heræmitarũ sancti augustini originales litteræ aut transumpta autentica pro parte & in fauorem dictorum fratrum beatissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ de monte carmeli adducerentur uel exhiberentur eadem fides indubia adhibeatur tam in iudicio q̃ extra iudicium & aliis locis quibus opus fuerit ac si in fauorem dictoꝶ fratrum beatissimæ dei genitricis semperq; uirginis Mariæ de moote carmeli a sede apostolica emanassent & eis fuissent immediate concessæ districtius inhibentes eisdem locorum ordinariis sub interdicti ingressus ecclesiæ & suspensionis a regimine ac administratione suarum ecclesiarũ ac parochialium ecclesiarum rectoribus & aliis quibuscunq; sub excomunicationis latæ sententiæ & priuationis earundem ecclesiarum parochialium ac omnium aliorum beneficiorum ecclesiasticorum quæ obtinent nec nõ inhabilitationis ad illa & alia in posterum obtinenda penis eo ipso per eos qui contrafecerint incurrendis ne ordinis prædicti fratrum gloriosissimæ dei genetricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli domos & singula bona & professores præter & contra prædictorum Innocentii Bonifacii Alexandri Nicolai Clæmentis quarti & sexti & aliorum quorumcunq; prædecessorum nostrorum & præsentium tenorem litterarum inquietare seu molestare & eos aut testamentorum ultimarumq; uoluntatum executores & hæredes prædictos seu quoscunq; alios directe uel indirecte ad solutionem alicuius quarte parochialis seu canonicæ uel alterius portionis seu oneris & ad faciendum celebrari aliquod officium nec prædicari in eorum ecclesiis uel alibi dum apud ipsos fratres decedentium cadauera tumulantur ante uel post eorum, sepulturam nec confessis dictis fratribus ordinis beatæ mariæ de monte carmeli pro tempore eucharistiæ seu extremæ unctionis sacramenta sine rationabili causa denegare & illorum exhibitionem malitiose differre aut eorum parochianis ne dictis fratribus confiteant prohibere uel persuadere nec etiam ad præmissa seu aliquod premissorum auxilium consilium uel fauorem dare directe uel indirecte quoquomodo præsumant. ¶ Et nihilominus dicti ordinis protectori qui pro tempore erit & cuilibet in dignitate ecclesiastica constituro & metropolitañ uel alterius cathedralis ecclesiæ canonico per uniuersum orbem qui desuper prædicti ordinis gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli priores & fratres

ac illorum seu ad cōmodum eorum romanę ecclesiæ sindicos desuper requisitus fuerit per apostolica scripta insolidum mandamus quatenus per se uel alium seu alios præmissa ubi & quādo opus fuerit solēniter publicātes ac eisdē fratrum gloriosissimæ dei genitricis semperque uirginis mariæ de monte carmeli ordini illisque domibus & pfessoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistētes faciant eos pacifica possessione uel quasi priuilegiorum & cōcessionum huiusmodi gaudere nō pmittentes eos seu testamentorum executores & hæredes pdictos contra illorū tenorē per ordinarios & rectores pdictos aut quoscunque alios indebite molestari aut eis grauamina iniurias atque damna inferri seu quomodolibet irrogari ac etiam summarie & de plano sine strepitu & figura iodicii sola facti ueritate īspecta cōtra quoscūque cuiuscunque qualitatis uel cōditiōis existant & quacūque ecclesiastica etiā parrochiali archiepiscopali aut epali aut mundana forēt dignitate & exemptione muniti in qbuscunque causis per eos mouēdis qcunque ratiōe uel causa quæ excogitari posset eis ministrent iustitiæ cōplementū. Exequētes quod per eos fuerit ordinatū & illos quos censuras & poenas pdictas incurrisse cōstiterit illos irretitos esse declarēt ac faciāt & mādent interdictos suspēsos & excomunicatos publice nunciari & ab oībus artius euitari ac legitimis super his habēdis seruatis pcessibus illos quotiēs opus fuerit iteratis uicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate apostolica appellatione postposita cōpescendo inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Nō obstantibus præfati Bonifacii. viii. quibus cauetur ne quis extra suam ciuitatē & diocesis nisi in certis exceptis casibus & ī illis ultra unam dietam a fine suæ diocesis ad iudicium euocetur seu ne iudices a sede apostolica deputati extra ciuitatem & diocesis in quibus deputati fuerint cōtra quoscunque procedere aut alii uel aliis uices suas committere præsumant & de duabus dictis in cōcilio generali nec nō quæ incipit Super cathedram Bonifacii pfati & dudum uiennen concilii ac recolendæ memoriæ Calixti papæ. iii. etiam prædecessoris nostri litteris aliisque apostolicis ac etiam in puincialibus & sinodalibus conciliis editis specialibus & generalibus nec nō octonis & octoboni olim in regno angliæ apostolicæ sedis legatorum Cōstitutionibus ecclesiarum quoque & locorum quorūcunque statutis & cōsuetudinibus & inter quoscūque dicti ordinis fratrum gloriosissimæ dei genetricis semperque uirginis mariæ de mōte carmeli pfessores & locorum ordinarios seu rectores pdictos initis & cōclusis ac hactenus obseruatis pactis & cōuentionibus etiam iuramēto cōfirmatione apostolica uel quauis alia firmitate roboratis nec non omnibus illis quæ Innocentius Bonifacius Alexander Ioannes Clæmens. qrtus & sextus ac Niculaus. iiii. & v. aliique pdecessores præfati in pdictis eorum litteris noluerūt non obstare cōtrariis quibuscunque quibus omnia illa ac si de uerbo ad uerbum insererētur & derogatoriarū derogatorias clausulas in se continerent præsentibus pro expressis habentes illis alias in suo robore permansuris quo ad pmissa specialiter & expresse derogamus aut si patriarchis archiepiscopis & epischopis ac rectoribus præfatis seu quibusuis aliis communiter uel diuisim a sede apostolica indultum existat quod interdici suspendi uel excommunicari aut extra uel ultra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de induito huiusmodi mentionem & qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali uel speciali cuiuscunque tenoris existat per quam præsentibus non expressam uł totaliter non insertam effectus earum & concessæ in eis iurisdictionis executio impediri ualeat quomodolibet uel differri & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nos enim ex nunc illa & quæcunque alia quæ in futurum per nos & sedem apostolicam quomodolibet concedi statui decerni & ordinari contigerit contra Innocentii Bonifacii Alexandri Ioannis Clæmentis quarti & sexti ac Nicolai quarti & quinti & aliorum prædecessorum prædictorum & psentium litterarum huiusmodi tenorem nec non si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter attemptari contigerit irrita & inania nulliusque roboris uel momenti esse decernimus. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisue persona hanc nostram concessionis declarationem inhibitionis indulti decreti statuti uoluntatis constitutionis derogationis reseruationis cassationis restitutionis irritationis & annullationis paginam scienter uel ignoranter contra eam temere contraire attemptauerit primo secundo tertioue commonita nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit potestatis honoris sui careat dignitate reumque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat & a sacratissimo corpore & sanguine domini & redemptoris nostri iesu christi aliena fiat atque in districto examine districte subiaceat ultioni ac indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Cunctis autem dictis fratribus gloriosissimæ dei geni

tricis soperq; uirginis mariæ de monte carmeli sua iura seruantibus sit pax domini nostri iesu christi quateous etiam hic fructum bonæ actionis percipiat & apud distictum iudicium premia æternæ pacis inueniat amen. ¶ Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas prouincias originaliter destinare uolumus & dicta auctoritare decernimus quod transumptis earum manu notarii publici & curiæ causarum cameræ apostolicæ uel protectoris qui est & qui pro tempore erit aut alicuius archiepiscopalis uel episcopalis sigillo seu dicti ordinis magist; i generalis munitis ea protsus in iudicio & extra ubicunq; exhi bira uel ostensa fueriot fides adhibeatur indubia ac si ipse originales litteræ forent exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innouatioois approbationis coostitutionis ordinationis applicationis statuti concessionis indulti extensionis uoluntatis ampliationis declarationis confirmatioois suppletionis mandati derogationis & decreti infringere uel ei auso temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & apuli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto quarto calendas Decembris Pontificatus nostri anoo sexto.

Bulla Sixti quarti

restituit quædam summorum pontificum priuilegia pro Prædicatoribus, Minoribus Augustiniensibus, et Carmelitis, quæ a Calixto tertio et alijs fuerant reuocata

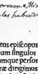
SIxtus episcopus seruos seruornm dei ad perpetuam rei memoriam. Quia in futurorum euentibos sic humani fallitur incertitudo iudicii ut quod conjectura probabili & interdom attenta consideratione utile & ad pacem & qoietem tendere uidebatur reperiri damnosom ac iorgiis ac dissenrionibus plenum quandoq; contingat non debet reprehensibile iudicari Si romanus pontifex quæ a prædecessoribus suis ex caosis uerisimiliter probabilibus suot statota cognito q ex eis dissentiones & iurgia inter personas quaslibet præsertim ecclesiasticas oriantur ne noxe grauiores exitusq; peiores inde prodeant reuocat & annullat ac in statum pristinum reducit prout in domino cōspicit salubriter expedire. Dudum siquidem postquam fœlicis recordationis Bonifacius papa. viii. prædecessor noster noonullis discordiis quæ inter prælatos & parochialium ecclesiarum rectores & ordinum mendicantium fratres per diuersas mundi prouincias constitutos exortæ erant sua quæ incipit Super cathedram constitutione finem imponere curauerat fueratq; constiturio prædicta per piæ memoriæ Clæmentem papam. v. etiam prædecessorem nostrum in concilio uienneñ innouata ac per piæ memoriæ Ioannem papam uigesimumsecundum similiter prædecessorem nostrum ad heremitarum Sancti Augustini & beatissimæ dei genitricis Mariæ de monte carmelo ordinum professores extensa nonnolli alii romani pootifices etiam prædecessores nostri ut omnem inter fratres & prælatos ac rectores præfatos conteotionem occasioñ de medio submouerent dictorum mendicantium ordinum professoribus tam in genere quam in specie ex diuersis rationabilibus causis uaria priuilegia aduersus constitutionis prædictæ tenorem & super illius declaratione & interpretatione concesserunt. Et deinde piæ memoriæ Calixto papæ tertio etiam prædecessori nostro per nō nullos episcopos aliosque superiores prælatos nec non parochialium ecclesiarum rectores exposito q aliqui dictorum fratrum se specialiter quæ ab ipsa sede in eorum fauorem aduersus constitutionem eandem emanasse asserebant primlegiorum concessiooum & iodultorum prætextu ne ad dictæ constitutiouis obseruationem compelli possent tuebantur in eorundem conquerentium & parochialiom ecclesiarum præiudicium & grauamen uariaque propterea inter eosdem prælatos rectores & sacerdotes ac fratres iurgia & contentiones & scandala exorta erant & oriebantur indies quibus obuiaretur si constitutio prædicta obseruaretur & per eundem Calixtum prædecessorem accepto q a nonnullis ex ipsis prælatis rectoribus curatis & sacerdotibus contra tenorem præfatæ constitutionis dictis fratribus graues iniuriæ ac molestiæ inferebantur Idem Calixtus prædecessor cupiens huiusmodi iurgiis contentionibus & scandalis obuiare con

stitutionem & illius innouationem & extensionem prædictas iuxta illarum seriem & continentiam in omnibus & per omnia seruari debere statuit & ordinauit q̧ quæcunque priuilegia concessiones & indulta si qua a quibusuis romañ pōtificibus prædecessoribus suis aduersus constitutionem & innouationem ac declarationem prædictas sub quacunq̧ uerborum forma & cum quibusuis irritantibus decretis & talibus q̧ eis per quasuis alias litteras apostolicas etiam facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de illorum totali tenore mentionem & similis effectus uel maioris cautele derogatoriis clausulis qualitercunque derogari nequiret siue motu proprio siue quouis respectu pro quibusuis ordinibus seu eorum domibus & locis in genere uel in specie emanassent. Illorum usus quantumcunque continuata possessione nullatenus obsistente cassauit reuocauit & annullauit ac decreuit nullius esse roboris uel momenti prout in eisdem priuilegiis & quibusdam litteris ipsius Calixti prædecessoris super statuto & reuocatione huiusmodi confectis & libris cancellariæ apostolicæ de illius mandato descriptis plenius continetur. Cum autem sicut experientia efficax rerum magistra postmodum mōstrauit & nos ipsi tunc temporis in minoribus constituti dum generalatus ordinis fratrum minorum fungebamur officio uidimus ex ipsius Calixti prædecessoris nostri litteris & priuilegiorum reuocatione præter ipsius Calixti prædecessoris intentum quamplurima iurgia lites dissensiones & scandala exorta uariæque appellationes pro eorūdem fratrum parte ad sedem apostolicam interpositæ & querelæ delatæ fuerint ac propterea idem prædecessor sanctæ romañ ecclesiæ uice cancellario & in litterarum apostolicarum expeditioñ sibi assistentibus abbreuiatoribus ne dictarum litterarum copiam cuiquam traderent inhibuerit Dubitaturque uerisimiliter q̧ nisi litteræ prædictæ Calixti prædecessoris præfati reuocentur exinde in dies sint maiora scandala prouentura. Nos quarumcunque causarum præmissorum occasione & dependentium ab eisdem tam in romañ curia quā extra eam pendentium coram quibuscunque iudicibus tam ordinatiis quam a sede apostolica uel alias delegatis in quacunque instantia etiam appellationis status iudicum & colligantium nomina & cognomina dignitates præsentibus pro expressis habentes. Illasque ad nos harum serie aduocantes & litem pœnitus extinguentes ac uolentes huiusmodi contentionibus discordiis & scandalis quantum possumus obuiare motu proprio non ad ipsorum fratrum uel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam sed de nostra mera liberalitate eiusdem Calixti prædecessoris litteras prædictas & in eis contenta priuilegiorum concessionum & indultorum huiusmodi reuocationem & si quæ desuper ab aliis prædecessoribus nostris eiusdemque Calixti successoribus romañ pontificibus approbationes emanarunt auctoritate apostolica tenore præsentium & ex certa nostra scientia reuocamus cassamus irritamus & annullamus & de libris ac registris quibuslibet deleri mandamus ac priuilegia concessiones & indulta prædicta illa omnia qualiacunque sint ac si de uerbo ad uerbum insererentur præsentibus pro expressis habentes in suos plenum & pristinum robur nec non præfatos mendicantes fratres quibus concessa sunt in genere & in specie quoad illorum totalem in præteritis præsentibus & futuris negociis consequeñ effectum in pristinum & eum statum in quo uidelicet erant antequam litteræ calixti & reuocatio huiusmodi quomodolibet emanarent plenarie restituimus reponimus & reintegramus decernentes ea omnia in suis prioribus uiribus & efficacia fore & effectum etiam quo ad præterita pro appellatione pendētia negocia sortiri debere in omnibus & per omnia perinde ac si præfati Calixti prædecessoris & in illis contenta reuocatio prædicta nullatenus emanassent nec non irritum & inane si secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter uel ignoranter contra illa attemptatum forsan est hactenus uel in posterum contigerit attemptari. Et nihilominus uenerabilibus fratribus nostris Besareoñ sabineñ minorū & Guillielmo ostieñ heremitarum Sancti Augustini & beatissimæ dei genetricis Mariæ de monte carmelo ac alano penestrineñ prædicatorum episcopis ordinum prædictorum nunc & pro tempore existentibus protectoribus in romañ curia sanctæ romañ ecclesiæ cardinalibus per apostolica scripta mandamus quatenus quilibet eorum per se uel alium seu alios præmissa ubi & quando opus fuerit ipsique desuper fuerint requisiti solemniter publicantes & ordini suæ protectioni commisso ac illius professoribus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistens faciat eos pacifica possessione uel quasi exemptionū & priuilegioꝝ prædictoꝝ gaudere non pmittens eos cōtra illoꝝ aut cuiuslibet eoꝝ tenoré p locoꝝ ordinarios & parochialiū ecclesiarum rectores ac quoscunq̧ alios indebite molestari Contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescen-

do ac legittimis super his habendis seruatis processibus eos quotiens opus fuerit iteratis uicibus aggrauare procuret inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii papæ octaui etiam prædecessoris nostri & aliis apostolicis constitutionibus quibus cauetur ne quis extra suam ciuitatem & dioce. nisi in certis exceptis casibus & in illis ultra unam dietam ad iudicium euocetur. Seu ne iudices a sede apostolica deputati extra ciuitatem & dioce. in quibus deputati fuerint contra quoscunque procedere aut alii uel alius uices suas committere præsumant & de duabus dietis in concilio generali ac aliis apostolicis constitutionibus contrariis quibuscunque seu si locorum ordinariis & parochialium ecclesiarum rectoribus uel quibusuis aliis communiter uel diuisim a sede præfata indultum existat q interdici suspendi uel excommunicari aut ultra uel extra certa loca ad iudicium euocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem & qualibet alia dictæ sedis indulgentia generali uel speciali cuiuscunque tenoris existerent per quam præsentibus non expressam uel totaliter non insertam huiusmodi dictis protectoribus factæ commissionis explicatio impediri possit quomodo libet uel differri & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ aduocationis extinctionis uoluntatis reuocationis cassationis irritationis annullationis mandati restitutionis repositionis reintegrationis & decreti infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo primo septimo idus decembris Pontificatus nostri anno primo.

Bulla Sixti quarti

pro libero regimine Predicatorum, Minorum, Augustiniensium, et Carmelitarum erga suos fratres, ac moniales habendo, atque pro immunitate et exemptione a gabellis

Ixtus episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam: Dum singulos regulares ordines & loca sanctimoniæ debita illorumque personas paterno conspicimus intuitu ad eas præcipue nostræ dirigimus considerationis affectum quæ mundanis abdicatis illecebris spiritum paupertatis assumentes elemosynarum eis erogandarum questu potius quã copiis diuitiarum uictum querentes iugiter præstant domino famulatum suisque uitæ sanctimonia & salubribus prædicationibus populum dei ad bene deuoteq̃ uiuẽdum inducunt illosque prout ex iniuncto nobis cœlitus seruituris officio congruit ab omni conamur uexatione tueri ut uestri ministerii præsidio eorum status prosperetur ubilibet & personæ ipse propulsis quibus obrui possint dispendiis fœlicis status eiusdem suscipiant incrementa. Sane dudum cum in minoribus constituti in ordine fratrum minorum generalis ministri fungeremur officio intelleximus & post nostram ad summi apostolatus apicem assumptionem a dilectorum filiorum fratrum prædicatorum minorum & heremitarum sancti augustini & beatæ mariæ de monte carmeli ordinum generalibus magistris ministro & prioribus qui pro tempore fuerunt & aliorum dictorum ordinom professorum relatione non sine querela accepimus q laici in diuersis mundis partibus constituti propriis incumbentes affectibus. Dum magistri ministri & priores ipsi tam generales quã prouinciales & domorum eorũdem ordinum custodes guardiani ac fratres conuentuales nuncupati dictarum domorum iura prosequuntur ac pecunias & bona ad licitos usus eorundem fratrum pia christi fideliũ largitiõe eis & eoꝝ domibus & ordibus relicta seu legata aut alias debita ab eisdẽ laicis exiger curãt aut ipsaꝝ domoꝝ bõa præfatis laicis ꝑ eoꝝ bñplacito & uoluntate cõcedere seu ciuiles laicoꝝ eorũdẽ dissẽsiões particulares discordias & factiões seq uł alias i his q̃ laici ipsi a magro mistris

Priotibus Guardianis & fratribus memoratis minus licite postulant eisdē cōplacere recusant ac recusanti ac alias dum laici ipsi Magistrum Ministros Priores Custodes Guardianos & fratres prædictos aliis uariis plerunq; occasionibus ea qua debent affectione non prosequuntur ut se de eisdem Magistro Ministris Prioribus Custodibus Guardianis & fratribus memoratis conuentualibus nuncupatis ualeant uindicare: aut occupatorum per ipsos laicos bonorum ad domos eorundem fratrum pertinentium restitutionem differre & si domus ipse ad fratris dictorum ordinum de obseruantia nuncupatos perueniant bona illorum eis accommoda emere & pro minori præcio q̄ ualeant habere possint exquisitis mediis curant ꝙ domus ipse ordinum eorundem per dictos fratres cōuētuales longo tempore possessæ & inhabitatæ fratribus de obseruantia uel alio nomine nuncupans eorundem ordinum concedantur nouas gabellas & onera a quibus fratres ipsi exempti sunt ab eis exigere uaria grauamina eis inferre & alias iniurias irrogare præsumunt ex quo plurima eisdem fratribus conuentualibus īcommoda proueniūt. nam metu molestiarum huiusmodi quas eis inferri formidant in exigendo & prosequendo domorum suarum iura timidiores reddūtur & eosdem laicos uereri ultra q̄ deceat & a libere prædicando quod illos tangit abstinere & illis ultra q̄ ipsorum qualitas exigat & ordinum prædictorum utilitas persuadeat differre coguntur inuiti non absq; diuinæ maiestatis offensa & ordinum eorundem graui præiudicio & iactura adeo ut propter incommoda prædicta etiam aliq dictorum ordinum professores nonnunq̄ domos deserant & ad alios non mendicantium ordines se transferant tales molestias euitare curantes. Aliqui uero qui ordines ipsos ingrederentur ab ingrediendo abstinere cernantur quod ad eorundem ordinum perniciem paulatim cedere manifeste dinoscitur. Nos igitur qui dum generalis ministri dicto fungeremur officio pro quiete uniuersorum professorum dicti ordinis fratrum minorum tam conuentualium q̄ de obseruantia seu bulla aut alias iuxta diuersarum regionum consuetudinem nuncupatorum procurauimus quod fœlicis recordationis Paulus papa secūdus prædecessor noster sub censuris & pœnis ecclesiasticis tunc expressis inhiberet uniuersis fratribus prædictis ut prædicti fratres de obseruantia nuncupati domos eorūdem fratrum conuentualium ordinis fratrum minorum aut alias pro eorum habitatione querere uel recipere uel ꝙ monasteria monialium curæ eorūdem fratrum conuentualium commissa ipsorum fratrum de obseruantia curæ committerentur enā querere præsumerent prout in eisdem prædecessoris litteris desuper confectis plenius continetur tot malis quot prædicatorum minorum heremitarum sancti Augustini & carmelitarum sanctæ mariæ ordinum mendicantium professores prædicti conuentuales nuncupati quorum scientia & doctrina militans ecclesia continuo suscipit incrementa ex præmissis patiuntur ut tenemur obuiare cupientes motu proprio non ad prædictorum magistri ministri priorum custodum guardianorum & fratrum conuentualium uel alterius pro eis nobis super hoc oblate petitionis instantiam sed de nostra mera deliberatione & ex certa scientia litteras prædecessoris huiusmodi ratas habentes & innouantes Omnibus & singulis clericis & religiosis de bulla uel alias de obseruantia nuncupatis ordinum quorūcunque ac laicis utriusq; sexus cuiuscunque dignitatis gradus ordinis uel conditionis fuerint Etiam si marchionali ducali comitali patriarchali archiepiscopali episcopali abbatiali & alia qualibet ecclesiastica uel mūdana præfulgeant dignitate & auctoritate sub pœna excomunicationis latæ sententiæ eo ipso totiens quotiens illos cōtrafacere contigerit incurrenda ne ꝙ domos & loca professorum dictorum ordinum conuentualium nuncupatorum aut monasteria monialium eorum curæ commissa aliis fratribus monialibus seu sororibus etiam eiusdem ordinis quouis nomine nuncupatis quomodolibet concedantur aut ꝙ amotis exinde fratribus & sororibus illas & illa inhabitantibus reformentur & alii frattes aliæ ue moniales seu sorores eorum loca surrogentur & substituantur ibidem seu ꝙ monasteria prædicta aliorum curæ committantur procurare querere aut temptare nisi apud magistrum ministros & priores generales uel prouinciales dictorum ordinum pro tempore existentes qui teneantur & debeant quotiens oportunum fuerit & postquam fuerint requisiti īfra annum domos ipsas debire reformare & quæ correctione & emendatione indigerēt corrigere & emendare nec etiamad effectum huiosmodi ammotionis eorum a domibus suis eisdem fratribus conuentualibus & eorum curæ commissis monialibus iniurias & grauamina aliqua inferre seu ab eisdem fratribus pro rebus & bonis quæ habent & negociationī causa nō deferrēt pedagia guidagia gabellas & alia quouis nomine nuncupata onera noua petere exigere uel le-

uare quoquomodo præsumant auctoritate apostolica præsentium tenore districtius inhibemus ac uolumus & motu scientiaque prædictis statuimus & ordinamus quot fratres ipsi conuentuales ac sorores & alii quibuscunque reformationibus quas fieri coutinget per generales aut prouinciales prædictos acquiescere illasq; obseruare omnino teneantur & debeant q; laici prædicti i faciendis reformationibus prædictis alias q̄ ut præfertur nullatenos se ītromittāt aut ne fiant opponant uel contradicant nec q; postmodum factæ refotmationes alterentur uel mutentur aut in eis aliquid ultra addatur quetere audeant sub eadem excomunicationis sentētia si contrafecerint eo ipso ex tunc incurrenda decernentes irritum & inane si secus super his a quoq̄ quauis etiam apostolica auctoritate sciēter uel ignotāter harum non inserto tenore contigerit attemptari. Et nihilominus præsentibus & futuris pro tempore dictorum ordinum protectoribus omnibusq; & singulis prælatis & aliis personis ecclesiasticis in dignitate constitutis necnon ecclesiarum cathedralium etiam metropolitañ canoñ per apostolica scripta mandamus quatenus ipsi & quilibet eorum per se uel alium seu alios respectiue dictis magistro mistris prioribus custodibus guardianis & fratribus conuentualibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes ac præmissa omnia & singula ubi & quando expedire cognouerint fuerintq; desuper requisiti solemniter publicantes nō permittāt eos uel eoꝝ aliquem cōtra præsentiū tenorem per quoscūq; quomodolibet iquietari seu molestari ac illos omnes & singulos quos eis huiusmodi excomunicationis sentētiam icurrisse cōstiterit quotiens super hoc pro parte aliquorū ex magistru ministris prioribus custodibus guardianis & fratribus prædictis cōuētualibus fuerint requisiti i ecclesiis & aliis locis ubi eis uidebitur excomuuicatos publice nunciēt faciantq; ab aliis nūciari & ab omnibus artius euitari donec præuia debita satisfactione meruerint ab eadem excomunicationis sentētia absolutionis beneficium obtinere contradictores per censuram ecclesiasticam appellatōe postposita compescēdo nō obstātibus præmissis ac cōstitutionibus & ordinationibus apostolicis necnō p̄dictoꝝ ordinum iuramēto cōfirmatōe apostolica uel quauis firmitate alia roboratis statutis & cōsuetudibus quibus oībus etiam si de illis eorumq; totis tenoribus specialis specifica & expræssa mētio præsentibus habenda foret tenore pn̄tiū quo ad præmissa simili scia derogamus & illa pro īfectis hēri uolumus cōtrariis quibuscūq; aut si personis & fratribus p̄dictis uel qbusuis aliis cōiter uel diuisim a sede apostolica idultum existat qd̄ interdici suspēdi uel excomunicari nō possint per lr̄as apostolicas nō faciētes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbū de indulto huiusmodi mētionē & qualibet alia dictæ sedis īdulgētia generali uel spāli cuiuscūq; tenoris existat per quā pn̄ribus nō exp̄ssam uel totaliter nō īsertam effectus earū impediri ualeat qoomōlibet uel differri & de qua cuiusq; toto tenore hn̄da fit in nr̄is lr̄is mētio spālis. Postremo qa difficile foret pn̄tes lr̄as ad singulas p̄uincias originalr̄ destiare uolumus & dicta auctoritate decernimus q; trāsumptis earum manu notarii publici & curiæ cātū cameræ apostolicæ aut alicuius ep̄alis uel archiep̄alis sigillo mūiris ea p̄rsus ī iudicio & extra ubicūq; exhibita & ostēsa fuerit fides adhibeat ac si ipse origīales lr̄æ exhibitæ forēt & ostēsæ. Nulli ergo oīno hominum liceat hāc paginam nr̄æ ratihabitionis īnouatōis īhibitiōis statutis ordinationis coustitutionis mādati derogationis uolūtatis & decreti infrīgere uel ei ausu temerario cōtraire. Si quis aūt hoc attēptare præsumpserit indignationē oīpotentis dei & beatorum petri & pauli apostolorum eius se nouerit icursurū. Datū romæ apud sc̄tm̄ petrū āno īcarnationis dn̄icæ millesimo q̄drigētesimo. lxxv. chal. maii pōtificatus nr̄i anno quarto.

Bulla Sixti iiij circa sanctissimi patris nri Alberti Drepanensis publicam et solemnem venerationem

Sixtus ep̄s seruus seruoꝝ dei ad p̄petuam rei memoriā Cœlestis aule militū numerū adaugeri sancta lætatur ecclesia & p̄pterea eos qui ex hoc sæculo trāseūtes cōi opinione fideliū superna pr̄ia digni reputanť p̄sertim miraculoꝝ celebritate fulgētes æternitatis memoria decorare cōsueuit ut eoꝝ laudes freqoētioribus ualeāt resonare p̄coniis & dn̄s ī sc̄tis eius iugiter collaudari. Iccirco nos ea q̄ pro honorificētia beatorum de prædecessorum nostrorum romañ pontificū beneplacito pie obseruata fuisse cōperimus libēter cū a nobis petitur apostolico præsidio confouemus. Sane pro parte dilecti filii Christofori martignoni magistri generalis ordinis fratrum beatæ mariæ de monte carmeli nobis nuper exhibita petitio continebat q; dudum fœlicis recordationis calixto papæ tertio prædecessori nostro pro parte quondam Ioannis foreth tunc magistri generalis dicti ordinis exposito quot beatus Albertus qui dum uitam celibem ageret in humani sfrater dicti ordinis fuit & cuius corpus in ecclesia beatæ mariæ Messanen̄ in insula siciliæ fratrum dicti ordinis requiescit clare-

ſcentibus miraculis a christi fidelibus illatum & diuersis mundi partium in magna ueneratione habetur & propterea in diuersis ecclesiis per diuersas mundi partes altaria & ecclesiæ ad honorem dei & eiusdem beati Alberti commemorationem erecta fuerant unde desiderabat q̄ christi fideles ipsi in eorum huiusmodi laudabili proposito per tollerantiam sedis apostolicæ continuare libere & licite possent & ualerent ad quam quidem humilem petitioné cum præfatus Calixtus prædecessor annuisset uenerabilis frater noster Guillielmus episcopus osthieñ tunc tituli sancti martini in montibus præsbyter cardinalis qui etiam tunc præsens aderat de licétia & consensu dicti prædecessoris & mádato expresso uiuæ uocis oraculo sibi ab eodem facto ad tollendum scrupulos de mentibus hominum & ad honorem dei & dicti beati Alberti meritorum exaltationem de præmissis omnibus & singulis per suas patentes litteras suo sigillo munitas attestationé fecit prout in illis quas inspici & examinari diligenter ac præsentibus íseri fecimus plenius cōtinetur. Quare pro parte dicti Christofon generalis moderni asseréntis q̄ in præfata ecclesia & in diuersis mundi partibus per merita ipsius beati Alberti alia miracula coruscār in dies: Nobis fuit humiliter supplicatum ut attestationi dicti Guillielmi episcopi & cardinalis ac omnibus & singulis in eius litteris contentis huiusmodi pro illorum subsistentia firmiori robur apostolicæ cōfirmatioñ adiicere ac alias in præmissis oportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur attendétes quod digne in memoria uertitur hominum qui ad gaudia transiuit angelorum & ad ordiné præfatum qui continua gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ protectione fouetur & sub eius honore & speciali titulo fundatus ac tam per diuersos romañ pōtifices prædecessores uostros q̄ etiam per nos apostolica fuit auctoritate comprobatus multiplicibusq; uirorum excellentium omni tempore quasi syderibus decoratur ornamentis dirigentes paternæ considerationis intuitum huiusmodi quoq; supplicationibus ielinati attestatione dicti Guillielmi episcopi & cardinalis qui dicti ordinis protector existit ac litteras prædictas ratas habentes & gratas illas cum omnibus & singulis in eis contentis cl'is auctoritate apostolica & ex certa nostra sciétia approbamus & confirmamus supplentes omnes & singulos defectus si qui forsan íteruenerint in eisdem. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis cæterisq; contrariis quibuscūq;. Et quia difficile foret præsentes litteras ad singulas prouincias originaliter destinare uolumus & dicta auctoritate decernimus q̄ transumptis dictarum lrarum manu notarii publici & curiæ causarum cameræ apostolicæ uel protectoris dicti ordinis qui nunc est & pro tpe fuerit aut alicuius epalis uel archiepalis seu cuiuscūq; in dignitate cōstituti etiá dicti ordinis magistri generalis ꝑ tpe existétis sigillo munitis ea ꝓrsus in iudicio & extra fides adhibeat í dubia ac si ipse originales litteræ forét exhibitæ uel ostésæ. Tenor autem dictarum litterarum seqtur & est talis. Guillielmus miseratione diuina tituli sancti martini in mōtibus sacro scté romañ ecclesiæ præsbyter cardinalis Rothomageñ uniuersis & singulis christi fidelibus pñtes lras íspecturis salutē in eo qui est uera oíum salus dignū & conueniēs iudicamus de his testimoniū reddere quæ pacem conscientiæ multoꝝ & deuotionis augmentum concernere uidentur. Notum igitur oíbus facimus ac testamur per pñtes q̄ sanctissimus í christo pater dñs nr̄ dñs Calixtus diuina prouidétia papa. iii. nuper uiuæ uocis oraculo nobis ꝑsentibus & astátibus coram sua sanctitate cōcessit & ídulsit Reuerédo patri magistro Ioāni foreth priori generali fratrum ordinis beatæ mariæ de monte carmeli ꝑsenti & supplicáti q̄ de beato Alberto de Drapano ísulæ siciliæ dicti ordís dum í humáis ageret ꝓfessori in cuius honoré & reuerétiam plura altaria & ecclesiæ ut idé prior asseruit edificatæ fuerunt ac eius crebrescétibus miraculis publico lōgo tpe per christi fideles tam in eorundem fratrum q̄ ét in aliis ecclesiis nulla tñ secūdū ritum romañ ecclesiæ præcedéte canonizatione ꝑces & suffragia publicæ ꝑsoluuntur eadé reuerétia & deuotio ut præmittitur sine alicuius peccati labe & trāsgressionis nota ac cōscientiæ scrupulo per eos atq; alios christi fideles fieri possit continuari quousq; per ecclesiá aliud solénius decernat quæ oía cū sic ut ꝑmittit uere & recte sint acta ad cuiuslibet noticiá deducimus & deducéda fore cēsemus. In quoꝝ testimoniū pñtes litteras p secretariū nrm̄ ífrascriptū fieri iussimus & nr̄i sigilli fecimus appésióe cōiri. Datū romæ í domibus nr̄æ residétiæ apd̄ sctm̄ apolíaré die. xv. mēsis octobris āno icarnatōis dñicæ millesimo q̄drigétesimo qnq̄gesimo septio pontificatus eiusdé dñi nostri anno tertio. Nulli ergo oíno hoím liceat hác pagíná nr̄æ approbatōis cōfirmatōis suppletioñ cōstitutioñ & uolūtatis ífriger uel ei ausu temerario cōtraire. Si qs ar̄ hoc attéptar̄ ꝑsūpserit ídignationé oipotétis dei & btoꝝ pe. & pa. aplóꝝ eius se nouerit icursuꝝ. Datū ro. apd̄ sctam ma. maio. āno icar. dñicæ. m. q̄drigéte

ſimo ſeptuageſimo ſexto pridie chal.iunii pontificatus noſtri anno quinto. Bulla sixti quarti

Sixtus epiſcopus ſeruus ſeruorum dei ad perpetuam rei memoriã Dum attentã medi
tatione penſamus q̃ glorioſiſſima dei genitrix maria uirgo uenuſtiſſima & oium uir
tutũ floribus inſignita: cuius ineffabilẽ pulchritudinẽ ſol & lũa mirant᷑: cuiuſq; p̃cibus
iuuatur populus chriſtianus: & quæ florẽ p̃cioſiſſimum imarceſſibilẽ & æternũ do-
minum nr̃m ieſum chriſtũ imenſa ſancti ſpiritus cooperãte uirtute genuit: ꝓduxitq; ſacrũ or-
dinem beatæ mariæ de mõte carmeli a ſancta ſede apoſtolica & pluribus romaň põtificibus p̃-
deceſſoribus nr̃is & etiã a nobis multiplr approbatũ: quẽ eiuſdẽ glorioſiſſimæ dei gẽitricis ſpq;
uirginis mariæ ſpãli titulo uoluit inſigniri: ut ob eiuſdẽ uirginis reuerẽtiã ordo ipſe a xp̃i fideli-
bus merito per amplius ueneraret᷑: ipſiq; fideles ꝓpterea eiuſdẽ uirginis mariæ ſuffragiis adiuti
æternæ retributionis p̃mia facilius cõſequi mererent᷑: dũq; ſublimiũ dicti ordinis utriuſq; ſe-
xus pſonarum uirtutũ merita deo q̃dem grata & in cõſpectu prædictæ ſedis accepta digna me
moria recẽſemus: ac ordinem ipſum & illius perſonas ſub ſedis apoſtolicæ & eccleſiæ romanæ
protectione imediate exiſtẽtis: & inter cæteros regulariũ ordinum profeſſores in firmamento ca-
tholicæ fidei militãtes: tã q̃ religionis ſpeculũ & exẽplar ſpãli charitate fulgentes: ſanctorũq; pro
phetarũ heliæ & helyſei & henoc: necnon & aliorum ſanctorum patrum qui montẽ ſanctũ carmeli
iuxta helyæ fontẽ inhabitarũt ſucceſſionẽ hæreditariã tenẽtes: fructus quoq; uberes quos di-
ctus ſacer ordo in agro militãtis eccleſiæ in ꝓpagatione religionis & fidei ortodoxe hactenus ꝓ
duxit utiliter: & ꝓducit ac in futurum ꝓducturũ fore indubitãter ſperamus paterna charitate
intuemur. Dignũ: quin potius debitum reputamus nos ad illa noſtros debere dirigere cogita-
tus: per quæ ea quæ pro diuini cultus gloria & dicti ordinis incremẽto ac chriſti fidelium ani-
marũ ſalute a q̃pluribus romaň pontificibus prædeceſſoribus nr̃is cõceſſa dicunt᷑ ſublatis am-
biguitatibus quæ exinde emerſiſſe noſcunt᷑ in ſua integritate pſiſtãt: & tãto firmius obſeruentur:
quãto erũt ſæpius p̃dictæ ſedis munimie ſtabilita. Sane ſicut exhibita nobis nuper ꝓ pte dilecti
filii Chriſtofori martignoni dicti ordinis generalis magiſtri ac ſacræ theologiæ ꝓfeſſoris peti-
tio continebat: licet multi romaň põtifices p̃deceſſores noſtri ob reuerẽtiam glorioſiſſimæ & i
temeratæ dei genitricis ſpq; uirginis mariæ de mõte carmeli: & ſingularem deuotionem quã ad
illam & prædictum ordinẽ ſub eiuſdẽ dei genitricis mariæ titulo ſpãliter inſignitum geſſerũt di
uerſas idulgẽtias: & peccatorum remiſſiones: ac priuilegia: & indulta ipſi ordini & illius domi-
bus conceſſerint: quæ in eiſdẽ domibus ſunt recepta & quorum cõtinẽtia in publicis ſcripturis
& dicti ordinis eccleſiis apertiſſime reperitur: ſub hac uidelicet uerborum forma. ❡ Leo papa.iii.
oĩbus chriſti fidelibus qui eccleſias btẽ dei genitricis mariæ de monte carmeli huiuſmodi in fe
ſtis natiuitatis dominicæ: paſchæ: apoſtolorum petri & pauli: pẽthecoſtes. aſſumptiõis: natiuita
tis: annunciationis: purificationis eiuſdem beatæ dei genitricis mariæ: ſancti michaelis archan-
geli: oĩum ſanctorum. In duobus feſtis ſanctæ crucis. Natiuitatis ſci ioãnis baptiſtæ. Scõtũ martyrum
fabiani & ſebaſtiani: & in die paraſceues: & per oct. prædictarum feſtiuitatum: a uocabulis om
nium eccleſiarum dicti ordinis deuote uiſitarẽt: & pias elemoſynas largiti forent: ſeu domos cõ
fractas eiuſdem ordinis reficerent: ſeptem annos & duodecim quadragenas. ❡ Et adrianus.ii.
Stephanus.v. Sergius.iii. Ioannes.x. & Ioannes.xi. Sergius.v. & Innocẽtius quartus qui dictum or
dinem cõfirmauit omnibus chriſti fidelibus uere pœnitentibus contritis & confeſſis qui prædi
ctas eccleſias pie uiſitarẽt in prædictis feſtiuitatibus: & earũ octauis: ſeu qui domos fractas eiuſ-
dem ordinis reficerent: uel pro fabricis ipſarum eccleſiarum munera darent: uel confratriam di
cti ordinis aſſumerent: & eam intrarent: aut calicem pro miſſis celebrandis: uel tobalias ſeu map
pas erogarent: uel qui in præmiſſis aut in quolibet præmiſſorum manus porrigerent adiutrices
uel qui in ſuis ultimis teſtamentis aliquid legarent: tertiam partem omnium peccatorum in do
mino relaxarunt. ❡ Item Clæmens.iii. Alexander.ii. Gregorius.v. & Gregorius.viii. in prædictis
feſtis & in quolibet eorundem ſimilem gratiam largiti ſunt. ❡ Item Clæmens quartus eiſdem
chriſti fidelibus qui p̃dictas eccleſias quater in anno uiſitarent uidelicet in quattuor feſtiuitati-
bus eiuſdem dei genitricis mariæ triginta annos & totidem quadragenas pie conceſſit. ❡ Item
in priuilegio generali lucii papæ quarti remittuntur ab eodem peccata leuia: offenſa parentũ:
negligẽtiæ uotorum fractorum: dum tñ fractor ad uota rediret: & male acq̃ſita ſi neſcit᷑ cui reſti-
tui debeãt dũmõ p̃dictis locis ſeu illorum cõuẽtibus aſſignentur. ❡ Demũ Innocẽtius.iiii. & Gre
gorius.viii: cõtulerũt qualibet die cuilibet dicẽti Pater noſter & Aue maria in dictis eccleſiis ſe
mel pro uiuis & defunctis quadraginta dies indulgentiarum. ❡ Rurſus honorius decimus &

Nicolaus.iiii.romañ pontifices oĩbus uere pẽitentibus & manos adiutrices prædictis domibus
porrigentibus:& illarũ fratribus oĩum peccõrũ suoꝝ ueniã polliciti fuerũt.¶ Insuper Honorius
ix.oĩbus uere pœnitẽtibus & cõfessis dicti ordĩs ecclesias uisitãtibus:seu manus illis adiutrices
porrigẽtibus quadragĩta ãnos & totidẽ q̈dragẽas de iniũctis eis pœnitẽtiis uidelicet ĩ festo uo
cabuloꝝ ipsarũ ecclesiaꝝ:& ĩ die sctõ parasceues:necnõ in die sctẽ crucis:ac ĩ festiuitatibus nati
uitatis annũciationis purificationis & assumptionis btẽ dei genitricis mariæ misericorditer in
dño relaxauit:& cõcessit.¶ Vlterius Benedictus papa.x.oĩbus uere pœnitẽtibus & cõfessis qui
ter in septimana uidelicet quadragesimali tpe scda q̈rta ac sexta feriis:& ẽt in festis uocabuloꝝ
oĩum ecclesiaꝝ dicti ordĩs:necnõ diebus sabbatis ob btẽ dei genitricis reuerẽnam:& in diebus
dominicis pie uisitarẽt:quadragĩta ãnos & totidẽ quadragenas:& oĩum pctõꝝ septimæ partis
remissionẽ in dño relaxauit:oẽs iodolgẽtias & pctõꝝ remissiones a suis p̃decessoribus romañ
põtificibus dicto ordini concessas ĩ diebos & ĩfestis p̃dictis duplicãdo.¶ Itẽ Ioãnes.xxii.oẽs in
dulgentias & peccatorum remissiones a romañ põtificibus p̃decessoribus suis dicto ordini con
cessas cõfirmauit:ac quadragĩta annos & totidem quadragenas de iniunctis pœnitẽtiis uniuer-
sis christi fidelibus dicti ordinis ecclesias ĩ qualibet solemnitate quattuor festiuitatũ beatæ dei
genitricis mariæ uidelicet natiuitatis ãnunciationis purificationis & assumptionis cõtritis & cõ
fessis ĩ dño pia largitione cõcessit.¶ Successiue Vrbanus papa.v.omnes indulgentias similiter a
suis p̃decessoribus dicto ordini cõcessas cõfirmauit:atq; in festo annunciationis beatæ mariæ
dicti ordinis ecclesias uisitantibus septem annos:& duodecim quadragenas in domino relaxa-
uit.¶ Postremo Nicolaus papa.v.omnes indulgẽtias & peccatoꝝ remissiones ac omnia priuile-
gia dicto ordini a supradictis romañ pontificibus prædecessoribus suis in prædictis diebus &
festis concessas & concessa motu proprio duplicando cõfirmauit:atq; annos septem & totidem
quadragenas ĩ domino relaxauit:tñ sicut præfati Christofori generalis dicti ordinis magistri re
laxatione nuper accepimus pro eo quod pp singularitatem priuilegiorum originales desuper lit
teræ ad manus generalis prædicti nõ peruenerũt nec de illis aliter q̃ ut præfertur doceri potest
circa litteras & priuilegia huiusmodi eorũq; uim & efficaciam nõnulla dubia sunt exorta aliaq;
in dies suboriri formidãtur:nisi per nr̃æ prouidẽtiæ studium super hoc prouideatur oportune.
præsertim cum ex iniuncto desuper nobis apostolicæ seruitutis officio ad nos spectet singuloꝝ
ordinum cõmodis iuigilare:& quãtum ualeamus oĩum aĩas altissimo lucrifacer̃. Cupiẽtes itaq;
ut indulgẽtiæ ac singulæ prædecessoꝝ nostroꝝ litteræ dicto ordini ac eius domibus & eccle-
siis concessæ sublatis quibuscũq; hesitationum obstaculis inuiolabiliter obseruẽtur:eisq; prout
cõcessa dicũtur indubia fides adhibeatur:deuotioq; uniuersi populi crescat & augeatur:atq; di
cti ordinis ecclesiæ domus ac cõuentus cõseruenẽ:edificentur:& in eorum edificiis amplientur
restaurentur:& reparentur:prædictorum & aliorum plurimorum romañ põtificũ prædecesso-
rũ nostrorũ qui ordinẽ prædictũ uariis priuilegiis nõ ĩmerito decorarũt:& quem etiam nos di
uersis aliis gratiis ac priuilegiis gratiosissimæ & liberaliter ornauimus uestigiis inherẽdo motu
proprio nõ ad ipsius Christofori generalis magistri:aut alicuios dicti ordinis gloriosissimæ dei
genitricis sempq; uirginis mariæ de mõte carmeli professorum uel alterius pro eis nobis super
hoc oblatæ petitiõis ĩstantiam: sed de nr̃a mera uolũtate ac deliberatioñ & ex certa nr̃a sciã sin
gulas ĩdulgẽtias non tñ plẽarias ac alias spirituales:& tpales grãs:a p̃dictis seu quibusuis aliis ro
mañ põtificibus prædecessoribus nr̃is dicto ordini beatæ mariæ de monte carmeli & illius do
mibus ecclesiis:ac personis:in genere:uel in specie quomõlibet cõcessas : quaꝝ oĩum tenores &
effectus ac si de uerbo ad uerbũ p̃ntibus ĩsererenẽ hic hẽri uolumus p sufficiẽter expssis aucto
ritate apostolica tenore præsentium in suo robore suaq; firmitate cõfirmamus approbamus: &
innouamus ac de nouo cõcedimus:supplẽtes oẽs & singulos defectus:si q forsan quoquomodo
interuenerint ĩ eisdẽ.Et qm̃ inter sctõꝝ & sctãꝝ solẽnia gloriosissimæ dei genitricis mariæ solẽ-
nitates & festa nũero septẽ uidelicet ãnũciatioñ uisitatioñ:assũtioñ natiui.cõceptioñ:p̃ñtatioñ.
& purificatioñ ac ea q̃ ĩ honorẽ sui noĩs dedicata sunt loca:eo solẽnius a xp̃i fidelibus cõuenit
uenerari quo ipsa de utero matris suæ procedens scda uirtutibus & spũ sctõ repleta caliginanti
mundo ignorantiæ tenebris obducto:& etiam populo in tenebris ãbulãti habitantibusq; ĩ re-
gione umbræ mortis lucẽ ineffabilem uidelicet dñm nr̃m iesum christum redẽptorem oĩom
eiusdem spiritus sancti coopante uirtute ex suis purissimis uisceribus genuit:& ab angelo anoũ-
ciata inter omnes mulieres benedicta prædicatur:& congrue incõparabiliter uirgo maria bene
dicta dr̃:quia mr̃ filii dei effecta suscepit gloriam:& integritatis suæ seruauit coronam : & ue

ræ est benedicta in mulieribus: quæ sine exemplo muliebris conditionis cum decore uirginitatis gauisa est honore parentis. Iccirco affectátes ut omnes & singulæ ecclesiæ in honore & sub inuocatione nominis eiusdem gloriosissimæ dei genitricis mariæ de mõte carmeli per uniuersum orbem fundatæ: & cõstructæ: ac deinceps quæ diuina ánuéte clæmétia edificabunt: & cõstruétur: cõgrua deuotiõe a christi fidelibus uenerétur: ac quæ imperfectæ sunt ad operis complemétum deducantur: & completæ cõseruentur: nec nõ paramentis & aliis ad diuinum cultum inibi necessariis debite ornentur. Ipsiq; christi fideles in uniuerso orbe constituti ad easdem ecclesias nunc & pro tempore existentes eo libétius cõfluát: & ad emptionem ornamentorum huiusmodi necnon earúdem ecclesiarum cõplemétum cõseruationem: & diuini cultus inibi augmétum manus promptius porrigát adiutrices: quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ uberius cõspexerint se refectos de omnipotétis dei misericordia: ac præfatorum petri & pauli apostolo⁊ eius auctoritate cõfisi: oĩbus xpi fidelibus uere pœnitétibus & cõfessis: qui ĩ cõceptioñ: pñtatioñ: natiuitatis: annũciationis: purificationis: uisitationis & assumptionis dictæ gloriosissimæ dei genitricis mariæ festioitatibus a primis uesperis usq; ad occasum solis dierũ festiuitatum huiusmodi dicti ordinis de mõte carmeli per dictas ecclesias ubilibet cõstitutas: nec nõ p septem dies p̃dctãs festiuitates ĩmediate seqntes: ac ẽt ĩ diebus uocabulo⁊ earũdẽ eccliã⁊ deuote uisitauerit annuatim: ac ad p̃missa uel ea⁊ aliqua manus porrexerit adiutrices trigĩta annos & totidẽ quadragenas de iniũctis eis pœnitẽtiis misericorditer ĩ domino relaxamus: præsentibus ppetuo ualituris. Et quia difficile admodũ foret pñtes lr̃as ad singulas puĩcias & loca originalr̃ destinare: uolumus & dicta auctoritate decernimus: q. trãsumptis ea⁊ mãu notarii publici sobscriptione: & p tpe exĩstẽtis p̃dicti ordĩs ptectoris: uel alicuius archiepãlis: seu epãlis aut gñal' auditoris cãrum cameræ apostolicæ: uel alterius ecclesiasticæ curiæ seu dicti ordĩs generalis magistri sigillo munitis ea prorsus in iudicio & extra ubicunq; exhibita fuerit uel ostẽsa fides adhibeatur indubia: ac si ipse originales litteræ forẽt exhibitæ: uel ostensæ. Nulli ergo oĩno hominũ liceat hãc paginam nr̃æ cõfirmatõis approbatioñ ĩnouatioñ cõcessionis suppletioñ relaxatioñ constitutioñ & uolũtatis ĩfrĩge uel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attemptare p̃sumpserit indignationem omnipotẽtis dei & beato⁊ petri & pauli apostolo⁊ eius se nouerit incorsurum. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnatioñ dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo chal. aprilis pontificatus nostri anno sexto. *Bulla Sixti quarti exemit prorsus,*

Sixtus eps̃ seruus seruo⁊ dei dilectis filiis magistro generali & uniuersis fratribus sacri ordinis gloriosissimæ dei genitricis semperq; uirgĩs mariæ de monte carmeli præsentibus & futuris salutem & apostolicam beñ. Sacer ordo uester ĩ agro dominico diuina dispositione plantatus & gloriosissimæ dei genitricis mariæ titulo specialiter insignitus apostolicis gratiis digne meretur attolli Cum illius professores relegatis a se mundanis illecebris celestium contemplationi uacantes insistunt iugiter profectibus animarum ppter quæ ad dictũ ordinẽ a pluribus romañ põtificibus p̃decessoribus nostris & etiã a nobis multipliciter approbatum apostolicæ cõsideratioñ ĩtuitum dirigẽtes ad ea libẽter ĩtendimus p quæ professores ipsi nullum internæ pacis patiantur excidiũ nullũq; religionis status perfetant detrimẽtum sed ab omni molestia liberi eo deuotius diuino cultui ac salutis intẽdant operibus quo status eo⁊ quietior fuerit ipsiq; ampliori cognoscãtur libertate dotari. Sane licet dudum fe. re. Ioãnes papa. xxii. prædecessor nr̃ uos & ordinẽ uestrũ p̃dictũ ac ecclesias oratoria domus & loca quecũq; tũc & pro tẽpore existẽtia ad eũdem ordinem spectãtia cum ĩ eis degẽtibus utriusq; sexus personis ac oĩbus rebus bonis iuribus & ptinẽtiis suis ĩ ius & proprietatẽ beati petri apostolo⁊ principis ac sanctæ sedis apostolicæ assumpserit uosq; & illa a cuiuscũq; diocesani & alterius potestate iurisdictione ac dominio in perpetuum prorsus & omnino exemerit decernẽdo ex tunc uos & ordinem ipsum necnõ ecclesias oratoria domos & loca præfata cum personis rebus bonis iuribus & pertinentiis supradictis soli romañ pontifici & dictæ sedi tam in spiritualibus q̃ ĩ temporalibus absque ullo medio subiacere ita q. nec locorum ordinarii nec alia quæuis ecclĩastica psona in uos & ordinẽ ac ecclĩas oratoria domos loca psonas res & bõa p̃dicta utpote prsus exẽpta possent excoĩcatõis suspeñ aut ĩterdicti sñias pmulgare uel als ptãtẽ seu iurisdictionẽ aliquã exercere qđ si forsan cq̃ ĩ cõtrariũ a quoq̃ attẽptatũ foret illud oĩno eẽt irritũ & inane postmodũ ẽt bonæ memoriæ Clæmẽs papa. vi. similiter prædecessor nr̃ uobis & successoribus ur̃is ppetuo ĩdulserit ut p̃fati Ioãnis prædecessoris exẽptiõe in suo robore pmanẽte ẽt coñ quibusuis diocesanis & locorum ordinariis ratione delicti cõtractus seu rei de qua ageretur

conueniri uel ipeti nullatenus possetis piæ memoriæ Innocētii pp.iiii.etiam prædecessoris nostri & aliis constitutionibus apostolicis cōtrariis nō obstantibus quibuscūq; Decernēdo ex tūc similiter irritum & inane si secus super his a quoq̃ quauis auctoritate scienter uel ignoranter cōtigerit attēptari. Tamen sicut nobis dilectus filius Christoforus martignonus modernus sacri ordinis uestri generalis magister nuper exposuit nōnulli inquisitores hæreticæ prauitatis etiam mendicantium ordinum professores in diuersis mundi partibus constituti minus ueraciter asserentes quosdam uestri ordinis etiam sacræ theologiæ professores seu bachalarios res uesanas & fidei articulis contrarias in suis sermonibus aut disputationibus affirmate uos & professores huiusmodi uestros propterea multipliciter uexare & contra eos inquirere ac procedere exquisitis mediis non uerentur in ipsius uestri ordinis uilipendium & uestrum non modicum detrimentum: Quare dictus Christoforus nobis humiliter supplicauit ut uobis uestroq; statui & quieti super his oportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur attētis exemptione & indulto præmissis ac ex certis aliis rationabilibus ad id animum nostrum inducentibus causis huiusmodi supplicationibus inclinati uos omnes & singulos ac qui nūc sunt & pro tempore erunt eiusdem uestri ordinis professores ab omni iurisdictione dominio & potestate eorundem inqoisitorum similiter nunc & pro tempore existentium auctoritate opostolica tenore præsentium prorsus & omnino eximimus ac perpetuo libetamus ita q; deinceps huiusmodi hæreticæ prauitatis inquisitores etiam ordinū mendicantium supradicta aut alia quauis occasione uel causa contra uos aut dicti ordinis uestri persouas nullatenus inquirere procedere aut iurisdictionem aliquam in uos exercere quoquomodo ualeant sub excomunicationis latæ sententiæ poena quam quilibet contrafaciens eo ipso incurrat. Sed teneamini solum corā nobis & successoribus nostris romañ pontificibus canonicæ intrantibus aut dicti ordinis uestri protectore uel curiæ causarum cameræ apostolicæ generali auditore in causis fidei aut officium inquisitorum eorundem cōcernentibus de iure respondere cum prædicatorum & minorum ordines dicantur similibus priuilegiis insigniti decernentes ex nunc irritum & inane si secus super his a quoq̃ quauis auctoritate etiam apostolica scienter uel ignoranter contigerit attēptati. Et nihilominus nunc & pro tempore existenti dicti ordinis uestri protectori omnibusq; & singulis prælatis & aliis personis ecclesiasticis in dignitate constitutis. Nec non cathedralium ecclesiarum etiam metropolitañ canonicis per apostolia scripta mandamus quatenus ipsi & quilibet eorum per se uel alium seu alios dum & quotiēs opus fuerit ac super hoc pro parte uestra respectiue fuerint requisiti uobis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes ac præmissa omnia & singula ubi & quando expedire cognouerint solemniter publicātes non permittant uos uel aliquem uestrum contra præsentium tenorem per quoscunq; inquisitores quomodolibet ingetari seu molestari sed eos omnes & singulos quos eis cōstiterit huiusmodi excomunicationis sententiam incurrisse quotiens super hoc pro parte uestra aut alicuius uestrum fuerint requisiti in ecclesiis & aliis locis ubi eis uidebitur excomunicatos publice denunciēt & ab aliis denunciari ac ab omnibus artius euitari faciant donec debita satisfactione prīa meruerint ab eadem excomunicationis sententia absolutionis beneficium ubtinere. Contradictores per censura ecclesiasticam appellatione postposita compescendo non obstantibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis etiam illis quæ in litteris quas ordinibus minorum & prædicatorum confirmauimus & quas uulgus mare magnum appellat continentur. Nec non prædictorum inquisitorum ēt mēdicantiū & eorum ordinū iuramēto confirmatione apostolica uel quauis alia firmitate roboratis statutis cousuetudinibus priuilegiis & indultis q̃bus oībus ēt si de illis eorūq; totis tenoribus specialis specifica & expræssa mentio pn̄tibus hn̄da foret tenore præsentium quo ad præmissa derogamus & illa pro infectis haberi uolumus contrariis quibuscunq;. Aut si inquisironbus & eorum ordinibus prædictis uel quibusuis aliis comuniter uel diuisim a sede prædicta īdultum existat quod interdici suspendi uel excomunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam & expressam ac de uerbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem & qualibet alia dictæ sedis īdulgentia gn̄ali uel speciali cuiuscunq; tenoris existat per quam præsentibus nō expressam uel totaliter nō īsertā effectus earum impediri ualeat quomodolibet uel differri & de qua cuiusq; toto tenore habenda sit in uestris litteris mentio specialis. Cæterum quia difficile admodum foret præsentes litteras ad singulas prouincias ac loca originaliter destinare uolumus & dicta auctoritare decreuimus q; trāsumptis earum cum præsentibus debite collationatis ac manus notarii publici subscriptione necnō pro tempore existentis

dicti ordinis protectoris aut alicuius archiepiscopalis seu episcopalis uel prædicti generalis auditoris causarum cameræ apostolicæ seu alterius ecclesiasticæ curiæ sigillo munitis ea prorsus in iudicio & extra iudicium ubicunq; exhibita fuerint uel ostensa fides adhibeatur indubia ac si ipsæ originales litteræ forét exhibitæ uel ostensæ. Nulli ergo omnino hoim liceat hác paginá nostræ exeptionis liberatiōis cōstitutiōis mádati derogatiōis uoluntatis & decreti infringere uel ei ausu temerario cōtraire. Si quis aūt hoc atteroptare p̄sumpserit indignationé oipotentis dei & beatorum petri & pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursuꝝ. Datum romæ apud sanctum petrum anno incarnationis dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo Decimo calendas Septembris Pontificatus nostri anno sexto.

Post quarum quidē litterarū apostolicarū præsentatioū & receptioñ nobis & p nos ut præmittit factus fuimus per p̄fatum reuerendū patrē dñm & magistrū Christoforū martignonū supradicti ordinis generalē magistrū etiā noibus qbus supra debita cum instátia requisiti quatenus ad executioné dictarū litterarū apostolicaꝝ & cōtétoꝝ in eisdem pcedere curaremus iuxta traditá seu directam per eas a sede apostolica nobis formam. Nos igitur Ioannesalouisius auditor iudex & executor p̄fatus uolentes mádatū apostolicū supia dictum nobis in hac parte directū reuerenter exequi ut tenemur. Iccirco auctoritate apostolica nobis cōmissa & qua fungimur in hac parte p̄fatas litteras & húc p̄sentem nostrū processum ac omnia & singula in eis cōtenta uobis oibus & singulis supradictis coiter uel diuisim intimamus, insinuamus & notificamus ac ad urám & cuiuslibet uestrū noticiam deducimus & deduci uolumus per p̄ńtes. Et nihilominus uos dominos patriarchas archiepiscopos episcopos uicarios officiales rectores p̄dictos omnesq; alios & singulos supradictos in dictis litteris apostolicis nominatos & descriptos tenore p̄sentiū requirimus & monemus primo secundo tertio & peremptorie coiter & diuisim uobis & uestrū cuilibet insolidū in uirtute sanctæ obedientiæ & sub pœnis infrascriptis districte p̄cipień mádań qtéus ifra sex dierū spatiū post p̄ńtationē seu notificationē p̄dictarū litteraꝝ ap̄licaꝝ & p̄ńtis nostri pcessus ac regsitioné uobis seu alteri uřm p pte magistri generalis fratrū & pfessoꝝ p̄dictoꝝ uel alterius eorū sup hoc factas imediate sequeń. Quorum sex dierū duos pro primo duos pro secūdo & reliquos duos dies uobis uniuersis & singulis supra dictis pro tertio & pemptono termino ac monitioñ canonica assignamus Magistrū generalé fratres pfessores & eoꝝ quélibet priuilegioꝝ & cōcessionū in p̄insertis litteris cōtentoꝝ iuxta formam & tenoré earūdé litteraꝝ nec nō uoluntaté dicti dñi nostri papæ ut in dictis suis innouatiōis approbatiōis cōstitutiōis ordiatiōis applicatiōis statuti cōcessiōis idulti extésiōis uolūtatis ampliatiōis declaratiōis ɔfirmatiōis suppletōis mádati derogatōis & decreti p̄insertis litteris apostolicis cōtineť pacifica uel quasi possessiōe gaudere debere Nec uos seu alter uřm executores testamētoꝝ ultiaꝝq; uolūtatū cōtra tenoré eaꝝ i aliquo molestetis nec aliq̄ grauamia iniurias seu dána iferatis seu quólibet irrogetis. Nec uos uł alter uřꝫ molestet nec iniurias dána seu grauamia aliqua hmōi inferat irroget nec iferri seu irrogari quoquomodo pmittatis seu aliquis uřm pmittat quominus fratres & pfessores hmōi pacifica possessiōe priuilegioꝝ & cōcessionū p̄dictorum in singulis in eis cōtentis ac in oibus & per oia pacifice gaudeant & utanť ac qlibet eoꝝ pacifice gaudeat & utaŕ put idé sanctissimus dñs noster papa in p̄insertis suis litteris uoluit & mandauit, seu uult & mandat. Quod si forte p̄missa oia & singula nō adimpleueritis mádatisq; & monitionibus nřis huiusmodi immo uerius apostolicis nō paruetitis cū effectu. Nos iti uos oés & singulos supradictos qui culpabiles fueritis in p̄missis & generaliter in contradictores quoslibet & rebelles ac impedień ipsum magistrū generalem & fratres p̄dictos seu eoꝝ aliqué aut sindicos uel pcuratores eoꝝ soper p̄missis in aliquo ac ipsos impedień dátes auxiliū consiliū uel fauorem publice uel occulte directe uel indirecte quouis quesito colore cuiuscunq; dignitatis status gradus ordinis uel cōditionis existant ex núc put ex tunc & ex túc put ex nunc singulariter in singulos p̄dicta canonica monitione p̄missa excoicatiōis In capitula uero cōuētus & collegia quæcunque in hiis forsan qđ absit delinquétia suspensioń a diuinis & in ipsorum delinquétium ecclesias monasteria & capellas interdicti ecclesiastici sentétias ferimus in hiis scriptis & etiam pmulgamus. Vobis uero reuerendissimis & reuerendis dñis patriarchis archiepiscopis & epis p̄fatis dūtaxat exceptis quibus & uřm cuilibet ob reuerétiá uestraꝝ pōtificaliū dignitatū deferimus in hac parte si cōtra p̄missa uel aliquod p̄missoꝝ feceritis p uos uel submissas psonas p̄dicta sex dieꝝ canonica monitiōe p̄missa ingressus ecclesiaꝝ iterdicimus in hiis scriptis. Si uero hmōi iterdictū p alios sex dies p̄fatos sex imediate sequeń sustinueritis uos & quélibet uřm in hiis scriptis simili cáo-

nica monitione præmissa suspendimus a diuinis. Verum si præfatas interdicti & suspensiõ sen-
tentias p alios sex dies pfatos duodecim dies ĩmediate seqntes aĩs qđ absit sustinueritis ĩdurati
uos & quẽlibet urm in hiis scriptis eadẽ canonica monitiõe pmissa excoiationis sñia auctoritate
apostolica ĩnodamus. Cæterũ cũ ad executionẽ pmissoꝝ ulterius faciẽdã quo ad pñs psonaliter
ĩteresse nequeamus q̃plurimis aliis arduis in romañ curia legitime ppedin negociis. Vniuersis &
singulis abbatibus prioribus pposiris decanis diaconis archidiacõis cãtoribus succẽsoribus the-
saurariis scolasticis sacristis custodibus & tã cathedraliũ q̃ collegiataꝝ ecclesiaꝝ canonicis pleba
nis uiceplebanis archipsbyteris uicariis psbyteris clericis notariis & tabelliõibus publicis qbusc
cunq; p quascũq; ciuitates & dioce. & puincias in diuersis mundi ptibus ac aĩs ubilibet cõstitu
tis & eoꝝ cuilibet ĩsolidũ sup ulteriori executiõe dicti mãdati apostolici atq; nři faciẽda aucto-
ritate apostolica tenore pñtium plenarie committimus uices nřas donec eas ad nos spãliter & ex
presse duxerimus reuocãdas quos & eoꝝ quẽlibet insolidũ eisdẽ auctoritate & tenore reqrimus
& monemus primo secũdo tertio & pemptorie coĩter & diuisim eisq; nihilominus & eoꝝ cuili-
bet in uirtute sanctæ obediẽtiæ & sub excoĩcatiõis pœna quã ĩ eos & eoꝝ quẽlibet nisi infra sex
dies postq̃ pro pte magistri generalis fratrũ & pfessoꝝ pdictoꝝ fuerint reqsiti seu alter eoꝝ sup
hoc fuerit reqsitus ĩmediate sequeñ quos dies eis & eoꝝ cuilibet p tertio & pemptorio termio
ac monitione cãonica assignamus fecerintq; eis in hac parte cõmittimus & mãdamus pdicta ca-
nonica monitiõe pmissa ex nũc put ex tũc & e cõtra ferimus in hiis scriptis districte pcipien mã
dañ q̃tenus ipsi & eoꝝ singuli qui sup hoc ut pmittit fuerint reqsiti seu fuerit reqsitus. Ita tñ qđ
in hiis exequẽdis alter eoꝝ alteꝝ nõ spectet nec unus p alio seu p aliũ se excuset. Ad uos domi-
patriarchas archiepos epos uicarios officiales & rectores prædictos oẽs alios & singulos supradi
ctos psonasq; & loca alia de qbus expediẽs fuerit psonaliter accedãt seu accedat. Et pfatas litte-
ras apostolicas huncq; pñtẽ nřm pcessum ac oĩa alia & singula in eis cõtenta uobis omnibus &
singulis coĩter uel diuisim legãt intimẽt ĩsinuẽt & fideliter publicare pcurẽt ac Magrm generalẽ
& fratres & eoꝝ quẽlibet iuxta formã & tenorẽ pinsertarũ litteraꝝ apostolicaꝝ & pñtis nři pro
cessus exẽptionũ cõcessionũ in pñtis litteris aplicis cõtẽtoꝝ pacifica possessione gaudere faciant
nec executores testamẽtoꝝ seu ultimaꝝ uolũtatũ molestẽt nec aliqua grauamina iniurias seu dã
na inferãt seu quoquomodo irrogẽt nec in aliquo molestari seu pturbari pmittãt nec aliquis eo-
rum molestet nec pturbari pmittat. Et si forsan qđ absit uos dñi patriarchæ archiepiscopi episco
pi uicarii officiales & rectores pdicti pcessibus monitiõibus reqsitionibus & mãdatis nostris hu
iusmodi ĩmo uerius apostolicis parere & obedire neglexeritis aut recusaueritis pœnas cẽsuras &
sñias pdictas in uos ut pmittitur latas dãnabiliter incurrẽdo ex tunc subdelegatis nřis prædictis
sub dicta excoĩationis pœna cõmittimus & mãdamus q̃tenus singulis diebus dñicis & aliis festi
uis in suis ecclesiis monasteriis & capellis infra missaꝝ & aliaꝝ diuinaꝝ horarũ solẽtia ubi popu
li multitudo ad diuina audiendũ seu aĩs legitime cõuenerit ac aĩs ubi qñ & quotiẽs opus fuerit
& postq̃ p parte magistri generalis fratrũ seu aliquoꝝ eorũdẽ desup requisiti fuerint seu alter eo
rum fuerit reqsitus interdictos suspẽsos & excoĩcatos publice denũcient & ab aliis quãtum ĩ eis
fuerit denũciari & ab oĩbus christi fidelibus artius euitari faciant tãdiu & quousq; aliud a nobis
uel superiori nostro desuper habuerint in mãdatis. Si uero patriarchæ archiepiscopi episcopi ui-
carii officiales & rectores prædicti dictis interdicti suspensioñ & ex cõmunicatiõis sententias per
decem dies post illius denũciationem ĩmediate sequentes pertinaciter sustinuerint. Nos extunc
quia crescẽte cõtumacia & inobediẽtia crescere debet & pœna ne facilitas pœnæ audaciã tribuat
delinquẽdi pcessus nostros aggrauamus dictis subdelegatis nostris sub excomunicatiõis pœna p
dicta mandañ q̃tenus singulis diebus dominicis & festiuis in eoꝝ monasteriis ecclesiis & capel
lis infra missarum & aliaꝝ præscriptarũ horarũ solẽnia dictis interdicti suspensioñ & excomuni
cationis sententias reiterando & innouando eosdemq; sicut præmittitur interdictos suspensos
& excomunicatos denunciantes nominatim campanis pulsatis candelis accensis & demum ex-
tinctis & in terram proiectis crucæ erecta & religione inducta aquam benedictam aspergẽdo ad
fugandum demones qui eos detinent sic ligatos & suis laqueis cathenatos orando quod domi-
nus nř iesus christus eos ad catholicã fidẽ & sanctæ matris ecclesiæ gremiũ reducere dignaret.
Et ne eos in talibus peruersitate & duricia dies eorum finire permittat cum decantatione Respõ
sorii Reuelabunt cœli iniquitatem iudæ & cætera & psalmi Deus laudem meam ne tacueris &
cætera. Et hiis finitis ad ianuas ecclesiarum suarum una cum clericis & parochianis accedendo
& ad terrorem ut eo citius ad obedientiam redeant tres lapides uersus domos habitationum

suarum in signum maledictionis æternæ proiiciāt quam deus dedit dathan & abiron quos terra sustinere nō potuit sed iusto dei iudicio illos uiuos absorbuit. Etiā post missam & in uesperis & aliis qbuscunq; horis canonicis sermonibus & pdicatiōibus publicis solēniter publicēt & denunciēt & ab aliis quārū in eis fuerit publicari & denunciari & ab oībus christi fidelibus artius euitari faciāt donec a nobis uel supiori nostro aliud sup pmissis receperint in mandatis. Quod si forte patriarchæ archiepiscopi episcopi uicarii officiales & rectores pdicti mādatis & monitionibus nostris hmōi realiter & cū effectu nō paruerint. Vos illustrissimi & serenissimi Principes reges duces barones marchiōes comites uicecomites milites cæteriq; principes & dñi tpales in eisdem litteris apostolicis noīati ob honoré sanctæ sedis apostolicæ & dicti dñi nostri papæ reuerētiam auxiliū cōsiliū & fauorē subdelegatis nostris ad executiō pñtis nostri pcessus faciendā & ad iplédā pstetis & quilibet urm pstet uras regales maiestates & dñatiōes ad pfatā executionē efficaciter hmōi adimplēdā ut ad eosdē & quēlibet urm spectat & ptinet in dño exhortamur. Et nihilominus oīa alia & singula uobis in hac pte cōmissa plenarie exequant iuxta pdictaꝶ litterarum aplicaꝶ & pñtis nostri pcessus cōtinētiā & tenoré ita tñ qđ ipsi subdelegati nostri seu qcunq; alii nihil in piudiciū dictoꝶ magistri generalis fratrū & soroꝶ & utriusq; sexus professoꝶ uel pcuratorū eorū attēptare ualeāt quālibet uel imutare nec in pcessibus p nos habitis & sentētiis per nos latis absoluēdo uel suspendeñ. In cæteris aūt quæ eisdē magistro generali & fratribus & sororibus & oībus pdictis nocere possent ipsis & qbuslibet aliis ptātē oīmodā denegamus. Et si cōtingat nos sup pmissis i aliquo pcedere de quo uobis ptātē oīmodā reseruamus. Nō itēdimus ppterea cōmissionē nram hmōi i aliquo reuocare nisi de reuocatiōe ipa spālē & expssam i nris litteris fecerimus mētionē p pcessum aūt nrm hmōi nolumus nec intēdimus nostris in aliquo piudicare collegis quominus ipsi uel eorū alter seruato tñ hoc nostro pcessu in negocio hmōi procedere ualeāt put ipsis uł eorū alterius uisū fuerit expedire: pfatas quoq; lras aplicas & hūc pñtē nrm pcessum ac oīa & singula hmōi negociū rāgeñ uolumus penes magrm generalē uel fratres prædictos uel eoꝶ pcuratores remanere & nō p uos aut aliquē urm seu quēcunq; aliū ipsis inuitis quomodulibet detineri: cōtrariū uero facieñ pfatis nostris sentētiis prout in his scriptis latæ sunt prædicta canonica monitiōe pmissa ipso facto uolumus subiacere. Mādamus tñ copiā fieri de pmissis eā petētibꝫ & habere debētibus petētiū qdē sūptibus & expeñ: ab absoloñ uero oīum & singuloꝶ q pfatas nostras sñias uel eaꝶ aliquā incurrerint seu incurrerit quoquomō nobis uel superiori nostro tantūmodo reseruamus. Et insup attēdeñ qđ difficile foret preinsertas originales in forma qnterni litteras apostolicas ad singulas mūdi ptes deferre. Iccirco nos Ioannesalouisius auditor & dictæ romañ curiæ iudex ordinarius præfatus ad pnominati reuerēdi patris domini Christofori generalis magistri seu prioris et nomine quo supra scripto instātiā & requisitionem oēs & singulos sua comuniter uel diuisim interesse putātes eorūq; pcuratores siqui tūc erāt in romañ curia p eisdē ad uidendū & audiendū prædictas præinsertas litteras apostolicas dicti domini nostri Sixti papæ quarti corā nobis pduci & exhiberi illasq; transumi & exemplari & in hanc publicā formā redigi mandari aucturitatēq; & decretū dictæ curiæ & nostram ut moris ē interponi uel uidēdū & causas si quas haberēt rationabiles quare id minime fieri debebat allegādum p audientiā publicā litterarū cōtradictaꝶ dicti domini nostri papæ ut moris est citari fecimus & mādauimus ad certū pemptoriū terminum cōpeteñ: uidelicet ad diē & horam infrascriptas. quibus qdē diei & hora aduenientibus cōparuit in iudiciu legitime corā nobis dictus dominus magister christofurus martignonus generalis etiā noībus supra scripris & data p eū quadam citatioñ audiētiæ pargamēi cedula in pnominata audiētia litterarū contradictaꝶ lecta sigilloq; eiusdem audiētiæ sigillata & ut moris ē signata aliasq; inibi debitæ executiōi demādata citatoꝶ in eadē pgameni citatiōe cedula cōtētorū nō cōparētiū neq; hmōi diei termino in aliquo satisfacere curantiū cōtumaciā accusauit ipsosq; cōtumaces reputari & in eoꝶ cōtumaciā dictas originales litteras aplicas in forma qnterni & carta supra scripta uera bulla plūbea in filis sericeis rubei croceiq; coloris more romañ curiæ impendeñ bullaras sanas integras & illesas nō uiciatas nō cancellatas nec inaliqua sui pte suspectas sed oībus prorsus uiciu & suspitioū ut pfertur carentes coram nobis iterum exhibuit atq; produxit quas transumi & exemplari ac in publicam trāsumpti formā redigi mādari aucturitatemq; nostrā ordinariā & dictæ curiæ decretū ut moris est desuper interponi p nos debita cum instantia postulauit. Nos igitur ioannesalouisius auditur & iudex ordinarius præfatus dicti citati non compareñ neq; huiusmodi diei termino in aliquo satisfacere curantes reputauimus id suadente iustitia non immerito contumaces & in corūdem con

tumaciam attendeñ huiusmodi requisitionem fore iustam & rationi consonam. Quodq; iusta petenri non est denegandus assensus supradictas in forma quinterni litteras apostolicas iterũ ad manus nr̃as recepimus illasq; uidimus tenuimus palpauimus & diligẽter inspeximus. Et quia ipsas ut p̃mittit̃ sanas integras nõ uiciatas non cancellatas neq; in aliqua sui p̃te suspectas sed omni ꝓrsus uicio & suspitioñ cateñ repimus. Iccirco easdẽ litteras apostolicas supius de uerbo ad uerbum descriptas & præsentibus insertas ac cũ dictis originalibus litteris collationatas auscultatas & cõcordatas per ꝓuidũ uirũ magistrũ Cinciũ de uiterbio notariũ publicũ & dictæ curiæ causarum cameræ ap̃licæ scribã infrascriptũ trãsumi & exẽplari & in hãc publicã transumpti formam redigi fecimus & mãdauimus. Quibus oĩbus & singulis suprascripris tanq̃ rite & legitime factis & celebratis nr̃am & dictæ curiæ causarũ cameræ ap̃licæ auctoritatẽ interposuimus ordinariam & tenoræ p̃ntium interpõimus pariter & decretũ. Voleñ & auctoritate supradicta decernẽtes & mandañ ꝙ etiã huic præsenti in forma trãsumpti instrumẽto publico in iudicio & extra iudiciũ ac ubiq; locoꝝ & terrarũ detur & adhibeat̃ de cætero, & in anteã talis & tãta fides qualis & quãta ipsis p̃insertis litteris apostolicis originalibus corã nobis & per nos ut p̃mittitur exhibitis & receptis ac supius ut p̃mittitur descriptis & de uerbo ad uerbũ insertis ac fidelirer & diligẽter una cũ p̃ntibus nr̃is litteris & ꝓcessibꝫ ac trãsũpto publico auscultatis & collatiõatis data fuit & adhibita ac dat̃ & adhibet̃ dateturq; & adhiberet̃ si in mediũ ꝓducerent̃ & exiberent̃. In quoꝝ oĩum & singuloꝝ fidẽ & testimoniũ p̃missoꝝ p̃ntes litteras siue p̃ns publicũ instrumẽtũ in q̃dragintaquatuor foliis huiusmodi nr̃m ꝓcessum & trãsumptũ publicũ in se cõtinẽtes siue cõtinẽs exinde fieri & per notariũ publicũ & dictæ curiæ causaꝝ cameræ apostolicæ scribã supra & infra scriptum subscribi & publicari mãdauimus Sigilliq; dictæ curiæ quo in talibus utimur iussimus & fecimus appẽsione cõmuniri. Datũ & actum romæ in ecclesia beatæ mariæ rorũdæ pro loco audiẽtiæ causarũ apostolicæ specialiter deputata uobis inibi mane hora ipsius audieñ causarũ cõsueta ad iura reddend̃ & causas audiend̃ in loco nostro solito & cõsueto pro tribunali sedeñ Sub anno a natiuitate domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo in ditione decima Die uero lune uicesimaquarta mẽsis martii Pontificatus præfati sanctissimi in christo patris & domini nostri domini Sixti diuina prouidẽtia papæ quarti anno sexto Præsentibus ibidem prouidis & discrens uiris magistris Vesconte de uulteris & Bartholomeo de p̃istia ac Iacobo dominici & Ioanne de pistia notariis publicis dictæque curiæ causarum cameræ apostolicæ testibus ad præmissa uocatis specialiter & rogaris.

¶Bulla Iulii Secundi.

N nomine Sanctæ & indiuiduæ trinitatis patris & filii & spiritussancti Amen. ¶Nouerint uniuersi & singuli. Hoc præsens publicũ transumpti ĩstrumẽtũ inspecturi lecturi : uisuri pariter & audituri quod nos antonius de mõte dei & apostolicæ sediæ gratia archiepiscopus sipontiñ. Necnõ curiæ causaꝝ cameræ apostolicæ generalis auditor romanæq; curiæ iudex ordinarius ad uenetabilis & religiosi uiri domini cristofori martignani sacri ordinis beatæ mariæ de mõte carmeli generalis magistri ac sacræ theologiæ professoris p̃cipalis instantiã & requisitionẽ omnes & singulos sua cõmuniter uos diuisim interesse putañ. eorũq; ꝓcuratores si qui tunc erãt in romana curia pro eisdem ad uidendum & audiẽdum infrascriptas litteras apostolicas ad perpetuam rei memoriam sanctissimi ĩ christro patris & domini nostri domini Iulii diuina prouidẽtia papæ secundi eius uera bulla plumbea cum cordulis sericis rubei. Croceiq; colorũ ipsius dñi nostri papæ more romañ curiæ cinpendeñ ꝓduci recipi & postquã ꝓductæ fuerint ad uidendũ & audiendũ ipsas transumi exemplari publicari ut in hãc publicã formã reddigi mãdari auctoritatẽq; & decretũ dictæ curiæ per nos interpõi uel dicẽdũ causam si quã habeãt rationabilẽ quare p̃missa minime fieri deberẽt allegandũ p edictũ publicũ in locis cõsuetis de mãdato nostro affixũ ꝓpter uacãtias in audiẽtia publica litteraꝝ cõtradictarum p̃fati dñi nr̃i papæ iam in dictas citari fecimus & mãdauimus ad certũ pemptoriũ terminũ cõpetentẽ: uidelicet ad diẽ & horã infrascriptos quibus aduenieñ cõparuit in iudicio corã nobis uenerabilis & religiosus uir dñs Petrus terrasse dicti dñi Cristofori principalis uiceprocurator &.

certas litteras citatorias in dicta audiētia nr̄o de mādate executas facto reportauit citatoꝝq; in
eadē cōtentoꝝ nō cōparentiū cōtumaciā accusauit ipsosq; cōtumaces reputari Et in eoꝝ contu
maciā supradictas litteras apl'icas sub tenore īfrascripto exhibint atq; dedit quas trāsumi exēpla-
ri publicari:& in hāc publicā formā redigi mādari auctoritatēq; & decretū interpōi p nos instan
ter postulauit. Nos tunc antōius de mōte archiepiscopus sipontiñ.auditor p̄fatus dictos citatos
nō cōpareñ reputauimus nō īmerito ꝓut erant quo ad actū & termiuū hmōi suadeñ iustitia cō-
tumaces & in eoꝝ cōtumacia p̄dictas litteras apostolicas ad manus nr̄as recepimus:uidimus: te-
nuimus legimus & diligēter inspeximus sanas siquidē & integras ac illesas omniq; prorsus uicio
& suspitioñ carere repimus ipasq; ulterius ad p̄fati dñi petri terrasse uiceprocuratoris ulterio-
rē instātiā p discretū uirū mgr̄m Berādū de molario clericū lugduneñ diocesis dictæ curiæ cārū
cameræ apl'icæ notariū & scribā publicū trāsumi exēplari ac ītrāsūpti publicā formā redigi feci-
mus & mādauimus uolētes & auctoritate dictæ curiæ decerneñ qđ p̄n̄ti nr̄o trāsūpto publico
decætero & īantea tā ī romañ curia q̄ extra ubicūq; locoꝝ ī iudicio uel extra stet̄ illiq; det̄ & ex
hibeat̄:talis & tāta fides q̄lis:& quāta dictis originalibus lr̄is īsernis:īsertis & cū p̄n̄ti trāsumpto
auscultatis:& collatiōatis data fuit & exhibita:daturq; & adhibet̄ si ī medio exhibitæ aut ostēsæ
fuissent.Quaꝝ qdē lr̄aꝝ aplicaꝝ tenor de uerbo ad uerbū sequitur & est talis.

Vlius Episcopus seruus seruoꝝ dei ad sacrū ordinē btē sempq; uir-
ginis mariæ de mōte carmeli dirigētes nr̄æ cōsideratiōis ītuitū & at-
tēte ꝓspiciētes qđ ipse ordo in orto militātis & catholicæ eccl'iæ fun
datus adiuuāte eadē dei genitrice q̄ plures salubres fructus ad ipsius
eccl'iæ firmamētū & aīaꝝ salutē ī dies cōtinuis pululatiōibus ꝓducē
re nō cessat merito illi eiusq; eccl'iis & domibus ac ꝑsonis cōcessa a se
de apl'ica priuilegia nr̄æ approbatiōis munimine roboramus & ad il
lius eccl'iaꝝ & domoꝝ cōseruationē augmētū & multiplicationem
christifideles īdulgētiis remissiōibus īuitamus ut exīde & religiōis ꝓ
pagatio & aīaꝝ earūdē salus ꝓueniat dudū siqdē a fœlicis recorda-
tiōis sixto papa q̄rto p̄decessor̄ nr̄o emanarūt lr̄æ tēoris subsequētis.

Sixtus eps̄ seruus seruoꝝ dei ad ꝑpetuā rei memoriā dū artēta medeatiōe pēsamus qđ
gloriosissima dei gēitrix maria uirgo uēustissima & oīum uirtutū floribus īsignita cu-
ius ieffabilē pulchritudinē sol & luna mirant̄ cuiusq; p̄cibus iuuat̄ cūctos ppl's xp̄ia-
nus:& q florē p̄tiosissimū īmarcessibilē & æternū dn̄m nr̄m iesū xp̄m īmēsa sctī spūs
cooperāte uirtute genuit ꝓduxitq; sacrū ordinē btē mariæ de monte carmeli a scā sede apl'ica &
pluribus romañ pōtificibus p̄decessoribus nr̄is & etiā a nobis multipliciter approbatū quē eios-
dē gloriosissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ speciali titulo uoluit īsigniri ut ob eiusdē
uirginis reuerētiā ordo ipe a xp̄ifidelibus merito pamplio uenerarēt ipiq; fideles ꝓpterea eiusdē
uirginis mariæ suffragiis adiuti æternæ retributiōis p̄mia facilius cōseq mererēt duq; sublimiū
dicti ordinis utriusq; sexus ꝑsonaꝝ uirtutū merita qdē grata & ī cōspectu p̄dictæ sedis accepta
digna memoria recēsemus ac ordinē ipm & illius ꝑsonas sub sedis apl'icæ & eccl'iæ romañ ꝓte-
ctiōe imediate existētes & īter cæteros regulariū ordinū ꝓfessores īfirmamēto catholicæ fidei mi
litātes tāq̄ religiōis speculū & exēplar speciali caritate fulgentes scōrūq; ꝓphetaꝝ heliæ & helisei
& enoch necnō alioꝝ scōꝝ patrū q montē sanctū carmeli iuxta heliæ fontē inhabitarūt succes-
sionē hereditaꝝ tenētes fructus quoq; uberes quos dictus sacer ordo in agro militātis ecclesiæ
in ꝓpagatiōe religiōis & fidei orthodoxe hactenus ꝓduxit utiliter & ꝓduxit ac īfuturꝝ ꝓductu
rū fore indubitāter speramus paterna caritate ītuemur dignū qn potius debitū reputamus nos
ad illa debere dirigere cogitatus p quæ ea quæ ꝓ diuini cultus gloria & dicti ordinis incremēto
ac xp̄ifideliū aīaꝝ salute a quāpluribus romañ pōtificibus p̄decessoribus nr̄is cōcessa dicūt̄ sub-
latis ambiguitatibus q̄ exinde emersisse noscunt̄ ī sua ītegritate ꝑsistāt & tāto firmius obseruent̄
quāto erūt sæpius p̄dictæ sedis munimine stabilita Sane sicut exhibita nobis nuper p parte dile-
cti filii cristofori martignoni dicti ordinis generalis magistri ac sacræ teologiæ ꝓfessoris petitio
cōtinebat:licet multi romañ pontifices p̄decessores nr̄i obreuerentiā ipsios gloriosissimæ & inte
meratæ dei genitricis semperq; uirginis mariæ de monte carmeli ob singularē deuotionē quam
ad illam & p̄dictū ordinē sub eiusdē dei genitricis mariæ titulo specialiter īsignitū gesserunt di-

uersas indulgentias & peccatoꝝ rem issiões ac priuilegia & indulta ipsi ordini & illius domibus concesserũt quæ in eisdẽ domibus sunt recepta & quoꝝ cõtinentia in publicis scripturis & dicti ordinis ecclesiis appertissime reperitur sub hac uidelicet forma.

LEo papa. Quartus oĩbus xp̃ifidelibus q̃ eccl'ias btĩssimæ dei gẽitricis uirginis mariæ de mõte carmeli hmõi ĩ festis natiuitatis dñi & pascæ aploꝝ petri & pauli. Pẽtecostes assumptiõis natiuitatis annũciatiõis purificatiõis eiusdẽ btẽ dei genitricis mariæ scti Michaelis archangeli oĩum sctoꝝ ĩ duobus festis scẽ crucis natiuitatis scti ioãnis baptistæ sctoꝝ martiꝝ fabiãi & sebastiãi & ĩ die pasceues: & ꝑ octauas ꝑdictoꝝ festiuitatũ & uocabulis oĩum eccl'iaꝝ dicti ordinis deuote uisitarẽt & pias elemosynas largiti forẽt: seu domos cõfractas eiusdẽ ordinis reficerẽt septẽ annos & totidẽ quadragẽas & hadriãus scds stephãus q̃ntus sergius tertius ioãnes decimus & ioãnes undecius sergius q̃ntus: & ĩnocẽtius q̃rtus q̃ dictũ ordinẽ cõfirmãt oĩbus xp̃ifidelibus uere pœnitẽtibus cõtritis & cõfessis q̃ ꝑdictas ecclias pie uisitarẽt in ꝑdictis festiuitatibus & eaꝝ octauis seu q̃ domos fractas eiusdẽ ordinis reficerẽt uel ꝓ fabricis ipaꝝ eccl'iaꝝ munera darẽt uel cõfratriã dicti ordĩs assumerẽt & eã ĩtrarẽt aut calicẽ promissis celebrãdis uel tabalias siue mappas erogarẽt uel q̃ ĩ premissis aut ĩ quomõlibet ꝑmissorum manus porrigerẽt adiutrices uel q̃ ĩ suis ultimis testamẽtis aliq̃d legarẽt tertiã partẽ oĩum pctoꝝ in dño relaxarũt item clæmẽs tertius alexãder scds gregorius q̃ntus: & gregorius septius ĩ ꝑdictis festis & ĩ quolibet eorũdẽ similẽ grãm largiti sunt item. clæmẽs q̃rtus eisdẽ xp̃ifidelibus q̃ prædictas eccl'ias q̃ter ĩ anno uisitarẽt uidelicet ĩ q̃tuor festiuitatibus dei genitricis mariæ triginta annos & totidẽ q̃dragẽas pie cõcessit. Itẽ in priuilegio generali lucii papæ q̃ti remitũt ab eodẽ pcã leuia offensa parẽtũ negligẽtiæ uotoꝝ fractoꝝ dumtañ fractor ad uota redderet & male acq̃sita si nescit̃ cui restitui debeãt dũmodo ꝑdictis locis seu illoꝝ cõuẽtibus assignent̃. Demũ innocẽtius q̃rtus gregorius octauus cõtulerũt q̃libet die cuilibet dicẽti pater nr̃ & aue maria in dictis ecclesiis semel ꝓ uiuis & defũctis q̃draginta dies indulgẽtiaꝝ rursus hohorius decimus & Nicolaus q̃rtus romañ põtifices oĩbus uere pœnitẽtibus & mãus adiutrices ꝑdictis domibus porrigẽtibus & il'aꝝ fratribus oĩum pcoꝝ suoꝝ ueniã polliciti fuerũt insuꝑ honorius nonus oĩbus uere pœnitẽtibus & cõfessis dicti ordĩs eccl'ias uisitãtibus seu mãus illis adiutrices porrigẽtibus q̃draginta annos & totidẽ q̃dragenas de iniunctis eis pœnitẽtiis uidelicet in festo uocabuloꝝ ipsarũ ecclesiaꝝ & in die sancto parasceues: necnõ in sctẽ crucis ac festiuitatibus natiuitatis annũciationis purificatiõis & assumptiõis btẽ dei genitricis mariæ misericorditer in dño relaxauit & cõcessit ulterius bñdictus papa decimus oĩbus uere pœnitẽtibus & cõfessis q̃ ter ĩ septimana uidelicet q̃dragesimali tẽpore secunda & q̃rta ac sexta: feriis & etiã in festis uocabuloꝝ oĩum eccl'iaꝝ dicti ordinis necnõ diebus sabatinis ob btẽ dei genitricis reuerẽtiã & diebus dñicis pie uisitarẽt quadragĩta annos & totidẽ q̃dragenas & oĩum pctoꝝ septimæ partis. remissionẽ ĩ dño relaxauit oẽs indulgẽtias & pctoꝝ remissiões a suis ꝑdecessoribus romañ Põtificibus dicto ordini cõcessas in diebus & festis ꝑdictis duplicãdo. Itẽ ioãnes uicesimus scds oẽs indulgẽtias & pctoꝝ remissiones a romañ põtificibus: ꝑdecessoribus suis dicto ordini cõcessas cõfirmauit ac q̃draginta annos & totidẽ q̃dragenas de iniunctis eis pœnitẽtiis uniuersis christifidelibus dicti ordinis eccl'ias in q̃libet solẽnitate q̃tuor festiuitatũ beatæ dei genitricis mariæ uidelicet natiuitatis annũciatiõis purificatiõis & assumptiõis cõtrictis & cõfessis in dño pia largitiõe cõcessit successiue urbãus papa quintus oẽs indulgẽtias similiter a suis ꝑdecessoribus dicto ordini cõcessas cõfirmauit atq; in festo annunciatiõis btẽ mariæ dicti ordinis eccl'ias uisitantibus septẽ annos & totidẽ q̃dragenas in dño relaxauit postremo Nicolaus papa q̃ntus oẽs indulgẽtias & peccatoꝝ remissiones ac oĩa priuilegia dicto ordini a suptadictis romañ põtificibus ꝑdecessoribus suis ĩ ꝑdictis diebus & festis cõcessãs & cõcessa motu ꝓprio duplicãdo cõfirmauit: atq; annos septẽ & totidẽ quadragenas in dño relaxauit tamẽ sicut præfati uenerabilis dicti ordinis magistri relatione nuper accepimus ꝓ eo quod ꝓpter singularitatẽ priuilegioꝝ originales desuper litteræ ad manus generalis prædicti non peruenerũt nec de illis aliter quã ut præfertur doceri potest circa litteras & priuilegia huiusmodi eorũq; uim & efficaciam nõnulla dubia sunt exorta aliaq; in dies suboriri formidunt̃ nisi per nostræ prouidentiæ studiũ super hoc ꝓuideat̃ opportune præsertim cũ ex iniuncto desuper nobis apostolicæ seruitutis officio ad nos spectet singuloꝝ ordinum cõmodis inuigilare ac quãtum ualemus oĩum animas altissimo lucri facere cupieñ itaq; ut indulgentiæ ac singulæ prædecessorum nostrorũ litteræ dicto ordini & eius domibus ac ecclesiis ꝯcessæ sublatis quibuscũq;

heſitationom obſtaculis inuiolabiliter obſeruentur eiſq; prout conceſſa dicuntur indubia fides adhibeaſ deuotioq; uniuerſi populi creſcat & augeaſ atq; dicti ordinis eccleſiæ domus ac cōuētus cōſeruentur edificenſ & in eoꝝ edificiis amplienſ: reſtaurenſ & reparenſ dictoꝝ & aliorum plurimoꝝ romañ pōtificū pdeceſſoꝝ nroꝝ: q ordinē pdictū uariis priuilegiis nō imerito decorarūt & quē etiā nos diuerſis aliis gratiis ac priuilegiis gratioſiſſime & liberaliter ornauimus ueſtigiis inherēdo motu ꝓprio nō ad ipſius criſtofori generalis magiſtri aut alicuius dicti ordīs glorioſiſſimæ dei genitricis ſempq; uirginis mariæ de mōte carmeli ꝓfeſſoris uel alterius ꝓ eis nobis ſup hoc oblate petitiōis īſtantiā ſed de nr̄a mera uolūtate ac deliberatiōe: ſed ex certa nr̄a ſciētia ſingulas indulgētias oō tī plenarias ac alias ſpirituales & tēporales gratias a pdictis ſeu quibuſuis aliis romañ pōtificibus pdeceſſoribus nr̄is dicto ordini btē mariæ de monte carmeli & illius domibus: eccleſiis & pſonis ī genere uel in ſpecie quomodolibet conceſſas quoꝝ omni tenore & effectus ac ſi de uerbo ad uerbū pn̄tibus īſererenſ hic haberi uolumus ꝓ ſufficiēter expſſis auctoritate ap̄lica tenore pn̄tiū in ſuo robore ſuaq; firmitate cōfirmamus approbamus & innouamus ac de nouo cōcedimus ſupplētes oēs & ſingulos defectus ſi q forſan quoquomodo īteruenerint in eiſdē & quomōlibet inter ſctoꝝ & ſctāꝝ ſolēnia glorioſiſſimæ dei genitricis mariæ ſolēnitates & feſta numero ſeptē uidelicet annunciatiōis: Viſitatiōis: aſſumptiōis: natiuitatis: cōceptiōis: pſentationis: & purificatiōis: ac ea quæ in honorē ſui noīs dedicata ſunt: loca eo ſolēnis a xpifidelibus cōuenit uenerari quo ipſa de utero matris ſuæ ꝓcedēs fecūda uirtutibus: & ſpiritu ſctō repleta caliginãti mūdo ignorãtiæ tenebris ubducto & ēt pp̄lo in tenebris ambulãti: habitãtibuſq; in regione umbræ mortis lucē ineffabilē uidelicet dn̄m nr̄m ieſum xp̄m redēptorē oīum eiuſdē ſpiritus ſancti cooperãte uirtute ex ſuis puriſſimis uiſceribus genuit & ab angelo annūciata inter oēs mulieres bn̄dicta pdicaſ & congrue incōparabiliter uirgo maria benedicta dicit quia mater filii dei effecta ſuſcepit gloriā & integritaoīs ſuæ ſeruauit coronā & uere eſt bn̄dicta in mulieribus q ſine exēplo muliebris cōditionis cū decore uirginitatis gauiſa eſt honore parētis icirco affectan ut oēs & ſingulæ eccl'iæ in honore & ſub īuocatione noīs eiuſdem glorioſiſſimæ dei genetricis mariæ de mōte carmeli p uniuerſum orbē fūdatæ & cōſtructæ ac de inceps quæ diuina annuēte elæmēria edificabunſ & cōſtruenſ congrua deuotiōe a xp̄ifidelibus uenerenſ ac quæ impfectæ ſunt ad operis cōplemētū deducanſ & cōpletæ cōſeruenſ necnō paramētis & aliis ad diuinū cultum inibi neceſſariis debite utnenſ ipſiq; xp̄ifideles in uniuerſo orbe cōſtituti ad eaſdē eccleſias tunc & ꝓ tēpore exiſtētes eo libentius cōfluāt & ademptionē ornamētoꝝ hmōi necnon ad earū dem eccleſiaꝝ cōplemētū cōſeruatiōem & diuini cultus nubi augmētū māus ꝓmptius porrigāt adiutrices quo ex hoc ibidē dono cœleſtis gratiæ uberius cōſpexerīt ſe refectos de oīpotēos dei miſericordia ac bēatoꝝ petri & pauli apoſtoloꝝ eius auctoritate cōfiſi oībus chriſtifidelibus uere pœnitētibus & cōfeſſis q in cōceptiōis: præſentaoīs: natiuitatis: annunciatiōis: purificatiōis: uiſitationis: & aſſumptiōis dictæ glorioſiſſimæ dei genitricis mariæ feſtiuitatibus: a primis ueſperis uſq ad occaſum ſolis dieꝝ feſtiuitatū hmōi dicti ordinis de monte carmeli prædictas eccleſias ubilibet conſtitutas: necnō per ſeptem dies prædictas feſtiuitates īmediate ſequentes & etiam in diebus uocabulorum earundem eccleſiarū deuote uiſitauerint annuatim ac ad præmiſſa uel eorum aliqua manus porrexerint adiutrices triginta annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in dn̄o relaxamus præſentibus perpetuo ualituris & quia difficile admodum foret præſentes litteras ad ſingulas prouincias & loca originaliter deſtinare uolumus & dicta auctoritate decernimus quod trāſumptis eorū manu notarii publici ſubſcriptiōe & pro tempore exiſteñ dicti ordinis protectoris uel alicuius archiepiſcopalis ſe epiſcopalis aut generalis auditoris cauſarum cameræ apoſtolicæ uel alterius eccleſiaſticæ curiæ ſeu dicti ordinis generalis magiſtri ſigillo munitis ea prorſus in iudicio & extra ubicunq; exhibita fuerint uel oſtenſa fide adhibeaſ indubia ac ſi ipſe originales litteræ forent exhibitæ uel oſtenſæ nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis approbationis innouationis: conceſſionis ſuppletionis relaxationis conſtitutionis & uoluntatis infringere uel ei auſu temerariæ contrarie ſi quis autem hoc attemptare præſumpſerit indignationem omnipotētis dei ac beatorum petri & pauli apoſtolorum eius ſe nouerit īcurſurum datum. romæ apud ſanctum petrum anno incarnationis dominicæ milleſimo quadringēteſimoſeptimo klēdas Aprilis pontificatus noſtri anno ſexto quare pro parte dilecti filii petri terraſſe dicti ordinis beatæ mariæ de monte carmeli moderni magiſtri generalis nobis fuit humiliter ſupplicatum ut litteras prædictas ꝓ illarum ſubſiſtentia firmiori robur noſtræ approbationis adiicere aliaſq; in præmiſſis oportune proui-

dere de benignitate apostolica dignaremur. nos igitur huiusmodi supplicatiōibus inclinati præinsertas litteras cum approbatione: confirmationē: innouationis: concessionis: suppletionis & largitiōis: ac omnibus & singulis aliis in eis contentis ecclīis ac oīa & singula in eis cōtenta auctoritate apostolica tenore præsentiū approbamus & innouamus ac ꝑpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus & pro portiori cautela omnia & singula ꝑdicta & in eisdem litteris cōtenta de nouo perpetuo cōcedimus prout inpreinsertis litteris sixti prædecessoris hm̄ōi confirmata & concessa sunt & nihilominus ut singulæ ecclesiæ sub inuocatiōe eiusdem dei genitricis mariæ de monte carmeli per uniuersum orbem fundatæ & constructæ: ac quæ deinceps diuina fauente clæmentia edificabunt & construent congrua deuotione a christifidelibus uenerēt & cōseruēt ipsiq̧ christifideles ad easdē ecclesias eo libētius cōfluant & inibi māus porrigāt adiutrices quo ex hoc ibidē dono celestis gratiæ ubetius cōspexerit se refectos de oīpotētis dei misericordia ac præfatoꝝ petri & pauli apostolorū eius auctoritate confisi oībus & singulis utriusq̧ sexus christi fidelibus uere pœnitētibus & confessis qui in conceptionis: præsentationis: natiuitatis: annunciationis: purificatiōis: uisitatiōis: & assumptiōis ac quæ de mense augusti celebratur niuis eiusdem beatæ & gloriosissimæ uirginis mariæ festiuitatibus a primis uesperis usq̧ ad secūdas uespera dierum festiuitatū hm̄ōi prædictas ecclesias ubilibet cōstitutas & cōstruendas post quam cōstructæ fuerint necnon per septē dies prædictas festiuitates immediate sequeñ ac etiam in diebus dedicationum earundē ecclesiaꝝ deuote uisitauerint annuatim ac ad præmissa uel eorum aliq̄ manus porrexerint adiutrices quadraginta annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis pro qualibet uice qua contributionē hm̄ōi fabrice fecerint misericorditer in dn̄o relaxamus uolumus aūt quod si alias uisitantibus ecclesias prædictas aut inibi manus adiutrices porrigētibus seu pias elæmosinas erogātibus aliqua alia indulgentias īperpetuum uel ad certum tempus nondum elapsum duratura ꝑ nos concessa fuerit ꝑsentes litteræ quo ad cōcessionē indulgentiæ quadraginta annorū hm̄ōi nullius sint roboris uel momēti nulli ergo omnio hoīum liceat hanc paginam nostræ approbatiōis: innouationis: cōstitutionibus: concessionis: & uoluntatis infringere uel ei ausu temerario cōtraire. si quis aūt hoc attemptare præsumpserit indignationē oīpotentis dei ac beatoꝝ petri & pauli apostolorū eius se nouerit incursurum. Datū Rome apud sanctū petrum anno incarnatiōis dn̄icæ millesimoquingentesimoquarto duodecimo klendas maii pontificatus nostri anno primo q̄bus oībus & singulis supradictis tanquā ritæ & legitimæ factis & celebratis iudicialiter & coram nobis & dictæ curiæ causarū cameræ apostolicæ auctoritatē ordinariam & iudiciariā interposuimus prout per præsentes interponimus pariter & decretū. In quorum oīum & singuloꝝ fidem & testimōiū præmissoꝝ præsentes litteras siue præsens publicum transumpti instrumentū exinde fieri & per notarium infrascriptū subscribi & publicari mandauimus sigilliq̧ dictæ: dictæ curiæ quo utimur iussimus & fecimus appensione cōmuniri. datum & actum Romæ sub anno a natiuitate dn̄i millesimo quingētesimosexto inditione nona die uero quartadecima mensis Iulii pontificatus sanctissimi in christo patris & dn̄i nostri dn̄i Iulii diuina ꝑuidentia papæ secundi anno tertio præsentibus ibidē discretis uiris magistris Andrea de sartiis & Ioanne baptista de ecclesia dictæ curiæ causarum cameræ apostolicæ notarus testibus ad præmissa uocatis specialiter atque rogatis.

ET ego Briandus de molario clericus lugdoneñ dioc. publicus apostolica & īpetiali auctoritatibus necnō curiæ causarū cameræ apostolicæ notarius quia præmissis omnibus & singulis dum sit ut præmittitur per reuerendum ī christo patrem & dominum Antonium de monte dei & apostolicæ sedis gratia archiepiscopum sipontiñ dictæque curiæ causarum cameræ apostolicæ generalem auditorem & romañ curiæ iudicē ordinatium præfatum ac coram eodem agerent dicerēt & fierent unacum ꝑnoīatis testibus præsens fui: eaq̧ omnia & singula sic fieri uidi & audiui ideo hoc præsens publicum transumpti instrumētum alterius manu fideliter scriptum exinde confeci & subscripsi signoq̧ & nomine meis solitis & consuetis unacum dictæ curiæ causarum cameræ apostolicæ quo in talibus enim utitur sigilli appensioñ signaui in fidem præmissorum rogatus requisitus.

¶ Incipit tractatus paruus qui uocatur Viridariū magr̄i fratris Ioannis Grossy generalis ordinis sanctissimæ dei genitricis mariæ: de ortu eiusdem ordinis.

Via ad res grandes paruula non sufficiunt ingenia:ideo ego frr ioannes Grossy sacræ paginæ imeritus doctor:prior generalis ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli paruulus ingenii mundiali uiridario dirupto:paruulũ decreui uiridiarũ componere de ortu religionis & floribos eiusdem:cuius indigne professus sum:de meo modicum:aut quasi nihil ponens:sed antiquorum flosculis dictorum ipsum breuiter fulceã: amore illius languens oĩum bonoꝝ matris uirgulæ: quæ egrediens de radice iesse florem ꝑduxit immarcessibilem cui data est glĩa libani & decor carmeli: isayæ xxxv.Eidem supplicans ut meritis eius florem colligam in uiridario æterno:cuius muri inexpugnabiles in uiroꝝ non formidantes ictus suos reddunt possessores securitate perpetua fœlices. Istud ergo uiridiarium modicum duas habebit claoes:quæ intrare uolentibus facilem dabunt ingressum.Prima erit de ordinis origine:temporeqꝫ primo.Secunda erit de plantulis & germine quæ surgunt ab imo.

¶Sequitur prima clauis.

PRima clauis:in qua agiť de ordĩs origine:tpeqꝫ primo. Nam ut testatur petrus commestor in histo.sua sup.x.cap.primi lib.regum. Cũ sctũs samuel ꝑpheta dñi : primũ cõuẽtũ religiosoꝝ legatur instituisse:qui alio uoĩe cuneus ꝑphetaꝝ dicebať ut habetur indicum.x.In diebus Achab regis israel: cuius regnũ præcessit incarnationẽ dñi nrĩ iesu christi p ãnos.Dcccc.xxx.fuit uir de tribu aaron:de qua uirgo maria ꝑcessisse legitur: de ciuitate thesba:quæ est in regione Galaad & nomen eius sabacha:qui habuit filiũ cui nomẽ helyas thesbites:dictus a thesba ciuitate iam dicta : ante cuius ortum ut testatur dictus petrus cõmestor super scdm caplm.iiii.lib.regũ.sabacha pater ipsius uidit in somnis uiros candidatos se salutantes:qđ inuebat filiũ ipsius uenturũ esse caput ordinis candidi & albi:uidelicet frm ordinis dei genitricis mariæ de mõte carmeli.Iste ergo helyas artiorem aliis filiis prophetarum in cunctis existentibus cupiens ducere uitã:montem ascẽdit carmeli q ẽ in terra sctã in confinibus palestinæ iuxta mare:quiqꝫ uocať hebrayce Charmel:latine uocatur carmelus. Iste uero mons carmeli distat a ciuitate achon quatuor miliaribus:a ciuitate cesarea nouem miliaribus:a ciuitate sancta hierusalem.xxxii.leucas. Sed a ciuitate nazareth:quæ erat ciuitas glĩosæ uir.mar.& in q̃ erat qñ ãgelus eã salutauit:ot hẽtur ex testĩonio euãgelii:tãrũ distat tribus miliaribus : & ob hoc ipsa uirgo glĩosa ma.tãq̃ suos:ipsos filios prophetarum uisitauit sepius ut fres : & ipsi primi ad honorẽ ipsius glĩosæ uirgĩs capellã fabricauerunt:eius eligentes titulũ.In isto ãt mõte ut habetur.iii.regum.xviii.c.& in multis aliis cap.helyas ꝑpheta multa fecit miracula: assumens ĩ focios helysei:abdiã,Ionã:& multos alios ꝑphetas:quos docuit uiuere ĩ uirgĩtate ad honorẽ ꝑdictæ glĩosæ uirgĩs:quæ sine corruptõe pere hẽbat mũdi saluatorẽ:cuius caput eẽ debebat ut carmelus:cãticoꝝ.vii.Et ob hoc hæremitæ dicti mõtis car.fres uirgĩs ma.dicti sunt cũ ad honorẽ ipsius:ordinẽ ĩcepunt ãte eius aduentũ & natiuitatẽ. Cũ igiť dñs helyã ꝑphetã post discipuloꝝ suoꝝ ĩstructionẽ uellet p turbinẽ ignis ĩ padisũ uoluptatis eleuare:ipsi helyzeo suo discipło tãq̃ digniori suũ dimisit palliũ:cũ quo multa fecit miraclã:ut hẽtur.iiii.regũ.ii.qđ palliũ erat albũ ĩ signũ uirginał puritatis q̃ tenebãt & seruabãt.Sed cũ helyas eẽt ĩ curru igneo eleuatus & palliũ dimitteret helyzeo ut ꝑferť ad maiorẽ miraculi oñsionẽ ipm palliũ albũ p ignẽ fuit adustũ: & sic factũ subrufũ seu griseũ.Infra plicas aũt remãsit albũ extũc cũ fuit extẽsũ p helyzeũ remãsit barratũ:ob cuius mẽoriã oẽs hæremitæ mõte carmeli postmodũ ĩcedebãt ĩ barratis pallis: usqꝫ ad tps ꝑp honorii.iiii.trãslato aũt helya:eius successor helyzeus ĩ quo duplex sps helyæ remãsit cũ aliis ꝑphetaꝝ filiis pp uitã ĩsignẽ mltos traxit ad ipsius mõtis car.ĩhitatõem & deuotionẽ:& ob hoc Ioãnes baprista pp sẽitatẽ loci dictũ mõtẽ frequẽtasse dr:& mlti alii scti.Ipi tñ hæremitæ pp eoꝝ uitã legẽ dñi nõ ꝑtermittẽtes:singulis ãnis ter ĩ hierlm ueniebãt ibidẽ festa celebraturi.s.pascæ.pẽtecostes & cœnophegiæ.Et ob hoc dũ sps scũs uẽit sup aplos:dr qđ erãt uiri religiosi hitãtes ĩ hierlm ex oĩ natõe q̃ sub cœlo est. Actuũ.ii.&.rũc recepto una cũ aplis spũ sctõ. baptizati sũt ab apostolis.uirginæ mre ad cuius honorẽ se ĩ cõtẽplatõe posuerũt:ibidẽ pñte.Et ut dr ĩ cronicis romãis tpe ꝑdicationis aploꝝ ãno a passiõe do.xlvii.regnãte ĩpio romão tpe titi & uespesiani apud hierlm in porta aurea ubi ioachi & anna ꝑgenitores btẽ mariæ sibi mutuo obuiauerunt:religiose couẽderunt:& ibi ad honorem ipsius uirginis mariæ ubi coucepta fue-

rat ecclesiam fabricauerunt:& una cum apostolis in multis regionibus fidem christi constāter prædicauerunt.

SEcunda clauis:in qua agitur de plantulis & germine quæ consurgunt ab imo. Nam baptizatis ut ꝑfertur ab apostolis hæremitis mōtis carmeli & dispersis in mōte eodē in porta aurea hierusalem:ī ciuitate acchon:& in multis aliis locis terræ scē:de quibus sunt pp paganoꝝ ꝑsecutionē iā deleti.atq; ipsis ꝑdicātibus:ī fide xpi & aploꝝ doctrina accidit qđ Basilius magnus hæremita:postmodū anno dñi.cccxxxv. per marcū papā: natione romanū facto consilio necesarieñ.quibusdā magnis sibi deuotis hæremitis regulā concōposuit:quā aliq ꝑ fari mōtis tennerūt hæremite:iuxta helyæ & helyzei uestigia : qui primo ut præfert dictū īhītauerūt montē:quoꝝ isti sequaces & imitatores fuerūt.Processu āt tpis adrianus papa primus:natione romanus pōtificatus sui āno.viii.assūpsit ī pīarchā hierosolymitanū fratrē ioānē hæremitā dicti mōtis carmeli pp ipsius scītatē maximā:q dictus frater ioānes pīarcha frater Gaptasio suo discipulo dilectissimo cæterisq; hæremitis mōtis carmeli dictā regulā basilii tradidit obseruādā:nullū tñ eis dedit ī maiorē:sed iuxta regulā eis datā & cōsciam bonā qlibet deo famulabat:& sic steterūt usq; ad annū dñi.m.liii. Et iterim ab infidelibus multa passi sunt dicti fratres . Anno uero domini millesimo.luii.tempe urbani scđi.capta ciuitate hierusalē a xpianis:& remanēte ibidē,p duce Gundofredo frē roberti comite flaudineñ.dñs Aymericus malafeda natiōe lemonicen.pīarcha antiochenus:q cū multis aliis uenerat:legatus sedis apostolicæ ī succursū terræ sctæ:frm car. uidēs scītatē:oēs ī unū cōgregauit:& nepotē suū frem

Bertoldū uirū religiosum scīm & famosū q iā cā deuotōis ordinē diu ītrauerat:eis p oīm electionē assignauit ī priorē:curā ei oīum fratrū tribuens & cōcedēs addēsq; ī regula basilii quam prius susceperant qđ ꝑ unū hērent priorē p cōsensū oīum uel maioris & sanioris partis electū: cui oēs obedīam debitā & deuotā ,pmitterēt.scđm qlē uero sacræ pticulæ additionē oēs ꝑdicto fri

Bertoldo debitā obedīam ,pmiserūt.Sub cuius obedīa.xxxxv.annis māserūt:per quē deus tā in uita q̄ ī morte multa fecit miracula.Quo mortuo:& in ꝑdicto monte carmeli sepulto frem Brochardū uirū scīm & religiosū in priorē unanimiter ꝑfecerūt ei obedīam ,pmittētes . Anno dñi.m.c.xxxi.fuit factus prior frater Cirillus natione grecus:qui postea fuit scīūs: & īcepit regere tpe Innocētii papæ scđi.Iste est ille scīūs Cirillus q uisionē sibi p angelū in missa factā scripsit abbati Ioachī:& rexit ordinem.xxvii.annis.

Quartus uero prior gñalis fuit fr Bertoldus natione lōbardus:q āno dñi.m.clviii.regulā Basilii a pīarcha alberto sedis aplicæ legato correctā adinstar prædecessoꝝ suoꝝ recepit.quā alexāder papa tertius:natione thuscus pōtificatus sui anno.v.confirmauit.Iste prior generalis ordinem laudabililiter rexit.xxvi.annis.

Quintus prior gñalis fuit frater alanus:natione brito:qui anno do.m.clxxxiiii.tpe lucii papæ tertii:īcepit ordinē regere:quē.xvi.annis rexit:cuius tēpore Innocentius papa tertius cōfirmauit regulā ordīs:pōtificatus sui anno primo.Iste generalis sepultus est in cōuentu coloniæ ,puinciæ inferioris alemaniæ.

Sextus prior generalis fuit frater Symon Stoch : natione anglicus:qui anno dñi.m.cc.tpe Innocentii papæ tertii anno suo tertio incepit regere ordinē:quē rexit laudabiliter.l.ānis.Et ī ætate.c.annoꝝ obiit:multis claris miraculis in uita & in morte.Sepultusq; ē in cōuētu burdegalen. Tempore istius sancti Symonis scīūs lodouicus rex frāciæ duxit frēs de monte carmeli in franciā.Et aliq magis pfecti nō obstāte pagāoꝝ seuicia ibidē remanserūt: & primū cōuentū fecerūt iuxta marsiliā.s.in aglaꝝ. Tempore insuper scīi Symonis multi sūmi pontifices regulā cōfirmauerunt.s.honorius tertius:romanus natione: anno do.m.cc.xvi.pontificatus sui anno primo: Bulla est tholosæ & lodon.Itē gregorius nonus natione cāpanus:regulā confirmauit anno do. m.ccxxvii.pontificatus sui anno primo.anno uero do.m.ccxv.cum pp paganorum insultus fratres in hæremis terræ scē qntūcūq; eēnt perfecti stare nō possent:scīūs Symō prædictus uolēs huiusmodi insultibus obuiare atq; fratrū aīos quietare:eisq; pacis cōmoda ,pcurare:misit ad dominū Innocentiū papā quartum q in lugduno conciliū celebrabat fratres Reginaldū & petrū clericos:ut regulā eis datam & ēt confirmatā sedes apostolica modificaret quantū ad aliqs clausulas maxime quantū ad habitationē in uillis prohibitam:quam mitigationem papa commisit domino hugoni tituli scē Sabinæ præsbytero cardīali:quam regulā mitigatam præfatus papa anno do.m.cc.xxxxvii.pontificatus sui anno quinto auctoritate apostolica confirmauit.

Septimus prior gñalis fuit fr Nicolaus:natōe gallicus:q āno do.m.cc.l.incepit regeř ordinē:q

annis.xix. rexit & ultra. Tpe cuius fuit cõfirmata regula p Alexãdrũ papã.iiii.natõe cãpanũ ãno dñi.m.ccliiii:põtificatus sui ãno primo.Bulla est brugis Coloniæ & i mõte pessulano. Tpe insup istius dictã regulã cõfirmauit Vrbanus papa.iiii natõe gallicus ãno do.m.cc.lxi.põtificatus sui anno prío.Bulla ẽ tholosæ:coloniæ & i mõte pessulão. Tãdẽ regulã ĩpe istius gñalis cõfirmauit Clæmẽs papa.iiii.puícial' natõe ãno do.m.cclxv.põtificatus sui ãno prío.Iste gñalis obiit.xx.die mẽsis aprilis:& ẽ sepultus i aurayca. ¶ Octauus prior gñalis fuit fr Radulphus natõe alemanus anno do.m.cclxx.in ca.pisius celebrato:electus i natiuitate btẽ mariæ:q rexit ordinẽ tribus ãnis & demũ resignauit offm:ponẽsq se i cõtẽplatõe i cõuẽtu Aluelbyci,puíciæ ãgliæ et ibi ẽ sepult.

¶ Nonus prior gñalis fuit fr petrus de amiliano:natõe tutunen.electus i cap. burdegalẽsi i epiphia dñi.ãno do.m.cclxxiii.q ordinẽ rexit.x.ãnis & ultra. Tpe uero istius gregorius pa.x.natõe lõbardus celebrauit cõsiliũ lugdunẽsis ãno do.m.cclxxiiii.i quo reuocauit oẽs ordĩes mẽdicãtes post cõsiliũ lateranẽse adiuẽtos:q approbati p sedẽ aplicã nõ erãt.Ordinẽ uero frm btẽ mariæ de mõte car. q cõsiliũ lateranẽse p maximũ tps pcesserat & p multos sũmos põtifices fuerat approbatus:i statu solito uoluit pmanerẽ:ut cõtinet i lib vi.decretaliũ de religiosis domibus ca. religionũ diuersitatẽ. Tpe isuper istius general' regulã cõfirmauit honorius papa.iiii.natõe romanus ãno do.m.cc lxxxvi.põtificatus sui ãno.ii. Tpe ẽt istius fres carmelitaꝝ assũpserunt capas albas:palliis dimissis barratis:auctoritate dñi hoourii papæ.iiii.i ca.gñali i mõte pesulano in festo mariæ magdalenæ.ãno do.m.cclxxxvii.celebrato.Quod postea cõfirmauit bonifacius papa.viii sub bulla q hẽtur parisius.Et tpe istius generalis:regulã cõfirmauit Nicolaus papa.iiii.natiõe romanus ãno sui põtificatus prío ãno do.m.cclxxxviii.bulla ẽ coloniæ & bonoriæ.

¶ Decimus prior generalis fuit fr reymũdus de ĩsula:cõuẽtus tholosæ.electus in cap.Burdegali puícia aqtaniæ i festo pẽtecostes Ano dñi.m.ccxciiii.qa fr petrus cessit offitõ generalatus. Iste generalis rexit ordinem tribus annis:& renuncians demum offitõ:qui est sepultus tholosæ.

¶ Vndecimus prior general' fuit fr gerardus de bononia primus doctor i sacra pagĩa nři ordĩs. electus i ca.Brugẽsi in festo pẽtecostes ãno do.m.ccxcvii.qa tũc fr reymũdus cessit.Iste fr gerardus rexit ordinẽ.xx.ãnis & ultra q obiit auinione & est sepultus ibidem.

¶ Duodecimus prior generalis fuit fr Guido de perpiniano:in sacra pagina pfessor egregius in cap. generali burdegal':in festo pentecostes anno do.m.cccxviii. celebrato electus:q solũ p tres annos rexit ordinẽ.qa per dominũ ioãnẽ papã.xxii.natõe taruisieñ.assũptus fuit in epm maioricaꝝ:& postea i epm elueñ.q obiit.xxi:die mẽsis augusti.Iste uero papa ioãnes.xxii.ãno.xi. põtificatus sui ordinẽ carmelitaꝝ parificauit pdicatoribus & minoribus i oibus gratio.i clemẽtinis fignanẽ cõtẽris:titulo de testamẽtis & ultĩs uolũtatibus.ca. sup cathedrã.Bulla est lõdoñ & i multis aliis cõuẽtibus puíciæ anglicanæ.Iste insup domíus papa ioãnes.xxii ordinauit & cõstituit conseruatores iuriũ & priuilegiorum fratrum extra regnum franciæ ubiq existentium sub bulla plumbea speciali quæ est londoñ.romæ:& in aliis multis conuentibus.

¶ Tertiusdecimus prior generalis fuit frater ioannes de alerio:sacræ paginæ doctor:conuentus tholosæ:electus in monte pessulano in festo pẽtecostes anno domini.m.ccc.xxi in sua absentia: q rexit per nouẽ annos & postea cessit ualẽtenis in cap.generali:& sepultus est tholosæ.

¶ Quartusdecimus prior gñalis fuit frater petrus de casa:sacræ paginæ doctor prouíciæ aquitaniæ.lemonicen conuentus:ualecenis electus in festo pentecostes anno do.m.cccxxx.quia tunc magr ioannes de alerio cessit officio.Iste frater petrus generalis rexit ordinẽ.xii.annis.& post ea fuit assumptus in epm ualionensem & postea in ptiarchã hierosolymitanũ:& est sepultus in regno cipri in cõuẽtu famogustæ:prouíciæ terræ scẽ. Iste uero post mortẽ multis clatuit miraclis.

¶ Quintusdecimus prior generalis fuit fr petrus raymundi de grassa prouinciæ narboiteñ. & conuentus cartas.electus in capitulo generali lugduni celebrato: in festo pentecostes anno domini.m.ccc.xxxxii.propter assumptionem domini petri.Iste generalis rexit ordinem.xv.annis cum dimidio & obiit in officio:& sepultus est in monte pesulano.

¶ Sextusdecimus gñalis fuit frater Ioãnes balistarii:sacræ pagíæ doctor:cõuẽtus maioricaꝝ:electus burdegal' in Nati. btẽ mariæ ãno do.m.ccclviii. In ipa sua electõe nõ fuit doctor sed dũtaxat bachallarius p ordinẽ uniuersitati pñtatus.Iste generalis constitutiones ordinis correxit: eas q in uolumẽ unicũ integrũ congregando redaxit ex commissione quas demum diuersa capitula generalia cõfirmauerũt.ordinẽ uero rexit.xvi.annis & ultra:& sepultus ẽ i cõuẽtu suo pdicto

¶ Decimusseptimus prior gñal' fuit fr Bernardus oleni:sacræ pagíæ doctor puíciæ cathaloniæ de cõuẽtu miorissæ:electus i ca.gñali: i cõuẽtu podii ãno dñi.m.ccclxxv.celebrato:cuius tpe i.

cœpit scisma i ordie pp uniuersale scisma i eccl'ia dei iceptū.āno dñi.m.ccclxxviii. inter sūmos pōtifices:uide.urbanū.vi.cui obediebāt italia:alemāia:āglia:& alia mlta regna:& clæmtē.vii.cui obediebāt Gallia:cathalonia:hispāia: & alia mlta regna:quē qdē clæmtē isēqbat pdictus magr bernadus qsi imediate post cap.gnale ccelebratū āno dñi.m.ccclxxix:i cōuētu pp qd pdictus urbanus.vi.ipm magrm bernardū ab offō gnalatus absoluit:cōstituēs reuerendū magrm frem michaelē de Bonōia:in ordis uicariū gnalē:q i cap.gnali āno dñi.m.ccclxxxi.i festo pētecostes i cōuētu uerōæ,puiciæ bonouiæ celebrato in priorē gnalē fuit electus:qq ferme rexit ordinē qnq ānis i sua obedia:quē demū sæpedus papa urbanus ab offō gnalatus absoluit: cōstituēs magrm frem ioānē de Rachde,puiciæ lōbardiæ i ordis uicariū gnalē:qui i gnali.c. anno do.m.ccclxxxvii.i festo pētecostes celebrato i cōuētu Brixiæ:,puiciæ lūbardiæ:i priorē gnalē fuit electus:qq xvIII.qsi ānis ordinē i obedia sua rexit i offitō demū ab hac luce meū decedēs:& i cōuētu nro mediolanēsi satis honorificē ē sepultus. Cui successit magr fr matheus de Bononia:eiusdē,puinciæ:q i cap.gnali i festo pētecostes āno dñi.m.cccc.l.i cōuētu bononiæ celebrato i priorē gnalē fuit electus:qq ordinē i sua obedia fere ānis sex rexit cuius uero tpe pp u'alē eccl'iæ unionē in cōsilio gnali pysis āno do.m cccc x.solēniter cœlebratā:fctā ē unio i ordie utriusq obediæ uidelicet: magri michael' de bonōia & magri bernardi olerii pdictor:q qdē sæpedictus magr bernardus regnātibus uniōe & scismate rexit ordinē octo ānis.Cui successit magr fr Reymūdus baquerii:,puinciæ Narbonē.q in ca gnali āno do.m.ccc.lxxxuii.auinione celebrato:i priorē generalē fuit electus:& ordinē i sua obedia.iiii.ānis rexit:mēsibus.iiii.& decē diebus. Cui successit magr fr ioannes Grossy ,puiciæ Tholosæ:& appānaæ cōuētus:q in primo āno sui magisterii i generali ca: Anno do.m ccclxxxix.i festo Natiuitatis btē mariæ i cōuētu ppennā,puiciæ cathaloniæ celebrato:i priorē gnalē fuit electus:qq rexit ordinē i sua obedia.xxii.ānis & ultra. Demū uero ut una ex utraq iā dicta obedia fieret:dñs papa ioannes xxiii. post celebrationem cōsilii pdicti pisani: magrm frem ioānē grossi:& magrm frem matheū de bononia generales pdictos cū suis.ad unū cap.generale cōuocauit.qd ex ordinatōe ipsius sūmi pōtificis ioānis xxiii āno do m.cccc11.i dnica.ii.post pasca:in q cātat euāgeliū.Ego sū pastor bonus:uidel.vi.Idus April' i cōuētu Bononiæ rite atq canonice fuit celebratum:ibiq utroq gnali offm resignāte: sæpedictus magr ioānes Grossy in priorē gnalē totius ordis ab utraq obedia unanimiter & cōcorditer fuit electus:q postea rexit totum ordinem annis.

¶ Iste enim generalis ordinem ampliauit in decem conuentibus:quos in partibus galliæ in propria persona recepit & in duabus prouinciis:quarum una thuronia nuncupatur:quæ est in partibus franciæ:& altera in partibus superioris alemaniæ:quæ bohemia appellatur.

¶ Sequitur de sanctis ordinis Carmelitarū.

QVia eni deus q in sctis suis laudat quos totiēs utiq honorati dinoscit quotiens ipsi scti i terris recitando honorant cū eo laus & honor q ipsis ipēdit ad deū pricipalr referat Quocirca ego fr ioānes Grossy sacræ paginæ imeritus doctor:prior gnal' ordis brissimæ dei geuitricis mariæ de mōte carmeli:cupiēs deū i suis sctis laudare ac ēt magnificare:decreui aliquos scōs fres & deuotos eiusdē mei ordis:q i uita & i motte miraclis claruerūt:qsi currēdo sub eo noibus recitare.Inter quos primatū tenuit scūs helyas,ppha q dictū ordinē i mōte carm.in quo scdm seriē sacræ scripturæ orauit:mltaq miracla fecit:primitus radicauit.a quo siqdē mōte fres ipsi carmelitæ uulgariter nūcupant:& sic uocāt a bōifatō.viii.i vi.d religiosis domibus ti.religionū diuersitatē:sub his uerb car.ordinē i solido statu uolumus pmanere.Scūs āt helyas scdm seriē sacræ scrip.iiii.regū prio.& ca.in corpe & aia trāslatus fuit in paradisum uoluptatis:ubi cū enoch ,ppheta pmanebit usq ad diem iudicii:ante quod ab ante christo propter prædicationem fidei occidentur.

¶ Scds fuit sctūs helyzeus:quē scūs helyas ,ppha cū terrā araret ad religionē uocauit ungēs eū i ,pphetā:ut patet.iii.regū.xix.ca.Sup quē duplex sps helyæ remāsit:uidelicet sps ,pphetādi: & sps miracla faciēdi:quē siqdē duplicē spm recepit cū scūs ,ppheta sibi palliū i turbie ignis de curru dimisit:ut patet ex seriæ sacræ scripturæ.iiii.regū.ii.ca.Corpus istius sancti prophetæ fuit sepultum in terra sancta:& inde rauennam trāslatū:ubi miraculose in aere requiescit.

¶ Tertius fuit Ionas ,pphā: filius sareptenæ uiduæ:quē helyas a morte scdm sacræ scripturæ seriē.suscitauit:& q fuit i uētre coeti tribus diebus & tribus noctibus.Istius sci ,pphetæ corpus in terra sancta sepultum.

¶ Quartus fuit sanctus Abdias propheta:qui multos sanctos prophetas ab iniquissima iezabel

regina nequiter persecutos abscondit & pauit: cuius corpus in terra sancta quiescit.

¶ Quintus fuit sctũs ioãnes pẞiarcha: uel eṗs hierosolymitãus hæremita mõtis carm. q regulam beati Basilii recepit: quam fratribus tradidit obseruẽdam. Iste sanctus fuit. xxxxiiii. eṗs post beatũ iacobũ apostolum ĩ eccl'ia hierosolymitana: ubi eius corpus multis clarens miracul' reqescit.

¶ Sextus fuit beatus bertoldus primus prior generalis ordinis qui in terra sancta & præsertim in monte carmeli multa fecit miracula: ubi corpus eius quiescit.

¶ Septimus fuit btũs Brocardus scđs gñal' ordĩs: cui Albertus pẞiarcha regulã ordĩs signanter direxit & scripsit. Cuius siqdẽ gl'iosũ corpus multis clarẽs miraculis in mõte carmeli quiescit.

¶ Octauuus fuit scũs cirillus tertius gñal' ordĩs q uisionẽ ãgelicã sibi factã iter missaꝝ solẽnia abbati ioachini scripsit & direxit. Cuius uero corpus ĩ mõte car. qescit. Ubi ẽt multa sctoꝝ frm corpa reqescũt q a pagãis ꝑ fide xp̄i quã cõstãter ṗdicauerũt passi sũt diuersa tormẽtoꝝ gña.

¶ Nonus fuit scũs Symõ de Anglia: gñal' ordinis sextus. Qui dei gl'iosissimã gẽitricẽ iugiter deṗcabaẽ ut carmelitaꝝ ordinẽ q spẽali gaudet ipsius uirgĩs titulo aliquo cõirer priuilegio: dicẽs uoce deuotissima Flos carmeli uitis florigera: splẽdor cœli uirgo puerpa: singularis mr̃ mitis: sed uiri nescia carmelitis da priuilegia stella maris. Cui btã uirgo cũ multitudĩe ãgeloꝝ appuit. scapulare ordĩs in bñdictis manibus suis tenẽs & dicẽs. Hoc erit tibi & cũctis carmelitis priuilegiũ ꝙ ĩ hoc moriẽs æternũ nõ paciẽ ĩcendiũ. i. in hoc moriens saluabitur. Dictus iste symõ gñalis dũ ꝓuinciam uasconiæ uisitauit: in cõuentu Burdegaliæ ab hac luce migrauit: ubi eius corpus quiescit: & ideo a quibusdam sanctus Symon de uasconia: a quibusdam sanctus symon de burdegalia nuncupatur. Sed sanctus Symon de anglia ubi suum traxit originem rectius uocitatur.

¶ Decimus fuit sctũs hyllarion martir ꝓuincialis prouinciæ terræ sanctæ: cuius corpus ĩ regno cipri ĩ quodã castro seu oppido quod a sctõ hillarione nomine suo gaudet: in tumba solẽni qescit sub custodia regis cipri: qui ipsius tumbæ claues fideliter possidet & custodit

¶ Undecimus fuit scissimus Albertus đ trapão ꝓuicial' ꝓuinciæ siciliæ: ꝑ quẽ deus ml'ta fecit miracl'a: tã ĩ uita q̃ ĩ mõte: q q̃si ꝑ totũ mũdũ sũt sufficiẽter ꝓmulgata. Reliqæ istius sci sũt ꝑ ordinẽ dispsæ sed magna ṗs eiusdẽ ṗmanẽt in regno siciliæ ĩ cõuẽtu messanæ ubi eius gl'iosũ corpus fuit humatũ. Caput istius scti est trapani unde suum traxit orginem. Per reliquias istius scti multa quotidie deus operatur miracula: quæ per ordinem singillatim recitare reputo satis tediosum.

¶ Duodecimus fuit sanctus Angelus de sicilia: cuius corpus gloriosum est sepultũ in regno illo in quadã parochiali ecclesia: ubi multa per cũ fiũt miracula de qbus scl'ates perhibẽt testimõia.

¶ Tertiusdecimus fuit sctũs francus de senis cuius corpus reqescit in prouincia lumbardiæ in conuentu Cremonæ ubi per eum multa fiunt miracula.

¶ Quartusdecimus fuit sctũs theodoricus de allemania: per quẽ deus tã in uita q̃ ĩ morte multa fecit miracula: quæ ĩ cõuentu ueneciarum ꝓuiciæ bononiæ habenẽ: ubi eius corpus reqescit.

¶ Quintusdecimus fuit sctũs petrus thomæ pẞiarcha alexãdrius: ꝑ quẽ deus ml'ta fecit miracl'a ĩ captõe ciuitatis alexãdriæ: & ẽt ĩ ciuitate bonõiæ: ubi ꝑ certũ tẽpus mãsit legatus papæ quo siqdẽ tpe fũdauit uniuersitatẽ bononiẽsẽ ĩ sacra pagĩa: cuius facultatis eximius fuit doctor: & hoc manifeste habeẽ in registro doctoꝝ illius uniuersitatis in sacra pagina: ĩ quo prĩcipalis fũdator noiaẽ. Vita istius scti habeẽ in multis partibus mũdi & ṗferti in anglia: cuius regni duo milites uidelicet dñs ioãnes de grey & mylo de stapylton q secum ĩ captõe ṗdictæ ciuitatis alexandriæ fuerunt personaliter: eius uitã gloriosam descriptam sub inquisitione ueridicatam sæculariũ q̃ religiosoꝝ ad partes angliæ deportauerũt. Corpus istius scti petri est in regno cipri in conuẽtu famagustæ: ubi ꝑ eũ multa fiunt miracula

¶ Sextusdecimus fuit sctũs Andreas de cursinis de florencia eṗs fisolanus: cuius corpus est in conuentu florẽciæ in tumba honesta: ubi multa per eum fiunt miracula: quæ ibidem habẽtur.

¶ Decimusseptimus fuit sanctus henricus: cuius corpus lucæ requiescit in quadã ecclesia parochiali: ubi multa per eum fiunt miracula.

¶ Decimusoctauus fuit sanctus albertanus ex partibus Galliæ oriundus: uidelicet leõnicen. dioce. qui in sua peregrinatione moriebatur lucæ: & nõ est sepultus iu conuentu: sed in ecclesia sancti petri maioris extra muros ciuitatis luchanæ.

¶ Isti sunt doctores famosissimi ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli qui super sententias scripserunt: & alia opera notabilia composuerunt.

¶ Italici

¶ Primus doctor.

¶ Magister Gerardus de bononia xi. ordinis generalis doctor parisien. scripsit sup quatuor libros sententiarum.

¶ Item scripsit questiones ordinarias: quas disputauit parisius.

¶ Item scripsit quodlibet: ex quibus confecit unum magnum uolumen.

¶ Item sermones dominicales & scõrales cõposuit per totum annum.

¶ Item scripsit unã notabilẽ summã ĩ theologia pp utilitatẽ studentiũ quæ est incõpleta: qm̃ in labore illius sũme obiit. quæ sũma est bononiæ: cætera ãt scripta sũt pisius & auiniõe: ubi obiit

¶ Magister bernardus de Roma: scripsit super quatuor libros sniaꝝ.

¶ Magr̃ michael de Bononia doctor egregius pisiẽ. gñalis ordĩs. xviii. scrip. sr̃. iiii. li. sniaꝝ notabiter.

¶ Item composuit qõnes super textum sniaꝝ.

¶ Item composuit notabilem tabulam super eosdem libros sententiaꝝ.

¶ Itẽ scripsit opus solemnissimũ super totum psalterium: de quo ope sunt qnq; uolumina.

¶ Itẽ scripsit postillã bonã super q̃tuor euangelistas.

¶ Itẽ scripsit questiones super librum ethi. aꝝ.

¶ Item composuit tabulam notabilem super moralia gregorii.

¶ Itẽ cõposuit tabulam per alphabetum super ualerium maximum.

¶ Item composuit tabulam ualde notabilem super decretum. Alexan.

¶ Item composuit bonũ tractatum de conceptione beatæ uirginis.

¶ Item opus quadregesimale composuit.

¶ Itẽ icepit solẽnissimũ dictõariũ quẽ iclusiue ab a usq; c. cõpleuit: & nõ ultra qm̃ ĩ labore eius obiit. Oĩa ista scrip. sunt de mãu sua ppria ĩ conuẽtu bononiæ ubi obiit. Et est honorifice sepultus ante altare magnum.

¶ Bacalarius frater paulus de pusio scripsit notabiliter sup q̃tuor libros sniaꝝ. Iste nũq̃ recepit insignia magistri: qm̃ obiit post lecturã sententiarum q̃si ĩcõnnẽti pisius: & ibidẽ est sepultus.

¶ Magister frater Nicolaus de Ryczo prouinciæ siciliæ cõuẽtus Cathaloniæ composuit opus notabile quadragesimale: quod prædicauit Bononiæ tempore quo studuit ibidem.

¶ Cathalani.

¶ Mag. Guido: doct. famosissimus: pisiẽ: gñal' ordĩs. xii. p dñm ioãnẽ papã. xxii. assũptus ĩ epm maiori ca. & postea ĩ epm eluẽsẽ scri. prio: sr̃ diuersos li. phiæ uide. phicoꝝ: & đ aĩa qõnes & scri.

¶ Item scripsit super sententias.

¶ Item scripsit questiones ordinarias & qoolibeta.

¶ Item composuit librum ualde notabilem contra hereses.

¶ Item cõposuit unũ scriptũ sup cõcordãnas quatuor euangelorum: & uocat̃ Quatuor unum

¶ Item super decretum composuit scriptum: uocatum: correctionem iuris.

¶ Item conposuit librum de uita & moribus christi.

¶ Magister petrus Riui de ppiniano cõposuit scriptum bonũ super totum psalterium.

¶ Magister franciscus bachonis cõuentus Gerunde fecit notabile uolumen congregando oĩa dicta doctorum antiquorum in uno uolumine.

¶ Magister philippus Riboti prouincialis Cathaloniæ composuit opus egregium de ordĩs carmelitarũ fundatione & eius multiplicatione per sctõs patres in terra sancta & in ptibus europæ: qđ qdẽ opus. Liber de peculiaribus gestis religiosoꝝ carmelitaꝝ ĩtitulat̃

¶ Allemani.

¶ Magister Symon de spira scripsit super quatuor libros sententiarum.

¶ Item postillam bonam.

¶ Magister ioannes de aquis scripsit super quatuor libros sententiarum.

¶ Item postillam bonam super Matheum.

¶ Magister ioannes Brãmart: scripsit super quatuor libros sententiarum:

¶ Lector frater ioannes Gluel cõposuit sermones ad populum per totum annum tam de sctis q̃ de tempore: qui de manu sua propria sunt aquisgrani.

¶ Francigenæ.

¶ Magister Robertus de mostarello scripsit super quatuor libros sententiarum:

¶ Item super diuersas epistolas pauli.

Anglici.

¶ Magr̃ ioãnes Bacon utriusq̃ iuris & sacræ pagine pfesñ. scripsit super oẽs q̃tuor libros sniaꝝ notabiliter: & præsertĩ super quartũ librũ sniaꝝ qđ scriptũ pfsius uocať cõiter scriptũ baconis
¶ Item composuit unum scriptum super nouum testamentum.
¶ Magister albertus scripsit super quatuor libros sententiarum.
¶ Item determinationes bonas.
¶ Magister ioannes Galsynghin. doctor parisiẽsis scripsit notabiliter sup quatuor libros sniaꝝ
¶ Item questiones ordinarias & quodlibeta.
¶ Magister Nicolaus dutham scripsit sup quatuor libros sententiarum.
¶ Item determinationes bonas.
¶ Magister ioannes Tyteshale scripsit sup quatuor libros sentenniarum.
¶ Item composuit postillam bonam super Apocalipsim.
¶ Magister ioannes Baconsthorp. eximius doctor parisiensis scripsit notabiliter sup quatuor libros sentennaꝝ: & sup epistolas pauli.
¶ Item scripsit egregiam lecturam sup methaphisicam aꝝ.
¶ Item scripsit questiones ordinarias & quodlibeta.
¶ Magister ioannes marte scripsit notabiliter sup quatuor libros sentẽtiaꝝ.
¶ Item composuit tabulam originaliũ ualde notabilẽ in duplo maiorem ista cõi.
¶ Magister Gualterus disse scripsit determinationes cõtra hæreticos & lollardos.
¶ Item lecturam sup aliquos ꝑs psalterii.
¶ Item sermones subtiles.
¶ Magister Guilhelmus cochyfforde cõposuit laudabiles sermones tam de tempore q̃ de sc̃tis
¶ Magister Thomas lomb scripsit determinationes de uerbi incarnatione: quas legit oxoñ.
¶ Item scripsit alias determinationes contra lollardos.
¶ Magister Rit. maydeston scripsit notabiles determinationes cõtra lollardos.
¶ Magister ioannes Tompston cõposuit notabiles sermones tã de tpe q̃ de sanctis.
¶ Magister Rit. lanynham scripsit notabiles determinationes cõtra lollardos q̃s legit oxoñ.
¶ Item cõposuit multos notabiles tractatus in logicalibus & philosophicalibus.
¶ Magister Thomas Gardeñ prouĩcia Angliæ cõposuit opus egregiũ cõtra hæreticos & lollardos ĩ defensionem. ecclesiæ catholicæ quod uocatur Doctrinale xp̃i &c. *alias Thomas Waldensis*
¶ Item aliud magnum uolumẽ eiusdẽ q̃titans de Sacramẽtis. Et tertiũ. s. eiusdẽ q̃ntitatis de Sacramentalibus
¶ Itẽ collegit in unum q̃ões & opiniones Gycliff & alioꝝ hæreticoꝝ.
¶ Item composuit librum: qui intitulatur Opusculum Galden: tam sermonibus.
¶ Magister ioannes Bernynghm̃: scripsit super omnes quatuor libros sniaꝝ ualde notabiliter.

¶ De britania.

¶ Magister Euenus Boyic scripsit notabiliter sup quatuor libros sniaꝝ:

¶ De lingua occicana.

¶ Magister ioannes de Alerio generalis ordĩs. xiii. scripsit sop quatuor libros sniaꝝ.
¶ Item scripsit postillam sup ecclesiasten.
¶ Magister petrus de casa generalis ordinis. xiiii: assumptus ĩ episcopum ualionensem & postea in patriarcham hierosolymitanũ scripsit sup quatuor libros sniarum.
¶ Item composoit sermooes bonos per totum anoum.
¶ Magister Guilhelmus de sannico scripsit sup quaruor libros sniaꝝ.
¶ Item sup qoatuor decretales quas religiosi debent legere: & adhuc legunt.
¶ Item scripsit declarationes super regulas ordinis.
¶ Magister petrus Raymũdi de grassa generalis ordinis. xv. scripsit sup q̃tuor libros sniaꝝ.
¶ Magister ioannes de regno cõuentus Tholosæ scripsit sup quatuor libros sententiaꝝ.
¶ Item scripsit super matheum.
¶ Item composuit sermones optimos per totum annum.
¶ Magister blasius Andemarii scripsit super quatuor libros sniarum ualde notabiliter.

FINIS

TABVLA

¶ Vt autem ea quæ in hoc libro per diuersa capitula ponuntur facilius occurrant præsens tabula dictorum capitulorum hic consequenter apposita declarabit.

¶ Primus liber.

¶ Secundus liber:

¶ Tertius liber:

Septimus liber.

Octauus liber.

TABVLA

TABVLA

TABVLA

¶ Incipit tractatus paruus q uocat͂ oiridariũ magistri fratris ioannis grossy generalis ordinis sanctissimæ dei genetricis mariæ: de ortu eiusdem ordinis.

¶ Primus prior generalis ordinis carmelitaꝝ: fuit fr̃ bertoldus uiꝝ scm̃ & famosũ anno dñi. M. lxxi. tẽpore urbãi scdi rexit ordinẽ annis. 15. p quẽ deus tã ĩ uita q̃ ĩ morte mlta fecit miracula: quo mortuo: & in prædicto monte carmeli sepulto.

¶ Secũdus prior generalis fuit fr̃ brochardus anno dñi. 1131.

¶ Tertius prior generalis fuit fr̃ Cirillus natiõe grecus: qui postea fuit sanctus: & incepit regere tempore innocentii papæ secundi.

¶ Quartus prior generalis fuit frater bertoldus natiõe lõbardus. q anno dñi. 1158. regulã basilii a patriarcha alberto sedis aplĩcæ legato recepit. quã alexander papa tertius: põtificatus sui anno 5. cõfirmauit rexit ordinem annis. 26.

¶ Quintus prior generalis fuit frater alanus: natione brito: q anno dñi. 1184. tẽpore lucii papæ tertii: incepit ordinẽ regere: quẽ. 16. annis rexit.

¶ Sextus prior generalis fuit frater Simõ natiõe anglicus q anno dñi. 1200. tẽpore innocentii papæ tertii anno suo tertio incepit regere ordinem quem rexit laudabiliter. 50. annis.

¶ Septimus prior generalis fuit frater nicolaus natione gallicus. qui anno domini. 1250. incepit regere ordinem qui annis. 19. rexit.

¶ Octauus prior generalis fuit frater radulphus: natione alemãus anno domini. 1270. qui rexit ordinem tribos annis & demũ resignauit officium.

¶ Nonus prior generalis fuit fr̃ petrus de amilião anno dñi. 1273. q ordinẽ rexit. x. annis:

¶ Decimus prior generalis fuit frater Raymundus de insula anno dñi. 1294. iste rexit ordinem tribus annis postea renunciauit officium.

¶ Vndecimus prior generalis fuit frater gerardus de bononia primus doctor ĩ sacra pagina nr̃i ordinis anno dñi. 1297. iste rexit ordinem annis. 20.

¶ Duodecĩus prior generalis fuit fr̃ guido de ppinião ĩ sacra pagĩa ꝓfessor ãno dñi. 1318. q solũ p tres annos rexit ordinẽ: quia p dñm ioã. papã. 22. assũptus fuit ĩ epm̃ maioricaꝝ.

¶ Tertiusdecimos prior generalis fuit frater ioannes de alerio sacræ paginæ doctor anno dñi. 1321. qui rexit p nouem annos ordinem.

¶ Quartusdecimus prior generalis fuit frater petrus de casa sacræ paginæ doctor ãno domini. 1330. iste rexit ordinem. 12. annis & postea fuit assumptus in episcopum ualionẽsem: & postea in patriarcham hierosolymitanũ.

¶ Quintusdecimus prior generalis fuit frater petrus raymundus de grassa anno dñi. 1342. iste ordinẽ. 15. annis cũ dimidio & obiit ĩ officio.

¶ Sextusdecimus prior gñalis fuit frater ioannes balistarii sacræ paginæ doctor anno domini. rexit. 1358. ordinem rexit. 16. annis & ultra.

¶ Decimusseptimus prior generalis fuit frater bernardus olerii sacræ paginæ doctor anno dñi m. ccclxxv. Vrbanus sextus ipsum magr̃m bernardum ab officio generalatus absoluit.

¶ Decimusoctauus prior gñalis fuit fr̃ michael de bononia:ãno dñi.m.ccclxxxi.In cõuẽtu Veronæ prouinciæ bononiæ celebrato in priorem gñalem fuit electus:rexit ordinem quinq; annis demum papa urbanus ab officio generalatus absoluit.

¶ Decimus nonus prior generalis fuit fr̃ ioãnes de palude.ãno dñi.1387.In cõuẽtu brixiæ ꝓuinciæ lõbardiæ.In priorẽ gñalẽ fuit electus.xviii.ãnis ordĩnẽ in obediẽtia sua rexit.

¶ Vigesimus prior generales fuit fr̃ matheus de bonõia.ãno do.1405.rexit ordinem annis sex.

¶ Vigesimusprimus prior generalis fuit frater raymundus baquerii ꝓuinciæ narbonensis:ãno domini.m.ccccxi.& ordinem in sua obedientia.iiii.annis rexit.

¶ Vigesimussecundus prior generalis fuit magister frater ioãnes grossy.anno dñi.m.ccccxii.rexit ordinem in sua obedientia xxii.annis.

¶ Vigesimustertius prior generalis fuit fr̃ ioãnes facius.ãno dñi.1435.rexit ordinẽ ãnis.20.

¶ Vigesimusq̃rtus prior gñalis fuit btũs ioãnes soret qui tpe sui gñalatus a fœlice recordatiõis Calixto.iii.bullã ꝓ diuo alberto de trapano ĩpetrauit q̃ nobis cõcedit̃ & cuicũq; ĩ honore ꝑfati diui alberti ecclesias altaria edificare missas & alia diuina officia celebrar̃:q creatus fuit gñalis ãno dñi.1457.rexitq; ordinẽ cũ multoꝝ cõuẽtuũ reformatione ãnni.xiii.

¶ Vigiesimusquintus prior gñal' fuit fr̃ xp̃oforus martignonus q tpe suo oĩa priuilegia dicto ordini cõcessa ĩ unũ redegit eaq; oĩa a sede apostolica approbari & cõfirmari fecit q nunc mare magnum appellatur cum supplemento omnium defectuum sub sixto pontifice.4. ipsiusque põtificis legatus directus ad imperatorem federicũ factusq; fuit generalis anno domini.1472 rexitq; ordinem fœliciter annis.x.

¶ Vigesimus sextus prior gñalis fuit fr̃ pontius ãno do.1482.rexit ordinẽ ãnis.xxi.

¶ Vigesimusseptimus:prior gñalis fœlicẽ adhuc in homanis agens uitã ẽ fr̃ petrus terrasse qui apud quãplures romãos põtifices ita copiose atq; eloq̃ntia romana ꝑorauit ut grauior oĩbus q ante se orauerĩt existerit legatusq; auinioni dñi Alexãdri põtificis maximi fuit ĩtegerimus:q ẽt priuilegia & indulta dicto ordĩ iã antea cõcessa cõfirmari ꝓcurauit sub iulio põtifice secũdo qd & fecit creatusq; fuit generalis dicti ordĩs anno domini.m.ccccciii.

¶ Sequitur de sanctis ordinis carmelitarum.

¶Sanctus brocardus. secũdus gñalis ordinis: cui albertus patriarcha regulã ordinis signãter direxit & scripsit: cuius siqdẽ gloriosum corpus multis clarens miracul' ĩ morte carmeli qescit.

¶Sctũs cirillus tertius gñalis ordinis: cuius uero corpus in monte carmeli quiescit.
¶Sanctus Symon de anglia: generalis ordinis sextus: uide in suo loco.
¶Sanctus hyllariõ martir prouincialis ꝓuinciæ terræ sanctæ. Et cuios corpus ẽ in regno cipri.
¶Sanctus albertus de trapano prouĩcialis prouinciæ scciliæ: corpus istius sancti est trapani unde suum traxit originem.
¶Sanctus angelus hierosolymitanus. Cuius corpus gloriosum est sepultum in regno ciciliæ. In quadam parochiali ecclesia: ubi multa per eum fiunt miracula.
¶Sctũs francus de senis: cuius corpus reqescit, in ꝓuicia lõbardiæ ĩ cõuentu cremonæ.
¶Scũs theodoricus de allemania: ꝑ quem deus tã in uita quam in morte multa fecit miracula. quæ in conuentu uenetiarum habentur ubi eius corpus requiescit.
¶Scũs petrus thomæ pñarcha alexãdrinus; fuit legatus papæ. corpus istius scĩ petri est ĩ regno cipri in conuentu famagustæ.
¶Sctũs andreas de cursinis de florentia eþs filosanus: cuius corpus est ĩ cõoẽtu florẽtiæ.
¶Sanctus henricus: cuius corpus lucæ requiescit in quadam ecclesia parochiali: ubi multa per eum fiunt miracula.
¶Sanctus albertanus ex partibus galiæ oriundus: cuius corpus ẽ in ecclesia sancti petri maioris extra muros ciuitatis bithanæ.

¶Isti sunt doctores famosissimi ordinis beatissimæ dei genitricis mariæ de monte carmeli: q super sententias scripserũt: & alia opera notabilia composuerũt. car. 103.

¶Explicit speculũ ordis fratrũ gloriosissimæ dei genitricis sempq; uirginis mariæ de mõte carmelo per Reuerendum Sacræ theologiæ magistrum baptistã uenetũ de cathaneis eiusdẽ sacri ordinis magna cum diligentia emendatum anno domini. m. cccccvii. xx. chal. aprilis.

336

PAPELES VARIOS

159